

מ ע ר כ י ל ש ו ן

כולל שני סלקים יסד

ה ח מ י ש י ו ה א ח ר ו ן

אמר משה בן איש נבון וחכם מפורסם ומופלאג כש
 היה ישראל נזיר בן רבנו הגדול שר התורה הרב
 הגאון הגדול רשכביה מרה יחזקאל סגל לנרא אבד
 דקק פראג וציל.

ען אשר מלא ה' אחרי והעביר עלי חסדו בחשלת מלאכת ספר הזה
 אלא את אשר הבטחתי לך קורא אהוב! לבאר לך צורת אלפא ביתא
 יתחזק למען תבין בנקלה מלות הנורות אשר תבענה שפתי חכמינו וכל
 אשר אמרנו עליהן כי נזקק מאדץ תתן וחרע לבטא אותן בשפתחותך אם
 תתחזקן יאצור את פניך, ואין כל חדש תחת השמש, חלא תקרמני
 מה הענין הרב החכם רבי אברהם הרופא בחיכות שלישי גבורים, גם
 הוא כתב בפתיחת ספרו צורת האלפא ביתא והזנית ואנכי הוספתי רק
 רמבמא לדעת ההשתנות האותיות במלי דרבנן עם מלות יונית:

אלפא ביתא הגדול בראש השמות או בראש הפרק	הקטן	
A Alpha	α	נקרא אלפא והוא במבטא כמו אות א בעברי
B Beta	β	נקרא ביתא . . . . . ב
Γ Gamma	γ	גאמא . . . . . ג
Δ Delta	δ	דילתא . . . . . ד
E Epsilon	ε	אפסילון . . . . . ה
Z Zeta	ζ	זיטא . . . . . ו
H Eta	η	איטא והוא במבטא בהברת אות א
Θ Theta	θ	תיטא . . . . . ז
I Iota	ι	יוטא . . . . . ח

נקרא באפואדווא במבטא כהברת אות פ דנוש	×	K Kappa
ל • • • • • לאמדיא	λ	Λ Lambda
מ • • • • • מי	μ	M Xi
(ן) נ • • • • • ני	ν	N Xi
קס • • • • • קסי	ξ	Ξ Xi
א • • • • • (רל או הקסן) אומיקראן	ο	O Omikron
פ • • • • • פי	π	Π Pi
ר • • • • • רו	ρ	P Rho
ס • • • • • סיגמא	σ, ς	Σ Sigma
טזי נמשכה בקראי כמבטא האשכנזי	τ	T Tau
א • • • • • איפסילאן	υ	Υ Upsilon
פ • • • • • פי	φ	Φ Phi
כ • • • • • כי	χ	X Chi
פס • • • • • פסי	ψ	Ψ Psi
אז (רל או הנדול) אומיגא	ω	Ω Omega

שני חכמים גדולים נחלקו בענין חברת אוחזת יוניה שם האח
רייכלין ושם השני עראס מוס. מבטא האחרון הוא נהוג אצלנו, אב
מבטא החכם רייכלין במעט הסכם עם מבטא חבצני דל. דו
משל חברת אות איטא לדעת עראס מוס הוא א כמו שכתבנו ולדע
רייכלין הוא אי וכן אמרו חז"ל בירושלמי פאה פרק א' מן הפיס
ומן הוסיפנות הוא גור מזני Ζηται, אך על זה אין לחשק הל
מלות תלמן נכתבה ζευγε. אמנם בריבית אות איפסילאן. (ט) רב
אחר החנשה • • • • • רעת רייכלן ודעת חכמינו דל עולות בקו
אחה. כי לפי עראסמוס חברת טא היא אוי, וחברת טא וגם טא ה

ה ע ר ו ד

מסד

ר ב י נ ו ג ת ז צ ל

בר רבינו יחיאל בר רבינו אברהם מעיר רוסי.

ומוסף הערוך

המילאוסף שיהא רני בנימין מוספא סגודי ספאנין

עס

ח ו ט ה מ ש ו ל ש

פערדס לקראטס פערדס

ס פ ר

מ ע ר כ י ל ש ו ז

בימות מלות שונות אשר לא הביאו הערוך והמוסף; כתב המלה
בהבה ובלשוטה, תרגומה בלשון אשכנז, באור שרש וגישה
מפורש ושום שכל בהערות:

הקודם כל ענין יפקד מפעלות אלהים נחמתי בעצמו ופעולת אדם נחמתי
מח, וניכח נבגיו, כי שמים פעם לישון עבר אס בשע קול פעמי הענין
נחמתי העברים, לישא ולישנ בעלי התלמוד דברי רש"י ות' ושאר מוסקים ו"ל
אס לשון גער אכין לשון הסודגור אס מנולת בענין היל נחלת
בעמים אשר יכירו וידעו שיקם תלמודי קדמים מלאה חכמה.

חלקי האחרונים

כולל ס

ע — — ת

Feb 8322.685.6(5)

51787

אין כמבטא האשכנזים, ולפי במוחזק הכנסת דייכלין הברת טס הא:
 אב או אין והברת טס או טק ויא אב או אב ורק טס ויא מן
 הכלל שהברתו כמו אי, והנה, גם חסמט דיל כוחבים אבגוסטוס או
 אבגוסטוס וכן אבגיטוס או אבגיטוס (טשטשט) אבגי (טשט).

אחיות ק צ ח אינו בשפת יגית וחחנעא או מורכבת מאחיות טס
 דים וכל איסא שלי בתוכה, בתחומא סדר בראשית. הוא איסטס
 כמו שכתבו בספרו.

אח נאמא (ז) לפני נאמא אחרת או לפני אחיות הדרך ז ז *
 הסבבה כמו נג או נ לבד דים אלנכי פרסאי בנסן קף ע' עיא המלה
 זאת הקד אלונכי ונכתבת וזחל. וחזר מה שכתבנו בספריתנו
 זנך אובקלס ועקילס, אם הם שתי שמות חשיכות לאדם אחד.
 איה אוסיקראן ואות אוסיקראן (טס) הברתם כמו או.

אחה קורא, משכיל אחוה חמללים האלו בוכחנך וחיתר בענין
 זה הלא הוא כתוב באחד מספרנו *

מספר הזה כולל כפי מספר עליו שני חלקים יחד וחוזר במחברת אחת
 ואות ע עד חומס למען לא חמשך עוד השלמת החיבור. והנה בעין
 הרע רובלם שנים חזר רחוקה ליה ואחיות אחר לא היתה רערה

חן רנה תנין לבי למניך ארצני אבי, עבור רצונך ופשלחך המוכה.
במסיבך חרפה מחמדי לבך חסדה ישראל! אחת ואשחך תורתך תאות
נפשי אמי דיקרה מרחם ערל תי גם היא גדלני על-לכי התורה,
והיא נהגתני על שדי חזומה החכמה. אמותי חיקתם! קחונא ברכה
מאת בנכם אשר נפלאה אהבתו לכם! היו בנעמים עד זקנה ועד
שיבה! ראה תראו עין בעין אם החיים ואת המזל, את הכבוד ואת
העושר בכל ורעבם ורע ברכה שלה.

ויכל שמח את מלאכת מערכי לשון בחרש
אדר שני שמרבים בו שמחה לימי פורים
האל אשר עזרני ה' להציל מחשבתי אל רצועל
פה טראג עיר א"ם כישר"אל לאלף חששי

והנענך סיחו כענך? כל
שענדין קומו הוה ומה שענו
אסור וזה חס מותרין באכילה פי'
בהמה כענך ונעשת ענך דה
ננא קמא (דף ק"ט) כותנין לכתן
שנאנו משמר ענך דה ועור
שלו פירוט ענך דה מתנומה
שנאמר ענך דה מתנסה. נבראש
דנה פרשת כ"ו אמר לשני נערו

רואין אתם מה שאני רואה? אמרו
לו לא, אמר הוהיל ואינכם רואין
כחמור שנאמר שני לכם פה עס
בחמור שאתם דומין לחמור מין
שהענדיס דומין לחמור. בילמט
פרשת ודרי שאתאנרס למדוכורבות
נאס ר' ירמיה שאמר נאס רנ
סענך עולם למכין ו' נאעס
ישראל קורין בחורס נשנת. נפ"ק
בקדושין (דף כ"ב) כי לי בני ישראל
ענדיס ולא ענדיס לענדי.
נערכין (דף כ"ה) ענך ענני
מכא פירבא הוה דקימא ליה לחנא
כלוס יא ינוס אלל נמקוס שאן נן.

עבר, אע"פ ש' אע"פ ש' אע"פ ש' אע"פ ש'
ענך, ננא מליעא (דף ק"ו)
ענך מאי דענך אמרי ל"ס נעין
ואחד בדרך ארץ פירוט עשה כגון
שאלת חלוט ואמרו לו בסלומי ל"ט
ממנו נעין (הרע) ואחד בדרך ארץ
ועל אומרים נאע אילנות על הקנרי
והנעין שלל ישראל ואלל יפרחו אלל
קומו הנעוין על סמחים שמו
נאמן ולא ילאו אלל אחד למאס
נשנת (דף ל"ד) נאמן נאמר ענך
מאי דענך כל סיבא דסוס קמיי

מרבא את העין ואת הענבות?
חלמוד לומר אשר יעשה מלאכה בהם
ולא פועשה מלאכה נאקרים עין
הארץ של מסרישה שוה כנכס בחוץ
העול שמו מ' שאנא בלישנא דרנא
והוה עין ענ כמא שפירשנו והעניס
אילו המסרישות (ס"ז מרישות
כמו נכסאחות ונעל הערך עלמו
גרים כן נערך מריש).

עב, (! אע"פ ש' אע"פ ש' אע"פ ש'
עב, נמילת סיבה דני חטא בר'
חנינא אמר איך עוינ ברונזיס ה'
ית נח ליון סית אמר דלוחין
לחייבא עיינא דני שמואל בר
נחמני אמר איך כליב ברונזיס
ית נח ליון.

עבא, (אע"פ ש' אע"פ ש' אע"פ ש'
עבא, חרנוס חיק נבריה עובא
דאחרייתא ונעל הערך גרם חובא
נערך סב נאמר.

עבר, Bearbeiten, anbauen, dienen
ענך, נאמר ג' בכלאים (דף כ"ו)
הימה שדכו ארועה חנוס וניקא
ליע נאמכה שורס אל דילועין כותנין
לכ ענך דה ו' טמאים דני יומי
אומר כותנין לכ ענך דה ר'
אמור. ונאמר ו' (דף קל"א)
מדין שוה עמוק יורסנך דכותנין
לו ענך דה ו' אמות וכמה הוה
ענך דה הכרסו' טמאים לכל דוח
דני עקיבא אומר שלשה. נב"ב
(דף ס"ג) ונאמר עלה ד' אמות
שאמרו כדי ענך דה הכרס.
ענך דה כורס כנר פירשנו נערך
נר. נאמר (דף כ"ה) סמוקא

עבט, a t t e, a f e

עבט, נכ"ט (דף ע"ב) ועל
העבט של עבדים פי' כגון עריצה
גדול כסוף עהרות (דף ס') סן
העבט וסן הסטח של עלן, בהכדד
פרק כ"ג כללים (דף כ"א)
והעבט של גמל בפרק קמח
בערוזין (דף י"ו) בעבוטין
פירוש כמו בכר סגמל ומרגשו
בעבטא דגמלא.

עבט, a t t e, a f e

עבט, נכ"ב (דף פ"ט) ואפילו
עבט של מיטירגלים פי' פעמים
מרגשו ומעביר מיטכו ומודד בו.

עבד, a t t e, a f e

עבד, מרגוש עין רעק אילן
עבד ואולי טעות הוא כי מרגוש
חמת כל אלה עבותם כל נוסח
מעפית עין ערך עף במרא.

עבד, a t t e, a f e

עבד, ופניהם אל יספרו מרגוש
ואפיהם לא עבדו. (עבד ועצב
בחיוב סאחיות).

עבד, a t t e, a f e

עבד, בעירוזין (דף ק"ב) חזית
להכח דכוס חלי בעברא דדשא
בפסחים (דף ס"ח) רב ששח כל

מכרם פירוש הניח מדינן וסראן

נמים כשעשה דסמכת כדס (דף י"ב)
שפראנו צערך סדן. ספר סחר כאן
רין בן עזאי מורמוסי מרומה אול
איכו ועבד סכי כמי אייתי
מרמוסין רין פי' הניח מורמוסין
ונען גבל סקוס שהיה שם קבר היה
רמז והם יורד, ובמקום שלא היה
שם קבר היה חוק והים ירדע שלא
היה שם קבר. בנרשאים רבה פרשת
פי' אמר ליה צריה כל סדא מנחא
ענדא לן סכריה וליה אכן מדכין
יח מן קטוליה מס עבר כסב
מרמוסין והוא קלין מורמוס וסרי
קנזיס וקטילא סליק. בויקרא רנח
כדס והוא יסקיע אפיה מנין אול
לגזי מדיה דעבידחא. לרגל
כמלא כס מרגוש ירושלמי
עבידחא דבידי.

עבד, a t t e, a f e

עבד, צריש שנת (דף י"ט) אין
מחזק עורח לעבדן צמק כלל
גדול (דף ע"ג) אסרו בשנת הסולח
והפעבדו (א"ב בלחן גמרא
צורמי).

עבד, a t t e, a f e

עבד, כנר פירשנו בערך

נבריה כדלת. בניטין (דף ל"ב)
רבינא אשכחיה לרנא בר ינחק דחלי
וקאי נענר א דרשא. גסוף גמ'
דגיטין (דף פ"ט) החס דרמו כי
ענר א פירו' עורות הללו, כמין
ברית מברית מאלה ואין גנן כלמי
אחד סכן (א"ב מ' וזה ברית
החיכוך ונענר א סה מליעאה).

עבר, e b e r e f a c e e
e b e r e t e n e, e r e t e n e,
עבר, עברא נחרא (דף ל"א)
עברא אצירא דכתי' זהו אור
כשרים פי' אורו מ ע ע ר קטן
שנכונה. בערכות (דף כ"ח) כל
פרש הסעי' בור יכיו לרכיבן
מלכין פירוש במלמד אפי' באשראל
עוברין על דברי מורה ימים
לרכיבן (א"ב מרגום עדות דבר
עברת מתגמא) ואיכא דאמרי
אפילו בשאחא מלא עליהם עברה
יכו לרכיבן למכך ניוחא (דף ל"ג)
עבורי דרגא אטומתא אסיר פו'
לכ ע ע ר תפילין שני קודם
תפילין של ראש אסור למע? כי
כאיבא לכוליאן יעלו בידו תפילין
של ראש ואסור להניח קודם תפילין
של יד כמפורש במנחות (דף ל"ז)
תכא בשאחא מכות מביא של יד ואחר
כך של ראש וכשכח סולן סולן של

ראש ואחר כך של יד ומכאן שם
מאי טעמא? וכיו לטוטפות בין
עיניך כל זמן שנין עיניך יכח
שמים סלכך חולץ במחילה של ראש
כמלכותא ומניח בכים של תפילין
למטה, ואחר כך סולן של יד ומניח
בכים למעלה, וכשיבא ללבוש לוקח
תפילה של זרוע אהן למעלה ומניחה
לאחר ואין עובר על המלות
ואחר כך כותל הטוטפת שהיא למטה
בכים ומקיים כל זמן שנין עיניך יכיו
שמים. גמולין גמ' (דף ס') ואח
העם העציר אורו לערים מאי
נפקא מיניה בי סיבי דלא לקרו
לקחוי גלוחא גבי גלוחא. בראש
ברכות (דף ד') וכל העובר
על דברי חכמים קוצ' מיתה.
בזמנים (דף ע"ט) מ ע ו ר ר
נדרו וילא לניס השריפה. בפסחים
(דף ל"ד) חמץ בדם וננעלים
מ ע ו ר נדרו וילא לבית השרפה
פירוש מחולו נגופו כגון פנול בדם
וננעלים שאירע בו פסול מקמת
בדם אגפק או מקמת הננעלים שמתו
דפסול טומאה כיו משום כבי נני
בדם וסמין עד. שחעובר לנדרו
ואחר כך מולאו לבית השריפה.

עבר, e b e r e t e n e, e r e t e n e,
עבר, עבראשית רנא פראש מ'ג

המדרש מו"ם יעקבא סג"ל לנדא
ו"ל (לכה! כי אנך ממני עמך נלקח
ממני עמך סימני! עמך אש למסיר
עמי לפירות לי כמסך ודפס) —
כערך סג"ל דרש סדרש רבם
על פסוק ויגד לסנדרם כעברי
(גלגלית ס' י"ב) וזה סג"ל

ויגד לסנדרם כעברי רבו יהודים
אומר כל העולם מעבר אחד וכו'
מעבר אשר רבנן סמרי שכו'
מעבר הכהר וסמית בלשון עברי
נאם (דף קט"ו) עיברית
עלמית פי' לשון דעבר ככהר.
אמר ארזי דודי כרנ כנאשן הכסם

Ambrosius, Augustinus und noch Einige, wollen diese Benennung Hebräer von Abraham herleiten. Hier müßte also die Buchstabenverwandtschaft von ψ und χ eintreten, und dennoch bliebe der Name Hebräer ein falsches Echo von Abramäer, somit aber blänge der Ausdruck als Bezeichnung (1 R. 14 13.) Abraham der Abrahamäer! (אברם העברי).

Malton, Scaliger, Selben, Grotius, Quæstius, Alexius und mehrere Rabbiner noch früher, finden die Veranlassung zu dieser Benennung in dem Übergang Abrahams über den Euphrat (ψ : übergehen, überfahren, übersetzen.) Denn auch die LXX. übersetzen obige Stelle: Abraham der Überfahrer ($\pi\epsilon\rho\alpha\tau\eta\varsigma$ und Aquila: $\pi\epsilon\rho\alpha\iota\tau\eta\varsigma$) Wir aber vielmehr die Samaritanen müßten also diese Übersetzth Abrahams als eine höchst wichtige Periode betrachten, weil er und seine Nachkommen nach ihr benannt worden sind. Woher aber gerade für Abraham diese Wichtigkeit war doch auch Eoth ein Überfahrer des Euphrats? warum ward er עברי genannt, wo die Gabelung ein Nomen gentilitium anzeigt — warum nicht sprachrichtiger עובר?

Häcker, Forster und mehrere Rabbiner glauben, die Israeliten hießen darum Hebräer weil sie ien seit (עבר)

לי כי אם היות שם עברי ועבריו' דכתיב
בקרבי מיוחדים לאברהם ודעו,
אם כל זה להיות שם המקרה על
אשר ישנו נעדר הנהר, א"כ יש
מקום לכתוב שם זה גם לכל הנא
מעבר הנהר יי' מן איוה עם איו'
ואונקלס דרכו לרדק בלשון מנורר
לכל יתעבב סול בקודש על כן כי
קשה בעיניו לתרגם אלדי העבריים
אלדא דעינראי להפריש מזה אל
זכר הארץ, לכן נחר בתרגום מנורר
אלדא דייסוראי, וכן ביתר במקומות
נחר בלשון המנורר ליהר רק יהוראי
לכל יתעבב זר, אמנם בספר
בראשית אכתב מקום לתרגם יוראי
ככ"ל, גם שם כפי כעמינים אין
קפידה כ"כ דוק ומשכח ולענ"ד דבריו
נכונים וישרים למוצאי דעת.

עבר, *אין fördern*, *Beizutreffen*
עבר, בפסחים (דף ז') ובסוכה
(דף ל"ט) ובנדה (דף ס"ג) מאי
משמע דהאי עובר לישאל דאקדומי
הוא דכתיב חרץ אחר מען דרך הכבד

אונקלס ויומן עיברה, וכן
מארע עיברה. וכן פמליין בכל
ספר בראשית כל מקום שנאמר עברי
או עברים תרגמו עיברה או
עיברה, ואולם בספר שמות כן
תמלץ עברי או עברים מתורגס מן
אונקלס ויומן יהודי יהודין
אם אמנם כן הוא כי קנו להם שם
יהודי יהודין מנרכמו של יעקב
והוא סוף ספר בראשית (ס"ח ט'
ע"ג ניומן וירושלמי) עם כל זה
לא ידעתי לחלק במחנה העברים
כאלו עמדו על הספר מה עבראי
ומה יהודאי והם שם עברי קנה
לו שם עבר, אינו ראוי לתרגם,
ואם הוא שם המקרה, נכון לתרגם
עיברה! (וסדר המחזק מן אין
אמי ולשון שמותי הדפסמו בפראג
כפי המודעה דנה) ובספר דברים
פ"ז י"ב, וכן שמות כ"א ב', תרגמו
עברו בירושל' ועיין דף כ"ע שם.
ובני ס-בני המושלם כי ענה ואמר

Nehmen wir die bekannte Tradition an, daß Eber der Vater
des Peleg, gesellschaftlich mit seinem Großvater Sem, eine Art
Religionsunterricht erteilten. und von den Atrabhinien als Erben

עבר, *zweig, bibe*

עבר, מלמדת הסרו מרגומו
עברתא דארוס רמא. ויך צאי
כלננך מרגומו ויחנך על מקיף
לדעהו באילן. ליננך דמלח עונדתי
כי חמטא עלי שאלו בחיקך. מרגום
ירושלמי ארוס מיטל לי טול ימכון
בעינך. (א"ב צנוחאח דידן
כחוב סבול ימכון צחונך ועדת
נעל סערוך לא חמבן ויש לגרום
בחונך לו בעונך פיין ערך
חב וערך עב).

עבר, *aele a a e a e*

עבר, צנראשית רנח פרמא. מ"ח
עד אשר חאב חמט אדך וכו' לא
עזב כן ויטרף לעד אלו ועצרתו
שמר כל ריש לקיש אמר עונדתי
וכתמים לא אעיל מחומיה.

עב, *einzelne*

Beet עוגית, *Beet* עוגה
עב, צמח סדר חנניח (דף כ"ו)
עב עוגה ועמד בחוכה מ"ה האם
הקפה בארץ צריח משקין (דף ז')
ואין משין עוגיות לגפנים
כבר פירשנו בערך ד"ד (א"ב)
חרגום עד וג' חמט' עוג' ח
כלבחה).

עב, *aele a a e a e*

עב, צנראשית רנח פרמא וינא
הפליח כוס עוג ולמה נקרא שמו
עוג שגא וטלח את אברהם יחב

ויעבר את הכושי כלומה רן

לחמטין וחקרים את הכושי.

עבר, *Beeführen, verleiten*

vergehen אף (*um libetritt*)

עבר, נכסחים (דף ג') חממתי
מאין מואות לאור עיבורו
כבר פירשנו בערך אור. כילך
מענין כבר פירשנו בערך אבר.

צילמדו צריח וידבר סאונה במדינה
למלך הוא גדולה באכטוכא. מהלך
את כלה ופיצור ה וחקן
לעיוור ה אלפים חמט ומהו
עיוורה? בחנויות ומכדקין שחקן

לדינה טעל. הדרך ומערת לרשיכו
שבו נה ים טיל מהלך את כלה
חולס לה אלפים חמט סניב. כנ"ד
פרמא כ"א ועבר חו' לא כן בדיון,
לא כן עא (ירמ' מ"ס, ל') מקילח

עיבורו של מואב לא היחם לשם
אח אלא לשם שמים בדיו לא כן
עא אלא לשם אמת. וישב ישראל
נאמס, רני סימון אמר מחמלת
עיבורג של מואב לא היחם לשם

שמים אלא לשם אמת בדיו לא כן
עא ומרד הכרן וכו': אמר כמחנך
מ"ל ראה מדרש רנח דות סמוק
ומרד הכרן וחזין החמט.

עברו (עבר א"ב) (*aele a a e a e*)

עבר, כנ"ב (דף ס"ז) אכל לא
מכר את העבירים מפורש בגמרא
כנ"ב וחס בגמרים סבדיים

ונאלו נביאן שנת תשל"ח וקיימו חתונתן
 ונאלו עדים נאמלל שנת תשל"ח
 והזיוטוס נכסל'ן למסרע ששעס
 שהעידו נבית דין ולס חסמן חתונת
 הסערס לוי ספער (גרסה של"ל
 ששארסר) אזו זיוס שהעידו נכסס
 הסוף וקודס כסרים סוו זה פירוס
 ר"ס ול"ל, נסחיות (דף כ"ד) ונסוף
 סגילת סוכס ולעידס לי עדיס
 יכא סכיס סת סוריס הסכס ולס
 זכריסו נן ינרפיהו וכי סס עגל'ן
 סוריס סלל זכריס וס'

עַד, זֶה אֵלֶּיךָ אֲנִי מֵבִיא
עַד, צְבָרָאִית רַבָּה מֵרַע
וּמִפֶּה אֲנִי צִוֵּינִיךָ אֶת
רַבִּי הַקָּדוֹם שֶׁלָּמוֹ צֶעֱלֵן וְהוֹלִיךָ
עַד דָּוִד וְיִצְחָק וְעִיִּיר וְשִׁלֹּם וְשִׁמְשֹׁן
וְכִרְשָׁתִי מִלִּפְנֵי שֵׁשׁ בָּנוֹת שֶׁשֶׁמֶרֶת
צֶלֶן מִיָּקוֹם עַד דָּוִד וְהַמִּקְוִים אֶת
מִקְרִיֹת וְכֹל עַד דָּוִד הַיְיָ
בְּחֹלִים (אֵלֶּיךָ עֲרוֹתָן כְּחֹזֶר
בְּנִסְחָאוֹת).

[illegible]

כ פנ א צער'ס ספן וצער'ס בערן .

בהקדוץ רבצ'ס ספן נמרא (דף ל"ד)

ב' פרשיות אחר רבי סמי ספי פיתחא

דאקרבא קייב דמוח, סמר לים רב

אפי לאמימר וסא' לית לים פלימין

סמר לים עדי פלימי פי' פיתחא

דאקרבא פתח העוסד נווח הניח

וסא' לית לים כלימין סאר פתחים

סמר לים עדי פלימי כלומר ספ

על פי אטמוספן סן נספנין פלימין .

ער

ער, נחולץ (דף ק"ו) ער כאן

לחולץ פירוש סיה מרסא רב לתלמידיו

ער ספיק לחולץ וסן סלעסמיו

ולמי סכף, ער כאן לתרומה סכף

סל ית סהלנעס מקום סורע

סמסר, סכף סיד, סנרסא (דף י"ג)

ער עק לנר, צעסידה פי' צירוסלי

לרין לקבל מלכות סמיס מעסר בינר

סיה ססלך נדרך וסביע וסן ק"ס לא

קרא סהסא סהלך נדרך סלסיעסר

ויסון לבו סהסון וסכל עלי עול

מלכות סמיס וסר כד יסער לדרך

סכל ססור ססס סיה ססך יססר

עסות סס סיר .

ער

ער, סיו לבו וסין סילסרסמו סו

לער י, מיסן למססה יעקב ס' סא

ססר לבגרי יעקב סנקר יסכל ער .

ער, א a s e a f a s e

schwanger werden, schwängend

ילדה יס. לה סכסעין וסבי אסרי

כלומי סססא לו ערנס סכסעין

סס'ר וסג'ר עדי כל וסן

סססס ילדס יסלס וסס וסבי אסרי

כלומי סיסס לי ערנס סרנס

ירוסלמי עדי יסן .

ער, wandern, Borübergehen

ער, וספן לעו צריס סרנס

ססוק לערן, (ס'ב עסן קרוב סו

סרנס סל יס ור ו ססס, סל

יעירן ססס) .

ער, א a s e a

עורר, א a s e a

ער, ססס (דף ס'ו) וסעסר

(דף ב'ב) ססס עליס עורס סל

ססין סססס ססס ססס ססס

סססין ססס על ססס סו גדין

ססס ססס, ססס ססס ססס ערס

ססס וסססין ססס סל ססס

עליס סססין ססס ססס וססין

ססס וסססין ססס ססס ססס

סן ססס ססס ססס ססס ססס

עורס סל ססס, על סס ססס

עסו' ס' וסס' ססס על ססס ססס

עורס סל ססס ססס ססס, וססין קורס

סס ססס לא עליס עול ססס

סס קריו עול .

ערב, א a s e a

ערב, ס' גורל ססס ערס סר

ערב, Ade (Eigener Name)

עדי, סרסי סססר סססססס

גבולותיו וזכר קומתו לדרך שבו
 גשה שמוסד חיים כשפילן מן
 הים ולקטן מן הארץ וזה סיכל
 לראות בכך סגית הסתרים וזהו
 יותר על כן אינו לידך וכן האדם
 כשרואה מעט נראה כאורגן שלוש
 ארבעות למעלה וזכה הערב האחר
 גבה וזכר קומתו כשפילן מן
 הים וזה סיכל על הארץ וזה סיכל
 דנעין דרך גדולתו כשפילן מן
 לשחרם מנעם מבי עיניו שחטט
 דרך גדולתו לשחרם חבל לנעלה
 לא לרוב ועוד פה זה נערך חסד
 ציננות (דף יג) סל לא דמי
 אלא לעודר צננות הגר הא
 וכסוד הגר אחר מן דקני. דמק
 מני נחלה וכל פהרים אחר
 למעלה יעד רון צפון (דף
 קי"ט) ארץ ועוד פה ירקוח פה
 חופרי ירקוח.

עדר א א א א א

בדר, בימות (דף ס"א) וכי
 בדרו מלח פה כל העירים סללו
 אס כסף כרם גבול אחר ואס
 נ' ח' מולן כשרפין נבית הרש
 כשפילן נבית הסתחלתן כנר
 כשפילן כמה מהן מלח אחר לו
 בדרו מלח כלומר אינו מלח

אזה נפל פודרים דלוחיה פה
 אסדן אצאן כמו אודרס עין
 אס וסערך גרם אדרא.

עדרש א א א א א
 עדש, נלח (דף ס') נערש
 סלך אחר שללחיו פירוש כל
 איט'מדיא (Statara) וכמו אדרגט
 בסוף חוספת עירונן סלך ממלך
 נערש נלח (א"ב) נכוסחלו
 בחא-נערסה).

עדרש (טלסחזשזשזש)
 עדש, העדאקובלנזין כנר פירש
 נערך טפח ונערך ללח.

עדרש (Schale, Barmschale)
 עדש, נדרשית רבה פירש כ"ס
 נהיותם כואנים ולא יסול עדש
 מלח אחר וזה על גבי פירוש נלח
 (א"ב פה) אס כלי לוחו כעדש
 וכן בלאן רומי כלי אחר הוא נלח
 עדש נקרא כמו אנקרא עדש
 בלשון ונכוסחלו דין חוב לא
 יסול ערש).

עדרש א א א א א
 עדש, בסוף מעדות (דף ס"א)
 א א א א א א א א א א א
 מלח אחר מונח פה קלוב
 ומלח אחר מונח פה קלוב
 מלח א א א א א א א א א א א

ואצלו חן בעולם ונרצח לשלם
 זינר כד"א ע"כ ע"כ
 רבי אליעזר ברבי שמעון אשר
 בקיזין נעשרות בנחש בגלילא לאודין
 לחו"ס חו"ס וכן פירש בחז"ל
 נסיון רפואות (דף ס"ט) דפיק מי
 שפיקו, מ"ר הספספס ספסו פפוסד
 אוחסו, ע"כ פירש כי קודם
 נכרכות בגמרא (דף י"ד) ש"ר
 יהושע רב שלחיה הו"ד ע"כ
 מ"ר השליח לא ה"ך נדרך ישר וחסד
 והב"ש חסילין לשאר שקרא ק"ש.

עוֹרֵק, *Decken, krümmen, lenken*
 ע"כ, נגסין (דף ע"ט) דערק
 ליה נחליה ואלקחיה פירו' שיק'
 מחזיק וסללה ליתן לה בגט והיא
 שולפתו ממחזיק דכין דשדעחיה בגט
 ונחן קרינא גיה בפירא רבי הנחל
 ז"ל בחיב דא דיק ליה דלית ופ"י
 בגן ססיה בגט דניק נחמנו נחוק
 ונחמא מחנו ונחמלנו בחילו. סוף
 נוחנו לה למיכר הרי זה גט (א"כ)
 דע"כ כחוב נכנסות דין).

עוֹר, *עור*, *עור*, *עור*
 ע"כ, נכרית' דרבי אליעזר פירש
 ל"א אמרו אנשי יבום לאגרי' ברום
 עזבו בריה שאין אצלו יורש את סעיר
 כינומי ואנו מוכרין לך את סעיר'
 סמכמלס ונחש כן, ואנשי יבום עשו
 גמלי נחש וסעמירו נחוב ונחוב
 עליהם בריה גבועת

ו אין לה סוף אבל אין לו סוף
 סוף חסד לדבר.

עשירות, *עשירות*, *עשירות*, *עשירות*
 עשירות, לזכר. מ' פירי ע"כ.
עדות, *עדות*, *עדות*, *עדות*
 עדות, את כל כחות יעקב מ'
 ית כל עדות גיה יעקב כחות
 אלוים חרש עדות אלוים (א"כ)
 פיר' נלחן יון ורומי מקדש
 וסקום סיוסר לכהנים לבדס)
עזה, *עזה*, *עזה*, *עזה*
 ע"כ, נזיקת רנה חסד כי מאריע
 ק בעוון חולתי בעוון סוף
 חסד ססיר נחמדיס אי חסד
 גלס יחא גו לך של חוסבהו סוף
 נחמ' מ"ל נכנסות דין חן כחב
 בעוון ומלא) וגרסה כערק עיקר.
עזו, *עזו*, *עזו*, *עזו*
 ע"כ, כלי יתקן דלס מע"כ ע"כ
 ע"כ ע"כ.

עזיל, *עזיל*, *עזיל*, *עזיל*
 ע"כ, נכרשית רנה פרשת ל"ו
 ונח' ויקרא רנה פרשת ונח'
 יתקן יתקן כחן ע"כ יתקן
 חסדני לי נכרשית קורין לסינוקס
 ע"כ (ינקה כח'כ).

עזיל, *Die Auster (ein altes Wort)*
 עזיל, *Convulsion, Krampf*
 ע"כ, נפולין (דף ס') וסעקרהני'
 והע"כ, ע"כ מחמקן גלו
 ולס נקראו חסד ע"כ ע"כ

עז, כפרק ג' דבכרות (דף י"ט)
עז נח שנתה ודאי לכהן פי' אם
יש לעז שנה וילדם סומו הוולד
בכור ודאי שעדיין לא ילדם אחר
ואם עברה שנתה חמימה ספק אם
הוא בכור אם לאו מרה וחסור בני
ג' ודאי לכהן שקודם צ' לא יולידו
בנ"ק (דף כ"ג) הני ג' יז
דאוקא פי' העומדים לעניינה בחולין

1) Wenn sich auch die Behauptung: daß in den ältesten Büchern der heiligen Urkunde keine eigenen Namen der bösen Geister vorkommen, auf feste Gründe stützt; so sucht sie dennoch das Wort **Asasel** (**𐤀𐤏𐤔𐤀𐤕**) gewissermaßen zu erschüttern. Den vernünftigen Sinn zwar trägt die Uebersetzung der **LXX** in sich. **Ἀπονομήσιος**; der weggeschickte Gott, ein Sinn der aus der

מכאן נחל ופחל נכרימם דדני כומכין שוקד ניוס סכפורי
למחר מק פ"ו לפיכך ס"ו למטטל שלס ינטל קרננס

einiger Ultrabbinen, daß darunter irgend ein felsiger Berg in der Wüste (קשה שכורים von עו star und אל in demselben Sinn zur Verstärkung des Ausdrucks) zu verstehen sey. Am Angenehmsten aber scheint die Meinung Spencer's oder vielmehr der oben im Texte angeführten Stelle der Pirke des Rabbi Elieser welche Asafel als Namen eines bösen Dämons angiebt, dem man viel Schöpfer in seinen Aufenthalt, die Wüste, hingesandt habe. Während wird sie aber, wenn man denkt, daß das ganze Opfersen bey den Israeliten nur die Geruhaltung des abergläubischen Götzendienstes zum Zwecke hatte, und dieser steht offenbar mit jener Ceremonie im Widerspruche. Im Talmud selbst und zwar in der oben im Texte angeführten Stelle heißt es: Asafel war bestimmt um das Treiben von Asa und Asael zu versöhnen (עו אסל סכפר) מעשה עו אסל. Es sind, bloße Schlagwörter, deren Sinn und Deutung weder im Talmud noch in den Midraschim zu finden ist. Der Sohar allein theilt diesen Mythos mehrfältig und zwar auf folgender Weise mit: „Adam genoss hundert und dreißig Jahren Umgang mit weiblichen Geistern, bis Raama (Venus) kam, durch deren Schönheit die Söhne Gottes Asa und Asael verlockt wurden, mit ihr zengten, und die Welt mit bösen Geistern und Dämonen füllten. Diese gehen des Nachts um, durchstreifen die Welt und treiben ihr Spiel mit den Menschentindern, indem sie die Pollutio nocturna veranlassen: ja wo die Menschen allein schlafen da lassen sie auf ihnen, kleben sich ihnen an, erwecken sie zur

ונעזוק כמו אשמו ויעזוקו
 ויסקלהו, של כעס רבני דין מונחיות
 ואף על פי שכל אלו אסורין לך
 אשר בלום ולא מיישין לדבריו
 דלשנים מקחו אשר כן. במנחות (דף
 כ"ה) הלך נאדם ומלא יאש ועזוק
 חמת האדם פי' פוסד וטש ליד
 את האנשים. נרשם האדם (דף כ"ג)
 ונית יעזוק סימא נקראת לינני
 לא בית יעזוק חנן לינא מעלי
 דכתיב ויעזוקו ויסקלוהו או
 דלמא בית יזק חנן לינא דלערס
 דכתיב ואלו אשר בזיקים? נמוך
 אהלוף אף העזוק בית ספר
 טכור פי' משליך אבנים וי"ט געס
 לו גדר מן האבנים מן ויעזוקו
 ויסקלוהו ויסקלוהו ויעזוקו, הכתיב
 אדר כטבעת' טבעת עיזוקט.

עז, (אזל עזע) (עזע)
 עז, וינאו טפוח. מרגום ומייתן
 בר עזיל, וכנים תמכו סלך מרגום
 ורשע לכנן מעזלס.

עז, absetzen, absetzen
 עז, ומלך את ראשו מלך ערמו
 מרגום ויעזים ית רישיה (א"ב)
 כן כעז נקלס נוסחאות ויש אדר'
 געזע נכס ויקזום).

עז, absetzen, absetzen
 עז, נמוך, נמוך, נמוך, נמוך
 ק"ב) סללס סללס של ערלס סן
 געזוקס סן פי' אינא מנעט צמור
 טק כמחין אלא כער סן געס
 געזוקס סן יפון חמחין כדי להעביסן
 געזוקס מירוס געזוקס געזוקס
 געזוקס כמחין לך חמחין סמור
 געזוקס נור געזוקס אלא כמחין יפון

In diesem Sinne ist jene Stelle im Talmud zu erklären: Nicht bei
 dieser Wot etwa einem feindlichen Dämon, einem zoroastrischen
 Ahri-man geopfert wurde, sondern es war ein Sühnopfer auf das
 feindliche Treiben des Alp oder Asa und Asael. Dieser Wot
 ward in die Wüste geschickt — eine Ceremonie in welcher eine alle-
 geistige Andeutung auf die geschwächte und abnehmende Fortpflanzung
 liegt, wodurch die bewohnte Erde nicht aufgegeben und die Wüste nie

עזרדין פיר' סטעיטס בקניס
עזרדין שכן סזקיס מין
אילן ואס עס להשחמט בהן כיון
שכן חוקין ואין יכול לבטותן וליטול
במירוט על ראשגוירס שמש יקטוט
כי קאמינל בקמ' דקיס שאינן
עזרדין שכן כמין ירק וכוון
לסרכינס ולגטותן ולס אפי לקטטן
דהני לאו מין אילן סוס ולס גארי
נכו רננן.

עזרה, f o s e s
עזרה, e s e s
עזרה, עזרה כהנים י"מ בשביל
בן נקראת עזרה מין עזרה
בגרות כלומר שס מספליין לאל
ואמטן ועוזרין (א"ב לשון כסוס
עזר' קתחחוק).

עז, f a t a s e s
עז, בשנת (דף כ"ס) ונבנל
בחרס (דף י"ז) ד' מתו בעוסיו
של נחש פירוש קולמוסו אכתב
בו סמות כמו עז סופר פי' אחר
בעלתו כמו עזס ועזס,
ועוזר כוליד אט ישי חרגוס סיס
יומין בגיטין עד דליכר קרס כ'
עיטס דיסכ קויס לסוס.

עזל, e s e s
עזל, מר' עד מתו עלל לסיס
עזלס.

עזלז, (א מ ל ז e s e s)
עזלז, עזלזיס של עיססינו
אמלס שכר פירשט.

עזמ, (א מ א e s e s)
עזמ, עזממס דשארס כנר
פירשט בערך אטס.

עזק, e s e t t e, e s e t t e
עזק, וסא אסור בז'קיס מר'
בעזקיס.

עזק, (e s e t t e)
עזק, עומקן לה עזק בשן בעל
הערך גרם עזק עין שס.

עזר, e s e t t e
עזר, במעניות (דף י"ד) תגלי
סיס דמק שס (דף כ"ב) מפרעין
בשנתכו' עזר' יומי סומר לעזרס
ולס לזעקס פיר' לעזרס כל
אחר סכן מספלי לפני עכמו אכל
אין עושין באופיס, פירוש אחר
לזעקס אין סומרים ענינו כל סכנר
ביסר בקול. פיר' אחר לעזרס
מחמלליס להב"ס כדי לעזרין
ולהגלין אכל לס לזעקס אין
מספליין לסקב"ס שלס לסרסותן גרס
כמו ארלו אכאי אפס סמיכס פי'
אחר לעזרס מפרעין איבס לכן
עזרס.

עזרר, e s e t t e, e s e t t e
עזרר, בריס דמליס עוזרדין
בריס כללס ספרסי' זס עוזרדי'
בשנת (דף קמ"ד) סוקטין במעין
ועוזרדין, בברכוס בגמ' (דף
פי') ונבלות עוזרדין מגלסי
פי' עולסי פירוש אילן ונלשן
עזרי גוכרי וסדומין כן וי"ל
סלזערו ד ונלעזר סרס
(Sorb) וי"ל סליזיסרי
בשס (דף ל"ט) גליס מלומקוס
כעוזרדין. במירובין (דף ל"ד)
גומלס כתנו גרסס סקנס בלן
עזרדין בלן כשאינן

לכני אדם אשר סמ עטפו וכחכמו
צמלנו איהם כנאים ועמדו על הארץ
וכמו אותם בשעת קנורתו כי בן
גדולים ורמים הוא. פי' אחר טורי
סם הארץ, ותבם נטעיו ותעליף
פרגוס ירגלטי ברדידף ואותעטבת
(א"כ לשון מקרא א ועמקיס
יעטפו גר).

עמץ, *Erheben, aufheben*
Berhöhen, verheben
עטף, כי רוח מלכני יעטוף
פי' לשון פסוק (עין ע"פ דף ה'
ע"פ אורח דף י"ג ע"ב) וכבר
פירשנו בערך ג' פ"ל לשון לאות
בנראית דגם פרשת כ"ד כי רוח
מלכני יעטוף אחר דג כוח
ברוח הוא בשעת אולאם בעולם
מכאלם צהרים ומשדרם בגבעות
ואומר לה הארץ אלא מאיקי לנריות
סם מעט? כי רוח מלכני יעטוף
מכו יעטוף? משלם (חרגוס
עיוף משלם) כיד דלת אחר
צמטעטף עלי נכאי.

עמר, *Erheben, Aa*
עמר, בנכרות (דף כ"א) עיטור
ועיסוף פירשנו בערך עטר. במחור
מרק ס' ככלאים (דף ס') עטרות
כרם עהורס פירוש בגין שמניע
סכידה כדי שלא חלל האש נכחו
מרק י"ד באסילות (דף ל"ד)
העטרות והפיתוחין פירוש נתיק
למעלה מן החלק ויש צוחרין עגולים
כמין עטרות בדכחיוס עטרות
מהיכס, במרק ג' במדות (דף
כ"ס) עולין ורואין את העטרות

עמץ, *Erheben, Aa*
עמץ, נמנמם (דף כ"ו) הית
האלי עוטלו צנית סנד על
אליה פירוש לוקט אותן שחת
הום לפי אופן השטח ורם עליהן
הנה וליק מתבטלן יפה שטח הכי
עוטלו צנית סנד כלומר מ: מ: מ:
גם סנד כלי במעטן עד אליה
עד ארץ קליפת' ומשפס מרליק
ועתן ומגנן בראש סג לפי אכחיו
עד כלי סג סרקס וכל סק
סל וסרו ותעכסו (א"כ סכלי
מקל סעטן סלסן עמיכיו
ולא סלג).

עמץ, *Erheben, Aa*
(*elgentlich*)
עמץ, כנא כל ידך צמי קך ס'
ליל כען ידך צמיט פך אלת
מקי כל רני' עמים מר' מוכרים
לעטפו כל גרופיסון דמגיאין
עמץ.

עמץ, (צוף. אהלף מרף אהלף)
עמץ, על דעטפת עטפו
כבר פירשנו בערך טף.

עמץ, *Erheben, befehlen*
עמץ, נמ"ק (דף כ"ד) כל
עטיפה אליה כעטי פס
הסעל פיר' מכסה שפטו אקו
העטו נטלכסו או צמליתו ועור
סמסו בערך נב. עטוף וכמטורי
דגר דגרי וגר דמי סוס צמף
ס"ק (דף כ"ס) פי' באדם סאוסר
לכרס סעטפו וכמכסו במלכוא'
כנאים כי אה האש סנל להקבר
ללכס בן גדולים הוא ויש סאורים

Digitized by Google

לו ירשמו והכי נמי דרשינן נח
וכח דרין נמי לכל בני דקודמין
לחלם לדין לפשע ולחקור ולעיון
אחריהם, אם ישלח יורשין כצאים
מכל כחן וליחן לכן ירשמו, זה פי'
דני גרש ז"ל (ח"ב וערך עזין
בניח מדרות אלו גרם איין ופי'
נח אבנים יסדו בית אצניא יעזין)
מ"ר מניין אשין מעיינין במקום
מערעין? פי' גניס שקל אקסורין
עין בעין כלומר שום צאוס
גזקס שמענא לחן כסרע. נגל
צמא (דף קס"ד) ג' עזירותין
אדם נגל מבעי נכלל עס כדכור
עזרעו עיון מכלה בלחוד שמחש
דעמו אכור דעתר בקבלתי כדי
שעא לי רבוי, והיכתי שדומה כמו
תסע לבדקון; עין אצניא אצניא
קסא צפוסה ירגלמי עין חלע
על כעוד אב דכחא על לא מקח
באס על אבנים; עוס. עורב שהוא
אבד וקדנא ואל יסע ממתב ויבא
נד שאל דמחני ויחבלנה ויסכה
סמנה. במגור פרק ח' בכלים (דף
'י) עין אצניא בעין של חכור
בעין של כדח בעין של מוס
פי' חלון של מטה עם כקרקע

כיון אחר צריך ע"נ. תוד צדק
כ"ס בכלים (דף י"ט) ובעין
של מתכת מ' טענת יא נח כחל
שמוך כבהמה. במתה (דף כ"ט)
קוסה אחת יסככה לעיני פכח
פי' שאלה לו שלם כמחמו וליק
מקבלן טומאה, אכל אם כמחמו לין
באמין. לחד טכודים, אלא דנעמ
בגמות אק כלמין, כס דמני יסככה
לעיני סכח באלו דהיינו נאאר
יסת סככה אכל מסגיתין דחכי
כלמין צדפי דבאסן. במחנות (דף
ס"א) וכו' ליה בני עיני פדות
צסס. גדולי עיניס. במחנות
(דף ס"ד) מעשה של סגות
לדין וזמי כלסס מנקצת עין
סוכר. ומסר נגמ' שס וצ"ק (דף
ס"ג) ועל אמתה שעה שנינו מעס
שבא עומד לדין וכו'. במחנות (דף
כ"ח) רבי יבואש אומר מעין
שמוכע פאדס רב אסר מעין כל
צדכה ובככה פירוש מזכיר ג' ראשונים
במרחן ואמר צדכס רביעית אכינו
מאחך דיעס וניכס. ואכל צא"י
חוק הדעת. סחירו צח שובה
שלימה בוך סדוהן בתקובה,
סחול לנו כי פשענו. ברוך סכח

א) *albsauge*, **עין עגלא**,

עין עגלא, תרגום שבו ואקלמה

טרקטועין עגלא, מין אבן טובה.

עכב, *Berzögern, aufhalten, hindern*,

עכב, במתחם (דף כ"ו) מעוטו

מעכב את רובו פיוגו אס נחמד

מטט כל שבוט בן קמילה להקטרה

פסול, וכן אס נחמד מן העשרה כל

שבוט קודם הקטרה פסול וכן כולם

ומשדש גמירט מלי טעמא.

עכביות, *Amazites*,

עכביות, בפרק אפרון בעוקלן

(דף ע"ו) רני שמעון אומר חן

מן העכביות, בנימין (דף ל"ד)

אבל מחקנק את סקובדם ואם

העכביות, שרונ ירקות שכן

מדין ולריך למחקק על ידי האור

נכוסדין דאף על פי שקודם שחפן

אזן דאין ראין לאבילס יכול לטלטל

כדי למחקק לאבילס ונמצאית רנה

פרשת כ"א קן ורעב בגינת דרדר

אקודם פסיאעאיה ורים דרים

ואיה כערער צערנס תרגום

ויסל לעכוביתא במירטא, וי

פסלה, ואלא האחרונות בחקקן, וטלנו

טעם דב וטלול מפורש בירושלמי

בב הענין שכתבנו, דב אחר סוף

כל דרכה זכרה, וטלול א"י ראל

כל דרכה אית מבל תמי ז' מפין

י"ח ואית חבל מני י"ח מפין ו"ח

מין דמניא ז' מפין י"ח פסייע

ליה לטלול, ג' רטלולות ג' אטלולות

פריש, כנינו דרכה אטרת שחכב דב

בא"י אטת חבלה פרי ז' מפין י"ח

מין דמניא ז' מפין י"ח פסייע

ליה לרד דאמר סמיטה מפין כל

דרכה זכרה באר פיוגו למעלה.

במחש (דף י') ומשדש במחש

פריש: אחר רני אלכסנדר מלמד

שכלכס וישנה במחש אחרים אביו

שכל פריש מלכות לראותו שכל

אורח ושד באין אכל פסח אבניהם

רני חפן אחר מקום אטו פריש

דרכה מוסד ופריש, רני

טלול דר נחמני אחר שחכב

פריש לדרים וכו'.

עין, (בית גליא *Stein*)

עין, כל עין קן בעד בית גליא.

אחלמה *So überlegen der Syrer und Dazilos den Gabelstein*.

Die LXX verstehen darunter den *Amethyst* (*αμethystos*).

Vielleicht darum weil dieser Stein nach dem Bergehen der Magier

(*Plin. XXXVII. c.*) am *Reifen* der Trunkenheit widersteht.

לומר עכביות בלעז רום"י
(Rosen: Rosijn) שכן מסין
מטעם קונדרם בלעז קר"די
(Diff: Cardo).

עכבר, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
עכבר, בנבל מלעס (דף פ"ד)
לא ענק לים בני עכבר יס
זוקר רנה זאם תסס, על לססס
עכבר וסס סכריו ססן עני לסון
סס רסי פל סכנס.

עכבר, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
עכבר, בנבל מלעס (דף ל"ז) סכוס
דס קח לים עכבר ס דסכס
לדערי, בלסר כעכבר זס גסזו
דעסס כל ססולס בסרסס וסכב
עלסן כך זס עלדן סינו ססן סכל
כסס כלסס לעססס.

עכביות, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
עכביות, סרסס וקודיעכסס
עקין דעכביות ס.

עכביות, (ה ר ג ז א ז א ז א ז)
עכביות, ססס בסרסס סרס על
לסססס סססס על עכביות וססס
פ"ל בלסן ססס כססס עכביות עין
עין סרססס (ועין ערססן דף
כ"ז ע"ז).

עכביות, (Ein gewiffes Maaf)
עכביות, ערססן (דף כ"ט) לסרס
דס ססס ססס ססס ססס ססס ססס

חלמוד למד כי כל ססן ססן נרעס
בנבל בסרס (דף פ"ב) ססס ססס
לס ססס דססס ססס עכביות
ב עכביות, סרסס ססס סרסס סרסס
כסן כלססר סססס עלסו וסרס סססס
סרסססן סרסס. בכססס (דף כ"ג)
וסס על גב דסכס למסר זסו סכסס
דסססס כססן דסס לים ססס עכביות
ב עכביות סרסס ססס ססס (ח"ב)
סרס דס"י בססס דכססס רלעס
סרססס ערסל כסין סססס קססס
ססס עכביות. וססס ססס סרסס
דסס"ס בססס דס"ב, ולס כס"י כי
עכביות סס סרסס ולס סס סססל
כסס, סלס ססל סס סססס כססס
כלסר כססס ססס סרסס ססס ססס

עכביות, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
עכביות, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
עכביות, בנבל מלעס (דף מ"ס) וסססס
(דף כ"ג) ססס ססס ססס ססס
סססס על סססס עכביות עולס
ססס סססר ולס ססס ססס עכביות
סססס, וסססס (דף ג') עכביות
בס ססס סססר ולס ססס ססס
עכביות גרסס וסססס סרסס כסס
כדי סססס כל ודסר סססר ססס
ולס לססר.

פולך מעוקס ככנוי נחש עקלהן
 נקרא עכס, או ענור כעסו
 שהו סמית בדיר לקאו בחילף
 כעס ועכס כמו שכתבנו בערך
 עכס השלישי זכנה 'למי' הרשון
 טעם 'זכנה' ח עכס כה (יטעל
 ג' ט"ו) רמזים ההלכות הלך
 וטפוף לוכדים בני אדם פאך
 יקושים, וענור זה נקראו המנעלים
 עכסים וסוף הלך המעוקל
 עכס חס 'טעם' זכעכס אל —
 מוסר 'טויל' (מסיל' ב"ג).
עכס, (קרדוקיא עכס)
 עכס, נכרך במה אשה בירושלמי
 עכס ים קורדוקיא במה דת ימא
 וזכנה' מעכס (ס"ב מ ין
 מנעלים עין עוד קרדוקיים
עכס, Ecken, Ecken, Ecken
 (Ecken-über et was)
 עכס, במורס (דף י"ו) מאי
 עכס אמר רבי יוחנן כל הרוס
 אחס כועס על אשמו נאניל אל
 היתא יפה כמחוס: אמר המהבר
 מ"ל וס בחלוק ע' וי' כמו כבש
 וכסב ועלו כון רש' בפירושו

במאמנו, אלס מדמי מילתא למילתא
 ומשכח כ"ד, רבי אליעזר לא מדמי
 אלס נעי נידוי מפורש במאמנו
 ולא אשכח אלס חלמא ועוד מפורש
 בערך ח כן. נכ"ק (דף ק"ח)
 זכנ"מ (דף פ"ד) עכס עכס
 פחמי פיד רכנס בן אלס חניו.
 נסנהדרין (דף מ"ד) וקד אסר
 זמרי שמו ולמס נקרא שמו עכס
 ש ע י פ נ עונותיהן של ישראל
 כעכס שסמנח ומעקא שכו
 כל ישראל בכלל החטא (ס"ב טו'
 בלאק יוני נחש וספעה אך לי
 נראה שפירושו כאן בלאק יוני חלמי
 מן חס אסר שמה קפוד ולפעמים
 מסמנח עכס כדוד וי ורס קולים
 לחן כמו חלס).

עכס, Schlange, Biper, Otter
 (Schlingeln, winden, schlängen)
 עכס, במילתא וכן סובל בילקוט
 ירמ' סיון רס' אפסס אין וס
 אפסס אלס עכס, אמרו שערס
 רחם לל עיף פורק נאיר מיד מח
 ונאיר אנרים אנרים. בלאק ערבי
 טעם עכש כרוך ולמי שנקט

x) Nach meiner oben im Texte eröffneten Ansicht übersetze ich die
 Stelle im Jesajas:
 Schleichend schreiten sie daher,

כבר ותיש קורה, נטובתאז דרן
כח עכירים. עין ערך עבר
מי' אחר עכירין הנהגילין דחן
נכלים סוף פרק י"ב סכירים
ופיוס כצ"י והס גלגלי סכנים
הקנות באמלע. גווחין וקונשן פון
האזיס.

עכשיו

אכשיו, מאנת סבות פרקא קמא
ואס לא עכשיו אומסי מי' עמה.
על, א e ב e ג e ד e
loben, schätzen, vergleichen,
עליו, א e ב e ג e ד e
das Beste, das Vorzüglichste
עליו, א e ב e ג e ד e
die Himmelische
א e ב e ג e ד e
(u. d. g. t. n. e. a
Himmel zu kommen)
על, נפרק ז' דחמרה (דף ל"ג)
ומקראין אומן סקדע עילוי. פי'
אחד קדשי מונח וז' קדשי נדק
בניס אץ משטן אומן מקדושה קלה
לקדושה חמורה בטן שלמים לעולם
ומקריסין אומן קדשי מונח הקדש
עילוי לשם קדשי נדק הניח, ואומן
עילוי אומן לנדק הניח בראשית
צערבין ודף כ"ח / מחרים ארס

ובעבם אל מוסר אז ארס נחש
ומחמיר רבי אבא בר כהנא בויקרא
רבה פרשה ט"ז וברגלים מעכמנה
שמים טורח דריקון (כחש)
צמחעליהם וכדפרש בעל מסנת
כהונס סס. ולא ידעמי למה לא הציף
העד ממחמירלמא ש עכס צמחעו סוס
נחש כמו שחמחנו למעלה.

עבר, אעבר, אעבר

עבר, צמחמא (דף ל') אלא
סלק ג עכר ותיבש אינו כעבר
מי' שכלת כעכר סלמס ומחמיר
ומחמיר ואינו ליל וססה שחמקדש
צמלי יולא למון. נבמא: כפינ
נעקר בק' דלח נעקר ומגור
דמח קא אמי כלומר מחוך. ספלי
למין הצירולין ועולין למקלה, ופנש
אינו כעקר מחוך סכלי כצדק
ואינו כף ולא ככנס צחך סכלי
למי' מול. נצרכוס (דף כ"ח) וז' אלא
עוכדן צמגלו. צחלק. (דף מ"א)
אמר רבא צעכורין שו. גברה
(דף י"א) אומיר ססס. שכרין.
נצ"ק (דף ל"ט) אער לם לינער
מוחך מי קללו כלומר. סח צלצל
מוח. ס"א לעכל מוחך ונמיר
דגל ססנע הכי מילי צללולין דקא

הללעות, תידר' כעריך נמשכת
כלים נראים עיקר ואולי מעט
משערלעלומטיגביה עוף נכנטיהם
(flattern, sich umhertreiben)
עלך, schmeißen, vermergen, vermerffen, schmäßen,
plagen, spotten, pläge, Spott, Roth, עלכן,
plage, Spott, Roth, עלכן,
bebauungswert, עלוב עלובה,
עלנ, נחמניות (דף י"ז) כיכר
ליק נדע עלוב גאלינו עלוב
מי נדע חסדי פי, בגמין (דף ל"ז)
לוי מרחל עלוב נכס דריניו סוס
מי' סולפס דריניו דמקני שמיטה
עלונס בלה שמחה נמך סופתם
מחם סלופס כלם. תבו רבנן
הנעלדין ואינן עלובין שמעין
המין וכו' ואציוכים מחדם
הרעם ולעלידין מנני אינש
לס היום חמים עבד מר' תחעלנ,
נלמים עס עכיו ודל מרגוס עס
ענווסן ומקבל עלובין, נדרשת
וואל ישקט נויקדא רבה וכהן משיח
מסא, חסר רבלוו עלובס מדיכחא
דלמים פטגריטוס (ת"כ מדרש לב
נלאון וזו, מועל סלגין פני סברו
מסרבו ומכוכו)
ולר

שכיל בית העולמים. נחקר
רבה ויהי גיוס השמימי הול ינהגנו
עלמות, עלמות בעולמות
עלמות נדירות עלמות כליין
עולמות סד"ס נמך עלמות
מופמות, עלמות ח"ע חכמים
(ראה מרבו) עלמות נמני עולמות.
עלם, עלם, עלם, עלם, עלם
עלם, חקן ואמן מרגוס חקן
ועלם (ת"כ כמז שלם).
עלם, schmeißen, aufschmeißen
עלם, כנף רנניס נעלםס נואל
עולה נמנמות (דף ס"ו) נבכרות
(דף כ"ו) עיין נערך סל (ת"כ)
סס לל הכיל ואולי נמנמו).
עלך, schmeißen, aufschmeißen
עלם, עלם, עלם, עלם, עלם
עלם, נמנמו (דף ג') שסל וסעלף
נמנמו (דף ט') ולכחסילם סמל
לל גורם שסל יסעלף. פי' לאון
עלםס כמנמל דלס יוכה ויסעלף.
עלם, עלם, עלם, עלם, עלם
עלם, נמנמו (דף כ"ג) הלמינו
סכין רני סלעל נמך סמר ללן
עלם נמנמו סמרוכיס פי' הלמינו
סמרה לל עניין לווסס ודוסס,
לסון עניין לסכס סענח כלסר
ולל

זו יין, ונעון כשרי"ט. ספר אחר
ידען פ"י ילכו החלמידים לביהם
או מעד' בחר פיינו מגופה של חבית
כלומר פוחץ כד אחרת לשמות
סתלמידים. בשבת (דף ק"ט) אשכח
צ"ס מרגניתא וזכה י"ב עילויחא
דדינרי. ונצטל. במרס (דף ק"ג)
אול זקן בוניחא, קדעה אשכח זה
מרגניתא וכו' עד שמוה ביכלי ב"ג
עילויחא דדינרי פירו' כלי קטן
כמו אנטל.

עליתא, (אליחא אשכח) (עליתא)
עליחא, נסגהדרין י"ב לנו יין
אחר ועילויחא שמו, בעל הערוך
גרס עליחא עין שס.

עם, verbumen, אשכחא, אשכחא
ע"ס, בנכרות (דף נ"ג) איבעיא
לכו' אוממות או עוממות?
אחרים לא עממוכו אלא עממוכו
כטע אורס, מר' כה"ס הנכנע עמא
פכחא, וכה"ס כל רוק מרגות
ויחעמי כל רוקא.

עמד, אשכחא, אשכחא
עמד, במרס ה' בתמיד (דף ל"ג)
ראש המעמד פ"ס מעמיד אה
שמאים פ"ס עומדין ישראל על
כקרננות בירושלם. ויש להם ראש
לה עמידים לחשלים ורואין החמיד
בדמקן נחעניוס (דף כ"ו) אילוהן
פסעס דורס וכבר פירשנו בערך

שגח ומכחא מחורח כהרס כגון
שחיסת קדשים אבולס בסן פירנית
כלומר שגח חילוכה, אחרות שגרסה
באחרים ימיו (עין דר"י שס).

עלש, אשכחא, אשכחא, אשכחא
עלש, ברש כלאים (דף כ"ט)
עולשין ועולש' אדם ירחלמי
עולשין טרקמיון, עולש' אדם,
עולש' כרשין כרמין ברש
אדם קפלושין, פירו' עולשין
שנפרדם (דמיטקי) עולש' אדם
שנדרח (מחשקי) ונלכו סינל"ה
ויש אומד' כרש' פ"י ניו"י (פ"ג)
מרגוס נפסוק דומס דודי לכני על
חמכה ועולשין ופטרין ופירוש
טרוקסיון בלשון יוני עש
הנקרא סכדיצי בלשון ישמעאל
ואיכטובין גס בלשון יוני ורש' ופ"י
קפלושין בלשון יוני כרש' שיש
להם ראש עין כל אחר בערך שלו.

עלת, (עלש אשכחא) (עלש)
עלת, במגלת איבה נחשו פשענו
אין דעוליתא מרירן כסימס חמיע
עלש' אדם עולמי (פ"ג כרנני י"ז)
כחג בנחשאות).

עלת, (ואנל אשכחא) (עלש)
עלת, בעידונק (דף נ"ג) עלת
במקח נכד פ"י עלת אנטל שמעלה זו
היין כפקת כמו דכניקוף פכס
לכד כלומר הגיע לשולי הכד אמן

אכס. בכתובות (דף כ"ח) מעמד
 חושב כים לפלוגי במקום הזה.
 נב"ב (דף ק') פנו רבנן אין פוחתין
 משבעה מעמדות ומוטבות למה
 כנגד ככל פגלים וכבר פירשנו בערך
 נדרך. נב"ר מרש"ט וי"ו
 נקפאסם כחנז אחד קומר כלב
 לר"ס' ופומד לרין עמיס וכחנז
 אשר קומר כי שם אשכנז לפיכך
 כל כהנים? כהן אשכנזי מפורסם
 סקל כהן וספר סדוק עובדי כוכבי'
 דמיוש סלדקדק דגויניצמו'
 (דף ק"ו) נאכט' אשכנזי עמידתם
 פירו' נאכטם בלש יבוס אשכנז
 עמידתם וכן מחקיקים ופס אשכנז
 לב ופס ידעם כלום מרש"ט אכלום
 אשכנזי סמבוק לשם ייטוס. נריש
 נעשים (דף ל"ו) לפיכך אשכנז
 ספורד במחשבות רשון כדבמיכ
 ואשכנזי עמ"ד סגנא. כנחמים
 (דף ע"ד). אשכנזי נפילס נמו
 נידקס קסנר עמ"ד לריכס מעמ
 לעם, סלכך לריכס צדיקה. עסוד
 הסוד פירוש סרפי כוונת סספס
 סחלחלס ולח ונהייתו יכס וולכסין
 עסוד מילן הולקילוח סמנ שיוולס
 בסו ססילן, בגר פירשנו בערך
 סדרקון וירקון. ננרכוס
 נמרס (דף כ"ח) רני נקסיה

והקמה (ס"ז) לס דקדק סספס
 סדנך סנרי כלום כי נפירוש סיתמר
 בעבודס אשכנז (דף ל"ח) ספני סס
 סכרו נניכוס אשכנז? רכ נחסן נר
 ילחך אשכנז ספני סספס
 סוסס נאסף כל ערלס) נמרס אשכנז
 נידים (דף ע"ח) רני יסודס סוסר
 ננכוסף אשכנז סספס עד שיעסס
 נסוד. נריש סוקלים (דף מ"ו)
 סספס אשכנז סכונ כנגד סכול
 פ' כשחיקו סכרוסס והקסלחוס
 ופנללס יעסו נאסלעיתס סן עסר
 נרססו נרסל וכו סרע.

עמדה, (א e m d e h)

עמידה, א e m d e h
 עמ"ד, ירושלמי שבת פקס"ט לס
 רכס לקרוס עמ"ד וקורין אשכנז
 עמידס ונב"ר עמ"ד ככתוב בערך
 סרסון (ס"ז פ') בלשן יגוי עניס
 אשכנזי רגלים): רסס דרמב"ן
 מרש"ט כי מלך ססוק לס סמעסר נכ.

עמיה, (א e i e h)

עמיה, נמרס אשכנזי סספס.
 מ"ס אשכנזי וכבר פירשנו במקומו.

עמל, א e m l e h

עמל, א e m l e h
 עמל, נאכט (דף קס"ו) אשכנז
 סספס מילן פירו' סוסין וסוקלן
 אשכנזי לסכיהם ולסחריסן וכן

מ ע ס ל א ד נ מ י ב י ד נ מ ע כ י ר ו ת
ס נ ת י ס .

עמלק, (א מ ל ק) (א מ ל ק)

ע מ ל ק, נ מ ס ק ל ד י כ ו ר ע ס י ל ק
מ ר ח כ כ ד ין ו ס ל א ע ק ל ק א נ א
ל ל ו ק ד מן ש ל י ש ר א ל .

עממי, (ע מ מ מ) (א מ מ מ)

ע מ מ י, א כ א ר נ ע ס מ י, נ ר י ס
(ד ק כ') כ נ ר מ י ד ש ט נ ע ר ד מ מ :
(ר א כ א נ א ד ק ק ל י ט ע"ב) .

עמון, (א מ מ מ) (א מ מ מ)

ע מ ון, ב י צ מ ו ת (ד ק י"ו) ש ע ל
מ ד ו כ ה ו י ש כ ח י ה כ נ י א ו א מ ר ג'
ד נ י ס, ל ר מ כ נ ת א ס מ ר ח, ע מ ון
ו מ א ל א ש ע א ד ין מ ע א ר ע נ י ב א צ י ע י ת
ו ב ת ג י ת (ד ק ג') ה ל כ ה ל מ ש א מ ס י כ ו
ע מ ון ו מ א ל א מ ע א ר י ס מ ע א ר ע נ י
ב א צ י ע י ת, כ ד י מ י ס ו ע נ י י ס כ ו מ כ ין
ע ל י כן מ י ס ו מ ת מ ר כ מ כן מ סן, מ י ר ו ש
ק ד ו ש א ר א מ ל ו כ - מ ס א ק ד ש ו ע ו ל י
מ ל ר י ס מ י ס א נ א ק ד ו ש א ב א צ י ע י ת
ק ד ו ש א ל א ע א ת, כ ל ו זן א ד ר ו י ש ר א ל
נ א, ו ל א ק ד ו ש ל ע מ י ד ל א ל ל א ש
א נ ת מ ר כ ה ו ע ו ל י ב נ ל כ א ע ל ו ל א
ק י ד מ ו כ ו כ י מ י ס א ל א י ה א נ א
ק ד ו ש א ב א צ י ע י ת .

עמום, (א מ מ מ) (א מ מ מ)

ע מ מ, ב ו י ק ר א ר נ א מ ר ש ט ל ו
א כ נ ת ל ר ק ש ל מ י. א ת ע מ מ ס י ו
א מ מ מ מ מ מ מ מ מ מ מ מ מ מ

א מ ר ו נ כ ת ע מ י ל א י א מ ר ו נ כ ת

א מ י כ ע מ י ל א מ י ר ו ש מ ת ע מ ל א

ל א ס ה פ כ י כ א ש י ו נ א א' ד י ח ו ת

ב י ד ו ת"ק ב ע י ו ת ב ר ג ל כ ת ע מ ל א

ד פ' ב מ ס א ש כ ב ד מ' נ ע ר ד י י ג

עמל, (א מ ל א) (א מ ל א)

ע מ ל, ב נ נ א מ י ע א (ד ק י"ד)

א י כ ון ו ע ס ל י ס ון ו א נ כ י ק

מ י א י כ ון ד מ י סן ע מ ל י ס ון

ה ו ל א ו מ י סן מ נ כ י ס ון מ

ש מ א נ י כן .

עמלי, (א מ ל י) (א מ ל י)

(א מ ל י) (א מ ל י) (א מ ל י)

ע מ ל י, ב מ מ י ס (ד ק מ"ב)

ו ע מ י ל ין ש ל מ נ כ י ס ב נ"ט (ד ק

ל י) ל ע מ י ל ין ש ל מ נ כ י ס, מ י ר ו ש

ה מ ס ש ע מ ון ל א ש א ה א ה ש א ש ל

ק ד י ר י ס (א"ב מ' ב ל אן י ו ת ו ר מ י

ח ט ה ל ו מ ין ד גן ה א ר ו י ב מ' ע ד

ה י ו ת ו ר ד ו כ מ א ע ד ה פ ר ד ה מ ו ר טן

ו א ע ל פ כ י מ י ס, ו כ א ש י א ש כ ו

ה מ י ס ו כ ו ס ד ה מ ו ר טן, ו א ס ב כ ל י מ ר ש

ק ד ר י ס ה ד גן מ ס ת ה ש מ ע ד י ב ו ש ת

כ ל ה ל מ ו ת, ו ע ו מ י ס ה מ נ א ל י ס מ מ ו

מ א כ ל י ס א ו י ס, א כ ל ב ר ו א ל מ י א מ ר

ד כ י ח י א כ ר נ א ל ע מ י ל ין מ כ י

מ ל י ל א ש א ל מ כ י ו א ל י ו כ ו מ אן מ ר ש

ע מ ל י (א מ ל י) (א מ ל י)

ב ל אן י ו כ י ב א ו מן א מ ר מ ל י ל ו ת ל ו

ע ו מ ר ש ב ל י ס ו ב א מ ר ש כ י ה ל ו

נלשנו (א"צ פמיליום *ψελλος*)
נלשון יאני נלשנ (*Stammia*)
לשון.

עמעם, *Daessee wegsehen*
Du zeh, finkes עמעם
עמעם, יודלמי נפרק קמא נכנת
עמעם עליה וסמירו כח של גוים
נקוט פליין מת ישראל סלוי ספני
ח נכח (א"צ פמיליום) ועציו כמע
תנחיו עמעם: (וכן נסדבר
דנה פדאס מ' ולס שיכס כבעל
דלס ומעמעם ר"ל סתך את עצמו
כחלס חסר רחם).

עמץ, *Beifließen, beifließen*
עמץ, נלקס סכאדריין נגמרא (דף
ק"י) עמץ קדם כל דמתי לה דכוס
גלס פדמיל עמץ עיניו ודל
מ' כח עולם עיניו (א"צ וסא
עין קין עמעם לין את כחם,
נכח (דף ק"א), ובעל הערך גרם
סלמלין בערין אמן וכחמחלות
סמח כל כרסא).

עמק, *Abtal, tiefliegende Ebene*
עמק, נבראית רבה פדאס מ"ב
עמק ספדיס ג' סמח נקראו
לו עמק שדיס שדיס סגל סדקין
סדיס עמק שדיס שדיס סמקין
סל נביו כשדיס עמק שזכ

סמח סעמק? סמח רבי סחל סלך
לסלס סעלה סעמק סמח
סמכ"ס צינוצין סמירו סגלה סקכור
סמכרן וסגרוס וענו סחם וגומר
סמח סמח (דף י') סח סלכח
סמח סעמק סמלך נעלה עמק
סל סלכח סל עולם, סמח' סמח סקיס
סלך דעה סמחך כיוול סמח סחם
סמח וסלסח סעמק סמח סמח
וכו' סמלכרן וס' סולך למכיס סמח
וקנלח סח כל סמח וסמח
סל עמק סמח וסמח סח
סל עמק סלסלס ועל ג"ע ועל
סמח דמח לס כחיס סלסל על עמי
וסמח ישראל.

עמק, *Abtal, tiefliegende Ebene*
עמק, נבראית רבה פדאס מ"ב
עמק ספדיס ג' סמח נקראו
לו עמק שדיס שדיס סגל סדקין
סדיס עמק שדיס שדיס סמקין
סל נביו כשדיס עמק שזכ

עמק, *Abtal, tiefliegende Ebene*
עמק, נבראית רבה פדאס מ"ב
עמק ספדיס ג' סמח נקראו
לו עמק שדיס שדיס סגל סדקין
סדיס עמק שדיס שדיס סמקין
סל נביו כשדיס עמק שזכ

עמר, רני געזעלל אומר כעמר
היה נא נאמת משל פאין.

ען, *Entgegen, entgegen*

ען, נצ'ק (דף ט"ט) עכ"י מרי
לבוד על פי גלגיתו הוא ז"ק.

נפכודין (דף ט') ואמר רב נתן

המאור באר לעדות אמר ליה רב שש

עכ"י מרי ארבעין נכסמיה וכא.

ונכסמות (דף ט"ט) אמר ליה רב

נתן עכ"י מרי ארבעין נכסמיה

ובאר, פירוש עכ"י ארנוי פול טייב

מלקוח אף על גב דלא ידעין

אי בעל ודאי נקטין מלקין על

לא מונח בממונה, נכסמות

(דף י"ו) אמר ליה עכ"י מרי

שנמיה דרבי. ט"ס עכ"י מרי מ'

אמר ליה אבוי לרנ שכאט איה

לי מרי אי אמר רב סדאש משמיה

דרבי.

ען, *Entgegen, entgegen*

ען, נצנת (דף ל"ג) על עיכוי

הדין מירוש סדייבן שטעכין את

סדין לאמר שידעין סדין מאדעין אותו

עיוות סדין, הדיעין שטעמושין סדין

קיקול דק, נעלי סדין שטקלקין את

סדין.

ען, *Sich entlassen über etwas*

ען, נעמט (דף כ"ב) נעכומי

עמר, נצנת (דף כ') עטרתות

רבינו ריבי פי' לשון גמר שיכין

קליט' ונץ הלין דק, כעין למר

בארן שמו לכא, עמדותא

דערבט שמו סתילת סאידן.

נצנים (דף ט"ו) כל עמר דנצנים

לירש מליק, פירוש כל אופו למר

נכותין לירש גדולת ללבוש פולה

נכולת נלבוש יפה אמר ליה דעל גב

אימיה בקי כלומר כל אופו למר

נכולת נקוי ואיט' מלובך נמיט קולט

נלבוש יפה, כך ר' נקיעט, מחמילת

הים יפה פלס נשלות וער נשלות

אמר שמתחילת לא הים בנן לא ירד

נשלות (ט"ז חרגוש נגנר למר

נלבוש עמר).

עמר, *(Entgegen, entgegen)*

עמר, נצנת (דף ט"ו) עמיר

במלך פי טלה כמו וכעמיר

מאמרי הקולר, נבחרת כהנים נבחרת

קדושים מהיו פנח סכס לפניהם

נבואה נקשה פלמן נעמיר פמרי'

נשכדות סכלל דעמיר קש על

פלמן ופירוש כחנולת נקשה כלומר

סכס לפניהם כחנולת עם סקש על

מאיר הפרי מן סקש על וממן לו

ספרי ומחול לעלך סקש.

עמר, *Sich selbst behandeln*

[illegible]

Digitized by Google

Digitized by Google

עיסה כגד פירוש בערך אלמן נפרק
 ב' במשירין (דף ס"ו) אס היחס
 סת עיסה פי' לחם כקו נפר'
 ב' במעשר שני (דף ס"ו) כרעיני
 מעשר שני יאכלו לחמיני' וכנכסין
 לירושלם ויואלין בטמאין, רבי טרמון
 אומר יתחלקו לעס יות פי' חטין
 המנוש לין כקריין עסיות (א"ב)
 לעסיות כתוב נכוסחאות וכירשו
 כמפרשים לעסות פהורות שישימו
 בכל עסה ועסה מן ספרשנים
 טמאים פחות מכבילה).

עסה, ח ע א ו א ז ז ח א
 עסה, תרגום חרק עלי שניש
 מעסן עלי כביהן.

עסום, ז ע א ו א ז ח א
 עסום, נכסמים (דף ל"ט)
 וטורס ומר ידואר א"ב
 נכוסחאות כתוב סווס וטורס
 ומר יולא והם מיניירקות מרים
 נרפוס ווינן כתוב כנרסת בערין.

עססיות, ז ע א ו א ז ח א
 (ז ע א ו א ז ח א ז ח א ז ח א)
 עססיות, נסוף גמרא דפרק קמא
 נסנת (דף י"ח) לא ממלא אזה
 קדרס עססיות ותורמוסין סידוס
 גתאונות אחד מיני קסנית גבלין
 בארץ ישראל, ונככל אין כליון לא

שלש כטריקון פול עננין דלקו
 תלתיקון, כלומר שלקו קודם שהניסו
 שלש באולן.

ענתא, ז ע א ו א ז ח א
 ענתא, מסכת נדרים דירושלמי
 פ' מי שמתו אמת ענתא דנשיאות
 כפיה ולא שאלון ליה, אמת ענתא
 דמיכלא ושאלון ליה, פי' עת ויש
 מפרשים אכש ענר נהרס וכענת
 (עארס ד' י"ט) מענין זה.
 ונדרשית רבה פרשה י"א בענתא
 דאריסטאן פי' עת סעודה להרים
 ונמדרש קבלת ארעה ענתה דישאל
 כלקין לריגלא ולשון כענת בעזרא
 הוא כמו שיאמר כלעז חונד וח
 ווייטער לגלי הרנות נמלין ללא
 לורך וכן גפיר וכענת, שלס
 ובעת.

(עסה) מעסה, ז ע א ו א ז ח א
 (von Graupen, Grise, Mehl).
 עסה, נדרים (דף מ"ב) אף לא
 מעסה קדרס שלש, נדרים (דף
 מ"ט) הכורר ממעסה קדרס אינו
 אפור ממעסה רותחת (גמרא)
 אפר אבי חנא כל מידי דמבשל
 ביה רמחא תנשיל קרי ליה. פירוש
 חטים מבושלים ואלו הן חילקס
 טרגין, זריק, ערסן.

Digitized by Google

Digitized by Google

הקדושות יז צהן כבוד לטקס
שמונעין מטנו מקלת טוטאס או
שמונעין מקלת בני אדם להיכנס
אליו ואין נמסר ארץ ישראל קדושה
זו והנחת ביכורים ועומר ושמי הלחם
ולחם הכמים אינן בקדושות הללו, וז'
קדושות בארץ ישראל כן וסדר אחד כן
כל אחת כחורמה.

עף, fliegen, fliehen

עף, בשבט (דף כ"ו) אין מדיקין
צלרי מפני שהוא עף, במוסס (דף
מ"ט) עפו (נבוסחאות דין כתיב
צפו כלומר שהרוח מלפנתן על
הארץ ולביתאחן לחוך שדה תגירו)
עמריו לחוך שדה חדרו טירוש כסו
וי עף אלי שהפריקס הרוח ונחלו
באילן.

עף, eratten, erathen

עף, נמרס דחלק נסנהדרין (דף
ז"ד) כי לא מועף לאשר מונק
להן, אין עם עייף נחור' נסס' ביד
המליך לו בעת הראשון הקל לא
בראשונים שהקלו מעליהן עול תורה
אכל האחרונים הכנידו עליהם עול
חורס, ורשוין לעשות להם גם כדרכי
הים וכענדי הירדן, אס קיט סחר
זו אעשה אותם גלילא בגוים. במקצת
(דף י"ו) אין למעלה לא עורף ולא
עיסוי עניין עייפות.

עז, eizen, eisen

וחנלעי כ"ד ולותי שבת
כרי אילו כ"ד, נספר אחד כתיב
חרמי כויין והא כ"ד כויין. מ"א
חרמי כוא דעבוד כ"ד שניקא חמר
ליה הכי חמר ר' יוחנן כל אחת
ואחת שקולה כשמי' שנאמר כי
שחיס רעוח פשה עמי וגומר ונמרס
שמעמא אחריתי כי עברו וגומר ותו
לא וגו' ואח אגדס היא. ויש אגוסרי'
נמרס דהני כ"ד דקאמר לאו
דוקא חזי מבינא אלא לרעוח נפשים
קא מכין דקאמר כ"ד בלשון כזאי
וגומר א' בדכתיב מהכות כמיל מאס
כי שבע יסול לדיק וקס כי שבע
מוענות בלבו ולמד שבעים ושבעה
ובילא נהס, ואי אמרת היכי כ"ד
אמרי רגילי רבנן במאי דכתיבי לסימר
כ"ד כי היה רבאוכר הפועלים
אמר ליה דין כצר לקישי דאי כוס
בגר לקישי הוכ' מקאי לי כ"ד קושי
ומפיקא' ליה כ"ד פירוקי וממילא
דווסא שמעמא, וכן אמרי בסוף
הסדר נכתובות (דף ע"ז) כ"ד
טובי שדן סיו בירושלם כל אילו
הדושים דנ האיי גאח ושניין של
יסקאל כוא בעיקר צענוינו שכן
מלנו שטרס בויקרא רבה אל חוכו
פרש חות וקיים ר' יודן נסס ר'
יחנן כ"ד חסאות סדר יסקאל ומכילן
לא חסס אלא על הניל. ע"ש הדושו'

אז לי גליף על דרך ופערן
מן און טונס.

עפֿש, *Bermborn, bermborn*
עפֿש, נפֿסחים (דף מ"ה) הסת
עפֿיש (א"כ. מענין עבדו
מדות) נמלט פעם אחת בחנך
ואם בית נסלכת לאות פל).

עץ, *עץ*
עץ נחשין ע"ס ונחשית בעלמא
לא חטא וכל סממו פי' סמומס
דניא לא ילמין דהוי חידוש וכל
הכח דליכא חידוש אין לך לא חידוש
דכל ע"ס פשוטים כלי עץ לא חקנלי
טעם נחלין (דף קכ"ט) למה לי הכשר
הי סמס סממא סממא סממא על גבי
אזי כלומר שהכשר סממא נמס
וכשר סף על פי דלעלמו כוס סמור
הי סמס נמס על גבי הכשר
ואשר לי כשפס, כלומר כיון דהכשר
זל אבר אינו סממא דהאי אבר
סמס הכשר לם חמבין ליכא אלא כשר
סממא הכשר על גבי עץ והכשר
סממא נמס אכל לא הכשר, ביסמ
אשר שיקרה לישיבה בעלה, פירוש
כיסמ אשר שהיט קאם ויקרה לישיבה

בעילה סחורה האוכלין וסממא
נמס הא כשר מוסנ כשפס
סממא עץ שפס. סי' לא יאמרו
מלינו לאוכלין סממאין סממאין סממאין
דאם אלא אינו חסד אלא כחמס
אל עץ, וסממא של עץ אשכנזי
סממא סממא מוסנ. כפרק ב' במיד
(דף ס"ט) כל הפ"ס כשרים
מן סמל וסממא' פד ואל עץ שסין
פי' לשן וסממא נכס מן אלטונר
הסן אינו סממאין ואלעו פיני
(סמ. י). נפסחים (דף ל"ט)
עץ סממא פגעלו סממאין פירוש כף
אל עץ שסממאין סממאין סממאין
וסממאין סממאין. נממא (דף
ס"ב) כחמא חן סממאין עץ
סממאין עץ לא סממאין לחלי סממא
סממאין סממאין סממאין סממאין
פי' סממאין סממאין סממאין סממאין
סממאין סממאין סממאין סממאין

עצב, *Gleich machen, einrichten*
(die Gleichheit) בעצב
עצב, נכס (דף קמ"ו) אין
סממאין סממאין סממאין סממאין
סממאין סממאין סממאין סממאין

עלה, חרום ירושלמי או עליה
ית חברים או עסק את
עמיתו.

עצור, *עצור* *עצור* *עצור* *עצור*
עלום, חרום עריסם כמו
עלום או אלוה.

עצל, *Bezaßeligen*
עצל, ועד אשר מאוס עללי
כחוס, כנר פירשנו בערך חסד.
עצם, *עצם* *עצם* *עצם* *עצם*
עלם, בכחובות (דף ע"ו) עזה
בשכיל בנוד עצם מ' דלס מנח
לך ואלוי.

עצוין, *עצוין* *עצוין* *עצוין* *עצוין*
עלין, בפסחים (דף כ"ה) מחי
רב שמעיה בר-אשר פסח דחנן בסוף
פרק ז' בכלאים (דף ל"ב) כמעניר
עלין נקוב בחרם אס הוסיף
בפסחים אסור. בכחובות (דף ל"ט)
אובם שותם בעלינו מ' גמרא
בלשון ישמעאל נקרא עלין וכנר
מ' בערך גמט (א"כ חר' בפסוק
ומלגה אסחר מלכות הוס מקלקל
כריע מליא).

עצור, *עצור* *עצור* *עצור* *עצור*
עלר, בניטין (דף ס"ט) כחופית
עלר א' דברתי מ' טיפין מעלר'
כפרישין דאמבחה בי עלרי כנר
פירשנו בערך זגת א, בבא נחרא
(דף כ"ה) סו ככ עלרי
באננותיה דכי סו דייקו שוממי
הויס קירא אפרנא.

עק, *עק* *עק* *עק* *עק*
עק, במגדרין (דף י"ב) דס
עק א מרגם לרה.

חוליות של שדרה אסת על קנרתה, חס
עילוב טלשן עצבון. כריש
בנרכות חויה דקא ברה עוצא אסר
ליה בכל עלב יחיס מותר פירוש
בכל שפסא העלב יחיס מותר.
בילמדנו אסתה לי שבעים אש אסת
לי חסדי לעמיד לנא אסר הקדוש
ברוך הוא אסת לי דורג שלטיכות
היאך היו עושין? טעמדין ישראל
לפני העכו"ם ואומר לו הסור בלשכך
ואומר ליכי כוסר לעולם, טיך מרבין
עליו לעדין שאלמר ירבו עננות
אסר מהר, ואף על פי כן אינו
שומע וספסדין עוד להוסיף אסר
שאלמר אסר סכרו אומר לו כסך
לעשות, גבוא אומר כל אסין גמביהם
מדם, אומר לו השבע בלילי' ואתה
נכנס, ואומר וכל אשא אס שותם
על שפסי, הללו מחזקות ואלו מלכות
פירשנו בערך מסק.

עצבא, *עצבא* *עצבא* *עצבא* *עצבא*
עלכא, בבב' (דף ס"ז) עלכא
אינס מריכה קילוע כנר פירשנו
בערך אברזין.

עצבן, *עצבן* *עצבן* *עצבן* *עצבן*
עלכא, בבב' פירשנו מ' ויגדלו
הנערים משל לכדס ועלכא וית
סכוני גיליסוס על גבי זה וכן מנח'
קוליס הוס.

עצרה, *עצרה* *עצרה* *עצרה* *עצרה*
עלכא, באגת (דף מ') עלכא במלכא
גמל, בסוף אכלות (דף ל"ז) וסורף
אס הקא ואס העלכא גמל מאן עלכא
אסר רב יהודה חנן שלטיני קטגית.

עצה, *עצה* *עצה* *עצה* *עצה*

מילחם דארני בעקולי כא.
 בע" (דף ל"ד) אחר ליה החס
 עקולי ופארי איכא פי' עקולי
 מקומות שיש בשפת הכפר עקמומיות
 ופארי מקומות גבוהין ונמוכין
 שסבבת איבה נמשכת בהו בהדיא. ל"ב
 (דף כ"ד) סס איתא דמהאי דקירא
 אחאי עקולי ופארי שבעה.
 ואס (דף ק') ננותן להם דך
 עקלמון פי' דרך עקמומיות.
 בנבחרות (דף מ"ה) ובעל פיקס
 ובעיקל איזו עיקל לך בלשון
 מקץ פרסומי ואין ארכובושי
 נוסקות.

עקל *steifemiges*
 אקל, מר' ירושלמי ובעת בגיל
 וכומו ועוקיף מאלבנעא ועיקליף
 מאדרעין, אקיל כמו בגיל.

עקם *verziehen*
 אקם, כבול מליעס (דף ל')
 ובסבדרין (דף ס"ה) רני יומן
 אקם קייב עקומות פיו סא מעס
 ובכריתות נגטרס (דף ג') ובכריתות
 (דף מ"ה) וזכ עקומות שפיי
 גרשו לו פי' שמעקס שפיי
 ומענע. בנראשית רבה מרסא ל"ד
 וחנה סתיבה ונכה גליס מלודס
 מרליס עקמן וכמק.

עקס *schiff*

עקוד ורגול אחד סוף לא
 כן בלשון חלמוד: ראש ערך רגל,
עקד *schiff*
 עקד, ואקוד ואסתחיה לה' מ'
 ירושלמי ועקדית ואידית ונכסית,
עקה *schiff*
 עקה, נפיק קחא נמעטות
 (דף ס"ה) הסמן משירד לצוקס
 פי' נומא שמתכנס פס הסמן.
 בערובין (דף פ"ה) סקלסן עא
 גוקס, נפרק ו' נמקואות (דף
 א"ג) עוקס במערה אין מעבילין
 בה פי' גם אלה מפירס להחקנן
 בכן המיס.

עקל *steifemiges Schiff*
 אקל, נכס (דף קמ"ד) מל
 היולא מעקל בית הסדר טמא מל
 אקל סם הכמיפס שעולרין בס
 הויחיס וכו' עשויה כמין קופס ואינה
 בולה גדולה אלא מסודרה כמעשה
 מלודס גאנכה ואחר שעולרין הויחיס
 ובאר הנפת שכן סנרעין אל' איתס
 מכניסין אומן בלוחו אקל ובססס
 מן הניח כל שמן שנאמר בו ונמכין
 על ה' עקל מל סהא מפרכא
 יעור מפורש בערך ללג. (והא
 כלי נכסין מחבליים).

עקל *schiff*

זכב מלס. דערוינן גנ' (דף ק')
אראחאל דלית ליה צוקסל פי'
יה למבאל למוט עוקן פד וזנדר
לח העצנים (ס"ב) גנוסחלום כמז
עוקלס).

עקס, א א ז א ז א ז
עקס, נצנת (דף ק') וביצס
(דף כ"ד) כל היכל דלית ליה
לוקלי עוקסי בינרגדול מ' ציות
אדורחית לגס ולקן יכול לפוסס
ללא נעורח (ס"ב) גנוסחלום כמז
עוקלי עוקלי).

עקס, א א ז א ז א ז
עקס, גנכורות (דף ל"א) אחר
דג גמא מלן דעקס עקסמיוס
פערנל פי' גנבני יאבנו נגה כמז
עקילתן עקילת עקנד (ס"ב דעקין
כמז גנוסחלום).

עקף, א א ז א ז א ז
עקיף, א א ז א ז א ז
עקף, נב"ק (דף קי"ג) רפי
פקינל אחרת אן גלין עליו געקינן
פיל גערמבוח (ס"ב) מ' גלגן
ימי פבונ דער מונע).

עקץ, א א ז א ז א ז
עקץ, נצנת (דף קל') סין
סקליטמן וגרעניטמן זאוקלין.
נמסדרין (דף ט') טעט ונדק
גן גליי געוקלי טלבים מ' כמין
ידיה לאחריה שבו היא חליות

ותחמד (דף כ"ט) סעוקן ותרל
מ' סעוקן טול סעלס כדמתי
לעוסח העלס. נמלק (דף ל"ג)
אחר רב יסודס טמין געעוקן
לסודין גלינו שחי מינות עקס
ועקן ס' וע' אחר ס' מ' ול'
אחר ס' :

עקין, א א ז א ז א ז
עקין, נכל אחר סדק ו' גמילת (דף
י) עקין לח העלעבול, גמכדריין
(דף ס"ט) כגון עקין טלבים
גנצמ דעלס טקטל מ' עקד.

עקיך, א א ז א ז א ז
עקיך, פד' גמחוק ידיו גליי
אז געעקן גליי על עקיך מ' מין
לגן טונס.

עקר, (נקל. א) א א ז א ז א ז
עקר, עקורי קטניות טסיות
רעט כנר פיראנו גערך כקר.
בינמות (דף ט"ז) אן אהיחס
עקרה זקנס קטנס וכו' עד בולן
לריכס לכתחן ג' טריס דברי ר'
מאד ר' יהודה ממיד ליתרס וליגאל
מיד חקן גמקס כנל על ינממו (דף
ט"ט) לא גמל ארס מדיס ודיס
ללא סס כן יא לו גניס וכו'.

עקרב, א א ז א ז א ז
עקרב, נכלי טחכות פדק י"ט
נכליס (דף י"ב) עקרב של
מרוטניס טטלס פי' הנדל על כלעום

(דף ע"א) פוואכט על דס מוהר
 סיחה אע דס מים לפסח מ' כולך'
 צימי טהרה מותר לעבוד בקדשים
 ואופכת מים על קרבן פסח שהיו
 שוחטין בערה ורוחלן וולין אותו
 בנחישן ואי' נוגע בגופו של פסח
 מן ותר דה.

ער, Entschloffen, אף anschließen, (der erste Versuch des Entschloßes)
 ער, בכריתות (דף י') כל
 העריות עשה נהן את המערה
 כנומר, ביצמות (דף כ"ה) אשר
 דני יוסף הערה א הכנסת
 עתרה גמר בואה גמר בואה מטע
 מכאן ואילך אינו אלא כנשיקה ומטור
 בחולין (דף כ"ט) ודלמא טעמא
 דרבי שמעון התם כושל ומעדה
 בצעלי מים דחניא יחד של חלכה
 שפלה ומעוררם אפילו מקלימתם
 בפרק ג' נטבול יוס (דף קכ"ט)
 אובל שערם ומעוררם נמקלת
 בחפץ עוקלין (דף ע"ג) יחד של
 חלכה שפלה ומעוררם נקלימתם
 סבואה שערקת ומעוררם אפילו
 בשר קטן. בחולין (דף מ"ז)
 כידלחם הכבד ומעוררם נטרפאין
 מהו? פי' מעוררם דבוקה.
 ביומא (דף כ"ד) מאי כהנא איש
 ולוחט? אשר דנה בר רב אינא כאיש
 ס מעוררם בלויס שלו, ובסיב
 ודן בן באשא שטע מינה שסיפור
 בא דרבי בוק. בגימין (דף כ')
 בעי רב פסא הרי זה ניטין וסבייר
 בין שיש לשיטה מכו וכו' עד לא
 גריבא ד מעוררם פי' בן הלש"ד

ע קרב, צהר י"ב צבאים (דף
 י"ג) ע קרב ציח הנד טמאה נלחן
 שמעאל מע קרבה וכלפון ין
 אלהים אילינו מרינואלו.

עקרבא, (Entes name)
 ע קרבא, מן הלפון פי' מקום
 עין נערך אילת.

ער, Entschloffen, אף anschließen, (der erste Versuch des Entschloßes)
 ער, בסוף שפלה אבי (דף ע"ב)
 ובסוף סומא (דף מ"ז) אף הוא
 ביטל את סעוררין ואת הנוקדין
 סמור. בערונן (דף מ"ד) ונניא
 מרן הלוקק צהסה בגמרן
 דני אליעזר מלך מין את מינו
 וכי עור ט' פחוס לכרמלית שהוא
 דומה לו כהערב. בן לחיים עם
 סכרמלית וכעז רשות אסת כמו
 מן שפלה את מינו והקילו להשתחף
 עזו ואמר לשטח בן פליקס עד
 שיפלה למי שחולן בינו לבינה ומפליגו
 ממנה וכאין לחי' פחוס לרשות
 סרבים שאינם ממיס אזה שפלה
 פסח. בנחיש (דף ק"ג) ובויקרן
 דבס בלו פרסה וזנה עורי לפון
 גבאי מין עורי לפון זו עולה
 שפלה בלפון. ולמה קורא אותה
 עורי דבר שהיטן וכת עורי
 וכו'. בריא גמרן דפ' תעביות (דף
 ד') עירו בילי (ל"ב כאן פירש
 בעל הערוך סעורר פילי שהס
 גומת נערך כל מרש מפרער
 ומזנר).

ער, Entschloffen, אף anschließen, (der erste Versuch des Entschloßes)
 ער, ניושט (דף ל"ג) עירק
 דס בפר למח דס כהני'. גרה

אינו נוסק מערעדין פארט מי'
גם זה לשון סי צור (ט"ז. כסו
ורגר עיין אס ונלשון יאמאל
ערעד).

ער, זעט אסאך ספרים
ער, זעט אסאך ספרים
ונתכן בשר (דף ס"ב) ונדקלים
מלחמה ערוכים ערי בנין
נפת ד-ערס סי' גלו. למר"ו
(Louro) (ק"ג. חלקן זה נקרא
דמי עין מס).

עַרְיָה בְּבֵית הָאֵל (ד' פ' ג')
 עַרְיָה בְּבֵית הָאֵל (ד' פ' ג')
 וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת הָאֵל
 עַרְיָה בְּבֵית הָאֵל (ד' פ' ג')
 עַרְיָה בְּבֵית הָאֵל (ד' פ' ג')

עדר, א ז ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
מ ר ו וטויר ועמיר מן פדורי ופן
עמלי ופן פדורי סלבא כדר
פישטו לערך ט ל כד .

ער, צפ' כ"א בבליס (דף י"ט)
 ובעירם שלעו עמיד למקורם
 מ' הוא חזק גנב וכול למשפט
 קובץ ודוקס ופעמים מוללו ופעמי
 מחזקו ופעמים מוליטו ולין מחזרו
 צפוף ג' דבבל קמל (דף קי"ט)
 מבו רנב לין לוקחין טן סגדרי לא
 עירין וכו' (א"ב מ' בלעק וכו'

סערער שטאט על גרין פאר
 סכסוך שלום און של פאטן. ער
 סרופט שטאט דאס האנדל
 עליוטאני סלכונ. וצור סערס
 שטאט על פריסא של קטן פאר
 סלכ של קטן היט סכסוך לאנד
 על מחני סקטריס פאר שטאט יכסו
 סחול על לגו דמות. פאר סכס
 והכסח של מטה. פאר סכסוך
 שטאטין אומי סערסיות סחסרס.
 פאר סכסוך און של פאטן
 סחילן (דף ס"ז) ויטס פאר
 פאליס לנאר לאטראס פ"י סגן סכס
 קופס חלי סעס ופאר מאליו
 לאנדול סאלר פאר סלכרף לנאר
 ואפילו חלי נחלי.

ער, (Eger), אדער
 פיר, סכסחיס (דף ס"ז) גוירס
 פירין סחסח פ"י גארס וסאר
 סין ס פירין וקדישין און סן
 סחסח סלחאס און סן.

ער, Eger, אדער
 ער, פ"י וסא ספרס וסא סכסח
 וער ועיט.

ער, אדער
 ער, סחסח חלס סרס עליס סחיליס
 ערסין סן סעיס פ"י דרך סקס
 סר' קרס ערס וסעסחיס ארס
 עין סס.

ערב, Ereb, אדער
 ערב, סרס פ"י סכסחיס (דף
 ס"ח) סרס סחול סטוס ערסוויס
 פירוס סוללל סכסחירין (דף
 ס"י) עירוס פריסח סחוב סאן
 פ"י סל סלסוח דכסח סול סס סכס

סלס אס עסי סל סס סכסח
 וסלס סכסחיס ספירין סן
 ובי סחוב סלסחיס סכסח סחוב וסלי
 סודלס וסלסוח לריכין ג' סחסח
 סערס קטס דר'ס (דף ס"ז) סרי
 לערס סל סס ססן פ"י ססו סחיל
 פ"י סלסך סלס סודס סרס סס
 ס' סלסך ססין וסכובין יארס
 וסודיס סכל לנא ססס יססוד ססין
 עליכין לרקס סכסח וסס' סרס
 סססין סססין סל סכסח ססס
 וססוד סחיל סחסח סלססין.
 ס' סרס סחוב סירוסלי סל ססס
 לנא וספס וסס סיס ססס ססס
 ססר גרול ונ' ובי ססס ססן קל
 ססרס וססא סרס ססיל וסל סחיל
 וסר סחין ל"ס סרס וסלי סכסח
 ד"סס ססר סרול ססס וסס
 לססלל וסרסס וסס סלל וסלי
 ל"ס ססלי לססר קסיוגוריס וססין
 סס לסרס דכסח ל' סעסרס ססו
 ל' סססח וסרי דססרס וסרי ל'
 סריס וס' סלס וס' על ססר ססר
 ססס סססח סססח סיסס דססרס
 וסלי י' סיסן סססרס סל סססח
 קל סקססין ד"ססס סססח ססס
 י' סס"ס סס"ס סר"ס וסן ק'
 סעסרסין (דף ס"ח) סרס דריססר
 ססס דכריס סודיס סעסרס
 סססין סלל סעסרסין סלס
 סין סרססין סין סל סרססין (סר'
 סרס סססל סלס סרס יסודס סרס
 ל"ס רס סס סרסס ססילוססו
 ססס קרססין סו לסיר סרס ל"ס
 סעסרסין סרססין סססין לסס

יחם, צערויבן (דף ל"ה) וכו' וסוף
(דף ס"ה) עירוב הולאם לשנת
ואין עירוב סולאם ליחם הכפורים
בבילה (דף י"ב) מר סנר עירוב
הולאם לשנת עירוב הולאם ליום
טוב פי' יום טוב לדברים שאין לך
אוכל בשנת, מה שנת אין מוליאין
מרא' לרא' אלא על ידי עירוב (דף
כך ביום טוב. בשנת (דף קל"ט)
כמות נכרמא עירובא פירוש
כלאים, נרישם' כליל (דף ה')
כדי להקיפו נחש ערב פי' חש
הענה שהולך ומתערב בחור
השמי שמו ערב. עדבונמא
נדישא כגד פירשנו צערך חרב
(א"צ תרג' אספסוף ערצנין).

ערב, א ז א ז א ז א ז
ערב, נכמות (דף ל"ז) איכא
בינייהו ערבא וערבא דערבא
פי' חסיקא דלישנא קמא דר' שמעון
נכרתו על כל אחד ואחד מישראל
מ"ס כריתות למרי"ג מלכות, שאם
יעבר על אחת מהן ילקה צענווגס
עירב כל ישראל שאם יעבור אחד
מהן וידעוהו חצרו ולא יקח הדין
מינה ילקה צענוג, נרלאו כל ישראל
ערבים זה לזה, וללישנא דחמי' ר'
מוסיף ערבא דערבא כלומר
אם תאמע שפלותי עבר ענינה ודאיהו

במשכניו הלכה כמותו חין מערב
ולידן ורליה חחרונה פי' ערב.
בנ"ב (דף קע"ג) כמלוא את חנירו
על ידי ערב וכו' עד רש"ג אומר
אם יש נכסים לזה בין כך ובין
כך לא יפרע מן הערב לידן, נס'
מי שחאו (דף ע"ד) אטר רש"ג
מעשה בלידן באחד שחמר לשמו
סרו זה גיטך על מנת שחמני לי
אסטליתי ואנדה אסטליתי ואמרו
חכמים חמן לו את דמיה. רליה
אחרונה במהדרין (דף ל"א) אטר
לו כבא עדים אטר לו חין לך, הנס'
רליה אטר חין לי רליה שהוא חייב
וכו' צוראליה חין הלכא כמותו. בנ"ב
לרליה ראשונה הלכה כמותו. בנ"ב
(דף קע"ג) ערב סולאם לאחר
אילאם שטראת פלי אחר פמיסת עדים
כחוב ופלוני ערב.

ערב, א ז א ז א ז א ז
ערב, עורבא פירח עיין צערך.
סוף פי' שאר כעורב פי' לשון
גנאי ופחדות הוא כלומר דעת
נערים שזחקין כעורבים
קולותיהו חלמלים שארות כעורב
מפורש צעירובין (דף כ"א) וצוירקא
רצה זאת מהיה פירשתי ראשו.
בכחוצות (דף מ"ט) עורבא נצי
נצי והכאן גברא לא נצי נכיה וכו'

כזורמי ונלמו טער א (Mactra)
ונפ"ב (דף ז') עריב' כפסיונות.
פי' יא לנכאים ספינה קטנה שקורין
בלמו טכט"ר ומגילין זה סכנים
קטנים לימן צין הסדנבין וזמן כלשן
סקודש פיסים. פי' אחר עריבה
שעוזין זה סנכאים בעיט, ונפרק
כ"ד (דף כ"ב) ונפרק ד' בידים
(דף ז') זו ביום נמנו וגמרו על
עריבת הסנכאים שהיו סג' לוגין
ועד ט' קנן, מירוש כמין קערה
לדמיא רגלים.

ערבה, א ל ז ז א ז

(Salix monandra Lin.)
ערבה, נסובק (דף מ"ד). ערבה
יסוד בניאוס פי' הניאוס הורו
אוחס לעצמן כך מנהג בניאוס בלא
סודא, ובלא מיקון, אכחיה וסודו
בניאוס-והורו לקם. הסלכא ויסדוס
לסם כלומר יסדוס כי כלכה למשכ
מסיני היל.

ערבל, א ז ז ז א ז

ערבלא, (ארבלא Zizph)
ערבלא, מ' כסא יכוע זכבר
כמא דמארין בערבלא עינין ערך
ערבלא כי כן גרם נעל כערך,
וענין קרוב לזה מרגוס כנזבים
סם בקרן מערבלין אינן.

ערבה, Zungenlaappe

ערבה, נאגה (דף ס"ד) מינין
לערבוס שהיו ששה עליה פי'
נערך נדר. נאלין (דף כ') לא
אמרו אלא נאומה ערובה פירוש
אוסה דריחה.

ערבל, א ז ז ז א ז

פערבייס, נאגה (דף ס"ס)
ערביות רעולות פי' פסיון ערביות
יולאות ברעלות כדכתיב הארות
וכערלות, משימות נגד על ראש
ומכמות כל המנים שאין נראה בלא
העינים וקושרות למטה ירושלמי
רעולות בלונדליה. נאגה (דף קמ"ו)
מעשה בל למנו רבן יוסבן בן זכאי
בערב ואמר חושא אכי לו מתעלת,
הלרים משנ קדר מרגומו כלחין
דימחין במדבר ערבא י. בצרפאית
רבה מרשם. לא ומחילכה בגלשה
ארבות צפניקיא ובערבא יא
ונפ"ב סיני.

ערב, Arabum, Arabum

ערב, בקרן ג' נאגה (דף ס"ו)
מטמאין היו הבכין במערב ארץ ישראל
ממנו. הברקין. ארץ ישראל
במערב נ' שמש היתה נעשה ממנו
ידיהן עליו, פי' היאך ממטמאין ארץ
צא במסיבה שפוסקין. עליו דקיימא
לן לאס' שטבלאין בונעין בו כדנרפיין
צריש. ומאס' אין צין ככן גדול ביום
הכפורים לככן השורף את הסרה
אלא שז פרישמו למסרה פבכין
השורף את הסרה וסין ארץ. נאגה
נו, ובכין גדול ביום הכפורים פרישמו
לקדושם וכהנים בעהורים בונעין צו
ולאחר שנעשה מן הכסיבה טיבל
ועוסק נאגה לאלתר בלא בערב
שמש.

ערב, Arabum, Arabum

ערב, נבל בליען מרק ט"ו גבלים
(דף מ"ו) ועריבת הסנכאים
פי' בלי ען כמין מסיני וסין לעמוד'

גון ואזן נשון יאמנא: צורם (1/1)

and the

אמרי הרשעם שיהי פי' שמימרוכס
מורשס (א"ב פי' בלשון יוני שזמר
עיין ערך ארם).

ערסא, e r s a , e i i e

e e i e (e e i e r n) (מט)
ערסא; בעירונין (דף כ"ו) מעיר
לכולם מחוץ. ערסא פי' שבוט
שבוט ולס. לכולס ביחד. וישנו
שם בנמרס (דף ס') עיר של יסוד
כל שזנה עשרה גלגלס אינה מחילס,
פי' מחילס חוקסל אדירסל דקניען
וקיימק ועשויוס לנחס בניטין (דף
ו') רבס ברס אנוס מלרד מערסל
לערסא ורס שס מ ש כ ו נ ס
ל ש כ ו כ ס ורס נססס ש כ ו כ ס
פי' בלעז ערסא רי"צ (Righe)
כמו שפרנסתי) וסיס נדולס מן
ס פ ש כ ו כ ס ו ש כ ו כ ס
קונס "רדס (Contrada).
טעס הסלס לדעס הערק געגענד
בל"ח, ונע"ל דף כ"א מפורס מי
שכונס? חסל אין שכינס פחסס
משלס בני ארס כלומר סחס שכונס
שלס כמו ספי' רש"י בניטין סס.

ערסא, e r s a , e i i e

ערסא, בערסל סלך אחר שלסווי
עין ערך ערסס כי כנגרס כעלסערין
ערסל, e r s l , e i i e , e e e e
ערסל, כמלכס נמקסס מל'
כערסל מבחוס כמקסיס והמנוד'
בסלגס (בעירונין דף כ"ר גרס
חוס' דעניד כי ערסלא ונטססססס
כחינ אוריזלא כגרסס רש"י).

ערסל, e r s l , e i i e , e e e e

ערסל, בערסלס רבס ערסל ל"ס

ערס, e r s , e i i e , e e e e

ערס, נברכוס (דף ל"ו) ונטססס
(דף ע"ס) ככל בחסי עסיקין
בשערסן פי' מלסן עריסוסי'
דכין שעיירבן נעסו סל' וססנו
כזיס, זיך אה נברס-ברסשן של מעלס
סלס ארד וערסן ככר פירסנו
בערך ורד. ניוטס (דף מ"ו) סיס
דאמרי בערסן ודדנס בר יסוכסן
דאמר-רנס בר יסוכסן אמר רב
יסיסל בנדריס (דף ס') ערסן
יפס למלס לרסססו, מלי-ערס; 3
אמר ר' יוכסן מוסלס דשערי עסיקסל
רב יוסף-אמר מידל-רשערי עסיקסל
דריס כפיס, אחר סניי ונעסין גיסלסלס
כנשרס דתורס פי' ספני ספני-בניס
של קססס ונע"י כס אנדלס. בערסן
סמססין כס סחליס וכל סכן סבריסיס
ויס סומריס ככנס ארע כמו סהיסס
עוסס נס סנב סס סלסס כספורס
בערך בר נט כי, וכדכחינ וסססרי
חיל למלססס כלומר ורססני כדכחינ
ארס סס גרין סססריס וססססני
סוילסחי כל סעולס סולו גולרין
מברור של טופס של שכנס ארע וסני
מן הברור שברור.

ערס, (אריס e r s)

ערס, נכנס במרס (דף מ"ב)
בעריסי בני סנוס פי' עריס
ידעו לססו מנספס ומכניס לססליס
סכל נידו וסס סכוסן לנעל הסרס
מלסו וכל מי סהיס בענין סוס וסכי'
ססן סלס אחר הסריסיין ולקס
סול סלס בעל בניס אין לנ סוקס.

כעסר לקח אז רוק שערצות טעם
סעורפו של עולם אז מי' רני'
גרעס אדונו לגרעה, יערף כעסר
לקח זה העוסק בחורב לשם ומירבן
לזנו לשמו לקח עולם טונה
לעולם כעסר הזה שחוס סרות
מעירי שטוף באם סערפו של
עולם, וצרות שערני שרפו של
שכינה, דכתיב לזקן וימין אדם בראשם
דעסערד ימינו של שכינה בדרוס
ושפלו בלפון ופכיו במדק
וערפו צמערן, אלסל דשכינה
שערב: חול כעל אחרתי היינו סו
שמולל צורות שחוסקנס גלל לשמה
סניס דעה לעולם כרות למאית
שכנאט וציאט דעה לעולם (האם
ערך נץ זה הערה) עד שחלטהכ
שוחנים נט אדם כספס ואנס
נוול לקנות המנוחה. כשעירים
עלי דאס זה העוסק בחורב שלל לשם
כשער כד וכל העוסק פחורב
לשם טניס שונס לעולם ברטניס
כלל שיעדים בנח.

ערפד, (Der Euphrat) ערפד, קנאל קטל (דף י"ו)

המרים כיו נחמק רגליהם על
הכוס וסוחפין סוחו וכיה כנאן
לכנס לחינה וכיו רגליו שחערסלות
נניס ככ"ד כרסאים ימוללו גומד
(ס'ננישו המסרסים טלסן כויה)
דאס רט"י ניומקאל י"ד י"ג וטמלל
ניטו דערדש נכפדנו לייך חיקון
ערע, (zufällig), מעגנען
ערע, ח ויכגע במקום וערע
נארט.

ערעיתא, (Erethia) ערעיתא,
ערעיתא, וכפך ערעיתא
סן כחלס פיין נערך אכריו (ס"ב)
ס' וסלמי חת כלרעס וסלס
ערעיתא).

ערש, (Ersch, Staden (träufeln)) ערש,
ערש, נחובין (דף י"ט) הסולק
סן כעורף פירש ר"ח ול עורף
סוקלס הגלגלת שכל
כלאר, והנקראין לכי הגלגלת
ספניס וסמרי סגלגלת נקרא
כעורף וסניהם בגלגלת פי' סחול
ערסו סחול הרוס אס. העורף
וסו סמרי כלאר שכנך כעורף
נגנ נמק (דף כ"ס) יערף

2) Der Bampyr, die Stougette auch der fliegende Hund
genannt, und die Stougette, Thiere, aus dem Geschlechte der
Fledermäuse, befinden sich gegenwärtig noch in naturhistorischer
Dunkelheit, um genau bestimmen zu können ob sie blos Spielarten
oder verschiedene Gattungen sind. Es ist daher kein Wunder das die
angeführte Stelle im Naturud durch das Spiel der Metamorphose diese
Fledermaus von einer Art in die Andere bringt. Die Benennung ערש
zielt auf die farbenspielende Haut dieser Gattung (S. 2 Z. 6.

אשרי הרשע שיהי' שמימרוכס
מורשס (א"כ מ' בלשון ימי שומר
עיין ערך ארס).

ערסא, e r s a , e i i

ערסא (e r s a) (שט)

ערסא; בעירונין (דף כ"ו) מעיני

לכולס מחוס. ערסא מ' שבוט

שבוט ולס לכולס ביחד. ויסו

שס בנמרס (דף ס') עיר של יחיד

כל שזינה עזרס לנחט אינה מחילס,

מ' מחילס חוקס אדירסא דקניען

וקניען ועזויס לנחט בניטין (דף

ו') רבס ברסנוס מלרד מערסא

לערסא ורב שט משכונס

לשכונס ורבה בלחט שכונס

מ' בלעז ערסא רי"צ (Righe

כמו שפרגמטי) ויסא נדולה מן

פסכוכה וסכוכה נלס

קונט"רדס (Contrada).

טעס הסלס לרעט הערק געגענד

בל"ח, ונע"א דף כ"א מפורס מי

שכונה? חלס אין שכינה מחוס

משלס בני ארס כלומר סחס שכינה

אלס כמו שפ' רש"י בניטין שס.

ערסא, e r s a , e i i

ערסא, בערסא סלך אחר שלחמי

עיין ערך ערסא כי כוגרס בעלסערין

ערסל, e r s l , e i i

ערסל, כמלכונה במקס מר'

בערסל מבתות במקסא והסגורד'

באלגס (בעירונין דף ב"ר גרס

חוס' רעניד כי ערסלא ונטסחוס

כחינ אוריזלא מרסח רש"י).

ערסל, e r s l , e i i

ערסל, בערסל רבס פרסל ל"ס

ערס, e r s , e i i

ערס, בנרכוס (דף ל"ו) ונטסחוס

(דף ע"ס) ככל בלס עסיקין

בערסן מ' מלסן עריסותיכ'

דכין סעירבן נעזו אס' וסזנו

כזית, זיך אה נפרס-ברשק של מעלס

סלס ארד וערסן ככר מירסנו

בערך ורד. ניוטס (דף מ"ו) סות

דאמרי בערסן וכדדנס בר יכונסן

דאמר-רנס בר יכונסן אמר רב

יחילל בנדרים (דף ט') ערסן

יפת לחלס לרסחוס, מלי-ערס; 3

אמר ר' יונסן מוסל דערי עסיקתס

רב יוסף-אמר ממירד-רערי עסיקתס

דריס כפיס, אחר לכיי ונעין ביאלחט

ככרס דמורס מ' ספני ספיו בנים

של קמחי ונ"י כס אנדלס בערסן

סמל"ץ כס החלס וכל סכן סבריחיס

ויס אדירס בנכנס ארע כמו שהיחט

עוסה נס סנב אס שלחט כמפורס

בערד בר נט כי, וכדכחינ וחאורי

חיל למלחמס כלומר וירחמי כדכחינ

ארס אס גרין הסעורים חידוחמי

אילחמי כל העולס סלו גולין

מברד של טיפס של סכנס ארע וסכי

מן הכרד שברד.

ערס, (אריס e r s)

ערס, בנכס במרס (דף מ"ב)

בעריסי במי אנוס מ' עריס

ידוע לטוחו מפסס ונטכנס לפסלס

סכל נידו וסוף הכונס לנעל הסרס

מלקו וכל מי שהיס בענין הסוואכי'

סמן סלק אחר העריסין ולקס

בול-מלק בעל בנים אין לנ. סוקס.

כעסער לקחי זה דרוש מערבות שכל
 מעורבו של עולם זה מי' רני'
 גרעם זכרובו לנרבה, יערק כעס
 לקחי זה העוסק בחורב לשם ומירבן
 לאורו לשמו לקחי עושה טובה
 לעולם כעסר טוב שחוק שרוב
 מערבי שמוך גרעם מעורבו של
 עולם, וצרות שערבי מרסו של
 שכינה, דכתיב לזקוקימין אדם בראש
 דמסעוד ימינו של שכינה בדרוש
 וספאלו בלפון ופכיו בסורק
 וערסו במערב, אלטא דשכינה
 שערב. חול כול אחרית היינו
 שחולל בחורב מעוסק גם בלש לשם
 שניש דפה לעולם כרוב לפאית
 ששכנה ושיאם דפה לעולם (האם
 ערך צץ זה הערה) עד שחלש האב
 שחמיש גט אדם כספם וחסם
 כולל לקנות התבואה. כשערים
 עלידא זה העוסק בחורב שלא לשם
 כשערב כד וכל העוסק בחורב
 לשם מביא שום לעולם בריבוי
 כלל שירדים גנח.

ערפד, (Der Sampe, die Soufette) ארץ
 ערד, בגל קש (דף י')

בגורם כיו כחטן דגליהם על
 החכם וסוחפין לחמו וכיה כנחן
 לזכר לפינה והיו רגליו שחערות
 נים הכ"ד הכספים יחלל ונמר
 (אנפירטו המפרשים שלשן כויה)
 דאס רא"י ביהקאל יד יג וממלך
 גיח המדרש נספירו ליד חיקן
 ערע, (zufällig), מרגע
 ערע, ת ויכנע במקום וערע
 נחל.

ערעיתא, (erzählen) ערע
 ערעיתא, וכנע ערעיתא
 מן כחל עין נעיר ארעיתא (א"ב
 ח' ונחמית ח' כלרעס ושלם
 ערעיתא).

ערק, (erzählen) ערק
 ערק, נחין (דף י"ט) סמולק
 מן כעורק פירש ר"ח ו'ל עורק
 סוק קלס הגלגלת געל
 כלוקר, והנקראין לפני הגלגלת
 הפנים ואחרי סגלגלת נקרא
 כעורק וניהם בגלגלת פי' סמול
 ערסו ממול סרוסא אס כעורק
 וסח אחרי כלוקר שבער כעורק
 נגל כמרק (דף כ"ט) יערק

2) Der Sampe, die Soufette auch der fliegende Hund
 genannt, und die Soufette, Thiere, aus dem Geschlechte der
 Gliedermäuse, befinden sich gegenwärtig noch in naturhistorischer
 Dunkelheit, um genau bestimmen zu können ob sie dies Spielarten
 oder verschiedene Gattungen sind. Es ist daher kein Wunder das die
 angeführte Stelle im Talmud durch das Spiel der Metamorphose diese
 Fledermaus von einer Art in die Andere bringt. Die Benennung ערע
 zielt auf die farbigen spielende Haut dieser Gattung (S. 2 H. 6).

עטלף, לארד גאט אים נעמט ערפד עטלף פדנוס ידאלמי ערפדס.	עטלף, <i>kleine Aute</i> ערק, נכלכלי עץ פדק יזנכלים (דף יז) וס פדק משיעס נז לכרת ארת פדנוס כפוח א נלשן כמיס.
ערפס, <i>Erpa (eigener Name)</i> ערפס, נמוס (דף מ"ז) במינ ערפס וכמינ סרפס וכו' פד ערפס שכלל עזרפיף ארת מאוריס סרפס שכלל דשן ארת כסריפות.	ערק, <i>Stange, Blech</i> (ה ז י א ע ז י א ט) ערק נדל, עשום קדס וקס פדנוסו ערקן דנרל.
עורפילא, <i>Abellegen</i> עורפילא, פדנוס גאס דק עין ערק פל.	ערק, <i>Antifliese</i> ערק, מר' אסר נס גאס דק ערק חקן.
ערצביא, <i>Gefährdete Menschheit</i> ערצביא, נסולין (דף ס"ס) למיכסו ארנע פמיס לנניס לכרת כמיס ומוקס ידאלמיס וסערטמיס והורנכמיס (ס"ז) פדס דש"י סן סרגול דיש לו וכו'.	ערק, (עו י ק ע ז י א ט) ערק, דעריק לים נדריס נעל סערין גריס עין עין סס.
	ערקא, <i>Antig</i> ערקא, נעגורס (דף יג) לס ימס ארס מיס מן סנסרת לס

319 in der Anmerk.) עמלף ist die bekannte Zusammensetzung von
עמלף welches im Arabischen Nacht andeutet, und עף fliegen,
und unter ערפד verstehe ich darum den Kampf der oder Bluts-
sauer weil ich das Wort selbst aus ער Feind- und רפד der
Ruhende (רפד: sich hinbreiten, hinlegen Hiob 17,
13. 41, 21.) gebildet glaube, welches im Wanken der Feind
des Ruhenden bedeutet; denn dieses Thier saugt das Blut der
Menschen und Thiere während sie schlafen. Daß es in der alten
Welt eine solche Thiergattung gab, welche sich an die Menschen wagte
erzählt Herodot (III. 7.). Die Araber welche auf die Kassa ausges-
hen — sagt er — müssen ihren ganzen Leib, die Augen allein aus-
genommen, mit Häuten und Fellern bedecken, weil sie in einem hei-
ßen See wächst, um welchen sich eine Art geflügelter, den
Flehermäusen ähnlicher Thiere aufhalten die sehr hart
sind, und gegen welche sie auch ihre Augen zu vertheidigen haben.

ינחק אומר רב אכילו לשינח ערקא
דמסכת סי' ישראל קוטרין שחרם
משום דמאכלא אירושל' כדאמרין
מאי טעמא סימח מסאני אובמי?
אשר דמאכלא אירושל' וגאון הגויס
לשויה לבנה, בויקרא רבא ואת חסי'
פ' ר' כהנא ודינא אס נחקהי ובפסק'
דשמעו יאוי ספכסותא ליסודא
כ ע ר ק ח א סומק' נקדליפ דבומי'
יחודא, סבר אשר על לבליה (א"ב)
פרגוס ועד שרוך נעל ועד ערקא
(מסא).

ערקא, א א ז ג ט ז א ז א
ערקא, פרגוס אסו בלי מים
ערקא בלי מים.

ערקב, Arie, Ariebeuge, Arieheile
ערקב, נכורות (דף מ') אב
סענל אריכה מגעת לערקוב,
בתמיד (דף כ"ח) נוקבו ממוך
ערקובו סי' בלאון ישמעאל קורין
לסונך אלרגל ערקוב והוא לסעלה
סן סעקנ. רש מפדשין סקוס כף
סידך והיינו קפן סעלין מרק
סעלין ובלעזאני"כני (והוא מלשון
ארכוב בדניאל).

ערקבל, Erpiontraut
ערקבל, נרק' ז' נשניעית (דף
מ"ג) הערק בלין והחלבינק
הנכורית כנר סיר' נערך אטה
(א"ב ננוסחאות כתוב עקרנלין).

ערקל, Erkl, Erkl
ערקל, פרגוס אש סן בדנריו
גברא דמערקלין מלי.

ערקמא, Ermpf, Erklusbein
ערקמא א דמיא, ניומא דמסא.

נני ולא נידו סמני סכנת ערקא
מלי סכנת ערקא א מסייע ליה
לרני חניא דאשר כבולע כמא של
מים מחר להאס לו חמין נשנת
מ' מולעת ארובה ומליה במים
ובאגולת על הנאר מחליה בו ומוללת
אם הדס וכל זמן שהי' מוללת סיא
נמלאת סן סליהא מוללת ומתמת'
עד אהא כמו חני' וכאשרם בולעם
מוך סמים מוללת ליחה שנטעיו
ומגולת נמעי וממלאת כריסו לבס
ומקיק עלה נכחדות (דף מ"ד)
ומיך ליה משום סכנת ערקא
אס קימא דחניא מעגא נאשר
זיקא לסמין מים ולא סמין
ומליה כריסו לבס, ומקיק עלה
ממי סס אמר אה שכריסו לבס
סמני אס סמין דילמא ערקא
נעל ונמח כריסו ומקיקן ססיה
אחו אהי' שותח והבולע ערקא
כל לחמית שנטעיו מוללת ערקא
סמין ידעין סמני זיקא לסמין
לא סמין נמלאת כריסו לבס ס"ס
עלקא סריס אלה פרגוסו בעלקא
דמלל דסהן דנני אריכא. נפרק
ח' אלים נשנת (דף ק"ס) מלי
ינצא פוטנא, למא אכלי לסאנערקא
מ' גס זה מולעת שכתב כמו סותו
סמראו אכל זה כדא מלחמו מאכל
סמראו נמרח (א"ב ננוסחאות
כתוב ערקא א, וערקא נקרא
בלשון מקרא עלוקה וכן בלאון ישמעאל.
ערקא, Erkl, Erkl, Erkl
ערקא, נמסדרין (דף ע"ד)
מלי מלח קלח אסר רגס נר רב

נר"ס (דף כ"ד) ראיוכו נענים
ראיוכו צעש"ח. בילמנו ויכי
צדלש מחלקת נחך הנדך כהרין
עש"ח ס' דמיל ומשח מחערבא
כחדא ונורא דליק סן גוויקין (א"צ
מרגוס נפסוק דיו גלילי אהננהרין
כעש"ח).

עשת, Platte (ערק Steife)
עשת, ציוטס (דף ל"ד) חניס
דניסחדס אמר עש"ח אל צרול
היו ממין סערב יוס סכמוריס.
צענדוס (דף י"ו) אין סוכ"ין להק
עש"ח אל צרול. ננרש"ח
דנה צריש ויגש אליו כשחיה מעלם
סמס היו שערות לבו בוקעות בליו
ויולאות והנה נומן עש"ח אל
צרול נחך היו וסולין כאנק,
צבלי סחכות פרק י"א צבליס (דף
י"ב) העשה כלים מן העשת ומן
החדרס, נסמכות (דף כ"ח) חנו
רבנן הסנדרס היתם נאה מן העשת
ומן הוהב פי' חמיכה גדולה של צרול
או של זהב כדכתיב צרול עשות
ומתרגסין ערקין דפ"ולא.

עשתרות, אש"ח אש"ח אש"ח
(אש"ח אש"ח אש"ח)
עשתרות, בחולין (דף פ"ד)
הרולה שיע"ר יעסוק בנהמס
דקס ואמר רב חסדא מאי דכתיב
ועשתרות לאנך שמע"רות
אח בעליהן.

עשת, Bell, Grabfeldt, Flugfeldt
עש"ח, נכס"ף פרק י"ג צבליס (דף
י"ד) קידוס שניטל עש"ח עמס
סמ"י בית ביקעו פי' ל"ד אחד אל
קלינא דוסה למחר"ה חרגוס ואח
סמ"ח חו ית עוש"ח וק
מ' דמחיוסות.

עשק, Gewalt, Greppung, Staub
עשק, ננכס מיעט (דף ק"ח)
אמר סני לא שברח"ך מעולס וזהו
עושק, ש לך בידי וסני נומן לך
או גל, רבס אמר היינו עושק
הינו גוללהכי אפקים דמסח"נמרי
למ"י לעצד ע"יו בנ' לויק.

עשק, Aesche, Aesche
עשק, ננכס מיעט (דף נ"ב)
עשק לנבך וזו לכריסך פידוס
כסח' קינא מלכוס אח חקנ' ביוקר
לא חסח סכל מלכל לא חקנה אלס
נכס. וס (דף ע"ד) צלמרים
דלמירע"ק יק עמרא פי' סיה יוקר.
עשר, Aesche, Aesche
עשר, נכסות (דף ס"ח) סלומ'
אס סח לא חקנרוכו סנכסו אין
שסעין ל לא כל הימנו שיע"ר
אח נניו ויפ"ל עלמו על כלכור.

עשיות, Aesche, Aesche
עשיות, סחיתס דולקח והולכ'
כל היס למלכ' שנה סכנ' ומלוק'
א, ננכסות (דף נ"ג) עש"ח
ס (דף כ"ח) נואה צעש"ח

ע

3

e

t

t

ע מ , נשמת (דף ל"ט) וכו' אמונת
ע מך , אמונת זה סדר זרעים
נשמות חלוי המעשה שיעשה פירותיו
בהלכה , ע מך א סדר מועד
שש שמירת זמנים ושמות וימים
עונים , ס וסן זה סדר נשים
שליך חקף שלל יאלתו נו ילר כרע
י שועות זה סדר כזי קין שדין
בני אדם ונחלקי מה ונחלקי לום
ומזיעו מיד בגולגן פי' אחר חסן
סדר נשים לשק אסמכא דהויין
לו נשים ונחלקי , בסוף נרכות רני
כמן אומר המרו מורחך עת לעשות
לכ' פי' המקינו שישא אדם זואל
למירו נשם כמו שאמר ה' עמכם
ה' עמך וזה כוח . המיקון הוא שלום
עליכם ואלים משמחיו של הקנ"ה
נאמר ילר סמך תלור , שלום
שלום ואומר אל מנח כי אקבל
אמך אמרו למעלה שהחקיני שישא
אדם זואל שלום תנור נשם , אמר
רבנן אם אדם רואה שארץ חומן
ונמאך הנלות אל תאמר אז התקנה
היתה בימות הראשונים ובעת מלכותם
עכשו אכתנו גזוים וכשהוקין הדבר
אין אט מאמינים וסייבין נחקה
ז , סיו הבכנים נחמלה עונים אחר
בלברכה ומרכה נדק ה' אליה ישראל
סן בעולם ובשמינו האפיקורוס'
אמרו אין עולם אלא אחד ובעלתו
הבהנים אנציל בן נחמעה האמונה
אל עולם הנא , המקינו שיהיו אומרים
מן העולם ועד העולם כלומר מן
העולם הזה ועד העולם הנא וגאציל

כבוד המקום המרו סמיקן שיהי
והומימו ועד סעולס . ביומא (דף
ס"ט) לינעי מיטל עת לעשות לכ'
המרו מורחך כלומר עת סכנה היא
ואין למדין סימכה . נחמורס (דף
י"ד) מעיינין נסמר אנדחלס נשמת
אמרו עת לעשות לכ' המרו מורחך
נכדס (דף כ"ו) שנס האמורס
בקידושין והסמורס נבני ערי
קוסס ושתי שנים שנסה אמוה ש
נענד עברי שנן ושנס כולן מעת
לעת ושס סמורסים כולס .

עמא , E m a , E t e ,
Seelenseheit, Seel, עמא ,
עמא , לא יאנס לדיוק כל אק
מרגס לא שפיר לדיוקא כל מידעס
ד עמא . וכן לא שמע גערס וברס
סמיקנא לא מקניל עמא וכן סר'
ורס לא שמע גערס ומכוסס בו
תרומט ועמא ביה וכן סר' אק
וכוח סקציג על שפת אק אקר מוין
על לשון כוח .

עתד , E t e , E t e ,
ע מ ד , אכני עומד בין תרגום
ירושלמי אנה הוינא מעמ ד (א"ב
לשון מקרא זה כמאן עמ ד לכידור) .
עצמא , (א. א. א.) ,
ע מ כ י א ל , נחמורס (דף י"ו)
מנא כוא עמ כ י א ל כוא יעבן
ושס שזו יחודס אסי שסעון אמו
ע מ כ י א ל שנסכו אל יעבן שעיען
ודינן טורס בישראל .

עמר , E m e ,
ג מ ר , ננא נמא (דף קמ"ה)
ג מ ר ביכסן ג מ ר מוסגי כ'

אל לדיקים בעת לומר לך מה
עתר סתם וכו'.

עֵרָר, (עֵרָר. *Berit halita*)

עפר, נבראית רצה פרשת מ'ז
מכני ארי גברתי מתלך אחר אס
אחר לך חד אדוכיך דסדר לא חממין
פרין עת לך פרובי וכו' (א"כ
במקלם נוסחאות כתוב עזיך וכו'
ג לנרום עתך בלות רלת מידע
סבן ולשון מקרא הוא סבן נחן
שלא כסך ועמדם נצאם לך).

עזיר נוסחאות יש נקן נפח כנן
למר גפן וכיולא בו (א"כ מרגום
ס ע ע ר ת י א ת א נ ד ס
ע מ ר י מ).

עֵרָר, *Erar*

עתר, נמוכה (דף י"ד) כואיל
דליות להסבך בעת ר, נבראית רנא
מרגום ס"ד וי ע מ ר י נ ח ק ר י ש ל ק י ש
אמר אכסך כנארם ולסוס בן קריין
ליה ע מ ר א ד כ כ י ד א ד ר א , נ י נ מ ו ת
(דף ס"ד) ספני מכ נמלכה משלמן

פ

פאה נכריות, *Paah Nakhriyot*

פאה נכריות, נאנא (דף ס"ד)
נכנול ונפאס נכריות לחלר,
נכנול (דף כ"ט) חנא קמא נכנול
אפאר כסיות נכריות ורביסנר
פיות נכריות איירי דזמאס לים
נכריות (דף ו') אחר רנא נפיה
נכריות טעמא דסדר חנו הא לא
אחר חנו גוסא הוא וטמסר וסא
מיננא נעו לים רבי יומי נרבי
נכריות. נסוף חלק (דף קי"ב)
נאנא נאס לרקינות מהו וכו' עד
לא לריכא דפלו נפיהא מ' אשה
מאין לכ רוב שיער לוקחת שיער
מנאס אחרות ומנאס על ראש
נאנא כמו אכא שער.

לא נאנא, נוסחאות רכלאס נכריות
רנא נפליאל ונסיף כסיה מ'ז מירם
כיו אס קמס כדדוקרין ועזה לסן
פיות נפליאל אפילו ניומר מעזר
מחר מ' כל מ' דמקיף ולא סגין
ומכאס כולה קרולא פיות דרמס
לפיות אכאס כולה קרולא ונאנא
אלא גאמיר גס כמעט וסא נקריא
פיות וכן פיות נכריות
דסקת סראש ולא מכאס.

פאה, *Paah*

פאה, נאנא (דף ס"ו) כנאס
מאין נקארים מא קארים? אחר
רנא יסודס קארי פיות מ' לא
אל פיות נכריות אלא פיות
זו דרעונין כדאמרין נאנא פיות
נאנא נאנא נאנא נאנא נאנא

מי' פגה בדימוי סחאכה סנטה
פגיה וכן פירות שלא נחשלו בגילן
ועמק נמן החשול נחמות סחנן
להיבאר לאכילה.

אִינֶה, גֶּעִבִּי, בָּאֵם, פֶּן
 פֶּן, גִּפְסִים (דָּף ק"י) יִדֵּל
 לִפְנֵי דְרֵבֶל לִפְדֵּל פִּיר' מִכֵּן
 גִּי אֶרֶם כִּשֵּׁי לֶכֶן פֶּדֶר לִשׁוֹם יִדֵּו
 עַל לִחְיוֹ וּדְרֵךְ גִּי אֶרֶם כִּשֵּׁן יִדֵּו
 עַל פֶּדֶרֶתוֹ, גִּשְׁנָה (דָּף כ"א) אֶחָדֵל
 לִנְגָל בִּפְנֵי דְמַלְוֶלֶת, גִּנָּה מִלִּיעֵל
 (דָּף ע') זֶה קִנָּה תִמּוֹר וְנִי פִנִּים
 פִּי' רִלְוֵעוֹת שֶׁל מוֹסֶרֶה הַנְּחִיבוֹת עַל
 לִדֵּה וְעַל פֶּדֶרֶתָה (א"ב פ') פֶּלֶשֶׁן
 יוֹנִי רֶסֶן וּמִתָּה וּבְנוֹסֶחֶתוֹת כְּמוֹת יִדֵּל
 לְאוֹסִיף דְרֵגָל לִפְדֵּרֶה .

פניו (בית פאגיא זשעלע) . פני, תומת בית פאגיא זשעלע
חזן לירושלם. פ"א בערך בית פאגיא.

פנה, (פנה פנה) Pige
 פנה, מי קרמיק ומי פנה פנה
 קרמיק ופנה וירמק ופנים
 נהרות הם דקלמר נבנא נהרות
 (דף ע"ד) מלי דכמינ כי פנה
 על ימים יסדה ועל נהרות יכונה
 אילו ד' נהרות ו' ימים שמיקופק
 ארץ ישראל וכולו עיין בערך נ.

מאגיסטר, 1915

במשכס ובגמרא פוגול טעון לחדש
בפסחים (דף ע"ח) כלומר פוגול
כדרך שלל עד מחצות לילית.

פגול, *pa. g u l*, *pa. g u l*

פגול, בפסחים (דף ס"ח) דלש
מיקנע פוגול שלל בזריקה מי'
מי שזחט הזבח ונשעת שחיטתו או
נשעת קבלת הדם או נשעת הולכת
הדם או חישב בזריקה לכול הכשר
למחר או חפילו כזית משר או מעור
האליה למחר או חישב לזרוק מקלת
דם למחר או לרקטיר מקלת למחרין
למחר פוגול הוא חס חס לזמנו
ואסור ליקרב על גבי מזבח, ואם
עבר ופקדינו ולא עירב בו מחשבת
הזבח למקומו ואם לכל ממנו חייב
עליו כרת והוא שקרב הממיל בשמחו
שלא עירב בו מחשבת חס למקומו
ואם חשב לזרוק מן הדם בחס או
לפקטיר לימורין בחס או לכול
בשר בחס על גבי המזבח ואם עבר
ופקדינו זכל ממנו אסור כן או
חס למקומו ואין חייבין עליו כרת
וככל מפורש בנזקים (דף כ"ח)

פגם, *pa. g e m*, *pa. g e m*

פגם, בריש כלאים (דף כ"ב)
אין מרכיזין פגם על גבי קידש
לבגד מפני שהוא ירקן פק' ט'

פגיון ולירס באזו מי' סבין נשמי
פיות וי"ט חיספלי' אדו (ס"ב מי'
בלשון רומי מן חרב קטן).

פגל, *pa. g e l*, *pa. g e l*

פגל, בפסחים (דף ס"ח) דלש
מיקנע פוגול שלל בזריקה מי'
מי שזחט הזבח ונשעת שחיטתו או
נשעת קבלת הדם או נשעת הולכת
הדם או חישב בזריקה לכול הכשר
למחר או חפילו כזית משר או מעור
האליה למחר או חישב לזרוק מקלת
דם למחר או לרקטיר מקלת למחרין
למחר פוגול הוא חס חס לזמנו
ואסור ליקרב על גבי מזבח, ואם
עבר ופקדינו ולא עירב בו מחשבת
הזבח למקומו ואם לכל ממנו חייב
עליו כרת והוא שקרב הממיל בשמחו
שלא עירב בו מחשבת חס למקומו
ואם חשב לזרוק מן הדם בחס או
לפקטיר לימורין בחס או לכול
בשר בחס על גבי המזבח ואם עבר
ופקדינו זכל ממנו אסור כן או
חס למקומו ואין חייבין עליו כרת
וככל מפורש בנזקים (דף כ"ח)

1) Die Raute ist eine Gewürzpflanze welche sowohl wild wächst
als auch in Gärten veredelt wird. Letztere führt den Namen *Raute*.
Die Raute ist eine wichtige Gewürzpflanze.

[illegible]

פרשת - רבי חנניאל לאסד ששאל
הגמיוניא מן הסתך עד שלש הגיע
לבוית אדיתאן שלו . מ"ט לשיחודין
שלו . מ"ט עד שלש הגיע למדינה
היה מהלך כפגן משהגיע למדינה
סהלך בק לפין וחלי . צילמדנו
צטוף ויקרא נפש כי תחטא לפולח
ופגן שהכעיסו את הסתך וכו' עד
הכולת . הזה יודע כיסוסי והכעיס
לפני לכן הרמזו אל כל הפגן
הדיוט הוא ואינו יודע . כיסוסי .
ידועלמי צפרק כזורק בולנטים ופגניא
והקטנות את המשכן במשפטו (ט"ב
פי' בלבן רומי פרוי ואיש כפר
מדרש שמואל פרשת וילנא גנדים
לחדים מלכין פגניא קט פי' בלבן
רומי של פרא) .

פנן, e, i, a, ה, ש
כגן, תרגום ירושלמי: ספרונים
ועד זג (א"כ בנמסאות כחוב ועד
זגין).

פֿאַן, עסעצקע, Route, פֿאן, בעמדה (דף כ"ה) אופינב' נדובז' פֿי' טאן כפ' יגם ספירטא (ט"ז ע' יגס) כמוז נכוסחאות ורע"י פירש דורט ובראש שטאן גרים פגג ב.)

פגוע, e m a i f פ
 פגע, בשנת (דף קמ"ד) פוסטין
 בפגועין ובפריסין פירוש בלעז
 פרוכנט (Pruna) פמו שחנמנו.

לבו תרגם כלל בשמימא פסי
ליצית.

פרק *aussetzen, aussetzen* *aussetzen*

פסק, נדרם (דף ס"ג) פסקת
ומעשה, נדרכות (דף ס"ד) נוכח
ופזוק, נאנה (דף ק"ז) כי
פליגי באפיקות, מי פותח
בכל מה ותלפזוק לי אט-ויליקלרו
(*Trascolare*) (א"ב פ"ד)
רש"י פתח סוף מלקוח' להוסיף
דוח הפס).

פול, *פול*, *פול*, *פול*

פול, ברום בלחם (דף כ"א)
הפול וספיר ספרקדן
ופסופס ירושלי פול פולק
ספיר פישונס (י-ספרקדן)
גילבוכס ונטיח בליקלי (י)
גולבסן. פופס פיליח
פול סלון ספרוס שפועים
פס ילחח, סמר רני יונס למה מקרס
שטה שפועים סהיל ששעשע
סם סלל וססלכס סם בני דעים

וכ סמס פיל יא שטה שרלח לשמון
נדנר סורס ויט שטה שרלח לנדנר
כענין סית דמפורן כנש וסית
דמכנש, נסנחות (דף צ"ח)
ונסנדרן (דף ק') ועלה למרופס
סר סר להחיר פס של מעלס וסר
סר להחיר ספס של מטב פס
של מעלס כנן ששטי סרס כפיו
סעלס פוחס לכו לסחכל וסר סר
לסחיר פס של מטב שסלסל להחיר
פס של עקדות סעקדס סלולס
ססר סרס. לסר דסיון סירוס
לסחוס לכל סולי לסוקר פניס פיסס
סרלח כסס.

פד, *פד*, *פד*, *פד*

(*pedigee*) (דף א"ח)
פס, נאנה (דף ב') דחסיכיס
מי מלעס שחליעין סססניס כססן
ססרין נקרקס.

פד, *Sich trennen, sich befeiern*

פס, לחסח ינקס צפירי תרגוס
לסחח ספיר כסס כי סס כסחגלו

1) Die Heigen haben oben eine kleine Öffnung, in welche die Heigenwespe (*Cynips psemes*) und darum auch Heigen gallen...

פוזסרום, Poesang, פוזסרום,
סוויסרום, ירושלמי במדק סרום'

(~~g~~ l, a t i n a) , 15

10

פז, נשנה (דף כ"ט) פז חס
תנחל מ' פוזל טכנס זרע
כמו ויפון ארועי ידיו. תרגומי

- Digitized by Google

שיר נשני עליו ברכה סמון
ותגלה.

פזרא, *st a, st a*,
st a, st a,
פזרס, ננא קטא (דף כ"א)
וננא נחא (דף ק') לנא
פזרס גליא סי' גכט: וכן קדק
לניקוד שוקוף כשכט פזר
הש"י סי' סקל או רחח קדק
סדק"א (*Gabel: Fourche*).

פח, *blasen, aufblasen, wegblasen*,

פח, מכנס פחם בית ספרס,
בספס (דף ל"ג) סי' שמכנס
ספס למקום שריה לילך בו כח
זרס ברתס וכין שנינו רואס עלס
פחם סי' כשפחם פוזר, ולינו
סוז בית ספרס שריה מרגלי
סעוזרס וכשניס מוכר לעוזי פסח
בשכט (דף ע"ס) ספכנס ככלי
זכוכית חייב סזס סכס כמטיס סי'
לסח חייב סזס מכס כמטיס? דנמטיס
מדרדק כלי סחכות כדי שידויס
וכי פוס ככלי זכוכית ק סוז,
ברלס מכסירק (דף ס"ו) סמכס
כעדיס כדי לנדרקן סי' כטול עדיק
ככס וכופסן לנורקן.

פח, *st a, st a*

כמי רש"י שררה סכרת סלסן
על פזיס כערך ססמיק.

פזן, *Bezilg fenz, beßen* (מקל)
(*Bezilg fenz, beßen*)
פזן, כשכט (דף פ"ס) ובכחכות
(דף ק"נ) עטס פזיס דקדיס
סחיס לאורניס סכסי כמזאחייכו
קייטסו כליסר עס קשס וסכל
הש"י סי' ככסל וסמכר מלסן
דוד טפח ומככר ספולל כ' ו'
ס"ו וכן מרגמי.

פזמא, *st a, st a*
st a, st a,
פזמא, כמכס דנמכס כליסי
עלני כי ספן כי סמכר ר' יוסק
מחל דידני סיס סלסס כיס כמיון
לי סריסס (ס"כ סי' כלסן יוכי
פזרות וכדיכות).

פזמק, *st a, st a*
פזמק, כשכט (דף י') לקיס
פזמקי ומללי ולס כמכסיס
סמכר ככר ככר סמכר פזמקי
ככר פזמקו כערך סמכסיס.

פזר קשב, *st a, st a*
(*st a, st a*)
פזר קשב, כיוסס (דף ג')

ונכוכס (דף ס"ח) ונרלס סכס
(דף ס"ח) ונרלס סכס

רקס מגלי דהכי והכי עבוד וליכא
למישע שאמר להם כלום: בטמא
דרן כתיב אורחיהו.

פחליץ *Mißforb, mäßigende Decke*

(f - h e a m e e l e)

פסלץ, כאלה פרימן פדק כ"ד
זכלים פוסלץ של גמלים פסד
פכום פיל פלי פמליכין זו זבל.
פ"ל כדאמריק בשבועות ירשלאמי
חול דענד פלכא בלע נמלין בלע
כרוזן כד נעון מקטלונ' איתון
פוסלץ של גמלים וסליינן חק
ויכנען: ביה גומרין ונלעק וסית וכו'
פלכא בנדרים פס לא ראיתי כמ'
מקורית ביה פנד ובנר פירטנו בעדך
פדר (אנכא של חנלים).

פחם *arsfacben*

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחם, פחם, פחם, פחם, פחם

פחליץ פרימן נף נקי בלוינע בעל
כנבים של יפית נהן ושל יפן
ככן פירוש של יחעסס ככין
מלפפה (ס"ז חלום עומר ניוו
יכל רוס עכיר נמיה ירמ
פחחא).

פח *Ausmaßen, auspallen*

פח, בנח נחרס (דף ס')

פחירין ואין פכייקין בומן כזה

ס' פן מלכיינן פניה לעשר

אמחיד בומן כזה פכייק פכיל בית

המקדש.

פח *Bedecken, verziehen*

פח, בנדרים (דף ל"א) פחל

דיקלא רנח פחיים בפרס פל'

למו וכשרם פחם פחית וסחק פחין

פחיון (חפיה כחב בטמאיות

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פח, פח, פח, פח, פח

פחן *libereilen, aberrumpeln*

פחן, בנדרים (דף ס')

בנוקה עלי פחן עלי ילרי פירוש

Digitized by Google

עגלים לאליזים לא דאמי מיוסף
שפיטפט צי-וובלי עד דאמי מננת
פיטאל פרי משמע. כלומר מאנים
שפיטמו קאמי סתם. צייען
(דף כ"ו) וכאמת אמרה להן סתרו
לזה שפיטפט צימו יומר מיוסף.

פוטאלום (Puteolus, Puteoli)
פוטאלום, נמכות (דף כ"ד)
ואטעו קול המוכה של רומי
ספלט' שס עיר (קרינה) לרומי
מאס ועגרים מיל פוטאלום
ונטרומה כובעים מיס חמים כמו
חמי טבריא, ונסוף מדרש איכה כמו
פוטאלום וטעום זה וזה שגדלם
נמכה פוטאלום.

פוטגראטוס, Potagratius
פוטגראטוס, פוטגראטוס, פוטגראטוס
פוטגראטוס, פוטגראטוס, פוטגראטוס.

פוטפאט, Dreifuss, Ziegel
פוטפאט, נמכות (דף ע"ח) רני
יפודה אומר כדילעזא פוטפאט
פרק ו' בכלים (דף ס') בעזא

העמיץ קולו בלשון סרע לפי' יבוא
קרבן פטיט לפרים שממיעין קול
בבל שעה. נבראשית רבה פ"ט ע"א
וחמד להם האלו ביניכם לבינו
ויאמרו אלום ואין פטיטין את צעי
הנה דתל כמו נאה הדף אמרה
שהדיבור מלוי נבנים. בויקרא רבה
ויכי נאם השמיני למי מדינים למי
שית למאן ריוכין למאן פטיט
ונפרשה מניב גלומית בת דברי
דכח פטיט שלם ליד אלם עליבין
צסוף ברכות ירושלמי (דף ק"ד)
כל פטיט ביזין ופטיט
דאורייתא טבין. בנבא במרא (דף
ס"ה) חין מוקן אחד שביה סמכט
כנגדו ומה בת נבו הנבא סמכט
וכו' במנחת חון מוקן אחד שבים
פטיט כנגדו ואמר פטיט רבינו
אבא יארל ויודע אעלית יום אחד
וכו'. בסוטה (דף ס"ג) ונבא
במרא (דף ק"ט) לקח לו מנכות
פוטאל לאו דאמי מיתרו שפיטס

1) Der Name einer der merkwürdigsten Städte in Kampanien, unterhalb des Avernischen Sees an dem ersten kampanischen Meerbusen der Krater genannt. Im zweiten punischen Kriege besetzten sie die Römer und nannten sie der vielen daselbst befindlichen mineralischen Brunnen (puteis) oder wie Einige wollen des Gestankes dieser warmen Quellen (ab aquae calidae putore) wegen, Puteoli. In den ältesten Zeiten hieß sie Die änechia (Ἰκαρία).

יחזקאל ונוניד ובלעזטיי"לא Teglia
(א"כ פי' בלשון יוני מין סליס
גדולים).

פחלן, *Wolplatte, πεταλον*
פחלן, לח חסולס בכתס סופיר
חרנוס לא תחלחף כפסלון, בכתס
טחור לא חסולה חרנוס בפסלון
דכי לא תחלחף (א"כ פי' בלשון
יוני דומי פס ופת אל אצלרופ
ונקי וכל סיג).

פחליקין, *πατελλικין*
פחליקין, ננראשית רנה חרש
ע"ד הלא ככריות נחשנו לו אכער
כן? אלא אין הווס סמי קחקי טבל
הוה כסיכ פחליקין טכ סוס
כסיכ (א"כ פי' פטלן בלשון יוני
עגל ונכוסחאס כתוב פסוק לין
ונמדרש איכס פסוק ויגרס נחלן
אני חכין פחליקין אכל סכל
פחליק חר פח וטעל העריך גרס
תחין עינולק דפחא עיין ע"ד עגל).

פחם, *Setzmachen, müffen, würgen*
פחם, נריש כריסוס (דף ז')
ספספס סת הזמן ספספס סת
הקטרת פי' ספספס וספספס
כל סנשמים לעשות הקטרת, רקח
סרקח סעשה רקח חרנוס
ידושמי ספספס, סיש בריש
נר פחיס. נסוף עירובין (דף

ג' פספוטין נאקן וסנחן נטיט
לכיות אופס עליסן סת הקדירס פי'
נבשוט הצולה סן סכירה טכוס
עשי לסמיכת הקדירה, כדאסרן
באגס (דף ק"ב) כל טכוס למאי
סוי טכ פשין פספוטין כירה
קטנה לשנות עליסן קדירה ג'
פספוטין עושין נכירה וסכיתין
עליסן סת הקדירס ויש טספסין
פספוט לכוסלס וסכיתין עלי סת
הקדירה וססכין סוטה לכוסל.

פחמיר, *(Pottol) פחמיר*
פחמיר, נע"ו (דף י"ו) וננות
סח ופסוטרוס (גמר') אסמרבי
יחקן בפסוטרוסיהן אכיופי'
סלס לסנת בעוק ליוכן אלא
יחלס לסני סלילים.

פחמרכה, *פחמרכה*
פחמרכס, נריש וחקרס רנה
פחמ טוב סלס כף נחס ססכין
דינל לפחמרכס ופחמרכס
לכרס (א"כ פי' אסופמרכס בלשון
יוני אחר ססוקן הסמוך לפי
כענח).

פחיליא, *פחיליא*
פחיליא, כמרק י"ו נכלים (דף
י"ו) כפיליא סמסה פי' קיפה
סל גרונדרס כרמיס סחל סל

כולם אנשער' סן באשרונ פייו
 ביטלס פ'יטס חו דפני במחניחין
 חס פירוש סבירא לן שזה הפיטמל
 לא יקצה על שאר הפיטמל (א"ב
 פ' בלאן יוני סמחית ספרי ונקרס
 בן בטנור. ואללינו באמר בן
 טנור או סמחית סדרד וכו העוקן
 סלל הפיטמל לא בן נפירות אשר
 יחפידו מן קלה אל הקלה).

פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא
 כטמא, מדרש שמש רנב מרס
 הנני ספטר לבס אלולי הים לי
 פ'טמא אפד לאכול מיד נעשה למך
 פיו טעם פ'טמא פ' בלאן יוני
 סס כללי לטע ודסא.

פ'טנג, (פ'טיריכון פ'טנג)
 פ'טנג, גשנא (דף ק"ט) מלי
 יועאד פ'טנג ירוסלמי פ'טיריכון
 בלעז פ'טנו (א"ב לא דקדק בעל
 בערדק כי הוס פ'טנג ידע בלאן יוני
 ורומי וטעם סטלה שערות רנות כי
 יס סנולה לו ליפות ולהגדיל שער
 אס ירחן נמיו).

פ'טיריכון, (א"ב פ'טיריכון)
 (ב פ'טיריכון) פ'טיריכון פ'טיריכון
 פ'טיריכון פ'טיריכון פ'טיריכון
 כיון שירד ספר לאס נעשה פ'טיריכון
 פ'טיריכון פ'טיריכון פ'טיריכון
 אולי מלאן זס סה סהונא במדרש
 קהלס מרס כל הדברים יעיס ענד

פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא
 פ'טמא, ירוסלמי דמעניח פרק נאלס
 פ'טמא לי פ'טמא פ'טמא
 סמפד ניד.

פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא, פ'טמא
 פ'טמא, נכרה (דף מ"ו) בן עזאי
 אומר סמפד ספ'טמא פ'טמא
 ראש סדרד וסדרד. פ'טמא של
 רמון עין בערדק כן פ'טמא נס הוא
 סדרד של רמון וכן סדרד של
 נלליס ואל כרישן. פ'טמא
 נסוכה (דף ל"ד) ביטלה פיטמא
 פ' ר"ח ז"ל בראין הדברים ססוס
 דר ס'טמא כפיטמא של דר
 כדמין פ'טמא של רסן סבל סא
 דאמר רני ילמק ביטלה נוכנא
 הוא קלה הען הנתן באחרת באומי
 דאחית חולין סאי נוכנ' דספ
 מדכותי' מריס וסס ססדרד עוד
 נוכנא ואסמא. ובאחרת ען ססא
 סלי נוכנא כמין נוכנא ונעיקר
 סאחרת סקוק כמו אסמא וסען
 נחין נס וקיימא לן סלס נעקדס
 הנוכנא מן האסמא סייסין ססא
 ביטל סנפסו של סמרוג עסה וסס'
 סאחרת זפסול אכל אס הנוכנא
 באחרת קייס נחין האסמא ונחין
 הען למעלה ממנה באר סהרי סעיקר
 קייס וזהו ביטל עוקלו כסר, רני
 גרס זכרונס לנכרה פ'ט' נוכנא

הם נשענים על שני זנבין ונראים להם
בדרך גדול כנודו והם שומד יכול
לפי פסוקם הם העולם כנן
האמר נהדום הם לעולם הם כדוק
לדיקים והאמר, מיום שנרשמו
ועד עכשיו, פלוס נזכרו יחסי
העולם ולא ישתפזו העלבים, והאמר
לפי שם לדיק שם ואלו בני עמי
וזכרנו מנהגם שהנרש העולם ועד
עכשיו, והם יתם בן עזיבו עשנו
מנינים על כל בני העולם ולא תהא
בליים כנן סמנול, והאמר שם ליל
שלה שנחברר לללו? שכל הדריקים
קנלו העולם הוא מעין ששמוד לעולם
כנן ואילו לא קנלו כלום לכך זכורם
גדולם שהם הדריקים. בקדושין
(דף ס') אין מחילת דיעו של אדם
כידן אלא על דברי מורה הנאמר
פוער שם ראשית מדק פי' התורם
נשלה במים הנאמר פוער כל לשון
לכו למים ראשית הדק. פוער
ועתיד עין נערך מלחמה.
ירושלמי בפרק חין מעמידין אליהו
לא כפוער שולישע אלא מחוק דבר
של מורה, הנאמר ויסי כמה הולכים
בליך ודבר, כמה היא עוסקין?
בפרים שם בדל הוא דכתיב
ודברת דה ודל. בנשיא (דף ס"ה)

הם האמר שכל לשון ויסי (דף ס')
פי' פוער שם ר"ל בעל מקנה
האמר, פוער שם, פוער שם
פוער, נבנל נהרש (דף ס')
קנינים נארון מקבל עליו פוער פוערות
לשם פי' פוער שם בלשון ויסי
בדים ומנהג וקנינים דשלי, וכן
האמר בין וסודות שם בן
ודלות מנהגות כלום ודניכרות
מיר' נשנולן כוחן כנן. גופרים
ולאכך האמר בגפרים מנושלות
נאום. בדיש נהרש דבילה (דף ס')
כלל נעלי פוער שם ין פירוש פוער שם
הם דני ודוסין לקנינים אלא
הקנינים פוערים ואילו ענולין כהם
האמר בדיש סמנה (דף כ"ז) החוקע
לחוק נבדור לו לחוק פוער שם נעלי
פוער שם הם נעלי פוער שם
גדולת כלומר שם לכן יין הרנה
השביחן לשתייה, נעלי כדיום
מקום מהם, לגינן פחות מן הכדים
כום פחות מן הלגין, כה ששית נעלי
מקום ידך אין להם כלום לא קיימו
ששית יום שבו ולא מלוח נים הסדרש
סכנר יללו.

פסקא, (פסקא פסקא)
פסקא, מר' ספר ופסקא
עין ער חמה

פטר, בגיטין (דף ס"ט) ובגדרן
בכתב פטירתא פירוש כנתא
אמנוריל 1) בנק הדורא דכנתא
פטירתא, שלעולם לא היה לה
ולד כנק פטירתא.

פטר, Pater, אב, אבא, אבא, אבא
פטר, בשנת (דף ק"ח) באימאן
דקלפ פטירא מאונא דסלנס
קייב מאוסעיקר דנר מנדולו ומי
פטרס מאונא דסלנס
נענש געלין אלינו נקוב דמי. גמק
קאט דעוקאנס (דף ע"ו) כל
ירקא האדא שמרקעין ופטירות
גנדרין (דף נ"ס) על הכתוב ועל
הפטירות יאמר שכל כסיה
גדנרו ויש מק בערך כסיהן מי
במקין טיראט"ופלי 2) פטירות
פוגי 3) (א"ב וכן בלשון יאמעאל
(Pathar).

פטר, Pater, אב, אבא, אבא, אבא
Patronus πατρον, Schutzherr,
πατριεβουλν, Rathesvorsteher
פטר, נכראשית רנה פרטא כל
למדינה אביו לה כ' פטרוני'
ונכראש כ"ד ושימכילא ופטרוני
במיליטון לאדון לריבוק מאל אליט.

בסידק מה יתרון, ובפסקא דאדא
בנש לעמיד לבא טג נא ואומר
שטין היו כל אילושין באין ומדונק
לסן לישראל ולא היו יודעין שיש
לסן פטרוני ופטרוני מחקיים
עליהם וכו' עד על ס' מחלה ואחד
כך על משיחו. ירושלמי בריש פאס
לכו שאלו את דמה בין כתיבה דאש
פטרוני 4) היה, פעם אחד
כיחה מסטרו למני כל כולי של
(א"ב פי' בלשון רומי מנן נער
אדם הן נדברין דין כמו פרקליט
כן נענן אחרת פטרוני בלשון
יוני אבות העלה).

פטר, Pater, אב, אבא, אבא, אבא
פטר, ת' מלה מסיח פטיר תהי.
פטר, Pater, אב, אבא, אבא, אבא
nicht mit Stroh gemengt
פטר, חרנוס וכנס טחיס סוחו
תכל וטעני ליה טין פטיר דלס
הנן.

פטר, Petra, πετρα, אב, אבא, אבא, אבא
Stetn, אב, אבא, אבא, אבא
פטר, צילאדנו מולט למס
פטר, בני מראצ בוריס אראנו
(א"ב פי' בלשון יוני ורומי סבן)

1) (Entraille. Gefaesside).
2) (
3) (
4) 2
Stetn
Anficht 1

חלמיש, בשרש שמו דנה פרש
 קדש כזה לכס שמו כלל מרחן
 אחרת לי או שמו כלל פטרון).
פטרוא, א א א א א א א א
 פטרון, בננא מליעא (דף
 מ"ב) ודא פטרון בר דנקא אף
 סקו פטרון בר דנקא מ' כנא
 זאה שמו דידר כדאמרינן קעאמ
 עד דנקא.

פטריון, פ ט ר י ו נ א פ ט ר י ו נ
 פטריון, בנראית רבה פרשת
 ט' ובל נבאס ונוקרא רבה אדרי
 מה מ' וימרח ארץ ככניסיהו
 לדמן כיון שלא מצו פילין (א'
 פוטירין אחר כשהים שוחא דסן
 לו הקדוש ברוך הוא יתוש בלותו
 כסם וכבסם בקוטשו וניקר במוח
 אנה שים. ובשרש ל"א ו' סמטיר
 פנא כוסס רביישמעאל בר נחמן
 גאס דני יונתן כפילין (אל)
 פוטירי אחר כמרחן, אחר
 סמחר מ"ל לפי גרסה כמאמר
 ננראית רבה פה נראה לחקן שעות
 הדפוס צירושלמי פסחים פירק יו"ד:
 ו"ל שם מהו מנא כוסס? ד'
 ארץ אחר דיפלי פוטירין.

כדיפלי פוטירין אחר סמרחן
 ופ' סמרח שם דיפלי פוטירין
 כוסות כפולות (מלאך דין
 שני), ועיקר כנרסת סמרח
 פיילי פטורין ע"א. ונפ"ש פ"ט
 חטאו טקאזנא נמלא לשר חזקין
 בפוטירין שלו ולשר האופיס
 צורר בנלוסקן שלו פי' כוס כלשן
 ירושלמי פיילי ובלשון רומי פוטירי
 (א"כ פי' פוטירין כלשן יוני
 ורומי כוס ונביע סיודא לשמות
 ופ' פיילי בלזנא כוס וללוחית
 וטעם סכפל, כוס אשר בו שמים)
 טעם הכפל פראו בנהערס,

פטריון, פ ט ר י ו נ א פ ט ר י ו נ
 א א א א א א א א א א א א
 א א א א א א א א א א א א
 פטריון, בנראית רבה פרשת
 כ' ו' אחר ואלו ספטריון
 שלו הייתי מבקש לא היה מעבד פלוס
 צילמדנו וישמע הכנעני אמרו יודעין
 אנו שיש להן טאבותיסן פטריון א
 שהיה אומר הקיל קיל יעקב וכו',
 וישלח משה סלחכים מקדא אפילו יש
 לך כמה בלי דין קול אחד אלו לוחין
 קמיה הקדוש ברוך הוא ומפיל לך
 ולחילוחיך לפנינו, למה? שמים

ל"צ) שלש בלויש שבכם ארע וקטנים
ו פ י טבעת. בגמרא דפ' ח' שרליס
בשנה (דף ק"ח) יד לפי טבעת
תקנן פי' הולאת טרעי.

פי טורי, א ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז
פ י טורי, נדרכות (דף ח')
ובט"ק (דף כ"ט) כפי טורי
בפי הוושט. צריש ויקרא רנה פרי'
ועוד ראיתי כפי טורין ביולאין
מן הוושט ר' חנינא אש' כלפי רין
ביולאין מן הוושט פי' באדם גדולה
להולית חבל גיש בו קצר צמוד של
חורן דש בו טורם גדול (א"ב)
בנוסחאות דידן כתוב כפי טורי
מלה אסת ופירוש דש' חבליס
דמחרנמיק ופי טורי ליכס ויאטוין
ונלאן יוני פי' פטורין (דף דנר
מעופש ופי' זכרין (דף דנר
כבר הבאיש וריחו רע).

פי כריסה, ז א א א א א א א
פ י כריסה, נכדה (דף ס"ג)
קאשט פי כריסה, ושיפלי
משיב טקוס סמורפה, שופע
טמאש בגמרא, למרסורס,

הדומי מין לנזש ירכיס ואקי'
וה' צדקין בלאן רושי מכנאס).
פחמא, (אזאז אעפאזאזאזאז)
פחמא, נערותין (דף כ"ח)
ונפמס (דף כ"ד) ונמכות (דף י"ו)
אכל פוטימא לוקה ד' וסימניך
מס"לס. פי' תאכלו ואקזיפו
לכס טבאס לא תאכלו זה הפסוק
קדנים, וכתיב בארליס אל חשקלי את
נפמאכס בכל פשרן סאורן ולא
ממלאו נפס סח להו מרי, אל
תקלו ב' לא ממלאו וכתיב סארן
סארן סאס לא גא דיס ולא גאס
דינאס פני שלשה דויקרא בסוף ויהי
ציוס בשמיני וא' במשנה תורה במרשא
דאס אכסי וכל אסר אין לו תנפיר
וקאקא לא תאכל. פי' פוטימא
דנפסא וואס גוריתא, נמלה
לוקה קטש כולם צמראס אחרונה
דויהי ציוס השמיני וא' סס לא
יאכלו לא תאכלום לא תאכלו לא
ממלאו ולא ממלאו.

פי טבעת, א ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז
פ י טבעת, בנבא קמא (דף

re Kniege aber wurden durch Analogie auf das Wort *πετασος*
geführt — eine Kopfbedeckung welche unsern runden Hüten gleich,
und unter dem Kinn mit Bändern zusammengebunden wurde. Sol-
te man ihn nicht aufbehalten, so ließ man ihn an denselben Hüten
hängen. Das aber *πετασος* unter *πετασος* eine Schenkel-

פי תקרה Schärfe des Balkens
 פי תקרה, נמוכה (דף י"ח)
 פי תקרה יורד וסומא מרוב
 נמחשת הדעת ולא בעיקר כמעשה
 (פי' רש"י פי תקרה ענין של
 נמחש נחודן).

פייט Poeta, ποιητής
 פייט, בויקרא רבה אמור אל
 הכהנים פרשת קח מוסרי ואל
 כסף מהו אנקת רובל? דכוס
 קריית כי קרוב ופייט
 (א"ב פירו' בלאון רומי מפורר
 ופייטן).

פיוז Poesie, ποίησις
 (פיוזיון) פיוז
 פיוז, נמוכה (דף ע"ו) היס
 מביא פיוזי של חדש חדשה מר'
 אחרון בנגעים (דף מ"ה) כיל
 מעברין את המורע? חיה מביא
 פיוזי של חדש חדשה, בם פל
 אריריס מרגמו פיוזי גיב'ת
 קובעת כוס מתרעלה מר' פיוז
 בסא דלווטא, כוס בלאון פיוז
 ובלעז פטר"ה (Patera Poesie)
 האומים במרוק, יין מרגמו
 דמחין בפיוזי, פמר, ועש'
 קערותיו מר' ירושלמי פילוחת
 ונכא קערות כסף אמת וביקבל
 את קערותיו ואת כפותיו.

חמומות כמו אמת למירמס
 אמר רב האין גאון דומה לו כמר
 מיוחד בשרי.

פי כור Koch des Schmelztiegels
 (so der Blasbalg hineingeht)
 פי כור, נשנת (דף ע"ח)
 מרסית כדי לעשות פי כור של
 לורפי זכנ, רני יהודה אמר כדי
 לעשות פטפוט פירוש פטפוט
 גבשושית קטן שעוזין אותו
 במוך כור של לורפי זכנ ואפתי
 עליו הקרירם שמנזלים בה זכנ
 טובין כדי ליתן על פי הכור
 של לורפי זכנ שזוחקין הפחם וזוחקין
 למוך הזכנ כדי שיפגל הוסב ופעמים
 שזוחקין הסובין למוך סוכה כדי
 שיפגל.

פי כוש Spindelspie
 פי כוש, נשנת (דף ע"ח)
 טיט כדי לעשות פי כוש פירוש
 פי כוש קורין אותו בלאון ארמי
 ריש פילבא שעוזין על פי
 הכוש כמו כלור אלל הלינורא כדי
 שיכבד הכוש ויסוב ועוזי' אותו מן
 הכבל ויש שעוזין אותו מן כעץ
 ויש שעוזין אותו מן העץ (נכוסחא)
 רדן כפי פי כור).

פי רשע (אשכנז) רשע
 פי רשע, נמוכה (דף י"ג) וכל
 כרע

האי מאן דעדס פיסא וואסערמער
 נאמ (דף כ"א) מאי פיום? אמר
 רבי ארס בר שיני בבלייתא (א"ב
 פאיים כחוב נכנסתאות) פי' פיים
 חתיכי אדמס שמחברו' מן הכותל
 וממסע של כהר ומכירת צור ובלשון
 ארמי כדשיבי ושיערן בחפז
 כדמין, פי' גאון אחד פיים האמור
 גמח (דף פ"א) לרורות הן
 וכן קלס דאמרינן בפסחים (דף
 ס"ג) שקל קלס פתק צים והן הן
 כדאמא-בבלייתא ולמס בבלייתא?
 ממאי ארשינא בבכורות הן ונחות הן
 למי הסלעת כמסך בזה פי' אר
 טיס שינא ונעשה באבן (אמ' הסחבר
 מ"ל לשון יין הוא כמו שחגמט).
 פ"ל, אהא פ"ל אהא פ"ל אהא פ"ל
 פ"ל, בסוף פרק ס' בכלאים (דף
 ל"ג) הערוד מין חיה ספ"ל והקוף
 מין חיה ואדם מותר עם כולן לאדא
 ולמסך. בבבא במרסא פ"ל שזלע
 קשיפה מלרית והקיאה דרך בית
 כרעי מהו? פי' לאו לאוקיטומאסה
 נעה מיניה שאם היתה טמאה ובלעה
 ספ"ל וחור והקיאה כרי היא
 נטומאסה אלא במפרש בטמאות (דף
 ס"ט) פ"ל שזלע כולין והקיאון
 דרך בית כרעי וענדינהו כפיפה

פי' הוי עיכול והח לכו ככלי גללי
 דלא מקבלי טומאה או דלשא לא
 הוו איכול, ובלעו אלי' פכרו.
פירק, Gürtel, Stab, Rante
 פ"ק, בסוף כלאים פ"ק של למד
 באל פשחן אסור פי' ללול של
 למד (א"ב פי' אפי' בלשון יוני
 כל מה שחתן בחוך הנגד בארעחו
 בירושלמי דכלאים פירק אינו אסור
 דלא מוקמא ככל דעמר מקמה ככל
 דכימן בגין פ"פ) (ורע' מדרשנרס
 גרם פיו של למד-ובוא השפס
 שעותים האורנים כשמשלישים הנגד).
פיקס, Fucus, פיקסוס
 Weetang, Weetang, פ"ק
 פ"ק, בתורת כהנים בראש פרש'
 אלא מהיה, פ"ק יכול פ"ק
 תלמוד לומר חולעת, אי תולעת
 יכול אחת מן הכנעים? תלמוד לומר
 ש"כ, ה"ל כיכר זו זהרית עונה,
 ופי' פ"ק למד אדום מדרייתו
 ולא אדום על ידי לניעה תלמוד לומר
 תולעת פי' לנעו צירי אדם, אי תולעת
 דהיינו לנעו צירי אדם יכול אחד
 מן הכנעים? תלמוד לומר ש"כ
 (א"ב פי' בלשון יוני ודומי מין ע"ב
 ובו לנעיים כלמר בגון אדום).
פך, פ"ק, פ"ק פ"ק פ"ק פ"ק פ"ק

פך, נפרק ב' בכלים (דף 4)
הפכין הנליין מיר' כלי שמן
מגליל מלשון פך השמן, נשבת
(דף ס"ד) וננ"ק (דף כ"ה) ומכ
פכין קטני' שטהורין בזה וטמאין
במא, פי' כלי חרש עגולין שלשן
בסן לא ישעם ולא שכינס פי' אשר
לפי שנקב שלהן מלך לר' ולא יכול
הזב להכניס אלנעו לשם לטמא ולפי
שלין מעמלם אלא באויר בזה שם
דכל כלי חרש שליין למיד מחיל עליו
טמא במא, נפרק י"ב ננגעים (דף
כ"ד) על מה חסס מורס? על כלי
שראו ועל פכו ועל גופיו.

פך (נפרק), *umkehren, umwenden*
פך (א פך), נפרק ב' בכלאי' (דף
כ"ג) לא יאמר חטע ואס"כא ופך
אלס אופך ואס"כ כטע מלשון
ויספכו, נפרק ב' במשקין (דף
י"א) מי שפך את ימיו מירוש
שהמיין על גבי בית הסד להגליא
היה שם, נפרק ד' ננגעים (דף
ג"ח) המסיע מטמא בקרקע ונחת
הסובב ואלס הפוכה פי' מלשון
וסיס הפכה שער לבן, נכחופות
(דף ל"ז) אשם מזה מהספסם
בר' אלא מחעבר. נפרק בעשרה
מאמרות (דף י"ב) הסיוך זה
יספוך נכ. נכסחים (דף קי"ב)

עלמס מירחם למרי נפסס אחר
מרכולי ישראל. פי' דספכי מלי
עלמס דישאל מחירין נכסרים לקנות
סין ומירחם הכותי ואמר שאת
אתו מרכולי ישראל וסו כי נגע כותי
ולס מזכני מיני (ס"ב בנוסחאות סין
כחוב מרכולי ישראל, וסערך הוא
ספך בלשון עברי אופך בלשון
ארמי): אשר המסנר מ"ל מרס
לי טעם הערך שהביא פעל סוס
נערך פך להראות היותו, כי
שראו נעברי הפך בלרמי אפך,
ועלמס המסנר יפך לכן הכיט גועו
על שתי אומות, וזה יש להבין
סרמנ"ס נפוי המסנר (כלאים פרק
ב') משנר ג' נכח: וסס (נעלי
משנר) אקיאס בלס"ק אסער שהיה
אלס זה בלשון (ראס קולו בריש
פרומות) שכו אומרים הופך ויופך
וענינס אסר זה אינו מירוש בלשוננו
סברי יאמר הלך וילך וסס שם
עיקרים משנים וסענין אסר ע"כ.
ראשית דנר יש לחקן מעות סרמס
ולכחוב שכו אומרים חפך, יפך
(ר"ל סעל) כמו הלך וילך.
אס סח"ט סרגיש בזה ע"כ, וסנה
הספעיל נפעל ילך הוא יעל
במו וילך ס' אוחך (דברים כ"ב,
לו) וכן סענין נפעל יפך כיאיט

לך לא אופך, ויפך, ואן
 הכרח לקיום יופך הפ"ל מתחש
 כי אם נגרי כטו יולך אולך, ואם
 מאל: למה מדלג סתגל מגורם
 לגרם אלמד הופך ואמר כך ארע
 גכח פקל סטסקל הלך, ולא
 למד פופך גכח כהפעל סטסקל
 ילך כטו מדלך? דע כי אין זה
 (הופך) העמיד בקל, כ"ל הלוי
 נגין כהפעל מגורם כפ"י כטו
 והולך טהרם (במדבר י"ז י"ט)
 זה גמור: לא יאמר ארע ואמר כך
 אופך (גכח מלאן מ"ג) אלל
 (בגמל מצינ בלאן טוי) הופך
 מכל, לו הסקור (ערסט חזמ)
 קעערן חזמ דחן זעען).

פך, (כחל) Augensymptome
 פוך, גמל (דף ק"ח) סעביר נח סך
 פך פוך-פי' כוסל כדאמריק נסוף
 גנ' מלי קרן כפוך? כחלל
 רישק פ' גכח גחור כרנס
 חמיק סלך וכו' משובט נמינו
 כבורכט רישק (רלס חמ)
 ג' ד"ס כדחלא ונראה כי גרסת
 בערך גרסת רש"י: "ל בלחם" מאנת
 גמיט שקדין סוחו קרוקו
 סוריכטלו (cresco orientale)
 רלס ערך רשק) מכחותו לגעפיס
 כרנס נמינו בך כימס יפה מאלר
 כגיס (א"כ לשון סקורס זה ופסס
 כסוך עינים).

פכח, Bermborn,
 פכחורמא,
 פכח, נכנס (דף כ') פי למר
 גיו כזה פסיגל כי פכחוסל

דדיותא פי' גמול גליל וארמס
 כמעט קל פשטע קל להכי למר
 כמחמל, דמאר כרנס. חס, כיון
 דקח דכל כמה דגנס יומא פישתמי
 למר בלי טטס חוס, ופכוסי
 סול דפכס ואיל כלומר גדיס
 וסולך. נמעניות (דף י"ג) מלי
 גכח מנישרס וממרס כחם לפכוסי
 פחדס. נכנס מליעס (דף ס"ו)
 דילמס לפכוסי פחדס. גנ'כ
 (דף י') פחד קסא יין ספינו יין קסס
 גינס מפכחוס נמגילס (דף י"ב)
 ניםל לים קטלס למר מפכחוס
 סמדיס. מ"ל איל לים סמדיס (א"כ
 עכין קטנות ופסימות).

פכחמין, *Buchamer*
 פכחמין, סדרס מדנרנס פריס
 וחסין ואוכלן פכחמין פי' בלאן
 חמ דומיי לסס נלפס גני
 פעמיס וכו' וכו' סוכ ללידת
 סדרך).

פכר, *Befammenfallen*
 פכר, גמל (דף י') פכר
 ידיס ומלליס למר כעצורס קמים
 פריס, ובחנליס ספסחו יחמך תר'
 זכנלי דחמוי יחפכר.

פכר, *Befallen*
 פכר, נכרסית רנה פריס כ"ד
 לב' אילמס כסמכין פכרה רוח
 למר זמל על סגור, זכרס
 כך חמס הכלכי כרנו קין, ונכרס
 מ"ח סין מרעך פכיר זסקולקל,
 ונכרס מ"ז גרס גכחם סככלס
 נכנס אדניה למר פכרון נכיה.

צמגילת איכה זכר ה', ערו ערו
פכרו פכרו מאן דאמר פכרו
פכרו אפילו יסודיה ארימון המד"ט
קומת בבל הרסנו ער ער מחערער
פרקו נומי האבן חרנוס ירושלמי
פכרו קדש"ט. עת לפרון ועת
לבנות חרנוס עידן לפכור ט
בניכאל ועידן צהיר לטיבני חרצנאל.

פל, *fall*, *erfallen*, *abfallen*,
פל, נשגת (דף ל"ג) חזית דבוס
לית פילי בגבית. נפסקים (דף
ע"ד) ולא אחרן אלא דלית לית
פילי, אכל אית לית פילי
בזלית אסוד ועוד יאנו צחלין (דף
י"ב) ונצאל במרס (דף כ"ד)
האי מאן דשרט ליחאס בפילי
דארעא דער לא קנס, בריש חעניות
פאי ערפילס? עורו פילי
מי' טיפס פיורדת בכס ומערערות
כגומות פילי היימ' פלסי
כדפרשינן בערך שלמי זה (ט"ז פ')
בלאון יוני טיטוארמס ולררררר ערר
מעורבים צמים).

פל, *fall*, *erfallen*, *abfallen*,
פל, ירושלמי צפרק כסס אשם מאן
דמאן לפילא אמר ליה זהו פסס
פלידך. נפסקא ויכי צאלס א
יכנד שולדס על פילי מלרים
בריש חלומ' ומגלת איכה אחא ויחז
לית על חרע פילי מי' פילי חרע
שער פתח בולן שון. (ט"ז פ') בלאון
יון שער ח' ירושלמי בשער סרוס
בפילי דסרוס).

פל (נפל), *fallen*, *abfallen*,
zufallen *niederfallen*
ניפול, *etwas* *als Körper für sich betrachtet*

פכרו פכרו מאן דאמר פכרו
פכרו אפילו יסודיה ארימון המד"ט
קומת בבל הרסנו ער ער מחערער
פרקו נומי האבן חרנוס ירושלמי
פכרו קדש"ט. עת לפרון ועת
לבנות חרנוס עידן לפכור ט
בניכאל ועידן צהיר לטיבני חרצנאל.
פל, *fall*, *erfallen*, *abfallen*,
פל, נשגת (דף כ"ה) פיללח
סלת, פי' עשית פילוח שמנעת
עליון אסך, סלת החפלת, כמו
יחל משה האי פאל סבר לס שכב
עמס (ט' רש"י לאון חפלה פול
להגלל מן החטא).

פל, *fall*, *erfallen*, *abfallen*,
פל, בריש שבת (דף י"א) לא
יפלה אש כליו, נכדה (דף ז')
פלי קארט דדיוחא. ס"ט פלי
קורט דגרנזשא פ' היה סגלה
ומשנר אחיכה מלוחס אדמס בלא
מיס. צחלין (דף י') דלמא פלו
לס ונדיק לס מי' פתח העלס ורסס
סמח שאין ני נקב, וכן מי' הא
דגרסינן ננבא במרס (דף ק"ס)
פלייב וחזייה, פתח סגנו ופאנו
ורסס האון שלו, ומניק שחוס לשן
צדיק? דכתיב לא חפאר
אחריך ומתרגמין לא חפלי במרדך
נכדה (דף כ"ג) אלא לאו דפלאי
פלואי איכא בימייהו? פי' נפחח
החתיכה מי' אחר אס כת פלסס
אמבקעה כמו פולח ונוקע בלרן
עך יפלה חן כבדו ועדיין לא סניע

[illegible]

נבדלו ונמלט כופל בארץ. נענדה
 אה (דף ע"ב) וזירושלמי בסוף
 פרק המקבל נדמאי, לא יאמר אדם
 לגוי פול מחמי לעולר פי' ספל
 עמך לפנים את העולר הצלחך,
 כמוס יעבור צעמי לפי שיש למש
 שטפיהם ביון נכד וכזה נותן דמיס
 לגוי שטפיהם, נותן לו דמי ון נכד
 פול מחמי קאמר כיון דאמרי מחמי
 וכו' הים רגיל לסבילי ולסאקות
 וס' שגופל מחמי ומשקסו יין נכד
 קאמר הילל דמיס אלא לסא דמיתר
 לומר לו: מלמדי פן העולר. (אמר
 המתגר ב"ל טלחן סזה מרגמתי
 בתרגומי לספר יאצ' הכסום עמדי
 סלת מעצור ומשפס לקח (כ"ח'))
 צבא נהרג (דף קמ"ד) האחין
 השותפין שגפול אחד מסן לאומנות
 נפל לאמלע (נמרס) חנא לאומנות
 סמלך, פי' האחין השותפין שגפול
 אחד מסן לאומנות אלא חלקו ירשה
 אביהם ונפל אחד מסן לאומנות
 סמלך, מה שמרויח נאותה לאומנות
 יחלוק לאמלע עם אסיו, וזהו
 לאומנות סמלך, שחיו סמחילין מניח
 שגרא המגוי למנות בעל הבית גבאי
 מכת המלך מבני בעיר, וס' שמרויח
 באופו ממון סוף שלו בשכר שטקנלו
 והקרינ נותן לאובר סמלך, וחדש אז
 שגפ יכיס זה גבאי וחדש סמלך
 שביט סמחוד לו, וכן סולכין סמלך
 סנחים לכל בעל הבית חדש וכזה הגיב
 לנים של אסין כללו ומינו אחד מסן
 סשכר לאמלע. צבא קמא (דף צ"ט)
 ונבנא נהרג (דף כ"ג) סמולך

אז שלט הים מופלא על בית דין
שם (גמרא) לא הים מופלא
של בית דין שם פסודין, שביה להם
ללמד ממנו שהוא הרב שכולם ולא
למדו. נבחר (דף כ"ט) ממופלא
הסמך לאיש קא מיפלגי פי' היינו
ק' י"ג שנה דנדריו דנבקיין אי הוה
מופלא דיודע לשום מי כדר נדריו
קיימין.

פלא, ה e t t e ש
פלא, בנ"ר במוק אלה תולדות נח
מס אה מפליא ביחדעין אינון פיל
מפנימס אהם מלעיג עלי: ראש
עין מפליא.

פלאה, א ז א ג א π
 , t e t a e s , t z
 פלאס, צייקט דעם פראם ל"ג
 אל מוט פראם מוט ווייס, ואמר
 לב לב כיאוי' חירגט עקילם
 פליאם פראם דהום טבליא צייקט
 פי' בלאן יק לב לב קורץ פליאם,
 לזוכה, פורכי (חזקס).

פלאַתא, (1) אַ פּאַסעל
פֿאַר אַן ערשטן שטח
וואָס איז געמיינט
דער פּאַסעל.

פליפרוכסין, πολυπροσχη
 פליפרוכסין, פליפרוכסין
 פליפרוכסין, פליפרוכסין

חטין לטעם ולעשותם סלם ולא לטעם
 ועשאו סוכין לו מדרסן קמח לנחום
 ועשאו מ' כ' פ' ל' י' פ' ולא לחתן
 כעין שוהמין אותן להסיר הקליפ'
 שעל הסתים וכן הנרעין גופן בלא
 קליפה עושין סלם סוכין אותן
 כקליפין שנקלפין מעל הסתין מדרסן
 סוף דרך, מ' כ' פ' ל' י' שבו פל
 מחלו ומתקדש.

פל, Pila, אַפּילעס, פל, מר' כאט פלדוט סדכב
 כאטאפילי רמיכון ומינן פי' בלאק
 דומי מיין רוטע עשוי כמו טץ.
פל, Cafe, Botte, מר' ירואל' וישלעטשע לקרא
 וברטשע פולין למכא לבדינגט
 מר' ירושלמי וקראת עליה לשלוס.
 ומערון לוחם פולין למקרי ליה
 לשלם.

פל, mengen, אשפז
פל, סר' וכל סנכה בלולח בשמן
וקרנח כל חקטת ד פ' לט בשטח
ודלס פ' לט.

פלא, auszeichnen, auszeichnen,
 מכלל, ausgezeichnet, bezeichnen,
 פלס, במכודרין (דף פ"ו) חנו
 רבן כי פלס ממך במופלס
 שנייה דין שטעם וקן ממר
 ככסוב מדנר, נכוריות (דף ד')

רביעא, פי' לראובן ושמעון
במחפז ומכר ראובן ללווי ואם
בלשון הזה החלי שיש לי בעד
מכרתי לך ודאי חלקו בסניעו
סני הסדה, אבל אם אמר
החלי בשרא א שיש לי עם שו
מכרתי לך, לא מכר לו אלא
חלקו שהוא דניע סדה, ו
דגל סכר סכר ארעא דמינה
פלגא, פי' מכר לו שדה ו
לו חלקה ממנה כחמי לך קנה
אבל אמר לו בלשון הזה ח
ממנה כחמי לך קנה במחוז שני
והוא ט' קנן. בגמין (דף פ'
עדיין לא הביע לפלגות דל
פי' ראובן שהיו זהם חכמים גד
חקרי לב, וכן היו יודעין,
בניע זה הקטן הנראש בגדול
דרכיו כשאר גדולים וליחשבו
ולהיות קידושיו קידושין, אבל
אין בי כח להנחין בין קטן סכו
בגדול ולהיות קידושיו קידושין,
קטן וזלמו, ואין לנו אלא ס
נודקין לגיטין ולקדושין, הלכך
יג שנה ויום א' למעלה, ו
דאייתי ב' שער' ובלגד שאל ו

צעות שמים דשנעות, אכן דחמי
מטל נמים ואמר קירי פלי
נרוכסין פירוש בלשון יוני מטר
רב ופירוש קירי, אדיון,
לשון שעות הוא כמו האלמים (כבר
פרש בעד בריבסין).

פלג, *schellen, schelten*
פלג פלגא, *schälte*
פלגא, *schelten, schelten*
מיפלג, *abgeschelt*
abgesonbert, ausgehelt
פלג, *schelten*
פלגות, *(Mittelalter, παλλα)*
Jüngling, schelten
פלג, נכריות (דף כ"ו) רבי יהודה
אמר עד פלג המנחה פי' מנחה
גדולה מו' שעות ומחלה ולמעלה
בגד חמיד של צין הערבים, דחן
ערב שנת נאט צו' ומחלה מנחה
קטנה, סט' ומחלה ולמעלה כנגד
קרינתו כשכח מחאמר, כדחן
חמיד נאט צו' ומחלה וקרצ צו'
ומחלה, פלג מנחה גדולה מששעות
ומחלה ולמעלה כאחר ס' שעות
ומחלה חלקם ו פלג מנחה גדולה
פלג מנחה קטנה סט' שעות ומחלה

גניטין (דף ל"א) אשר ליה מקמי
פלגא כה כיקום כלומר על כל דבר

חולק ומפליג. בנרבות (דף

ס"ג) ולא הוה מד סנייהו מופלג

מחציה פי' לא היה אסר מופלג

ומעולה נחמס אלא כולן שון,

נעירועין (דף ס"ג) אחני דב אסא

בר יעקב דמופלג פי' חלוק פי'

מחבטי דורו וגדול מכן נחמס.

גניטין (דף כ"ה) כיון דאפליג

אפליגני פי' ר"ת כמו פלגם

כלומר כיון שעברו פי' שנה והוא

גדול בגבורות והפליג עד קרוב

לק' אה מוקין טרצה, והוא דמופלג

נחמס והוא דמופלג נוקס,

פי' מופלג נחמס אשין הכס

למעלה מחכו מופלג נוקס

אשין וקן למעלה הימנו. בבבא בתרא

(דף קכ"א) רוח פלגא פנין

נעיד גדר. במסא (דף פ"ג)

אסדרות פלוגי ולעי פי' חתיכות

של פת. מן פלגא ולא מן הסלגם

נחמס (דף מ"ז) נדיש פרה ר'

טרפון קדחו פלגם, ביקר כרים

מרגום ביד יקר פלגיסין פי'

פלגם צינוקי שהוא בן י"ג טרע

יפא סכלל כנא ולכלל סיל לא נא,

כלומר פלג מחולק בין זה לזה ואין

פער לא לזה ולא לזה.

פלג, אשאל, אשאל

(א"ב פירוש' בלשן דוטי למסא

ולמחילתו).

פלגוג, Luft, Sonne

פלגוג, צילמדנו דברות אחרות

אלמים אנה קידס בריאחו אלעלם

היה הקדוש צריך הוא פלגוגין

זה, ואהים שעשועים יום יום פי'

כדאשרינן בערך פג לא תפונג

עם צני (א"ב פירוש' בלשן יוני

שעשועים ושותות אכנה).

פלגם, i e i

(Schachtung, ψαλξ) פלגם,

לשאל לי למטרס חרנס

לפלגם, דרך קשאו וליני

כמטרס לקח חרנס כפלגים

לגידא (והוא לאין יוני כמו שחרגמטי

והוא בעברי שגועו נמר).

פלגום, Pelagus, πηλαγος

פלגום, פלאו מהומות בלב ים

ארגס ירושלמי בנו פלגום דיסט

רצה (א"ב פי' בלשן יוני ורומייל

ימים).

פלגם, (פלגם, פלגם)

פלגם, משנס מרה מרקא קסא

אינו כשר לא לאיל ולא לבבא רני

טרפון קדחו פלגם פי' בלשן יוני

נער ינא מימי הילדות ולא נא עדין

לימי הנדחות מר' ביקר פרים

סך יקר פלגיסין): המוסף לא

רק אחריון מוקצן לו שארפן גומי
כפחילע של אבר. ולא תקיף הארץ
תר' ירושלמי ולא תפלוט ארעא.

פלט *Seid flüchten, retten*
פלט, נדרס (דף ס"א) ויגל
פפליט ויגד לאנדרס העצרו וקמר
ר' זחוק זה עוג שפלט מדור
המבול, ועוד ספורס בערך עג,
צרימא אדרבי אליעזר פרק כ"ו ויגל
הפליט ויגד, מיכאל היס מגיד
שנאמר ובעל כנפים יגיד דבר, ולמה
נקרא שמו פליט? נשעס שהפיל
הקב"ה סמאל וכת שלו ממקום קדושתו
אסו בכנפו וניקש להודידו עמו
ופלגו הקב"ה מידו למיכך נקרא
פליט, ועליו אמר יחזקאל נא
אלי הפליט נפילת סמאל צפרי"ג
צפריק יד.

פלאטיון *Palatium*
(span. Palacio) *Palast*,
Palatinus, Palatin, Fürst,
Palatini, Hofleute,
besaifere
פלט, ננ"ר פרט כ"ס מלך נשר
ודס בונה פלטיין צמנה דרין (דף נ')
מת לו מת סיכו יולא מפחת פלטין
אלו. צנצא צהרא (דף ג"ט) הכונה
פלטיין גדולים צנכסי הגר.
צמנה דרין, כל העוסק צמורה לשמה
באלו צנה פלטיורין של מעלה ואל
מטה שנאמר לבעוש שמים ליסוד ארץ
צנה מפחת סמאל צפרי"ג

פי' פלעק פללי"ס (ס"ב פי'
בלעק רומי סיכל ושרמון,
ובכי היכל מלך נקראו פלטיכי
ריש מדרש מדנ' רנה שנטו שללו
פלטיינין סיו וצנחאיות כמנה
גרסה אחרת) : צילטדנו דשא משלו
בעס אחת הרגיש סכיו ספולסות
ומיניו מנקשן לקנצו לו לוועץ (ס"ב
ספרס גירסא א צנחאיות).

פלאטיא *Platea, πλατεία*
Stroße, Gasse, Platz,
פלטיא, צנח (דף י') סרטיס
ופלטיא גדולה, צנחאיות רנה
פרשטל' שחיפלטיאות שלד' סמוס.
וינן אס כיכס ואת רסובות עיר
תר' ירושלמי פלטיאות. בעיר
צאוקיס וצרסובות תר' ירושלמי
צקרון ובסלטייתא ובכמאן
פי' בלעו פללי"ס (ס"ב פי' בלעק
יוני רומי רסוב תר' ורסב
מיס צמולק ופלטיאות מיס) כעין
זה צעברי נקרא סמוץ רחוב
שכוא מקום לספסע צו עגור רסנו.

פלאטיא, *Platz*
פלטיא, צנחאיות דהחדש צנחיות
וגידות צארן לא להס וצנדר' ועט
אותס ארבעס מאות שנס אפילו על
פלטיא שלהס. ס"א אספלטיא
(רסא ערך אספליא וספערס). פי'
מכוסס (ס"ב פי' בלעק יוני
עגורס וצירות לא כסו שצענדים
צנחאיות אספליא וספערס)

פלטר, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פלטר, בע'ו (דף כ"ה) סבל

סליכין עשו מה לפלטר. ואם

(דף ל"ב) ס"ר סין כלן פלטר

כסנורין העם לוטר פלטר גחולס

אמר סלס פלטר ישראל. נרמחם

(דף ק"ב) וירושלמי באקלים נפרק

כל סרוקין ולס חאטין נסידן אז

סלוקס מה סן ספלטר ואסן

ספלטר ססיכקן, סלוקס סן ספלטר

סיין נערך דסום (ס"ב פי' גלאן

יוני סוכר מה נקין של סטום).

פלטר, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פלטר, פל' ועדיס עדי וסניס

פלטרין, גלאן יוני כסו סרגסו

פולטיר, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פולטיר, ירושלמי דסניעיס פרק

כלל גדול ובלנד גלס יעזו פולטיר

פי' גלאן יוני סקום סוכן לסבור

דנר סס.

פולטיריכון, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פולטיריכון, ירושלמי דסנת

פרסס שסנח ארליס יועז פולטיריכון

סיין ערך פיסנג.

פליא, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פליא, בילסרנו ויקח סליך פרס

וכל עסס סיס חזיס וספליס נעיסל.

פולטיריכון, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פולטיריכון, סדרס שסוח רכס

סוף סלס סססססס ססל לסרס סכסס

לסדינה וססע פילוסוסיס נעסס

פי' גלאן יוני סססס סססס סן ססלך

לכל סיס וסיס סססס. כרדיכוס

וכנור.

פולטיריכון, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פולטיריכון, סדרס סססס רכס

פרסס וססי סססס סיס סרססן

ססל לנן פולטיריכון סגנכ נסרסן פי'

גלאן יוני סר ודיין.

פלטום, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פלטום, ננרססס רכס פרסס

ל"ס וססיס ננרס ונפרס' ס"ב סלסן

סללס בירוסלס עכר נהדין סלטום

וסססס סר ססרי וכו' פי' סר.

פולטק, *ῥατρε*, *ῥατρε*

פולטק, נפרק ב' נפרוסס (דף

ס"ח) סססי סססל סולטיריכון פי'

ססלל סל נני סלסס וס"ס ססעסי סלכ'י

(ס"ב פי' גלאן יוני ורססו סס

כללי לנר סל נני עיר כלומר דנר

סלין נוססיס נני כסר לסכול כ"ס

סססיס סססיס).

במעלות בני רשע פליית חיוה,
 ופסקה תר' ירושלמי ופליית
 חיוה. ס"פ ופליית חיוה.

פלייתון, *Foliatum*

(*Slattsaß*)

פלייתון, נצבת (דף ס"ב) ולא

נצבת של פלייתון (נצבת)

וראית שמכיס ימחו, אשר רצו

פלייתון רבני אליעזר פוסד בכיכל

ונצבת של פלייתון, נצב

דברים אמרים, נצב נכ נאס וכו'

במדנו כפליית נצב יי', כפליית

פליית בארי, (*Weinvogel*)

פליית בארי, נצבת (דף ל')

מאי נצבת בארי? אשר רב פליית

בארי פי' וולפורת כרמים נצבת

כן, ואמר חנו וסיקריס כיכרס

דריקלח וינצבת דקלס דחד נצבת

אבל דקלס יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

נצב יא לכן כ' ונ' נצב

des Frauenhaar, Baumfrauenhaar (Adiantum Capillus veneris) weil es den Haarausfall wehren und den Haars
 wuchs befördern soll. Die Alten schrieben ihm viele Heilkräfte zu.
 Gegenwärtig wird vorzüglich zu Montpellier, in dessen Gegend dies
 ist Kraut in Menge wächst, der Syrop cappillaire (Frauenhaars
 Syrop) daraus bereitet.

1) Dieser Name gehört einem der schönsten Dämmerungsfalter,
 der unter andern Benennungen auch *Elephant* heißt, auf welche
 das talmudische פליית (von פיל) sich beziehen mag.

2) Wahrscheinlich ist hier das Schuppenthier gemeint; denn man
 könnte das Wort פליית von *pholis*: Schuppe herleiten, wel-
 ches bei Eibern, Schlangen, und Schildkröten gebraucht wird.
 Vielleicht ist das befragliche Thier der *Pangolin* oder Kurzschwanz-
 tes Schuppenthier (*Manis pentadactyla*) welches zuweilen einen
 schmarrenden Laut von sich hören läßt, worauf das hebräische אנקה
 פליית חיוה (anaken) anspielen könnte. Auch dürfte man חיוה
 lesen, und die bekannte Schuppe u. Schlange darunter verstehen.

לפלך וסם גלה למלכו מלכו

שמעיהם נז ונלעז, בלי"כי (ס"ב)

Digitized by Google

פֿלכין, צילמכנוויסי טרד וקסמח'
 נסכטל מכו נסכטל? יחד
 נפליכין וקין סאילנוס מ' יונגס
 קורן לגרין סלכין.

*פֿללגלגל, Reertettig, Kettig,

פללגלס, גירושלמי ריש כללים
 סנללסנלללל פללגלגל. סעך סוס
 סניס חמוסס וספרס לפי ענינ
 סכוס סין גלל, ורנינו סערוך גרס
 פללגלגל סנרסס סוף ערך סצל
 וכן עיקר סכוס סלסן פוגללל סענינ
 לכין כלסן ערני (Fugel).

פֿלוליא, (Eine gewisse Pflanze)

פלוליא, ירושלמי סדרים סרס

סנדר סן סירק ססו סיכס סוסר

סניני ספיסיליס? סגן לנעס

קולמו, נסככרין (דף כ"ו) כסס

סנורמו כל יסרלל לסושינ סמי

דיניןכל פלך ופלך וכו', ונכסס

דור מיס מר' ונפלכי דור

סערנס, ססמו סס מלריס סנח

סנטיס סרניס רנני פילכס מ'

ס' סו' עיידוס סכן סקינלס נסוס

ססר נקריס פלך (ס"ג לטן

סקס וס סר פלך גיט סכרס).

פֿלך, (Anmerkung אג. ט.)

פלך, נסככרין (דף מ"ב) ססין

נפלך מלסס דכתינ רקלעט וקנמו

סלס סס רגלי. ססר ר' יסודס סס'

רנ סססמו סדנר"ס.

פֿלכין, π ε λ ε α σ ε

λ ε i, α ε t, ε

1) Diese im jerusalemischen Talmud (Nedafim 40, 2) befindliche Stelle, hat bisher weder einen Kommentator noch Übersetzer gefunden, und dieses veranlaßt uns, sie einer genauen Untersuchung zu würdigen. Die Wörter von welchen *Aussaphia* sagt daß er sie nicht verstehe, sind: *אפימיליא*, *צבעה*, *מסירלה*, und *פלוליא*, das Wort *אפימיליא* erscheint hier nach dem Sinne des Satzes als ein Nomen appellativum mehrerer Arten gewisser Kräuter. Ich glaube daß diese Benennung, wenn auch nicht rein hellenistisch, doch wahrscheinlich hellenistisch sey; *απεμυαλια* gelesen werde, und die Angenießbaren (Kräuter) bedeute. Der Buchstabe α ist wie bekannt unrichtig und *αλυσ* heißt ioh. *Exalt.*

וּסְמֵרוֹלֵס וּסְלִיִּס וּסְלִיִּס וּסְלִיִּס
 וּקוֹלֹסִיִּס, לֹא יִכְלֹמִי לִהְיוֹן
 מִלֹּא אֵלֶּי: זֶה לֹא הָיָה וְכִמְעַרָה
 כִּי אִמְרָה לְמַד מִלֹּא אֵלֶּי וְלִחְקָה
 אֶחָד מִכִּלְיוֹן כִּי יֵשׁ מוֹעֵלָה אֵלֶיכֶם
 דְּרִיבָה וְרִאֵס לִי טַעַם מִינִי
 אִפְסִמְלִיא בְּלֹא יִתִּי עֲשֵׂנִים אֵלֶיכֶם
 לִמְכַּל אֶדֶם וְכֵס מִינִי מִמִּי רַמְסָה,
 וְלִפִּי אֶהְיוֹלֹקִסִּיא הוּא כִּידֶק לְמַעֲשֵׂהוּ
 וְלִשְׁנֵיעִית וְלִפִּיֹּס וְכו' כְּדִמְרִין ר'
 יִלְחֹק בֶּרֶךְ חֻקֹּלֶס וְר' יִכְנָסֶה בֶּן לִי
 כְּרֹאֶה אֶהְיוֹלֶס נֶאֱכַל חוֹלֵץ מִכִּלְיוֹן
 אִפְסִמְלִיא. רֹאֶה עֵרֶךְ לֹחַף בְּמִלְכָּה
 ד' וְעֵרֶךְ קִלְקֵס.
 פְּלִינְיָא, חֶמְסָה וְסִיִּס
 פְּלִינְיָא, יְרוּשָׁלַיִם פְּסָקִים פֶּרֶק

seyn. Ein immergrüner strauchartiger Baum, den man zum Ges-
 chichte des Wachholbers zählt. Er besitz Heilkräfte, ist aber un-
 genießbar.

מסרולה wahrscheinlich Massaria (Plin. XII. 27) oder Oe-
 manthe, ist die Rebendolbe oder das Traubentraut, hat ebenfalls nur
 medicinsche Eigenschaften.

פליוולא diese Benennung finde ich mit dem Paliurus gleich-
 lautend (S. Plin. XVI. 30. XXIV. 13. darf aber nicht mit
 Paliurus XIII, 19. verwechselt werden) und ist der Rhamnus
 Frangula Lin. der gemeine Wegdorn oder Stechdorn genannt.
 Seine Beeren haben einen wibrigen Geruch und einen ekelhaften Ge-
 schmack, wurden aber von den Alten als Purgiermittel gebraucht.

קולוקסיא ist die Colocasia von welcher wir im Art.
 לוֹרָה (4 Th. S. 886. Anmerk. 1) gehandelt haben. Da sie aber
 nicht nur Heilkräfte besitz, sondern ihre Wurzel als Speise genos-
 sen wird; so berichtet Rabbi Jizchak bar - Chaschula daß sie nicht als
 Appemalla sondern als genießbares Kraut im Ganzen betrachtet
 wird. Die ganze Stelle ist daher also zu übersetzen: Wenn jemand
 gelobet, sich den Genuß der Kräuter zu enthalten ob dieses Geliebte
 sich auch auf die Appemallen — d. h. die ungenießbaren aber doch
 zu irgend einer medicinschen Bestimmung brauchbaren Kräuter —

פלם, (מ פ ד ם ז י : ם)
פלם, אָנניס מפולמוס פיץ
פיץ מפלם.

סלמוד, ⁽¹⁾ *παραμυς*, *παλαμυς*, ונדרים
 סלמוד, בע"ל (דף מ') ונדרים
 כל שיש לו מנכר וקצקא, סמר
 סניי כי חניא כהים נכדא ופלאדא
 דדמו רישיסו לטמאים (ל"ב סדרה)
 בלשון יוני דרומיין מן דג כדו טוונם
 וי"ל שדן אטובם בכיומו קטן קד'
 שניו נקדא בן ונכוסאזוז בתת
 נאקא ופלמודא : כרסא שס
 הסלחנות הסגורים נקולין דף ס'.

פלוֹמָה, Plume, Pfeil, Baum, Gebet, fucht,
פלוֹמָה, ציג מדרג שיר סעדיס'
במעט וכו' פלוֹמָה פ' בלשן קרופי
מעט מלשן בנולט עוף.

[illegible][illegible]

עולמו חף על פי שכולן נכנסין
בפילון אחד שחם למי כבודו.
ס"ס פילא אחת סייעו פילי של
ראש הפרק וכו' שער (בלשון יוני
כמו שתרגמו).

פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן
(S i a t t, e a u b)
פלן, נסחרי נפרשת שנועת הכפרון
עלי נפנים בפילין (א"מ' לשון
יוני שס כללי של עלם וכמס
קראו בן לעלם של בוס יקר
וכמסד וכו' מאיסים אלו בעלסנק).

פֶּלְנִיא, (פֶּלְנִיא, פֶּלְנִיא, פֶּלְנִיא)
פלניא, בנדרים (דף כ"ה)

ס"ו ויהי כאשר כלה יחזק פלונו
של אבינו יחזק מפולא היה. נפס'
ולקחתם לכם חדיעני אורח חיים
אמר דוד לפני הקנ"ה רנן כל
סעולמים הודיעני חיוס פילון
מפולא לעמיד לבוא. נבראשית רבה
פרשת ס"ס כל נימים בפילון
מפולא לחיי העולם הבא כלומר מקום
מפולא ואורח ישר (א"ב פי' בלשון
יוני סולס סלר ושער).

פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן, פֶּלֶן
πυλων, πυλος, πυλη, πυλ
X h o r, p f o r t e,
פלן, בויקרא רנה ואת מהים
פרשת וכו' כי הולך באדם אל בית

1) *φυλλον* bedeutet so wie *Folium* im Allgemeinen ein Blatt, insbesondere aber wird darunter das *Folium nardi* oder Nardeblatt verstanden; ein Gewürz welches zu den vornehmsten der Salbeingrediengen gehört (Plin. XII. 12.) und woraus gewöhnlich *unguentum Foliatum* gemacht wird (s. oben S. 1244 Anmerk. 3) Nach *Maassaphia* pflegt dieses *φυλλον* mit dem Weinblatte verfälscht zu werden.

2) *Φελονιον* scheint die passendste Uebersetzung des hebräischen מַכְנִישׁ und daher auch hier die richtigste Lesart zu seyn. Das *Lexicon graecum* zur Antwerpner Polyglottenbibel erklärt das griechische *φελονιον* durch *Indumentum Sacerdotis* (Priesterkleidung). es war ebenso wie *φελονης* — von dem es abzuleiten ist — eine Art Tunika oder Untergewand, welches die Priester unter dem כַּחַנָּה wie die Römer unter der Toga auf dem bloßen Felbe trugen.

אבילים ופלנים מכנים, צמילת איכה יפיצ סמקא
 צדה (דף יג) מכנים כמים
 למה בן דומין? כמין פלנים של
 פדשין. ס"א פלנים של
 מרשין למעלה עד מחנים למטה עד
 דכים ויש להן שכלן (ס"ב יג)
 לזרם פמיכלים (י) ופי' המלם
 בלשון דומי' מכנים.)

פלנים, ס ת ו י ס ל א
 (terrenb) die Planeten
 פלנים, מדרש שר השמים סמקא

פלנים, ס ת ו י ס ל א
 (terrenb) die Planeten
 פלנים, מדרש שר השמים סמקא

פלנים, ס ת ו י ס ל א
 (terrenb) die Planeten
 פלנים, מדרש שר השמים סמקא

Andre glaubten, und wie Ersterer in einer Abbildung zeigte — denn wäre dieses Gewand so gestaltet gewesen, so hätte das Verbot: du sollst nicht auf Stufen meinen Altar bestiegen, damit dein Schamglied nicht entblößt werden möge! (2 M. 20, 25.) keineswegs statt gefunden. Die zweite Lesart des befraglichen Wortes (פלניא) veranlaßte diese unrichtige Meinung, denn man las mittelst Buchstabenversetzung Feminalia oder Femoralia welches eine förmliche Schenkelbedeckung in Gestalt einer Hose vermuthen ließ. Doch selbst dieses Wort hätte sie auf die eigentliche Beschaffenheit dieses Gewandes bringen sollen, weil es ursprünglich eine Schürze zur Bedeckung der weiblichen Scham bedeutet. Tarchi scheint die wahre Gestalt dieses Kleidungsstückes geahndet zu haben, denn er übersetzt es פורפי'נט (פורצי'נט ist ein Schreib- oder Druckfehler), pourpoint ist ein Wams; eine kurze Bekleidung des Leibes, welche die Alten unter dem Mantel trugen, den Leib bis auf die Hüften bedeckt, und Ärmel und Schöße hatte. Wams selbst soll von Wamme, Wampe: Unterleib (S. Abelung) abzuleiten seyn. Auch Raimonides (27, 6.) sagt deutlich daß unter den andern Gewändern יבראשכ בראשיתו מבראש

כתוב אחד אומר פלם, מעגל תנ"ך
 וכמוז אחד אומר אורח חיים פ
 פ פ פ פ, פי' פלם מעגל, שקול
 השלוח ורשע או ח' מליה גדולה
 ואעשה אדם, וכתב אורח חיים פ
 פ פ פ פ, כלומר לש משקול ומניח
 פקטוס מפני הגדולה? לש קיש
 אכזר לעצמו קטנה על ידי אחרים
 כנס בקטנה ועשה הגדולה ושם לשו
 עשה הרשעה פנאם לירך. בנראש'
 רבם בריש וישנ יעקב פלם ומאזי
 משכט לט' אטר לו הקצ"ה אמה
 אמת פאורין על אכזר מן הכי אפי'
 בעצת הקללה אסחין וישחטו עשר
 עזים, אמת מולין בצני השפחה
 וקורין אותן צנדים לעגד כמכר
 יוסף, אטרם מולין ענכין בצנות
 אחרן אכי מרגה כך את הרוח ושא
 אמת ארובי וכולי על פלמיהק
 כלכד פלם ומאזי ובים.

פלם, (Follis, φολλῖς; ²) פלם, (דף ט') אפימין

ואם קומדך כינר נעשה לכם האור?
 רבי אליעזר אומר כשין פלגים
 פי' בלאק יוגם כללי לכוכבי לכת
 ורבי שמעון אומר כשין אונגו ¹
 פי' בלאק יוגי אור זך ובהיר
 באור שמש וח גרמס נכונם פיל,
 ובן בילמדנו מרשע זו כח' צהדיף
 פלגי והכוכבים מאירים ואינם
 גורפים לכן לש ארץ האור רבי
 במעון מוסף טעם לאריפת המטיילים
 אותם למבור כי פלגי שמש למרחוק
 יצטירו.

פלנק, (Fellnagel, Strellfuß, Banfuß,
 Stettfuß, Stettfuß, Stettfuß,
 פלנק, בילמדנו כי ידבר אליכם
 מרעב כל בקורס פטוק או סנור
 שמש פיל ונקייט יא לביעלה עבמי
 מקום וכל חכמי אעשה לשון יק
 מחלוקת פילונקיא.

פלם, (Fellnagel, Stettfuß, Stettfuß,
 פלם, נכ' קמס במשקין (דף ט')

1) αὐγὴ Glanz, Straß hat das deutsche Auge.

2) φολλῖς war ursprünglich ein Selbheutel und später der geistliche Name einer Münze. Man verstand auch darunter ein Gewicht oder eine Maßnahme von vorchristlichem Werthe wie

פילוסין וסנדויין איז
 מלכזז בלשון יק (א"ב מלכזז סכמז
 בעד פילוסין ארז היז במלרים
 וכן סנדויין מלכזז עמי צסדיז
 ובל סמכמזים ספליגז לשנז בון
 כגדל בסמזים אלו).

פֿלם, *Flu u i u m*
 (1. *Flu u i u m* (ש.
 פלם, בענדז (דף ל"ט) ערז
 סקתן סין בלין אלז ספילום
 וואסמזיט, רעמסס ס' ערזמי
 פילום).

פֿלם, *φύλασσω*
 פלם, בנ"ר פרזט ס"ט סי סליז
 סלז רנן סרז סלז פילום
 סלז אלז זה (א"ב פל' בלז יוז
 שופר).

פֿלם, *Flu u i u m*
 פלם פליכי, בנרזיט רנז פרזט
 ל"ה וסי רעז בבל סרזט בלז
 ארזט צסניקיס ובערזיס
 וצפלם פליכי (א"ב ק נקדז
 פלזט בלשון יוז ולידון נקדז
 פניקיס).

פֿלם, *Flu u i u m*
 פלם לום, גרז בלזיס (דף כ"ב)

מזי סיסון? פילום ס עין בעד
 סמיסון, ערזיס סקל ליום
 סרזט ערז פילום ליוסל (א"ב
 פל' בלז יוזי סקל ארז בו סקיקה
 לרז פלום בעלז סכמז אלל סיוז)
פֿלם, *Flu u i u m*
 פלם, בנ"ק (דף י"ט) סכז
 סרז דלזל סכמז ופלמיס
 ללז פל' סיבר סל.

פֿלם, *Flu u i u m*
 פלם, בנ"ט (דף ס"ה) סמז
 לליסו וסמז סמז פולמי
 רנז. בואס (דף ע"ז) סוליוסו
 סרזיטל סרזיט סרזיט וסמז
 סמז פולמי רנז פל' פולמי
 סמז סמזיט סמזיט סמז פלז
 פלז סמזיט סמזיט סמז פלז
 דן לסמזיט? סלז לסמזיט ללזיט
 סמז ל סרזיט סכז פלז. בנ"ט
 (דף פ"ז) סמז לוי סמז סמז
 ללז פולמי רנז (א"ב פלז)
 בלזיט רמזיט סמזיט (כ"ב).

פֿלם, *Flu u i u m*
 פלם, ביוסל (דף ל"ד) סמזיט
 בלז פילוסין סל י"ב סמז פל'

פלסמון סאס פארטו של משה
(ס"ב פי' פלסמון בלשון יוני דגד
סקר ומזויף).

פלסמון, (בלסמון Schein)
פלסמון, מדרש בראשית דנה
מדרש ויגד אלקים את נח מניא
דבר מעולה או קממן או פלסמון
עיין ערך בלסמון.

פלפל, פלפל, f e f f e z
mit Schärffinn behaupten
פ ל פ ל, בשנת (דף ס"ד) בפלפל
וגרניר מלח, בלמדרו מדרש ויקח
קרח, ובשנת (דף כ') פלפל כל
שהיא, בפסחים (דף מ"ב) זכגניל
רמינא ופילפלי אריכתא ופא
נקיים ובשר שמן ריזן יזן מעלו לכולהו
גזכא, ביזמא (דף פ"ה) ובסגילה
(דף ז') ובסגילה (דף י') היינו
דאמרי אבאי טבא חרא פלפלמא
סריפתא ממלא לנא דקרי, פלפליה
אמורא קטן מכולם כמו ש פלפל
קטן מכל מיני תבלין ודריף מכולם
כך זא אמורא דריף מכל התבלין
שהפליגו עליו: משם זה נגזר הפעל
פלפל לכנות משא ומתן של הלכה
ופל חכמה, וזה טעם במדעם ופא
נבז ילרב (איוב י"א, י"ב)

סאס והשומנים הנלל והנללול
סמורמס והפלסלום פי' שום
של מדרם ושום של מדנר כללול
(רשע עקד פללגלה) כלל של
מדנר, פלסלום סמורמס
של מדנר ובלשון פלפליקו.

פלסופה, Philosophus,
(Eichhaber der Weisheit)
פלסופה, בשנת (דף ק"ו)
הכא פלסופה דכוס בשבנחיה
דרבן גפילא מירא סוזה
בכוכבים (ס"ב פי' בלשון
יורי ורומי איז אומגהכמה וחוקר
סבות הדברים והמפרשים בנו פעל
הם פלסוף).

פלסטר, π λ α σ τ ο s
falsch, unecht, erdichtet,
פלסטר, בנרבות (דף ל"א) ואי
אמא עושא תורמך פלסטר,
באכס (דף כ"ט) על כותני פלסטר
בעגורא (דף י"א) סך קירי פלסטר
בויקדא רבא ואחא תכיה פל' ראפונה
י' שנירבה עלא ובשטתא לפני הקדוש
ברוך הוא אמר לפניו רבונו של עולם
עקרני שלמה ועשאי פלסטר,
בילמדנו בריש ויקח קירי יודעין אנו
שחנק ורדוס הוא סמא יתמלא רשמי'
על כללו וסמרו כל גלי עולם

תרגם מפלפל ידיק, (והסוסיף
כניאו בערך שלחמיו ואין סס מקוסו)
וק בלשן המלמוד פלפלם נחמם
(שנת דף ל"ט).

פלפל, *Streuen, zerstreuen*,
פלפל, מרגוש ועוללמי נעפר
קרני ופלפליה בעמרא איקרי
מרגוש ואי נבוב ילנב ובר נב
מפלפל ידיק.

פליפום, *π ο λ υ π ο υ*

(*π ο λ υ π ο υ*)
פליפום, נשנת (דף ק"ט) יד
סעלה פוליסום, נכחוצות (דף
ע"ו) ובעל פוליסום, מאי בעל
פוליסום? רבי יהודה אשר שמואל
רית הקוטס במחניפא חנא רית כפה
(ל"ב פי' בלשון יוני ורומי חולי
מחטס וסין מורסא גלגל נחוב וריתו
דע ולפעמים יעשה עד הגיעו
מנפכים אל הסך, ולא יכול הסולם
לדבר במנטא, ומה לדקו דברי
ממחניפא אשר אין כופין להוליא על
כל פוליסום כיאס על כפוא).

פלצוד, *π λ α τ ε*

פלצוד, נהדר פרק כ"ג בכלים
(דף כ"ט) הסדף והפלצוד פי'
בלעז רוס"י (Rete) וכוף ארין
כמו ססה.

פלך, *π λ α χ η*

Seffanah, Seffanah

והי בחלי פליכ וצילמדנו והי חסך
ואחר כך חנא בפליקיוח זה
החשך. ס"א לא חזר חנא בנית
האסורין פי' בית הספר בלשון יון
פילקין ובלשון יאמעאל הסדן
שכובלין בו רגלי הסדס פלק כ...
גניטין (דף ס"ט) ואי לא סדרי
עילויה ופלקו ליה פידו' כעניין
אשר ואסורין איתו: (נחמר נבוסחא)
דן).

פלך, *π λ α χ η*

π λ α χ η, פלך, מדרש שמת רנב מרש
ואח כל עש השדה הכה הנרד
ובמדרש תהלים מזמור סודו לסי קראו
בשמו היה יורדך כפילקין פירוש
בלשון יוני גרן עיין ערך פלכין.

פלכט, *π λ α χ η*

פלכט, ולביתך רקמה רני סיס'
אמר מורסין עקילס מירגס פוקרטון
פולקסון (ל"ב פי' בלשון יוני
ארא מעשה אשכ ופקלטון בלשון
יוני מעשה רקמה עיין ערך פיקילטון
ספליקח', ואפיקלטורין
דאח הגרסאות שנספא).

פלכטא, *π λ α χ η*

Seffanah, Seffanah,
פלכטא, חר' ירושלמי ופלגשו
ואמה דאומה ופלכמיה ושטה
דאומה.

צע"ז (דף כ"ד) לא דין לרשעים
שכן עושין פלע שלי פומבי פי
שחטאין בפרסאי-שאני לריך
לפרסם טטאם שכן חוטאין ביחוד
על הערה ואני מפרסם שאני
לראת הולך נמניה אלס שמעריקין
אותי בעל כרחי לסטיל בו נשמה
לפי שהעולם במנהגו כהג שהנשים
מתעבדות מן האנשים אף על פי
שאסין עושין שלל כהגון, סי' אחר
הגון שמעריבין כסף נכנסת לעשות
פלע גדולס כגדריסין דבנא במרס
(דף קמ"ה) עתיד נכסין עתיד
פומבי דבר הנראה גדול אלס
שמעריקין אותי שאמר הוצעמס ה"
דגדריכס. נילמרכי בסוף כי משל
וצוהיה עקב שמעון פסל לך לוחית
הראשונות על ידי שנחנו בפומבי
לפיכך שלטס בהן עין, מוליס אפיריס
נכונרות חר' דלחק בית ישראל
דכוו אפירין במלריס על עונדי
אנכמהון דכשרין בפומבי (א"ב)
פי' בלשון יוני חקן ועסק גדול
בפני קהל).

פמוט, פמוט, נשנת (דף מ"ד) אמר
ר' זרח פמוט שהדליקו עליו בלות'
שנת לדברי הכל אסור לטלטל פי'
נשנת (דף קי"ח) פמוטות של
בית ר' מוחר לעלטין נשנת, במנחות
(דף כ"ח) ואימא נמי בלס אב
בלס קני', איכס בלס אבס איכס
בלס קניס, בהוא פמוט אקרי'
פי' מנורס סתס יש לס קניס כמו
אותס של טסה ושאין לס אלס עמור

טימי ואם שלח לי מלס דענא חד
פולר פי' בלשון רומי מן טענע
קטן.

פלש, *offen, offentlich*
פלש, מבוי מפולס פי' פתוס משמי
לרדין, במנהדרינ (דף פ"ט) בית
המפולס לסנרו פסול מ' אי
מחילה ענדינכו ה' צתי ופליס
חד בית לחנריה דהיינו ד' צתי,
כיון דשלס כהלכתן ענדינכו לאו
תפילין דכתיבי נאורייתא ננהו כלל
והאי לא איגרע שהוסף עליו אלס
גרוע ועומד מעיקרא דהס פסול
הוא, כדר' זירס דאמר בית המפולס
לחנריו פסול: (ובנ"ר מאלל יס
קראתיך ממפולשין שנס ר"ל
מהמפורסמים).

פלש, *schellen*
פלש, נמילה איכס ססלס פילשו
אחר מידת סדין ומידת סדין לא
פילסס אחריון. פ"ס סס לא
סיפסו.

פלתה, *schellen*
פלתה, נפסקס דפרס רגליו
דמרכנולתס דמין לפלתס דנוני
ס"ס ילהרפוחיס דנוני פי' לקשקש
(א"ב פי' פולד בלשון יוני קשקשא).
פס, פס, מרגוס פס לקדס פומס
לאנשא.

פמבי, *offentlich*
פמבי, נבנא במרס (דף קמ"ה)
חנו רבנן עסס עמו בפומבי
וציקס לעשות עמו בלינכס,

ככתנה (Femoral'a) כמו שתרגמו
ואין לתרגם כמו שתרגם המוסיף
שהם מכנסים דא"כ יהיה כפל
הענינים במלות שונות, בגמד' דכררי'
(דף כ"ה ע"ב) צמאנה דכלים
וצמדש דבה פה, לכן ז"ל שהן
כמין מכנסים, כדקמרן נכדס
(דף י"ג ע"ב) סכנתי כהנים למה
הן דומין? כמין פלניא.

פמסקא, (פרמסקא) (Famiska)
פמסקא, ננ"מ (דף ז"ג) החס
גברי דפימוסקא הוו פירוש
גוברא דמלכא, פי' אחד אנשים
גבורים חזקים היו מליין שם (א"ב)
בנוסחאות דדן דפרמוסקא (כתוב)
פמפילא, (פמפילא) (Famphila)
פמפילא, ירושלמי דמועד קטן
פרק מי שהפך באילין פוספילא
פירש המפרש מין מגרדת לגרדו
גבינה ולחם.

פמרירה, (פראמי) (Famira)
פמרירה, ס"ס פורמא ומפורש
בערך פורמא.

פן, (פן) (Fen) (פן) (פן)
פן, נאנת (דף קנ"ה) מפכין
אפילו ד' וס' קיפות פי' מעתיקין
המבואה ממקום למקום מלשון ופט
את הנית, ואס (דף קמ"ט) אל
תפנו אל באילנים מאי תלמודא?

אחד ובראש נר אחד נקראת
כסוט.

פמליו, (Familius, pilus)
פמליו, נחוספתא כלים (עין דר"ש
צמד כ"א שם) סבורסין והנרחלן
והפמליאות וכו' אלו הן הענין
דאם ערך עב כשני וסוף לשון יוני
נחלוק האותיות, שם כולל לשער
או לשער הנעשה עב.

פמליא, (Familia, Familie, Seefamilie)
פמליא, נפסדדק (דף ז"ט)
כל העוסק במורה לשמה ששים אלו
צפמליא של מעלה וצפמליא
אל מעלה וכו' פי' חיות (א"ב פי'
נלשן דומי בני בית תרגו' נפסוק
אך יפה דעיתו צפמליא צמלכי
קדש).

פמלניא, (Femoralia, Famulatio I.)
פמלניא, נהגד פרק כ"ו בכלים
(דף כ"ד) אנפליא ופמלניא
ומכנסיים. נבראשית דבה פירש
ס"ס כתבת הכספים וכו' פרגוד. אר
עליו ופמלניא וכו' פמלניא
נברק אלכני זה (א"ב פמלניא)
נלשן דומי מכנסיים וכן חלטרק
גריסא) *ונב"ד פרש' ז"מ אלו לובאי
מכנסיים ואלו לובאי פמלניא

אל מדעמכס, ושם (דף מ"ד) מופנה סלד אחד, פי' מופנה דלס לריך זהאי קרא למכניה. נכדס נגמרא (דף כ"ב) מאי נין מופנה סלד אחד למופנה מאני לרדין ולאניו מופנה פלעיקר? ותער כדה חר' גירזאמי ופיקאט קולתה, מריק'י שקיהס מ"י סכונ. צפסקא דוכור ופסקא דעניה פוערה ערו ערו, פכונ פכונ סכונ סכונ ותער כדה. בסוף טהרות (דף ס') יולאין סון לפתח בית הנד ופזין לאחורי גדר פי' להפנות כלומר להעתיק פרעיסן הנוף (ס"ב בלאן יוני קוראים פכיון למקום מוכן להטיל בו סלואה וענין אחד קרוב לזה נפרקי אנות פ' רבי חומר לבש אפנה אנה פי' כשיהיה לי פכאי ואסיה פכוי וכקי מעסקי. חר' כקי יהיה לנחמו פכוי יהי לניחיה.)

פן, *phen, fehen, fahen* פן, נפסקס דסוכה פנה אל חפלת בערער, הפסוק הזה לס ראשו סיפו ולס סוכו ראשו? אס ערער חפלתו אס חפלתם ערערי? אלס ערער וז חפלתו של משה חפלתם וז חפלתו וחפלת אבותיו. **פן**, *faen, faen, faen* פן, נכמות (דף ז') מכאן וליך

ראשן כשעשו ברכת רמנה בכל אס איך שס נמוך ו' ענין כנחילה ברכת רמנה בשנילו, וכן פמור (דף ס') נזו ההלכה ברכת רמנה כל ו' משכח לה בפכיס קדשות כי סל דרך חייא נר אבס סקרי צריס דריס לקיש הזה שביז ליה יבוקס, יומא קמא לס סולל גניה לסחר דצריס ליסודה צר נחמני מתדגמניה, וסולל לגניה, וצריך ברכת רמנה כנחילה. בצרש'י רנה פרשט ויפן אס פכוי סעיר סיפן אס פכויס סלעיר סחחיל לסלס להן דודוכיות, ופרשט ל"ב וסרעב סיה על פכוי כל הארץ סיה לכחז על סארן לסה נכחז על פכוי כל הארץ? אסר שסולל צר גמני לס סחחיל סרעצ חפלת אלס בעצירים צפן שארס עשיר יסלו פכויס שסחיס לראות אס חנירו, ובזפן שאר' עני איון לו פכויס לסאות ספני שסול מתניס מתנירו, נכדס (דף י"ד) כדי סחרר מן סמטס וסדיס אס פכויס פירוש לאן נקיים על מקום סמורר, נכדס (דף מ"ט) אסר רב סמניס ידיו כנר פכויס סלמטס באלו כופר בגניסו על סנרסס אכינו פי' שסמניס מן סנריות שגנצרו מוסס ככי סבסכו, כי בליק יאסר להניס אלס יללו

פן, (Penna Epitige) **פן**,
 Begeharter Siegel, Stintzhaften,
 פן, כבלי מחכות פרק י"א בכלים
 (דף י"ב) הפין והפורכי
 עטאים איה דאמרי ספין ומירו
 אילו אעים הקנועות במתחת וכנמין
 בתוך הפורכי ו"מ הפין והפורכי
 הוא הקולומארט ובלשון ערבי
 קיפל ובלעז קע"כ דו (Catenato
 , angeketet) והפורכי ככנס
 לחוכה הפין סלך אחד כעול וכסגר
 מלך אחד, יש לפורכא נקב
 שמכין בו הכתמת ומדקן את הכין
 לסק וכפתח ובלוחה אעס במתחמי
 הפין מן הפורכי ויולא מחסה
 ומסין בלעז קרדו (Cardo Epitige)
 (א"ב פי' בלשון רומי דבר סד הקנוצ
 בדבר אחר).

פון, (S von) **פון**,
 פון, מר' כמעט שכן כועיר פון
 שביב, מר' לו יש מרב אילו פון
 איה מרבט סלה ימירה בלשון מר'
 כסו קא בלשון סלמוד.

פנדה, (Funda) **פנדה**,
 Bandgurt, Hoslgürtel, Gelbfage
 פנדה, ננרכות (דף ס"ב)
 ונפונדמו מפמלם לאסוריו,
 בשנת (דף ק"ג) ונפמדים (דף

פן (א) רני יחדם אחר כחך עליו
 פונדט או פמיקיא. ואס, אסוקי
 ופונדט, ננדרים (דף ק"ב)
 הנודר מן הכמות אסור נפונדט
 ותפסיקיא, נפ' כ"ט בכלים (דף
 נ"ב) הפונדט והמעפורת, בשנת
 (דף כ"ו) מ' לא חנן נפרק ז'
 בזון (דף ל"ג) א' אסיה סוטלעל
 חססה ספסלין או על חססה פונדאוס
 בשנת (דף ע"א) בלצו ובשער
 ונפונדמו, ופיה למטה בין
 פונדמו לחוקין (גרסא) הסוליא
 מעות פונדמו ופיה למעלה
 קייב. פי' פונדט שמה בלעז והוא
 אכן ספקיא אל עור שהוא מ' קנודה
 (א"ב פי' בלשון רוסיי בים ושא
 סוכ למעות עשוי כרשא).

פנדיון, (Fondion) **פנדיון**,
 פנדיון, כנר פונדיון כנר
 פירשנו בערך כנר. ננבא טליעא
 (דף ק"ו) אלא מעתה לא מעלה
 לו בגירוע אלמא חק נפרק ז'
 בערבין (דף כ"ט) כחן סלע
 ופונדיון בשנת כנר פירשנו
 בערך גרע. נפרק ח' בכלים (דף
 י') היחא פונדיון לחק כיורב
 יומי אחר אס ללמאן עמא מירוש
 בשימלא אדם במקום שאין מים

כי ליו אס המונחריס וגם פערם
בלו סאנוזיס הקאזנים הבאשריס
קריא פרסיקא עיין גיזיפין
(קריא *αγρα* היא אנוו בלאן
יוני).

פנדורא, *πανδώρα*,
(*P a n d u r a* *)
פנדורא, ירושלמי סוף בנא קאז
וכפ' חוקת הנמים דנבא בנרא מאי
משכוכית? אית דמדין חורא
ואית דמרק פנדורא פי' בלאן
יוני בלי זמר כמו חוף ואולי רועי
לאן בכלי זה מקנלים בלאן לסולין
לשדה ולהניא' לבית).

פנח, *πανθα*,
פנח, בינמות (דף קט"ו) אינמי
לפכסיה שנקיה, פי' בתשובות לך
כניס מ' של מרומה על הכלי ולא
מחקו לשמירה, אס יבוא אדם
ליטול הימנכ ויראש אותו בסיק
יאמר מרומה היא זו, ומתרחק הימנכ.
פנתי, *πατην*,
פנתי, ירושלמי דע"ז פרק אין
סעסידין רבי יוחנן כפק לפכטי
דרבי יודן כשיאש פירו' בלאן יום
לקראת עיין ערך לפכטי.

משים כסף טהור למך פיו ומקל
הלמא (ט"ב פי' דיפונדיון
בלאן רומי מטנע של שני איסרין
עיין ערך סכר).

פונדק, *πανδοκος*,
Gasthaus,
פונדק, בסוף ינמות (דף ק"ב)
לא מהא כהנא כפונדקית, נפ'
ג' בדמאי (דף ע"ו) וגיטעין (דף
ס"ט) הנומן לפונדקית מעשר אט
שהוא כותן לה ואט שהוא נוטל הימנכ
פי' חרות בלאן' ישמעאל פונדק בית
אשה זוכה מרגומו פונדקיתא. מפי
החירות מר' ירושלמי מפונדקי חירמא
(ט"ב פי' פונדק בלאן יוני בית סלון
פי' פונדקי בעל המלון).

פונדק, *פאליה*,
פונדק, בריש מסכת כויר גמרא
דבני מערבא, הריני כויר סלא חבית
וכו' ואחר כך אנוון ואחר פינדקין
בלאן לעז כוקי" לי (*Nocella*)
בלאן ישמעאל פונדק והוא שקורין
גלו' (ט"ב פי' פונטיקון בלאן
יוני רומי פרי לו כי היה גדל
טוב מאד בארץ פונטוס וכן
נקראו על אס מדינת פרס הפרסקין

1) Die Haselnuß heißt griechisch *αγρα παντιζή* und lateinisch *Nux pontica*, weil sie — wie auch Plinius (XV. 23) erzählt —

פנטיגון, *παντιγών*,
παντιγών, חמש זוויות עין בערך
 כן.

פנטון, *παντων*,
παντων, מרע אסתר פסקאסר
 קח את כלבם מעני דומין
 פנטון פירוש דומין בלשון רומי
 ארין פי' פנטון בלשון יוני הכל.
פנטום, *παντομ*,
 פנטום, ארייך מלך אלמר בארץ
 שער תר' ירושלמי בארעא דפנטום
 (א"ב שחור באפיא הוא ומשם ילד
 עקילם כגר).

פנטום, *παντομ*,
liberté, égalité, fraternité,
 פנטום, ירושלמי דפנטון פנק
 נגמר כרין אלף את ופינחם אסקק
 כבאן ביניכון פנטום דמתים סד
 מינכון פי' בלשון יוני בודאי וסכל
 סקוס.

פנטוס, *παντος*,
παντος, ירושלמי סדק יס בוחלין
 דכנא נתרס צעי ממר פנטוס פי'
 בלשון יוני מחשבה ולוור דבר מה.

פנא יקק' א, ירושלמי דתענית
 פרקא קמא פנטיקקא ללי ואמי
 שערס פי' בלשון יוני כלו רעות.

פניא, *παν*,
 פניא, תר' נפסוק בנקר יאכל
 עד בלמרא וצפניא פיר' ערב
 וכו' לשון מקרא לפנטם ערב וכן
 מלינו לפנטם בקר.

פניו, *πανος* (לשם *πανος*),
 פניו, נפרק ח' נפרס באר אסתר
 ומערס פסיים פיר' מערס היא
 בראש הירדן, נבראשיתרנה פרש
 ס"ד וילא הרשון ארשוני ארעביד
 מלך נחא ויתבי ליה בחדא פניו.
 בדיש נמרס דמלס לזס וז פמיים
 בילמרטו בבי טאט וינאו ליסס וז
 פסיים. נבריתא דר' סליעור
 פרק כ"ז וירדף עד דן וז פמיים.
 נתר' דודי שלח ירו סן הסור ודבר
 מידכון ית עגלא מתכא דשוי ירנעס
 סייצא בלסס דן דמתקריס פמיים
 (א"ב בראש שבעל סערך גרים
 פניו ולכן כניא סערך נמקוס
 זה וכן האמת סכל ח"ל סקליפו סות
 ט"ז לסות מ"ס וכן עשו במלח אספמליא

פנד, *πανδ*,
πανδ, פנד, נפסחיס (דף מ"ט) נר

נחמסין ובכנקסין עין ערך פנקיה, ¹⁾ φωνικία, Phönizien, פנקיס, בנרשית רבב פרט (ווסין).

1) Wir wollen hier über den Ursprung und die Abstammung des Wortes Phönizien die Etymologien der Schriftsteller mittheilen und sie mit unsern Eigeneu beschließen.

Sanchuniaton, selbst ein Phönizier, sagt daß Sēna (סנע?) ein Bruder des Osiris, der erste Mensch gewesen sey, dem man den Namen Phönix gegeben, und zur Verewigung dieses Atlanten entstand der Name Phönicien.

Aristoteles (de mirabil. Auscult.) erzählt, ein Tyrischer falsches Volk um sich wegen der Einfälle einiger Tyrischen Seeräuber zu rächen, gab ihnen den Namen Phöniciæ; eine Benennung welche von dem Griechischen φονίζαι morben herzuleiten sey.

Strabo (Geogr. I.) begründet die Benennung auf das Wort φονιξ, roth, weil sie vom erythräischen oder rothen Meere herkommen. Ebenso glaubt Newton daß das Wort eine Übersetzung von Ebon (עבן: roth) sey. Die Ibumäer nehmen sich diesen Namen bekommen haben als sie unter Davids Regierung nach Phönicien zogen. Jakob Bryant (Observations and Inquiries, relating to various Parts of Ancient History etc. p. 122) vereinigt beide Ideen und behauptet; daß die wahren Phönicier Nachkommen des Esau wären, sie hießen Ebon oder φονιξ, setzten sich zuerst am Berge Seir und am rothen Meere, das von ihnen seinen Namen bekam.

Scaliger (de Emendat. temporum Not. in frag-

π α ξ , פנקס , זכרון ייט ונערניס
 Rechentafel, Schreiftafel, זכרון ייט
 זכרון ייט (זכרון ייט) , פנקס , זכרון ייט (זכרון ייט) .

Endlich glaubt man: die Palmbäume, die man in dieser Landschaft in Menge angetroffen haben soll, seyen die Veranlassung des Namens Phönicien gewesen; denn φοινίξ bedeutet Palmbaum und Palmfrucht.

Die Etymologie des Aristoteles, fanden die andern Forscher des befraglichen Wortes gewissermaßen lächerlich, weil es unglaublich scheint, daß die Tyrischen Seefahrer sollten einen griechischen Namen angenommen haben, der sie mit einer Schmähung brandmarkte. Nach genauer Prüfung aber fällt dieser Einwurf gänzlich weg. Das Zeitalter welches die ersten bestimmten Nachrichten von der Schifffahrt der Phönicier der Nachwelt überlieferte, ist das Zeitalter Homers. Nach seinen Gemälden besuchten sie damals die griechischen Inseln und die Küsten des festen Landes als Räuber oder Kaufleute, je nachdem es die Gelegenheit erheischte (S. Heeren's Ideen über die Politik etc. 1 Th. 2 Abth. S. 50.) Der Name Phönicier ward ihnen auf jeden Fall von den Griechen beigelegt, denn im Oriente war er fast unbekannt. Man sieht vielmehr aus den phönitischen Münzen welche Ewinton entzifferte daß sie sich Canaaniten nannten.

Wir wollen nun unsre muthmaßliche Bedeutung des Namens Canaan mittheilen, vielleicht gelingt es uns auch, auf eine neue Etymologie des Schlagwortes selbst zu kommen.

Als Cham der Stammvater Canaans — אבִי כְנָעַן nicht eigentlich der Vater Canaans, sondern der Stifter des Canaanitischen Geschlechts — die Blöße seines Vaters, des berauschten

אזי רפי פנקס, במרק נ' נאכט   כ"ד נכלים (דף כ"ג) טל
 כפינקס פמוסכ כנר פירשנו   פנקסיות הן, סאפיטורין טמאס
 בערך סער. טלפס תריסין פרק   פדרס, פי' לוח עזאי על סנך טל

eine Benennung von welcher wir glauben, daß in ihr sein ganzer Fluch lag; denn das Stammwort כנע heißt: bemüthigen, beugen, unterthänig machen, daher die Paronomastie ויכנע אלהים—את יבין מלך כנען (Mich. 4, 23). Die Übersetzung wäre also: Verflucht sey der Nieberträchtige (der Slave) ein Knecht wie alle Knechte sey er seinem Hülbern! Wir sehen hieraus daß auch Canaan keineswegs ein Ehrenname war.

Wenn wir die ursprüngliche Abstammung des Wortes פנך, nicht in den semitischen Dialekten suchen; da doch seine Bewohner ein Zweig des großen Semitischen oder Aramäischen Völkerstammes waren; so finden wir das Stammwort פנך fast in den Aristen in der Bedeutung: verzärteln, verwöhnen u. und welche Benennung sagt wohl diesem Volke als Kaufleute besser zu? in ihr liegt ja die treffendste Charakterschilderung für die Verbreiter des Luxus und der Mode! Sie waren die ersten welche Spielwaaren und glänzende Kleinigkeiten, den damaligen unerfahrenen Griechen zuführten; die Ersten welche alle Rauchwerke und Specereien aus Arabien selbst zogen, und sie den Hellenen unentbehrlich machten (s. Herod. ang. D.). Der Prophet Ezechiel den uns in einem vollständigen Gemählde den Reichthum und den Handel dieses Reiches schildert; bedient sich des Wortes פנך (27, 17.) unter welchen die LXX. die Vulgata und mehrere Ausleger den Balsam verstehen. Um diese Übersetzung zu begründen, mußte man dieses Wort mittelst Buchstabenverwandtschaft von פנך herlei-

הצומרים לא אמרו עובדי כוכבים
שהן עבדן מן העולם, ולא אמרו
למאכל ברכת ה' עליכם, מה ישרא
לומרים בדרכו אפסם בשם ה' לא
דייכם שכל פגרכות סגלות לעולם
בזכותו הן בלות, ואינכם אומרים
לנו טלו מהן אלא שאתם פוגלגלין
עלינו פיםין וזימנות וגולגליות
וארבויות. בבראשית רבה פרשת
מ"ב ובויקרא רבה בריש וזכי ביום
השמיני וזכי ביום שמיני השמינים
למדינה שפיתת קייבת ליסם למלך
וכו'.

פס, *neglect*, *begeben*,
פס, בע"ז (דף ע"ב) לא והפס
צלי סנת המלך פי' לשון פיוס
ופריעה, בבראשית רבה פרשת י"ק
אעשה לו עור, ובויקרא רבה כי
ימך אחיך אק פסין לס פירקא
ושינקה. ס"ל אכן וזניקן לס פודנא
ספר אחר טאפי פודנא (ס"ב פ"ר)
לס פס כן לו, לפיכך (ליה).

פס, *schäufel*, *schäufel*,
פס, בויקרא רבה בריש קדושים
אויזל ואכריו בקדשם מאן דאית
ליה פסם אן מכוז פי' בלגון יון
קורק למרס שפודק בה פס וכן
בלשון גאמטאל, במגלת איבה ומוכס
משלום אכל מכל פגזיל חד פס יז

פס, *fall, strange*,
ette, palfabe,
פס, בנכא במרס (דף ח') כמה
הא נעיר אים פאר לס פס העיר
פי' קראי ען לחוק פערי העיר כמו
פגין פסין לבירלות (ס"ב אות
יונת קודמת לאסרונה נקדחת פסי
(שם) ולורמה קו שןאשר מאטלגו
למעלה יאלים אני קוים כמו קבי
המורה וכן פושק כמו לורה א
יתרא וקדשים בדרכים כדי שלא
תעבורנה הבכמות דרך שם).

פס, *esse*,
פס, בימא (דף כ"ב) ארבע
פייסות סז שם, בשנת (דף
קט"ט) מפים ארס פס בניוועס
בני ציט, פי' לאון פיים שפמפין
למי יבא חלק אבולכד שיבו החלקין
שין, אכל סנה גדולה כנגד סנה
קטנה, כלומר למי יבא פסיים
יטול הגדול אסוד משום קיניא,
והיינו דומיא דמשחקין בקניא דפוי
אסמכתא ולא קניא, ורני חכאל
אברהם לגרבה פי' מלאן פים כי
סהי דאמר פי מפים וכמו
אסמרט על השמר סימרו ומפיה
וכר פירשנו בצרך פים, בחמיר
(דף כ"ט) אמר להם מי שגבל
יבא ויפיהם פסיים וזה פי'
גזכ, גורלך פסיל במובינו פ"ר

Time taken from start to finish

דוד לעשות מלחמה בלדום הוליה
לגשתון קורין בלעז פיסטול
(א"ב כירוש אפיסטול לי בלשון
יוני ורומי כתב ואגרת עיין ערך
אפיסטולי).

פסטולרי, (פסטליות *Pestle*)
פסטולי, ירואלי דכלאים סרק
קרחת סכרס אמת עונדא קוסי רבי
ירמיה בלרבעה עמודין ועליהם
פסטוליות פי' אפיסטולי
בלשון יוני ורומי קודות על גב
העמודים.

פסטילום, (*Pastillus*)
פסטילום, פסטילום, פסטילום
פסטילום, בילקוט שמואל (ס'
ק"ב) רבי יהודה אומר בהדין
פסטילום ושרשי תאנה שסר רבים
ונוקעים בלור ובאנן, ומה הענין
במדרש רבם שפ"ט פאוק יאקני ר'
ילחק אומר למלך שסיה אכל
איפסטילין, ובשמות רבה פרשה
מ"א, אידו סנקא אלא מן הפיצולין
בגמול פיד, בלשון רומי מין פת קטן
אם חאר לדנר סאכל הנאכל לרמזה
או סיני מגדכות בלורם סת קטן
ובמו שגרמנו.

פסטום, פסטום, פסטום
Pestum, פסטום, פסטום
פסטום, בויקרא רבה בלו סרק
אנא, אטר אטר לחזירו מס דמיל
כדין שליטא אטר

פסד, בנבא מניעא (דף קי"ו) כמה
מפסדא עליה זהאי ביתא מולחא
כלכך אית ליה מולחא, פי' קפנר
רבי נמן דעלה חנסימיה לבית
ודקחיה, דאי הוה בית בלא עליה
הוה קאי איתין שנין, הכחא דלפנני'
עליה עלייה קס לים ארבעין שנין
ונפל אשחבה ליה, דאפסדא ליה
עליה לבית מולחא ופקיל בעל עליהם
מולחא דליבני ובסודין, ואקיל תמאי
מרי מולחא, וכן כי זנני מריוסו
לרעחא דסכי זננין דמחחא יכיב
מדין חלקין ודרי במחחא ונעל
עליה יכיב מולחא ודרי נעליה
ומחחא לים ליה רמחא לאשחמוסו
בעליה, וכי כיב דיהנן בדמי
מעיקרא סס סכין פלגי לבסוף, דכי
כפל לית בדיסון חילא למיבני, זה
פי' רב עטרס (א"ב מר' מרע
לאמים ומשלקס סברמא אומיא
ופסדמ' כון).

פסדיות, פסדיות, פסדיות
Pesdium, פסדיות, פסדיות
פסדיות, בילמדנו בריש וילא
יעקב ביק שילא יעקב לא ילא עמו
דבר בשלם ואף לא פסדיות
שחומר ויקח מאבני סרקוס ואם
היו לו פסדיות לא היה כותן
אבניכ מחת ראש פירוש כסמחא ומחא
אסדיות כן (ראה ערך אטר
השני).

פסטל, (אפסטלי *Pestle*)

פסמים, ט ז ס ו π

Clauêe, Xreue, Beugniß,

פסמים, ירושלמי דכתובות פרק

האשכ שחללמנה נאמנים העדים

לומר שטר חמנה ושמר פסמים

מי' בלאן יוני סמכ ויש מוסמכות

במוז בהם שטר פסמים עין ערך

פסמים.

פסיון, (2) ח ט ו ז ט ז א

פסיון, בימא (דף ע"ב) שיכלי

כיכלי פסיוני ושליו,

נקדושין (דף ל"ב) יש מאכיל לטניו

פסיוני וטורדו מן העולם.

מי' הדיבור אלך יפס מוז כלומר

המעמק במורה ואי סתם ממירל

ממנו כמו בעשים סוממות בה (א"ב

מי' בלאן יוני בערון וכסל).

פסמין, (1) S a f a t e r i e

פסמין, נדרשית רבה פרשת מ"ז

בשעה שילץ למלחמה עשו לו סיעה

(של) פסמון וירד מלאך והלילו

מי' מארצ לפי הענין (א"ב מי'

בלאן יוני סמי' לנץ האלכים

ברגליהם): ולשן סיעה הוא חיל

מרגום בגד"ס סיעה ולכן סיעה

סמומף עיקר.

1) Von πεζα Fuß. Im Heere der Macebonier warer eine Art außerlesene Kruppen, welche zum Unterschiebe der außerlesenen Kavalerie (εταίροι) πεζεταίροι hießen.

2) Eippold — in Funke's Natur- und Künstlericon — schließt den Artikel Fliegfisch, wo er von der sogenannten fliegenden Wachtel spricht, mit folgenden Worten: „Da es dieser Fische eine Menge im rothen Meere lebt, so hat man sonst sich wohl eingebildet, daß unter den Wachteln: welche die Israeliten in der Wüste aßen, diese Fische zu verstehen wären; allein jetzt weiß man, daß das hebräische Wort nicht Wachtel sondern Heuschrecke bedeutet“! (S. das. Art. Heuschrecke u. Wachtel) So werden die Paradoxen gelehrt

נב'ק (דף כ"ה) פרגעל פונם וינסט שלו פרגעל שלילו נאכט
 ופסיכ'ני כלל'ס אד נא. פי' ופתי פסיכ'נין (כ"ב פי' נאשן
 נלעפס"כו (Fasan Fasano) לו יחי ורומי פין עוף טהור קטן

tymologischen Spitzfindigkeiten nur Land. Das hebräische שלו ist gleichlautend mit dem Arabischen دل, womit jetzt noch die Wachtel bezeichnet wird. Wenn man dem Worte selbst noch eine Nebenbedeutung zugeben will, so dürfte es jene des arab. Stamm. ولي seyn, welches fett seyn bedeutet. In dieser Hinsicht dürfte man mehrere Arten fetter Zugvögel darunter verstehen. Der Talmud (Toma 75, 2.) zählt vier Arten Wachteln, und zwar שיכילי: Beccafage (Feigenstreffer), קיכלי: Dreifelsel, Krämetzvogel, פסיוני — ein Wort welches nach Übereinstimmung der Buchstaben der Fasan seyn sollte, wie es auch der Aruch übersetzt — und שליו die gemeine Wachtel. Der beste Vogel — fährt der Talmud fort — ist der συκαλις, und der Schlechteste der סעלד oder Wachtel. Dem Naturforscher muß es sehr befremden, daß der Talmud unter den Zugvögeln den Fasan zählt, der doch wie bekannt ein Standvogel ist, der auch den Winter über da bleibt wo er geboren wurde, wie kann dieser unter die Wachtelarten aufgenommen werden? Tarchi ließ sich daher nicht von der Buchstabenübereinstimmung verblenden, und zeigt überall an, daß das talmudische פסיוני nicht der Fasan, sondern wirklich eine Wachtelart sey, und spricht an einer Stelle (Baba kama 55, 1.) deutlich aus: פסיוני sey eine Wachtelart, welche man Perdix (Rebhuhn) nennt (פסיוני מין שליו שכורין פיר"ד"י)

ועולם על שלק מלכים) : *אמר
המקנר מ"ל אם חדרוש במכלל ממך
מדוע חרגמתי פס"ון רעבהון ולא
סמלה ככתנח כחשון, סדנינו הערוך
וכל הנאים סקריו? דע כי לא
מכוסס ממך לחקור אחר טעם

sage des Aristoteles (de Genes. Anim. II. 4.) mit gemeinen
Fennern eine fruchtbare Nachkommenschaft erzeugt habe, statt findet.
Pasci quasi in seiner Reise nach Palästina gedenkt einer Art
von Rebhühnern welche sich in den Büschen aufhalte, daß nach
seiner Beschreibung das damascenische Rebhuhn (*Tetrao orientalis*
Lin.) ist. Er fragt bey dieser Gelegenheit, ob vielleicht auch diese
unter den Selav zu verstehen sey? und Haber in den Beobach-
tungen über der Orient (2 Th. S. 442.) vermuthet sehr richtig,
daß diese unter der Menge der Wachteln gewesen seyn dürften.
Die LXX legen in ihrer Uebersetzung des Wortes Selav deutlich
vor Augen, daß sich in diesem Wachtelzuge auch andre Arten befin-
den konnten. Das griechische *Ορνυγομετρα* durch welches sie das
hebr. Selav wiedergeben, bedeutet Wachtelkönig oder wört-
lich Wachtelmutter (*Hallus crex* Lin.) ein Vogel der,
ohne selbst Wachtel zu seyn, der Anführer des Wachtelzuges und
jener Zugvögel ist, die sich demselben anschließen. Den Naturfor-
scher wollen wir bey dieser Gelegenheit aufmerksam machen, daß
Plinius (X. 23.) ebenso wie der Talmud von drei Reisegefähr-
ten der Wachtel spricht, die er Clottis, Otus und Cyth-
ramus nennt. Seine Ausleger sind ungewiß zu bestimmen wer
sie sind; könnte man diese nicht aus den drei Benennungen des
Talmuds erläutern? der *συχάλις* heißt beyhm Psephius *κωτίς* —
vielleicht dürfte man die Besart ändern? Wenn wir den Wacht-

<p>תלמוד במדרשים ופירושים, אמר עליו כי הוא זה כמו שהוכחתי בהכערה (ואולי זה מה ששען לסמוך עליו תמורת האון המאמר ספר מש"מ שהנחתי בערך נדר טורא)</p>	<p>תרגומי בהכערה גרמנית פה, דרכתי פעמי אחר עקבות רש"י ו' להמחשה צנ"ק (דף נ"ב ע"א) פסיוני מן עליו שקדן פיר"דין, והוא המרגל המכוד וכל פסיוני הנמלא</p>
---	--

Plin. ang. D.) ihre Lieblingspelfe ist, wodurch sie den Menschen gefährlich werden können. Plinius fügt noch hinzu; daß darum die Gewohnheit entstanden sey vor ihnen auszuspeien, weil sie unter allen Thieren nächst den Menschen allein, der fallenden Gucht ausgelegt sind. Die alten Aerzte wendeten bey Epileptikern sogar eine Art homöopathischen Kur mit dem Hirn der Wachtel an (Woyt Gazophylacium medico — phys. p. 231.) Es ist daher sehr natürlich, daß das lüfterne Gefinbel unter den Israeliten (4 M. 11, 4.) mit Heißhunger über die Vögel herfielen deren Mehrzahl aus Wachteln bestand, während die Frommern und Gottergebenen aber, sich mit wenigen begnügten eher nach den bessern Vögelarten zugreifen konnten. Jener von lüfterner Begierde getriebener Hause, mußte natürlicher Weise den übermäßigen Wachtelfraß mit seinem Leben büßen, während sich die Frommen und Bedächtigen bey dem Genuße wohlbefanden. Der Psalmist schildert den übermäßigen Fraß und die Krankheit mit ihren convulsivischen Ausbrüchen sehr richtig:

Sie aßen, wurden übersatt
Schon traf sie ihre Lüfternheit —
Und noch entsagten sie der Bierbe nicht
Noch ist der Fraß in ihrem Munde —
Und Gottes Zorn kommt über sie
Erwirgt die fetten Schlemmer
Die Stärkst   rael's
Wirft er   Immt darnieber (78, 29, 31).

Diese Consequenzen

והנה נין השליו אשר כפל בקרב
מחכה ישראל כי עוד ג' מיני
כדאמר רב חנין בר רבא צינטא
(דף ע"ה, ע"ב) איבע מיני שליו
סן, ואלו סן שיכלי קיכלי,
פסיוכי ושליו (ובולן מתורגמן
בהערה) מעלי דכולהו שיכלי,
גריפי דכולהו שליו, ושליו
הוא עוף כפף טבע (לוג'טקעל)
הנקרא וו'צטעל) ובארכות קדם
מתחת לאכול ענבי רוש קולים
חיים מרולים רעולים כידוע לחכמי
בבבב, ואם אכלו האדם לשבת
טמנו מיד חרף כפשו למוסכי יסול
באלי הכול, והאם פסוק אשר התאו
מאיה לאכול בשר אהבו את השליו
ולא דקו אחרי מיני המאכלים כמו
שיכלי, קיכלי ופסיוכי כי
לא יכלו להתמכמה עטר עולם
תאקתם, וכן שר משכיל לאסף
(תהלים ע"ט, כ"ט — ל') ויאכלו
וישבעו מאד, ותאחזם יבא להם
לא ארוחתותם, עוף אכלו בפיסה,
ולמי שאכלו בלי סוף, עלה הכורת
עליהם ככפונ (שם ל"א) ואף כי
גלה בהם ויסרוג צמח מכיס
הם הזוללים אשר שמנו עשמו וגם
עברו דגרי רע בשלותם ופלו
באלי הכול, וכדברי המאמר שם
ובדברי ישראל הקריע, טעמו, המה
ברעו ופלו. אמר המאמרים ב"ה

בה אגזיס קטנות ודגני ארמיה מלשן
שקל פיסא.

פסינמון, (אפסינמון) *Psimon*

פסינמון, ירושלמי מדק אין
טעמידין דע"ר' סימן טעמיה החד
קונריטון, המד פס יכעון כ"י בלשן
יחי ורומי יין מרוקא נעצב הכקר'
אפסינמון וכו' לעכס ושעל
לאסעטוכס עיין ערך אפסינמון.

פסנמור, *Personator*

Personator פסנמור, צויקער רבס אמוראל
הכסנים פסנמור אכא ולי אט
סטעס לי סן מנשילין דאידע סס
אינון לריכין, נפסקס דסעומד
מנרוסך אכא וכבר מירשט בערך
מנרס (א"ב פ"י בלשן רומי קונס
כל לריכי סעודה נבית לימן למנאל
ומי' מנרס בלשן יחי מנאל).

פסנתר, *Psalter*

פסנתר, דניאל קתרוס שנכא
פסנתרין פ"י סך כלי זמר הנקרא
בלשן יחי פסנתרין).

פסיס, *Psychontrakt* (פסיס.)

פסיס, נב"ג (דק קכ"ד) ונכעכו'
(דק ע"ס) שטר פסיס כו' זה
פ"י שפיוסמני נשעה שכיית
רולה לישט אשה טאכטוב ק' שטר
שדס ו' טכודס לך נעבור שדלו

ד' אמות ומי' פיס לא כגון פסל
היולס סן הכוסס (א"ב פ"י בלשן
יחי יחד נעון בלשן).

פסל, *Entweihen, entstellen*

פסל, נשגס (דק י"ג) סכו י"ח
דנדיס? דחק נסוף זגן (דק
נ"ג) אילו פוסלין אט כתרומס
האכל אכל ראשן וכו', נפסיס
(דק נ"ג) האכל פרוסס פסול
טוואס פ"י שפסול אטמס סתמס
דנר אטר פסול הנוף פ"י כנאר
חד שאן ל' היטר לעולס (א"ב
מנרס ירושלמי פסול כו' פסול
יחי, מנרס כמק' הים לסיגיס
כמק' כו' פסול א).

פסלום, *Stotter, ψελλος*

פסלום, עיין בערך עמוס
(א"ב פ"י בלשן יחי ערל שפסיס
מנרס ונלעג לשן).

פסיליא, (שעיוחא) *Psyllia*

פסיליא, עיין פסיליא
(א"ב פ"י בלשן יחי ורומי סין
קטניס ונרסו כו' כליס ונקרס
שצופית ופסיליא עיין ערך
פול).

פסיליא, (מאס) *Psyllia*

פסיליא, מדרש איכס פסקס
מח ומאוסס פסיליא ופסיליא
מנרסו בערך מאס.

פי' אחר בערך א מן. ירושלמי שטר
כמים הוא זה לשון יון אמוכה
פייסטים הרולה שמבדית ככסיה
מבעלה כילך היא עושה? כומבת
שטר כמים לאחר פי' שפיוסה
לאדם אחר הריכי בשאת ואין ריכוי
שינאו נכסי ליד בעלי אכחצם לך
במחנה ולאחר זמן אם יגרשני או
שימות אטלס ממך.

פסע, i n t e r e t e n

פסע, נצ"ק (דף כ"ג) רב אשי
דפסע פסועי פי' כגון בבע
מקום שמתכבה בן שברה האנבים
ושחקן והפירוש בדריסה טיכסס
ודרסס וכילס כגון בבע אמרתו
לשון בליה והוא תמימות והשלמות.

פסע, e r e i t e n

פסע, נמגלה (דף כ"ח) לא
פסעתי על ראשי עם קדש פי'
מכהגס ליג על גבי מחללות בקרקע
וכשמהלך עומד ומסיע על ראשם
(א"ב חנוס כפסע בימי ובין המות
ככסיעא בימי ובין מות).

פסע, A u s f r e e n

כסע, חר' ירושלמי או חרוס או
שרוע או פסיע.

פסע, e t a m p f e n

כסע, מקול שעת חרגומו מקל
מכסוע יח.

פסיפון, s t e i n , u r t s e i n

פסיפון, (דף ס"ו) שטיין, ארט

פסיפון, בפסקא ותאמר זיון
אמר רבי תנחומא פסיפון אינו
ענדין ואכל ענדיה, אינו ענדין
וענדי ואכל ענדיה וענדות פירוש
חשבון לשון דומי פסיפון
(א"ב גס בלשון יוני פירוש גורדין
כי בבית דין של יונים היו אנבים
קטנו' נקראות פסיפון והמטיב
היו מעילים א"ב שחורס והמובים
א"ב לבנה לקלפי או לפעמים
היו המטיבים כומבים אות חיעא
בפסיפס כי היא אות ראשונה במידה
חכום שעכבה מיתה ובמדרש
איכה בפסקא ולא זכר והטויות חיו
רננין אמרי כתיבא בפספס
היא גרסא נכונה).

פספס, B e r m a l m e n , e r w e i c h e n

פספס, בסוף שנת (דף קנ"ה)
מפספסין את הכיסים פירוש
מפרכין כעין פתו' לרבען לסו'
כוח לאבילה כמו כל ידות האבלין
שנססן בגורן, כויר חוסף ומפספס
עיין בערך ספספ. כמגלת איכה
איכה יעיב רבנן אמרי חסיבה
פספסן.

פספס, s t e i n i m B r e t t s p i e l , W ü r f e l

פספס, בסנהדרין (דף כ"ה)
כגון המשחק בפספסין מאמתי
חורחם משיגברו את כסיפסיהן
פי' לוחות מלויירים שחוקקין עליהן

פי' בלשון אני כלי כסין נביע דמי
או ידע).

פסיקיא, *Fascia*

Winde, Wurt, Wintel

פסיקיא, בשנת (דף ק"ג)

ונפסיס (דף י"ט) כורך עליו

כנודס או פסיקיא, חזעי סנכה

של פסיקיא צורך סצבס מפורש

חשם קבורס נקמה מר' ואתרס דכוון

לשרן פסיקיא (ט"ז מ' שלשן

רומי סין גדר ארוך ובר צו מעטמים

כילדים וקושרים במי טוקים של

ידו וכן נקרא אור וקבורס רחנה).

פסקוליה, *Falsch, Falsch*

פסקוליה, ירושלמי דפישס פרק

ליל דברים צעו מומן לים

פסקוליה אחרים פי' בלשון

אני אמתות וכימי עור.

פסחא, *Pach*

פסחא, ירושלמי דסססס פרק

ליל דברים פרק דאכול סונן

ונרעמים למיכל קמר לריך סבערס

פסחא פי' לחס שלשן פס סבר.

פסחא, *Pach*

פסחא, בגיטין (דף כ"ח) כמה

ארסיקנס מדוכסא סין? סמר לים

סעבר פוססס ופלגס סירס רז"י

דף.

Pach

בזקרא רכס צריס אלס סססס צ'

פסוקים כמכנל צלרס ולס סיס

בסן כדי סמר גיטסלו ביטעיס ולס

סן וביטסרו אליכס, וסרירו בזיקרס

רכס וכי ימוך לסיך מרסס סוס

וסייס כססיטס צלרכס ולס ססיטס

עסיס פסקסום פסקסום

ללליל סכ"ד וספסקי סחרגליך

גו' (ט"ז וענן קרוב לוס סרגוס

סכטיך ססס סרלס רכס דיך

פסקס וסר' או סרין או פסיק

וסס סלשן פסק סלכס): פסק

צק"ף כמו פסג גי"סל.

פסק, *Piscina*

פסק, צריס גטרס דמסקין (דף

ג') פסיקיות וסנריכות סרס

מילסס סיס (ט"ז במרס קהלס

סססל עסיטי לי נרכות מים

פסקים פי' בלשון רומי נרכות

מים ונמרס סס דגיס סס צאכע).

פסקטר, *Pachter*

פסקטר, בסוף ערובין (דף ק"ד)

כופין עליו פסקטר. ועסי

סירומיו סרגוס וסעניד

פסקטרוס פיס פי' כסין כסיפות

סל כסס. כסמיד כסנת (דף ל"ג)

כרס עליו פסקטר כלי גדול

מזיק לסך. כסיפס צריס לו לס

סכבס סס וסססס וסס ססס

לזכריו מפעם אחר כך קולדמי
אחיד לועקים. בערובין (דף ע"ו)
סחם עכו"ם סס איתא דאגד מפעם
סעי. בחולין (דף ק"ג) ואיתא
סחם עכו"ם מיפעס פעי פירוש
לועק אל משקול בהכרע' ומגיד
שהבשר שלו, כדאמרינן בסוכה (דף
ל"ט) פעייתא היא דא, בחולין
(דף מ"ג) וושט דאכלה גיס ופעיט
גיה ט' גועה. בנכורות (דף
ל"ח) מה טעם נעקרו הוי מוס
משום דסעי ומאז מלשון ביולדה
אפעה.

פס, e l i e n , פס
erweisen, gerätheln,
פע, מחלה וקלמו רקחו מרגום
פעת מוקיה ואעצריה בלדעיה.
ובכטיש יפולץ סלע מר' ובכטיש
ד מכפע כיפא, בשבת (דף ק"ח)
פעפועי ביצי אסיר, פי' למרוץ
ביין, בבב (דף י') ברזל קשה
אור מפעפוע, בחולין (דף ל"ו)
שאניחלבד מפעפוע פי' בהתקממו
כיסם וכינע ונבלע באיברים, ושם
(דף ק"ה) מים אחרונים כיטלין
בלוסן אכל בחמין לא, שמפעפעין
את הידים ואין מעצירין את האוסמה
חי' מרעטיו מרעטיו' הלאה

ימרון לארס אית דאנימי ססחין
עין ערך במרק.

בסתקא, P i s t a c i u m ,
pistacte, pimperness,
פססוקא דנשדור, כנר פירשו
נערך כשדוד: ופלגו פססוקא
פירשו נערך סבן, ירושלמי נפרק
קסא נעשדות אפיסתקין
ואלטרוכילין, ירושלמי נכ"ק בכלאים
ארס נוטע לוזן ונוטטין מה נפק
סכהון כסתקין (א"ב פי' בלשון יון
רומי וישמעאל מין פרי גדל בסוריא
ונשמד מוך קליפה).

פס, flüstern, flühen, fließen,
פע, בסוכה (דף י"ט) פועה
ו מרים ולמה נקראת פועה?
פועה לולד פי' לוקחת לאשה
ויולד סוולד כמו סלו עכשי סקורין
באזני האשה, בויקרא דבה פרשת
לרקחך אמור. אל הכהנים ותעלבם
מאפע, כל ברכות טובות ונחמות
שהקנ"ה מציאן על ישראל נשכר
פעויה אסת שפעו בסיני כל
אשר דבר ה' נעשה ונשמע. דבר
אחר ותעלבם מאפע מק' פעיות
שהאשה פועה נעשה שיושבת על
משנר ל"ע למיתה ואחד לקיים, ג'
שחם וחדא לא חתא חתולא

וממכתו ממכתו במשולטין פירוש
תיכונות.

פעל, *actus, machina, actus*

פעל, ביומא (דף ל"ח) כל פעל
ה' למענכו פי' פעל ס' ונתן קצתה
לזה יותר מאז למענכו, כדי
אלא תהא המלכא סלס במי שחול
ספן, פי' זה של ר' סנכאל ז"ל.

פועל בכניסתו סוכל משלו, כנר
פירשו בערך כנס, פ"ס בכניסתו

סוכל משלו משכנכם בנקר מטלכא
ברשותו סוף ויכול לקר סלס

במלכתו ביחוסו משל בעל הצית
כלומר ברשות בעל הנים הוא ויכול

להחזיקו כמו שרוב, מאד השטש
יאסבון הקיות והדר ילא קרס

לפעלו אלמא דיכול להסתחר עד
זריחת השמש ולעבודתו עדי ערב

עד שתחשך. בנ"מ (דף ס"ח) אמר
אביי לפועל בעל של אותה מלכא

דנטייל מיכס, פי' כגון חייט שחומר
כל נגר בכסף ועם שאין בידו מלכא

לעצא, סלס יושב ונטל חומר נגר
בנ' אלישי כסף נותן לו ב' אלישי כסף

בשכרו וסלקו בריוח, בנ"מ (דף ל"ט)
סלס נותן לו שכרו כפועל בעל

של אותה מלכא דבעל מיכס, פי'
בגון קרס שהוא בחף וסלס במלכתו

בבער סס. יאמר לו קרס מה אמן
לד שחומר מלכא ויחזק

מלכתו בנחת בגון לורף ואמר
מנקא יותר סס יתבעל.

פעל, (מדרל *Stelle*)

פעל, בבראשית רנב פרשט ס"ט
ויחלס ורנב סולס סזיל סג פועל

דאנין ס"ס מרלס וכבר פירשו
בערך מרל סג.

פעם, *actus, fassen*

פעם, בבראשית רנב פרשט ל'
סכא אמר וספעס ולסלן וספעס

כאן פחרון בעל סיניה ולסלן סלמא
וסחרונא, כאן ע"י שחול סמך

לבקר וספעס ולסלן ע"י שיה
ספעס וספעס.

פעם, *actus, fassen*

פעם, בסופה (דף ע') לפעמי
במחנה דן מלמד שיהיה שביה

ספאקא לפעמי כוזג כפיס סכא
לפעמי וכפיס ספס פפעמי

ורמן.

פעפועין, (קקל *Stelle*)

פעפועין, בערונן (דף כ"ח)
סערבין פעפועין ובסלגלוגות

ירושלמי בסוף פיאס פעפועין
כן קקול יחזק מליקום (ס"ב)

עין ערך קקל.)

פער, *actus, fassen*

פער, בפסדרין (דף ע') בפוער
עלמו לבעל פערור מיה פערור

אופופי ישראל לא עללה לבתי,
מירוש צלשן יוני פופי סלילים,
אופופי לשן מצועס האלילים
והיו אומרים היונים כי אז שם
אלקי העברים ומעם טעומם הוא
ביאש יומי בראותו כמות שם המיוחד
קרא אותו פופי צהשנו כי היו
האחיות וזכות כי לזרע אות פ"א
לאזרית דורס ל פ"א יונימוכתינחם
נכר שרלל לנר ימין.

פפיר (פפירוס, papyrus) פפיר,
פפיר, ככל כלי בעלי נחים פ'
י"ז בכלים (דף י"ז) פיפירות
שעשם להם קנים ממטה למעלה
לחיווק טהורה, בנראשית רנה פר'
ל"ס וקם חל" מות ר' הונא אמר
מקום שהיה שמו חל" מות, שכן
אובלן ברישין ולונג' פפיר פ'
עש ש הוא בלשון ערבי פפיר, והוא
כמו סל"א ועושין ממנו קליפין,
והיו לוצשין אוחן בני חל" מות, וי"א
פפירות מין סילנות כמו
אפיפירות בכלאים שפירשנו
נערך א', פי פפירות דכלים
כלי שגשגה מעלי פפיר והוא
במין קופס גדולה בעצמה כמעשה
רנורה ושננה שכינה מקבלת טבואה

פפירא, P a p a

(פ u i ח i e)

פפירות, נערובין (דף פ"ב)

פפירי ריפתא נהר פפירא פ'

טקוס ידוע.

פפיליון, Papilio, pavillon

פפיליון, צמקא ווי ביום

כלות אין כנודה של נחי שאהא

מדבר עמם במרחקים, אלא עשו

לם פפיליון יאהא מדבר עמם

מחך פפיליון, פירוש פ"ל

בילמדנו אספה לי אנו עושין לך

פפיליונין ואין אדם רואה

אוחך (א"ב פ' בלשון רומי א"ס ל).

פפולסמון, (אפולסמון. ש.)

פפולסמון, בנראשית רנה פרש'

ל"ד קנמן ופפולסמון, ונפרשת

ל"ס וירא ה', טלל ללואית של

פפולסמון, והלך לריחה, ונפרשת

מ' למה היה אצונו אברהם דומה

ללואית של פפולסמון? פירוש

מור אדם מחנכם צו וריחו נודף

עליו מרחוק הרבה, וכך פי' אברהם

שמעו בכל הארצות מאביל ומשקם

ומלוה ומבנה וכו' (א"ב עיין ערך

אופולסמון).

פיפנא, E π u φ α u α

פפנא, פפנא, פפנא

וימן טל מן בנימין מרגומו וזמן
טלא מן גומא, התכערי מעבר
מרגומו אים כפלי מעברא.
כליגני כליריוק מרגומו כפלי
כמן רקן.

פן, Eröffnen, kellen, führen
פן, בפסחים (דף ק"ט) ואי
פלא מאי מקנחיה כפסח בלא,
בענדה (דף י"ו) ר' תנינל ור'
יוכנן הו קאלי בלודחא מסו אנהו
חרי דרכי, חד פלי למחא
דליליס וחד פלי למחא דאנות
מי' לון הליכה (א"ב מרגומו כפלי
מלשן יפלי פיסו).

פן, Befreien, zettten
פן, בב"ב (דף מ"ט) בר ישראל דונן
ממא לתברל וקא אמי גוי ואנים
ליס מיני, דיכא סא דמפלי
ליס מיניה, בכמות (דף ל"ט) אי
אחיס איסיה מערעדא לא מפילא
לך, להליך מדדך רצ מרגומו
דמפלי מן אורחא בישא, להליך
מא' ורז דמפלי מן אחא
תלניחא וכן פלי וסליכי הפילה
את דד ענדו.

פנד, Aline, Aed, Sump
פלד, נבים נבים מרגומו
פלידין פלידין, ועלם על כל
אפיקיו מרגומו פלידוסי,
ולתאף מים מבגלי פליס יגלי

אשר בנאה אכטיוכוס הרשע הנקדש
אסיפכוס פי' בלשון יוני גדול
ומהדר).

פן, Befreien, schütteln
(נפץ אטא נפס Stehe)
פן, בשנת (דף ע"ג) אמרו הנו
אח הלמד המלגנו והמכפלי
ספר אחד ומכפסו וכבר פירשנו
בערך כפס, ונמרא (דף ע"ג)
פדש סכא הדש ומכפס ומכפס
כולן מלכה אסת הן, פירו' גאון
מכפס את האוכל מן עפרוריתו
קייב משוס דש, וכן מכפס
חולל שכולי'. ביומא (דף כ')
אחרת לים פון עמריה, פי' פעם
אחא נאכר עני בן טובים אלל בעל
סבית שלא היה מכירי, מן לו למר
לכפלו ונעלז הכשכר שהגיע לו
הפמיתיה והרגיש בעל סבית, ואמר
לו הניחו, והשיב לו מאמר נאכר
הכח לכפן הלמד, בב"ב (דף
כ"ו) רבי מריו בריו דרבין בפלי
כמאס הו, נדרס (דף כ"ו) אמר
שחאל זו ממלס דס וכופלת
ואין לה מקנס, ומסודש בירושלמי
ממן אמרי נמעשה ער ואזון שהיו
משחיתין שכנת זרע שלכן, נדרס
(דף ל"ט) פיינו דאמרי אכאי
בון מלחא ודאי לכלגא כלומר אס
ימוד המלס לא יגלח אלא לבלב,

פצוליא, (ביצל עש)

פצוליא, ירושלמי ססכת יום טוב

ס' כמניא כדי יין גלילין פצוליא

כזה עובדל פירש כמפרש בבלים.

פצם, Spalten, brechen

פצים, splitte, Blatt, spalte

פצם, בשנת (דף כ"ג) מרם כדי

לימן בין פצים לחנרו, פירוש

במשכות אלו שמכסרין בקורות

לעשות דלמות ולקוות ונמרים ונחמין

חרם בין הכפר' כדי שיכנס בתן חרות,

ויונצו מפני שלחין סן ומכין שפצים

לשן סדק וקרע? דכתי' פרעשת

ארץ פלמסם, וקרע לו חלונ

חרגוטו ופצים לים ערביין, ויש

לפרש עוד שם הלחי והמחווה

פצים א גליטנא דרננו, והי בקר'

יהודי שלש דלמות וארנעם חרגוטו

חלת פצים, בשנת (דף קט"ו)

ובצ"ב (דף י"ג) בית סמוס ים

לו ארנע אחת פגין את פלמי

אין לו ד' אמות קבר סמוס אינו

מטמא כל בבינו, פי' אלו הפלימין

דהזומפין שמי לדרי הכמה לפי

שכשקארעין בכותל כדי לעשות פתח

ששין הנכין משני דרין ופשווי הסוף

נקרא פצים, כאשר פירשנו במר'

וחרע לו חלונ וכשמאלתין הכמה

מים ולא פיקים וליאום חרגוטו
לפציריא ולחיליא.

פצח, flach, flachen

פצח, מצריו מקחם חרגוטו

פלחוס י חנרל (א"כ מר' ונמי

החלרים ונמי פלחוס).

פצח, flach, flachen

פצח, פלחוס עינא כנר פירשנו

נערך אצל.

פצח, flach, flachen

פלח, כחוס נח עלי סור חרגוטו

כשחין פליח, ברחים אפולים מר'

פליחין קטסכין, עקודים בקודים

וברודים חרגוטו רגולין כסורין

ופליחין.

פצחליין, (פסחליין עש)

פצחליין, מדרש שמת רבס וימן

אל מסכ ככלתו אמר לו בנו איני

מבקש אלא סן ספחטליין שנחך

פיו פי' בלשן דומי מין פת קטן:

ובכר הובא נערך אפצחליין.

פצל, schneiden, trennen, theilen

3 a d e f f e n, z i n t e n h a b e n

פצל, במחכות (דף ג"ו) ד'

מניחין אל זכב סע שם פפולליין

בראשית, ביומא (דף ע"א),

ובאקיס (דף כ"א) עמרל' פצל

בנכורות (דף ל"ט) אופהיה ראש

לכאן ולכאן פידוש פפפז כמו
מפלל.

פצעל, *paetzle, pätzle*,
פלעל, נשנת (דף מ"ה),
ונבילס (דף מ') נעל מיכס דני
שמעק ברצי מר' פלעלי תמרה
לר' שמעק מה? פי' בתשובה פגי
תמרה שהכניסן פידוש ונמחקו יפס
יפס, ועדיין לא בשלו ולא נעשו
תמרים, פולעין אותן אחד אחד
למים נסכין ומעלין אותן לגג ליבן
ומיינשן ומכניסן לקיוס, וסבירא
לן דכיון דסעלן לגג ליינשי אקליטן
סדעמיה, ואמריק אין מוקלס לרני
שמעק אלא גרונרות ולימוקין בלנד,

פצחא, *paucha*,
פאסא, תרגום על גורל
הלדיקים על פילמא דלדיקיא כמו
פיוס.

פק, *pecken, pecken*,
פק, נשנת (דף קכ"ה) רני ליעזר
אחר פקק הסלק וכולי פי' פקק
בגן אסך מבגד. ומאולמו העשו
לחמס הסלק, נפרק במס נסמה
(נמרח חמור) פוקק: לה אג
נזוארס פי' אלא מוליד קול. נשנת
(דף כ"ט) ונכליס פרק כ"ט (דף
כ"ד) פחות מג' על ג' שהתקינו
לסקוק בו המרסן, פי' המרסן

לה פליטין פי' גאון לחייה,
נמנחות (דף ל"ג) בית אלק לו
אלא פליס אחד, רני מאיר
מקיוצ נמוזס וקבמים פוערין, מאי
טעמא דרבנן? דכתיב מאזות רני
מאיר מאי טעמא וכו'. נראין
הדברים כי הלחיים והמזוזות והנמר'י
נשגיל קן נקראו פליטין נשגיל
סקן פוערין ומיזערין.

פצע, *paetze, pätze*,
פלע, נפרק אחרון נפרומה (דף
ג"ט) פלועי פולין עם שלמי
תרוסה, נשנת (דף קב"ז) נועל
אדם קודמם לפלע בו אגוזין רני
יכודה אמר פליעס בכלל דיעה,
בינמות (דף ע"ה) איז זה הוא
פלוע דכא? (גמרא) אמר רבא
היינו דקראין פלוע ולא קרינן
פלוע פי' פלוע בידי שמים,
אבל פלוע כמו פרוע כדכתיב
בי מרעה אהרן והוא דבר שנעשה
בידי אדם זה פידוש רנינו סנכאל
ויבקע עלי עולם מ"י ופלע
קליץ לעלמא (א"כ) אין תרגום זה
נכונותא דידן).

פצע, *paetze, pätze*,
פלע, נפרק אחרון נפרומה (דף
ג"ט) פלועי פולין עם שלמי
תרוסה, נשנת (דף קב"ז) נועל
אדם קודמם לפלע בו אגוזין רני
יכודה אמר פליעס בכלל דיעה,

לנגדו לכלחם כנגדו לכבש, וזו
הנאות היא פת שכרותו של אדם,
רני תכיחל סגר לכבש נשינה כדי
לסענדרו ולספינו טפי עדיף,
ורני יוחנן סמר חישגן סמא ישחק
נשינה וימכע מן הספלה, אלא
לגלותו כדי להחשק בדרך וכיולל
בו כדי לספינו ואחר כ יתפלל
טפי עדיף.

פק, Betrachtfähigen, sich entschlagen,
aufflösen, geringschätzen,
פק, נסוכס (דף ס"ג) אי הכי
כל יומא כמי לידחו אומן לסקסוקי
בלולב, נכדכות (דף י"ט) ובעדיות
(דף ו') אה מי נידו אה אלעזר
בן חנוך שפיקפק בנטילת ידים,
בעבודה (דף ל"ה) גזירה חדשה
היא ואין ספק פקין כה. בינמות
(דף ס"ג) כיון שנשא אשה ענותיו
סתפק פקין שנאמר מלא אשה
מלא טוב ויפק רלון מ"ה. נבראש'
רבה שרשט מ"ה לפי שהיו ממוקסקות
גידו איכן כחאשאו ויקרא ילחק אל
יעקב ויברך אותו וגו', ונפרשת
פ"ט לפי שהיו ממוקסקות נידו
איכן כחאשאו כאן אחי יהי לך אשר
לך, מ' כולן קרובי עמיין כן עמיין
זלזול היתר וסיבור.

פק, Spinnmittel, Spinnweb
(ante an der Spinnweb)
א, בחולין (דף קל"ד) עד
א של גרררת, פ' היא הטבעת
ה, ונכחמקים סדק' ננעיס

פק, seefest, seefest,
aufflösen, seefest,
פק, נכדכות (דף כ"ט) עד
פית פקקו כל חוליות שנדרס
פ' פיקזק וגלח פיק וק דקיות'
אן פיקוק פתיסה כדגרמיין פקק
סמלון. ופק פוק פתיסה כדגרמיין
נמוכס (דף י"א) מפק פק ונחל
אחר מבינחים ולכבורע אדם וכופק
קומתו מתמחות חוליות ונרות כו
סתמחות החוליות מבקן מאחוריו
ושתמחות מנכנים ודומא לרבר
קארי אלבעות.

פק, herausgeben, herausgeben,
פק, נקדושין (דף ל"ט) פס
שהפיק מרגליות ילמן עפר? פ'
שהוליל לאור טעמי תורה סכן יקרים
ספניכים, נכדכות (דף מ"ה) סוק
סמ מה עמא דגר. בויקרא רבה
וכי ימוד סמך לפרשת חגלתי ותפק
לרעב כסך סמר ריש לקיש אין לך
לימן לו, כחמהו נכדכים אמור לו
מלא כפאי עלך אהן לי מה לימן לך.
פק, herausgeben, herausgeben,

פק, נעירובין (דף ס"ג) כל
הספיק מן נעת גאווה סוגרין
וחומין לרות נעדן, פ' כל הסענדר
וסכס ילרו נעת גאווה כלומר נעת
סמחנדר עליו, עומן אומא שלא יתגבר
סוגרין וחומין לרות נעדן, ולא
ספיק, כספיק כחלים יע'
ורני יוחנן סמר כל אהן מ

וכפיקא של סקאין גדולם סכולן
סחסי סק ענין ולריבין יותר כונר
ולרן העמים כנים סמרס דמי
ובין דשיעורו כפיקא גדולה
חיישיבן סמא יא באותו עמר עלס
כשעורס פי' הלחמיות שעושין בתיקוס
סכקרא בית לחס ואותו שיעור בלר
סעלין של סגופס ססניס סקלר של
מעלס (א"כ פי' כמו סק פס ולות
עין מונלעס וענין סמלס כד ור).

פקד , *חזקתא, חזקתא*
פקד, גריס עריות (דף פ')
ובריס כדס (דף ג') סלל אומר
סמק ידס לפק ידס פי' גריקס
כל דבר סנגע בו מן סמסס רלסוכס
סמל אפילו סימס סרנס. בפרק
סמכ בעריות (דף ט') ונפרק
סמסכ בנגעים (דף ל"ט) שער
פקודס, עקניס בן סהללל סממל
איכסו שער פקודס? מי סכיתס
לו בפרס וכו' שער לבן וסלכס
סכפרס וסניס שיער לבן במקומו
וחרס וכו' מלמתי כסמס כיתכס
בארס? ססעס פקידס פירוס
סכפס קדס מנעלס, סלין סוולר
כור סלל לסוף ארבעיס יוס, וכחיכ
ופקורסך סמרס רוסי, וסרוס
א כסמכ, ומסעס כקידס רוס
סמר סת כנוף, עין בערד ילר
ונערד כסס.

פקדון , *פקדון*
פקדון, כנ"ר גריס ויגס אליו, לסו
סמס פקדון לל פיק דון. פי'
סמלס סלמךס לכויל סחוליו סכיתך
וחרס מן הפקדונות.

כקדקס? מן כקדקד סשופע ללסריו
ועד פקס של לור פירוס עלס
סילל מלסרי הלור (א"כ מר'
וחרס פקס מו וחרס פקוסיס)
בככורות (דף מ"כ) פיקס יולל
סגולל. פי' כמין סמיכס בשר יולל
סגולל, כסנוע פרק כ"ל בכליס
(דף י"ט) סנוע בפיקס עד
לל פירעס סמל פי' פיקס בלשן
יסמעלל פלכס ובלעו ברטל"לו
(vericulus) עד לל פירעס קורס
יתירכסי, בכל כלי בעלי כמיס פרק
י"ז בכליס (דף כ"ג) כדות מן
והמן שיעורן כפיקס גדולס עלסן.
בסוף פרס כוס של רובן לל יוס
לל על סכוס ולל על פיקס, עור
של עריסס סהוי מלור לפיקס
חיכור. בכלי מחכס פרק י"א
בכליס (דף י"ג) פיקס של מחכס
רבי עקינל מלמל. בככורות (דף
כ"ג) מן סמס כסוומלס פרק ז'
בסכילות (דף ל') סין לנכליס
כתיחס סקבר עד שיגילו רלס
כפיקס מליכ פיקס? אחר רב
סוכל אחר רב כפיקס של למר
אחר רבי יוסק ג' פיקס סמעי
לסס של סמי, כי לסל רבין פירסכ
של אסס כלל סמי, של כהמס כלל
ערס. גוס סנל מניס סמרס ומלרן
סעמיס שיעורו כפיקס גדולס של
סקלין סכוס כתיחס סמרסוין,
ויסכו בגד סעלין של סגופס סכניס
ללחמית, פי' פיקס סול כמו
כדור כלס פירסמי בערד פי
בוט ואותו סעמי לעוס כסמי קטן

א ב f a l l e א פֶּקֶם, (ber Wälfche, Haare, Wolle,)

פֶּקֶם, בריש מעצרות (דף פ"א)
הקאואין וכדלועין משיפסו,
ולס אינו מסקם משיעמיד ערמה
והו המענה, הנמרס בבילה (דף ג')
וגז"מ (דף פ"ה) מחיב מר אטרא
איזבו גורקן למעאר? בקאואין
ובדלועין משיפסו אטרא רבי
אחי משינעל פיקם אלקן מאי לאו
משיפסו נדרס? לא משיפסו
בבית, מ' הקיטואין וכדלועין
משיפסו השער כלומה זהס
כמו כולס כשהקטנים ובשמנדלין
כושר ואופס נזירה נקראת פקום.

פֶּקֶם, א ב f a l l e א פֶּקֶם,
פֶּקֶם, נעל פיקם פ"א נעל
פיקון וכבר פירשנו נערך כחב.
פֶּקֶם, (Name eines Schurms)

פֶּקֶם, ממגדל סכנאל תרנוס
ממגדל פקום וכן מגדל סכנאל
זוכריה.

פֶּקֶסֶן, (א ב f a l l e א פֶּקֶסֶן,
פֶּקֶסֶן, בענודס (דף ל"ג) רב
ילקח וכן הכהו מאני דפקיסנל
מלכו מילס אחתיכו בשמש פקעו
פירוש כלס פאון מאדמס ומלעיני
נקר.

פֶּקֶסֶן, (א ב f a l l e א פֶּקֶסֶן,
פֶּקֶסֶן, בנראשית רנס פראט"ו
ויטעמאשור פקסו כין לטס נקרא
שמו מאד? שמוס פאדא מכל
מעי ארא' וכן יאטו בילמדנו פראט
והקאו לי תרומס (א"ב פ"י) בלשון
וכי מין ען ארו אשר פלסו לא

פוקלטון פלקסון פי' בלשון
יוני רקמס מענה טאט.

פֶּקֶם, Bäumen, Gebiß anlegen
פֶּקֶם, בילמד' ויש ס' דגר נמי
בלעס, מקע נפיו וסקמו. ויקר
אלהים אל בלעס ויש דגר נפיו,
היה פוקס אה פי' כאל' שנותן
כליוס נמי סנסמה ופוקמס.

פֶּקֶם, Schminke, Fucus Schminke,
Fucus Schminke,
Fucus Schminke,
פֶּקֶם, נצח (דף ל"ד) וכן
הגדלה וכן פוקסמ (בנמרס)
גודלת ופוקסמ מאס בוכה וס
(דף ס"ד) אקנים הראשונים אטרו
שלא מחסול ואלס תפקום. בסרק
קמא בשקין (דף ט') מכו רבן
אלו משיעיו נזיס כואלס ופוקמס
וכ'. נמ'ק (דף כ') ובחמנות
(דף ר') מי שמת חמיו או סמוסו
אינו רשאי לכוף אה אטמו להיות
כואלס ופוקסמ פירו' פוקסמ
מחלקת ערה לכאן ולכאן (א"ב
פי' בלשון יוני דומיי פין עש או
סס צו מלדימין ומייפין הנשיכ אה
פניכס ומס ענין כואלס ופוקס'
גס פקס בלשון יוני דומיי מקק
הער נססרק ומספור' ומענין וס
גודלת ופוקסמ).

פֶּקֶם, auffereisen
פֶּקֶם, נצח (דף קנ"ה) איזבו
היט המרהס ואיזו היט בלעטה
המרהס מרגילס ופוקס אה פיה
ומאכיל כראניק ומיס נח אה פי'
סעס אה פיה כנן מואקת.

יגל ויש לו לידת בדם ואולי הוא
הנקרא אשכנזי בלשון טענה).
פקע פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקע, במעכת טביעות בנמרץ דבני
מערבא מאימתי מוליין זנלים
משיבז המחוק, ומירשו בנמרץ
פקועה, א"ר יומי הדין פקועה
דבנקע מא, וכס הדקים שבנקעה
כזהמטר יורד מחמלאן סיס ואין
מחיבין אלא לאמר זמן, על שם
מחקו לו דבני נחל והוא אלסדר
בלשון ישמעאל (א"ז פקע כמו
פקע).

פקע, פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקע, מחירין פקיע עמיר לפני
במה כנר מירטנו בערך כפ. מ"א
פקיע עמיר אגודות, פקיעין
ב' אגודות בפקיע. כפין ב' אגודות
בכפ. בכ"ק (דף ק"ז) א"ל אכס
הוא לי פקיע וא. ונב"ה (דף
ל') דשאי בעל הבית להחיר פקיע
עמיר לפני במה כדי שלא תאכל
מן הדיש.

פקע, פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקע, פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקיע, ביחא (דף כ"ג) ולא
עוד אלא שלוקם סן הסמוכה בפקיע
מאי פקיע? אמר רב יהודה
מדורת, פי' פקיע מדורתא

פקיע? כג"ל. אמר המחבר מ"ל
במלמד בבני דיומא משמע שהי'
ממונה על ההלקאה ברביעה וכן פי'
ברמז"ס במדק ס' בשקלים ע"ה
ונגמר ירושלמי דשקלים שנו שטי'
מזוג אט כפתילות, וכן אהה
מולא סוף פיה ירושלמי שהונס בערך
שלאחריו, ואם אס אז (בן בני)
אנחמנכ על הפתילות? —

פקע, פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקע, פקע פקע פקע פקע פקע פקע
פקע, בשנת (דף ל"א) ונמוכה
(דף כ"א) מבלי טכנסי הבכנים
ומכמיכונסן מפקיעין כהן היו
מדליקין, ירושלמי בסוכה מבלי
טכנסי כהן גדול היו מדליקין ברות
שנכנס, מבלי טכנסי כהן הדאט
היו מדליקין ברות שנתן. כתיב
לבעלות כר ממיר שיערו לוטר אין
לך דבר עושה שלכנת אלא פשטיס
בלנד סמו מפקיעין? תרגמה
רבי פני מפשילין. במדק אחרין
במיהא ירושלמי רבי יומי על לכמרא
בעא מקסט לון פרנסין ולא קבלין
עליהון על ואטר קוטיהון בן בני
על ספקיע, ומה אס זה שנתמנע
על הפתילות וכה לשמכות עם גדולי
הדוד, אסם שאתם ממונין על חיי
נפשות לא כל שכן.

בהן ומונח ומשלשן עד שמתגלגל.
 גאלו כלים פרק י' בכלים (דף
 י"א) הכדור והפקעת של גמי,
 ובפרק י"ו (דף י"ז) הקטפת שיעורה
 כפקעיות של שמי. בפיגמה (דף
 י"ג) בשעה שגרא הקדוש בריך הוא
 את עולמו היה מרחיב והולך בשמי
 פקעיות של שמי, בנראית רצה
 פרשת י' ויכלו כיור גרא הקדוש
 בריך הוא את עולמו? נטל שמי
 פקעיות אחת של אש ואחת של שלג,
 ופתחן זה בזה ובהן נכדש העולם,
 ובפרשת י"ג אלה מולדות נטל
 פקעיות של גמי, וקשרם כנגד
 הספח, הסחילו הכל ככנסין ויולאין
 דרך הפקעת. בחולין (דף קל"ט)
 רבי אליעזר אומר כפקעיות
 של שמי, בסוף גמרא דבבבא קמא
 (דף קט"ו) ולא שירי פקעיות
 פי' קיבורא' בארמית וסיסא
 בלישנא דרבנן ויש אומרים פיקס
 בלא עין ע' מבלעת (א"ב חרגוס
 בכסוק נימים ההם כשנת מפקע
 במגנן ענין סבוב, ואולי לשון
 מקרא זה פקעים ופקיעות כי עגולים
 הם וכן נקרא כדור עשוי מן מטוה
 או מן גמי),

פקע, Brechen, bröcken, erschweren

גוררין חפצים על הכבוד לכתחילה
 בחמישי שלא לפקיע את השערי'
 במגלה (דף י"ז) ומה דא' לומר
 בדבת האנים בחשיעית? אומר רבי
 אלכסנדר' כנגד מפקיעי שערס
 דכתיב שבור ארע. רשע ארע, ודור
 כי אמרה צפרשת פאיעני אמרה,
 בשבת (דף קמ"ז) ושל גרוגרת
 מחיר מפקיע וחמד, בע"ז (דף
 כ"א) רבי יעקב חא' בפיקעא
 פי' מלשון פקיעה והיא פיקא
 כלומר מקיס שבנקע בחתונות של
 אדם, פי' אחר בין טבעת לטבעת
 בגרגרת וכינה פיקעא להדי
 פקעא, פי' יניס מדק של גרעינה
 גר חנרתה פיקעה עילאה מה
 שיש לו בחון מתאם מה שיש לו
 בפנים, בן פקועה כנר מירשנו
 נערך בן.

פקע, Einbläuen
 פקע, נבנא במרא (דף קס"ד)
 מי פקיע ר' במקושר? פיר' כמו
 בקי (א"ב בקיע כחית בכוחות
 פקועות, Acoliquinte
 (Siehe die Anmerkung)
 פקועות, בשבת (דף כ"ד) בשמן
 פקועות, כלים בסוף פרק י"ז
 (דף י"ח) רבי שמעון אומר אף

מדרש (לפי לזון סקול וס פקקל , א e r s e n a f , מדרש נפרש שלמים
 ונלכ פקועות שם.) (1) פקקל , נמירש נפרש שלמים

1.) Der Ausdruck שדה פקועות (2 Kön. 4, 39.) scheint als Nomen collectivum, mehrere Arten wilder Kürbitten oder Kürbisse einzuschließen. Das Stammwort פקע: durchbrechen, springen, platzen, ist für sie hier im Allgemeinen eine Hauptbezeichnung, weil es die Kürbisse besonders unterworfen sind. Dieses veranlaßte, שדה פקועות Cucumeres asiatici zu übersetzen: eine Art wilder Gurken, welche Eselsgurke, Spritzgurke (springender Hundstübchen) (Memordica Elaterium Liu.) genannt wird. Sie platzt bei der leisesten Berührung, während aus der Oeffnung Saft und Samen mit Gewalt herausspritzt. Der Hauptstengel aber rankt sich keineswegs, wie die Kürbitten an nahe Gegenstände, nach Art des Weinstocks; und das im Aerte stehende שדה גפן (wilder Weinstock) wird durch diese Meinung nicht gerechtfertigt. Auch kommt diese Pflanze in der Misna nicht unter dem Namen פקועות sondern unter ירקות חמר (Oheloth 8, 1) vor, von welcher Maimonides sagt; daß sie arabisch Chatal-kimar heiße, welche keine andere als jene Eselsgurke ist. (C. Celsius Hierobot L. p. 394.). Uebereinstimmender ist die Uebersetzung Kolokinthe, besonders in Hinsicht der Etymologie βακκινος ebenso wie פקיעה (Knäuel) eine runde Form andeutet, daher auch die LXX dieses Wort durch κόλυνη welches auf die kugelförmige Gestalt anspielt, wiedergeben. Kimchi übersetzt daher das fragliche שדה פקועות mit dem arabischen חמר. Rauwolf erzählt; daß die Kolokinthe, am Euphrat in großer Menge wächst, und noch den alten arabischen Namen Handhal führt. Maimonides (Misna Sabb. II. 2.) übersetzt פקיעות mit dem Arabischen אל — Tam, welches ebenfalls die Kolokinthe bedeutet, und fügt hinzu daß אל — Tam hebr. לענה heiße. Aber der Uebersetzer der Misna, glaubt buchstäblich, daß er darunter Bitteres versteht, und vergißt daß der Hebräer nicht nur damit ein bitteres, sondern zugleich ein giftiges Kraut ausdrückt. So

עליה שלשים יום, בילמדו שלם לך
שכנים ויספרו לו כרע פפקר
שהוא בא לומר לשון הרע הוא מחלל
מן הסוגים וכל חכו פ' פיקורוס
שפירשנו במקומו.

פקר, פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
פקר, בינמות (דף ע"ו) כהמל
חמימל דשערי ומכחין לים אנו
פוקריס ופוקרי פ' במקום כמדק.

פקרין, פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
Gefährliche Welle, kleiner Pelz,
פקרין, באמת (דף ס"ט) יולאין
בפוקרין וכליפי למד, בבראית
רנה ע"ה ויותר יעקב נטל פוקרין
וכסן בלואו, פ' מס גנחון סן
הנהגה כולה ביסד, פוקרי
בלאן רומי פירוש אחד כערך ליפי
(א"כ פ' בלאן יוכי גזמ למד):

אשר על סכסלים זה חלג שעל
בפקוק לוח, ובמדת מונח
האלמים חלגו סללים חסימה לכניס
אם החלג הסמך לללים, זה חלג
אין הפקוקלות.

פקר, פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
פקר, נחעניות (דף י"ח) לא
ליכוי פיקר נהרי יפוקרי, פ' פ'
עסק דברים.

פקר, פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
Sich auslassen, losbrechen, פקרא
אן פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
אן פקרא, פקרא, פקרא, פקרא
פקר, במגלה (דף ב"ה) סמך
חשבה שהיני ארין לשם פקרו
אפיקורות, נמ"ק (דף י"ו)
ומכאן לן דא מתפקר בליתא
דני דינא, הכי מילי דמסנא, אכל
לאפיקורוס גדרדילא שחמא

überseht auch R. Jacobus Gaon לעננה mit dem arabischen Handhal
(S. Celsius Hierobot. I. p. 481.) weil die Kolofinthe
den Begriff der Bitterkeit und des Giftes zugleich vereinigt. Targ
um wird getabelt daß er unter פקעור שחמא me versteht;
ich glaube aber daß er nicht verstanden worden ist. Denn es giebt
eine Art milder Kufurbite, welche der Kolofinthe am nächsten kommt,
und von den Griechen Σπογγος d. i. שחמא m genannt wird;
so wie Plinius deutlich sagt: Cucurbita quoque silvestris in-
venitur, Spongiæ Græcis adpellata (XX. 3.)

כדי מדנסתו, נכאר (דף מ"ג)
אזל בפקתא דערנז' ופסקיה
דגני לריש'ה, והוא כמו בקעה
בעברי.

פר, Schneiden, theilen, brechen

(Par: Scheil, Stüd,)

פירור, הא ע ס ע ס ע

פר, נכילה (דף כ') נחרנגולת

העומר לאכילה אובלה דאפירת

הוא, צחולין (דף ע"ג) ונפסדס

(דף ס"ה) חינורי אובלין כסאן

דסיפרמי דמו, בשנת (דף קצ"ג)

מעצירין מעל נבי השלן פירורין

פחות מכזית; נפסחים (דף י')

דרכו של חינוק לפרר, נפסחים

(דף כ"א) מפרר חורה לרוח,

פירוש ענין חתונה וצדירה

ופרידס וצדיעה ביני לפעתי

בקעו תר' כא נביע דחין חרענין

מפרתין, והורה חנקע אפעה

(א"צ פי' פדת נלשן רומי פעל

החוחך ומפריד כמו פרד).

פר, ausbreiten

הא ע ס ע ס ע

פוריא, הא ע ס ע ס ע

פירא, הא ע ס ע ס ע

פר, נכרכות (דף מ') דגיס

קטנים מפרין ומרבין כל גופו של

אדם, נכס מליעא (דף ס"ט)

מפרין על אדכו אין חוששן משום

פקרם, פ. e m l

פקרם, גרוש ויקרא רנה וברי

קדשים תכיו ונפסקא דכי תאל

למך טכיו לו פקריסין פרנה

סרנה וכו' עד אכני מדניקו לנומי

פי' מלגה שלונג על הנשר.

פקרם, פ. e m l

פקרם, נכדה (דף מ"ח) נכות

עגרים נר ימין ממחר לכו' מפני

שנישוף בפקריסות, ספר אחר

אפיקרסות וכן וכנר פירשט

צעד א'.

פקרם, P. e m l

פקרסין, theure u. seltene Früchte

פקרם, נפסקא דנמדא השלישי

סלל פקריס, ומינא חיקה

פקריסין חניקחו דנש מסלע

ושמן מחלמא לור (א"צ צעל הילקוט

דשח וישעע יתרו פסקא כחפוח

גרים סלל פקריס ומילא חיקה

פקריסין פירש כמפרש מוכר

מגדים עיין ערך פרקדם).

פקתא, פ. e m l

פקתא, נכרכות (דף ל"ד) אחר

דנ אצי חליף עלי מאן דסלי

נפסקא, פי' כמו טרה לו רחוב

נכולין (דף ל"א) דמזמין ליה לכוליה

עפרא דפקתא, נכרכות (דף

נ"ד) פר גריח דרבינא כוה איל

נפסקא דערנז'ה, כגון אחין דלא

עדמאם טאום פירט דני קורי,
 פי' מחזק'ס היס משלש לרדים קומה
 ומלך רביעילא היס לה חומה אלא
 תרין ארונלין בו הכסמות ולוחה
 פירט מקילה העאויס לבתה היס
 להרצין צה הנהמות ולא קשיב לה
 מחילה, נכחמות (דף ע"ט) פירט
 דכחרי אמרי לה פירט ואמרי לה
 קרנא פי' חמירה גאס דגיס,
 נב"ב (דף י"א) פירט פירט
 דסופלי יס לו ד' אסות פי' טושיס
 לו בחלך חמירס שדרכו כשסגל
 סתמירס ועולקן לאף ססן ססבר
 זורק ססופלי ססן כנן גפס בחך
 ספירט.

פרא, *prae, brüder, παρ*,
Parum, meum,
 פרא, מדרש ברשית רנב צסוף
 פרשת ואתר ה' אלקים אל סכח
 לפוס סילך אכול ופרט סמס דסת
 לניס ויתר ממס דסת ארי, וצירושלמי
 דכחמות פרק מליסת סאסס תרין
 סולקין פרא ליצמר, ונערונין
 דירושלמי פרק עושין ססין אונעין
 סן אונעין סא סמסס אלהין פרא
 מאס פירוש סעט וסכאן כגור
 פורטא. אמר סססנר מ"ל זכ דעת
 סיסופי ירלס סספך ססוס לאן יוני
 וסעמו יותר ועוד ק, ונא סנין
 ססמר סמדרש, לפוס סילך אכול
 ופרא סן סס דסת לניס סעמו
 ועוד ק, וסן זכ סססנר לססמר
 סמלסוד נפרק דזהנ עיסוק לגניך
 וסוי לכריסך ססעיר צעל סססות
 כסונה ע"ס.

לינה? אמר רב ספס' פורט וני
 סדיסן, נכחמות (דף י') מלי
 פורט? אמר רב ספס' אפרין
 ורנין עליס, ביצמות (דף ס"א)
 לס ינטל אדס ספריס ורניס
 וכולי, נב"ב (דף ל"ו) פירט
 רנב ופירט זוטל איכא
 ביניסו, פירוש פירט רנב
 כנן קסאסן ודלועין דגמר פירט
 לג' סדיסס, פי' פירט זוטל
 כנן ירק דגמר פירט דידיס
 צחש כלנד.

פר, *prae, brüder, παρ*,
 פר, נכחמות (דף ס"א) ספריס
 וניס סחש פר כן נקר סמיס
 וסש כנניס וסיל סמיס, ונרשאי
 סדיסס סקרינו עולס לס' פריס
 צני נקר סניס וסיל אסר כנניס
 צני סכס אעכ סמימיס, קסוקרסי
 ססרדי? כס אמר ס' ברשאן נסר
 לסח סקל פרא כן נקר לסחט
 סרשא סדס סול סול.

פר, *prae, brüder, παρ*,
 פר, נמנילס איכס כל רודפיס
 סנינוה צין סמלרי' פרי צתר לסנרי'
 פרא לגניס וננדר דרכי ערקת
 סרסיה ופרא צמר, ירושלמי
 צסוף צמס אסס סיוי פרי צמר
 פי' פרא קן.

פרא, (פלמוד *prae, brüder, παρ*)
 פרא, ופילודס עיין צערך פלמוד
 (ס"ב ננוסססות כחוב ארט).

פרא, *prae, brüder, παρ*,
 פרא, צערונין (דף כ"ו) רנב
 בר אבנה מערב לסולס מחחל עדמאם

פרבר, *Präber*, *Präber*

פרבר, בנחש (דף כ"ב)
(דף כ"ט) האריך דפרבר
אחרינא בלנחש הוה חזיל
גבי משום דקאי אכרתי מתי לא
אמר רבא בר רב שילא כחאן
כ לפי בר.

פרג, *unterhalten*

פרג, נחשתיך אשחשח
בגוימך את פרג (א"נ בנחש
כפוג את פרג כ).

פרג, *tauchen*

פרג, לא ימיר חרבו
י פרג (א"נ פי' בלשון יוני
במחליף ובממד).

פרג, *Prag*, *Prag*

פרג, בנחש (דף י"א)
סה ששמת מאחורי הפרג
בנחש מליעא (דף כ"ט) של
הפרגוד כנעל לפניהן, וכן
(דף כ"ט) כך שמעתי מ
הפרגוד, השם לעולה ואין
לעולה קוים מהן בערך פלס
וילון שיש לכני כילת חתכים
מחז המלכים.

פרג, *Prag*, *Prag*

פרג, בנחש (דף ק"ב)
כמי בפרק ג' נשקלים (דף
אין המורה כנחש לא כפג
סכות ולא במנעל ולא במנדל
(דף ק"ב) ב' מעלי' וב' ח
וב' פרגודין, בפרק כ"ח
(דף כ"ו) המעפורה וכן
נפאין כל שהן בג' פרגודין

(163)

פראדריין, *Pradriin*

(י ס ק א ט א ק א)
פראדריין, מדרש שמות רבה פרג'
וקח לי מרומה קחן כל זמן שלא
נאס ארומה הוא היה פרגודין
לגית קטן מי' בלשון יוני סולך לפני
השער.

פרג, *Prag*, *Prag*

פרג, מדרש בראשית רבה פרג'
ואי ששם אפרס לא ילדס לך, מחלל
אמר אס' לך עד אודניך דקמר לא
מיחש מדין עמיד לך כודני מירוש
בלשון יוני דסן ופרומביא.

פרגודין, *Prag*, *Prag*

פרגודין, בנחש רבה פרג'
כ"ד רק טוב מדה א סרת כארן
נלו א פרו ב ר ו נ , והלך
אגרוטיק.

פרגודין, *Prag*, *Prag*

פרגודין, בנחש רבה פרג'
ונחשקל אס קרני לחמי מהו אלים
דני אבא בר כהנא אמר סרוניטא
(א"נ פי' בלשון יוני לאן של כנשים
למעט של עזים).

פרגודין, *Prag*, *Prag*

פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'
פרגודין, בנחש רבה פרג'

הרבה מחקרים ואזכור מפורד עיין
בערך דמסת.

פרגל, *βίττελ, περκα*

פרגל, בפרק כ"ט בכלים שירי
הפרגל טפס, מ"ב עלים לדיקן
האחד דנוק וסאלג זה צה והלד
השני של גדול ברשם כב' אלנעות
ותפתחין כמו הכים לעשות צכן הסדות
העגולות ובלעו שמו מ"טו (א"ב)
מ"פרגל בלשן יוני אק וכלי
המרים אשרו מייסדים קח כנני).

פרגל, *βίττελ, περκα*

פרגל, בדיקת רנה הולא את
המקלל, מרשם מ' מה לך לוקה בפרגל
על שעשיתי רלן אבט שנשמים הס"ד
ואשרו מה הסבות פאלה בין ידך
וגו' מ"ב בלעו מורדלו (א"ב מירוש)
בלשן יוני שוט ורלועה לרדו).

פרגמטיא, *παρματεία*

βέλτ, φανβελ, βαατε,
פרגמטיא, בנרכות (דף ל"ד)
לעושה פרגמטיא לתלמידי חכמי'
בב"ב (דף ל"ט) חנו רבנן מתריעין
על פרגמטיא ואפילו בשנת,
מירוש אס הוולו בהמחרות מבקצין
עליהם רמשים ואפילו בשנת, בב"ב
(דף מ"ב) לעולם ישלג חרס
מעושו שליש בקרקע, שליש בפרקסטי'
שליש חסת ידו, עובר לסוחר
חרגו' ירושלמי פרגמטיא נחמק
ספר אחד פרקמטיא (א"ב מ')

הפסים זה כרדוד מ"י כרדוד מליד
(א"ב מ' בלשן רומי מין מלכות).

פרגזיות, *φελιζαμ*

פרגזיות, בנרשית רנה מרשם
ל"א אס כן כל קומן הפרגזיות
שעשתה אסך לישמעאל פניא דנימא
ירושל, מ"י ענן עכמים.

פרגיות, *φελιζα*

פרגיות, ודורמוסקנין עיין
בדורמוסקן, בב"ב (דף כ"ד)
אמר רבי אמי אשכח פרגיות
שמוטות בין טבריא לטבריא, בב"ב
מרשם י"ח אשכח לו עור, בויקרא
רנה מרשם אשכי משכיל אל רל,
צמחפה אול וגלוייה אשכח פרגין
מ"י חרגולין קסמים ובלשן ישמעאל
קורין להם פאריג ולאחד מרנחא
מ"א למרים קסמים.

פרגין, *φελ*

פרגין, בשביעים בפרק ב' (דף
ל"ו) הפרגין והאופשמן מירוש
מקום בלשן כנען (?) ובלשן
ערני בשכאש והוא עניין רמון
אבל לא עגול כמוהו ומלא ארע
בקרדל וכשמענעו קורא קיש
קיש, ובשינקב ילא הכלמן הנקב
והוא שעוין ממנו שמן כמוטשומין.

פרגיתא, *(דמסת) φε*

פרגיתא, חמרא דפרגיתא
ומיא דדמסת מ"י יין של מקום ששמו
פרגיתא מים של מקום ששמו

מדת נטה ירך על השמים אם
אניס עליהם מכה בפרהסיס
מי' בלאון ימי בגלוי לעיני כל.

פרוה, P a r v a

(Name eines Baues)

פרוה, ניוט (דף ל') הביאנו
לביט הפרוס, נטרס (דף ל"ה)
מאי פרוה? אטר רב יוסף פרוס
אטנוט, מי' פרוה שטרס טוה
וה פן הכמים שומרים כי אטר
טטילס פחת הקרקע בקודש עד
שיראה עבודת כהן גדול ביום
הכפורים, והרגישו חכמים בלוחם
חפירם שגלומו מקום אטר ומלסו
ואוחה בלשכה קרויה על שמו.

(אטר המכנה מ'ל' אולי הוא הפרוה)
(מלכים ב', כ"ג, י"א) או הפרוה
הכומר ב"ה"ט כ"ו"ח, ורסם בנחמי'
דף כ"ה ע"ג שכן נקרא בניית אטורי
בית הכפרות, ועין חיס'טס ד"ס שבי'

פרוויים, P r o u i e s

פרוויים, בילמדנו ואחס סדבקי'
ומנין שהיה עושה פירות שאלטר
וכזהבזכב פרוויים. (ראה נמדבר
רבה פרו' י"א וקלי על המאמר כל
מה שבי' במקדש הי' פרה ורבה).

פרוון, P r o u n

פרוון, ובנתיך על כתף
מכאנחם, תרגומו על פרוון יתנולן.

מקסיוטי מלך דלטר במערב רומאי
צנחא מליעל (דף פ"ג) ר' אלעזר
גרבי שטען אשכחיה לטהוא פרהגנכס
דקס חפס נכבי פי' ממונה פן
סמך להרוג העגבים וכיולא בסן
צנ"ק (דף קי"ז) קס חד מנייהו
מפרס לפרהגנכס דמלכס. ס"ט
פרהגנכס (ס"ג פיר' מדהנמון
בלשן ימי ער גדול ממונה על
מדיס).

פרהדיא, P r a d i a

פרהדיס, בצרכוס (דף כ"ט)
וטחי נך קאילתס בפרהדיס
דרכס הררס וחא. ס"ט ברייטל
דהנא.

פרהדרין, P r a d r i n

(Wepfste im Aente)

פרהדרין, מדיש יומא (דף ב')
צלשכ פרהדרין פירוש לשון
פרהדרין כמון. אגדרמיס
הממונה על השווקים ולסון יון הוא
(ס"ג פי' בלשן יוני חכמי עלה ובית
דן כסו מנהדרין ולא דקדק בעל
הערך).

פרהו, P r a u

פרהו, בשאלמות שלח לך חכמים
מיצעי ליה לפרהוזי כפשים בלשן

ומן בר חזן חכמים לפי החלוקה
 בינאים ובתמיד שטעמו קלפי בר.
פרוותא, *Profeta*, *Profeta*
 פרוותא, דלול שפט פירשט נערך
 לול שפט. פרוותא דמשמטיג נערך
 ששמיג נחלין (דף ל"ה) במס
 פרוותא דגויס הוסי דאפולר
 שכיח טפי.

פרץ, *Präzession*, *Präzession*
 פרץ, נדכ (דף ד') ולס כדנרי
 כלל שפריו על מדותיו, פי'
 שעה הרחקת יתיר ורחיב את
 הדנר כמו פרוותא משב ירושלים,
 פרוו שדדרפטא כנר פירשט
 נערך שדדרפטא: ולסין הפרץ
 מענין פרץ נכונה הגונה.

פרובאט, *Probatio*, *Probatio*
 פרובאט, בילמדכו גריש ופרס וס'
 בלו משה ופרסין יוס פרזב טיט
 של פרעה הים, ופיו המלכים כוס
 בלין ומעטין סותו, וגריש אלס
 הדברים אנעים לכן פומדין צפת
 בלגין של פרעה אלס יבול פרזבטין
 של מלך יסו משימן עמו בלגו
 (ס"ב פי' שלומים ומלכא פי'
 שדריס ומלכא פי' פרזבטין

(דף ל"ה) הימנחל צידך דאפילו
 בפרוונקא נמי לא קנליגיס,
 פי' פרוונקא שחא כפייר לא
 קינלנוסו, צענודה (דף כ"ה) הלי
 עינחא פרוונקא דמוחא היל
 פי' יא גריש שמהלך לפני ארי וקורין
 חוסה פרוונקא, כך כשינא זה
 החלי על אדם הוא פרוונקא
 דמלך המות והוא שלוחו ופי'
 מרוונקא שליח (ס"ב פי' בלגן
 יוני ליר קן ומחיר בלחמיו).

פרור, *Perfor*, *Perfor*, *Perfor*
 פרור, נכמונות (דף כ"ד) נכל
 וכל פרורכא כהוג כרנ,
 כהרדעא וכל פרורכא כהוג כשמו.
 בניעין (דף פ') רמא מאיר אומר
 הקונה שדס צמרי' כקונה בפרורי
 ירושלי' וסדס מנרס עריסס חר'
 ירושלי' פרוורי קרויכין, ירעא
 מנרסות מרגמו יועון פרווריא
 צנרשית רצה פרשט ס"ח עולין
 ורואין אקונין שלו ויורדין ורואין
 סותו יסן, למלך שהיס יוס ודן
 בפרור עולין לנבילקי ורואין
 סותו יסן ויורדין בפרור ורואין
 סותו יוס ודן (ס"ב פי' בלגן יוני
 (אנטוסטק) מנרסי הערי' וכפרים)
 ומה הענין הסרים אשר בפרורים

עלה כמורה צניח דין על ענק (א).

פרובין, *πρεβες*, *Præbiter*,

פרובין, גבראשית רבה פרשה

ושלש יעקב לקח מאלו ואלו,

פרובין לפניו כה"ד ושלש יעקב

מלכאים (א"צ פי' בלאק יוכי שליחות

עין ערך פרו ובמדרש קוים פסק

יסקני מכאיות מה רבינו חנניה

אח פרובין שליח בינתינו).

פרוג, *φρογ*, *φρογ*,

פרוג, מר' בססוקידא גלילי אבן

אשר גליף על פרוג.

פרודאום, *Præsidium*,

Εκφυγ, *Εβεδung*,

Στραuppenbesetzung,

פרודאום, בתעניות (דף ב')

ונג' (דף קכ"א) יום שניטל

פרודאום, בסוף שבעים (דף

פ"ו) פרודאום אינו משמש זה

א' מן הדברים שהתקן הלל וכו'

זה גופו של פרודאום, פוסר

למי לבס איש פלוגי ופלוגי הדיונים

שנמקום פלוגי שכל חוב שיש לי

שנמקום כל זמן שאלה, והדינים

התמין מלמטה לו העדים והפרש

גניטין (דף ל"ו) הלל התקין

פרודאום וכבר פירשו בערך

א' סטרעין ונערך בט, פי'

פרודאום הוא פרום, מקנה הדבר

בעין פורם א' דמלחא כלומר מקנה

למלחא שלא יאבד ממנו, ומקנה לעני

שימלא מי שילכונו (א"צ פי' בלאק יוכי

בית דין ממנו שלא יקבל אח' מן העם

בזק וירד מנכסיו וגם כאשר בן

Rabbinnen, gieng die wahre Bedeutung des Wortes verloren, und Rabba suchte die Belehrung hierüber bey einem Griechen (ליען, f. Geist u. Sprache der Hebräer 2. 104) der ihm das Wort in aramäischer Sprache mit **פרודא** דמלחא erklärte, welches wohl Bollwerk, Schutzwehr, Gränze für diesen Gegenstand (wie **פרודא** דמא Sabb. 129, 2) bedeuten mag. Dieses stimmt mit dem Griechischen *προβολη* *Εκφυγ*, *Εβεδung*, *Στραuppenbesetzung* u. f. w. oder *προβοιλη* Vorſicht, Vorſorge überein. Einige halten das Wort für *προσβολη*: Zugang

הוא שכל פרודות שחזית
ירבעם בן נבט על הדרכים, כדי
שלא יעלו ישראל לרגל, בגיטין (דף
פ"ט) כחית היה נהוג בן אלה
דעש הרע נעניו ה' רק לא כמלכי
ישראל, וכחית עליו. עלה שלמנאסר
אמר ליה אמן סדרות
שחזית ירבעם וכל הוא ובטלן, ואף
על פי כן לא עלו ישראל לרגל, אמר
הקדוש ברוך הוא אותן השנים שלא
עלו ישראל לרגל ילכו בשני מירוש
פרודות אותן שחזית (א"ב)
בנוסחאות כתוב פרודות פו'
בלשון רומי אכתי מלחמה כלבים
בעיר על סדרך לשמרו ותר' בפסוק
את הכל עשה יפה בעמו ומתי פרודין
על שנילס).

פרודגמא, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$
 $\epsilon\lambda\epsilon\lambda\epsilon\sigma$, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$,
פרודגמא, בילמדכו כיתא ויתן
אל משם מלך נצר ודס פורם
פרודגמאות במדינה, ואומר
כלן קומם וכו' בפס' דאד לו כשנ
למלך שאלה פרודגמא שלו
למדינה נטלה ועמדו על רגליהן
ומרעו את ראשיהן וקראו אותם
בטימה נרמח ונזע, כך אמר בקנ"ה
לישראל קריאת שמע פרוטגמא שלי,
ונפסקא דנחשט שלישי לא יכוו דבריו
מורם נעיניך כפרודגמא יאנה פי'
אערת (א"ב עיוו מרד פרוטגמא).

מקום השבת מי רגלים, כמלך
בפרודות ספיקו טמא בפרק
בן אטא (דף י') החקן עלמך
לפרודות כדי שחכם לעוקלן
פי' פרודות לשן יון הוא והוא
בין השער לאחד הסלך קודם שיבסם
לפני המלך ואל אשה במקום ערום
בשבתות ערום שמו פרודות
פרודות איכא דאמרי פרוטגמא
פרודות איכא דאמרי פרוטגמא
(א"ב פי' בלשון יוני מקום לפני
כחית הכית ואלס השער).

פרזל, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$
פרזל, בדינאל עקובי די פרזל
תר' ברזל.

פרוזם, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$
 $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$,
פרוזם, בגיטין (דף ס"ט) ללפרס
אפרוזמיכו למינא מיניח (א"ב)
סין גרמא א בנוסחאות שלנו).

פרוזמא, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$
 $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$, $\alpha\gamma\mu\alpha\sigma\sigma\epsilon\sigma$,
פרוזמא, בסוכס (דף י"א),
ובמנחות (דף פ"ג) רמז סבלח
בפרוזמא דאנשי בימיס פי' מלה
ליבית בסליח של אשמו, בשנח (דף
קכ"ה) אמר רב שרי פרזמא וס'
אמר לעלטלן בשבת פי' אע"י טלחות
ירושלמי פרק כמה אשה הסתכלות
פרוזמא (א"ב פי' בלשון יוני

פרוהו שאומה כל בנידי' המפרדיין
סילך וסילך, ומאום הכי ידנה יונאס
בם דביק סהים למעלה דלמא' שלפס
ומסויס יאחיש לטמוי.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

Frucht, *Frucht*, *Frucht*

פרח, נפרק קחא במדות (דף

ל"ג) ופרתי ככונה איש ככמות

בארץ פי' כני כהנים כרחמיים לעבודה

ארמי ופרתי כנר פירשנו בערך

ארמי.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

פרח, נכרכות (דף מ"ה) אחר

רבי יוחנן קטן פורח מזמנך עליו,

פי' ר"ח זה שברכה עליו לחם שיער

נקרא פורח וזהו שער רב כסמן

מי שהוא ככנס בכלל שנת י"ג ולס

הניח שתי שערות יליעות שהוא

שזב כקטן אף על פי שהוא גדול,

אין יודע למי מצרכין, והוא בן י"ג

שנה, מוסיפין עליו, פחות מזה לא,

והא דשנחו לאביי דנפק לברא ואמרי

כלמי שמיא, לאו דוקא לאומי

עליה, אלא שמיא שיש לו כינס

והוא קטן, ושלשה שאלו ירק ח'

דגן דהו להורנא דמיכר מטרופין

לברך לאלהיו, ובלבד שיצרך מי

שאלו דגן, ורב האי גאון ז"ל פירש

הא דאמריקן דלית הלכה בכל הני

שמעתא אלא בי הא דאמר רב נחמן

קטן כיוצא למי מצרכין מוסיפין עליו

ועל הא סמיכין וכיון דאמר קטן

אפילו בן ח' וכן ט' נדקיין ליה

ומסיפין שהוא יודע למי מצרכין.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

(164)

פי' שר (שערין) כחאנים ואמרי
נקיחאן (דף כ"ב) ההוא נגדא
דקל פרומא דאיברא ויהיב
לך חמא ואמר לך המקדשי לי
נה, פי' כלי מלא שר.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

פרח, נכנס מליעא בגמרא (דף

מ"ט) אמר דקא בצי למנכסיה דבי

פרח דופילא פי' גוי אנס.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

פרח, נכנסת (דף כ"ה) כפמר

ופרח פרחים למה הן דומין?

לפרתי העמודים, בכלי מחכות

פיק י"א נכלים קני מכור טבורין

כפרח והנסים טמאין, פי' הרחב

של מעלה שיוצבו סביב פרח שמו

והאטלעי העומד שמו ק"ס, ואומן

שלשה רגלים שהמורה עומדת עליהן

שמן בסיים, ומכין שכן דחניא

מכור נרשות הרבים גבוהה י'

ספחים, ופרח שבראשה ארבעה

ספחים נועל כיבנה, מנורה שהיא

נמקדא לא היסה כזה העניין שהיא

היו בה ז' קנים וספרות קבועין על

גבה בספרות בשבת (דף כ"א)

והא כהן כן דקביעי נרות לא

מניא דלא למשקל נקנים' ואדלוקי

ומקנים היו נקנים ובמכורם.

פרח, *Frucht*, *Frucht*

כלא שרודי, *Frucht*, *Frucht*

פרח, כל י"א פרוח כנר

פירשנו בערך כל השני, פ"א נגד

גדול שמוסיפין על כל הקשרים של

ראש וטעם הכי נקרא כל י"א

(164)

פרחא והוא לשון יוני ורומי כמו
שחגמנו וגם הע' זקנים העתיקו
כן מלת ילק ראש חלק ב' ערך
גב השני בספרנו .

פרט, *Einzel*,
Eines nach dem Andern
פרט, בפרקו' בפיאה ב' גדרים
פרט שלשה איין פרט בפ' ז' אינו
פרט סנושר בשעת הנלירה, בפר'
ב' במעשרות ברמון שבו לי פורט
ואוכל, ובפרק ו' מרגר באשכול
ופורט ברמון. פי' אוכל פרזידי
רמון אחר אחר.

פרט, *Brechen, theilen*
פרט, פרטיה כואף להולא וערך
פי' שיבר הגדר, וטעמו פריץ בחילוף
טאומיות כמו מור, צור ועוד
רנים, נכבדות (דף כ') סוכדין
זה מה טיבו קילגון לפרוט רוט
(ראה ערך קלבון).

פרט, *(Pars - tis) Einzel*

פרח, נכתובות (דף כ"ט) הדולס
טילצין כמו יאכילכס פרחים
וישקס חלב סמוך למרקס, פירוש
אפרוסין כגון תורין ובני יונה .

פרח, *Ausstreuen*
פרח, נצ"ק (דף ל') לא שנו
אלא במפריח אכל מלמס פטור
פי' מיימר .

פרח, *Schnmädfig werden*
פרח, נגיטין (דף ס"ט) לפרחא
דלינא כל שכן דפרח לייביה אכא
ליוקרא קאמיכא פי' כולן קרובי
ענין הן כגון גדול וריבוי: תרגמתי
כפי' רש"י פשמי"ר (pasmerspamer)

פרחא, *Aapere*
פרחא, נכרכות (דף ל"ו) דשקליה
לנילא דפרחא והוי נועימא פי' ללף
ובלעו קפרא .

פרחא, *Bruchus pisorum*
*Samenzäfer*¹)
פרחא, וימר הילק תרגום מומר

1) So überlegen die LXX auch das hebräische ילק. Es sind mehrere Gattungen schädlicher Insekten bekannt, welche den Namen Bruchus führen. So ist z. B. der sogenannte Erbsenzäfer (Bruchus pisi) in einem solchen Grade schädlich, daß man in Persiswoanien, dieses wüthenden Insektes wegen, den Erbsenbau hat aufgeben müssen. Durch seinen Fraß überhaupt, werden nicht selten Misserndten verursacht. Wenn man berücksichtigt, daß man

קנות סימון (א"כ פרוטות)
כחוב.

פרט, *Testament, letzter Wille*,

פרט, גיטין (דף כ"ז) ונסנהדרין
שדס פירטא בנתיים ואיגיד פי'
שער לילה.

פרט, *Scheffen, Laffen*,

פרט, בסוף גמרא דבנא קמא
(דף קי"ז) רב כהנא פריטן
סיפותיה פי' נראין שפחותיו כמסקת
בכל שעה, במגילת איכה ושנו לארץ
ימנן וקא פרטון בכבוד נלר
פי' משחקין (א"כ מפרטין כסוד
בנוסחאות).

פרט, *Scheffen, Laffen*,

פרט, בילמדנו ויהי צדד ובכסקא
דויה ביום כלום משה קד אטר
כסר טאט דרמוכא דמרינתייה
מחזיקא מלגיו, פי' בבליפה של
רמון אותה שפנים שגדרגין נראין
מתוכו.

פרט, *die Ersten, Borzüglichsten*,

פרטותי, *die Ersten, Borzüglichsten*,
die Stärksten, Tapfersten,
פרט, בויקרא רבס אסוד אל
פכהנים ולקחם לבס מה עשו נמ
סמדינה דחק עזר מיל ילאו
פרטותי לקראתו וקילסוהו, פי'

פרט וכלל צמד (דף ל"ד) א"כ
פי' בלשן רוטי חלק דנר מה).

פרט, *Bereinigungen*,

umfassen, wechselfeln,

פרוטת, *Reinigung, kleinste Mängel*,
פרט, בקדושין (דף ז')

אסדוואחד שסנהבאימר סאיטלוקי

צמדק נ' במעזר אי ספורט

מלע של מעזר אי, פי' במוכד מלע

ולוקס בו טעום של כמסת סק פרוטות

צבנא במרס צמדק (דף קס"ס)

כחוב בו אי פריטי דרסנא לא

ענדי אכני, צבנא במרס (דף ח')

פורטין לאחרים ואין פורטין

לעלמן פי' אס יא נכים של דקס

פרוטות של כמסת וממירא שטא

יכסידו מחליטין לאחרים מפני אחד

צנדרים (דף ל"ג) דקא מהני ליה

פרוטות דרב יוסף. פי' פרוטה

דרב יוסף מפורש צב"ק (דף כ"ו)

שומר אגידה רבס אטר כשומר אנס

דמאי סנלס קא מטיא לידיה, רב

יוסף אטר כשומר שבר כיון דנעל

כרתו שענדי' רמנא הוס ליה אטר

שבר, צבריתות (דף י')

אמה למד שגזירות האופס צפרותה.

פרט, *die Ersten, Borzüglichsten*,

פרט, צמדק נ' צבלים (דף ו')

דני יומי מממא מפני שהוא כשוליה

פֿרעס א' פֿלן פֿראטאטא וניקרא
רנה פרעה כ"ח פֿרמי דיהודאי וכן
בירושלמי דיומא פרק אחר להם
בממונה משם מלה רשמע פֿרומו
פֿי' בלשון יגוי ראשון.

פֿרמ, *Maulefel, Maulpfer*,
פרע, בסוף פרק ח' בכלאים (דף
ל"ב) הפרוטיות אסורות פֿי' הן
פֿרדומ ובלעז ויין מוזמני
(? *φραγμοσ*).

פֿרמיגס, *αμφογιστος*
ז, פֿל ז א ז א ז א
פֿרטיגס, ביקרא רנה וחי
ביום השמיני פֿי' אותן ז' שנים הן
הן פֿרטגמיל של צדיקים לעתיד
לנול, וסיניקדאביל פֿרטגמיל
אביל משחיתם (א"ב פֿי' בלשון יוחי
נאזאים ראשונים).

פֿרוטמות, *φρουματος*
פֿרוטמות, בסביעא (דף מ"ו)
רנאזי אחר לעולם פֿפרוטמות
פירש רש"י משם של נחשם עדן
בלא מורה (א"ב עין ערך פרט ה').

פֿרוטומי, *φρουμοι*
פֿרוטומי, מדרש שמות רנה
פרשם בחרש הזה להם און כורעים
בשילוב אלא בשביל פֿרוטומי של
מלך פֿי' בלשון יוני דמות, ארס עד
סגורו.

ולקחתם אחדת שוב ללך שנה
עם בניו בים וספינות של פֿירטון
מקימים אותם פֿי' בלשון יגוי ורומי
שודרי הים.

פֿרוטיקטור, *Protector*
ז, ז א ז א ז א ז א
פֿרוטיקטור, מדרש שמות רנה
כדש וחאה הקרב אליך ועאל
פֿרוטיקטור של איהא פֿשליטין
פֿי' בלשון רומי סגן פֿסרון
ומכס ביום לרה.

פֿרטור, *φρουτορ*
ז, ז א ז א ז א ז א
פֿרטור, בדרשית רנה בלא אס
פֿרויג אלת מדרש כ"ג אלת כלבין
בדומי ידעין למשדרא, אול יתנו
קומי פֿרטורא ועניד גרטיה
מתנמנס ומרי פֿרטורא מתנמנס
פֿי' שוער ובלעז פֿודעי"ו י) (א"ב
פֿי' בלשון יוחי ממקן שלפני הנמים
ונכוסקאות בעוב פֿלשירא וחי'
בלשון יוחי סנות שמוכרין בחוכו פח).

פֿרטוריינר, *φρουτοριν*
פֿרטורייני, מדרש אסתר פסקא
בשנת שלש לסלכו רני יהודה בר
סימון בשם רני אליעזר אטר יכולני
זפרטורייני פֿי' בלשון רומי כח אגאי
פלמס האמרת אלת כיכל הקיסר
ברומי).

פֿוריא, *φουρία, liberatā*

סדר, אנה סדר ורמזי נאמן
כבר פירשנו בערך בלדן מי' אחר
שמות האנשים שזוהר ורמזי נאמן
ביר. בנכחות (דף ל"א) יבנה
שחב נסרבת, נבנה מליעל (דף
מ"ח) מי משחבת נבנה דלית לים
דנבנה כריכא, נבנות (דף
מ"ו) ככל נבלי עסקין נבנה
כריכא, יבנה פים כען פרגמו
כום פריך כקיסא.

פרך, (Frico), אטעבן, פרך, נאנט (דף כ"ג) פון
ומפרכין לארס פיל מנרדין
(ט"ז פיל בלאק דומי שטאל סמנדל
והיה מנכג אלל טיונים וסדומים
ועד סיס נטאך לרחן ולגרד ולסוק
נאנט פיל זאן בואן).

פרק , א ב ג ד ה ז
פרק , בריש בראשית רבם אהרן
המד"א והנה אהרן מאלמים אומים
מי' ענין קאזיס .

פרכיטא, ז ע ב א ט
פרכיטא, געהאט דנס פראט
ס'ד אט דני אנהאט די פרכיטא
שטעט אט דמרחק אט ד מרחק
אט בן המלך דך למס ילד עא
חלה דרי ילד וסרחת עט פי
פרכיטא דן (א' פ' בלאן יורי
שטע דען זורק מיט על דערהאט).

פּרבל, Traubenkamm, נמוכות (97 י') ונע"ז

פרין אלס צפורים מי בלאק
יוני צ.א. פ.ע. צהירות רנד מה סרובה.

פריזמא , α μ η ρ σ φ
 Trageffel, Stüfte;
 פריזמא, ירושלמי דכחובות פדק
 כססה אנטארמלה נהיכומה, רזון
 דהכס סמך פריזמא פ' נלאן
 יוכי מעיל קל ודק: ויותר נדלס
 כמו שחרגמתי שחול כעין מטה
 שהולכים בו לם שבמלות.

פוריון, סמולנסקי, אלעזר
פוריון, מדרש במדבר רבה פרשת
חסי ביום כלות טשה אשר המלך
עשו לה פוריון סוטב שמעלה
נח של בתי סן פוריון פי' בלשון
יחסי במלך אשר זו נוצאים קיש לו
לשם קצונה.

פוריון, (אפריון Sefer)
פוריון, תרגום בסמוך ספר יפה
דודי תעקז די אים סאיי נפארינא
מנחם מ' כמו אפריון.

פריזן, זאגט אן זע
פריזן, פאר'על גענוי יונקט
פריזן יונקט.

כריופריין, Blathern περσικης
 פרייפריין, בנבל מיעזל (דף
 פ"ס) כריופריין וחלילן לבלס
 שו לעס מי' ענין שדיון (א"כ ט'
 בלשק יתי סין סולורס עקוסס).

פריית, ז א ז א פ
פריית, סר' יושלמי לסיד פחיל

יוצגת עליסון, וזש' קוט' פקטועים
בכירים דמגיל' אלו סן כפר רכין
סקנעזין בכירים איה דאמר ניקריים.

פרכיות, *Verfänge, Zapfen*

פרכיות, נגרייט דרבי אליעזר
פר' מ"א חלש נחמח בנו פרכיות
שחרות פירו' ירועות שחרות כלכל
קדר.

פרכס, (כחל עזש)

פרכס, לא כחל ולא שרק ולא
פרכס עיין בערך כחל, נכ"פ
(דף ס') אן מפרכין לא אה
האדס (נמרט) פירכום דאדס
מאי היא? כי הא דהכא ענדא
בנא דאול לנעים לרישים ודיקא
(א"ב פי' מרכס בלשן יוני קסט
מקטח וקטס ורבותינו בנו מעל ושארו
מפרכס להסרת הקמטים).

פרכס, *חאקקא*

(*חאקקא, חאקקא*)
פרכס, בחולין (דף ל"ו) פד
שפרכס ביר וברגל, בריש אהילו'
(דף כ"ו) כחאז ראשיה אף על
פי שפרכסין משאים, כחן
כאב אל לטא שזיס' ספרכס
פי' מתנדנדן ומתענעין (א"ב פי'
בלשן יוני מעל המרקד ומ' ירואלמי
במסיק ואלס אברהם אה ידא דלס

אל ענבים שכן כחמץ פס אמרס
שן פרכילי (א"ב פי' פרגל
בלשן רומי ומורס ענבים נחמכות
מעט אטן).

פרוכימטום, *πρωκίματος*

πρωκίματος, Der Gefell im Kampf
פרוכימטום, בילסדנו לבה אדס
לי יעקב למך אהוליס כחז לסמר
יולס אני ודן אה בני פרוכימטום
פי' כן קורין לאנא"קטו (*Avogato*)
בלשן יוני וי"א הכנכס בראש המלמס
(א"ב פי' פרוכומכס בלשן יוני
הכנכס בראש המלמס).

פרכין, *חאקא*

פרכין, בראש השנה (דף י"ג)
מחזק שעזיין פרכין פרכין,
אול רבנן כפר הארס פירוס
משארי ומשארס וז משאלס ומציאה
שליש ועדן וז לא כחמלס הכל
לפי שזמן סמקס, כין שהארס
כאחא אמו' רבנן חיוונן נמע' נשעס
הארס וזס נאכס שניס שניס
אס נאלימט שלימט, לפי שזמן
הארס נקמית כחן קלימט בלינן.
ס"א פרגין.

פרכין, *פרכין*

פרכין, נמעט מרק י"ב בכליס
ביסיכין מסאין כפרכין מכוך

פרכסין, ירושלמי בבל מליעא
מיק אלו מליאח לא אמי אמיאלא
מקמי פרכסין דידכח פי' בלשן
יוכי דומיי עמק פעל ומכנג.

פרכרגמא, *παρχαργμα*
Seiflagene **Sei**,
פרכרגמא, גריש פדס (דף
ס"ו) רבינא מעאל קדוהו פרכרגמא
פי' לשן יוני הוס מטבע שנפסל
במלך חדש, שאלו הוס לו מטבע
בא דוד והטביע מטבע אחר ופסל
של שאלו, הוס פרכרגמא
הוס בינוני וכן עד שהוס כנג
הוס באר ילא מכלל כנג ולכלל
אל לא בל הוס פרכרגמא
והכנג הוס באר בן שמנה ימים
ועד בן י"ג חדש ופסל באר בן שלשה
עשר פדס ויוס אחד עד כ"ד חדש
(א"ב פי' בלשן יוני מטבע מצוי).

פרכורין, *παρχορος*
Seit, *um-bie* **Seit** *gelegent*,
פרכורין, ירושלמי דשניעית
פרק הפיגוס שנית חרין ועד הוס
מדינה אחת פרכורין, נערגס
דגריש פדס י"ס אמר לו מהא אחס
כנגח עס המלך בפירכורין אלך
ואני עולה חלל בפירכורין אלכן

בדליא נח' אבקאם וכן נקראת
מין אבן טובה בלשן יוני דומיי.

פרם, *Spalten, theilen*,
treuen, seifen,
פרס, נאנח (דף ע"ד) הלא מאן
דפרוס מילקא חייב טעם טוחן,
פי' פרוס מילקא שסוף בעין
כמישם ואינו כעין חיתוך חייב טעם
טוחן, ויש מי שאומרים מאן דפרים
כמו הלל פרוס לרעב לחמד,
בנכרות (דף ל"ט) פרמינסו
פירמי רבני מי' חתבן מחיבות
גדולות, במגלה (דף ט') מדיעש
ופרימה מנלחם ולפדים, פי'
פריעם לגדל טרע שער ראשו
ולכשיטהר טעון גילוח כל שערן,
פרימה קריעה בגדים, במוטס
(דף ז') כסנן אמו בגדיה אס
נקרעו נקרעו, אס כפרמו
כפרמו, פי' קרע בגופו של נגד
אלא במקום החמד, פרימה במקו'
החמד, נג'ס (דף ט"ז) והאידנא
דשכיסי פרומאי פי' מלשן בגדיו
יסיו פרומאיס, נטמן (דף ז')
ופרומא מאל' לדריה, במ"ק
(דף כ"ח) פרוס בני ואפקוס,
גיטמן (דף ס"ח) פירמס דכרמי
פירמא דמילקא פי' מלא סיד

פרן, Furnus, פֶּרֶן, נפססס (דף ל"א) גח
מסרסס פת פורני אלל יסרסל
צבילס (דף ל"ג) וסססס וססס
צפורני וסס ססס פסרני ססס
ססס סססס, צע"ו (דף ל"ב)
ססס לכסו גוי ססס פס פורני
ססס ססס. ססס ס' לצו ססס
ססס ו ססס (ססס ססס).

פרמא, Parma, (פארמא)
(אספרם, Aspergillus)
ברמא, סודא ליכא פסקא דרך
קטו מד סוד פרמא לאספרמא
מי' בלוק דמא מין מן וכלב ופי'
לספרום מין קוית וקו.

פרן, נבראשית רבה פרשת ט"ז
ויבחר לו לוט וגו' באיניש רבחד
פורכא דלימיה מי' ענין אות
כדאמרינן בערך פליטה תר' שקילם
פליטה פורכי (א"ב מי' בלשון
יוני וזנה מנאפת, מדרש שיר השירים'
רבה פסקא כמעט שעברתי מהם
פרכי פליטה קתימו בלמי מהי
מי' בלשון יוני וזנה אנה שני בארץ
ואני ועקילם מרגס הסקרח בלשון
יוני ולא בלשון ארמי ומעו באומרים
כן, שין ערך בא"ב).

פרן, ט ז ע י ק ע *ausfatten*,
פרן, נבראשית רבה פרשת ט"ז
ויבחרו את רבקה אסר רבי טייבו
רוחין וזיפחין היו ולא היו ממרינן
אלא בפה מי' מסייםין בפה ולא
בלב (א"ב מי' בלשון יוני פעל
המחוק בדברים ועוד בפס אה
סמירו כלומר שהיו לרי עין ואמנו
ברכות לרבקה תחת הכרובים) נראם
יותר כמו שחזמנו.

פרנדא, (ז'ירא *Sehe*)
פרנדא, נמוס (דף מ"ו)
משחרב בית המקדש נטל זכוכית
לבנה ושירא פרנדא, נשנת

פרן, *ausfatten*, *ausfatten*,
פרן נמוס, פרק' נעמדות (דף
נ"ט) ספרן רשות סיקיד לשנת
מי' בית שהול פוסד בלמלע רשות
סרבים, ויש ממדשין בטיין מגדל
שלם ראחוסים במוך מים ורוח אהת
לינשה, כמו מגדל אלכסנדריא של
סרבים (א"ב מי' בלשון יוני ורומי
מגדלים גבושים במים לכל הים
לשם שם פנמים גדולים להאיר
לספחים צלילה ואקראו כן על שם
מגדל נטוי לכל אלכסנדריא באי
סרון).

פרן, ט ז ע י ק ע *ausfatten*,
פרן, נמוסות (דף כ"ד) ההול
דאמר להו נדוניא לנרמ, אסמרר
אירי בר אבין פורכא ליחמי מי'
רוחה ליחמי.

פרן, ט ז ע י ק ע *ausfatten*,
פרן, נמוסות (דף מ"ז) גמלים
אל ערביא אשה גובה פורכ' מהם
פורכס רב עלי שין בערך פ.ס.
נבראשית רבה פרשת ט"ז מוסר
פורכין, מתן סרס פרכון,
מרגס ירושלמי פרן וכמוס מוסר
ימסרנה כמורר המולות. נפר'

כר וכמס (ס"כמ') בלשון יוני טרף
ומאן וח'ל בנו פעל מרגום לך נא
אל סמך לוח מרגום חר' שלש
כרועים חלחל מרגום).

פרנק, *Fränk*,
פרנקיתא, *Fränkita*,
פרנק, כרכה נך ודעכונג
מרגום ירושלמי דמקטיל נכון
ודמפרנקיתא, במרגום ירושל'
ונקרב סת קרבן ס' והויקן סמין
סמן נמחוק דמלכיל מדיבתי וחסמל
ומפרנקיתא.

פרנקא, *Fränk*,
פרנקא, בשנה (דף מ"ח) מאי
שנא מפרנקא? הסתם לא קפיד,
ס' חתוכה של נגד ועשויה לכסית בה
סיס או יין שנכלי, ושס (דף
קל"ט) סמר רנא סאי פרנקא

לגרום פרנדן אש'י פרש מאי
מונקר.

פרנדסין, *Brundisium* ¹,
פרנדסין, בעירובין (דף מ"ט)
מעשם שאלו מפרנדסין והסליגה
ספינתו נים ס' שס מקום (ס"ב)
עיר בליטליא ברנדסין שמה עד
היום).

פרנס, *unterhalten* ²,
פרנס, *halten*,
פרנס, נתינה (דף ס') ועל
פרנס הממנהל על הכיבוד נחל'
נכחיות (דף כ"ז) נמחן לבחלה
י"ב מרש מסמנע נכ הנעל למרגום
סת עלמה, וסס (דף כ') למרגום
סמין בלז ס' נכמיס ג מפרנס
עלמה סמן ומוליד לנעל, נמוק סיתא
לן נמחן לו פרנס ס ליכס מירח

1) Gegenwärtig Brindisi, eine alte berühmte Seefahrt in der
Terra di Otranto (das alte Iapygien). Die Griechen haben
sie *Ῥεντεσιον*, *Ῥεντησιον* und *Ῥενδεσιον* genannt. Hier
war zu den Zeiten der Römer die beste Überfahrt nach Griechenland,
die zwar viel weiter als zu Otranto, aber nicht gefährlich
war.

2) פרנס welches in den hebräischen Paraphrasen, dem hebräischen
רעה weihen entspricht, wird baskalt im tropischen Sinne von
Königen gebraucht, und פרנס ist so wie רעה ein Hirt im Sinne

אפלטא דכונא ארי, נע"ז (רף ל')
 פא ליה שמרא בכונא לרייה נארכקא
 פי' נאשר לו יין בכלי קושר פי
 כבלי נאמרטוט.

פרותא : א ז א ז א

פר גימל, סדרש שמת רנה עד'
 פאכס נאקד עד אטר כפר כיתא
 דרסונא פי' בלאק יוני גרעין.

פרם, Scheilen, befehen

Para, Scheil, Scheil, f z a z a z

פרם, נאקד פאש רני עקינה
 אומר פרם פי' חזי מכה, נארי
 ס' נאמאי וכן העני נאמט לו
 פרוסות פא. נאליין (רף קכ"ז)

ורמיכה מיהא דאק נאקד ג' נאטול
 יוס אובל אכ פרם ומעורס נאקלח
 פי' אדלדל ומעורס נאקלח. נאקד
 ג' נאקלח (רף ו')

נאקלח נאקלח אט הלשכה בפרם
 הפסח, וצפרם אכר, וצפרם
 האג וכן גרנות אט מעאר נאקלח
 דברי רני עקינה, נן אואי אומר

אבולי, ירושלאי נאקלים (רף ו')
 נג' פרקים נאקלח כל הן דאמא
 פרם פלטא, ונאקלח נאקלח דאמא
 ונאקד ג' נאקלח אטקלים רני ונאקלח

נאקלח יאודס אומר אטקלים נאקלח
 יוס קודס לרגל, ואמר נאקלח נאקלח

(רף ל"ז) פאקל נאקד דאמא דאקלח
 כזית נאקלח אכילת פרם פי' נאקד
 דאמא נאקלח אטקלח נאקלח נאקלח

כי נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 דאמא, ונאקלח נאקלח (רף כ"ד)
 דאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

פאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח (רף כ"ח) נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 דאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח
 נאקלח נאקלח נאקלח נאקלח

ג' בעדיות (דף ג') וצולין (דף קל"ט) חמש רמלם גוזזות מנה ופרם קיוניות בראשית הבו, פי' ק"נ דגד שכן ק"נ חזין. גר"ה (דף כ"ה) לא יפרום ארס פרום לאורסין אלא אם כן אוכל עטקן פי' לא ינרך לכן ברכת הטובים להולילין ידי חובתן בלא טעימת כלום, אבל לבנו יכול לעשות כן בלא טעימת כלום מפני שחלמד לכן (א"צ פי' בלשון רומי חלי וחלק וזעם פרום הפסוק פרום עזרם פירושו בלשון יוני קודם ולפני וחל' סמכו ענין מלות זרות לפי לשונם לעשות אבר לדבר ואסרו אפומיקי, אפומיקי וכן בקפנדריא וכלה רבים ואסרו מאי פקדון, פוקדון).

פרסה, *Präse, Präse, Präse*, **פרסנים**, *Präse, Präse, Präse* פרסה, צולין (דף כ"ה) ר' שמעון אומר אסור עור פרום בטהרה דקה וכולי פי' אינו טאוב עור אלא כנשר, כרסחן פרשת בערך כרס, וז"ל (דף ע"ה) רבי שמעון הברי' על גבי קרקע איכא בינייהו פי' שהיה הילוך בפרסותיו על הארץ. במעין במרס' במקלות (דף ס"ו) וברחם ממד

בטיעו ונאלץ מקום פרסמו סמירה ונחמלם מים וסמך בנקעם מלטה מים מעורב עם מקום רגל הסטור וכל ארבעים סזה שובל בלטה בספרה, בבראשית רבה פרשה י"ט ויבן ונפרשה מ' ושרי, ויבלידנו וחלל דיכח ולא טן הרגל אלא סמך פרסניות ס"א פירדגית סמך ארס כפקני'.

פרס, א פ ז e פ **פרסאות**, (*Präse, Präse, Präse*) פרסא, בדקלס פרסא כנר פירשו בערך ארס, מאי לאו בפרסיותם דלא חזין אגב אימיהו דלא בלרמיימס, פירוש בפרסיותם גדולי' שאינן ראויין להיאכל עיין בערך ארס. אופי פרסיותם עיין בערך אופי, בפרק ה' בשניעית (דף ל"ט) פרסאות שניעית שלהן למולאי שניעית שכן עושן לשתי שנים, פי' הן ממרי בפרסיותם שכן עושות לשתי שנים פי' אסור הן מלשים שמוצא מנ' שנים לב' שנים (א"צ פי' בלשון יוני שם כולל לכל דבר של אשחמד וכן המלכים שחלו באכס אסור ומגזשלים באכס אסורם הם של שנה שגברה).

פרס, א פ ז e פ

עוד צן העדקים בא בימים ומעט
סו' קדיש לו' קדיש לו' קדיש לו' קדיש
לשם זה מי' ר"ח ז"ל בקבלת: למי'
רש"י הוא זמן ולמעטו מעט. המלה
מלאך פרום סמך פרום פרום פרום
בערך פרום סרלאון, ויחד נראה
שכח חיות כמו אכסתי בהעדר
ומעטת פס תגברת לו שעתה סרס
כל שלשים יום כמו שהרגמתי.

פרם פ ר מ ס ו א ק

פ r e m, e p e, e p e, e p e,

פ r e m, e p e, e p e, e p e,

פרם, במילה (דף כ"ו) סלי

פ r i m, e p e, e p e, e p e,

וילון שפורם ין לפני המינה

סוף תשיש למינה ומינה תשיש

לספר מרס, מי' סוף סעכס

שמכסן זו ספר מרס סוף תשיש

לסוף נד החמחן שגללן זו ספר

מורס. בסוכה (דף כ') סוף למרסי

וכפוחל' מי' כמו נכס וכנרס (א"פ

מי' בלשן יוני משפח ומעט סלוי

פרג' ויפרו את ספ' ל ופרס ית

פרם).

פרם Den Seegen ertheilen

פרם, סמילה (דף כ"ג) לי

מהיו בעדדים הממשין את הרב על
סמך לקבל פרם. נברכות (דף ל"ד)
העובר למי המינה ומעט סמליות
דומה לענד שנקז פרם מרבו. בנכס
במלך (דף כ"ס) נגמל וליטל
בענד אטול פרם מרבו ויחד ללפריו
מי' סמך ומי' סוף לך ענד יס
נאלי סמך מרבו נאלי פרם
(א"פ ערך זה איך לענין רלשן
כי סענדדים מדי שבו היו סקנלים
סלך סמך ומרדף סלך מעט סלי
פרם מי' בלשן יוני סס.) שנוסכת
מדינה ללשון).

פרם פ r e m, e p e, e p e, e p e,

פרם, בינמות (דף ס"ה) רב

סלי סכאריה לרס מדי בר רמל

ומיניס פ r o m, e p e, e p e, e p e,

פרסדרין? פ r o m, e p e, e p e, e p e,

בפרסדרין (א"פ מי' ספורום

בלשן יוני נגיד וסלס וסר העלה).

פרם (י פ r e m, e p e, e p e, e p e,

פרם, בשנת (דף קכ"ט) מרסל

רדסל כל חלחין יומין מי' גבול

סרס ומקננו לנחור כל שלמים יוס

צן העדקים הגיע לכ' אס ומעט

ל' קדיש לו' קדיש פסס סוף,

1) monac: Steuer, Tribut; ist aber hier keineswegs anwendbar.

פר' בלשון יומי עד עשנ' דלכ ערך
פרובט.

פרוסדאות, (פרודאות) (Siehe)

פרוסדאות, עיין ערך פרוודאות.

פרסדיקי, (Siehe) (פרסדיקי)

פרסדיקי, נענודס (דף ס"ה)

דמייתו פרסדיקי נהדייתו פידס

רש"י כלס רקיס, פי' בלשון יומי

כלי מוכן לקבל (פרסדיקי) (Siehe)

פרסדור, (פרודור) (Siehe)

פרסדא, (פרסדא) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פרסדור, (פרסדור) (Siehe)

פר' סין על שמעואן עוברק לכני

כמינה וכו' עד פחות מי', דני

הודה אומר כל עלה דלה מאדות

טימיו לא יפרוס על שמע, מיהל

שמעין לא יפרוס על שמע לא

יברך ברכת יולד אור, כי הוא

יברך כהנא מפרגמין ארי הוא

יפרים בכתחש, ועיקר הדבר על

כן אין פורמין על שמע פחות

מי', ופרקין לכן לריכא כהדא

דמיא אין פורמין על שמע פחות

מעשה המקילו ב' והלכו מקלחן

גומרין וכן כולם השנויים במשכתינו

כיוצא בזה, ועל בזה הוא אומר

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

ועצתי ה' יכלו.

פרספיה, π ο σ ω π ο ν

G e s i c h t, X n e l i t z,

פ ר ס פ י ה , צ י ל מ ד נ ו ו א ת מ ס ה ד נ ק י'

וקלע כרוצים פרוססין פו

פ ר ל ו פ של כדונים . ולשח טני כוס

פרספא, ט מ ט א ז

פ ר ס פ א , נ צ ר א ש י מ ר נ כ פ ר ש ת

ס"ה אררעווי דאָנאָטן יענעם באַרעם

עמודי דפוס וסוף' וסוף ספר

כלבועה אל ידיו: במדרשים מרובים

לחן המנון שבוא חזרתי

Perucca, περσική *) פרסקו

פרסעיה, מדרש דגרים רנא

פרשת שופטים כל מי שנשען בנשר

וודם עונר אף פרום עיה של

פוערת פירוש פרומטיה בלשן יוכי

שרה

הרמח"ל, שמואל שנייד

פרסטקלין, ירושלמי צפרק במכ

סאט פיל עיר אל זאט פערסט קולין

ס"ט פרוםסוקסוליו:

Erkrankt. Wunde - 5776

מבטוחים - צלחת מסר למרסוס

בבית מדרשו צעיר וליא

1) Wir lassen uns hier nicht irre machen, und übersetzen das Schlagwort wie früher (2 Ab. S. 163) durch Pflirsch und Pflirschbaum, und weichen keineswegs wie Hr. Bondi von unsern Vorgängern ab, der im Or-Kather (S. 200) mit einigem Scharfsinne, Sophismen wie farbenspielende Seifenblasen aufsteigen läßt, die aber beim Anblick der Wahrheit zerplagen müssen. Dieser behauptet daß das befragliche $\rho\pi\rho$ nicht Pflirsch sondern die persische oder Königsapfel sey. Die Worte des Plinius (XV. 22.) „Optimam quippe earum Persicorum atque Basilicorum vocant“ haben in ihm diese Idee geschaffen, die ihn so sehr befangen, daß er den zu behandelnden Gegenstand selbst, außer Acht ließ. Der ganze Zweck seiner großen Anmerkung läuft aber nur hiemaus, aus dem umgekehrten Verhältnisse der Mandel zur Pflirsch, den

פרסק, פרסקן סליטל סלח.   סס פרי וסין בלח יוני ורומי
סס סלח ס פרסקין (ס"ב) (וערבי).

tet sie, wie die Mishna ausdrückt, einander gleich sehen, dafür (b, h. heterogen) erklärt werden. Es fragt sich nun — fährt Hr. Bondi fort — um den Charakter der Erstern (Pferlen) zu bestimmen, mit welcher Frucht die letzteren mehr übereinkommen, ob mit den Pfirsichen oder mit den Rüffen, das Verhältniß zwischen der Pfirsich und der Mandel bildet ein so auffallendes Widerspiel, daß es süglich zum Stoff eines artigen Räthsels u, s, w." Hier auf entgegenen wir mit einer andern Frage; Es fragt sich nun wenn Perse die Königsruß ist, wo wäre da das Heterogene um sie als Glasim zu betrachten? und bildet das Zizyphum (זיזיפוס) welches in demselben Sage der angeführten Mishna vorkommt, und welches Herr Bondi sehr richtig (S. 262) mit einer Olive oder einer kleinen länglichen Pflaume vergleicht, nicht ein gleiches auffallendes Widerspiel mit der Mandel? Kann es nicht ebenso zum Stoff eines artigen Räthsels benutzt werden? Ich werde dem Verfasser keineswegs mit einem Einwande aus dem heutigen Systeme der Botanik entgegen: daß der große Linné den Pfirsichbaum mit den Mandelbäumen vereinigt und daraus ein Geschlecht macht; denn dagegen verwahrt sich Hr. Bondi in einer Note, indem er versichert, daß dieser Einwand ein Bekenntniß eigener Ungeschicklichkeit seyn würde, weil man bis auf Linnés Zeiten, die Pfirsichbäume als ein eigenes Geschlecht betrachtete. Dieses letztere ist wohl wahr! aber Aehnlichkeiten bey der Geschlechter könnte man doch wohl früher schon gefunden haben? Dieses Zeugniß kann uns der brave alte Matthioli geben, der fast um zwey hundert Jahre früher als Linné geboren wurde; in dessen Epitomen de plantis (p, 144) wird in der Abhandlung von den Pfirsichen gesagt; daß es eine dritte Art von Pfirsichen giebt, welche man mit den welschen Rüffen vergleicht, und in Italien Ruspirsiche (persica amagayla) heißen. Diese Bemerkung wird jedem hinlänglich seyn, Raimonides, Aruch, Jarchi u, A. welche unter פדוס die Pfirsich verstehen, zu rechtfertigen.

פרץ, *וּתְּקַעְתָּם*, *ausdrücken*, *unausdrücklich*, *niedrig*, *schänlich*,
פרץ, בנרשית דבכ פרש פ"ה
ויוסף הודך מלרימה סמר כקדוש
נרוך הוא בני בכרי ואני מורידו
פרופי פי' לשון לעז פדמרי'ס
כלומר סני מורידו צציון (ס"ב)
פי' סדמי בלשון יוני באק וקלקן)
מלח ואת לא כתובה בנמסאות דרן
וחתמה כתוב בביון.

פרפחין, *portulac* (חלגלג. ש.)
פרפיין, דכוכ קס מנדר
פרפיכיה עיין בערך חלגלגות.
פרפל, *z e f f e f e*
פרפל, בשנת (רף קמ"א) סמ'
רב יהודה סני פרפלי מידק
חדס חדס בקמס דמכילא שרי, פי'
ציוס טוב, דבס סמר כיון דמשי
ספי' טובס וכלבסס כרנכ ציוס טוב
וזממיר כי סניגוונכ ספי' בשנת
(ס"ב בנמסאות כתוב כלכלין).

פרפס, *z e f f e t e t e t e*
פרפס, בשנת (רף ע"א) סני
פרפיסא שרי לעלטולה, פירושו
בערך סמל, פי' סמר פרפיסס
פיים גדול כדלמדין לעיל נא
הסלכה סני פויס? סמר רבי
יירא כרשיני צנלייתס ארעין נו
בשמים חולסס ולומיין ודומיין ללרוד
שעלו צו פשנים ולשון פר דככס
בלשון פרמי סוס ככנפי יונכ, סף
סמר כמס עליו במרס פר חסו

מתקיף לכ רב כסס סס סמרו ללרוד
יסמרו שלס ללרוד, והסמר ריש לקוש
סוס' לקנח סבל לעלטלה שלס ללרוד
לס שרי וסילכך לס לרבינן לררר
כשס, סמר סניי סני פרפיסא,
סויל וססס לידן כימס ציה מילסס
סיה מונכ על גני קרקע וסניסו על
גני יסידות סייב מסוס חולס, כי
כשערעין סוסו שוסיין לו מקוס כמו
כן סו כמו סולי' שיוס עליו שיעור
שינח עליו על גני קרקע, וספסר
ססוס משרס שס ומססנר לקרקע,
ובססן סמניסו על גני יסידות כרי
סוס מענירו ממקוס סמסנר ומססיב
ססוס סולס סבל סס ארעו מעיקרס
לכניסו על גני יסידות וסיה מונכ
שס ולקחו וסניסו על גני קרקע,
כרי סכינו בסקוס סמססנר לקרקע
וכייב מסוס כוסע (ס"ב פי' בלשון
יוני ורומי קערה גדולה).

פרפסס, *Praepositus*, *z e f f e t e t e*
פרפסס, כילמדנו סללרת כספ,
לרובים ססיה יולס למלססס והיו
כפרופוסיין בליין ססילה
זסס"כ סלגיונכ, כך סנשיסס בליין
ססילה סנכסר וסקעו בך וסעדו
סליך סנשיסס וסס"כ סעדה, לסן
לעז סמס פוס לנדול קורין פרופוסיטו
(Proposito) (ס"ב פי' בלשון
רומי שריס וגידיס).

פרפרלר, *z e f f e t e t e*

פל טות לנן מוליק פורפריא
שלו ודן טחם מי' כתיבם.

פרפריות, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

$\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

פרפריות, נמרק עקניה (דף

ח') תקופות ונימטרוס פרפריות

לחכמם (א"כ פי' בלשון יאני עגולה

ושאר החכמות מונבות החכמה

האמיתית שהיא כסרכו ונקודם חך

העגולה).

פרפרנין, (פרן $\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$)

פרפרנין, עיין ערך דפר

וערך פרן.

פרפרת, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$ ¹

פרפרת, בנרבת (דף ט"ב)

צירך על הפרפרת שלכני הסאן

פער את הפרפרת שלשאר הסאן

צירך על הפת פער את הפרפרת,

פי' אפרפרת פת לנחמה בקער'

שאין גם תורת נהטט דבור' מיני

מוונות, וכן הלכה דצירך על הפת

הטוליק פער את הפרפרת וכל

מיני מאכל, אבל צירך על הפרפרת

לא פער את הפת, אבל מעשה

קדירה כולה פער. בשנת (דף

קס"ט) מוכה אדם את אורחיו ואת

פרפרותיו פי' מיני למחור.

אלעדית ותנוסחאות כחז כרוכסלס
ופירושו בלשון יוני אלעדיות של ידיים).

פרפר, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

פרפר, צימא (דף כ"ג) בל

אביו של חיטוק ומלאו שהוא מפרפר

בה, נחמכו אליט חר' ירושלמי

מפרפר קדמיק פי' פתעגל

נאפר (א"כ פי' בלשון יוני פעל

המתגלגל).

פרפר, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

פרפר, נבילה (דף י"ז) ואין

שם פרפר בילה וכתן לתוך הדג

שכן שני פנשילין, פי' מלשון שליו

בייתי ויפרפרכי.

פרפירא, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

$\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$, $\alpha\epsilon\sigma\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon\sigma\epsilon$

פרפירא, בנראשית רבה פרשת

מ"ו אדרת שנער פורפירס

בגללה, גריש ויקרא רבה פרשת

הבן יקיר ונריש קדשים פרשת ויענה

ה' ונפסקא דבי חשא, לטלך שהים

לו פורפירא. צילמדנו בסוף

ואלה המשפטים ובשלא לך אנשים

כי חנאו, אדרת שנער פורפירא

בנליקון שהיה טלך בגל לונש ואלט

ציריח (א"כ פי' בלשון יוני ורומיו

בגד חבלה).

השלח מטעל נהרסות ומצרך בודל
פרי האדמה ומסין עד שחוט מגיע
לפרפרת הכת והיא עת אכילת
המלך (א"ב פי' פרפרת בלשון
יוני מיני מטעמים מובאים לפני
המלכות בשלח ובלשון רומי פרפרת
שם כללי לדבר מחוקן ומוכן).

פרץ, *ausbreiten* א ב ר צ
פרץ, בשבת (דף י"ז) בוא וראה
כמה פרלס טהרה בישראל פירו
גדול כמו ויפרוץ האש.

פרץ, *ausbreiten* א ב ר צ
פרץ, בנרכות (דף י"ז) אין
פרץ של חסד מיעותו כסיעתו
של שול שלל ממנו דואג שפרץ
בנות עיר הכהנים, ואין יולדת
קסיעתו של דוד שלל ממנו אהיהטל
פי' שהיה יועץ רע, וביועץ רע
כתיב בים יליאה, שנאמר ממך ילא
דובר על ה' רעה יועץ בליעל ואין
לואה ברחובותינו זה נחא, שיה
מלורע ולוח ברכתיב וטטל שמה
יקרא. בצוכס (דף כ"ו) פרלס
קורא לגנב פי' כשהגברואה פרלס
מסעב ואומר טכאן אני יכול לגנוב,
הבא נמי איעבד סוכה אמרי גנבי
כדעייל למיכל לא מני חיי לן
ומלין למנכ.

פרץ, *ausbreiten* א ב ר צ
פרץ, פרילי זמים וענבים כנר
פירשנו בערך אללל.

פרצד, *ausbreiten* א ב ר צ
פרלד, בשבת (דף כ"א)
ומכר לדוסי ענדין משחל פי'
גר עיכין ובל מעב מוצע הארץ

ומאדע הפירות נקראת פרליד א,
גריז טעניות (דף ד') עורפילל
אפילו לפרלידל דמותי קלל
טהני פי' המרי שמתה האנן לימה
וק חלמיד חכס דומס למרי שמתה
האנן. שואב שואב וכין אלומס לומס
בנת אסת, ובנבל מליעל (דף
ט"ד) ונמליים פרלידי דרמוכס
סומקל.

פרצד, *ausbreiten* א ב ר צ
פרלד, מרגוס אפיקי טגינים
גימנות פרלידוסי.

פרצטק, *ausbreiten* א ב ר צ
פרלמק, בנראשית רנב פרשת
מ"ט אס כן ילך ויניל לו ארבעים
פרלמקין (א"ב כחוב פרוסמיקין
ופירש רש"י אסופים מן כשוק).

פרצם, *ausbreiten* א ב ר צ
פרלס, גנב (דף כ"ב) טורס
רב יסודה בפרלומט דמאנן
אקדמל, פי' יין דקס טגי הבא
לוא יין שהקרים בפרלומט שחול
בגון חוטן מקיף דאחטין לטורלני'
שלינו כמכר אלל נמיות בני קדכות
שסן יושני כפרים, כדלמר בכל
דוכתל יושני קדכות.

פרצן, *ausbreiten* א ב ר צ
פרלן, בנרכות (דף ל"ו) כל
כדשומיהל כדפורלני, כפמחי'
(דף מ"ב) כל בדרווקל כל
בכפורלני, פי' נוחנין מים
על פטרלנים ב' וג' ימים ולחר כך
סוחטין אומן והיולל טכן נקדל חמד
דפורלני, וסכותן מים בשמרי
יין וסמכן אומן והיולל טכן נקדל

פ מ ד ד ר ו ו ק א, כנזיר (דף ל"ד)
רבי יוסי אומר כדי שלא תטעה בזוג
של גמטה תחילתן זוג והפנימי עינבל
(גמרא) אמר רב יוסף כמאן
מתרגמין מפורלנין ועד עלורין
כדי ימי, מי' זוג היינו עלורין
דזכו תחילתן שבעלרין אותו כרבי
יוסי דמתניא ופורלני פיינו
הפנימי הגדול כמו פרלידא.

פרצוף, (פרסופא פראצוף)
פרלופ, בערובין (דף י"ח) וינן
כ' חלקים את הכלל עד אחר פרלופ
פי' גוף (א"ב פי' בלשון יוני כנז)
אדם).

פרק, פראקט, פראקטיק, פראקטיק
פראקט, פראקטיק, פראקטיק
פרק, בראש האב (דף ל"א)
בראשון מהו אומר? לה' ארץ
ותלואה, על שם שקנה שמים וארץ,
שנא' קנה שמים וארץ, כי ביום
הבראשון נבראו, והקנה אותם לו,
שאלמר והארץ נתן לבני אדם, והוא
שליש בעולם, שנאמר תכל ויושני
בה, בשני אומר בעיר אלטינו
בר קדשו, על שם שחילק מעשיו
כדכתיב ויהי מדיל בין מים למים,
כך חילק העולם ונתן בירושלם
ונקראת עיר חלקינו, בשלישי
אומר חלקים נבד נערם אל, על
שם שחילק ארץ בכתתו, כדכתיב
ותראה כיננה והכינס לעדמו שקבלו
משפטיו, שנאמר אם לא ברימי יומם
ולילה וגו' רביעי חמישי ושישי
פאטין סן, כללו כולן על שם מעשיו
של הקדוש ברוך הוא, בשביעי

שמור שיר ליום השבת, ליום שמור
להיות כלו שבת, כלומר קרבן אף
שם ששם יאמר של הקדוש ברוך
הוא, ואמר כך חסידים מסתמך
אמר רבי נחמיה מה ראו חכמים
לחלקם פרקים הללו? כלומר
ו' ימים על שם מעשיו ויום ז' ליום
שכולו שבת, חלק גם יום ז' על שם
מעשיו שוכנס השירה וכן פירושם,
שמור שיר ליום השבת על שם שבת,
כדכתיב וינצח חלקים את יום השביעי
ויקרא אותו כי זו שבת. בחולין
(דף ק"ו) קידוש ימים ורגלים
במקדש עד לפרק, לחולין עד
לפרק, למנוחם עד לפרק,
פי' פרק מקדש אלנעמות וולמי
הכף של יד, הכף הכף של יד
והאלנעמות מקנה חורוץ המחובר
בכף היד, והוא הנקרא ספרק
(בעליון) כדכתיב בליל לילין אבר
שילם מקלמו חומך עד שמיני לעצם
וקולף עד שמיני לפרק וחומך
מקום הפר' של יד שהוא עד מקום
המפרק, כדכתיב נערבין (דף ב')
משקל ידי עלי, רבי יבדה אומר
משקל חנית מים ומכניסה עד
מרכון, ושקל גשר קטור וגידים
ועלמות ונתן לחובם עד שמשקל
וסוף כלל סיד מן האלנעמות עד
המרכון סוף סקראת יד, כפרק
ב' בידים (דף ע"ה) סידים מעמות
ומטהרות עד הפרק, פי' מקום
שחם פרק האדום מן היד, בחולין
(דף קל"ד) איזהו האדום? מן
הפרק של ארכובה עד כף של יד,

מי' שמקום שפרקיין הטבחין
כרגל עד הכף הנקראת בלעז
אשפ"לא. בחולין (דף ל"ג) בהמה
נחיה פרוקי מפרקה, פי' זה
שאלו רואין סידרות מחזרות והכלב
בחוכן, אחר שחטת בהמה מחזרו
סידרות, אבל בחיים מתוחם היו
והכלב הזה מגולס היה וזהו תרגום
דאקליבוס' (א"ב חרגוס על לוארנו
נרדמו על פריקת לוארנא),
במנינה (דף י"ג) אבל מוסרים
לו דאשי פריקים פי' פותחין לו
ראשי דברים שהגיעו לפרקן ולא
הגיעו כבר מירשנו בערך מכל.

פרק, *Xußeitnabersegen*
erzählen, losreißen, trennen,
פרק אימוראס כבר פירשנו בערך
אמר, בעירובין (דף ל"ז) הא
בטומיז פריקי הא במקרי שמע,
פי' שישנן וקוצע פרק ומלמד
תורם, כך שנינו בל חכם מן מזרס
עירובו למזרס ארובה ללמוד ממנו
במקרי שמע שאין ממנו הנאס,
שיש אללן כמה כמותו שמקרין שמע
אללן שהוא מבקש מן ממון שיחכו
לו ורגיל לללן ולחבוצ ממון,
לכן בורס ממנו (ירוש') מאן דאמר
במזרס באילון החמיטא, מאן דאמר
במעמד, ברגיל מחבלין ומפרקיין
כבר פי' בערך זבל, פ"א משנרין
החלמין, בפרק ב' בעוקלין (דף
ע"ז) החחיל לפרק טובל החחיל
לכרך באגוזין פי' לפרק כמו
לפרס האגוזין יש להם ב' קליפות
זו על גבי א, ובאגוזין אומס

ממדים חמרים מפרקיין זה
קליפס החילונה, נסיף שנת (דף
קכ"ו) מהו לפרק? אפר לים מותר
פי' ליקח מלפני בהמה זו ולחכות
לפני בהמה אחרת, פ"א לפרק
טעינה בשנת כגון מפרק עול
שמים, פ"א לפרק להחיר פקיעים
קולב חייב משום מפרק, בשנת
(דף ל"ד) אבא שאול אומ' נוסגין
היוכו שיונקין מבהמה טהורה גי"ע
ובו' עד לא לייכס דאיכס לערס
וקסבר מפרק כלאחר יד הוא,
שנת דאיסור סקילה גזרו ביה רבנן
יום טוב דאיסור לאו לא גזרו רבנן
בינמות (דף קי"ד) ובכמות (דף
ט') חכיל רבי מרינוס אמר נוכס
יונק חלב בשנת מאי טעמא? מפרק
כלאחר יד הוא ובמקום לערס לא
גזרו רבנן.

פרק, *Zugelassen*,
פרק, במעניות (דף י') וקן
ופרקו נאה מאי פרקו נאה?
אמר אביי שלל ילא עליו שס דע
בילדותו.

פרקד, *ausgelassen*,
אפרקד, אהאעם אהאעם
פרקד, בנרכות (דף י"ג),
ונכדס (דף י"ד) פרקדן לא
יקרא קריאת שמע, פי' השוכנ על
שדרו ופכו כלפי מעלה, וכן פירש
רב האי ז"ל, וי"מ הינן על פכו
משום דאחי לאיחומי ונכדס (דף
י"ד) מפורש שגארת חמיוס הוא,
ודייקי אפורקדן, אכ"ו בקודס
ורזי משה גר יעקב בר ששס בר

(א"נ מ' אר קדן בלזן יוני מין
כמו טופח ענול וקטן מכרמנים).
פרקדס, (פ ק ר ס א ש)
פרקדס, אלל פרקדוס אחד
ומילא חיקה פורקדוסין. ס"ל
פ ק ר ס וכנר פירשנוהו במקומו
(א"נ לא פירשו).

פרקון, א ז ע ס א ז ע
פרקון, נכמות (דף מ"ו) חיב
נפאנאמיה ובפרקונס (גמל)
תקנו מאנאמיה תחת טעם ידים
דכס שכיט חריר וכל שכיט חריר,
ופרקונס תחת פירומים, ס'י
פירות קרקעיות דכס לא שכיט
וסא לא שכיט וקבוצתה תחת כמותה
דכס שכיט פעם אחת (א"נ לשון
ספק וז ויפרקנו מלרנו).

פרוקטו, Tropicus, τροπικος
א ז ע א ז ע א ז ע א ז ע
פרוקטו, ירושלמי דעבודת זרע
פרקא קמא א' רבי יוחנן פרוקטו
דאש של סקופס, בראה לי שיש
לגרום מרוסקו ס'י בלזן יוני
ודוסי ראש מזל גדי אשר בסגיוע
השמש שם סוגג לכל לטון במקופס
ענת).

פרקטן, א ז ע א ז ע א ז ע
פרקטן, עשיתי לי צריכות
מים חרטמו פרקטנין דמיא.
פרוקלא, א ז ע א ז ע א ז ע
פרוקלא, ירושלמי דסכדרין
פרק דיני מטות כד על מוקלא
בלפורי, פ'י שם שר לבא רומי
הנקרא פרוקלום ונשגח כל
כלמים דע"ז שאל פרוקלום.

אנן מן נרצוא סיה מפרש אפרים
קרי (ל"ל קדל ר"ל סערף אכב
על המטה) וכן מחרנס הרענ"ס
ננ"ד פ"ד, ע"א, שיכנ"ג בלזן
וכוא Supinus או Supino כמו
שחרגמנו). במנחות (דף ל"ט)
ולמאן דאמר מסגרתו למעלה הוה
פרקודי הות ספרקדל.

פרקד, Schamähen, ummenden
פרקד, נבראשית רנה פרשת
ס"ו, יונתי בנתיי הסלע למה עקרתו
אחכס גזביל הראיני את מדאיין
רבי עאריה מאוס ר' חנינא אמר
כדי שמהינה מתרפקדות על
בעליהן בנתיי (א"נ ננוסאאות
כחונ מתרפקות ובמדרש סוית
שלא יכו מתפרקות). אטר
המחר מ"ל טעם הסדרש כמי
גרסת העריך, שכן הופכות
מכיסן אל בעליהן להראות את יפין,
בי פעל פרקד הוא ענין נתיי
פנים לראות כס וכו', כנראה נחל'
הנקרא ינחן נראשית ס"ט, י"ז
דכניה מתפרקיד לאחוריה וכחונ
נח"י ממחר רוכנים לאימהפוך
לאחוריה.

פרקדל, א ז ע א ז ע א ז ע א ז ע
פרקדל, ירושלמי בסוף פרקסיה
קורת פנע גיה חד ליק ויהב לים
חד פרקדל זהו פרגל שפירשנו
במקומו: (והוא מכה על העורף
או דחיה ונגיפה מאחור).

פרקדן, (פול א ז ע א ז ע)
פרקדן, וכטופח עיין בערך פול

פרק למן, e t f x h s i n
פרק למן, בספר פרק כ"ו בכלים
(דף כ"ג) וספר לימין
מסורין פי' דבר שמחל בו מדקמו
ויש גורסין פרלימכין (ט"ז
פי' בלשון יוני מכס וכל דבר עשה
לסמן).

פרוקסמורין, **Steuereinnahmer**
פרוקסמורין, מדרג מסלם
מזמור שמעט ה' לרקס מסלם להם
פרוקסמורין למדינה שיגבו מהם
פי' נלשון רומי מסוכים לננות המס.
פרקסין, (פרקס) **Steuer**
פרקסין, למך שיה לומדקסין
הרבה. ס"ס פקריסין וכבר
כחננוהו במקומו (ס"ב פי' נלשון
רומי לבושים מרוקמים).

פרורא, Zeim, Zeileter

פרורא, צפחחים (דף ס"ב)
וקולן של סופרים הכא מרגישו
פרורא דאושכפי ואמאי קרי ליה
קולן של סופרין? דסיפרין נמי סדנקין
בו כמרותיהן.

פריש, Pries, Pries

פריש, צריש בלשים (דף כ"ב)
ובאילן האגסין והקרוטטמילין
והפרישין והעוודין אינן בלשים
אז בזה, צריש מעשרות (דף ס"א)
האגסין והקרוטטמילין הפרישין
והעוודין, בצמח (דף קס"ו)
סומטין בפנין וצפרישין
ועוודין, בצמח (דף ל"א) לא
מלא אחרונ לא יציא. לא רימון ולא
פריש, בירושלמי צריש בלשים
(דף כ"א) וצריש מעשרות (דף
ס"א) פרישין אטר דבני יומי
איספרגלין ¹) ולמה נקרא
שמן פרישין? שאין לך מין
אין פריש לקדירה אלא זה בלבד,
כן פירא קראן ספרגלין ובלשון
ישמעאל ספרגל (א"כ פי' בלשון
רומי פרי ועץ ידוע והוא מין חפוש
אלל עוקט חד והולך ומחפנה
וכעוודרד הנקרא כן בלשון ישמא
הוא פרי כמו פריש אחר בלשון

עצת לביוני מחלה הריני נוחן לה
פרוקופי אלא תוח טטנה לעולם
הדא הוא דכתיב ימד ארץ על
טכניה כל חמוט עולם ועד, ובמד'
ס"ט אמר המלך כל מי שתופא הריני
נוחן לו פרוקופי, וסיס מחפחד
סיה פרוקופי נוחן לו, ונפרשת
ל"א על פיך יסק כל עמי אלא יהא
אדם כמל פרוקופי סין סמך,
ובסוף פרשת ל"ו החמיל מחלק להן
פרוקופאום, בחיקרא רבה זאת
סכיה בסוף פרשת וזכור, נשרודס
נוחן פרוקופי, הקדוש צריך הוא
נוחן פרוקופי הס"ד אלו את
דאש, צילטדנו צלילית עושה סהן
דוכסין ואפרבין ונוחן להן פרוקופי
סיסר לנו דני דניאל א"ל שאל
לדיין אחד פילוסופוס גרמטיקו
סכו פרוקופי? השיבו כבוד
הוא בלשון גרמטיקו (א"כ פי'
בלשון יק גדולה וכבוד).

פרור, Pries, Pries

פרור, ירושלמי בסוף נמרא דערק
כ"ד סגרבין סיהא ופרור אומר
על הפרור בטקוס שכן עושין את
הפרור עיקר פי' מבגילי קדירה
עשין פרורין פרורין ובמו
סמרגטנו.

1) Da ich mit Vergnügen jede Gelegenheit ergreife, jene mit

titeln, wo nur möglich zu

en Leser die Uebersetzung der

1) weggustreichen, und dafür

פרש, נמוט (דף כ') אזה
פרוש וטבת פרושין, אזה
פירוש' בן יוחנן ונר פירשו
במקומו, ירושלמי. מכות פרושין
זה השם עלה ליסומין להנריה
מוזות אלמנה, בחדש אלמנה רבי
שנתי הוות מבזוז נכסיה, אמו
יחמי לרבי אלעזר אפר להין ומה
נעניד לבן ואחז עמל שטיא כד
נחמן אודעון לאבמונא, הכי אמר
אליעזר, אפר להין הכוזב אפחמן
סאני נכסיבן, וכד מחי היא
דאחז מוננן נכסיבן, היא פננת
פוחא ומוננס מאני, עברון בן,
לרמא אמת קבילא לרבי אלעזר,
אפר מכת פרושין נפס בה.
פרוש שמי בעזא פננת שמי
שמו שלא לשם מלוס, פרוש
נק פי המרחק מלדפוס נמי אדם
דרכי' ונרחק ונוקף רגליו נאבנים,
פרוש קיזא כיולא כוס נדסק
אלא להיוק העונדים והאנוס ומקו
דס נבוליס, פרוש מרוכיא
דמפס בין מדוכיא, כלומר בדרך
נגדיו נידו ומרסא עלמו מתרחק
מנגע בני אדם שלא יטמא, פרוש
מה סובחי ואעאנה כלומר נשאר
לי חובה, פילאחר, נק פי שכולך
בסיף כאילו הוס עקיו ואילו שעיין
בהליכמו ומנקף רגליו ולנו דע,
המקיז דס נבוליס כיולא בו
מראה עלמו כאילו הוס עקיו ומרוב

ישמעאל נקרא אנאן, סבל האגם
נקרא בשם זה בלשן ישמעאל וכו'
מרי מלך מין ונמוכו גרעץ כמו
שקר קטן והקרוסו מלין
נקראים בלשון מן קרוסו מלין,
פי' פרי של זכור הוא הנקרא בלשון
ישמעאל נדקוק ונורחו כמו אגם
ולכן חלקו אס כס כלאים ואס יהיו
פירוש אלו בדברי המפרשים בודאי
כלאים הם, ואל מחמה על דברי
רבי יוסי שאומר אים פרגלין
אפר בלשון ישמעאל קוראים בן
לחבויס כי אולי נזמנו היו
קוראים בן במקום ד' יוסי למרי
הנקרא בלשן ישמעאל היום אנאן,
בי שות הסירות משחנים מלשן
ללשן במקומות ונאנים נפרדים
ואי במקיים דברים אלו אלא דברי
סנרא הם, וה' ינקנו משגיאות.

פרש, זלזל, Zitter, Zitter, Zitter

פרש, נשנת (דף ק"ט) אידמי
ליה נפרשא אובלים כשותא במילתא
נינמוס (דף קכ"א) סבל על
פרשא זריזא דהוס נסיסנדיחא
דשכיב, נענודה (דף י"ח) אול
נקט נפשיס כחד מן פרשיא
אמר כשמעי לך, נננא נחרא (דף
פ"א) אהא פרשא מרמא מיניה,
לפרשא ולטורזיכא כנר
פרשו נערך טרוזין.

פרש, Zischabsonbere, Zischabsonbere

פרוש, Zischabsonbere, Zischabsonbere

2) Man lese hierüber: Geist und Sprache der Hebräer x. G.

ענה אינו מעינן צהליבתו אלא מכה
 ארצו או כחיפו לכיחל וילא הימנו
 דם ולא לשום שמים, אלא לרשות
 בני אדם, דמשכע כמדוכה ומי
 שמחעטף צלית משופע הוא כעין
 מבחש שהפך הזה למטה שראשו
 מלמעלה קצר ורחב מלמטה, כך
 זה שעושה לפניו שהולך וטליתו
 מסיבג מצידי קצר מלמעלה ורחב
 מלמטה, מה חובתי ואעשה?
 כלומר הדיעני מה פשעי ואחזקן
 כא פעליוחא היל, מה חובתי
 סימי ואעשה כלומר שאין אדם
 יכול להגיד עלי שום פשע, פרוש
 מאכה זה מאהבת אדם נעשה
 פרוש, כלומר בשביל אהבת אדם
 או בשביל יראת שמים שגדול העושה
 מאהבת שמים מיראת שמים, וירושלמי
 צפ' היראס ואהבת אלה' אלהך
 ובחיב אלה' אלהך מירא? עשה
 מאהבה ועשה מיראס, עשה מאהבה
 שאס גאס לטובא דע אהבה אהב
 ואין אהב אהב, עשה מיראס, שאס
 גאס לנעוט דע אהבה ירא ואין
 ירא נועט. שבעה פרוש ין הן
 פרוש שכימי סחי מעין מלומא
 אכחמיה כהן. עלים לעשות טובה
 וכיולא זה. פרוש נקפי אקיף
 לי ואנא עניד מלוב. פרוש
 קיואי עבד קדא אונה וקדא

פרוש יראת כאיוב, פרוש
 אהבה אהבה, כדכתיב ורע אהבה
 אהבה אין לך חביב מכולם באהבה
 שהוא פרוש אהבה, בשנת (דף
 י"א) כיולא בו לא יאכל זכ פרוש
 עם זכ עם הארץ, אע"ז פרוש
 לאו דברים טמאים אכל, נכחמים
 (דף ע') ואכן טעמיהו דפרושים
 ניקים ובפרש כלומר מדרם
 פרושין הוא זה, אלא טעמא
 דהאי קדש הכי הוא ונחת פסח
 לה' אלהיך וגו', בסוף סוטה (דף
 מ"ט) ממה טהרה ופרישות,
 בתגינה (דף י"ט) גדי עש הארץ
 מדרם לפרושין פי' הן החזרין
 האובלין חוליקן נטרהם כשנוגעין
 בגדי עש הארץ באלו נטמאו מדרם,
 ולריכין טבילה לאכול חוליקן נטרה
 בסוף ידים קיובלים אכן עליכם
 פרושין פי' פרוש הוא שפירש
 עלמו מכל טומאה ומן מאכל טמא,
 ועם הארץ שאינו מדקדק במאכל,
 ומנא שהוא כן? דקאמר לעיל לא
 יאכל זכ פרוש עם זכ עם הארץ,
 ומסקי בהלכה שלא יהא רגיל אכלי
 ואכלילנו דברים טמאים נימי
 טהרתו, מט' קנין ופרישות,
 פי' בערך קנה גריגרה (דף ב')
 פרשה וראת היא טמאה והן
 טהורות פי' פירשה מן מיטמא.

לשאר' ימים נדמו של אדם נבקעת
ונופלת על פניו ואומר לו טול שכ
שנחת בי, נפולין (דף ק"ו)
שעמידן בקינת נכרי ונקינת שמיטת
נכרי ונכשירה שנקם מן המרפה,
וכ"ג בקינת טריפה שנקם מן
כבשירה, מאי טעמא דקלג המכונס
בעו' קינת פירש א נעלמא הוא.

נכבדות (דף ו') עור הנא כגד
פניו של חמור טוטר, מאי טעמא ד
פירש א נעלמא הוא פני' כגדול
החמור יא לו עור דק על פניו כעין
שליש, ולאו שליט הוא ואינו רבוק
כמי בפניו אלא כך הוא גריד בפני
עלמא ופירש א נעלמא הוא, וק
כמי יא לאדם עור דק כגדול
ואתו עור אינו לא סבאס ולא
מכולד וזהו הוא מזה שזמא
מס, נמיעלג בגמרש (דף י"ב)
סאל זה פירש שנחלר אל הקדש
לא נהנין ולא מועלין פי' אכל נמי
בימא לא מקיימא נהמא בלא פירש
אלא ימא לא טקלמא פירש נמכה
ולמעול גימא אמרי לא דמי דמה
לפרש דפירש מעלמא אמי לה
לנכמס מחמת סבכל, אמינו איל
כאי לגמרי מנוסה אמי ארעא
כשחמור ותאכל ולא דמי לגמס.

פרשה, פירש א א א א א א
פרשה, פרשימא דכלה כגד
פי' נעוך הראשון פרשט סעינור
כגד פרשנו נעך עכר.

פרש, (א פ ר ש) א פ ר ש
פרש, כלכלה מחבל ארז חר'
כלל פרש מקבל פרה, אס יאכור

שמים דהיינו קריתת שטע מלכים
זה, אומניהמס מקים מלכי אומות
כעולם הוא נה משג חלקן, בקדושין
(דף כ"ג) איכא ראשרי גדול הוה,
אם פיר' לטיחה ואם פירש לפייס
פי' ענך גדול סיה ומתירא מר
אמרל דלי מחגייר קנה ענך כפזים
מן סורץ ומקין דמפייס ולא כלום
הוא, לכך החזיק נז בשעם שהי'
גוסס, והיינו זה פירש למית' זה
כירש במקומו לעגדות, איכא
ראשרי ענך קטן סיה והחזיק נז
לאחר מיתא כאנא שאל, נפולין
(דף ל"ח) אלא פאיטא אם פירש
לטיחה ואם פירש לחיים. בסוף
פיסה (דף י"א) מי שיש לו ר'
זוים לא ימול לקט שכה ופיסה
זמער עני סיו לו ר' ססר דינר
אחר אפילו אלק נוחנין לו כאסת
כרי אם ימול, ירושלמי קד פלמיד
מן דרומא סיו לו ר' ססר דינר
והוה ר' יליף זבי גמים חדא לג'
שני מעער מבכינן ענדון ניה
חלמידיו עיינא בישא, ומליין ליה,
אסת בעי מזכי עימיה, אחר ליה
ר' אית ליה שימורא אחר ליה זה
מכא פרושין נגע נז, רמז
למלמדיו ואעלוגיה לקפילי' וספדוניה
חד קרע חכה צמיה היך מה דהיה
י'ף.

פרש, Excrement, א
א א א א א א
פרש, נכססס (דף כ') נחלא
נפרש כולו טהר, בגמ' (דף
קנ"א) וזהו פרש גל סגיבס

האי טאן דעס דקלא ארעמ
דקלא קני, וכי דמי? כנן
דקלא מסאי גיסל ויכאי גיסל מחד
גיסל ארעמא דקלא לא קני, כי
זאמר הדקל מן הענפים נמוץ
ינמות (דף ק"ב) נחלה בייחור
של חלבה ופסחו פי' סדקו ושברו
וישם שמואל סם סג חרומו
ופסחו שמואל (לשון מקדש)
ופסחני.

פֿשטן, *ausstreuen, austreten*

פשוט, *effaen, effaen*,
פשוט, נעירוני (דף י"ו) ארבעה
דיוסדין וארבעה פשוטין, בשנת
(דף י"ו) כלי עץ כלי עור כליעלס
כלי זכוכית, פשוטיסן טכורין
ומקבליסן טשאן, טענה זו בכלים
מחילת פירק ב' (דף כ') ופירק
מ"ו (דף ט"ו) ועל אילו טעניות
קאט ליכר' נסים ז"ל כל דמכס
במכס נענין ארבים כל דמכס
לי אלא כלי מים, מכין לרבות
בלי נמר? מ"ל וכל כלי מים ומכין
לרבות אכלין? ודן האל ומה כל
עץ שמיס פשוטיו וטיס אוחלי
אלמא פשוטי כלי עץ מחלין?
ופירק דהני דחו למדרסות קאמר
בגן במסס וכמסס וכספסל
והקידרס, אהן פשוטין ומקבלין
מומסס, והמס נבחרות במסאט
ואין לו חק בכלי שטף מדאורייתא
בר קבול מומסס סא דומיס דאק
גענן דממלטל מלס וריקס פירקנו
נהנן חו למדרסות פי' דאלמא מקבלי
מומסס טדאורייתא, וכמס נמי,

ומי במדינות, מרסו כלי
ורבנני מדינות.

פֿשטן, *ausstreuen, austreten*

פשוט, נחמה (דף כ') לפשוט
פשוט לכחף חייב, סך ל' שמוס
לפשוט חייב לכחף פשוט, כי כנן
שינוי נחמה ומחבון לעמוד לסמוריס
ולבוס כדי שפשוט יניחו זה שזכר
באילו הכיח כמסאט אלא, אכל לכחף
שכונחו למקן כמסאטו שכל כחיכו
פשוט, דכמסאט דמי ולא עקד ולא
בטיח, נכס קמס (דף ל"ט) מלי
לאו בשפשוט לכחף דאורייתא הוא?
לא בשפשוט לפשוט.

פֿשטן, *ausstreuen, austreten*

פשוט, נחמה (דף ל"ב) פשוט
פירום סמסאט חד מקטרת להי. פי'
ענין שפס סא כלומר פשוט רבות
מסמס ובסמס יפקד עליהם סכל,
יש אומרים וחד מסמסאט להי וענין
אחד הוא (ס"ב מרגוס ברו ורבו
פשוט וסנו).

פֿשטן, *ausstreuen, austreten*

פשוט, דיטום סוס פשוט ציין
נערך דסס כמבטי.

פֿשטן, *ausstreuen, austreten*

פשוט, נפרק ד' בשניעיה אילן
שכפשא ובו גריכה, נמוץ עוקלין
יחד טל חלבה שכפשא ומעורס
בקליפה, נמוץ גמרס דמק טסקין
(דף י') סמר רבא האי טאן דפסא
דקלא ארעמא דחיותא דקלא מחד
גיסל מדי ארעמא דקלא, כנן
דקלא מדי גיסל ומהאי גיסל סמיר
בנכס גמרס (דף כ"ד) סמר שמיא

לו טול רגלי שאין לו הסעות אכסס
לימן לו לשק בני אדם הוא, פיר'
אשר אם היא מולה אותו נרגל של
עץ אינו נחמן לך כלום. מי' אחר
באדם מחלונן במקדו וטוחה לו
נרגלו, ואומר לו אי' שחמת רגלי
אינו נחמן לך.

פֶּשֶׁמָה, *Alteine Schame*
פֶּשֶׁמָה, בנבא מלעז (דף ס"ו)
אינמי אפשיטי דמפרט זייד לים
מר' מעות קטנות שאין נפרדות
לאחדות.

פֶּשֶׁמִינָה, (פֶּשֶׁמִינָה *Steife*)
פֶּשֶׁמִינָה, עיין ערך פֶּשֶׁמִינָה
כי כן גרם בעל הערך.

פֶּשֶׁחַ, *Eine Feuchtheite*
Blut u. effluat
פֶּשֶׁחַ, נמוכה (דף ס') סאן
כמס סח שיתין פוש כי, טפת מניב
חל רוטיה פושכל סאד סאד.

פֶּשֶׁל, *Aufgehoben, et gehoben*
פֶּשֶׁל, נמגילם (דף כ"ט) ואין
ספשי לין לחוכו חבלים, פפסטי'
(דף כ"ו) ובסוף כלאים (דף ל"ד)
והלועין מפשילין במקל, נבילם
(דף כ"ט) לש יפשיל את סקיובה
לאחריו, נב"ק (דף כ') היחם
קיפתו מופשלת לאחריו, נמנחות

נמנח (דף ס"ו) אינו כסא נמוכות
של טמאים מדרם ואשרט לעיל
סנדל של מידק טפס מדרם, והא
לכו להילוכם עבד? אמר רבי אהא
נר רב אהא שכן הפייד מניחו
נרגלו וטפיל בו עד שגיע לנימו
אמר מניח דכל דעבד להלוכם
טפס מדרם, אכל אחר פשוטי
כלי עץ דלא ענידי למדרם, ולא
מטלטלי טלס וריקן כלי עץ כעזוי
לנחת הוא, וכל כלי עץ כעזוי לנחת
אינו מקבל טומאה, דנעק דומיט
דעק, ונמנח (דף קכ"ג) אינו
קנה של אים אם יש קשר בדלאו
מקבל טומאה, ואמריק עלה נמרס
אמאי פשוטי כלי עץ נכו וכו'
וכתס נסוף חומר נקדש נמנינה
(דף כ"ו) לענין שולחן אקאין כלי
עץ כעזוי לנחת הוא וכו' ופריקין
פלמד שמניחין אותו וכו' ואיתא
נמנחות (דף ל"ו) דכוותס אמריק
נמי נמגילה (דף כ"ו) והתס נבא
נחרט (דף ס"ו) אמריק לענין
דף של נמחוסין אקנעו נכוחל, רבי
פליערט ספסר, שאני פשוטי כלי
עץ דרבנן, דלמסא מדאוריתא
טהורין, נטלאו פשוטי כלי עץ
מרי גוויי, מאידמין למדרס מקבל
טומאה מדאוריתא, וכל כלי עץ

פֿי' שער קטן בתוך שער גדול.
 בפסקא דעכס סוערס ונסגרת
 תילים יסודות, עמיד הקדוש ברוך הוא
 לעשות שער מזרחי ואני פשפן אחת
 של אבן ואחת של מרגלים. בניטן (דף
 כ"ג) ודלמס דמונים בפשפ
 קשאי, בזנאים (דף פ"ח) לא
 דגביה ניכסו הפשפין שמונה,
 מחיני כל השערים שהיו שם גותסן
 פארים ורחקן עמר? פשפ
 שאני.

פֿשפֿש, (פֿשפֿש פֿשפֿש) (פֿשפֿש פֿשפֿש)
 פשפש, ניוסא (דף ע"ו) ורמיה
 הא דתקן פראש מדות (דף ל"ד)
 דקאי פשפשין סנדליק בן
 קודש לחול, ס"ל פשפש' פ'
 שהיו ראשי הקורות יולאין מן הכותל
 עד אומן שהיה קודש וכהם יודע
 איז קודש ואיז חול, כדי לאכול
 קדשים בקודש, פ' אחר עניין
 גמדים וצלעו מרו"ל: עיין ערך
 פשפש.

פֿשק, (דבשק. ש.) (פֿשק פֿשק)
 פשק, נשגת (דף כ"א) ומכשקי
 רני, כן גרם רש"י (וידק ניוסא
 ד', ו' גרם ואבי פשקי רני, וכן
 בראש עיקר) ובעל הערוך גרם

פֿשפֿש פֿשפֿש פֿשפֿש פֿשפֿש פֿשפֿש
 פשפש, בערובין (דף י"ג) נחמו
 וגמרו כוס לו לאדם שלא נברא יותר
 מאברא, ועבאי שנברא יפשפ
 במעשיו, ואמרי לה יפשפ' במעשיו
 פ' יפשפ' מעיקרא שיהא ופיר
 מהמטא פו אס מטא יפשפ
 מעשיו ויחאר במאוכס לפני בוראו
 שיהא לחיו עד, ויפשפ לכן פ'
 ופשפ לכן וכן ויפשפ בגדול
 סאל.

פֿשפֿש, פֿשפֿש פֿשפֿש פֿשפֿש פֿשפֿש
 פשפש, נכדס. (דף כ"ח) חנו
 רבן פשפש אס ארבו בדיקו,
 לענין כחמים אס הכחם גדול עד
 פשפש תולה בו ולא יותר דהוא
 כיו ארבו בדיקו, ואי כיו הכחם
 טפי טפאי גוחל טמא מעמו בדיקו
 לענין חרומס, דתקן בפ"ח בתרומות
 (דף כ"ז) אס שמעט טעם פשפש
 בתוך פיו, כרי אס יפלוט אף על
 גב דאסור לאנד לוכלי חרומס טעם
 דמאס, ומא דע דמעס פשפש
 צמיו, טעם דמעמו בדיקו, ואכתי
 מאס ידע דמעמו בדיקו? לפי
 שצדית כרומס לו שכל סמוללו מדיק
 בו חס פשפש רמס. פו ויש לו

חֲסִימִי בַּחֲמִשָּׁה דְּלִית בְּרַגְלֵי פֶּשֶׁר
(לִיב פֶּשֶׁר כְּתוּב: בְּנוֹסחֹת וּפִי'
פֶּשֶׁר בִּלְשׁוֹן יוֹנִי כִּף רִגֵּל, וְהַס'
פִּירֵהוּ שׁוּלֵי כְּסֵת וּבְנָדִים וְיֵשׁ שְׁנֵי
מִשְׁמָעוֹת לְדַבְרִים אֵלּוֹ אֶחָד שֶׁרִגֵּל
לֹא הִיָּה כִּף, וְהַשְּׁנִי וְסוֹף הַפְּתָחוֹן
שֶׁנֶּחֱזֵק לֹא יִסִּיה לֹא כְּסֵת).

פֶּשֶׁר שְׁנֵי, (א ע ש פ ט)
פֶּשֶׁר שְׁנֵי, בְּשֵׁנִי (דִּף ק"י) לִמְי
פֶּשֶׁר שְׁנֵי וְלִשְׁמָרָה פִּי עֲשֵׂה שְׁלִיכֵי
נֶחֱזֵק לֹא רִשָּׁה (לִיב פֶּשֶׁר שְׁנֵי כִּס)
כְּתוּב בְּנוֹסחֹתוֹ).

פֶּשֶׁר שְׁנֵי, א ע ש פ ט
פֶּשֶׁר שְׁנֵי כִּס, בְּרֵה (דִּף כ"ה)
דְּמוֹנִיָּהּ קָאִי לִיָּה לִלְדָּה רִיגֵל
עַד מְלִיָּה פִּירֵהוּ אֶרֶץ צֶלֶל קוֹסֶה
שְׁמִי כִּי: בְּנוֹסחֹת דָּדִן כְּתוּב
פֶּשֶׁר שְׁנֵי חֲסִימִי חֲסִימִי חֲסִימִי
רִשָּׁה שְׁנֵי לִשָּׁה פֶּשֶׁר שְׁנֵי כְּתוּב
שְׁמִי חֲסִימִי חֲסִימִי חֲסִימִי (2)

פֶּשֶׁר, א ע ש פ ט
פֶּשֶׁר, בְּשֵׁנִי (דִּף י"ט) אִינוֹ דּוֹסֶה
פֶּשֶׁר לֹא פֶּשֶׁר בְּשֵׁנִי לִמְי שְׁלִי לֹא
פֶּשֶׁר בְּשֵׁנִי, פִּי מִיָּה לֹא פֶּשֶׁר אִינוֹ
פֶּשֶׁר לִמְיָה כִּל כִּי דְּמוֹ שְׁלִי לֹא
לְעוֹלָם רֵעַ, בְּנִי (דִּף כ"ד) אִי
בְּעִית אִינוֹ לְעוֹלָם בְּנִיָּה וּפְתִיחָה
פִּי פֶּשֶׁר חֲסִימִי בְּחִיךְ חֲסִימִי, פֶּשֶׁר
עֲמִלָּה בְּרֵה פִּירֵהוּ בְּעִיר יִין.

פֶּשֶׁר, א ע ש פ ט

פֶּשֶׁר, *vergleichen*, *verleichen*,
I a a i i t m a t e a,
in *verleichen* *verleichen* *verleichen*,
פֶּשֶׁר, בְּשֵׁנִי (דִּף מ"ט): כְּתוּב הוֹסֵן
לְמוֹכֵה לֹא כְּתוּב לְמוֹךְ הַכּוֹס כְּדִי
לִפְשִׁירֵן, כִּי דְּמִרְשָׁה וְלֹא בִּם
דְּפִירֵן בְּרֵה פִּירֵהוּ בְּעִיר
חֲרֵה: וְעַתָּה הַפְּעֵל בְּלִמְיָה לְעִיָּה
פֶּשֶׁר בִּין אִינוֹ הַכּוֹסִים כְּמוֹ בִּין
קֶרֶךְ וְחֵם וּמִמֶּנּוּ נִגְדָּה מִלֵּת אֶפְשֶׁר
בְּרֵה מִמִּלְכָּה הַכּוֹסִים לֹא כְּמוֹ לֹא.

פֶּשֶׁר, *verleichen*, *verleichen*,
פֶּשֶׁר, בְּשֵׁנִי קִמֵּל (דִּף כ"ה)
חֲסִימִי רֵבִי מִלִּיר אִינוֹ בְּפֶשֶׁר,
בְּמִנְהַרְדִּין וְזֶן חֲמֵלָה כִּי מִשָּׁה
לְאַקְוִיָּה מִיָּה, פֶּשֶׁר, פִּי וְסֵם
כְּשֵׁמֶה וְכִמֵּם מִ' פֶּשֶׁר: פִּירֵהוּ
אִין בִּי מִשָּׁה אִינוֹ פִּירֵהוּ
בְּעִיר פֶּשֶׁר. עֲקוּלִי וּפִירֵהוּ
בְּרֵה פִּירֵהוּ בְּעִיר עֲקֵל.

פֶּשֶׁר, א ע ש פ ט
פֶּשֶׁר, מִרְגּוֹם מִעֵלָּה גִּרָה מִמִּקָּה
פֶּשֶׁר.

פֶּשֶׁר, א ע ש פ ט
פֶּשֶׁר, בְּרִקְדָּה רֵבִי חֲסִימִי מוֹת
מִשָּׁה וּפְתָחוֹן, חֲסִימִי חֲסִימִי
מִמִּכְתָּב דֶּל וְדֶל קִטְלָה מִדֶּל חֲנִיָּה
אִינוֹ וּפְתִיחָה עֲשֵׂה וְיִחְסֵה עֲלֵה
וְחִיָּה (לִיב בְּנוֹסחֹתוֹ כְּתוּב לְמִרְיָן
מִחֲלִיץ).

דבר אלהים ראוי לדרוש, וזה דבר
שליך אלהים ראוי לדרוש וטובי כנסו
בגן מעט מרכבה, ברכות (דף ל"ו)
אי דקט טעין טענת פתח פתח
כבי נמי, ד' טענת בחולין תרין
ספין טענת דמים וטענת פתח
פתוח, יש דמים שכן מועטין בלש
ובעגרה טימעמי טובל, ואיכא
דינצין לגמרי, והאי חגא דקתני
הנוגרת אין לה טענת בחולים,
לענין דמין קאמריין, אבל לענין
פתח פתוח, אף על פי שגגרה,
ראוי הפתח להיות פתוח במקו
ואינו נפתח בגג דרך שהדמין
נוסקין בגג, למיכא יש לעולם
טענת פתח פתוח וכיון דאיהו נוגרת
דינצין דמים לגמרי, ואיכא דלא
ינצין, אמר רב בגן סלי כותבין
לס לילס אסת. בשבת (דף ס"ב)
סמינל פתחין סמניאין לדי
גילה, מיר' אותו מקום פסח
יערס שעו פתחיהן כיצר מיר'
אותו מקום מלא שיער כיצר מלא
עליס. (ראס ערך פתח כאלשי
ואס שבתנו סס). בשבת (דף
מ"ט) ספירין בית הלוטר בשבת
אבל לא פוסקין פי' כשנחבין
סלק חדש לכנסו בית הלוטר שלו
פסוק ולא חמור ואס מוכר שטח
חסד וכורך עליו חט ושוללי, וכיון

[illegible]

פת, וזוהי פתח
 מים, פתח ברכות לכתוב מושגי
 במסכת לחקן מושגי.

פתנה, Stütel, Zeinwand,
 פסגס, סדין פאם, אומדור חר'
 פסגס פערס ווננח, ועל לזוש,
 יסילו גורל סר' ועל פסגי ירטון
 פדנא (ס"צ פי' בלאק דומי מין
 בגד ולנוז).

פתגמות , Patycos
(cine et abt)
פתגמות, בריש ויקרל רבנא פדנא
ובול יקיש סגומים בטרק' יין
ספתגומא אקבי יבנא ספתגא אק
כגוף .

פִּתְיוֹר Stürzen, herunter werfen
פסוק, סר' במקום ויאמרו עבדי

כחללו ופושע לאולילו מננו מעבר
שאר פתח כניס, ואם לאו כל
פפתסין משאין, במנחות (דף
ס"ט) והיינו דמגן צדק כ' נאקלים
(דף ס') פפתסיה על הקנים
ולמה נקרא שמו פפתסיה שפתח
דברים ודורשן ויודע בשנעיס לשון
כולא סנסדרין כמי ע' לשון ידני
ובולי, עד דכוס ביול לישני,
כדאמרינן עין סוכר גנות לרימין
וסיינו דכחיב מרדכי בלשין,
בב"מ (דף ל"ב) פפתוס פפתס
אין לי אלא לעטי עירך וכו'. צדק
ב' בבבליס (דף כ"ד) ג' תלמים
של פפתס פ' מלשן פפתוס פפתס.
פתח, *Exercitium*
(*Exercitium*)
Sopra Porta
פתח, צדק י"ד באסילות (דף
ל"ד) והעצמות וספיתוסין
מניאין את העומאס בכופס טפת פ' ל
לייוריס.

פתירה, *Estigma*
כחיסיה, בב"ק (דף קי"ב)
שליסא דרבנן טבימן כני חרי, הני
מילי לשמחא אכל לפתוסא לא,
מאי טעמא? ממונא קא מחמד
ליה, פ' דנעי למיהב לסמרא פשינו
ולממונא בענן חרי סהרי, ולכך
נקראת פתוסא דהיא כחנאן עלה

פתח, *Exercitium*
פפתס, בב"ב (דף ל"ט) זה
עושא לו פפתס חס עושא לו
פפתס, פ' בעל סמור ובעל
סבית עושין מסגר כל אחד לעלמו
על פי סמור, וכל אחד מפתס
מסגר שלו בידו, ולא יסכן לפתוס
לסמור עד שיחקנלו איהם ופתוס.

פתיה, *Exercitium*
פפתס, בבבליס (דף כ"ט)
ובבבליס (דף י"ג) אמר ליה עגיל
בבא ואמרי לס פתיה אובמא פ'
סוף טפית כדאמרינן שחר לא יאס
שחרה, שחא ילא סכן טפית, ואמאי
קרי ליה פתיה אובמא? ממאי שחא
קלר ושחור ופפתסיה פ' קדויה,
כדמק בלחן שנקדויה וסוף דלי
כלומר עב שחור כמין טאל, ואחד
נקרא פתיה ורבי פתיוסא,
כדאמרינן בע"ז (דף ל') אמר רב
פמי כני פתיוסא דבי סכמי
ביון דלא בלעי מונא משכחנא במיס
ואינו חושא. בביטין (דף פ"ט)
לצרוכה לימי פתיוסא דמיכוכי פ'
למלי סנקרא גושא לימי דלי מלא
לד של דגיס.

פתיה, *Exercitium*
פפתס, בבבליס (דף ק"י).
ובבבליס רבס פפתס פ' ואס
כפתוסא פ' אילו כפפתס אסמרכי

נרדף הוא ב' מקצות אחד של אש
ואחד של אג ופסבן זה נא
מי' עישבן (א"ב מי' בלאן יוכי
פעל המכל והטענה, תר' נפסוק
המשל ופחד עשו ומפי' כין אש
ומי').

פתבא, פתבא, פתבא, פתבא
פחבא, בנבא מליעא (דף ל')
הכא נברא דהוה דרי פפכא
דלופי, מי' מנילס של מריות אלדקל.
פתבה, (חמרי פתביהא. ש.)
פפכא, קומרי פפכיותא
עין נפך קמר.

פתבמר, פתבמר, פתבמר, פתבמר
פחבמר, נמוס מלואות תר'
נמן פפכין פפכיותא, ועווא

אח הקטע ואם במומא ואח פחוי"
בראש, קומר נרדף דין האשמי מי'
מי אשן ראשו מנגלת אלא דפנה
אלא דפנ ארדף תר' פחאי ארעך
(א"ב מי' בלאן יוכי פעל כדורם
ודרך וועם המלס שהראש נכחש
כלא מיהם פתח במכחש ונקדס כן
דרך מלולס כי הים דרופס ונכחש)
רסה ערך פתח מרניעיו וערך פלמיא.

פתח, פתח, פתח, פתח, פתח
פחח, נצנעו (דף ד') קימור
דמעה ליה לר' עקבס נפחוך.
בריש נעיס (דף ק"ו) הפחוך
נשגל כיון הסא נשגל. נפחסיס
(דף מ"ב) דפמיכי מוליס,
נפחסיס דנס מרסח י' נפל כקדוש

2) Was die Bedeutung des Wortes פתבמר seyn möge, gehört zu den Räthseln, daß noch durch keine Etymologie gehörig gelöst wurde. Der Schaldäer braucht es dreimal im Propheten Ezechiel (13, 18, 21. u. 16, 16.) wo der Text, gewisse zum abgöttischen Gebrauche verwendete Decken, errathen läßt. Wenn man uns eine kleine Correctur des befraglichen Wortes erlaubt — sie bestünde in der Verwandlung des פ in ד — so wäre die Lösung gewonnen. Es hieße dann in der ersten Stelle: ועברין פם כומריין „Jene welche den Priesterfchleper auf das Haupt jedes Standbildes verfertigen.“ Dieses kann sich auf die Siss beziehen deren Priester μελαγροποροι: Schwarzträger hießen, weil sie bey feyerlichen Umgängen zur Ehre dieser Götter

סמס פסו ס מרעס וצנח מלכס מר' סמס פס כר יכו
 פסכורין (ס"כ יז מפרשים נגן. נלפניס וכנעניס נמלכס.
 פס על כומרין וסלקיס סמלס פתל, Spinnen. Desehen.
 (לחיס). פחילה, Faden.
 פחור, (Elese Xumerl. 1.) Schur, Dacht, Seil,
 פחור, וקלל כמלכו מ' סמל, נשנח (דף כ') לסנפחילת
 פסכריס ועומיס. סמס סלדן, עיין צערך עמר, עשור

ואפסק ית פסכורין: Die zweite Stelle: „ich zerreiße euern Priesterschleier.“ Die dritte endlich zeigt deutlich für unsre Vermuthung לך ועכידה לך: Du nahmst von deinen Gewändern, und verfertigtest daraus Priesterschleier, die Statuen zu bedecken. כמה ist hier offenbar synonym mit קומה. Einen Beweis für unsre Meinung giebt der Chaldäer in der Uebersetzung von חמן Sonnenstatue (3 R. 26. 30, Gen. 6, 4, 7.) mit שילמנ'א Schleier; weil sowohl Zis (Mond) als Sifris (Sonne) mit verhüllendem Schleier vorgestellt wurden. Zur Bertheiligung dieser neuen Lesart kann uns das folgende Schlagwort פחור dienen. Kimchi zu Amos (5, 26). führt in dieser und in den Stellen (Jes. 8, 22. Jeph. 1, 5.) wo im Chaldäer פחור vorkommt, die Lesart פחור an. Wir sehen hieraus daß die Orthographie zweifelhaft und verschieden war. Indessen würden wir, da statt פחור besser פחור gelesen wird, und nicht von einem Gewande, sondern von einem Gözen selbst die Rede ist, das Wort unverändert lassen. Die Stelle in Amos lautet nach der entsprechendsten Uebersetzung: Ihr traget das Zelt eures Moloch's u. s. w. Bey dem Chaldäer ה. e. Ihr traget das Zelt eures פחור. Wir haben nur zu ergründen, in wie fern unter פחור der Moloch verstanden werden kann.

דירי סוויין? פי' בלשון יוני הולדף
 וסודע. אז פי' המוסרית ופי' רש"י
 עיקר שטוב לשון ס ב ל כערך
 כקדים וכו' שנים תלגול כמו
 שתרנמו וטעמו שהולדמנו שכל יעקב
 לנית לכן לא סיחס רק בעבור רסל.
פתום, (י' עמ"ס Pythom, פתום,
 פתום, בעל סוב אז פיתום
 עיין בערך סוב.

פתום, (י' מ"ס פתום,
 פתום, נחלעס (דף י"ט) שם
 פיתום ואת רעמם ס, פיתום
 שמה, ולמה נקרא שמה רעמם
 שרשן ראשון מתפסם ס וחד
 סמר רעמם שמה, ולמה נקרא
 שמה פיתום שרשן ראשון פי
 פתום בולעו.

גדיל ופת לסו סחוכו פי' בערך
 שפסכו. וסס (דף ק"ו) סס
 לי לבשל סתילה, סה לי לבשל
 סממנים, פי' גישול סתילה של
 סר סמליכין נפיהם של סחויבני
 סריפה (עיין סנהדרין דף כ"ע"א)
 גישול סממנים דהיה נחשן. ג"ק
 (דף כ"א) כי קאמר רבי טייל
 נפתילה דאספסמא, פי' קשירה
 של אספסמא שהיט ארוכה כמחילם
 ובי אנה סקלחה נחן פשע דידע
 כי אכלא נחמס סה שנחן וגורמ
 סס שנפנים לחן, פשום סכי כי
 אכלס נחן פסודס.

פתל, Sch entsplanen erlegen,
 פתל, סדרש גרשית דנס פדס
 ע"ס כפסולי סות לים לס

[sicher Angabe z wei und כמר : flige Flamme (S. Jarchi
 zu Berach. 40, 2, Schlagw. כמר) baßer auch כמר im
 Arabischen Monb bedeutet. פתכמר würde also in diesem Be-
 trachte den Zwelfachumflamnten ausdrücken, ein Wort
 welches den Wüsten sowohl als die Beschaffenheit seines Dienstes be-
 zeichnet.

1) Die Schlange von deren Erlegung Apoko, Pythom, die
 Legende Pytho, und die Priesterin Pythia, genannt wurden.
 (S. Arab.).

2) Pit hom soll die Stadt Pythumes seyn welche Herodot
 (I. 2.) erwähnt. Brocard (Descript. terrae sanctae) sagt
 daß Pit hom und Naemes, fünf Meilen oberhalb des Ortes,
 wo sich der Nili theilt, und jenseit dieses Flusses gelegen hatten.
 Maréham hält Pit hom und Pelusium für einerlei. Der Talmud
 hält Pit hom und Naemes für eine Stadt.

Digitized by Google

ימות כחטט: דאס ענד אפא אנד
ברדלם.

צבע, den Finger aufheben

ה ז א ו ס ז

לבע, ניומא (דף כ"ב) ונמניד
(דף כ"ט) בזמן שכן שנים שוין,
המסוכה אומר לכן כלניעו, חנא
בוליאן אלנעומויכס למניין. ירושלי
מבוס לב יעו? בוליאן אלנעומויכ
וכך כים הדבר מקיפין סכסכים
ועומדין במין בוכליאר, וסגדול אומר
נמאב מ' או ע', כיה אומר קמון
יומר משהיו סכסכים, וסמאוכס נא
ואחר כך נוטל מלגסת מראש של
אחר מכן, וידעין שממנו פייס
מחיל, והממוכס לא יודע קמאבון
עדיין, ואחר שנטל המלגסת מודעין
לו בחשנן, וסא אומר לכן בוליאן
אלנעומויכס ומוכס וסולך כל
האלנעומויכס אלללללללללללללללל
למנוח את ישראל וקמקוס שמאליס
החשנן הוא הזוכה (ס"ב מרגוס
ספיל מור לב ע פיסא אולי מענין זה).

צבע, a e b e a e

benetzen, heile

כבע, במדק אחרון דערלס (דף
פ"ב) נגד שלנעו נקלימי ערלס
ירלק, במדק ז' בשניעית (דף
מ"ט) ממין לב עין ספייטי סטי

לאספריטין לייבין לייבין אל
עבות (ס"ב מ' קומיס דקיס וכן
עבות).

צב, (a b c)

Seit, a e a e,

ס ז א ו ס ז

לב, אכל אדא ביה לייבין לים
לן בה עיין בערך מרש (ס"ב לא
פירש מיסדא וז של נבא מליעא דף
כ"ט בערך מרש, וסא סיסדא
לפרש, ואולי פירש שס וסממ
סממאמא (שלו) מ' כגון סדס
ומיאס, רש"י מ' כל דבר שמוכין
לחך סממאס או עמאס או סכלין
או עקרי נממס קרי ציביא ע"כ
וסא בעין Cibus כללללללללללללללל
שס כולל לכל דבר הנאכל מלדס
או נכמס. נמממית (דף כ"ג) כי
סמא דרש לייבין אחר כמממ
וגלימא אחר כמממ, במלין (דף
ק"ס) סאי דאדי מיל סממאס ראלנא
ממס לב ייחא סאס וכו' (ס"ב מ'
קממין וקא).

צבחר, a e a e a e

benetzen, heile

לבע, סלס ענד מעט מוער
מר' סלס עוד זעיר לייבין:
ננרמאמית רנא פרשא ע"ת סלך
צבחר ומס ל'.

האנשים על העפר ומינצין אותן.
 במגילה (דף כ"ו) ובנ"מ (דף
 ס"ג) לך אחד נרבים ליכא ביניכו,
 פי' אם מהיכ בהלואס ב' דיוקנן
 (גמרא) וכיולס בו סרי זו רביח
 גמרה מנ' לך דין גני מלס אנני
 לוח, ואכיס' עוגרים, אכל העושה
 שדכו סכר על מכלי גני לוקס הוא
 רביח, דאי מוסיף ליה חזי מהדר
 ליה בעל כרחיס, אכל גני מוכר
 לא סויר רביח, דאי נמי לא מהדר
 ליה לעולם ולא אתי לידי רביח,
 ואפילו למסדר ליה לא סויר רביח,
 אלא כשיחזיר וכן מוכח מהשמש
 שיחזיר, דשמש לא יחזיר לעולם
 רביח על מנת להחזיר, פי' כשיביא
 לו טעמין יחזיר מה שאכל מן
 הסידור, דני יחדם ממיר ומכא
 קמא אסור, בקדושין (דף ע"ד)
 אוקמס נכת שלש שנים ויום אחד
 ואפילו כרבי שמעון בן יוחי? אם כן
 מלך חננה נמי ר"ס אם כן
 מלך חננה חננה בלומר שפיקוס
 חזק חננה מלך חננה חננה
 ממנה עלמה פירוס: (ורא' פי'
 פשוט מוכח לצידו).

צד, *gängen, machellen*,
 צדנייתא, *zeruemaß*,
 לך, נאמ' (דף קל"ז) אם לא
 הביא גרים דרב קימי אימיליד ליה
 יכוס, וצו מלחין יומין שכיב,
 יתיב קא מאכיל עליה, אמר ליה
 אבוכ לך כיוון קא בעת למיכל,
 צמ"ק (דף כ') מר עוקנא שכיב
 ליה בר חסוד סנר למיכא עליה ו'

אסופת דכחינתל ששם דמח
 כמסמרת, צחולין (דף ס"ז) לא
 לינמי אינא שיכרס בלנתל
 צחורתל דלמס מרש מינא ללנתל
 וכו' פי' מוך סדס וכדומה לו בסוף
 גמרא דעבודה (דף ע"ה) הכי
 מלמס דדיוקולי דקיימי בסגלי דלרי
 מדיקן דלנתל וכיחכא מיינצין
 וי"ס לוף של דקל וכדומה לו.

צד, *zeit e*,
 צד, *zur Zeit setzen*,
 לך, צומא (דף ל"ז) דמלך
 אלו דר' פי' לא ילך מלמיד
 בלך רבו שחוס כנגדו ממש ששעושה
 כן סרי זה צור, גם המהלך אחרי
 דצו הוא גם דוס, אלא דמלך
 אלו דר' מקלמו כנגדו ומקלמו
 לאמריו, וס' (דף נ"ה) כשהוא
 ממש למעלה מלך ידו למטה,
 פי' מחן כף היד למטה ואלנעומיו
 כלפי למעלה וס' , והוא עולה
 למעלה מן הכפרת כנגד הכפרת
 מחן לכפרת מור וטפל למטה
 בקרקע, וכשהוא מזה למטה מלך
 ידו למעלה, כלומר כף היד למעלה
 ואלנעומיו למטה, וס' כנגד עינים
 של כפרת שיהא מלפני וס' טפחה,
 כדארק ארון ששעם וכפרת טפס
 והסופה יורדת ונפלת בקרקע מחן
 לארון כנגדו, נאמ' (דף ק"ב)
 אמר שחולס מלך את האבן
 מי' שמינצא אופו במקום הראוי לו,
 חמא בלך דר' ועפרס פיר'
 דרך הנפאין צימוד מלך דין

כלדו עיניהם מנלי איש (א"ב)
ומרגוסתסו וזהו לריא ורקטיו).

צדרא, *Augensminde*,
לדדא, ומשם נפוך עיניה
מרגוטו ובקלם כלדידא, מרגין
נפוך אכניך מרגוטו כגיש
כלדידא.

צדיא, *Zeia*,
לדיא, מר' ירושלמי ואת הכטם
ואת הינאף ואת התכשמת וית
קפופא וית שליטונא מן יוסא וית
לדיא.

צדין, *Sido*,
(berühmte Phantast) (דף ס')
לדין, נפרק ד' בכלים (דף ס')
שלי קיסים וסלידונים, פל'
בערך קסס, נחלין (דף ס')
לדונים יקראו למדון שרין,
פנא מרמון ושניר שניסרים של ארץ
ישראל הם, מלמד שכל אחד מאומות
פעולם סלך ונכח כרך גדול לעלמו
וסעלם לושם על שם ארץ ישראל
מרוב חנעיות.

צדיע, *Zeia*,
לדע, לדעא, ונת לדעא
כנר מירשנו בערך נת לדעא (ס"ג)
מר' והיתר ברקתו ומיכתא בעילא
כלדעיה).

צדק, *Zeia*,
Zeia,
מוצדק, *Zeia*,
לדק, נשנת (דף ק"ג) לדק
כפיף לדק פשוט, מר' לדק
שאינו עיניו ויש לדק עניו, פ"א
כמף בעולם הוס פשוט וגדול לעולם

ול' יום, על אמת רב כונא לשכחיה
אמר ליה לודכיתא קא נעית.
נכוסתא דין כתיב (נשנת)
צורוניתא ופי' דש"י מטעמים
שחבילין את האבל. בעירובין (דף
נ"ד) ונע"י (דף י"ט) מאי לא
ישרך רמיה לידו? לא יחיס ולא
ישרך ימים לייך הרמאי, כלומר
תלמיד כלומר גרמיות, שלומד ואינו
סוד ללימודו, ורצ שנת אחר לייך
ברמאי ישרך, כלומר סאי לא ישרך
נשמה? וכילא ישרך? כלומר ודאי
ישרך, ישמח בידו שלומד ברמאות
שלומד לרבו אינו רולה ללמוד עוד
ואינו עושם כן אלא שרולה לחזור
לחלמודו, פ"א לא ישרך רמיה
לידו כלומר אם ישרך בכפי העוף
רמיה לידו יעופו ממנו, כך דגרי
סודא אם לא יסוין נהם נסוב
יעופו ממנו, לא יחיה ולא ישרך
ימים, צווקרא רבה אמור קל הכסנים
ולקחם לכס אמת ליד הכוס
ליסטא ואינא, וכי ישרך אסך
לדינון ונשנינון נטילקי, נראא
השנא (דף כ"ג) אם לודא להם
לוקחין בידם מקלות פי' סודא להם
אדם, כמו ואז לא לודא ופחדים
ממנו לוקחין בידם מקלות, צווקרא
רבה בריא ויסי ביום השמיני ולדי
לי מן נטורייא.

צד, *Zeia*,
Zeia,
לד, נכלתושיה יתגלע, מרגוטו
וכל מולכא' מלטדי, וכל סויל
יתגלע מרגוטו וכל דשמי מלטדי

כפא צלדרויסא סלל סלני
 משמיהם דיקרי עליה לא, וס
 אמר רב פפא צלדרוי דיהני
 סיניש ד' לק', מ' צלדרוי מוכרי
 גנדים של צעלי צמים מנהגם להוסיף
 להם ד' שעות לק' שירוחו אוחס,
 צמ'ק (דף כ"ז) ובכתובות (דף
 ח') והאירכא כהו עלמא אפילו
 צלדרא נח אוח' (ט"ב בכותבות
 מחוב צלדרא פ' צג ענ).

צצה, צ צ א פ
 לה, תר' למאס לך כפשי להית
 לך כפשי, תר' לקראת למאס ללמי
 להיא.

צצה, צ צ א פ *צצה*

להב, צחלין (דף כ"ב) ובמסכת
 צפרה ואס מן העוף, מחילת
 הליכוב מה וצא פסול, פירוש
 ליסוב כדכתיב ושער להוב והוא
 קרוב לגוון האבן, צפרק צ' צמדות
 (דף ל"ח) מפני שחששן מלהיב
 מ' מאיר ומצהיק צפרק ג' צנגעים
 (דף ל"ח) הכתקין מעמאין צב'
 שבעות וצב' סימנן צאער לכן ובשע
 להוב דקן, וצריש צפרק (דף ל"ח)
 להובו פניו של יוסף הצבלי,
 צמכות (דף ס"ח) שחקרני ערפון
 להבו פניו של רבי יהודה, צחלין
 (דף ז') רלינד צעור אללי? אמר
 לו הין, להבו פניו של רבי,
 צפמס (דף קי"ב) להבו פניו
 של רב ספרא צנדרים (דף ס"ט)
 אמר רבי ערפון היום פניך להובים
 צמכות (דף ק"ג) פניו להובין
 סימניהם, פניו ירוקין פסין רע לו.

הבא, ניומא (דף ל"ח) צדיק
 מעלמו, מ' כצנאר צדיק מחנך
 הוא לעלמו, כדכתיב וצר צדיק
 לצרבה כצנאר רשע אחר מחללין
 כל כרשעים, שצמר גס רשעים
 ירקנן, צראש האס (דף ד')
 וצפמס (דף ח') סלע זו לצדקס
 בצביל שחיו צני ובצביל שצוכה צה
 לעולם סנא, הרי זה צדיק גמול,
 כך קבלו מר' שש הדרשן צדיק
 גמול מ' לצדקה שצוכה היא,
 אף על פי שהוכר שחיו צני וצוכה
 לחי עד, לצדקה שרומם גו,
 צב"ב (דף ע"ו) וצילמדנו צדיש כי
 תשא ענין לצדקה גירושמי צפרק
 קסא צפאס (דף צ"ב) וצסוף פיאס
 צריש גמול צעלן צמדהרין, תנא
 דני אליהו צדיקים שעתיד הקצ"ס
 להסיות שוב אין חורין לעפרן שצמר
 וכהי הצמר צליון וצ' ואותן אלף
 שים שעתיד הקדוש צריך הוא לצדש
 עולמו, עושם להן כנפים כצארין
 וססן על המים בימים, שצמר על
 כן לא צירא צמיר ארץ וצ'. ושם
 מאמר יש להן צער? תלמוד לומר
 וקווי השם יתליה כח מו' כל צדיקי'
 שצמר צדוס צדיקס כחי, עיין
 צערן וקן: ענדא דקן מולד ק
 לענדו כנר פירשנו צערן טלהר.

צדוק, Zadok (ביחסין *צדוק*)
 צדוק וציותם, כנר פירשנו צערן
 ציותם.

צדר, צ צ א פ *צדר*
 צדרא, (צדר *צדר*)
 צדר, צב"מ (דף נ"א) אמר רב

לוח, בירושלמי במדק דיני ממונות
בשלאם בנמרא זה דורר לו, מכין
שם אחר גוי לישראל לעבוד על
אחת מכל מלות שנמורה קוץ
מחלילים וגלוי עריות וסמיכות דמים
יעבר ואל יהרג? הדס דתימא בינו
לנץ עטמו, אכל דרבים אפילו על
מלות קלם אל ישמע לו כנח פסום
ולוליאנות שנמנו להם מים בבלי
זכוכית כבועה ולא קנלו מהן, אמר
לא נמכומו משדחיהן אלא מגבי
ארנונין.

צוה, *Beitroffen, ausbütten*

לוח, בפסחים (דף כ"ו) וכל
דקלים בד' אמות ולא ענדו ליה
כבי לווין, בפסחים (דף ק"א)
אזל חנקים לדקלא מקע גרס
ולווא דיקלא, נב"ב (דף כ"ד)
גח קבועה בשלמא מקשאיו ומדלעי
אזל יתיב בליתיה ומלוי לים פי'
שורף ומייבש לחותיתו.

צוה, *zufen, zufen, zufen*

לוח, בערובין (דף מ') אמר לי'
אבי זיל עריב לסו וחזי דלא מליוסת
על בני מדרשא, בעבודה (דף ע"ד)
אמר לים רבי קייט לרב קוס זיל
וחי דקס מלוות עליבני מדרשא
אמר כיט דאמרי לי תבני חזי
רקס מלוות לי על בני מדרשא
(א"נ לשון מקרא מרש כדים ילוס).

צהב, *Gefüllte eeregen*
לסב, בט"ק (דף כ"ד) פיולא
במענה רבים מלביבין עליו, פי'
מרגישן ומלוערין.

צהב, *Büthen, feindselig seyn*

לסב, בסנהדרין (דף ק"ב) משל
לב' כלבים אהיו צעדר אחד, וכיו
לופבין זה לזה, בויקרא רצה
בלו בענין שלמים אמרין ליה מאירמא
כדו אמן להובין, בילמדנו ויהי
ברך שז וברך להובין זה לזה
כיון שזא זמן מלחמה של מלרים,
עשה בקדוש ברך סוף שלום ביניהם
וכע"מ למה תרגמו מלסב

צהל, *צחצח*

לסל, בסוטה (דף מ"ב) אל ירד,
לנבכס מפני לסלם סוס', פי'
לעקם הסוסים נקרא לסל,
כדכתיב סקול מלילות אציריו,
ואציריוסן בסוסים הימים, כדכתיב
שענת פרסות אציריו מדרשו דסדות
אציריו ובלשון ישמעאל להל אלויל.

צהר, *Zeit, Zeit*

זע, *Zeit, Zeit*
לסר, בבבליה (דף י"ד) סוים
דכס קליף להריה, פי' מקום
אנקלף מתחן דמתסוי אסיוס נקלף
לסריה כמו לסר, נקדושין
(דף ל"ז) אמר להו לא להרימי

ס') סמני שניך לזכרון, נבדש
(דף כ"ב) נודקין אותן בשם שהשמן
ך ד מ ל ס ל ס (ס"ב) מרגוש
מ ר ק ו הרמקס לזכרון מרמייתם
ענין לה חד) .

צחן, *Seftanz, Sebec*,
לסן, וזרמת סמים זרמתם
מרגוש, ולחכת סיסוחתם לחסיפון
בססוק דדברי ירמיהו אדם אוכל
לסנה פל' סרסון מלשן ומעל
כסכתו .

צחן, *Seftanz, Sebec*,
maefiteze , *Seftanz*,
לסן, נכרדים (דף כ"ב) הנודר
מן כלל חנה סודר בערים מרומם
ומחר בלד ומוריים, פסוק י'
במרומות (דף כ"ב) רני יהודה
מחר בלל חנה שאינן אלף ליטול
את הזוהמא, כידו' ללחם דגים
קטנים כנושים ואם מאים בכל של
מרומה בתוכן, מליך את הנללים,
וכדגים מותרין, ובכלד שיהא בכל
בזרמיו ולא במערב עם הדגים,
במוכה (דף כ') הלי לחכתם
דגב נהרל ארץ. בעבודס (דף מ')
כהם ארצא דלחכתם דלחמתי
לסכרס .

צחר, *Seftanz, Sebec*,
לסר, נכרכות (דף ל"א) לס ארוד
ולא גון לס אוכס ולא לסור פל'
לנן כמו למר לסר .

צחם, (אסמטה *Siehe*)
לסס, סינה בעמוד השחר
כלסמס לס לפרולא מירוש בערך
לססמס .

ו ל ו י מרסם לנן מילום ענין
לואס .

צואר, *Seftanz, Sebec*,
לואר, בסולין (דף י"ט) כל סעודף
כסר למליקה, וכל הלואר כסר
למליטה, במכחח (דף פ"ט) חנו
רנן ידו על ראש ולא ידו על
לואר, ידו על ראש. ולא ידו
על גבי', ידו על ראש ולא ידו
על הסה, ולריכס, לי סלמעין
כסרמסנא לואר לשום דלס שו
לסדי ראש חכל גבייס דסו לסדי
ראש וכולין, מירוש סלואר סיינו
סגרון .

צוורן, *Seftanz, Sebec*,
לזורן, נקדושין (דף ק') ומפיק
סין לזורני פל' נודיות חילול
(מלשן צבר) .

צוות, (צבת *Seftanz, Sebec*)
לוות, אלף ללוות לה, עין
ערך לבת צברס .

צח, *Seftanz, Sebec*,
לס, בשנא (דף קס"ד) לפי שאי
לפסר בלל לוק לופי סמן, בעבודה
(דף ל"ב) לפי שאי לפסר לה בלל
כסלופי חלב פל' לטון סמיטה
המה. בוקרלרנכ וכיימך והסניע
בלל לחות נפסך כסחהס נפסך
מלס לחסם ללסם ללי מייסנה .

צח, *Seftanz, Sebec*,
לס, צר"ה (דף כ"ח) אבא שאל
לומר מים ויין מחר כדי ללחלח,
ננכא מליעס (דף פ"ט) מחמתי
גסר מללכמן ריש לקיש סמר
מליללכמן במים, צבילס (דף

Digitized by

אסם מקמיק על רוכס לעול. פטט
הדה להרבות לך נכסים, זלל
הוא הסועל שעושם שכירות ועמד
נשרד חמש ואוכל ארבע ככרות,
ובעל הכות שישן בלל ואינו עוסד
נשטם ובשרד אינו אוכל אלא ד'
ככרות, הלכך דייך נטם שיש לך
מאוב השדס זו לרוכס, מ' אחר,
כי היכי דלריכי לאשכף עמיד שווא
זלא ד' ככרות למזוכותיו ואכמי
דימו לך לריכין ד' ללללל לאשכף
עמי, מאל אטר ל, כלומר מעשם
אז בר מילרס אינו אלא משום ועשית
סישר והמוז, וכיון דזס דוכס עג
סוס אף על פי כן אינו יכול לפיות
זלל שדס אשס לא יקסעכשיו שדס
א יפמיד פעוסיו ואין לו זמה
לכחפרנס משום סכי לא יכלת
לסלוקי דאין לך ועשית סישר והמוז
גדול מזה דמשניק ליה למזן.

צלב, ח e g a u פ
זלל, מר' מלוי זלל.

צלכחא, ז e a א
זלכחא, בעז' (דף ז"ט) כן
סיסני עוברי דגיס מלי ניהו?
זלכחא מ' שהא דג טמא וכך
קורין אומו זלשון יאמצאל, והוא
דג דק ארדק עגול דמות נקש וכשנא
אדם לתופשו מקליק בידו ונופל

דמזלזל אצלויי פיר' לא היו
טמין פניהם צהריא בקרקע אלא
מטין על הדר (א"ב מר' לא מטה
משפט לא חללי דינא).

צל, ח e e e e
זל, צפוטס (דף ז"צ) בתולה
זילונות מ' מרסא עודה קטנה
שמתמדת יומס ולילס להמפלל
(א"ב מר' סבלס זלל מל ובדניאל
מזלל ושווא).

צל, א e e e e e
זאקיס (דף קי"ג) ובשבת (דף
כ"ו) ובזכרות לסה נקרא שסה
זולה? שכל ממי עולם נזטללו
שס, ורבי יוחנן אמר למה נקרא
שסה זנער? שכל ממי עולם נזערו
לסס, זנ"ק (דף ז"א) זללל
זמים אדירים והעלית סרס בידך,
זללו כעופרת.

צל, (Fine Segenart)
זל, ירושלמי דשבת מרק כלל גדול
אכן זלין למזקין פירש הספרס מין
חאנים).

צללא, ז e e e e e
זלא, זכדריס (דף כ"ו) מלי
דרג? ערסא דגדא, רב מחלישא
בר טגדנא שטיה, דהוא שכיח זשוקא
דללעי, מלי דרג? ערסא דזלא
סיר' זלא כוס עור כסוי וקשור

שילן פארק יא' נשקומינ ופוזש
גרעניכן ועוואן סכן אפן ומין סאמנין
וכל מי שיז בו לנה הרנח שותח
משמכו ושמו בלאן ערני אלכרוז,
ושמו קורין דפן כרוז.

צלם, *צלם*, *צלם*, *צלם*, *צלם*

צלם, נבנא מליעא (דף ס')
דנח ארא לללומי גירי מי' לליר
החלים למידק לדדין, פי' לחננו ולמען
במקלות נגידים שטוען ענה כדי
להראות דק, ולללומי דיקולי,
פי' ללירי סלי נמרים דערנא נעמקי
אסיר דמחמו כדמי, בילמרו
ואתח מלוח כנוד סכמים יתלו,
זה דוד ותלמח שנט בים הסקדא
וכסילי מרים קלון, אלו סומות
העולם שחריצותו וסקדוה ברין
הוא עושה לכן קלון דאס סח סמו
ס' בעיר ללמס מבא, למח נעיר
כמשול אומר סקוס שולמסיס סקפס
סס הוא נחמיני.

צלמות, *Zelbeshatten*

צלמות, בילמרו נמוף כי סאס
כל ימות החול הרשעים נדונין ובנבס
סינן נדונין, ובסכסדרין אילמים
מלתך שמו דומס הסמנוס על
הנשמות בל ונוטל נשמתן, הס'ר
ארץ עיפחה כמו סופל ללמות
ולס סדרים, סכו ללמות? ללו
למות סכנר שלמו סדרים.

צלמים, *Salmon* (צלמים)

צלמים, נפרק ד' בכלאים (דף
כ"ח) נבנא במרא (דף כ"ב) מעס
בצלמים נאחד שנטע את כרמו
בעמות (דף קכ"ב) מעס נלמק

שיער מללה ב, ונער זיעקס בלא
לכח, מרגומו ואדליק זיעקס
כאשחא דמללה בל, וכלהנח
מלחט מרים, מרגומו וסידסלסוכי
דמללה בל כעין כחש קלל
מרגומו כעין כחש מללה ב.

צלח, *Wellingen, begliffen*

צלח, נבנא (דף ע"ה) כי סיכי
דלי ללח לנעיס פי' לא נחא ליה
דחיסוק נשמה דכל כמה דאית ביה
נשמה עפי מללח לנעיס, שבעו
סמעלה ימה ויכס לנעו וסח ונריס
כי סו מלליח.

צלח, *Spalten, theilen*

צלחחא, *Spaltmer, theilmer*
צלח, נבנא (דף כ') עטרן כל
שכח למאי חוי? לללחחא, נטיין
(דף ס"ט) לללחחא לימי מרגנוולס
נרא וכו', פי' לערא דנקיס נחד
גיסא דרישיס ושמו בלאן ערני
צלחחא. פי' אחר מי שיז לו כח
בסמלע דאז כמו וינקע עלי
עולם מרגומו וצלחחא נבנא (דף
קכ"ט) שמואל ללחו מנקהס
דאגא, נבנא מליעא (דף ע"ט)
ננא' ונצריקה כללחחיס לליכיס
וכנכיס.

צלחית, *Zelchit*

צלחית, נמוף ע"ו (דף ע"ב)
נטל משקד ומדד לסיך ללוסיח
נבנא (דף ס"ב) ללוסיח של פלייטון
לכלחחא מרגומו ללוסיחא.

צלליבא, *Ein gewiffener Baum*

צלליבא, נבנא (דף כ"ס)
ולללוליבא דמי, סיר' במאנא

צבצבא צהרא (דף כ"ט) אכלב ג'
פירות ג' ימים כנן מאכס, אכלס
ג' פירות ביום אחד כנן ז'לף סו

חוקס פי' ז'לף יש צו קפריסין
ועלין וסביונות, ואף על גב דאביונות
ליכין עיקר פירש, הכי כמי כפרי
מאכ' הן סבובין מכו חוקס, ז'לף
סמעאר ממדות אביונות וקפריסין
עיין בערך אביונות, פי' ז'לף

הוא נלש והוא פרחא והוא שס
הליך ונלשן ישמעאל אלכפר ונלש
קפר"ט, סמרו' הן לולבי נלפא
וכשן דבין נקראין שימי ואוכלין
איתן וכן עקר סען שעושה כפרי
ועליו, ועל העלין אומר בורא פרי
הארמה, שכן יולאין מן הארמה,
ואביונות שכן יולאין מהן הן עקר
כפרי, וסברין עליו בורא פרי
סען, וס על הקפרס שהוא אומר
אביונות כמי סברין בורא פרי
סען, שהוא אומר הכפרי ונקרא כלל
דפרחא, ועוד נקראין אביונו' נוטיחא.

צלפחא, (צלכחא *Zeche*)
זלפסא, עין ערך זלכחא כי
כן גרס בעל הערוך.

צלצל, *schellen, seden*
schellen, seden
זללל, בשקלים (דף י"א) הן
ארוז על זלללל, בחמיד (דף
כ"ט) מיריחו היו שושעין קיל
סלללל, בערכין (דף י"ג)
והזללל לבר (גמרא) מנהגי

צאחד אומר אבי פלוני הן איש
פלוני פי' סס סקוס (א"ב זבלס
כסוב ללמן).

צלמונית, *Infam aliet*
זלמוניות, מדרש ברשאית רבה
מדרש והקול נשמע דן נכנס
זלמוניותו פיר' באחרותו לול
(Sol) גלשן רוטיו נדר, וסוכר
(*solus*) גלשן יורי אחרות).

צלע, (אפתא *Zehe*)
זלע, חנף הוא יליע הוא זללע
סוף סוף כמר מפרשים בערך אפתא
צלע, (צללא *Zehe*)
זלע, ספספת כדרים (דף כ"ו)
דבוס שכים גאוקא דלעני ואמר
ליה מאי דרגא? ערסא דללל
פירש רש"י מוכרי עורות וזללע
כמו זללל.

צלח, (מצלח *Zehe*)
זלח, לא למעלה ולא למסס אלל
במזל יף כמר מירשנו בערך
מצלח ובערך כגד ובערך זר
יודע כסביא למעלה מרגומו ילחף
צקורכא.

צלחא, *appezzazza*
זלח, בשנח (דף ק"י) וכל משקין
לסמיו מאי? לסמיו מי זלפי
בחסין, נבילה (דף כ"ט) ג' עזין
הן ישראל באמות וכו' ח"א אף
זלח באביונות, בשנח (דף ל')
עחידין אילני סרק שנס"י מוליאין
פירות וכו' עד כמק אסח לים זלח

צמצם, vereinigen, zusammenstellen,
למלאם, ציננות (דף כ') סדר
לה ברני יומי בגילוי דאמר אפאר
למעלס, נכחורות (דף י"ו)

למר, במסגרת פ"ו בכללים (דף ל"א)
רבי מאיר אמר אף למר נפון אסור
ואינו מקדש מירח מוך ובלעז
בנב"ל: (Bambagia).

צמר, צמרא, צמרא, צמרא, צמרא
למר, במסגרת פ"ו עירובין (דף ק"ט)
רבי יוסי אומר שוק של למרים
סיה, נפרק חשעה ועשרים בכלים
(דף כ"ו) קוט מלאים של למרים
ושל שוקלי זכוכית מפסיים.

צמרא, צמרא, צמרא, צמרא, צמרא
למר, במסגרת פ"ו (דף נ"ה) ששם
דאכתי לא פרח לומר ר"ס מינה מ'
עדיין הסמות בה והיא מחטם הכלים
בנ"ק (דף ס') רבי ארל אמר
ד למרל למורי פירוש קטמל
קטומי שלל נאף נשפתי שלל פער
פיו ונאף סן הנרון דמינו רוח קס
לפיכך אינו דומה לזורח ורחס
מסייעמו פ"ט שלל היה מלכס בכל
כפו שלל מנאס על גבי סעור ולינאמו
סרוס, ונע"ז (דף כ"ט) סאי
סמאס למיכסל כמכס של קלל
דמיס.

צמרתא, צמרתא, צמרתא, צמרתא, צמרתא
למר, במסגרת פ"ו, בנב"ל מליעט (דף
פ"ד) קניל צלים שית בלשיתא
מ' סנן שנמקנס זכרות ואינו יכול
לסחיל מים שלל נלער, ועל כן
צעדינל דעייל רזי לנית הכסל
לסחיל מים היה זועס, בגיטין (דף
ס"ס) ל למרל לימי שלל
נעופיימל מלסל וכולי עד וגפיין
נחמרמל דנכקל מיניס דמליל
לכולכו ליסרי, סרי אורו סנן

סנן קלל שלל ביכרה וילרס ב' זמרים
וחלו ב' ראשיהן כאחת, רבי יוסי
בגילוי אמר שניסן לכסן אכאסר
בזכרים לה', (נמרל) רבי יוסי
בגילוי שסעיין ליה דאמר אפער
ל למלס, בינמח (דף מ"ו)
סרסו ליה ולמלמו ליה, נסומה
(דף מ"ה) מאי טעמל דרבי
סליעוד? קל סנר אפער ל למלס
פי' שות צכון סמיכן.

צמצם, צמצם, צמצם, צמצם, צמצם
למר, במסגרת פ"ו, בנב"ל מליעט
שעמדו יארל על סר סיני מללכאין
עלמן ככלס, פוחקין אסת וקומלין
אסת פי' סק שין, בנרלסית רכס
צכוף פרסל מ"ו ולמלסה פניה
ורלס שפחחל וסיל לא רלס, נמלל
איכס חני הנדר לפטרונס שכסם
עליה סמלך נטרדה סון לפלטין סס
עמל כלכס ולמלסה אסת פניס
ועמדל לה ססורי סעמוד פירוש
כססל, (וחקס הלעיף ורחכס מ'
ונמינל רדירל וארלצמצמל כס).

צמק, צמק, צמק, צמק, צמק
למר, במסגרת פ"ו (דף ל"ה) מלססן
ויסל לו אסור, וסס (דף ל"א)
סוליל בנרונרל לאכילס וליסס
צבילה (דף כ"ו) סיה סוכל צענגיס
זכומיר וסעלן לגל לעזות מכן
לימוקין, בחולין (דף נ"ה) כל
סלימקל רלסל שלל, בנרלסית
רכס פרסל כ"ו כל סלר בלרץ יגוע
י למוק פי' יגס.

צמר, צמר, צמר, צמר, צמר

וְלִמְעַתָּה יִדְּוּ וְסוּסֵם לְקֹדֶר, כְּעַתָּה
(דף ק"ט) מִי שֶׁנִּפְקֵד יִדְּוּ לֹא רָגֵל
לִזְמַן מִ' בֵּין וְלִינֹו קוֹשֶׁה, בְּפִסְחִים
(דף מ') רִבִּי יוֹחֵי אֹמֵר שֶׁאֵין
בְּקוֹמָן וְחֹסֶן לִזְמַן פִּסְחֵם. לְמִית
צִתּוֹתָם מִדִּיּוֹן, בְּשִׁנְתָּה שִׁכָּה רִבִּי
בְּנִים וְלִזְמַן מִיִּתְכִּין לְבִרְאָה
וְלִשְׁתָּה צִי וְלֹא הוּא לֵן דְּכִיתָן לָךְ
וְלֹא צִי חֶסֶד וְלִזְמַן מִיִּתְכִּין וְלֹא
סוּי לֵן דְּכִיתָן לָךְ וְיִסְבִּין לָךְ מִיִּתְכִּין
בְּשִׁנְתָּה דְּרִין (דף ק"י) סִכּוֹל יוֹמָה דְּפִסּוֹ
מִלִּזְמַן מִיִּן קָמִים וְלִשְׁתָּה חֶסֶד
(א"כ) בְּנוֹתָאוֹת שֶׁלֹּא כְּמוֹת פּוֹב
דְּאֵכָה מִזִּילָה לָךְ וְלִשְׁתָּה חֶסֶד.

וצבראשית רבה פרשת כ"ג ועד רסומים
 מלכות וכו' הוה מלכות עיגולא
 ומסלך ביה, צויקרא רבה אטור אל
 הסהנים פר' מה יורון ובמקא
 דעומ' ושאף במים קילס ממז' של
 סיקון ועוג משה וכל סמלומתין
 לו וכו' בילמדנו ואת יהודה מעמד
 לצמסך שהוה מלכות לצמי
 כנמיות וזוחין דברי מורס גלמאס,
 בירושלמי פסוק אהרן צפיאס ויהיו
 כ"ג עד רסומ מלכות לק הוה
 מסכן פי' ענין יוכס פדוק ומזור.

צין, ו א ו ה ז, ז א ו י t, א ו י
 לן, נפרק חמשה נדמאי (דף י"ו)
 פלקת מן הנקמות מעשר מן החמס
 על הכול כת ומן הכול כת על
 החמס, נב"ב (דף ע"ד) הרג את
 האר ו לינן את הנקבות פי' מלשון
 ככת של בקליר.

צנא 7. ב. ז. ט. י. (77 ב"ה)
 ז. כ. ס, זננב סלונב (77 ב"ה)

צוילט מען כעגערעלע אים יעצק
אויס פון וועל שטעט ממנו לכל
מיני און שטוב, וואס לכל מיני
קדש וכן פאר'לענדע זאל
קדש שווער און שטוב, לענדע
אלע קדש שווער און שטוב.

Fieber, Schmerz, Schred, NOY

למרס, בחולין (דף כ"ט) אף על
מי דסדח וקיימי, למרס בעלמא
כול דכקיסט לבו, מיר' כאן, נכדא
(דף ס"ג) וכמין למרסורום
למין ארסא ו"פ סמרמורות
סן סמר ספחד נשרי לני סמרמ
סמרמא לני סמרמר.

Zusammenziehen , תמצ

[illegible]

לשמו צדק חיי והוא כגון למקד
שלינו יכול לעשות זה מלאכה ושלו
צל למזכרו פועתו נרמים וסופה
לחזק, ציננות (דף קכ"ט) היבא
דליבא טכס מילמט למת י

נגיעין (דף מ"ב) היכי דמי דלס
 עלים קרנא כגון שסכחו על ידי

לכותאן כללית יד בלונמא וכולי,
 בנ"ב (דף י"ח) ככל גמלי עסיקין
 בלונמא וס (דף פ"ט) חנו
 רבין אין עושין משקלות לא בלעז
 וכולי עד לכל הוא עושם של זכוכים
 ואל לונמא, סי' אן חזק וקאם
 סאד, בנדכ בגמרא (דף ח') סי'
 זו היא בחולת. כמלא בה חרש אין
 א בחולת קרקע, לונמא כרי א
 בחולת קרקע.

צנב, צנב, צנב, צנב, צנב, צנב,
 לנס, בגרות (דף ל"ט) פת
 סלונמא בקערס, סנדך עליה
 סמוליס לסס מן סארץ, סי' פדורס
 פתיתין בקערס וילק עליה, פירוש
 סאר לונמא יגס ולינו יכול
 לאוכלס אלס בקערס במקמס.

צנן, צנן, צנן, צנן, צנן, צנן,
 לכו, ספרק קמס בכללים (דף
 כ"ב) סטוחן לסת ולכוכות, בנס
 (דף כ"ד) ולס בנסן לכוכוס,
 ספרק ר' סמסירין (דף ס"ו)
 לכו סנצערס כדס מדיחחו וכול
 טהור סי' לכו סמס סנצערס
 וכליסנא דרבנן ססו פוגל וכלסן
 יססעל ססו פוגל וכלסו סרמוסל
 (Armoraea¹)

צנן, צנן, צנן, צנן, צנן, צנן,
 צנן, צנן, צנן, צנן, צנן, צנן,
 לכו, בילסדנו כבי ססל לכו
 וסדס וסנדל גד לכו ססיל לנס
 סדס סקדוס בריך הוס עמיד
 לסדס לעמיד לבוס, מנדל גד

סל בבוכס וביסנל סל בלכס
 ופירי, בגדרים (דף מ"ט) רבי
 סמעון סקל לכס סכספיה וסמר
 גדולס מלסכס סמכדס סח בעלס,
 סי' סיה מוליכס לניח סמדרס ויוסכ
 עליה ומסכנד מסנס סלינו ויוסכ
 על בני קרקע, והוס כלי סדרך
 לסוס סס פירוס: (סנא סמילוף
 סידוס).

צנן, צנן, צנן, צנן, צנן, צנן,
 לכי, בגרות (דף ל"ט) מוס
 ססרס עד ליכויסל דנכל, בנ"מ
 (דף כ"ד) ססוס דיוסל ססרס
 וסדמס לכויסל סל רבי בר סדיון
 סססדרין (דף ל"ו) וסרנס
 ליכויסל דנכל, סערובין (דף
 י"ט) סני רנס בר סרי סדני רבן
 יוסק בן וכלי סמי סמרס יס בני
 בן סנס וכולס עסן מבינסן חו סיל
 סגלינו סוכס (דף כ"ט) ליכוי
 סר סנרל כסדוס וס סיל ססס
 סל גיהנס, סערובין (דף ס"ג)
 רבינל סוס יחיו קמיה דרב סלי
 סויס לססוס גנרל דקס קטר ססויס
 בלכויסל סנכסל וכו' סי' סיה
 קוסר ססורו דקל, בנ"ב (דף
 ס"ט) קני לך דקלין וסלין סולי
 וליכין פירוס דקלין ססריס
 גכוק סל לין סר סילנס גדוליס
 כולי סר סילנס קסמס, ליכין
 דקליס קטמס.

צנן, צנן, צנן, צנן, צנן, צנן,
 לנס, סססמס (דף ס"ו) רסויוס.

ס"ט) אַמקוהו כהלס ס ליכור ס
דרשט דלמס בנליכס דרייטס, ליכמי
בליכורס דרשט כנר פי' בערך
בליין, בליי וס ליכור וסקורס
וכמנחל פי' בערך נר.

צנר, *Canal, Escabe*

נכר, נסכדריין (דף ו') סלי
תגרא דמי לליכורס דנדקס ביין
דרווס רווס עיין בנדיק, פי' מרנ
של מים, ננ"ב (דף ס"ו) מנו
רנן ליכור סקקין ולנמוק קנעו
פוסל סם סקקס, בנליק (דף ק"ה)
סלי ליכורס דידקס בלרעיס
פי' סם סמיס.

צנר, *צנר, צנר*

נכר, נשנס (דף קכ"ז) סמס
נחוס ליכורס סמיס על ננר
אל ר', נמוק סכרס (דף ס')
פי' סמיס עומד ומדנר על סמיס
סכר ונחוס ליכורס סמיס ננר,
ביוטס (דף מ"ז) סכר עס ערני
ונחוס ליכורס סמיס על ננר,
נמגינס (דף כ"ב) וסמס ליכורס
דנחוס סליין דנחל פי' כליין של רוק.

צנר, *צנר, צנר*

נכר, ננרנס (דף י"ח) סמר
ליכורס ליכורס? סמר ליכורס סקליכוס
סחוס ליכורס דרשט, נשנס
(דף ק"ט) וסמס לכו סליכורס
דרשט, נכנסנס (דף ס"ו) סר
עוקנא בוס שרי להסוס עניס ד'
אז בליכורס דרשט, גניטין (דף

צנר, *צנר, צנר*

נכר, כוס ננלע סם ליכורס
כנר פיראנו בערך כוס שלישי,
סמטין וליכורס, נמגינס (דף
כ"ב) גזירס סמס יטביל נכן סמטין
ו ליכורס נכלי סליין נמיו
כשפוסרס הבור. נכלי סחכות
פרק י"ט נבליס (דף י"ב) ליכורס
סחוס העניס כמין סשכול ונפרק
ליכור, פי' סכנא סליין ישרל לעניס
כומי וסכ נלויכס ונמיוין ד' סו ס'
סחכות יטבו במו סשכול, כוס כמו
וס מקנל עומאס סנל סם נכלל לסליין
ונפרק נמסר, ונחוס סעניס כקדירס
פוסטנס וכעניס סלמנלס. נמגיין
נכליס (דף י"ד) ליכורס
סמסנס סחוס, סר ונמסנס סמסנס
נמי' ננרל סעל סכוס סמין נסחוס
פוסנס סחמנס סמס וסר כן
נשנס, ניוטס (דף י"ב) לנח
סמנס וסמנס בליכורס פי' סמנס
במו לג סנרין של סמין של סר.
נמי' מו לגוסיו ליכורסיס
דנינו סנכאל ז'ל מ' עני כורס:

צנר, *צנר, צנר*

נכר, ננרנס (דף י"ח) סמר
ליכורס ליכורס? סמר ליכורס סקליכוס
סחוס ליכורס דרשט, נשנס
(דף ק"ט) וסמס לכו סליכורס
דרשט, נכנסנס (דף ס"ו) סר
עוקנא בוס שרי להסוס עניס ד'
אז בליכורס דרשט, גניטין (דף

סלויס באר, וואס דין קיין
דקטאיר קיין דין וואגאליס קיין
עבס מאס סיי קיין סיי
סלויס (א"ב לאן סקארל לעיל
איי לימיס).

[illegible][illegible]

ז"ל, נפטר (דף קי"ג) פ"י ע"ן
 את המסות פלגיו שנה לשנה,
 יבססדרין (דף נ"ט) כך סוף סלע
 על מטה א, נדרבות (דף כ"ט)
 שנה סוף נרגיליות ונלד של
 י"ז ע"ן, פי' של ילמד לאסרים
 כהסוף בעל קרי, ודבר זה שבו
 לסדין מקל ותומר פ"י ס' ללמוד
 שסוד ללמד לא כל שכן.

צעה, Schale, Schaffel
 ל'עס, ממשלס מוזל זלעס עיין
 בענד זדק, נעגילה (דף ו')
 קרעב ל'ס שווען זען דעסן מונ
 למדס וזכלי פו' ס' קערדס זעסני
 ממשעס: זען סקלישס עיין בענד
 ערן.

צעצע, חולץ, חלוצים, חלוצים
 לעצער, נבי (דף ל"ט) מיל
 חונקלום בער חונד כרובים מעה
 לעצערים היו, מ' כמו לעצער
 בחמד מרומן מילן לעצערם לעצער
 קערט שמו כרוב בחמד. כרוב
 בילד (כדער חלוצי צנצל קערן
 ליטקל רביא פון מעה דף י"ז
 ע"ב).

צַעֲקָה, (עֲזָרָה - עֲזָרָה) (עֲזָרָה)
 לַעֲקָה, נֶגֶץ (דָּף ס') וְהַלֵּךְ כֹּל
 מִיָּד מִדְּעִיּוֹת בֵּן יִיכָן חֶבֶן
 לְרֵעֵהוּ, לֹא הָיוּ מִסְרִיעִין אֶלֶס לְעִקֵּן
 לְעִדֵּם אֶבֶל לֹא לַעֲקָה, כִּדּוּ מִדְּעִיּוֹ
 מִדְּעִיּוֹ.

צעד, Hoptan, jung, Klein, לער, נערבאן (דף י"ג) ולעירי
 סלים נקראין (גערט) חאטל ומופדי
 סלים סיי נקראין בלונדער-מוסינע

רצון איוו הים ערנה איוו הים
 ל כ ל כ כ וכלי (א"כ מין עץ כמו
 ערנה) ורמ"י גיטין דף ס"ח ע"ב
 ד"ה חילפא ספרט שהוא צפצפה
 עץ ששמו פופלי"ר וכמו שתרנמנו.
 צַפֵּר, ח e s e u m g e
 צפירה, (Sphaera) אelf
 כפר, בכל כלי עץ שנחלק פר'יו
 בכלים (דף י"ו) הקופה משיעשה
 בה שתי צפירות לרובת שלם
 והעיק משיעשה בה לצפירה אחת
 מ' אילו שעושין לקופה גדלין
 ומפדין אותן ומסבין אותן, ומכין
 שה לצפירה לשון סביבה וחזרה
 הוא? שנאמר יסוב וילפוד ואומר
 באם כל צפירה (א"כ מיר' בלשון
 רומי עגולה אשר חניה מכוננת

אצל חזרת חלילה כמו נחש עקלמן
 ועושים קופות מלכירות).
 צפיר, א s e u m g e
 צפירה, צפירתא, ח e s e u m g e
 צפיר, צימל. (דף ס"ו) משך
 צפירים זו ועיר חובץ דדריסניאין
 מ' כהר ולא שער זה קטן וחטאת
 הדור מרובין. ס"ס מס שהי ללמירא
 למה אחס שוכן השעיר,
 במסחים (דף מ"נ) ונגיטין (דף
 ס"ט) לצפירתא דלא אימתה מ'
 שפירה שלם נכחח רחשה כלומר
 שלם ילדה. ויש אומרים עומת
 שמכס שלם ילדו (א"כ פרגוס שער
 צפיר ונעזר וצפיר עין).
 צפיר, (י i l l e f e s e u m g e
 צפיר, נצ"ק (דף ל') אס על

Erklärung stimmt ganz mit der Beschreibung Rauwolfs (Itinerarium Orientis I. c. 9. p. 111.) von der Saffas-Weibe überein. Nach der früher Erklärung des Xalmuds aber, scheint daß צפצפה die graue Weibe (Salix Glauca) sey, die auf den Bergen wachst. Diese ist auch in Europa auf den Pyrenäen und auf den schlesischen Gebirgen anzutreffen. Der Xalmud versteht unter קח im Ezech. (ang. St.) die Farbe der Bachweide, (s. uns. Wörterb. Art. קחה) und erklärt diese Stelle folgendermassen: "Gott wollte daß Israel wie die braune Pflanzen an wasserreichen Ufern ihm erscheine: dieses ist die Bachweide (babylonische Weibe) und Israel wandelt sich selbst zur Gebirgsweide um" (והן שמו עצמן כצפצפה שבתרים).

1) Das befragliche Wort scheint so wie das lat. Praecordia nicht nur das Zwerchfell, sondern auch alle in der Brust enthaltene Eingeweide auszudeücken. Nach Aruch aber bedeutet es das Schlüsselbein am Halse, wodurch die Schulter mit der Brust zusammengefügt ist.

נכנס וקולו בולך וקשה מלך,
וכפיטורי חננית כל יפודי
ומאי שאל כללו משלך דברי' שכללו
קצין ביילטן, פיסטורי מפורש
במקומו.

צפרדע, א ז ס ז
לפרדע, זכריות (דף י"ב)
ילא שרן טמא ולפרדע טהור,
שמהו יין טורק צו דאל קרי צי רב
הוא דארן טמא ולס לפרדע.

צפורן, (שחלת. *צ. צפורן*)
לפורן, זכריות (דף ד') הלרי
וסלפורן, לפורן א שחלת
כדמתרגמינן נטף ושחלת נטופל
וטופר א, ונושם הוא שפשו
כלפורן של אדם (א"ב אין נושם
זה כלפורן של אדם שלא
כלפורן של חיה והוא גדל בים)
צאילו חולצין פ' ט' במקוואות (דף
ס"ב) לואה מתחת כל יפורן
וצפורן המדולדלת פירו' לפורן
שנאדעו ממקומו וכאלו תלוו ולינו
דבוק עם הנשר ויכנס לתוכו מים.
צנראשית רבה פרשת מ"ז בל וראש
כמה בין ראשונים לאחרונים, מה
מכוס אשר מות נמות כי אלמים
דאינו, והגר שפחה ראשה המלאכים
ולא כמיראה מהן, אמר רבי אחא
לפרדן של אגוס ולא כריסן של
נכים.

צפורן, *צ. צפורן*, *צ. צפורן*
לפורן, צוקרא רבה בלו פרשת

לפור נפא הכהו מ' חסד גרמו
למעלת משהו שלו הכסו לידע אס
מת מקמת המכה.

צפורת כרמים (פליא ביארי. *צ. צפורת*)
לפורת, נשנת (דף ל') לפורת
כרמים בין חיה בין סתם כל שהיא,
מ' ממני חגב היא שמסקנה קשן
כדכמיב התסק צו כלפור
ותקדמו לנצרותין, כמו שטבל פרק
כ' במכשירין (דף ס"ח) סעושה
לפור צמים כנחוזן ואת שנה איהן
בני יתן, תוספת ואת שנו הרי הן
בני יתן, בתמורה (דף ל"ד) אק
מבטל גרובס כלומר כיבטיל כל
שער נשק גרובס, אמר רב פפל
בזיפרא א כגן שארג ממותו שער
כיר נשק דמות עוף דמלאכ' טעונה
הוא הלכך לא בטיל וידלק:

צפר, א ז ס ז, *צ. צפר*
לפר, תר' בקר לפר, תרגום
וחוכמי לזקריס ומכסותי
ללפריר ונקראו שדים של בקר
לפרירי תר' יומם השמש לא
יכנס יומם כך שליט שמש לא
ימחקן לפרירי.

צפר, א ז ס ז, *צ. צפר*
לפר, ירושלמי דמנהדרין פרק
נגמר ונאגיגה פרק אין דודשן כך
נא לפר לבשו מניכין וכד נא לפר
מכיינו' עולו, מ' ענין קריאה.

צפורי, (פיפורי *צ. צפורי*)
ציפורי' ציפורי צמי טושה

מה עשה נעל את הצפורן של
ברזל והים מכניסו תחתיו אמר סתוך
שאינו מפיל את הכמים הקדרינגונים
כופל, פי' בלעז סונל"ני ופול חד
בלפוזן של אדם, וכן אמרנו לענין
אלכנעות מפני מה אלכנעות של אדם
מאמין כימדות, במוספת שבתכל'
בראשונה רני יומי אומר קף
לפורן גדולה.

צפורין, (ספיר Steeple)

לפורין, מוספתא בסוף מבשרין
בראשונה היה גרים של פול ושל
מוסא ושל לפורין טמא מפני
שארין אותו במים פי' מין קטנית
הנקרא ספיר צריש משנת בללים.

צין, א א א א א א

ל, צמעה (דף י"ד) נן עזאי
ה לין ומס פירוש הוסיף לה זכר
שמות כדו להניט באספקלירא מלידה
ומת.

צין, א א א א א א

ל, צעירובין (דף כ"ד) נני אדם
דומין לעשבי השדה סללו כולל לין
והללו כובלין פי' כולל לין לומח'
כמו ויזן לין כלו' שמחשערין
כובלין לומקין כלומר מתענין, בשבת
(דף קמ"ה) ילין ופרת ישראל
חנו רב יוסף אילו תלמידי חכמים
שכנבל שפועץ לילין ופרתין למורה
פי' שמגדילין מדרשות.

צין, א א א א א א

ל, בשבת (דף קל"ו) אילו הן
לילין הסעכנין את המילה משנת
רב סאי גאון ואביו רב שרירא ז"ל
בשר החופה את רוב העמדה דאמריהו

אמאי אפקוס בלשון לילין, כך
הוא כל הצדד החופה העמדה אינו
נקרא לילין, אלא אם נטל מקלחו
ואייר שפלטו הכה מעט וסכה מעט
נקראו אותן מעט הכותרים לילין,
מפני שדומין להכפדין ות' סנפיר
לילין (א"צ חרגו' אשא כנפי
שחר אוקוף לילין דקדין) בשבת
(דף פ"ב) לילין שפירשו רובן
ציד מותר בכלי מטור אבל אסור,
בבבא (דף ל"ז) אמר לכן אבי
נקטנו בלילותם ואפקוס פירוש
בשערו מלשון לילית ראשי, בע"ז
(דף ס"ג) כל שיש לו לילין בן
פרקיו פי' שערות כמו לילית
ראשי. בכל כלי עץ שחלק פי' י'
בכלים (דף י"ו) סקורטיס משיחוס
ויקב ועשה ליליתים, נתן
דלוליתא כבר פירשנו בערך
כתן, בגיטין (דף כ"ו) נהגדס
ובריש גריחא דרני אלעזר למה
נקרא שמו בן לילית הכהה שחיתם
ליליתו נגדרת על גבי כרים
ובסמא' צי' כל אדם כשהולך בדרך
ליליתו נגדרת בקרקע חס כשהולך
מביחו ועד פתח העיר היו מולעות
כרים ובסמאות בקרקע במקום שהולך
וליליתו נגדרת עליהן, ירושלמי
בפרק הרואה העושה לילית לעלמו
אומר בא"י אמ"ה אקב' לעשות
לילית, לאמר לעשות לילית
לשמו, נחעטף מנך לסחעטף
בלילות וכן ללולב ומוזא וכל
מטות. הני מובשני לוליני
עין בערך כבשן פי' למה קדין

צק

צץ

מי' משום דכוס חלק לא בעא למיסר
ליה בלשון גנאי חלל בלשון כבוד,
בסוף ידים (דף ע"ו) שמוגדוקין
קובלין אנו עליכם מרובין שאתם
מטהרין את הכלוק כל הכלוק
טהור מן מרע הויזיס עיין בערך
זף ובערך סלר, נע"ז (דף כ"ו)
שמע מינה בגוק קבור, פי' יש
שני כלים אחד למעלה שמיני
לכלי שלמה-שלמעלם טהור, ושלמעלם
יש בו יין כסך ואחרי יין שני בלי
לכלי קורין כלוק על שם ילקק
וכלוק משעם שמתחיל לסלק
מכלי אל כלי אחר פוסק עד שירד
כולי, הכלוק והקטפרם ומקנה
טופח עיין בערך ע פס.

צק, Gings, Zuthat, Würze

לק, בפסחים (דף כ"ו) משל לנת
מלך שהריס גיגי קדירה, נעמל
(דף ע"ה) ונשלו במרר מלמד
שירד לפס לישראל גיגי קדירה
עם המן, נבבא מליעא (דף פ"ו)
הללו לזיקי קדירה, נבבא מליעא
(דף ע"ו) אני ראיתי ליטורי
בשלחמה והיו גם ק"פ סלף מזבני
זיקי קדירה, נכחונות (דף ס"ה)
מעשה בבלתו של נקדימין שפסקו
לה סכמים סכמים יין לזיקי
קדירה, בסולין (דף מ"ז) שלא
שעאל לזיקי קדירה טיר' דבר
היורד לקדירה.

צק, Gings, Zuthat, Würze

אומן לזויניני? איש להן זיזים
בראשית כמו שכתוב ויקחני גזירות
ראשי, במכחוס (דף מ"ב) תנו
רנן סין זיזים אלל ענף וק
הוא אומר ויקחני גזירות ראשי
אמר סניי ולריך לפרדה כליאת
דארמאי, פי' ולריך לפרד הפחילין
הינלאין מן הגדיל כקוולות שער של
בלרית שדבוקה מלמעלה ופרודה
מלמטה, נבבא נחרס (דף ע"ג)
האי גלל דמטנע לספיכתא כפקא
ליה כי לזיזים דכורא סיורמי
גרישיה, נחענית (דף כ"ז) תייה
דנכה ואחך ונפק לזיזים דכורא
מאמחיה, פירו' אלו שנים בעין
זיזים ושלומד מענין כי לזיזין
דכור.

צץ, ח ז ע ז א א א א
ז, חר' נפסוק נימים סכס בשנת
נאנניא לינא וזישא.

צצא, (חטפיתא Siehe)
כלל, חר' ואח חתמם ולינא.
צצלל, (דיוציסי Seele)
גלל, נב"ב (דף ע"ה) ונכסד'
(דף ק') השמא כניעמא דמלל
לא משכטיק, ונפסקא דעניה סוערה
ספילו כניעמא דשכנינא ליה, בשנת
(דף פ') כניעמא דלוגלמא
מאי טעמא? טעם דוטרסא לימא
דפירמא פירו' גילתה של עוף ופוא
דזיזים ומסין מורין הוא.

צצה, (רצה) Seele

Digitized by Google

כל ע, צדראשית דבס מרשח ס"ב
 ונילמדנו ויהי סדך אפילס ונפסקא
 דויהי בחלי הלילס אסר רני אלעזר.
 כל לור צד מקרא שלס כלור
 סמדינה הכמוכ מדצר, ססר צרומי
 הכמוכ מדצר, סלר סלור ית
 כצר פי' בערך חלר.

צד, צד e t u א, e i א
 לר, דלרימדיחן בענדס (דף ע"ס)
 אסר רני עקינא לרי דקל שמיס
 פי' מביאין כלריס והליין וקורעין
 אותן ועושין אותן כטין חוטין ועושין
 מן 'תכליס כדמני רב יוסף ג'
 תכליס הן של עג ושל כלריס ושל
 פשתן.

צרב, צרב a t, a e t
 לרב, צבילס (דף ה') משוס
 דלריצן פי' קאים וחוקים כדלמ'
 לורבא טררנן חזק חלמדי
 סכמים.

צרב, Entzünden, entbrennen
 לרב, סלרוצין וססרוקין כצר
 פיר' בערך סרר, ושנה והיחס
 לבער חר' ויסון ללרצס (א"צ)
 צטוסחאות דידן כמו סלורפיס
 וססריקין): וסוא כמו שררף בחילוף.

צרבה, Farbe, Entzündung
 לרבה, צגופה, פרק ל צמנויס
 (דף מ') ונפרק ו' ונפרק ס'
 השפין והמכוה וסקדח שנעשו
 לרבת פי' מלשון לרבת השפין,
 נפרק ג' צכליס סנוגע צלרבה
 עמא פירוש' ססואס פי' סקביס
 צופת וסתר מלרבה נקדל
 אותו היסר לרבה כמו

סססססן צמקדש סכל לא צמדינה,
 וסעליון סאן וסאן סססר, פי' ליר
 פוקצין סללת וקובעין צו עץ סר
 כדי להכניסו סאך לחזור לכאן ולכאן
 ואס ילא מן סללת סססרין אותו
 צצנת צעיקרין, סמי ידות סררס
 סרין לירין וס' סלכור סוא סססר
 סנארן (א"צ לזון ססוק סללת סססר
 על ליריה).

צד, צד e a i א, e i א
 לר, צדריס (דף צ"ר) וססר
 צליר וצמוריס, צעבורה (דף ל"ו)
 וליר שיש צה דנה, צעירובין (דף
 כ"ח) סיו לוקחין ליר צכספ מעשר
 ססר לו ססא לא סמעח סלא כסקרני
 דנין מעורצין צה? ספי' סיסא רני
 יסודה קן נדיס, לא קסמר סלא
 צליר צסומכא דסירי פי' כסכובצין
 סדנים וסאללין ודוסקין וסלירין
 ססו לחלוח סיוול סהן נקרא ליר.

צד, צד a e t, a e t
 לר, צצכורות (דף מ"ט) ססס
 סלעין סל קן צמנה לורי, סלסיס
 סל ענד, סססיס סל סוכס וספסה,
 סאה, סל מוליא סס רע, סולן
 צסקל סקדש צמנה לור (נמרס)
 סאי לור? סמר רב סנה סל לור
 סמר רב יסודה סמר רב ססי כל
 כספ סססור צסודה ססס כספ לורי
 וסל דצריהס כספ מדינה כללס סוא
 וסרי ססצנה וסרי סקדש וסרי
 ססעסר וסלי, פיר' כספ לורי
 סוא סלע לורי סוא ד' דינר,
 כספ מדי' סוא סלע מדינה פלני
 דוולל סלי דינר, ועור סכורס בערך

לקיט עד אלנע זרדע, ומא
זרדע? אומנעט, פי' היט אלנע
הארכוס.

צדדא, *etalepie*

זרדע, נפסחיס (דף ק"ט) סאי
מאן דצי אגירט דדיקלא אחרט
ליט דוט זרדע, נסולין (דף
ק"ט) לא סקלי סידי מפסורט כי
נקט איניש כסא צידים שמוס דקאי
לרוח זרדע, פי' דאי כוס ההוא
כוס שני מהדר פלופים לשחרים
(משמע דאינו ניין אלס אס שח
זוגות) כההוא דרנכ נר נחמני
המכורט צפרק האכר אס הפועלן
נבנא מליעט: (פיין שס דף פ"ג ע"ט)

צרחא, *zarahā*

זרחא, נשנא (דף ל') וננרכוס
(דף ט') אכל כלימא לא, שמוס
דקאי לזירחא דלינא, נגימין
(דף ס"ט) לזירחא דלינא ליכול
תלמא גיני ננניא וכמותא וואמאמי,
פי' כאב הלב.

צרי, *zari*

(*zari*) *zari* *zari* *zari* *zari*
זרי, נשנא (דף כ"ו) אין מדליקין
זרי מפני שהוא עץ, נכריתות
(דף ה') ה' זרי והלפידן, נב"ר
פרשת ל"ב מעט זרי קטף וכך
חרטמו פי' שרף היולא מק העץ
כינר? רוסמין העץ ויולא ממנו ה' זרי.

צדדא, *benötigen, bedürfen*

זרד, נבנא מליעט (דף ל"ו)
אמר ר' ירמיה כנון דא זריבא
רנכ, פי' טעם אס שפיר' ר' יוסק
פי' גדול הוא ואי לאו דפיראדני

זרדע כסחין (א"ב זרדע כסחין
צנוססאות).

צדדא, *zarahā*

זרד, *zarahā*, *zarahā*
זרד, נפסחיס (דף ז') תפשוט
דנעי ריש לקיט, נסולין (דף ל"ו)
זריג של מנחות מוכן בו ראשון
ושני נבד"צ נטעאר שני (דף ס"ו)
ונריש עדות (דף ז') בית שמיאי
אומרים יאכל זריג פיר' מנחם
ינשה שאינה בלולה. פי' אסר כסילות
הסילות כנין סוכין וביולא בו (א"ב
פי' בלשון רומי ינשה מאד). נב"ס
(דף כ"ו) ביה קולו דק אלו זרוד
כשר פי' בלעז דוק'ו (roco) ואיך
זרד זרד מה המורסן עב נמינואף
אס עב נמינו.

צדדא, *zarahā*

זרדע, נבנא מליעט (דף כ"ט)
רנכ שרל למידק זרד' ונכחובות
(דף ח') והאידנא נכח עלמא אפי'
זרדע נח אוא, פירש רש"י נבד
קכנוס ונעל העד הכיאו נערך
זרדע.

צדדא, *zarahā*

זרדע, נסולין (דף ס"ג) אסר
רנכ יאודע זרדע ארי (פיר' מין
עוף).

צדדא, *zarahā*

זרדע, ניומא (דף י"ט) סוכין
לפניו נאנע זרדע (גמרס)
אמר רנכ יהודע זרדע דרדא מאי
סיא? גדול, מוסמאס איוו סיא
אלנע זרדע א אלנע גדולה של
ימן, נמנחוס (דף ל"ב) אמר ריש

כיה לרעין הן דנורי' מדברא'
וי"מ זרעה היא ערעיתא וכן
תרגם זרעה ערעיתא, ולמה
נקראת ערעיתא? שעומדת
לקראת אדם ומכה אותו, כדכתיב
— אשר קרך נדדך ופטרגמיכון
דערעדך.

צָרָה, *Sirpus*, *Stinsen*

Stinsen hütte, צָרִיחַ

זרף, נמוכה (דף י"ט) העושה

סוכמו כמין לריף ושם (דף ג')

אמר רבה אשר שמואל הכי לריפי

דאורבני כיון שהותרו ראשי מדיני

שלכן כשרץ, פי' סלון של אשרי

שדות, ואותן לריפין מסבכין

אותן במורניות של פרצה, וקושרין

את ראשיהן ומשלישין אותן מסכה

ומהכה בגג, וקושרין עוד קטחן

שלף יפרדו מלמטה, בעירונין (דף

כ"ח) יושני לריפין כיושני קברות,

בבבא מליעא (דף ט"ב) שהוא

דאפקיד צו גבי קבר' אומצ'נהו

בזריפא דאורבני ואגבינו, פירוש

מין גמי ובעלי כפרץ עושין כן

(א"כ פי' בלשון רומי מין גמי אשר

זו סכפדיים מסבכים במיחס ואין

להם גג שטוח, כי הסיכון

הוא שיהיו חסרי גג ויפלו

יומקן שהוא רב מונבק לאו כל איניש
יכול למרושים אלף רב כמותו,
בבבא (דף כ"ט) האשה שהיא עושה
זריבים וראש' דם, איש ואשה ששאו
זריב'הן נמוך הספל (א"כ לשון
מקרא זה ואנחנו נכרות עליהם מן
הלננן ככל זריב').

צָרַם, *abreißen*, *abreißen*

זרם, צונמים (דף כ"ח) הלורס

אין הסד ואחר כך קיבל דמו פסול,

שנאמר ולקח מדם הסד וכו', במ"ק

(דף י"ג) ונגעין (דף ט"ד) אם

פסולא למר זרם און בכור ומת,

קצמו אחריו וכולי, בב"ק (דף

כ"ח) אמר רנא כלורס און פרמו

של חזרו מסוד, מאי טעמא? פרה

כדקיימא קיימא לא ענד זכ ולא

טידי, כולכו שודים לאו לנביה

סוגא קיימי פי' סדק און הנכור

בידו או מיעכו ועשה בו רושם,

בב"ק (דף ל"ב) זרם באזא מלג

בשער.

צָרָה, *Arkeflügig*, *stumbaugig*

זרן, נבכרות (דף ט"ד) האגדוס

והלירן, (גמרל) תנא עיניו

טרמות, זרכיות, דומעות,

דולפות, וטודות, פי' שענול אומו

מחוסר צדקה וחסד וחסד

שעושים מן קנים ומן ערבה,
ומלאו בתוכם פנים על פנים.

צָרָה, ח א ז ע ז א ז א ז
זָרָה, נכחובות (דף ק"ט)
זָרָה אחר זָרָה דכתיב וצד
בה עשיריה, פי' לרה אחר לרה,
דכתיב וזר פה' כדי למרמק
עוונות, צמי שטבל פר"ס במכשעין
(דף ט"ט) המוליך את הספינה
לים הגדול לזר פס המוליך ממערב
למזרח לזר פון, פי' כשהנפס מנפא
לעצות סייף או סכין או כל כלי,
בין שיתמו צדור ויעשנו בפתחין
כוטלו צלצט ונחמו צמים, זהו
זָרָה, כמעט דרבי שמעון בן
לקיש, כסייף והסכין וספינין וכו'.
עד מהו גמר מלאכתן? רבי יוחנן
אמר משי זר פון בכנשן, ריש לקיש
אמר משילקלקן צמים, והלכתא
כריש לקיש דקדוק לו רבי יוחנן,
והכי מילי בכלי נחשת דזירופין
צמים, אבל כלי חדש ודאי זירופין
בכנשן, דמתן בסוף פר"ד בכלים
(דף ח') כלי חדש מאמתי מקבל
שומאה? משי זר פו בכנשן והוא
גמר מלאכתו, גביה (דף ל"ב)
כלי חדש מאמתי מקבל שומאה?
משכנמר שללכתו דברי רבי מילר,
רבי יהודה אומר משילרפטו בכנשן.

צָרָה, העצמיגן, הצפוגין
זָרָה, צפופים (דף י"ט) ונסוף
סגיגה (דף כ"ג) אחר ר' חנין אומר
קרא כף אחת עשרה אב שללח
קטרת, הכחוב עשאו לכל מה שבכף
אחת פתח זָרָה דלורית,

צמר"צ במעשרות (דף ס"ג) אוכל
אחת פטור ואם לי רף חייב פיר'
אם חייב שנים יחד, צמ"ד' במעשר
שני (דף ע') כמות שכולל פטור
ולא כמות שכולל מ ל רף, צכריתות
(דף ט"ו) זָרָה את כמעילת
לומן מרובה, צפר"ג במקואות (דף
ס"ג) אלא שפלה ג' לגין מכלי
אחר מנ' ומנ' מ ל מ ר א ין, מד'
אין מ ל מ ר פ ין (ס"ב מר' ירושלמי
צפוק וליס מיד צמים ויזר פון
צמחון לגינין פי' ענין צדור).

צָרָה, (ח ש ל א ש א ז א ז)
זָרָה, צקניגה (דף ד') הסקנן
והמ ל רף נחשת וסגורתי פטור מן
הרטיה, נכחובות (דף ע"ו) אלו
שכופין אומן להוליך וכו' עד מקמן
ומ ל רף נחשת (גמל) מ ל רף
נחשת מאי? אומר רב חושלי דדי
כנר פירשנו צערך סל.

צָרָה, ח א ז ע ז א ז
זָרָה, כלי מחפורם של זָרִיף
כנר פירשנו צערך ספר, פי' אחר
כלים העשויין מאדמה שחופרין מטנה
כר יף שקורין אלומ" (Alumen)
אין לו טכרה עולמית שסופג הרבס
מכל משקן שגוחכין לחובו, אומר
רב זבד האי קוביא אוכמא ומירא
ארי, ירוקא אסיר, משום דמלריף
פי' ירוק מעורב טאמו זר יף
שגולע הירב, ואי אים צבו
קרטופני אהן בקעים כולו ססירי.

צָרָה, ח א ז ע ז א ז
זָרָה, נסגהדרין (דף מ"ד) אדרת
שנער שמואל אומר בדכלא לרי פ

ואחי הסלכה כהדא זרזרא
דמחלגלא זדילא ובלא דילא פיר'
עוף הנקרא בת קבריא, ואם
במקא בהדאומא את עוזר זין סן
דירים ובין לא מרירים מתחלגלא
בת קבריא והוא עוף המתפלל
באברה ונולה של עופות אחרים.

צח (יצת), ח ע ח ה ח א
לת, זנבא פליעא (דף ס"ט)
אל חיקרי מולאת אללא מולאת
ניומא (דף ס"ז) עד שיבת הסור
ברובן מלאן וילת אש זליון.

צח, ח ע ח ה ח א
לת, חנוס האויכו השמים
אלימו שמיא.

צח, ח ע ח ה ח א
לת, חרג' ומגדל ורשא בשמים
ורשיה עד לית שמיא:

צחרא, ח ע ח ה ח א
infällig, gebrechlich,
זוחרת, עיין ערך ליתור כי כן
גרם בעל הערך.

צחרי, (ח שאי) Siehe
לתרי, סיאח לתרי כנר פירשנו
בערך סאה (א"נ פי' בלשן רומי
דשמעאל מין עשב כמו אוא והוא
מתחלן של קדרה מפני הדיו והטעם
זהם עונים) ראה ערך ח' שאי

פירל רני חנאל ו"ל טלים בקי
לבן כדמרגמין וחרני לך זורים
ומסגי לך זריפהא אלו הדרף
זמן קרובי ענין סן (א"נ זנוסמאות
שלנו כתוב ומחרי בנוריהם).

צדצור, צדצור, צדצור
זרזור, צדצור, צדצור
(דף ו') המסרק של זרזור,
דני אליעזר מטהר וחמסים מטמאן
זכ' ג' במקומות (דף ס"ב) המערה
סן הדרזור מטייל למקומות הרבה,
פי' ראש הלנץ גדומה לראש הרמתן
כשם שזניכו רני אליעזר אומר אף
המסרק טהור וזרזור על פיו
יש לרש רשח כדי שלא יכנס לזם
דבר רע, ולכן שנינו טייל מקומו'
סרנה ובלשון קידש שטו בקצוק
שכשאר' שוחה צו אף שזך צו עושם
בקנוק ובלשון לצוילאן ישמעאל שמו
בוקא"ל י' בסנסדרין (דף ק"ה)
ובלמדנו אל חזר את מואב ולרזור
יין הפמוני מונח אלה ועדיין לא
נאמר יין הפמוני.

צדצור, צדצור, צדצור
זרזור, צדצור, צדצור
הדרזור הזה יש לו ד' כנפים
ק' רגלים.

צדצורא, (בח הבריא) Siehe

ק

טובי' קאק גריסין (י) נלשק
יוני רע מעללים.

קאת, קאט, נחולץ (דף ס"ג) קאט
זה קי קדס זה שרדק, נס"ק
(דף כ"ה) קאט וקבד הוקבלו
לראות באד ושנר כבא טשנער,
מי' אפי' עובות רעות נאום לראות
כשמתו.

קב, Cabus (ein Stach),
gestalt, Koll,
קב (הקיימט), Stelze, Stelze
קב, צעירונץ (דף ע"ט) וניצמות
(דף ס"ג) ונטיין (דף ס"ו)
וננכורות (דף כ"ג) משנת רני
אליעזר בן יעקב קב וקב, מי'
מעט ונחור מבל ספק שזיז פסלת
נקיים, נשבת (דף ו') אלא מעתה
כדייט שסקק קב ננקעט נשבת
לרני מאיר הכי נטי דלא מיטיינ?
מי' לקס סמיכת קורה וסקק נה
כדי שינחצב קרעטש שטין, כדמק

קא, ז (י) ע
קא, נכמוכות (דף כ"א) טאי
דקא מססיד סכדס לא קא
מססיד דיעא, ואיכא נכמד דוכמי
קא משמע לן מלכא נכמד וזלמס
יובן הדנר, ופיא נכמד עס פבות
אחר' ונפרט עס מלכא אמר,
קאמר קאמיכא קאמריין
קאמירטו.

קא, קא, f u e a i
קאי, ננכרות (דף ו') סכא
סיכא קאי? ונפרקא קמא וקאי
אחד ככעא מי' כמו קאיס ועומד
עין ערך סוקי וקאמקי כמו
מוקיס.

קאלוחסין, καλοκαγανος
Kallagant,
קאלוססין, מדרש שמות רנה
מדת ויחל משא, כענר הזה שאתה
סוכר קאק גריסין סוף או
קאלחסין, מי' נלשק יוכי טוב
מאד קאלו טוב, ספיין גס כן

ותפלות מע' קצין ופרישות, מי' אחר רולה אשם שיהיה בעלה חסר ויחוס מלח אלה בכל שנה להתלם עונתה, ולא יבא לא אלה קצטין בלבד, אלא יבא גמל שיהא הולך בדרך רחוקה ואינו כוון לה עונתה אלא אחת לשנאים יום, ואף על פי שמיא לא בשנת ט' קצין חנינא עליה העתה בכל שנה וקב אחר מע' קצין ופרישות שלשים יום. בכמוצות (דף ס"ח) תורבנק הסממא את צינור הסלבה את ברינו הסקב' את רגלו את שאקו פיר' מאיס קב בזקוק להפירות שהם אר.

קב (נקב), *Wachsthum, Wachsen*, קב, בשנת (דף כ"ט) לא יקוב אדם פופרת אל צילה. במהדריין (דף ר') וביצמות (דף ל"ב) יקוב סדין את הסר כלומר אס יש דין לכקוב את הסר על כרחו יקנא אף על פי שדבר גדול הוא, פירוש אחר יפירא הדין את סדין כלומר יפסוק הדין בלא פשר' והסר הוא סדיין (ל"ב סעיקר כקב).

קבה, (א ט ו ז ז א) *Wachsthum, Wachsen*, קבה, במכמות (דף ל"ב) לא יעשה בקובה, פי' קברה מלמעלה מרחבה מלמעלה כסהל, בענודס (דף י"ו) ועל כחו של לא לישב בקובה פי' אסל שמויבין בו זונות כדכתיב' אחר אגיה ארל אל הקובה.

קבה, (א ט ו ז ז א) *Wachsthum, Wachsen*, קבה, במכמות (דף ל"ב) לא יעשה בקובה, פי' קברה מלמעלה מרחבה מלמעלה כסהל, בענודס (דף י"ו) ועל כחו של לא לישב בקובה פי' אסל שמויבין בו זונות כדכתיב' אחר אגיה ארל אל הקובה.

בשנת (דף ס"ה) הקיטע יולא בקב שלו, ופי' עושה דמות רגל מן עץ ויחוקק בו ומשים בו שקו כדי שלא יראם רגלו קטוע, ומשים בו כמיתים' כדי שלא יבאז מקום תשיכת שקו ענן שהוא שקיע, ועוד מפורש בפרך כס"ס, בחגיגה (דף ד') ובערכין (דף י"ח) רגלים פרט לבעלי קצין. בפרק י"ט כללים (דף י"ב) ה' קב אשם רבי מרמק מוסס גם זה פיר' כרחק שלה וכלי טא כשו קב הקטע שהוא בלי מרחק לרגל. ביצמות (דף ק"ב) סלבה בקב הקטע ובמוק ובסמיכת הרגלים, פי' ר"ל ז' קב זה מוחסם בוד וכו' הקטע יולא בקב שלו בשנת, במהדריין (דף כ"ט) שהוא דהא קרו ליה קב רש, כלומר יש לו חוצות מלא קב, במכמות (דף ס"ב) ובסומס (דף כ"ט) הולא אשה בקב ותפלות מע' קצין ופרישות, פי' כיכד המערה את אשתו על ידי שליש לא יפחת לה פיר' קצין חסין בשנת ומשמש עמם, והעודר על אשתו מתשמש סמטה מוסיפין לה על כתובתה נ' דינרין בשנת ונ' דינרין עושין י"ס קצין לפי תשקן ד' סאין בסלע, כיכד סלע ד' דינר והולכין ד' סאין בסלע סרי סאה בדינר, ול' דינרין ג' סאין, וג' סאין הם י"ט קצין ברי גמלון כשליבו משמש עמם י"ט קצין, וכשמשמש עמם נ' קצין סרי ט' קצין לכל קב וקב, אסו שטמרו רולה אשה בקב

טעמס זעליו נקדוה מן אמת עד
שז עזר לנעק, גם הלחוק עלמו
נאמר כן, וכל הדברים העשים
בלות קובי' אן, מדרש אמת בסוף
פסקא ויכי בימי אסאדזש רבי אבון
אמר כאמי קבא' כלומר שאלרן
היא בלוח קיבול .

[illegible]

קבל, einnehmen, empfangen, קבל, בשנת (דף פ"ד) אס יא
 נה בית ק יבול רימוכס מטאס,
 כנר פיראנו בערך ענל, הנא נמדה
 טהורה מכלוס פי' העשויס למרוד
 נה כהייל, נב"ק (דף י"ב)
 מק בלי קבולס נחך סמקוס
 אסור, פי' עובדי כוכבים א ק יבול
 אדה מיאדל נדמים קבונק למקנה כל
 וטן שילול נחך סמקוס בשנת וי"ט

ק צ ב , פ ל ג א ל מ י ס מ ל ס מ י ס מ ר ' ק ו צ מ א ד א ל כ א .

קבציות (Katzmazz), קבציות, פסחים דירושלמי פרק ואלו עונדן בפסח פני קבציות צורחיות לרין לנער, פירש המפרש מיעצנים שמפרדן בהם פירודי לקס.

קבטין, (אקבטין זאלזש)
קבטין, בויערס דעם דריש לו
ונפרט דלו אט קדנני, למלך שהי
מיסע על קובטין שלו פירט
קטאל'ומבט בלעז, וכוף במס' גיש
לו ממכות מכל נד כמו בתלוי' ואינו
כמות אלס מנד אסד (ס"ב עיין ערך
אקובטין).

קברא, תירבה
 קברא, ירושלמי בריש' ב' במס'
 אהם קוברא דבר אהם כות'
 במס' מועד.

[illegible]

אכור חן למקום מותר, נחמדות
(דף כ"ו) ונדרושין (דף י"ט)
איבא ביניהון קיבל ומסר וס' לך,
פי' קיבל כגון שקיבל עליו
הנעל גשע' ארוסין כל מומי' שיש
בה, לעולא אפי' הכי אינה אוכלת
עודם בבית אינה גזירה שמש ימצו
לם כום של מרומה מבית חמים
ותסקה לאחיה ולאסותה, לרצ שמו'
כיון שאינו יכול לעעון טענ' מומין
אוכלת, וכן אם מסרה האב לשוחר
הנעל וסין עמה לא אחיה ולא אסותה
אוכלת, לרצ שמואל אינה אוכלת
שמיא יסלף בה מום, וס' לך פיר'
אם סלכו שוחר האב עם שוחר
הנעל, לעולא אוכלת דליבא אחיה
ואסותה, לרצ שמואל לא אוכלת משום
מספון, אם הלך אחיה עסה,
בהעניות (דף י"א) אימת מקבלת
רב אומר במנחה פי' משעה שיתבונן
למכילת המנחה, ואפילו מתעסק
במלאכתו אומר מחר אהא בהעניות
יכו רזון אהא מפלמי ציוס מעניות
מקובלות, ושמואל אומר בתפלת
המנחה, כלומר לריך לסיות כולל
אלו הדברים בשומע תפלה, אומר
רבי נסים דרבי יעקב ז"ל דאיתי

המאורע בשומע תפלה, דאלמא לריך
המתענה שיאמר ענינו בערבות
בשקרית ובמנחה? ואיתא לפא
צרייתא בפרק כמה מדליקין ונגמרת
דרבי מערבא בברכות בפ"ד ובהעניות
בפ' ב', א"ר ועירא בשם ר' ירמיה
יחד בהעניות ליבד לריך להוכיר
מעין המאורע, והיכן אומרה? בן
גואל לרופא חולים מהו אומר? ענו
אנינו ענינו בעת ובעונה הזאת כי
בזרם גדולה אכסנו ואל מתעלם
מתקנתנו בי אהם עונה בעת לרם
וזוקה כאמור, וילעקו אל ה' בלר
לכם מטליקותיהם יוליאם ויושיעם
בא"י העונה בעת לרם, ר' ינאי
דרבי ישמעאל בשם רבי ינאי אומר
אומרה בשומע תפלה, רבי יונה בשם
רב אומר ואפי' יתיד צדק על עולמו
העניות, לריך להוכיר מעין המאורע
והיכן אומרה? בלילי שבת וביחד,
פי' ערבות ושחרית ומנחה, ולקסן
בסאי פירקא כמי גרסיין אומר רבי
שמעון מה תלמוד לומר כהן בזה שני
פעמים? אלא תלמוד שהלילה מותר
והיום אסור, כי הא דתני להו כל
אנא דיימי עליהו יימר בללו, אומר
רבי יוחי ב' בן אבא לריך להוכיר

uiberlieferung, קבלה,

exprobrare, קבלה,

קבלה, בנדרות (דף ס"ב) אכן

קבלה (נמרה) מאי סוף קבלה

דבית הכנסת? לביעותא ואמיקומא,

פי' אם אדם נבוע ושחוק דבית

הכנסת איא קמיעתא גילולמו מסמיקין

קבלה דייטורי' שתיקותא ומדעי

כלומר מי שמיידר קמיעתא כמלימו

מאותן כייטורין לשחוק ולהתפלל.

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

קבלנא, Aufbehalten,

למשה מיכני וכו' עד ולאו יסוע

וכלל לא קאמר שמע מינה.

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

קבל, gegenüber, selbst,

1) Merlo: Spitze an der Mauer.

לאפיקי טומאה מקדש וקדשיו דעולה
 ויורד הוא, פי' חטאת חלב, ואם
 כפז אחת מחטא כשנגזש מבש הארץ
 וסוף בקציעה שלל נאמר בה,
 ואם לא תגיע ידו, שלל סייח
 כשנה ושעירה, לבל טומאת מקדש
 וקדשיו נאמר בהן, ואם לא תגיע
 ידו, והן נעולה ויורד, כדפרש'
 בערך על, וחטא' חלב מביאין על
 ל"ו כריתות, כדפרשין בערך חלב,
 גפ' ב' נפיקה (דף ג') ואגיל
 היחיד הקבוע פי' שדורכין אותם
 בקץ שקבועה לעולם, נשבת
 (דף פ"ז) המקבועה נשים נכוסת
 פירו' לאחד שילאו האפרוחין סן
 הקליפה לוקחין קליפי נשים ומוקנין
 אותן ומעלין אותן במקל נכוסת כדי
 שיחקייטו האפרוחים (א"כ מרגוש
 ויחקה בה נכנסו וקבעה
 במעוה).

קבע, *quæben, betrüben*, קבע, נר"ה (דף כ"ז) קבען
 פלניא, פי' גולכי פלניא כדכתיב
 היקבע אדם אלהים.

קבץ, *sezzafametz*, קבץ, קבצאל ועדר ויגור, כל
 המקבץ עדרים למורה ויגור
 במחלל אל.

קבר, *quæfelfe*, קבר, נשבת (דף קכ"ט) מקומי
 פתיחת הקבר? אחר אביו משעת
 שחש על המצב, נדה (דף כ"ט)
 נאפשר לפתיחת הקבר בלא
 דם קא מיפלגי, פירוש ב"מ
 פ"ה פ"ה.

(174)

בדברי מרמות, כהן וגב נעלמו,
 פי' אחר נחשבות קצבתן בלאון
 ישמעאל ניתחכו ברמה ולא בדגש,
 בלדס שמרחה את חנירו דבר מטונף,
 והיא אומר סכנת כל האוכלין במעי
 עד שהגעתי להקיא, ומשל זה
 אומרים למי שאומר וסדבר דברים
 ומוקים ודחיקים, פלומר היאך יוכל
 אדם להערה את עצמו, ועיקר לשון
 זה האדם המרבה במאכל ואוכל
 אכילה גסה ומלטע' ומגיע לו שלשול
 מלמטה וקיא מלמעלה נקרא בלאון
 ארמי קיצא: (ור"י פירש
 ציעירתי שאלתי דבר שאי אפשר
 ואלי קבסחן מילאו בלשון ספרד
 סלשון (Cabeçudo) שטעמו איש
 קזה ערף).

קבע, *quæfelfe*, קבע, נכרכות (דף כ"ו) תפלת
 הערבאין לה קבע (נמדי) מאי
 אין לה קבע? אינ' קבע כסאן
 דאמר תפלת ערבית רשות שפלה
 כר' יהושע, פי' רב האי גאון ור"ה
 ז"ל מי שלא נהג להתפלל, תבלאס
 כהג להתפלל נעשת עליו חובה,
 ואסור לנטלה, ר' אליעזר אומר
 העושה תפלתו קבע אין תפלתו
 מסבוכים (נמדי) כל שתפלתו דומה
 עליו כמאסוי, רצון אחר' כל שאינו
 אופרם בלשון מסבוכים ונבחים (דף
 ס"ח) ונכריחות (דף כ"ב) ורבי
 עקיבא מילמין מלוח מלוח מקטאת
 סגס? להכי הוא דילמי מה להכי
 בקציעה אף בלא בקציעה,

מדאי דתתא לחבילי שסקדיסו
 סלס, וחס (דק י"ו) אין פרץ ואין
 יונאת ואין לחוה, כז פירשו
 צערך פרץ, ברחובותינו שלא יסא
 לנו בן או מלמד שסקדיס
 מבטלו צרנים בן מנשה, פירוש
 שהיה מעמיד אליהם לשווקים
 וצרחות, במנהדרין (דק ק"ג)
 ונע לא יקרב באכלך שלא יסא לך
 בן או מלמד שסקדיס מבטלו
 צרנים בן ירנעס, בנ"ק (דק
 ל"ו) בן למד ללנע והסקדיסו
 היורה, פי' ענין השתתה הוא
 כמקדיס מבטלו שמעיתו מרוב
 סלס שאינו כאכל מקמת מלח:
 במגיגה (דק ס') אנהימה אנה
 דכרעה קדיס, פי' כשרפה רגלס
 בסוף גמרא דפ' הכונס לאן לדיר
 בנ"ק (דק ס"א) לא שנו אלס
 דקדיס, אלל דכפפת, פירו'
 כגון אש נוקבת ושורפת מלשון קדחה
 באפי, אלל אס היא נכפפת כמו
 קופלת, יש שזוכין קולת ופירוש
 עוורת כמו קלס של כרוב, נכפפת
 סולבת ונאס, בעצודה (דק כ"ט)
 קדיס וסחלס אובלס.

קדח, geben , קָפֶּה
קדם, בעבור (דף כ"ט) ע"
קדם במיכאל ובעל מ' ענין
שליטה, בזמנים (דף ל"א) ואס

מאלי, נצ"ב (דף כ"ח) כיכי דמי
ד ק ד ח ואכלם, פי' כיון שלמסס
סמך ואכל ועוד למסס ליה י' ימים
סמכס ואכלם, במכהדרין (דף ק"ט)
נקטיס נגך עד ד ק ד סס פי' עד
שיגדילו סאיו, נצ"מ (דף כ"ג)
ונחולין (דף י"ב) ד ק ד ח י צו
חילפי פי' למחז צו עשנים הנקראין
חילפי, והם קטשונים שלימחין
צכרמים כלומר ישנים היו מזמן רב.
קריא, e i u t a s
ק ד י א, בצרכות (דף כ"ו) כל מימי
עיו' יסין לחלוס קחמקריא וקיפופא,
צכרם (דף כ"ג) והריעוף סאין עיני
הולכות לפניו כאל אדם, קדיא וקיפופא
עיניהם הולכו' לפניסם כאל אדם
כום וינשוף תר' ק ד י א וקיפופא
פי' עיניהם לפניסם כאל אדם אצל
שאר עופות עיניהם צלידי הראש.

קדל, גענט, אדען
קדל, מרדוס עור 9.

קדם, *vor, zu, früher*, קדם, מקין כפסך קדים
מקין, כבד פירשנו בערך סוף,
ירושלמי בפרק קמא נדמאי קדמאי
בני מלכים אן בני אכז, בבכורות
(דף ל"א) מעשר מזרין, וסא
מכין במעשר כאמר לא יגאל ואבו
בסדר הא מלמא קשיא ליה לרב שמת

(דף מ"ה) כמין שני מולין מרחין
על פי הקדרה פי' מקום שמוס
מוסאס נקרא קדרה ועוד נקרא
דיוחא דמתנא ביה מוסא (ס"ב פה)
ובשלו בפרור ובשלי בקדירא,
ונקרא פדור הסיר מפני תחמישו
שהוא שמור מלזון קנלו פארר,
ונקרא קדרס מלזק קדר פלביה,
ואולי קדרה לשון יוני הוא וכמו
מרגמנו.

קדר, (קדר עס:ס) קדר, ראס עיד קדר.

קדרון, (אדרא אַלעס)
קדרון, נבראשית רנב גריס אלס
מלכות נח עלי גפר ר' נתן אומר
למין דקדריכון, וכן מ"י,
בילמדנו ויורהו ה' עץ רני יבוסע
בן קרח אומר קדריכון (א"כ
פ' כלשן יוכי ודומי שם כולל לדבר
העשוי מעץ גפר שהוא עץ שמים
וכן מר' עלי גפר דלעין דקדרום)
ראה עוד אדרא ובהערה.

Quadrantarius , קוֹדְרָנְטָיִם

ע i n ז i e r t e t a ן ,
קוידר נסים , ירושלי דקדושין
פירק האזה נקנית אני קוידרנטיס
מימים אני פרושות , קדרנטיס פי'
נלאן רומא מין מטנע רניפית ליסר.

קדש, weihen, heiligen,
 heilig,
 versprochen,
 קדש, ירוכלי נכיר פרוש כי
 אלהים קדוש ים כוש, קדוש
 בכל מיני קדושות, נכיר גמר
 דמות של פלמס פלמי מקיים

(דף מ"ו) נשאר סקרים למי'.
בכדים פר"ג זכלים (דף ס"ו)
בקרים וסדקה מקנל מדרס,
מי' פרינה סדוקס היחס נגשים
ובנפסה ממח נגמי' נפססה הסדק
ונפסס וסר כך סניסה נרוס קרים
ונסדקס.

שֶׁיֵּשׁ, עַד, עַד, קֵץ

ק'ד קד, נכבדות (דף מ"ג)
קד קדס דבש-ח נעלמז סוז,
פי' חלמול (ננוסמאז דד) חכי
קרקורא ופי' רש"י חסובה)
צב"ר פראת ס"ר ואלה שני שיי
ישמעאל מה ראיה הכוזב לייחס שמו
אל רשע כאן? ע"י שכל מקדקדו
אל סדנר למול ספר לאביו, בויק'ר'
דבש כלל פראת זונח שלו בני אדם
טמנהין נזכרות בואר נעולם הא,
כב"ה מאלה בקדקדי ראשיהן
לעמיד לנש כה"ר' אך אלדים ימחן
ראש לויביו קדקד שער מחלך
באשניו וכל עמא ימרח יואל הכוזב
גברא בקוזב.

קדר , ב ז א ט נ מ

קדר, פאנא (דף ל"ב) נפיש
קטילו קדר מפני כן פל קדר
רעי שטשהין עלמן ואין נכבין :

Isbener Topf, *κυζου* . קדד

קדר, ננא, ננא (דף ג'ט)
קידר דני נוחי לא נחמא
ולא קידר, פיר' כל חד וחד
מסיק אחרים ולא כתביל מחביל
ולא לון יסאר, קדר נח נחמא
אי אפער דלס פנחא פורמא, עין
נצח פנחא נצח נצח, נחמא

אָקידוּשׁ אַ דסידרה וואָס איז שוין
 רבא דאגדמא, פ' סחצה קריאה
 שטענדיג בנכרותים וכתבתי, מכני
 שמוסיפין האידנא וואסדין מומור,
 ארומאך אליהי הטלך, ובא לליון,
 וקרא זה אל זע, ועינין קדושה,
 והם קורין ששנה או מלמד, ואומר
 קדיש, ועינין יהא שמה רבה, על
 אלו שמוסיפין על המצה בהן מיקיים
 עלמא האידנא, ופי' ללמות ולא
 סדרים, ומכני מה הארץ ללמות?
 לפי שאין זה סדרים, כגון קידושא
 דסדרה ויהא שמה רבה, שכלל אי
 כוונתו כני סדרים, ומוכח כוונתו
 אחר אחרי האופל אסתכחא בעלמא,
 ניצמות (דף ס"ו) ובכתובות (דף
 כ"ט) ובסוף סדרים (דף פ"ו)
 ובנ"ק (דף פ"ט) כדרבא דאמר
 רבא סקדא חמץ ואחריו מפקיעין
 מיד שעבוד, פי' חמץ כגון ישראל
 דשעבוד חמלו של גוי והגיע שעת
 סביעור לא אמרינן כיון דמשועבד
 ליה לגוי והגיע שעת סביעור דגוי
 הוא אלא טייל עליוס איסור הקדש,
 מידי דהוה אקדושת הגוף כההיא
 אמתא דעוילא אטילא דשלמא וכו'
 ואמרינן רבה לעומים כיון דאדייה
 אמיחא אימארא דהכא דהוה ליה
 בקדושת הגוף, וכן אמר דבאשי
 קובעות קדושת הגוף הוא וכדרבא
 אכל הקדש מידי דלאו קדושת
 הגוף אלא קדושת דמיכא לא מכא
 מידי שעבוד, דהא מקדיש ככמי
 והיה ענינו בחובא אלא דקא מוסיפין
 ליה סקדא טעום וקלס כעונתה

ולא טעום הקדש לעבוד דמחומא
 סמרא, כמפורש בנפשות (דף ס"ט)
 אמר רב תאם סלוקא ענד סן סגוי
 וקדם וצב ללס בן מורין קנה עלמא
 בן מורין וכו', קדושה ראשונה
 קדושה לשמחה ולא קדושה
 לעמיד לנא, במכות (דף י"ט)
 ובמלא (דף י"ט) ובאעם (דף
 ג') ובחלץ (דף קי"ב) וערכין (דף
 ל"ב) פי' קדושה ראשונה סקדא
 יחזקא, קדושה לשמחה כשהיו שם
 ישראל על שחצו גימי כבוד נא,
 ולא קדושה לעמיד לנא לאמר
 שחצו, נכמות (דף כ"ב) כשם
 הייט' סוכלך בגולה נקדש יחזקאל,
 עשר בגבולין כנר פירשנו בערך
 עשר, בערכין (דף י"ט) ודמינסי
 קדוש ידים ורגלים נמקדש עד
 הפרק וכו' נקדושין (דף ג') סעיקרא
 חני לישא דאיריתא והוא האש
 נקנית ולנסוף חני לישא דרבנן פליג
 מקדש, דאמר לה אכולי עלמא
 כס קדש וכו' סלכס טסן סעל
 קדושין, ואמר כרי אה מקדשת
 לי, היא נחמס ואמרה היא סרינו
 מקדשת לך אינא מקדשת, כהן
 סוס ואמר היא חושאין סדרבא,
 ובגמרא בביאס כי יקח איש אשה
 ובעלם קדושין סמורין לביאס
 כו קדושין, שאין סמורין לביאס
 לא כו קדושין עוד ישנו דף
 י"ג ודף כ"ב קדשה בגול ובחמס
 ובגמרא או שחצו פלע סידס וקידש
 מקדשת, וזה (דף ס"ב)
 ססקדא ענד אחר סין פואאין

קדש נוגא, *Der heilige Kild* (1)

קדש כונא, בעבודת (דף ל"ח)

קדש כונא אסיר: ור"ק גרם

שרי ראש מה שכתבנו בהערס.

קדא, *Sauer werden*

קדא, *Sauer werden*

קסא, בנכח (דף כ"ז) קוס

קמא ברומא, בפסחים (דף ק"ז)

קריא לקהויה וקריא לקהויה

קריא (דף ל"ו) מי בנדר קמא

קוס קיוס בעלמא קוס, בבבבב

קוס (דף כ"א) כלל דמלמא כל דא

קוס קוס ואוס לוס קיוס

קוס קוס רבב בסוף וקוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קוס קוס קוס קוס קוס קוס

קדש יו ואפילו אנכס מדק.

קדש וקדש וקדש כל מה קדש

עלמא בנכח תורה וקדש עלמא

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

עלמא לנכח תורה וקדש וקדש

1) Der Kesselfau (Coryphaea Plumieri) war bei den
Griechen λεγος αλφει Der heilige Kild genannt, weil die

קָהָה, וּמִקַּע כֶּף יֶדְךָ יַעֲקֹב,
מִרְגּוֹם יִרְמְלָמִי וְקָהָה לֶכֶף יִרְמִיָּה
דִּיעֲקֹב.

קֶהֱלֶה, *Qehle, Kahl*

קָהָה, נִפְרָק יוֹ בָּבֵלִים (דָּף י"ז)
הַמְרַמֵּל שֵׁשִׁים־שָׁמוֹס וַיִּנְקֹב וַיַּעֲשֶׂה אֶת
קִסְמוֹתָיו וַיֵּשׂ שְׁקוּרִין קִיחוֹתָיו
מִ' מַסְגְּרוֹתָיו, וַנִּלְגֹּם שָׁמוֹ אֶמֶ"ל
(asoli) שָׁנָה סוֹגֵרֵן כָּלִי עוֹד,
לֹאֲנוֹ כֶּסֶף אֲלוֹשׁ קִטְטָה סְבִיבּוֹת
הַמְרַמֵּל כְּאֲזִים שֶׁל דִּימְסִיָּה שִׁמְרָן
זוֹ לְמִוֶּךְ ז' וּסְבִיבּוֹת הַשְׁטִיט מַכְבִּי־סִין
וּסְבִיבּוֹת הַקִּטְטָלִיָּה וּמַכְבִּי־סִין זָאֵרָן
לְאִזִּים סְבִיבּוֹת וּסְבִיבּוֹת לְמִוֶּךְ, וּמִכִּין
שֶׁהַ קִסְמוֹתָיו לְמִוֶּךְ סְבִיבּוֹת
שֶׁאֲמַר וְלֹאֲסוּרִים פֶּקֶד קוֹס.

קוּ, *Qut, Kute*

קוּ, נִבְיָגָה (דָּף י"ב) חֶהוּ זֶס
קוּ יִדְוֹק שֶׁמִּקִּיף אֶת כָּל־הָעוֹלָם.

קוּה, *Qoh, Kue*

קוּה, בְּנִרְכּוֹת (דָּף ל"ב) אֶסֶן
רוֹאֶה אֶרֶץ שֶׁמִּתְפַּלֵּל וְאִינוֹ נִעֲבֶה
יִתְאֵד וַיִּתְפַּלֵּל, שֶׁאֲמַר קוּס אֶל־ס'
חֶק חֶמֶן לִנְךָ וְקוּס.

קוּוּאִי, *Qui, Kue*

קוּוּאִי, נִבְנָה (דָּף קי"ג) פִּלִּי
קוּוּאִי מוֹתֵר לְטַלְטֵלָן בִּנְשָׁה, מִ'
כָּלִי אֲמוֹנוֹת הָאֲדָרָה, כִּנְךָ הַכֶּסֶף

בְּנִרְכּוֹת זֶס פִּירָה רִ"ה ז'ל (א"ב)
וְקוּוּאִי אֶקוּס אֶכְמוֹב
בְּנוֹסְמָאוֹת, מִלֵּן דְּמוּקִי לֹאֲנוֹ
כְּמוֹב בְּנוֹסְמָאוֹת).

קֶהֱלֶה, *Qehle, Kahl*

קָהֱלֶה, בְּנִרְכּוֹת (דָּף ט') הַעִיד
רַבִּי יוֹסִי בֶן אֱלִיקִים שֶׁזֶס קָהֱלֶה
קִדְוָה דְּבִירוֹשֶׁלֶם, בְּנִינָה (דָּף כ"ו)
אֲמַר רַבִּי שֶׁזֶס קָהֱלֶה קִדְוָה
דְּבִירוֹשֶׁלֶם ד' שֶׁמֶעוֹן בֶּן מַנְסִיָּה
וּחִבְרִיו אֲמַרְוּ סִלְכָּם כְּרַבִּי מֵאִיד,
יִרְמְלָמִי מַמְעַד שֶׁנִּי בְּסוֹף מִרְכָּה ב'
עֲדָה קִדְוָה רַבִּי יוֹסִי בֶן שְׁזוּלָם
וּרַבִּי שֶׁמֶעוֹן בֶּן מַנְסִיָּה, בְּהַגְדָּה
קָהֱלֶה דָּאָה חִים עִם אֶשֶׁר אֲמַר
אֶהֱנָה, רַבִּי נִשֵּׁס עֲדָה קִדְוָה אֲמַר
קִנְה לֶךְ דְּבִרִּי אֲמוֹנוֹת עִם דְּבִרִּי
מִרְכָּה, מִלֵּי טַעַמָּא? בְּרַכְמִינִי דָּאָה
סִיִּים עִם אֶשֶׁר אֶהֱנָה וְלִמָּה קוּרִין
לְמִוֶּךְ עֲדָה קִדְוָה? שֶׁהִיוּ מַשְׁלִיֵּן
אֶת הַיּוֹם שֶׁלִּי לְמַלְכָּה שֶׁלִּי לְחֹרֶם
שֶׁלִּי לְמַלְכָּה, וַיֵּשׂ אֲמוֹרִים שֶׁהָן
נִיִּיעֵן בְּמִרְכָּה בִּימּוֹת הָאֲדָרָה וּבְמַלְכָּה
בִּימּוֹת הַקִּין.

קֶהֱלֶה, *Qehle, Kahl*

קָהֱלֶה, בְּנִרְכּוֹת (דָּף מ"ו)
מִלֵּי טַעַמָּא לְיִשׁוּר קֶהֱלֶה שֶׁהִיוּ
סִי' אֲמִירוֹתָה, בְּמִרְכָּה כִּינְךָ מַעֲבָרִין

איבער ג', י"א, ושמע דרבי פורר
לשן סירים קוליס (קהל'ו)
פורר קוויץ אומם טפוזר קוליס
דרכי.

קווק, *Seuezeueg*

Seuezeueg, Seuezeueg

קיווק, נמקדריק (דף ע"ד) הכי

קוקי ורימונקי סיכי יכניק

לכו, פ' מיני מחמות שמוליקין בן

אש ומוליכים לאילנים ביום חג שלהן

אלמא הנאח עלמו שאני, פ"א

קיווק כלי של טיט ודומה לעלין,

ובשמחמם ארס כנגד במדורה

ורוכה לישן, כופה אומו על הנחלים

כדי שלא חמת האש בנית, רימונקי

כלי עשוי לחמות בו נחלים ממקום

למקום, ונמלכות פרס סיו חגרינ

שלבן סחאק בכל בתי ישראל וספני

הנרות וסחין. הנחלים ומוליכין לבית

האור שלבן שהיא ע"ז, ולא היו

עחניק לא אש ולא נחלים גילינו

בלילה חין לעבודה שלבן שהוא בית

האור, כדאמרינן בהמביא גט (דף

ו') אלא ההוא חגרא שקלא לארגא

מן קמייבו וביד מוליכין אומן

בקווקי ורימונקי דכוו לכו

משמאי אילנים, ואף על גב דהשמי

ע"ז סן כיון דלא לעגדי אסורא

לישראל קא מיכווני, אלא לכחא

קווסר, *Stränisch, Causarius*

קווסר, ננראשית רנח פרשת

ע"ד לאן לנן הנותרות נותרת במיב

מכחן ביטן מכהן עקרינ מכהן

קווסרן (א"ב פ' בלשן רומי

חלשים מפני חולי פנימי והולכים

ודלים).

קווער, *Seuezeueg*

קווער, חר' ורשעים לא ישכנו

ארץ, ורשיצן לא יקווערין

בארעא.

קוויץ, (כוויץ *Seuezeueg*)

קוויץ, נסוכה (דף כ"ג) זמני

דמיחא קוולא (כוולא) ולאו

ארעמים, ואס (דף ל"ב) לולב

בפיץ קוויץ סרוק, נחולין (דף

מ"ג) איזכו וושט עלמו כל שחמבו

יקוויץ (וכוויץ) פירו' עניין

למיחא, וכבר פירש ענין הזה

בערך כוויץ.

קוויץ, *Seuezeueg, Seuezeueg*

קוויץ, ננדרים (דף ט')

וקוולותיו סדמות לו חללים,

ננראשית רנח פרשת ס"ד ואנכי איט

חלק ר' לוי אמר לקוויץ וקרק

מן קוולותיו חללים שייך אז

בערך הראשון.

*קוויץ, *Seuezeueg, Seuezeueg*

(*von Dornen gäßen*)

אות לך קווייט סניי, ונפרשת
ע"ד הלא נכריות וגומר. אפשר כן
אלא אם הוסיף חזק קווייט
טנא הוסיף, שית לבד לעדרים
מרגמו אז לבד על קווייט
(א"ב נכסחאות כחוב אז לבד על
קווייט).

קוואט, *Quat*, *Quat*
קוואט, במועד קטן (דף י')
כמאן מדליק האידנא קוואט
דדאי בחולא דמועדא, כמאן כרבי
יוסי, ס"א ברוחא, פיר' בשולאין
מסמך דעץ של קורה שעל הפתח
בחולו של מועד לחץ ונפלת הקורה
מחזירין אותה ומוקעין מסמך
בחורין דסייכו כדני יוסי דארי למיענא
בלא שיכר (א"ב פ' בלאן יוסי עומק
ודבר לבין בארץ) נכסחאות דדן
כחוב קיביותא.

קו, *Quat*, *Quat*
קו, נכסחאות (דף ל"ג) אפילו מת
אין מקיז' לו את הדם וכו',
נכריות (דף כ') דם הקורס
שכסמה ויולא בו, פיר' נמרח כל
אין שמקלס, פירוש קיז' כנר
פירשו בערך פירוש.

קוא, *Qua*, *Qua*
קוא, נשמת (דף כ"ט) מאי שמן
קיא? רב ינחזק בריה רב יהודה
אמר משח דקוא פ' הוא שמן

של גרעינין שיש בלמד גן שמיים
נגדים ממנו.

קודור, *Quod*, *Quod*
קודור, ס"א קסדור ומפורש
במקומו.

קון, *Quon*, *Quon*
קון, נמער שני פ"ה כרס רנני
מניינים אותו בקווייט ארמה,
כ' עפר אדום ובלעז בול' (וכנר
פירשו בערך חרש. נבראשית רננה
פרשת מ"ב היה אובל קווייט
ארמה עד שעשה פיו דית רע,
בפסקא דוייבי נשח פרעה מקווי
מן קדמוי מקוויי מן במרוי,
וכנ"ק דף ס"ט פיר' רש' קווייט
מו"ט וכו' *Motte* נלעז וכו'
רנני ארסה וכו' שמרגמו.

קום, *Quom*, *Quom*
קום, בילמדנו ויחסי בעס כמחלוקת
בחי אנו הולך לעשות לך קווייט
ואם חלך לכאפוס, ובוהי עקב
חשמעון ככול לך לזהני שאינד חתלו
קווייט של בחו, אמר לו אני
נחמי קווייט ופירש אותן,
נבראשית רננה פרשת כ' אמר לס
כל קווייט שלי בחובו והוא סנקא
לישא אשה אחרת ולימכס לה, פ'י
תכשיטין ועד יום שכן בלאן יין

לשון מקרא זה ארבעים שנה אקוט
בדוד, חר' כלו גם נצו אפוקסטו
אף אמתלולו):

קט, קט, חר' ירושלמי את סקשלים
ואת האנטיקיס ית קטיא וית
מלפופניא וכלשון משנה אנטיקומלפפן
אני מיני שונים.

קט, קט, חר' ירושלמי סוף משבת חפצית
טור שמעון סוס מסיק שלש טלות
גרנן דמרקיע לקטיא בכל פרוכא
דשנא, פירש בעל סעריך בערך
גרב לעניינים והביא מאמר דמגילת
איכה יעניז פסקא בלע ס' והוא
משונה קלמ בנימסאות.

קטב, קטב, חר' סטאט, סטאט
קטב, בפסחים (דף י"ב) פרי
קטבי סוס חד מקמי טיכר' וחד
במר טיכרל וכו' ט' רוקס סן
(ס"ב לשון מקרא קטב מרירי
ונקרא' קטב קוטבים וחושנים
סאדס לשון קטבך שאל).

קטב, קטב, חר' סטאט, סטאט
קטב, לחטוב עצים ת"ל למקטב
קטב.

קטב, קטב, חר' סטאט, סטאט
קטב, בפרק ס' בשביעים (דף
מ"ג) אן עושן אים בנדי ונקטב
פיר' טשימן אן גדול סכנוד על
באמים שביים חר' ובחרל סטב

קוזמין ובנימסאות דרני אליעזר
פרק י"ג.

קוזמיקון, קוזמיקון, חר' סטאט, סטאט
Die Welt betreffend,
die Welt verbreitet,
קוזמיקון, בבראשית רבה פרשת
כ"ס ובירושלמי במד' בדואה
בסלכא על כרוקא, און לך
קוזמיקון בן אלא של אליסו,
מכ' והכ ס' עובר ורוח גדולה וכו'
ובויקרא רבה בריש זאת חסיכ מ'
סוק (ח"ב פ"י בלשון יוני דנר של
סעולס כולו).

קוזמקרטור, קוזמקרטור, חר' סטאט, סטאט
קוזמקרטור, בבראשית רבה
פרש' כה ורדף ד' מלכיס קוזמקרטורין
בפסק' דבי משלג' מלכ' קוזמקרטורין
שולטין מסוף העולם ועד סופו,
פיר' בלשון יון קוזמו עולם,
קרטור תוסט.

קוזמריא, קוזמריא, חר' סטאט, סטאט
קוזמריא, ירושלמי דכדריס פרק
אין בין סמדר אילין קוזמריא
דאית עליכא אסוד טישאל לן, פ'
בלשון יוני סכשיטין קטנים.

קוזמריא, קוזמריא, חר' סטאט, סטאט
קוזמריא, שרקים ולגנים מרגומ
קססין וסירין (ס"ב בטמסאות
כחב קוסין).

גמדת דמחובות דוד שכן דוד נא בו
קט יגור יס בתלמידיו חכמים
(א"ב פי' בלשון יחזי מלון רעמלמד
חכם ופי' קטגוריא רכילות וחונק).

קטריק, קטריק, קטריק, קטריק

Beerdigung, Beerdigung,
קטריק, קטריק, קטריק, קטריק
באר דוס גונד קטריק וקטריק
בדך האט גונד קטריק, פיר'
בלשון יוני עונד קטריק,
בילמדנו וילא בן אשם ישראלית ובאל
סכר אהמאכ, ס' שמעכו להן ערלם
כמפורש בערך סל ולכולם נחמי
קטריק ויקס סלך חדש אידע
עליסם שיעבד, וליהויקי נחמי
קטריק ונהלתי אומי לנצל,
ועל אדום נחמי קטריק כי אני
חשמי אה עא, ולבני עמק נחמי
קטריק לא יבא עמוני, נחמי
ובילמדנו וסאך כך ילא קטריק
על אומה מדינה.

קטריקום, קטריקום, קטריקום

Bollstich des uetzelis
קטריקום, מדרש במדבר רנס
פרשט אים אים כיחשטם אהמ סל
לארכיטקטן קטריקום על אומה
מדינה פי' גונד עונד וסם.

קטריק, ילמדנו פיר' לו סכי
קטריק, אול, לון אלחמטי,
קטריק קטריק אול, מי' בלשון
יחזי אהמ אלחמטי קטריק רר
לחמטי.

קטריק, קטריק, קטריק, קטריק

קטריק, קטריק, קטריק, קטריק
אח סכרשון וסכרשון בקטריק,
בסכרשון פיר' כ"ו בכלים (דף כ"ג)
עוד סכרשון ועוד קטריק,
בסכרשון פיר' בלשון (דף
ל') סכרשון וקטריק, בנבא
סכרשון (דף כ') פיר' קטריק
על גני רשמי, פי' עוד שמכסין בו
גני אדום סלמעלה בלשון יוחן שמו
אכבול (א) אהמ סלמעלה
קטריק אומן קטריק (א) וסכרשון
אומן נחמי ובלשון כ"ס (א) וסכרשון
עליו.

קטריקום, קטריקום, קטריקום

καταβλητεον, καταβλητεον,
(χρεος) Schuldigkeit, Bezahlung,
קטריקום, סכר' במדבר רנס
סכר' סכר' כל זכר נחמי אומן סכר'
קטריקום סכר' בלשון יחזי
סכר' וסכר'.

קטריקום, קטריקום, קטריקום

κατηγορ, κατηγορος, κατηγορια, κατηγορι,

Digitized by Google

פירש רנה מנני עלי הכהן פיה
 וקוס מ' שנה ומכודש ביבטוס ובראש
 השנה וישכ ראש ישיבה כ"צ שנה
 נמלא שהורם מנן י"ס שנה ולמעלה,
 ומשניכן בדורו לא היה כמותו קטן,
 היודע למי מברכין מומכין עליו בבר
 פירשנו בערך פרח, בסוכה (דף
 מ"ב) בערכין (דף ב') קטן
 היודע לנענע חייב בלולב היודע
 להחטטף חייב בלילית, נגישין (דף
 ס"ס) אמר רב ג' מדות בקטן
 לרור וזרקו אגוז וזוטלו זיכה לעלמו
 ואין זוכה לאחרים, וכנגדו בקטנה
 מתקדשת במיאון וכו', ביצמות (דף
 ל"ח) אי זו היא קטנה? שנת
 י"א שנה ויס אקד עד בת י"ב שנה
 ויום א', קטנות נערת ונדרות
 כבר פירשנו בערך בדר, בגיטין
 (דף כ"ט) אמר מר בר רב אשי
 הא דאבא קטינותא היא פי' זן
 שאמר מדעת קטנה, פי' אחר בימי
 קטנותאמר, מקוטבא לאולמא
 פירשתי בערך אלס.

קטן, א ז א ז א ז

קטן, בסוף מעשרות (דף ס"ס)
 רני יומי אומר אף הקוטבין
 פטורין מן המעשר פי' מסיגי קטניות
 הוא וזמו בלשון ישמעאל כגיר
 אלא דכב (א"ב) המפרשים כתבו שהוא
 מן מחיני טרשים : : בסוף מעשרות

קטלת, א ז ט ז ט ז
 א ז ט ז ט ז
 קטלת, נשדק קמא באהילת (דף
 כ"ז) שלשה בקטלת פי' למעלה
 מן הירך (א"ב) פי' קוטל לא בלשון
 יוני אטמא של ירך אשר בו נחקע
 הבוקא וחבור אלו עלמות).

קטם, א ז ט ז ט ז
 א ז ט ז ט ז
 קטם, נפ' ב' בשביעית (דף ל"ה)
 וכורכין אומן. וקוטמין אומן
 פירשנו בערך זבל, בסוכה (דף
 ל"ב) נקטם ראשו אפי' שנים
 קטומין. בנילה (דף ל"ג)
 קוטמו ומדיק בו, טרף בפייה
 מר"י קטיים צמותם פירוש ענין
 שזירס.

קטמא, א ז ט ז ט ז
 א ז ט ז ט ז
 קטמא, בחולין (דף כ"א) קטימא
 כהילא חיישין, כיו אפר מכוסה,
 פיה הכנאן מר' ירושלמי קטם
 דאחין, בבראשית רבה פירש' ל"א
 ויקנן את כל אכל, עירב בהן עפר
 וקוטמיות דברים שסעמידין את
 ספירות, ברודים אמולים מ' פלחין
 קטמין:

קטן, א ז ט ז ט ז
 א ז ט ז ט ז
 קטן, במסכת (דף כ"ב) מאי
 קטן שלא כלו לזרעיו? זה פלמיד
 שלא הגיע להוראה ומורה, ומקשינן
 מן מחיני טרשים : : בסוף מעשרות

קדנין אלו גזע קטנין בוא
קרני ענין אחר סך.

קטנה, *κατανα*, *κατανα*

קטנה, נמוכה (דף ג') הענין

קטנות קטנות, בנות

(דף ט"ו) ודמיון צדק קטן

נמוך (דף ל"ד) ארבע לשונות

היו נבית המוקד פחותות לשרקין

נדרשית דגש פרש כ"ס אחר

לשרקין קטנים שנה במדינה

הדרין וניבין ומעדות, ונאם הדרים

ה' ירושלמי ועל לקטנות,

וכן וצדק משכך ומסדרים

איהם (א"ב סדר' בלשן יוני סדר

ונמס אחר שוכנים נחשו אכל

סקטון בלשן יוני סדר עזים

ואנשים ושרקין קטן ראש

האומנים והפרשים).

קטנשין, *κατανα*, *κατανα*

קטנשין, מדרש חכמים ממזר

נאם חכמים קטנשין שהם רחוק

אחר סבירו מ' בלשן יוני סדר

ורחוק.

קטספון, *κατανα*, *κατανα*

קטספון, נדרשית דגש פרש

ל"ח ארץ ואחד וכלנס, סדר

אליבין וקטספון, וכן במדרש

ירושלמי, ביוסף (דף י') דסן

זה קטספון.

הקולקם אלו מצוקלים קטנים

והקטנים מרובין דבי ימי אומר אף

הקוטנין של מטה מכן ומיט

קוטנין היינו קוטנין, ופי' של

מטה דאמר דבי יומי יינו דעוקלים

יחד קטנים מצוקלי הקולקם ולכך

נקראין סגיד אלא דאב ולא נקרא

הקולקם קוטנין שפירושו קטני

אנ אף על פי שצוקלים קטנים

לפי שהקוטנין למטה מכן נאב

כלומר יותר קטני וכן מהקולקם

ולכך נקראין קוטנין, נבינה (דף

י"ב) משלחין ימות שמים ומלחמות

וקטניות מ' סן ארעין ונלכו

לגומ' (Legumen, φασαλίστα)

ונלשן ערבי קטניס.

קטן, *κατανα*, *κατανα*

קטן, ואח נאב מדרש ירושלמי

במסכת.

קטנה, *κατανα*, *κατανα*

קטנה, נב"ק (דף כ"ט) דגש פסא

אנ כונא בריה דרנא שוס דיקלס

אנ קטני כ' דאדעס, בנימין (דף

י') ריש לקישאמר אפילו ביה מלא

מטה גובה מלא קדרות כמעט

דקטני כ' דאנני סיר' קטני כ'

דאנני בביתו (דף ל"א) כהן

גברא דכח מסקו ביה מלא אחיו

לכ סרי קטני וכו' אומר דג

שח בריה דרנא אידיו ד

קטע, נאנט (דף פ"ה) פקטע
 יולד נקנז שלו, וקנז מחילים חר'
 ירושלמי וקטע יתסן, נצראשית
 רנה פראט מ"ה היה אנדרס יושב
 וחמיה כל היום נחם אנד? אמר
 לו הקדוש ברוך הוא קטיע חר
 מטייל מן כדו, ונפסק דהחדש
 מסד הדא מיליא מן לנד קטעין
 צריש טעמרות (דף ס"א) נוטל את
 הקטעין מן הלדרין סמם אנד
 סמנ ואוכל, כלמס נוטל את
 סמס צדין מן הלדרין שנימרות
 ואוכל בלל טעמ.

קטף, *Susammenleben*
 קטף, נדה (דף ס"ו) נחר
 מקטף מיט אהל מסד מיט פי'
 קטוף וסדך כנן דבוק האצרות
 עם זה ואין המים בלן ציניק.

קטף, *Seese*
Seeraube, Seeraubeam
 קטף, נכחונות (דף ק"ב) נחנח
 להנכו קטופי דכווקיימו כי עינלי
 מי' אשכולות.

קטפרס, *αταρσ*
αταρσ, αταρσ
 קטפרס, נפרק ג'באחילות (דף
 כ"ו) נשך באויר אס היה מקוטו
 קטפרס הנלוך, וקטפרס
 וסאק' טופס, כנר פיראנו נערך
 טפח, נגיטין (דף ע"ח) אמר רב
 יסודה היתה ידו עשויה קטפרס
 פי' כגון שהעמידם ידה טופעת
 ולא זקיפה כמחילה ולא כשטה
 לקבל אלא עשויה כטין מדרין,
 נטעילה נשך על הדלפה והיה

קטף, *Balsamo*
 קטף, ככוסר והקטף עיין נערך
 כפר, מי' נלעז בלסטו
 והוא מר' לרי והוא אפרסמון
 כטו שפיראנו נמקוטו, נע"ו (דף
 ל"ה) לא פלגי רבי יחזע עילוי
 אלא נקטס א דנכא אכל
 נקיסס דפירא מודס ליה דחניא
 אמר רבי יחזע טעמי טעמידין
 אחיה נארף העלין ונארף בעיקרין
 פותר, נארף הסנין אסר, מפני
 שהוא פרי (א"ב כל המילים העצם
 כנולדים מהעלים נקראו קטף נאס
 כללי, אכל נאס פרטי העץ שממנו
 נוטל פרי נקרא קיבארי ענמו).

קטף, *Abbeben, abbeben*
 קטף, נפחמים (דף י"א) ממוך

קט

קט

קטפרס, נפסקא רהי בשלם עשר
קטפרס אתם לוקה אלו י' מכות
בויקרא רבה זאת מכה במחך פרע'
ראשון, בשר ודם נוחן קטפרס
ובקנ"ס נוחן קטפרס, סה"ד
ארבעים יכנולא יוסף (א"ב כירש
בלשון יוני מכות גדולות ועלומות).
קטפרקטום, καταπρακτος
קטפרקטום, מדרש שיר השירים
פסקא למסמי, ילא פרעה קטפרקטום
פי' בלשון יוני ודומי מיון בלגו
גדול.

*קטקטון, קטקטון, בויקרא רבה פרעה
ט"ו איש פלוני רוסו-קלרה שנתנה
בו רוח קטקטון, טעמו רוח קלר
טאוד לשון קטן וסמלות ככפולות
ידו על הספוגה כמו ירקרק,
אדמדם וכן פי' נעל מ"כ, ונעל
כערך גרם קטקטון והניח המסמר
בשינוי בלשון אשר לא נמלא ככה
בכפרים שלנו.

קט, katen, kaffen, kaffen
קטר, נכסחים (דף ע"ד) אית
צבו קטרי, פי' מקום שלומחין
וסגדלין אמירין וכלירין, ובשחיתבין
אוחן אוחו החמך מליק מיל, והזה
ליה כמנושל, צינמות (דף ס"ה)
אמר רב יוסף קטיר קא מצינא
הבא, כלומר קטר, גריש גטרס
דראש הסגה צניסן נמי טעכטשכתי
קטירי, פירוש שמתקשרין
שמים צענים ואשכז כמויות כגשמים
ולא אגדי לאלים עם (א"ב תרגום

ומקשור על ידו וקטרם על
ידיה).

קטר, katten, katten
קטר, נכריתות (דף ד') מה
הפרט מעורש דבר שקוטר ועולה
ודיחו נורף, אף כל דבר שקוטר
ועולה, צנינה (דף כ"ג) ובסוף
גטרס דמאקין (דף י') מלי קיטורס
אי קטורס נידא, פי' לקטר
את כבוסם מניח יד של חלוק כשהוא
סוגר על הכלי, פי' אחר מכניסין
ומלקטין ומבולין בית יד של חלוקין
וכראש כחץ ומעשה אומן כוס ואמר
בשנחות (דף ק"י) צבל מקיס
מוקטר מוגש לשמי צבל מקיס
מלקס דעמך? אלא אלו תלמידי
סבמים לעוסקין צמורה, צבל מקיס
מעלם אני עליכם כאלו מקטירין
ומנישין לשמי, ומנה טהורה זה
כלומר תורה נטהרם, נושא אשה
ואמר כך לומר תורה, נכרשית רבה
פרשת מ"ב ושמה קטורס, שקטרס
כלית ומעשים טובים, אמר רבי
צרכיא אף על פי דכתיב ותלך ותחפ
במדבר חאמר שנסאך עליה צריה,
תלמוד לומר ושם קטורה כז
שכוס קומם גטבה ומולאה בתחמה
(זו מענין קטר שלמעלה שטעמו
קטר).

קטר, katten, katten
קטר, נכרשית (דף ד') מה
חלרות קטורס, אין קטורס
אלא שסיכין מקורות (א"ב
רבי דוד קמחי פירש קטורס,
ומפרשי כמשנא מלשון קטורס

קלס סנדר, כדכתיב בנכף בנדי,
ויהי ספרשין הרלועה מקושרים גם
לואר סבסמס וכלעז פליי'דל, ועוד
ספרש בערך כנף.

קטרג, *שטראפן, strafen*,
קטרג, מר' אס ארטיש כי יכלע
אס ימלל ברש ארוס יקטרג פי'
בלשן יוני פעל סטגד.

קטרטון, *קטרת, Ketoret*,
קטרטון, נויקרארנס סמך מרש'
ואת תהיה, יוס שנתנס בו רוס
קטרטון נעשכרומ אטיקון
(א' בקטרטון פי' בלשן יוני ודומי
שס פרמי לקולי הנאלס סנשפת סן
הראש א הפס ורומ אטיקון אס
כללי לקולי הנזילה סנשפת סן סראש
אל האגרים, ופיר' רוס בלשן
חכמים הוא חולי וסגראס משנה
בכוססאות ושגס הוא) ראס ערך
קטקטון כי ק כנס בנשפתאס.

קטרטון, *קטרת, Ketoret*,
קטרטון, ירושלמי דאניעל פירק
כלל גדול קטרטון ארי,
מורסינטון ארי, פירוש בלשן יוני
רפואה עשויה לשלל, ולכן ארי אף
שנעש מפירות ועקרים.

קטרקטין, *קטרת, Ketoret*

אעלסעריך פירש כלן טלשן ליוריס
ואריות. המוסיקה אס פה מאמרי
דעת סערוד, אין זס סמך לערך
שלאקטיו, (ולכן קלקמיהו לשני
ערכים) הלא סמסס ספורש די
באר סליות קטורות סמורות
ביסוקאל (מ'ו, כ"ב) סס סלרות
שאינן מקורות וכן סמר ססמרי
בתא קטירא טעמו בית בלי
גג, ופולי סא פאל טלשן קטר
סקודס, כי סמקוס סמטון לארפת
סקדננות ססברח שיהי' בלמי מקורס
לסעלות חקיסור).

קטר, קטיר, *קטרת, Ketoret*,
קטר, בילסדנו בריש ואלס סולדות
יחזק הדי אכי נר אסו בבל קטיר'
אל אביו שידעו סכל שסאס בנו אל
אברהם, נויקרארנס במוף אררי
סוט ואר בל קטירין אל וולד
בדמות סנאף, בילסדנו אל סמר סא,
סיתס מוליס כל קטירין אל פער
ססין סונדחס וסורס ססמחוס לזה.

קטרג, *קטרת, Ketoret*,
קטרב, נפרק י'ר בכלים (דף
י'ד) סעול אל ססכס וסקטרב
פי' סעול סגראש ססוריס, פירוש
אחר שני עמים י' סכר זס סול
וילד זס סול, וסס קטובין

גדול סמל'ל ואיז סמל'ל כמכס
 לטע כדריס, קייס טור כמל'ל
 וקט סמל'ל כמכס (ס'ל מירט)
 בלען רוטיי מוקד וזוטט אל סמל'ל
 מוטעיס וכו' נקד'ל גס ק סמל'ל
 וק סמל'ל עין גס, ונכנסות
 כמכס ק סמל'ל וכו' (מכס).
 קירק'ן, Calpha (E. R.)
 קיי'ק, נכר'ק ג' במכס (דף מ"ו)
 אכיועמ'ל בן קיי'ק (ס'ל בנכס'
 כמכס בן קיי'ק).

קל, leicht, gering, leichtfahrig
 קל, לא יקל סמל'ל סמל'ל
 במכס ברכות, (דף ל"ד), מירט
 כמכס גר'ן בלען לא יקל במכס'
 רע'ל במו' וקט'ל סל'ל בכמכס
 קומ' ונכס'ל רע'ל, נכדריס (דף
 י"ט) סל'ל יכס'ל ק לופ רע'ל,
 נכדק עקס'ל (דף י"ט) כו קל
 לרע'ל, נרע'ל דמל'ל (דף י"ט)
 סקל'ל סנדט'ל מיר'ל שס'ל
 סמל'ל על מירט סל'ל סמל'ל
 במכס וזסלוקס'ל סמל'ל סמל'ל
 סין לר'ק לע'ל, נכדק ג' במכס'
 (דף י"ט) סמל'ל קל במכס'
 וזס'ל כמכס, במכס'ל סין מוטע'
 כו יל'ל לנכ'ל קדד'ן מוטע'ל כו,
 נכדכס (דף ל"ד) וכו קל
 וסמל'ל (דף מ"ו) סל'ל עליו סמל'ל, נכדג'
 (דף מ"ו) ונכס'ל דרין (דף מ"ו)

ק, e m m e
 קייט, בעכס (דף קי"ט) נכס'ל
 ונכ'ל לכו גמל'ל (ס'ל מירט)
 קין וזוקר וקייט'ל וסמל'ל
 בן נכס'ל ב', ל"ה.

ק, (Eib, Bundeszeichen)
 קייס, סמל'ל יר'ק סמל'ל, מר'
 וסמל'ל סמל'ל קייט'ל רע'ל
 סמל'ל בריטי מירט'ל קייט'ל.
 ק, e m e
 קיי'ק, קורי עכס'ל מירט'ל ונכס'
 יכס'ל סמל'ל קוריט'ל לא יכס'
 נכד מירט'ל סל'ל נכס'ל (ס'ל
 וסמל'ל כמכס בן קיי'ק רע'ל
 סמל'ל).

ק, e m e
 קיי'ק, נכס'ל (דף מ"ד) סמל'
 מוטע'ל וסמל'ל קיי'ק, נכדכס'ל
 נעל קיק, קיי'ק נכס'ל, נכדכס'
 נכד, מ' מי סמל'ל מוטע'ל כו
 כמכס נכס'ל סמל'ל נעל סמל'ל
 נכס'ל קיק נכס'ל עין ע'ד קיק,
 קסמל'ל, Quaesitor, unbeschuldigter
 קייט'ל, נכס'ל סמל'ל יכס'
 ואיז סמל'ל כמכס לכו בריס, סמל'
 דנריס סיס סמל'ל מוטע'
 סמל'ל טור, וכו' סמל'ל
 וקייט'ל טור, סמל'ל טור
 סמל'ל סמל'ל כמכ'ל לנכס', כס'

1) Bei der Eide der Hand unter die Hüfte, ein Zeichen des Schwörens war, darum überf. der Schalbäer יר'ק und ברית durch קייס.

2) Der Schluss des Kinderwählgens auf das Wichtigste. קל וחומר

כלכה כדני יחודה לוי סלכס כדני
שטען? נכסמים (דף ע"ג) לדרבי
כסומר מ קל קל נחזרה ססור פי'
כעוסה סנורה נשנפ ס קל קל סוף
(ס"ב תר' ויסלף דברי נדקיס
וי קל קל סתגמי סרילין).

קל, e m m t t t

קולניח, *Colonia*, *Colonia*

קולן, *Colonia*, *Colonia*

קל, נכסמים (דף כ"ו) קול

וסרס וריס אין נכס משוס

מעילס, פי' קול דערס מרסס

דסיכל ריס דקערס, פי' מרסס

סנודרס חייס לסור בית ססולכס

כספורס נסוכס, ונירשליס מני

יכולס אסס לנור חייס לסור

סמערסס ולס סיו מועלות דסמרר'

סימון ריס מרסס וקול אין

נכס משוס מעילס, אסס קולוס

נשמעין מיריסו וכו', נכסובוס (דף

ע"ב) דני סרפון סומר סף סקילכית

סוסכ' סיוו סוף קולכית כל סהיס

סדגרת נסוך ביתס וסכניס אומען

סם קולס, סיר' ססול' סספרס

סמו נעסקי סשמיס כדרכס סלס

נלסס ססכנין אומען וסיכס בייסגיס

ומסכיתס מירסס נשעס סשמיס יס

לס נסרס וסיכס יכולס לכלוס סם

נשמיס מסשמע, ונשכיל כך מקסיין

סס מילסס מומס סוף, לפי סלס

נרלן סלסס נסימסס סשמעס, כדני

סשמיס עס סעוברס על דס סלס

סוס סוף ככל סמויין וססקיין

ססורסס מסכיתס כססול', בינסיס

(דף פ') סיוכו סרי' ססס וכו' ער

דסיר קיימס ססיס נרימסס לסו
לענין סרירוסיס, וקס סברי רבנן
דסיר סעירנ כו סוף, סע"ס ססוף
ססחוק סלך יפיו וסמר נגולס,
וסוף משוס סרירוסס קסמרי סוף
גס כדני ליסן על סלס כף סיר,
ופי' סני כיון דלס שרי למסר בוס
נגולס ער שיערס כו סוף סוס לוס
קלסולס דקס מ קלס סוף
ססיקן, וסלכך ססערינן סוף גס
כדני ליסן על סלס כף סיר דסגינ
ליס כדני שיסס מוסר לסור כו, נסוף
סרירוס (דף י"ב) כוסן שסינין עומדין
לקלסלס סליס קורס פי' סליס
נשכב וכו' וסלסס נקונס, נגסן
(דף נ"ח) מעסס נח' ילדיס וילדוס
סכסו לקלון סרינישו נעלסן לסס
סן מסנקסין וכו', נסכוס (דף
כ"ג) כסס לקל נין כרסי נין
נסיס (גמרס) קלס נין כרסונס
נין נסייב פי' כסס לקל כרסי
נין נסכסס רססונס נין נסכסס
נסייב, נסולין (דף ס') סכין על
ע"ס מוסר לסחוס נס סקלס
סוף, פי' ססיס סספרס כנכסס
כי דסיב נסייב יוסר מן ססחוסס,
נח' ג' כרסי (דף ט"ו) ונסולין
(דף ו') מפני סססורס לקלף
סס סקלסל, נשנפ (דף ו')
כלס סקלסל ססורין סון ססובל
וסנעירן מסכיתס דני יחודה נרימסס
דני סשען, ונכלכס סל מעלס סו
סימר דשעס לוס לרבי יחודה
נסיקן נס קלס פי' סשעס ליכ?
ונכסובוס (דף ו') נס קלס

קלל, C o l l e ,

3 e l l e , 3 e l l e ,

קלל, בצרפתית רצה מרשם לו

ואל אמת מכלנה מלמעלה, רבי

יחזקאל אומר ש"ל קילין סיו זה

ס קילל עשר אמות על עשר אמות

וב' פלטיות של ד"ר קילל סכאן

וקילל סכאן וב' אמות לנדרק

פי' רחוב המינסה כ' אמות וד' קילין

סיו זה ברחוב, וכן ס' אמות, כ'

קילין שהיו באמצע אחורי הקילין

סיו מדובקין, ולפניהן סיו ב' פלטיות

אחת סכאן ואחת סכאן כל אחד

רחבה ד' אמות ומלך אחד של פלטיא

קיל אחד, וכן קיל אחד סלד

פלטיא סלד, יעלו בן ה קילי

לפלטיות מ"א אמות וב' אמות לנדרק

עולין כ' אמות פירענות רחוב סמינס

אחד המינסה ש' אמות, מעלה אדם

אחת של שלש אמות אמה, ל' קילין

שהרצועה של קימוכות באורך המינסה

מדאשה למופס וז בלד וז ואין ביניהן

הפרש כלום, כנר פירשנו ד' קילין

סיו ברחוב וכל אורה סומה ל'

קילין ד' פעמים ל' יעלו ק"כ

קילין מחתי' וק"כ קילין

סמינס יעלו ד"ס, שלשים סעליונים

לס היו אלא שלש אורות ששים מילר

ועולה, ולא היה רחוב המינסה אלא

מ' אמות, וג' אורות עולין ל' וד"מ

הנה ש"ל קילין לרנרי רבי יחזקאל

רבי סאיר אומר חת"ק קילין

היו זה קיל של אמות על של אמות

וג' פלטיות של ד"ר, קיל סכאן

וקיל סכאן וב' אמות לנדרק, פי'

כל שקולו לקוי ואינו ניכר בין

איש לאשה. בויקרא רצה אמת מהיה

בסוף מרשם דפאני טילין למריא

קל כין אומר סקנ"ה יבוא סקול

ויבחר על סקול, בפס' יהיה גסלי

הליא ופח"כ הביא עליהן קול כין

לפרד פים, אומר רבי יחזקאל

מכילא קרקורן היה קשה עליהן יומר

ספן.

קל, C o l l e ,

קל, בויקרא רצה מרשם ט"ו וט"ו

סחלה אומר סאן דאכל בחדס

קורא ילקי צהדי קילל (א"כ פי'

בלשון יבויעלים ורמחם ונעל סערוך

גרם בערך קר רניעיו ילקי בחדרי

קירא).

קל, קלל, C o l l e ,

קל, קלל, C o l l e ,

קל, בפרק ו' בעדיות (דף ח')

העיד רבי יהושע ור' יקים איש

חדיר על קלל חטאת, בפרק ג'

בפרס (דף מ"ו) ובפסס בעצרת

היה מחוק קלל של חטאת, בפרק

י' (דף כ"א) קלל של סטאת שבע

בארץ טהור, בריש טבול יוס (דף

ע"ג) וקולית של מים סמחלחלח

וכדס על שכתב מר' וקולחם

פל בחפס, וספוט וכליולר מר'

קולין וסן דחסף, סספוט

וססוטות דשלמס ודיסוקא ואח

סספוט דירמיה מר' וית קוליא

(א"כ פי' קולול בלשון רומיי כלי

חרש מיוחד לרנר של קדושס ופיר'

קוליא בלשון רומיי נגלים תפדט

של עור).

קל

קל

רוחב כמינה ב' אמות וש' אמות
של ק' לין היו אם וכל ק' ל' ו'
אמות עולין ל' אמות, וג' פלעיות
של ד' ר' וב' אמות לנדרין עולין
חמישים, וכילד נעצן אלו ו' קילין
ברוחב כמינה ד' חדריו' נאמלע
כמינה, שני' לנדר מדתקין מאסחדיהן
ושני' לנדר מדונקין מאסחוריהן, וניכיהן
פלטיא של ד' אמות, וחדר מבאן
מלך כנ' וניכיהן פלטיא של ד' אמות
וחדר מלך ב' כהארות וניכיהן ד'
אמות רוחב הפלטיא וב' אמות מילדי
ק' לין ביחידים פירכבאם רוחב
כמינה ארך המנה ש' אמות וכל
ק' ל' ו' אמה ו' פעמים כ' עולין
ש', נמלאת בשדה של ק' לין
ג' ק' לין זה נלד זה מדונקין
אין ניכיהן הכדה, והיו ו' אמות
במינה כל אמה כ' עולים ש', וכן
שניים וכן שלשים עולין מת"ק,
והקשינו אליהם דר' יהודה שהיה
פוחת אמה סן השלישי' ניפא. כל
דכפ' ואל' אמה חבלה מלמעלה רני
באמה אומר במין קמרוטין סימא
מלמעלה מלמעלה היאך ואל' אמה
מלמעלה מלמעלה? פיר' היאך הי' י"ב
קדש במינה כמחורן נבראשית רב
מן משט דוד המזול י"ב קדש,
כילד נשנת שש מאות שנה לקיי נח
בחדש השני נשבעה עשר יום לחדש
וכמינה ויסי הגשם על אהרן ארבעים
יום וארבעים לילה, והשט' מדשקן
וכסליו מנאלרו סתן מ"ב, וכמינה
ויגדו חמשים על הארץ מקנה חמשים
ומאת יום כרי טבת וזנע אדר

כיסן ואיר, ואי אכזר לפיות כ'
קדשים שלמים זה נלד זה, אלא
שב"ק נכסלו מיום השלמה מ' יום
של גשמים היו ק"כ ימים, ושנת
כמינה נקדש השביעי גי' לחדש
אל כרי אדרש זה מין, שהוא
שביעי לירידת גשמים, פיר' מי'
במרחשון עד י"ז נסיון שבעה חדשי'
מבואין, ומרשש קדש מין סמחילו
חמשים לחסר דכמינה וישובו חמשים
מעל הארץ חלק ושא, מי' גסאלה
ושנים ולס חסרו ולס פותירו אלא
עמדו בגבורתם, ויחסרו חמשים
סוקלם חמשים ומאת יום כלומר
מחשבת ק"כ יום שהוא סוף אייר
התחילו לחסר מחשבת מיון ונמיון
ומתח ספרו חמשים אחר מ"ו אמה
שכיו גבוסין על הסרים, שנאמר
וחמשים היו הלוך וחסר עד הכדה
העשירי נעשירי נאמר לחדש נקלו
רשאי הסרים זה ראש קדש אל
שכוס עשירי לדידת גשמים, נאלו
ס' יום שמרשש קדש מיון עד ראש
קדש אל חסרו ע"ו אמות אסחלר'
ימים טמא ומקלס לכל יום, מבאן
אמה למד שהמינה חמשים משוקעת
במים י"ט אמה, בדכמינה וזנע
כמינה נקדש השביעי גי' וכו',
אופן ד' אמות שהיה סמינה גבוסה
על הסר סתו גי' יום ונחם סמינה
על הסר, ועדיין היו חמשים על
הכר י"ט אמות גובה, והמינה
משוקעת במין, ואל' י"ט אמה
סתו מי' נסיון עד ראש קדש אל,
סתן מ"ד ימים, דכמינה וכו' מין

קלא, t e i n ,
 קלא, נסמכים (דף ק"ב) :קל
 קלא פתקניה, (ראש ערך פייס),
 ב"ה (דף כ"ה) ובמעניות (דף
 ד') לפעלידס דתחוי קלא מכני,
 נבנא קמא (דף ל"ב) צירא דחית
 מימא מילא מר קלא לא תהדי ביה
 בענודה (דף י"ח) שקל קלא
 טרם נכו, מ' אבן.

קלא, א, ז, א, א
 Gefangnis, Rette, Schlinge,
 קלא, ימי שלחכם לפניהם
 תר' קומיסיון לקלא (א"ב פירוש
 קלא יא בלשן יוני ספר קולר וסד
 אשר בו נאמר במסמך).

קלא אילן, Kornblaue Farbe ¹⁾ קלא סילן, צמחות (דף ט"ז)
טלית שכולה חבלים כל מיני לנעובין
פוערין גם חזן מקלא סילן.

אֶרְצֵיכֶם יוֹם וַיִּפְתָּח נֹחַ אֶת חֲלוֹק
מִבֵּינָה אֶחָד עֵשָׂה, וְהַמִּתֵּן עוֹד ג'
שְׁנוֹנִים צִיָּלוֹת כְּעוֹרֵב וּבְשִׁילֹחַ
הַיּוֹנֵה פַעֲמִים אֲדִי ס' יוֹם, נִשְׁלַח
אֵב וּלְלוֹל וַעֲיֵב הַחֲשָׁנָה עַד תִּשְׁרִי,
דְּבַחֲיו וַיְהִי בְּאֶחָד וָשֶׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
צִרְאָזָן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ זֶה רֹאֵה חֹדֶשׁ
פִּשְׁרִי אֲדַרְבּוּ הַמִּים מֵעַל הָאָרֶץ, נַעֲשִׂית
כַּמִּשְׁמָח, וּבְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַּשָּׁנָה וַעֲשִׂית
יוֹם לַחֹדֶשׁ יִבְשֶׁה הָאָרֶץ, נַעֲשִׂית
כַּגִּידִי, לֹא יִהְיֶה לְרִיךְ קֶדֶשׁ לְמִימֶר
אֶלֶף בָּשָׂם פֶּעַר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי
יִבְשֶׁה הָאָרֶץ, וְזֶה מ'ל בַּעֲשָׂרִים
וּבַשְּׁנִי לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי יִבְשֶׁה הָאָרֶץ?
אֵלֹ אֶחָד פֶּעַר יוֹם שִׁמּוֹת הַחֲמֵס
יִתְרִין עַל יִשׁוֹם הַלְּבָנִים (א' ב' פ')
בִּלְשָׁן רוֹמִיִּי שֶׁם כֻּלּוֹ לַחֹדֶר קָטָן,
וּבְמִרְעוֹ הַמִּיּוֹחָד לְאִשׁוֹר דְּנֶר הַאֲכָל
אֹן מִשְׁמָח).

1) Das Wort קָלָה soll nach Ruffaphia und de Sara das griechische καλλή seyn, welches eine gewisse Farbe bedeuten soll. Die Wörterbücher geben kein besseres Licht darüber, denn die Erläuterung durch Flores, Genus tincturae u. dgl. giebt keine genaue Bestimmung, und wir haben bey dieser Vergleichung nichts gewonnen. Vielleicht könnten die hier im Texte befindlichen Stellen, uns auf die eigentliche Farbe welches καλλή ausdrückt, führen. Wir sehen daraus daß von einer Farbe die Rede ist die ein vollkommenes Surroaat der Auroblauen (חֲרָרִית) ist.

אשר קירא וקלנא, עיין בערך
אכלא, מי' מסאס (א"כ גמר'
ירושלמי לבא הוא מסאס).

קלכאי, Einfältig, albern
קלכאי, גנ"ס (דף ס"ד) מסן
אשרי באתר דמרי מלא ליה זינג
קולכאי רשט קולמיה מלא.
בסנהדרין (דף ק"ג) ובריש ויקרא
רבה מרש עור רשומי מאי ער
המקד? שש מחבק. אם ההלכה,
במלש אשרי זיכהמדי מלא מרש
קולכאי קולמיה מי' הדיט רועה
קלמיה מלא (א"כ במב בנוסחא)
של גנ"ס כולכא רעיא, ובסדרש
ויקרא רבה מרש נכא כי מחט
כמוס סן די מלא מרש זינגים כולכא
רעיא מלא קולמיה).

קלכון, Collybus, αλλυβος
קלכון, גביל (דף ל"ב) ובחלק
(דף כ"ו) ובבבורות (דף כ"ו)
ובאקלין (דף ה') האסין האומפין
אסייבין בקולכון פטורין ממעשר
בכמה, ואסייבין במעשר בכמה
פטורין מן סקולכון וכמה היא
קולכון? מעה כסף דברי רבי
אליה, ותבמים אומרים מי'
האסין האומפין אסייבין בקולכון
פטורין ממעשר בכמה והן שכר
חלקו, כדחנן בבבורות (דף כ"ו)
בפרק אחרון חלקו וחזו נאפחמו

אייבין בקולכון ופטורין ממעשר
בכמה, מי' אייבין בקולכון
דכין דחלקו נעא ברוקין, ומב
השקל על ידו על יד פגרו אייב
בקולכון ופטורין ממעשר בכמה,
דכין דחלקו נעא כלקוחות, ומב
הלוקח או אכחן לו במכנה פטור
ממעשר בכמה ואייבין במעשר בכמה
שעדיין לא חלקו ונעא בכמה או
קנו ועדיין לא חלקו אייבין במעשר
בכמה, דחנן קנו מחפוזא הבית
אייבין ואם לאו כשורין, ופטורין
מן סקולכון כי מסן אחר הכיו
הכלע מי עדיין לא חלקו, כך היטה
חובת קולכון, ואם סיו אסין לא
חלקו וקנו מחפוזא הבית אס פטור
אניסם ס"ע, פטורין מן סקולכון
ואמרינן כמה בבבורות כס וכו'
אחלקו בבכמה ולא חלקו בבכפין,
ואף ע"פ אהלקו פכמהם גלו דעמיסו
דלמפלגי קיימו וליאייבו בקולכון
קמ"ל (א"כ מי' בלשון יוגי ורומי
שכר הכחן לשלמי' לפדות או ללדוף
או לחליף מעות).

קלכין, קלכין, αλλυβος, αλλυβος
קלכין, בבבורות (דף ס"ט)
ובעיקרן והקילבן תלמוד למר
או פגד רגל (א"כ כי' בלשון יוגי
מחוסר או שטר אבר).

כ"ז) וקא לבנא דא קלידא, נמולין (דף ל"ג) אמר רב בסנא א קלודי מיקלד בסופי' מקום יש בידך שמתפלל ומחהפך פנימי על החילוק ונתמקום דפרעי סנאי פי' מפתח בלשון יון קלידי.

קלדרהי, (כלדאי. ש.) *Qaldrā* קלדרי, בנראית רנה פרשת ל"ס אדעת ולנוס עד לשע עד קלדרי וכן מר' ירושלמי (א"ב פי' בלשון הכפרים ארץ כשדים והם היו בקיאים בהנעת הכובבים וסם הבורי שמים הכקריאים דניאל כשדיא ובגמרא כלדאין עיין שם).

קלוון, *Qalūn* קלוון, בסוף פסוק דויהי בשלח פרעה אעליה אחד קילוון ואותבים תחת מד חילון, ס"א אחד דקל: פה ססר סנ"ן וז"ל נקלוון הוא מערך נקלוון ע"ג — את סטאי אכי מוכיר פה ותרם אענה אכי שוג בתמהון לבב התעיתי בנפשי והייתי גם בעיניך קורא! כממעמע, כי הלכתי אחרי אדם מועה משנה עור בדרך הוא החכם יומאן בוקסדוקרן והנל הניא גם הוא בערך נקלוון מדרש ויקרא רנה פרשה'ל' נענין לולב ע"ג — השענתי אל ביכתי ולא ראיני צאפד המדרש לכן כתבתי ואנכי לא ידעתי כנן

קלווס, *Qalūw* קלווס, בנראית רנה פרשת ואלה הראשון אלף קלוון דחזק בני, ובפרשת ה' יקוו סמים היו אומרים אלו לאנו בלך ונעשה קלווסין של בקנ"ה, בסוף מגלת איכה על לוהינו אדריינום שחיק עצמות אשוק קלווסין, ס"א קליפסין פי' ליווי בלשון יון (א"ב מירוש קלוון בלשון יוני דלוס אכי).

קלח, *Qalūh* קלח, בפסחים (דף ל"ט) יולאין בנה ובקלח שלהן, בפרק י"א צפרה (דף כ"ב) מלות אוזב ג' קלחין ובסוף ג' גבעולין, פיר' כשלאו ב' ג' קני' משרש אחד שמן קלחין, בכדרים (דף כ') שמואל הוה בדיק כפשיה בקלחא פי' היה טעים קלח של כרוב בפיו וכולעו ומפספס כל מעיו, נערובין (דף י"ו) בשליפין בקני' ובקלחות פי' כמו קלח של כרוב קלחים של ירקות שנפעצו ומחזקו ונעשו יבשין. במולין (דף ק"ח) (נגמ') א קלחא ומאס יד פי' הקנה שלהן כגון קלח של כרוב ומאס יד של כלים שרובה להשתמש בקלחין

נפרק שלש בפסח (דף ס')
כמוכר קלחי איין במקד שהורכות
פסח מכל אחד ואחד אומר רבי
יחזק וכו'.

קלח, *qaleh, qalim*

קלח קלוח, *qaleh, qalim*
קלח, נפרק ב' נהרות (דף כ"ד)
מכך מן הקדירה נחא ומפך שהקלח
נגע בידה פי' כמו מים מן קלחין
בחולין (דף ל"ו) תנא רבי יוחנן
ודם פללים יאחז, פרט לדם
קלוח שאינו מכיר את סודעים,
פי' אם דם הכהן חזוב כהשקפה
להכזיר את הארעים, כדפתיב וכו'
יחז מים על זרע, אלף נעם שבעה
חלל נעם יליחא נאמה, כדפתיב
ודם פללים יאחז, אבל המקלח
נמרזב ועוד נאחזו צו אנו מכיר.

קלחת, *qaleh, qalim*

קלחת, נג' (דף ע"ד) כל ל'
יום מהפך לבו גיהנם כנגד קלחת.
(לשון הכתוב הוא וכנאר במקד
קלחת במיכה ג', ד').

קלח, *qaleh, qalim, qalim*

קלח, ברשע השנה (דף י"ג)
דמך נפרק ב' גשמיצות (דף ל"ו)
אין נאעין ואין מנריבין וכו' עד
ר' יוחנן אומר כל הרבנה שאינה
קולטת לג' ימים טוב שייכה
מולדת וכו'.

אמר ויקלוט, גיטין (דף ע"ט)
כמלך כדני דאמר קלוט כמ
הכונה, תפסע נאמר אף על פי
של הונסה כמו שהונסה דמיא,
נעירובין (דף מ"ט) קולט אדם
מן המזחילס פי' אסופך בידו ושותם
אכל נוטל מן המזחילס כשהוא מלך
ידו למזחילס אסור. נסוכה (דף
ס"ט) ונמעיכל (דף י"ט) אפילו
תימא רבי אלעזר דרבי לרוב
דאי קלס איכא דאמרי לישא
ממכיתא רבי אלעזר בר לרוב
ודאי קלס וכו', בפסחים (דף
ג"ב) לרבי יוחנן נחא דאמר
קלטינהו, פיר' לפי שהולכין
למקום שכלו על גבי הסמור קלסין
גבו של חמור למיכה ניעור, ובוס
החזירין למקומן ועדיין לא כלשכ.

קלוט, *qaleh, qalim*

קלוט, נג' (דף י"ו) טכורס
טכורס פי' מיצנר? דאעבר מקלוט
דר' שמעון פי' שפרסמו כולם אהם
ואינה סיוקה כמו הסמור, בחולין
(דף פ"ח) סד למקום חיד וחד
לקלוט במעי פירס, ולג' דרבי
שמעון, ואף על גב דאמר רבי
שמעון קלוט נמעי פירס אסור סני
פילי סיכא דילא לאור העולם אכל
במעי אמו שרי, בבבא מציעא (דף ו')

קל יכון, נמדנר רנכ פדנכ י"נ פ' טינדי (וסוף Tenda וכמו
דמלכז אט טינקן דומות לקילינין (סחגנכו) של הקונס מ"י לנו קלח.

gel) Susia gleich, der gefangen ist und nimmert. Es ist wahrscheinlich daß der Chalbäer עגור statt עגור gelesen habe, Kimchi scheint ihn da mißverstanden zu haben. Aquila hat ως λιππος αγωρ: wie das Pferd Agor, und Theodotion ως χελιδων αγωρ: wie die Schwalbe Agor. Nach Jarchi im Jesaja scheint דים den Vogel und עגור so wie צפצף das Geschrei zu bezeichnen. Im Jeremias aber, wo er die Uebersetzung des Jonathan erklärt, berichtet er כורכיא (דום) sey in französischer Sprache grue: der Kranich, und סנונית (עגור) die Hierondelle: Schwalbe. Im Talmud (Abuschin 44, 1.) wo es heißt: Resch Latisch schrie wie ein כורכיא, bemerkt Jarchi, daß dieses Wort die chalbäische Uebersetzung von עגור sey, und grue (Kranich) bedeute; er verwechselt daselbst sonderbar genug דום mit עגור. Kimchi und Benmelech, übersetzen עגור ebenfalls durch das italienische Rondine: Schwalbe, mit der Bemerkung daß Einige unter עגור die Kestler (Gazza) verstehen, Ich glaube עגור—דום oder ועגור—דום um so mehr als Ein Wort betrachten zu können, indem wir dieses דום oder דם mehrmahl in der chalbäischen Schwestersprache in Zusammensetzung finden, als: ששיבא, ססנונא, ששיבא u. m. dgl. Dieses Wort scheint irgend eine bestimmte Farbe anzuzeigen. Wenn wir das Wort דום oder דים in allen Schattirungen der verwandten Laute nachspüren; so führt uns das Resultat auf die Vermuthung, daß das Wort darunter verstanden werde. So heißt ששיתא der brennende Docht, צוצירא der Funken, נון der Engurius; ein Stein der einen feuerähnlichen Glanz von sich wirft (s. 3 Ab. S. 565. Anmerk. 2), und so dürfte ססנונא worauf wir im Art. אילן zurückkommen werden — die Rothfarbe bezeichnen. Nimmt man an daß

קל

קל

שבושצין כך עושין שאין יכולין לעשות
צמחן שום פשרה, עם שקר סופרים
חרנו' קלמוס דשקר למזייפא:
נפסקא ויכי בשלח מרעה שבו נוחין
דודיות שלאש חסמאיהן וקולמיות
של קנה חסמא לפרניהן (א"ב מידע
בלשן יוני ורומי עם סופר וגם סס
כללי הוא לכל קנה).

קלמוזם, $\alpha \lambda \alpha \mu \iota \varsigma$

$\kappa \alpha \lambda \alpha \mu \iota \varsigma$, $\kappa \alpha \lambda \alpha \mu \iota \varsigma$,
קלמוזם, חרגום והקשורין
קלמוזמיא, הכפארים והלעדות
והקשורין (א"ב קלמיא בלשן
יוני מכשיט השער ופי' מויא בלשן
גמרא עזר).

קלמר, $\alpha \lambda \alpha \mu \alpha \rho \iota \varsigma$

$\kappa \alpha \lambda \alpha \mu \alpha \rho \iota \varsigma$,
קלמר, בכל כלי עץ פרק ב'
בבלי (דף י"ט) קלמרין
סמאמא פ' לאן לעו סוף קלמ"רי
ונלשן ישמעאל מסבדא וביא של
זכוכית ופיה שוקע לחוכה ואם חסמ
לד אחר לא ישכך הדיו ואחר פה
זא לס שפצי צו הדיו ואחר כקב
מלדה, ומניין שכן דלמר בסוף
מקולות (דף ס"ט), ללומית שפיה
שקע אינה סכורה עד שיטנה על
דמס קלמרין אינה סכורה עד
מקנבה מלדה, קלמרין פל יוסף
סבבן הסמא נקובה ועושין לס מית

קולים, (פרקולים $\sigma \iota \epsilon \eta$)
קוליס, באגני בית קוליס,
כנר מידענו בערך מרקוליס.

קליה, $\kappa \lambda \iota \eta$

קליה, בחולין קולית הסמ
וקולית המוקדשין הנוגע בכן
בין נקונן בין סמומין סמא, קולית
הנכלם וקולית סאן הנוגע בכן
סמומין סכור. בבראשית רנב פרשת
י' וכל נאם דלם שם קולית
אחת סוף מלנע לה וסוף מחלגלסן
ונפרשת ב"ו הנפילים סיו בארץ
דכאים גבורים מוס קוליתו של
אחד מכן י"ח למה, בפסחים (דף
ס"ג) גמרא העלמות נמנן על
מוס שבקולית, פיר' קולית
העלם החלול וסמוס סאני לדדים
והוא מלא מוס והוא עלם של ירך
שא צו קום פרנס.

קולמוס, $\kappa \alpha \lambda \alpha \mu \circ \varsigma$

קולמוס, בשנת (דף י"ט) לס
ינא סלגלר בקולמוסו, בפסחים
(דף כ"ו) סוי לי סקולמוסן,
פי' שהיו דיקקין סקקי סן, בחולין
בגמרא (דף ל"ט) שדמה העשויה
בקולמוס, פי' כנן ששטט נמקום
אחד וספיה לסבין ואמא לזואר
דהוא ליה בקולמוס, פ"ט שטע
סוטע לסמיה ועקס ססבין שנידו
וחחק סעור ועלם דאקט סקנה סוף
בקולמוס המוסר, בפסחים (דף

וכטאדל' פ' בלשן רוטח שס כללי
לראש חרש, ונפרט כיו אומרים כן
לראש שכתם אז חיו שולמים
מכות אים לרעהו, וראשית אמת
הוא כמו שנעם יום אחר מקופת
בחורף נאון טקיסים מחפלים
לכחשך, וכן נכדיט נירוולמי כיון
דחמא איתמא ארך אחר קלכדס
קלון דיאס פ' קלון כלשון
יום טוב, פ' דיאס בלשן רוטחי
(יום).

קלונטרין (קלונטרין) (Siehe)
קלונטרין, עין ערך קלונטרין.

קלניא, (Colonia, Colonia)²
קלניא, נטובה (דף מ"ס) מקום

מחפלים מילפא (א"צ מ' בלשן יוני
מן ארץ אשבים ט מים מן בורות
עמקים).

קלין, (קלאסעס) (Siehe)
קלין, ופסיס טמט לרגלי מר'
קולין ללו למדס רגלי, נביא
פס יקוש על כלדרכי מר' לכניסיהון
קולין ללן (א"כ הכינוי פעל
הערך בערך קלאס).

קלין, (קלנדר) (Siehe)
קלין, בענדס (דף כ"ס) וקלנדרו
אחדס עמס פ' ליגן באור מרס
קדש זערפן עליו.

קלנדרא, (Calendae, calendae)¹
קלנדרא, מאמ ריש מ' קלנדרא

1) Dieses war der Name jedes ersten Monatsstages von dem griechischen *καλῆς* ich rufe (lat. Calo) weil man an den Kalenden das Volk zusammen rief, und ihnen die Feste des bevorstehenden Monats verkündete. Man feierte diesen Tag mit Opfern Schmausen und andern festlichen Aufzügen. Dieser Feste wegen, hat der jerusalemische Talmud auf eine andere Etymologie aufmerksam gemacht; nach ihm ist das Wort zusammengesetzt von *καλόν* (schön, gut) dies (Tag) und drückt im Ganzen, wie das hebräische *יום טוב* — einen Festtag aus. Diese ist auf jedenfall besser, als jene eines Neuern, der das Wort Kalender von dem hebr. קהל herleiten wollte.

2) Dieses Wort ist römischen Ursprungs und stammt von *colere* bebauen, bearbeiten, pflegen her. Colonia heißt also eine Kolonisation, ein Ort oder eine Wohnstätte Menschen zur Verbrei-

מרום וקולכיא פיר' שם כללי
לערים בנויות פלאני רומי ויוזנים
נאגנים בחושני רומי ונקיים ממש
אבל פו רוס סוים ער כמו
קולוכיא אדר גם היו ירדנים
קנענים).

קרניחא, (Ein magereet Beger)
קלכיא, בנבל גמרא (דף כ')
שחט לים גמא און לים לגוי
בקלכיא. גמולין (דף ק"ב)
ומי איכא מידי דבכולה לים גם
כיום גאר ובחד אגרי לים גם גמא
גאר גידים ועלמא? אגרי רב גרניס
בקלכיא תא מי' עוף שכולו עלמות
ואין בו אלא גאר פועט.

קלניחא, קלניחא, (דף ל"ח) רבי
אליעזר בן יעקב אגרי נאגרי קלניחא
פירש דא"י מזוקקת ומין נאגרי
קלל.

קלם, קלם, (דף ל"ח) רבי
אליעזר בן יעקב אגרי נאגרי קלניחא
פירש דא"י מזוקקת ומין נאגרי
קלל.

היה למטה מירמליס ונקרא מואל
(גמרא) מאיל מקום קלכיא
סוס, ומואל דידן מאי טעמא קרי
ליה מואל? דמסיק מאגרי' דמלכא
גב"ב (דף ד') הורודים קלכיא
ממעניד כנר פירשנו בערך זין,
אמר דמאגרי' מ"ל שם ממלך אגרי
פירשם ומואל לא המכינו עם
טעם ממלך כי מורמל מלך קלניחא
אינו מואל כי אס על המקום ולא
על האיש אשר עליו ואמר קולוניס
כמו שפירשנו בהשפעה ואינו מואל
בזה השם בן מורין, כ"ל איש
שם עובד אדמה, או הוא נאגרי
לגדה אחר או לגדה אחרת, וכנה
ענין המאגרי הורודים (עגרא)
קלני' (קרא קלניס) ממעניד,
פירשו אס גם זיינך עלך — ואמה
מלך, עכ"ל קולניס אמה, איש
כדומה באחד העם המעבר ר"ל
הנאגרי מנדר העבדות גמא ובכלי
קמס ולא מללך עלך דות נדיבה
מעלת מלך — נענודה (דף ו')
נעניא דממעניד מנדיא קלכיא
מי' אלא יחט הדריס שם מס (א"ב)
מדרש דברים דגם פירש האזינו
לאמערטנין שמש גמא מדינות

nehmen: „Wenn du auch die Waffe trägst; so fehlt dir der

(דף פ"ד) רני טרמין קודרו גדי
מ ק ו ל ס פ' גדימ ק ו ל ס שחולין
סוזה לו, כדרך שחולה כהן לאדם
סכו רבנן אייהו גדי מ ק ו ל ס ?

כל שללו כולו כלסח, נחמד לו
גל מסנו סנר אין זה גדי־מקולם.
קלס, *felm, Galea*,
קלס, ופובע נחשת חר' וקולס
דנש' וכן וסחילנו בקינעיס גנה
ומנן וכוונע, נברששת רנה פרשת
פ' לולין קלום ין סנבין (ס"ב)
פ' בלשן דומי מין לכוז).

קלום, *Colicua, Colice*,
קלום, מסכת פ"ו פרק אין
מעמידין כוס ליה קלום פ' בלשן
יוני ודומי קוליקום כלב דקיס של
מעיס הענים.

קלסטרס, *αλστρος, αλστρος*,
αλστρος, αλστρος,
קלסטרס, גמסדרין (דף ק"ה)
כמדומין סטו שדוכינו בן קלסטרס
של מלך סוס פ' סוס קוסטינר שנערך
קס' וסוס שר הענבים, נענדה
(דף י"ס) ילמח צת קול וסמרה
דגי סכניה בן מרדיון וקלסטרס
מומכין לשיה פפולס הנא (ס"ב)
פ' בלשן עני שליס צית דין ממוכס
להרוג ולייסר).

קלסטר, *αλστρος, αλστρος*,
קלסטר, במרק כ' נבלים (דף
מ"ו) קלסטר נח סרנעת קבין,
אית דאמרו דרמטל.

ומפני שיש לכדור גאז וקלס גדול
באמר סכרוב קולס, דקולבא
גברא טלמחי לקדרה לא צעי ציין
ערך כפס).

קלס, *αλστρος, αλστρος*,
קלס, סיפוח ביד קילום ברנל
עיין בערך טפס.

קלס, (ב קלס *αλστρος*)
קלס, נצחיס (דף ק"ה) רני
סלעצ סכי נמי לס כגון דנקטי לה
בקולסי (ס"ב) נבקולסי כמז
ננסחאות עיין ערך בקלס).

קלום, *αλστρος, αλστρος*,
αλστρος, αλστρος,
קלום, נצחיס (דף ק"ה) סמורה
סמרה לא סלכלו כל כנלס וסח סמרה
יאלכל, סמרו ליה קלום סמרו
ינה וכן בלשן יון.

קלס, *αλστρος, αλστρος*,
קלס, נצחיס ירוש'מי ויקראו
לפניו סנבך סקלס ין קימיו.

קלס, *αλστρος, αλστρος*,
αλστρος, αλστρος,
קלס, נברששת רנה פרשת כ"ה
יחי באשר בא יוסף סל סחי רני
סלעצ סומר בקילום היס (ס"ב)
נצחיס וסודור מלשן מקרא לקלס
סחין).

קלס, *αλστρος, αλστρος*,
קלס, נצחיס (דף כ') ונפססוס
גמרה (דף כ"ג) מקוס סכסו
לסכול ללי מודגס. אית דומי ררמי

קנין באה (א"צ פי' בלשון יוני כלי רועים).

קלסטרא, Klost, Kloster, Klost

קלסטרא, בנבא מליעט (דף פ"א) מיד נהפך קלסטרא פנים אליחק וכדמה לאברהם, בנדה (דף ל"א) וכן קנ"ה בותנו רות ובזממה וקלסטרא פנים פי' תואר פנים, וסוד פני לא יכילין מר' קלסטרא ספיי:

קלסטרא, Klost, Kloster, Klost

Clastrum, Kloster, Klost, Klost
קלסטרא, בנבא (דף קכ"ד) קנים וחקלות וקלסטרא פירוש קלסטרא הא משנה בכלים פי"א (דף י"א) שאמר ר' יהושע לטעלה בנבא תוספת בכלים בתחלת בנא מליעט קלסטרא רבי טרפן מטשט וחקמים מטהרין, ברוריה אמרה אמתה מפתח וחולה בסברו בנבא וכנאסרו דברים לפני רבי יהושע אמר יפה אמרה ברוריה, פי' קלסטרא קטי"כו ¹) בלעז והוא מרובע פמעשה קסת הסופר מחופה בדאמריכן קלסטרא סנעול וקלסטרא הנעול, וי"מ קלסטרא בנבא שנינו בסוף ערובין גר שיש בראשו קלסטרא והוא כמין יחד ורשא ענול

דלחוי
באחר
היתו
ער

נגר וצרט נקדש בן חלק בנר הזו ושתכונע נעת פגירה ופתיחה).

קלסקא, Klost, Kloster, Klost

קלסקא, קלסקא יעמים מ"א גלוסקא ובבר פירשנו בערך ג' חש ספרשין פת בגיש מפרשין למס גדול (א"צ פי' קוליקם בלשון יוני מין סת ענול ועוגם וצפרט מין פת קטן והזלפו מקוסות סאותיות וכן בספסל).

קלסקא, Klost, Kloster, Klost

קלסקא, בענולה (דף כ"ט) חש קלסקא סנולגלין פירוש רבין ולחין, ורמזין ירחלמי הן סככות הן פרעות הן רפפות הן רעלות הן אגסערות הן פמיות הן פוסות הן גומות הן טקוס הנחת כוסות הן חש קלסקא הן חש סנולגלין וסנולקין אסורין, רבי חיש בנבא רבי יוחא אמר מן זמנים הוא וסן בותכין לחוכן חומץ שיבו תולין את גרעיקהין: (גלוסקאות כחוד בנבאקאות ופי' רש"י מילא בלעז וסא Mollet וכמו שחרגמכו).

קלוסקום, Klost, Kloster, Klost

קלוסקום, בנבא (דף ל"א) כמין קלוסקום

לרנן בלומר כל לידי רנן ועיקר
זו קרנ מירושלעיקר שקדם בכנס
ובל לאסל בעל הכית .

קלעא, *Selegat*, *Seit*

קלעא, במגילה (דף ע')
קדשי קדשים נאכלים לפנים מן
סקלעים, בעצמים (דף פ"ו)
מתי שלמי נכד ואמנות נאכלין
לפנים מן סקלעים, ושמעו שם
(דף ק"ה) נאו לשילה נאסרו
הנמות וכו' עד קדשי קדשים נאכלים
לפנים מן סקלעים, קדשים קלים
והמעשר שני בכל הרוש (גמרא)
רני סבבו סומר סמר קרא בן מורס
יוסף וכו' עין שלל רתם ליהנות ממה
שלינו שלו תוכה ותאכל קדשים
כמלא עיניה כלו לירושלם וכו' עד
קדשי קדשים נאכלים, לפנים מן
סקלעים, קדשי קלים ושמעו
שני לפנים מן סקלעים, פ"ו קומס
קומס ירושלם, קלעים קומס עצה
ואמאי קרו לה קלעים? שהיו
במקום קלעי המשכן ועוד כהיו
בזמן היו מורסין קלעים במקום
קומס עזרס ואוכלין, וכמינ במקום
ובמקום במקום קדוש מאכל בסגר
ספל מועד, כל פרוס נס מרגומו
ולל סמסר למפרס עלוסי קלע:
בברכות (דף כ"ב) כי סתה רבין
סוסר בלוס סוס נקילס דרס
סועיס, בינמות (דף מ"ס),

קלסרי קין ומוסינ הכרנרי, פ"ו
כלסן רומי קלסרי ין סנסיס
סורסיס וכנדי סרן, סנל במרגוס
סמסר כמוב לסלקא מרין קלוסממרין
ס" קלו י) כלסן ין סוניס
ס" סכסרי ין י) כלסן רומי סנסי
עלה ככנדיס .

קלע, *Selegat*, *Seit*

קלע, גומס (דף ס"ו) קלען
במקלות וכו' וסליסן לבית סמריכס
(גמרא) סמר רבי יסאן כמין
קליעס פירס סיס מולס בממוס
כמו קלע כדכמיב וסמסר סמיניך
יקלעס במוך כף סקלע .
בעניית (דף ס') מרק ג' כל
סקליעוס ססורוס סקלע סניס
קינול סלס סריג סמסר, וסמקסו
יסס סוף סר' ירושלמי וס קלע .
ססוכס (דף ל"ב) סנל קלוע
כמין קליעס קדוסס לסלסלס וכו'
הדס, בברכות (דף ס') ובנדס
(דף מ"ס) קורין לקלעיס ס
בניסל מעסר עכוס מרנ' עונד
קליעס .

קלע, *Selegat*, *Seit*

קלע, בברכות (דף מ"ב) רב
רבי ירל סיקלעו לני ריג
גלותס, ובסנל לוי סיקלע לני יוסף
ריסל, סר' כמסרס ונל, וענן
קרוס לוס מדין סניס סיקלע

1) *xaloi*: eble .

2) *Senatores*: *Seit* .

פי' חושף בקליפה, נסוף ניבורים
(דף פ"ו) מלי נלרים של ערנה
קלופה, נסוף ענודה (דף ע"ד)
יקלופ אחכופת, חשופ חשפה
וכסלך מר' סקלך קלפס ורמט,
שייך זה נקלף פראטון, בנראשית
רנכ פרשת פ"ג כי אני חשפתי את
עצו קלפית גלילס בלכך למס?
גילוחי מסחריו.

קלף, (segment)
 28 a l g , פ i u t ,
 קלף, כדי לכתוב עליו פרט
 קטנה שנתמילין בדר פירטנו נערך
 ד ו כ ס ו ס ט ו ס , במנחם (דף ל"ה)
 כלי ק ל י פ ס ל ר י ד ל מ נ ד ק י ה .

קלפא, Grin, Ghorf, קלפא, שאל או ספסל מרגום
 שמשל או קלפא, וכן לשאל
 ולספסל, מספסל כול (א"ב
 פי' בלשון יוני מין כגזעמוקס וקסס
 רפואתה).

קלפא ו, α φ ο σ , α nüttel, Gauffſchlag,
קלפא, בנרכות (דף כ"ו) חרי
קולפי בלעת, ובגמרא (דף כ"ח)
מקום שנקרהו הו ליה קולפא
וידן דינא, ס"א קולפא, במנחות
(דף ז') ונערכין (דף כ"ב) אמר
רב חסדא קולפי טבי בלעי בימי
דאבימי עלם דהא שפעא, פירוט
שנע שמכין בו בני אדם וראא עב
ובלחן ישמעאל. ה"א אלמקדע,
במנחות (דף ס"ה) נפקא אבמרה
מתייה בקולפא דיראי, כלומר
בימייה דיראי אראא קאור (פ"ב)

ונעבורה (דף כ"ד) יתני רבי אמי
ורבי אבהו פני דרבי ינאק כפחא
אק לע עז דרבי ינאק כפחא, כדרי'
(דף כ"ז) אמר לים זיל לקילעך
פירש לך לאם לך.

קלעילון, (Eine Hülsenfrucht)
קלעילון, במעלה (דף י"ג)
הדש קלעילון נאדעם בקדש שעל,
במירש מגנלא כחוב הדש מלעין
ופירש סין קטנים.

קלף, חן, ט, ל, ז, א
 Kälse, Schale, Schuppe, Rinde,
 קלף, קליפה, אנוח וקליפה
 ריסונין, נמרק ו' נאסילום (דף
 (דף ל"ט) ותחיה בקליפה
 האם, נמנהדרין (דף ל"ט) לובי
 שריון קליפה מ' נאסלע כל טענת
 של שריון מלה קליפה אחת של
 ברוז כדי שלא יכנס מן טענת
 (ל"ט מ' נאשק יון שם כללי לשומר
 דגד נעת גדולו, כמו שומר הצילה
 וסוף השפופרת ושומר גוף
 בדגים וסוף סקשקש, וגם
 קליפה הבא נקטרת סוף
 קליפת עץ וריסה נודף ועל דרך
 בשאלה יסקליפות נשריון שכן
 שומרות הגוף וח' ל' נכו פעל מן השם
 לכסרת הקליפות, וח' סכפר
 וקשקשת מליץ וקלפין.

קלף, א ז ל א ו ה ש
קלף, בפסמים (דף ע"ה) יקלף
את מקומו יקלף את החיבון,
בפרק ד' במעשרות (דף ס"ד),
ונבילה (דף י"ג) ה מ ק לף אחת
בשערים מ ק לף אחת אחת ואוכל

ב' רי"ז סיוון תשס"ז

Digitized by Google

שם קליקין וי"א על שם קיוון
נקראו, ידועים שם בעל כבי כל
שלין לו שלא דור אחד מקיף את
העמוד, רש"י שומר כל שאין לו
שלא קליטם אחד בלד, אלו כן
גריסין הקליקין אלו גריסין
המרוצין, ראש"י שומר אין לך
מרוצ וכו', זה במיץ מושם
מעצות, שלא כן גריסין קליקין
אלו המרוצין, אבי רבן שמעון בן
גמליאל אין מרוצ מושם ימי
בראשית ואחרי כן ברכים וסל
מניק גופה של נהרת בנרים הקליקין
מרוצ וכו' (א"ב פי' בלשון יוני
ורומי מין בנר ולבד עמו משער
חיסים ועזים והים נעשה נסחור
קליקין ועל שם צד זה נאשרו
אנשים בעלי שער עב וחסיד קליקין,
ויש אנשים בעלי שער עב וחסיד
בלב שהוא החזה וזקן ונבית הסתרים
ואולי נסחור קליקין הם גרים
סיוחד הנאשר גרים הקליקין).

קלקלון, קלקלון, נענודם (דף כ"ט) כל
שאר לבנים מין הקלקלון שפילו
מים ומלא ססור חק לקלקלון
ובולי פי' כינוי לקלעים הוא לארלה
לומר קלעים באותן של בית המקדש
ספיה נתיא שלא כינה לשון אחד.

קלקנתום, קלקנתום, נשנת (דף ק"ד)
C h a l c a n t h u m¹)

קלקי, נשנת (דף ס"ד) פ"ר
שק אין לי אלא שק פנין לנחם את
הקלקי ואת הסבבן נשנת במלך
(דף ע"ח) ואת הקלקי ואת
הסבבן פי' קלקי שמח כגז, ואת
הסבבן שמח הכעס. פי' אחר קלקי
ושבבן דפרק נשם אשם אומר לשון
יון סוף, קליקין בנר עשר משיער
של עדים וסוף קסם ונשיא לכרמיו
מחם בדים וכחמות, סבבן כסוי
פנתמות, נפרק פ"מ נבלים (דף
כ"ה) הנודקין של ערניים הקלקלן
וכפנדל פי' סליק של נאר ויש לו
כימין וסוף שק אלונין אחר מניח
מי שמעור עליו ונלעו כחשמו
גיל"ל (Cilicio) (ופיר' בלעו
לשון מניח), ועוד נפרט במקומות
(דף ס"ט) אלו שליין חללן קלקי
הרש פי' הולאי שעל הרשם שדבן
בו השער בקלקי, נפרק' בננעים
(דף ס"ט) גופה של נהרת בנרים
הקלקי מרוצ מקום הנרים ט'
לדמות וכו' קליקין הלב וסוקן
ונחם הסתרים, פי' כל איש שליין
סלק ויש לו שערות באי' שער נבית
השמי לו בלבו סודלה על גרוננו
וממחם מן הדפס וכן מתקלקלן
וענין בקליקין שמדענו גיל"ל לו.
במ"ו נבלים (דף י"ז) גרים ננעים
בגרים הקליקין, במיץ שער
(דף ס"ט) ומשם בעל כבי ונלל של
רפסם והגריסין הקלקין פי' כן

1) Kupfervitriolwasser vom Gebrauche der Schänker

קל

ור' חלש בשדף של שקסס . בויקדס
רנב זאט תהיה ופסקא דוחסמר
לין ומסקרות עיני' ריש לקיש אשר
ב קיל ורית אדומס , פי' כחול
אדום ודומס לאחד מטיני דס
ומפסיק סדמע (ס"ב פיר' בלשון
יוני ורומיי שס בללי לרפואה אשר
לורטה ארוכה ועגולה ובפרט אס
היא מחקכות למולי עינים , אבל
קילורית בלשון יוני מין אדמס
לכנס הבאס מאי סמיא ונקראט
בלשון משנה סס ומתערכת ברפואות
לעינים , לכן תהיה כגרסא קילורית
אדמס וזה פירוש ומסקרות
עינים , כי בלשון יוני סקירא מין
אדמס לנכה עיין ערך סס וערך
(סקירא) .

קלר , *Cellarium, χαλλαριον*,
Behälter, Vorrathskammer,
קלר , בנרשית רנב פרשת י"ח
ויברך וכי הקילרין של מלך חסד
כלוס , ובפרשת כ"ג ויסע מאס ובס'
כ"ה לפי שחרב מקומה של סדוס ,
ופסקו סעוברים וסכנים , ולס חסד
קילרין שלו כלוס , ובפרשת ס'
וה' ברך אט סנדרס בכל , רני לוי

קל

ובמגילה (דף י"ז) נסס נסיקרא
נקומס ונקלקתוס נסר"ט
נפרה (דף כ') דיו וקומס
וקלקתוס , נעירוצין (דף י"ג)
רנר אחר יש לו וקלקתוס
שמו , ובסוס (דף ב') פיר' בלשו
ומר"לולו ובלשון ישמעאל אלזאג
(ס"ב פיר' בלשון יוני ורומיי מין
דומס זך כמו זכוכית , ופה פירש
בעל הערוך ויקראוהו הרומיים בלשונם
דיו הנכעיס כי זו יולגעו עורות
שחרים וה מאמר רבא בר שמואל
במסכת גטין תרחא דלוחכמי) .

קלקס , (לרזשזשז)
קלקס , בערך קדקס ובערך
סלקט (ס"ב פי' בלשון יוני ורומיי
ישמעאל שרש של מין נטע הגדל
בנזרים וסכל ו"ט סהא שרש פול
המלרי ויש חולקים) .

קלר , (י *Salbe, χαλλαριον*)
קלר , נשנת (דף ע"ו) מים כדי
לסיף בהן אט הקילורית וסס
(דף ק"ח) טובה טיפת לין באחרית
ורחילת ידים ורגלים נחמין ערבית
מכל קילורין שנעולם , נגדה (דף
כ') מעשס ומלס רני מאיר בקילור

zum Schwärzen atramentum sutorium genannt. Verbunden mit
Galläpfeln wurde eine Tinte daraus gemacht.

1) Eine Massa welche wie die χαλλυρα(χαλλιξ) von weiden

קלש *schäffern, schäffern*

קלש, נדעס ערובין (דף ג')
 וואס זאל נאכס באירס דאמירן
 קלוש, מנח נמי נאכס קלוש?
 פו דאס בקורה באלו פו קלוש
 וכסא פלגס דמוטאס בעליין באלו
 נכסר נמסור ונחמך וכלו אינו,
 וכו"ל קודש כולה שיהא חלי עמ
 דענוכס במחמך כולו במיך עשרים,
 ולפיכך המנוי כסר, נמ"ק (דף י"ג)
 מחמין אה הקליעות צק, רני יבקה
 אומר אף פענין (גמרא) מחמין
 א קלוש, מירוש מכמין נענכין
 מרמקין זה מוס מענין אסמובי מוסך
 בענכין זה לא, ניבמות (דף ק"ג)
 פאטא דקדש דעמא קליש א
 הוא, נכדריס (דף ס"ח) בעל
 מינו גיון קו פיקלש קליש?
 (א"ב תר' רטפס נשרו איתקליש
 נמריה ענין חלימות ודקא).

קלת *Calathus, αλαθος*

abflörchen, spinntörchen

flume, flume

קלת, באיך נכדריס (דף כ"ו)

בקלתות של כסף ושל זהב, נכ"ק

(דף ל"ב) מנח בא מילמא דאמור

דבנן נמר עניא אזלא עכיותא?

דחן עשירים מציאס נכדריס

בקלתות של כסף וכולי, נכמוכות

(דף פ"ב) עשירות עושות אותן

קלתות של כסף ושל זהב, נכמוכות

(דף י"ד) אדם מביא מתנה במיך

נימו בקלתות של כסף ושל זהב,

נכמוכות (דף ע"ב) קלתא שפיר

דמי דת יהודית אפילו קלתא כמי

אמר שלם שהליתו ביומן ועשה
 ישמעאל פאנאס ולא חיסר קילרין
 שלו כלום פו' אלאר בלשון יק קילרי
 ובלעז זילייר.

קלר *se, se, se, se*

se, se, se, se

(se, se, se, se)

קלר, בויקרא דצח נראש אדרי

מות ונכמקא דאדרי מות ויקו אה

פאליס ויאכלו ויאחו, וכי קילריות

עלת עמחן למיני? פו' שמענו שיש

מקיס שקודין לעונס קליר, על כן נקרא

דני אליעזר הקליר שאכל

עונס שהי' כמו' נה קמיעא וכת פקח

(א"ב מיר' בלשון ויכורוטי עונס וימן

פא). דאס ערך קרב וערך רב.

קלר *Collare, Collette, Colseifen*

קלר, נגטין (דף ס"ה) ונכמ

עול ילא בקולר ואמר כמנוגט

לאמי, נפ"ב נכליס (דף י"ג)

סקולר סמא, נכמדרין (דף ז')

י' שושבין דין קולר חלוי נלואר

כאן, ניבמות (דף ק"ב) מעשה

בקולר של שני בני אדם, נכמ

(דף ל"ב) קא נראש דומה כמי

נכמנוכו בקולר. כמ' נכמו פלטים

תר' ירושלמי שלילק בקולר יא,

וימנוכו נכמנר מרגוס ויכנוהו

בקולרין (א"ב פו' בלשון רומי

סוגר הנמון נלואר הסבויס והקייביס

ונכמסאות כמוב כפיתין בקילרין).

קלר *se, se, se, se*

קלר, באיך נכמכת יבמות מעשה

נקולר של שני בני אדם מיר' יחטר'.

ספן לקט לקט, ספן דבוקת
 ספן ספן, ספן דבוקת ספן
 ספן, ורפניני גר ספניני ורפניני
 לו עיסה נעשה ורפניני ספן ספן
 ספן דבוקת ספן ספן ספן
 ספן דעיסה ורפניני ספן ספן
 ספן, (קדמם ספן ספן)
 ספן, נעססס (דף ג') ספן
 דקמס, פי' ספן קססר, ונכס
 נכס (דף קס) ספן ספן נכס
 ספן ונכס ספניני ספן דקסס,
 ספן ספן ספן דקססר. נכססו'
 (דף ס') ספן ספן דקססס
 ספן ליה נכססו' ספן קסס, ספן
 פי' ספן ספן ספניני לו עכסו'
 ספניני ורפניני ורפניני ספן ספן
 ספן קססס ורפניני ספן ספניני,
 נכססו' (דף ו') ורפניני ספן ספן
 ספן ספן, ספן ירוסלמי נכססו'
 וספניני ליה ספניני ספן ספן
 יוסס קססס ספניני ספן ספניני.
 ספן, ספן ספן ספן ספן
 ספן, נכסס (דף ק') ספן ספן
 עססס, ספן דני יוססס ספן ספן
 קססס ספניני, קסססס
 קססס עססס נכסס קסססס (ספן)
 פי' נכסססס ספן ספן ורפניני

פי' יתקדרי כנשר מסכוך. ולוסי ,
הוא לשון פסוק ומקמטני לעד הים.
קמט , *effeln, binden*
קמט , בסכסרין (דף ז"ה)
פפסיס קמטיה חכמים פומי בי
סדיא . בחגיגה (דף י"ג) אלו
מספיק דרום שקומסו בעלמן
ליברסות קודם אכנרס העולם ,
גמטין (דף מ"ו) בעינא טקמטיכו
ולומינכו פי' אקצור ידיכסורגליכס
עומטחי ילכדונו אפס כרשע מרגוס
חזוי דרשיעא קמטין לים .

קוֹמִיטַטוֹן, Comitatus, עֶשְׂתֵּאֵת.
 קוֹמִיטַטוֹן, מִדְרַשׁ אֶסְתֵּר פֶּסֶקֶט
 צִמְלֵאֵת הַיָּמִים שׁוֹנֵן בְּיָרֵד כִּית
 קוֹמִיטַטוֹן הַיָּם מִשְׁכָּל וּמִשְׁכָּל
 מִלֵּיכָה, מ' בִּלְשׁוֹן רֹמִי בִּישְׁגִּדוֹל
 אֶדְרָזוֹ בְּמִלְךָ וְעִדְרֵי יוֹשָׁבִים, מר'
 יְרוּשָׁלַיִם בְּכָל כִּיתוֹ בְּמִלְךָ הוּא בְּכָל
 קוֹמִיטַטוֹן דִּירָן מִכִּימֵן הוּא.

[illegible]

דל קמח טקס ופי סד' טקס
דריס וטלן בקמח, במסכות (דף
פ"ז) ואינו מביא מביא מפני
הקמחין פירו' קמחין בלעז
קמח' כלומר לגביה כמו קמח,
במסכות (דף פ"ד) אמר ליה דרמא
לך כלל לא קמחיס כדר
ציה, ביומא (דף מ"ו) אמר רבא
הוא טלן דלל לא קמחיס,
בינמוס (דף מ"ב) הא לא הא
לקמחיה, סמס ואס"כ מילאקא
וכו' מ' אכילא לפסד כולמ
שליזו מחסוק צמורס כדאז לז.
ו"א לא שית כל צורכו ולא ידע
שמעיה וזאת לפדוקי לן, ס"א לא
הא לקמחיה כלומר לא הא לפני
סקוטיא שחזא לו.

[illegible]

U n i n ,

פֿון קאמפֿאן קאמפֿאן סעלן אים

אדם בן משה אלט בן יוסף אלט

לפיכך, נראה כי יש להבחין בין שני סוגי תגובות:

כל דברי נאמכם אשר נאמרים

מנוחה שמאליכן צו קיינע מיטע פו'

יוני הידומי קרובת הפען וכנשן).

Bericht und Erklärung

אמר ר' אליעזר מקומנו ר' סיני

מ' אל תל וז דעמער לי וז חסיד

נפיש מוואו מערסטן שיקנטן און שווערסטן
 פאר אונזערע קינדער און פאר אונזערע

מכסים, רעבידי נאמזוקי שקרייט

המלך) (ט"ז פ"ג גלגלון רומי ספר

בן מנחם הן הספר 'עליו הן בעל

1. What is the purpose of the document?

כיום, פני כנען שלכות יונת השלל

בלמי מלפני בולנו. ומניחים קצת

[illegible]

רבי ראובן בן סינדרוני וסיני קומי

(97 ב') ונמסר (97 ב'ג) על כל

רצה אינו מנדיל על אביו ועל אמו

בית לואר מסמך איזו מנדיל שקורע

וְדוֹמִי' לְמַעַן וּלְמַלְכֵי שָׂעַר, וְנִמְצָא י

Cimella rufoligata 1) : 155

קטן, כמו שכתבתי לך, וזהו הסיבה

צפידך א שכל (א"ב פי' נכסות יוני

סלי קימוליא ובה היו מבגדים

קיצולים וגרתיקון סיני אדמס

Κοσμοκτίστης, κειμενία, ΝΥΝ

.....

Digitized by Google

אחד למ' עשרין, נספרת והנחלת אל
בני אהרן וקמילה חד אלבע,
כזר פירשנו בערך אלבע.

קמץ, *Qametz*, קמץ, נכחיות (דף ע"ו) המקמץ
והמקמץ נחשט גמלת מלי מקמץ
אמר רב יוחנן זה המקמץ לואת
כלבם והמקמץ זה המקמץ קמץ.

קמץ, *Qametz*, קמץ, נחשט פסחיס חרנוס
בחד קומליס וכן חרנוס חופר
קומץ.

קמץ, *Qametz*, קמץ, בנכחיות (דף כ"ד) שדר
הקמץ קומלת ונקנים ונקנים
לכחריה, בסוטס (דף ל"ה) אכא
דדמו לקמלי בליט פלי חכנים,
בינכחיות (דף קכ"ט) ודלמא קמלי
בעלמא שכיב להו דאסיקו ליה שחא
פלגי (א"כ חרגו' ונסי בעיכינו
כחנבים ובוניס בעיני נפשא
כקמלין).

קמץ, *Qametz*, קמץ, חרנוס נפסיק ברה דודי
ודמס לך ללגי עינא חדא קמץ
פי' סגור.

קמקום, *Qamkum*, קמקום, נחשט (דף מ"ח) ואחמא
Cocuma, Qeffel, חמחום.

קמע, *Qame*, קמע, נחשט (דף קי"ז) אוכל
כרנא ומולי קימעא מי' מעט.

קמפון, *Qampon*, קמפון, נחשט (דף קי"ז) אוכל
Qame, Qam, Qam, קמפון, נחשט (דף קי"ז) אוכל
(דף כ"ט) טפיסן של סוס טמא
טושט טפני טעומדין. עליו נקמפון,
פי' שדה שאחין בו המלכים שמו
בלאון יוקמפון ונס בלאון לעו
כול קמפון (Campo), נחשט
דויכי בלאס הוליא ברוז ואמר כל
עמא יפקון לקמפון, בויקרא רנא
פרשת אל תכי עד סנס וכול עד
פיליא ברוז נמדינה ואמר כל עמא
יפקון לקמפון הכינה חולדות וכו'
ונאמר אל הכנסים פרשת ודקמקון
אלהים כל מי חילקוט ויאכל טפני
שביעית תוכו טחירין אוחו נקמפון:
מ"א קכפון (א"כ פי' בלאון רומי
שדה חרוס הן לטייל הן לחוק).

קומפרומסין, *Compromissum*, קומפרומסין, נחשט (דף קי"ז) אוכל
Gegenfeitiges Versprechen, קומפרומסין, נחשט (דף קי"ז) אוכל
קמפון, נחשט (דף קי"ז) אוכל
קמפון, נחשט (דף קי"ז) אוכל
קומפרומסין זה בורר לו אחד
כן נקראו בלאון רומי.

קמ, *Qam*, קמ, נחשט (דף קי"ז) אוכל

קמים, C o m m i n i s t e r , M o r t e r e r ,
קמים, בראש ויקרא רבה פרשת
והיא יפקיט, רבי ברכיה אטר מן
סדל סבנין ביה ועלה ונחמכה
קו מים אספוסין ריאון.
בירושלמי ובאסוד אל הכהנים פרשת
מה יתרון חי לים לכהוא גברא מאן

קמט, n e l i m
קמט, x m u l e t
קמט, בזמ (דף ס') ולא
בקימט, בפרק כ"ג בכלים (דף
ל"ה) הכדור וקמטיע והאזנים,
בעבור (דף ל"ט) ונכדורים (דף
ל') מעזה בלעה אחת שגשגה לקבר
והיתה קומצת לו מפילין עלידו
נשאת לע"ה והים' קושרו' לו קשרי הכס

(Mit voller Spannung)
hura (17. 27) ...

בלשן יוני ורומי מכבס סקיער ,
ונפרע שווערס קן היזויס לעגלט
לב וואסערס קמרוטון לכל דבר
שטאט כמין קינא .

קמרא , I e t e e

קמרא , בהוריות (דף י"ד) .
אשר לים , רשנ'ג לרבי כסן נבי
דלסניגן קמרא דלגן לסכויאב
בית דין , למכויאב מיאסניגן
מי' קמרא סגור . שטערין אויס
בלעבט אלס שהיט דאס יאר שטענע
וקבעין עליה כסף וסכ וסאשי
מלכים לנשן אויס , וואו דערמיטן
בשנת (דף כ"ט) אפר רבי יוסף
קמרא שרי , איבא דלסרי
ארונ'ת , וואס דאס ספרס שרי
דאס אטלס מאכט , איבא דלסרי
אכסכא וואס דאס ספרס מידי
דאס אלענע אל מלכים , ופירט
דאס אטלס מעלית שווען מעש
אורג וקובעין עליה סמיכות אל כסף
גאל זכ , וואס דאס אויס לעלס
סאכט וואסערס בשנת , ופי' נאכא
שווען שווען אויס מעש עבות
כאשרת ובלעבט וקובעין על
סמיכות אל כסף ואל זכ , וואס דאס
אורג אלענע אל מלכים וואסערס ,
וואס מעש דאס שווען בן נאכא
כאניק דאס כמין לפאק עלולסיות
כאס שרי דאס כמין גאלי , וואס
סמיכות אטריק דאס כמין גאליס סאס

וסתים דאס וואס כמין קומקמי
(וכי') .

קמקמא , Stegelmattee

קמקמא , סדקס קמא דמכס
שנת בירוסלמי קמקמא מתעביר
סו פירט ספרס מיין נאש : (ראס
הנבלי בנ"ק (דף ט"ז) ונאסרינו
ערך ערסר) .

קמר , bebeden , bebeden

קמר , בעירובין (דף פ"ט)
סנשין לריק לקמור , נפרק ג'
באסילוס (דף כ"ז) ביב שווא קמור
סחת סנים , ונפרק ס' סגור שווא
עומד כמין סנים ועיני קמורס
לסון מי' סגורס .

קמר , Camara , καμαρα

קמרוטון , gewölbt, καμαρωτος
קמר , נפרק י"ד נכליס (דף י"ו)
כאס שחת סמיכות וקמרון גלי ,
ונפרק י"ט (דף י"ח) בקמרון
גלי כמין שווא קבוע סינור לס ,
מי' הקובע אל סעלס נראש סמיכות
שווא כמין גלי שחת קמרון ,
כאשרמין לב דומות לקמרוטא
לעניין שג עגלות לב . וואס דאס מיני
גמי' לב קמרוטא' שווא קובע
גלי יאלע בו סעין וואס גליס ,
נבראשית דאס פראש ל' רבי נאס
אורג כמין קמרוטא' סיסט גא'ב
מי' בלשן רומי מעל סגורס כמין
סקוער כעין קובע ופיר' קמרון

1) Sehr Ort mit einem gewölbtten Dache, als ein bedeckter
Bogen u. dgl.

זה סגנון לשמה דיו, ורצו הדי פירוש
 שבע קל קלסום שבע חיות
 סקולמוס וחיפוך סמנילס שחוף הסוסר
 לבחוב זה סגנון, שכן גלסון ערני
 חיפוך סקולמוס קורין קטע סלסנס
 וחיפוך סמנילס שחוף סגנון לבחוב
 זה סגנון קטע סלסנס. מי' סחר קן
 קלמוסס דשפע דשער לים לבחוב
 סקן קלמוסס לזיך סגנון סקן סגנון
 ססוס סקלף. מי' סחר שפע קל
 סיקן סקולמוס וקיל סיקן סמנילס.
(קני) קנה, Bogelroß, אשס
 אשס אשס אשס אשס אשס אשס
 קני, נשנעס (דף ל"ט) לססוקי
 סקניס דרנא, ססר ד' דרניס
 ססוס (דף כ"ט) ססוס נרס
 דססס לקסיס דרנא וכלי ער סיימי
 קניס וסלס ססוס וזי וכו'.
 נשנעס (דף מ"ז) קניס סל סיידין
 לס יסיר וסס ססוס ססוס סגנון
 ססוס, מי' רנ ער סלס קניס סל
 ליידיס סוס ולס סל סיידין וסורדין
 נסן ססוסס מן ססילנעס סגנוניס
 נרנא, כדססרינן ססילין (דף כ"ט)
 דנאס ססימס ססוס ריסוק
 סיסריס כסנעס סלסיס ססוס סו
 ססוס סו יסר סין סגנון קניס ססוס
 סלס סו ד' סו ס', וססוקין ססוס
 בדי סיסס נכס עיקרו סל ס נרסס
 סל זס וסעלין ססוקין סלכך נרנא
 וסלכך נכסיו סל ססוס ונרנא
 זס כוס ונפול, וננין סל ססוס קניס
 קן סוס סקני ססוסס סף על
 מי ססוס, לקיכ ססוסס קני
 ססוס נשנעס סיס ססוס, קניס

וכיס סגנון סלס סלס, וסיו
 רססי גלסו רגילין ללכוס ססוסס
 דסינן קסרי ולססוס לסני סלסי
 סרסיס, ער סוף סלכוס סרס,
 ועל סני נסן לסרן יסרסל וסיו
 סב נס דין, לקיכ ססוס לו סס
 כוצילס ק' ססוסס על דלס גלסו
 סלכוס סביך ססוסס סב נס דין, סלס
 דיו לק וסס ונאסס לסיוס נס נסיוס,
 זס פירס רנ סרירס גלסו וננין זס
 ססוסס פירסו נערך כסך. ססוס
 סקסיס ס'. קסרו סקסיס על נסרסס
 (ס"ב מי' נלסון יסני ססוסס וססוס
 ססוסס סל נסס).

קמרין, (קלמרין אשס)
 קסריין, נשנעס (דף פ') סוס
 ססוס סקולמוס וסוס ססוס נקוסריין
 פירס כסו קלמרין ססוסס
 נקוססו.

קמחין, (קמחין אשס)
 קססיין. נג' סרסס ל"ר וקדסו
 ססוס, ססוס לו סף על מי כולן
 עסדין סין לויסס סלכוס סני מעני
 קססיין גלי נכס (ס"ב נסוסססוס
 ססריס דרניס סלו ונמלסין. נכרקי
 רני סליעס, וסניסס נל סילקוס
 סל כסוס קססיין עליו וכן ססוס
 ססוסס עין ערך קססו ססוסס
 (כד).

קן, Xen, Schmitt, Zubereitung
 קן, גרסו גסרס דננין (דף ז')
 ססוס קן קולמוסס וקן סגילסס,
 מי' ססילו ססוס ססוס ססוס כסוס
 גס. לסססי סלניס סלסי סגנון ורסס
 ססוסס סלסו סקולמוס וסגנון לבחוב

קו

קו

של מיידיק לא יחיד ואלס המודי פטור
 חבל חסור ואמריק בלידך פירקין
 דנק כדי ליתן בראש הספסף שגראש
 קכס של ליידיק, ויש ספרשים של
 סיידין האומנין סמדין את בנית
 שיסל לכן משימין קכס זה על גב
 זה כדי שיהו מניעין למעלה, צמרק
 י"ח בכלים (דף י"ח) קכס של צמי
 שיש בו בית קיבול מים כיר' קכס
 חלול שחם בו פמים, בכלי מתכות
 פרק י"ח בכלים (דף י"ח) קכבי
 מכורס טהורס, וצמרק י"ח (דף
 י"ח) קכס מאזנים של סרוקוט פטמ
 וצמרק קמא צעוקלין (דף ע"ו)
 קכס של שיבולת שלשה טפח', בסולין
 (דף מ"ח) ג' קכבי כוון מד פריש
 לריאה, וסד פריש לליבא, וסד פריש
 לכבדא.

קו, קו, קו

(Turteltaube: Turteltaube)

קו, נגדריס (דף ל"ח) מקריב
 עליו קיכבי וזים וקיכבי וזים
 וקיכבי יולדות, פי' אב בעל של
 ראיות חייב להקריב ב' תורין או
 ב' בני יונה, ועל כן נקראו קיכבים
 שנובנין לעשות ב' ג' נגריכה דבתיב
 כייקרא קו למור, צמרק ג' נאנז
 (דף ס') קיכבים ופחית נדס כן
 חו גופי הליבא

כ"ס) אין פקינין מתפרשות אל
 או בלקיחת צעלים או בעשני' ככן.
קנא, Kneiden, Kneiden
 קנא, נגטין (דף ד') וקיכס
 ודימוכ ועדעדה, מי שיש לו קנאס
 על חברו ודומס, שוכן עדי עד
 עושה לו דין, נסושה (דף ב')
 מאי לשון קיכו' דבר המטיל
 קנאס בינו לבין אחרים, אסר
 רב נחמן אין קיכו' אלס לשון
 המריס, וכן הוא אומר וי' קכס
 ה' לארצו וגו', צמנילה (דף יו')
 קכס אס מעוררת עלינו, פירוש
 בין שחיבתו ושיקנע לדורות וכו'
 האושות שומע' הרבה כזה ומחקבלי'
 ואומרים נאלס נמולכס. צמנהדרין
 (דף ק"ג) מלן דפרע קכאיכ
 מחריב קיכביה פירוש מי שפורע
 קכאסו ומחמו מחריב ב' חו כמו
 בנות הירזעאלי שגורס ממחילתו.
 נגראשית רבה פרשת מ"ב וצב
 הפליט אסר אברסס זה קוניון
 הוא כלומר קכאי, צמנהדרין
 (דף פ"ח) הנעל ארמית קנאין
 פינעין צב, פירוש מי שמקנא
 לשם שמים כמו מנחם דבתיב בים
 בקנאו את קכאסו.

ובאלרו קסזין קטנים שם, ויפסק
 וקטן שמו קניצם כדגרים
 צניכ (דף כ"ב) קניצא שרי,
 פל' למחך רלז הסחילה אפצית
 גחל, ויש מי שאמר כנן אבוקה
 אביל עזיה כחחיות עלים קטנים
 אס כותל בצנח מאוסן פעלים של
 אסח כסן אזור שרי.

קנבם, *Canab, Canabis, αβύαβος*

קנבם, גפ' צ' כלים (דף כ"ו)
 היחס אלו ארעס קנבום או
 לוף, ובפ' ס' (דף כ"ט) סקנבם
 רבי טרפין אומר אינו כלים, יש
 ספרים ממני חבלן הוא כמו כסון
 שמימים בקדרים, בכל סגורים
 פק. י"א בגעים (דף כ"ו) וכן
 הפשט וס קנבם שרמן זה בזה
 פי' מין פשתן ובלעז קנב': במדק
 כל כחצי בשבט (דף ק"ב) במדק
 י"ח כלים סקנבם של פשתן פירוש
 הוא חלוק סתחמן שלושין אחו
 לא על צדו אלא על אונקלי ובלעז
 נוק"ל והוא חתם הסלוק שלמלס
 (א"ב פי' בלשון יוני ורומי מין
 ענב אשר מקוטיו עושים בגדים
 ומחרים ענים).

קנבק, *Canab, Canabis, αβύαβος*

Corbeetfuchsen, Effetfuchsen,
 קנבק, במדק קמל בלס מחילמה
 סופגנין ואופה עיסה חייבת בלס,
 וכן סקנבק אום חייבות פירוש
 בלעז מוסטלו"לי *Mostacciolo*
 וכמו סמרגמיו (א"ב פי' קונביקס
 בלשון רומי מין ריקים עשים כמו
 קער' ובמלמד ידועל' כח' קמקע').

ו ס ק נ ס כנר פירשו צדק
 פק. ננבא מליעל (דף ל"ו)
 ובנבא במדק (דף ק"ו) ובנעין
 (דף ס"ו) פלוגמא דרבי יוחנן
 וריש לקיש בקבין פירות בקבין
 כנף, רבי יוחנן אמר בקביו
 כנף דמי וריש לקיש אמר לא,
 ננבא מליעל (דף ע"ה) והקונה
 אדון לעלמו, ופלי יכו זה שחלה
 נכסיו צמוד כוכבים פי' דהשקא
 אמי וקיל לכו מיניה וקאמר כיון
 דקא מודית לי ידי מיכא לא
 שביקא לכו לך ולס איל למחא
 אסרמי, דהיונו קנב אדון לעלמו
 דמי בלוקל אד פער אינו
 רשאי לאז מס, בקדושין (דף ט"ז)
 קנביו קפיין עולם פירוש זה
 כנרלע, ננעין (דף ס"ד) וגם
 סנביו סמיאנים הגרים עמכם מהם
 מקנו אחס קונים מהם, ולא סס
 קובין מהם, ולא הן קובין זה
 אחר זה וכולו.

קונאות, *Conus, Conus*

Conus, Conus, Conus

קונאות, בנבים (דף פ"ח)
 וכסן קונאות של קולמות אבראזי
 חיטוק' כ' בלשון יוני חדודי הכובע'.

קנב, *Canab, Canabis, αβύαβος*

קנב, בשבט (דף ע"ד) כזי מן
 דקניב סלקא חייב אמיס, פיר'
 מי אחר מרדן הסחונרין בקרקע
 וס (דף ק"ד) י"ח סל להיות
 בשבט מחר ג קניב ירק, במדק
 י"ז כלים כלכלה משיסכוס ויקנב
 פי' לאמר שחוסס סמימס סכלו

קנדי, *Canadi*, קנדי, ניומס (דף פ"ד) קנדי
קנדי קלידוס (מלות בלי-סדר
במנות לקמיע לרפואה):

קנדיטון, *Conditiun*,
Sequester, flagellat,
קנדיטון, נפסקס נדרס סלישי
דברי מורס נמאלו בקונדיטון
מס קונדיטון יס צו דנש יין
ופילקלין כך דברי מורס ומלי (א"ב כי'
בלשון רוסי ויוניין כרקס ומערה).

קנדיל, *Segel*,
קנדיל, קונדילין עיין בערך מל
(א"ב מלס וואינס נמלסס בנפסקס
שלו ופיערסס בלשון יורי טבעס ונב
חממים סאגרות).

קנדלא, *Candel*,
Zeit, Zeit,
קנדלא, מדרס מדבר רנב פרסס
והי ביום כלות מסס כדלס שאימס
ד קנדיל לא דמיס וסאסס סעורנן
כחלס וקיס דלקס מן גניסן פירז
בלשון רוסי כר עיין ערך גמר.

קונדס, (קנטס *Zeit*)
קונדס, עיין ערך קונטס.
קונדריקון, (קריקון *Zeit*)
קונדריקון, בעל סערך גרס
קריקון עיין סס.

קנו, *Kenn* (Sig. K.)
קנו, נחמורה (דף י"ו) סמר רנב
חורגיס דקנו סוכ, דיקס נמי
דכמיס הקנוי כלומס סקרס על
סס בעל סמו כמס סיקרס סרס על

קניא, *Sagb*, סאגב, סאגב
קניא, *Sagb*, סאגב, סאגב
קניא, ננבס נמרס (דף פ"ס)
עמיד ננבסל לעסס קינאגיס
עס לויסן, סנאסר מסאך לויסן
נמס, נמלויסן (דף ס') ותי מסס
רנבס קינאגיס סיס סו נלמטרי
סיה? נע"ז (דף י"ט) ינדרך סעליס
לס עסר שלס עסר נקינאגיס
מ' כסכולכין ניערס לרדוף סיות
והס סחוק לסס. נכרססית רנב
פרסס ל"ג והנאסס ובר וקנב סמר
לו קינאגיס סנא, סמר ליה סי
סובכס אך מנבלין סין כחוכ סאן,
סלס כנאסס סאליכין. נויקרס רנב
והי ביום סנמיני פרסס ר' פנסס
נכמס ולויסן סן קניגין סל
לריקיס לעמיד לבן, וכל מי שלס
דלס קניגיס סל סומס סעולס
נעולס סוס ווכס לראסן לעמיד
לנוס (א"ב פיר' קינאגיס בלשן
יוני לודס סיות טרבריס מ' קינאגין
סלר סיסס).

קניא, *Bermeister, Maschift*,
קניא, פרגוס נכסוק בימיס
ססס כנכס סמל ססאורס וסמס
כל סומי עלמס וכל קניגיס
למסנל סיס כרעיס דבורסס פירז
סרסס).

קנדא, *Ausz, spig, schaf*,
קנדא, קונדס מפירסס עיין
נערך מבר פיר' קונדס בלשן
יין קנור, (ז)

צרא בקנה או צרא פקנס .
צמכה (דף ד') נעץ ארבע
קונטסין, צמקס ויחי ביום
כלות כיס לו להניח ד' קונטסין
למחוס עליהם את המצק, פירוש
קדוח של עץ כנף צמודים הן ובלעז
שמו קיט'ו ספר אחד קונדס
(א"ב פי' בלשן יוני רומי עץ ארוך
וראשו סד).

קנטר, ע ס ק ז ע א
Centaur, Centauri, עטא
קנטר, בכלי מסכות פרק י"ד
בכלים (דף ט"ו) הקנטר של
צנאים, פי' במין מטס ושנט של
ברזל שהוא של צנאים למחך בו את
הבומל (א"ב פי' בלשן יוני עוקן
ודרנן ודגדג סד מדקר וסומר).

קנטר, Centner, Centenarius,
קנטר, בנכורות (דף כ') סמר
דני חניאל כל כסף סמור במורה
סמס סלעין, דנניאס ליטריין
דכחבים קילטריס סון סכסף
עפרן וכו', נכ"מ (דף פ"ו) וישקל
אגרסס לעפרן דלא שקל טיניס אף
קנטרין, ככד זכר סכור מרגוס
ירושלמי קנטר דכס דכי (א"ב פי'
קנטרין בלשן רומי שס כללי לכל
דנר סמניכו מאס כסו מאס ליטריין).
נפ"ק דקדושין (דף י"ב) סמסס
שני קונטרינקין מאלן אגות
קונטריסין קונטריסין.
ס"א קונטירין קונטירין,
פירוש שסס מאס ונטלן י'
מאסס למכין שלו הוא קדוש
כסו שהוא מונאלן (א"ב פירוש

שס עירו שאינו אביו, דיקא נמי
דקחני אל מקרי בניה אלא בונים
פי' הוא כלב צעל.

קנח, abtuchen, Knäuelchen
קנח, בנכרות (דף כ"א) מקנח
ידו במסס ומניחה על השלסן, במרק
כ"ח בכלים (דף כ"ד) לקנח בו
הרמים, פי' צדד שמקנח בו הרמים.
קנח, (קנחם) Knäuelchen
קנח, בריש בדרים (דף ג') קונס
קונח.

קנט, Knäuelchen, קנט
קנט, צמק סמכת ידים (דף
פ"ו) סמא סקניטו וילך ויליק
גדישו של אחד ואסא חייב לשלם,
בנבא קמא (דף ד') אטו ענד
ואסא לאו סעמא רבס אית בהו,
סמא יקניטו כו דבו וילך וכולי
עלטו מלמיטי מר' מקסו מקניטו
(א"ב פי' בלשן יוני פעל עקילה
דקירס ובענין אלה פעל סמנד).

קינטורין, Centaur, Centaurus,
קינטורין, מדרש בראשית דכס
צרת וידע קין, עד כאן כללם
ובנמות, מכאן ואילך נחקלקלו
סדורות ונברלו קינטורין פירוש
בלשן יוני רומי מין אכנים בלי
מרכות וברו סמיטנים סמלניים
ולמעלה ביו אכנים סמלניים ולמטה
סמסס לרפח שהיו כסוס כמרדאין
סנין ובעל הערוך הביאו צערך
קנטר.

קנטס, Stange, Contas, xortos,
קנטס, בעירובין (דף ל"ו) נחמו

קו

קו

קנבי, (Concha, קנבי, $\kappa\alpha\chi\eta\alpha$)

($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קנבי, נבראית רנה פרשת ס"א

ויולא בענד כלי כסף וכלי זכב,

רנ כונא אחר קנבי, כלי מטוה

טווה לו האשה, רנן אחרין

קליט ואנוח, בילמדנו בריש

בהלמוד מנורה של נרול קנבי

של נחש (א"כ"ל בלשון יוני ורומי

שם כללי לכלי מקור ונדרט אס

כוס ארוך ור). וכעין זה בירושלמי

דיומא פהק אחר לסס הממונה חד

אחר מנחש וחד אחר קנביתא.

קנבר, ($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קנבר, מר' לשם שנו ואחלה,

קנבירא טרקיא ועין ענלא, פי'

בלשן יוני ורומי מין אק טובה,

ואומרים שסוף על הרוב קטנה כמו

זרע דוחן ואחרים אמרו שרשין בחור

האק בקידות כמו דוחן כי כן שמו

בלשן יוני).

קנביתר, ($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קנביתר, נויקרא רנה אחר של

ככהנים פרשת סניב, קרא הקנ"ה

למלאך הממונה על הסריון, אמרלו

לא ולוד את אלו נקנביתרין

של אבותיהן כה"ל ומילדו על

קדרנטיס בלשן רוסי רביעית

איסר עין ערך קדרנטיס וענן

זיגה קנביתרין שיד נערך קנער

שקיס).

קונטרקום, ($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קונטרקום, בירושלמי דברחום

(דף ד') שאל קונטרקום הנמון

את רבן יוחנן בן זכאי בכללן של

לויס אתה מולא וכו'.

קני, ($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קני, בסוף אהילות (דף ל') רבי

ובית דינו נמנו על קני וטהרום

פי' שם מקום.

קניא, ($\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e)

קניא, בפסחים (דף ל"ג) ובע"ז

(דף ק"ו) נעו מינים ממדימר

מאני דקניא מאי? בכחכות

וכלכחש כוונתה דרב זבד נקוניס,

נבולין (דף מ"ס) מייחין לעא

דקניא פי' קניא מחילמו חרש

וסופו טחין אחר בזכוכית, כדגרסינן

נע"ז קניא פליגו גה רב אחר

ורבינא, חד אחר נחילמו, וחד

אחר נסופו, חד אחר נחילמו

כלי חרש כוס, ואין לריך טבילה,

וחד אחר נסופו וזכוכית כוס ולריך

טבילה.

1) Ein Mineral aus dem Kieselgeschlechte welches auch gegenwärtig $\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e $\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ heißt. Es dürfte aber das gleichförmige $\kappa\alpha\chi\eta\alpha$: $\kappa\alpha\chi\eta\alpha$ e i g e f ä e bedeuten.

2) Jedes Mineral welches als ein Mineralgeschlechte auftritt ist.

Cancelli, κελύεις, קנקל
Gitterwerk, Gleichwerk, Rost,

קיבוקוס, ירושלמי דגטין מרק
מי שחזו קיבוקוס מיר' נלשן
יחי עושה עלמו ככלב וכו' מין
שמות: וירושלמי תרופות דיש
מ"א סגסא המרע את כסות
כוליקום וכו' לשן יוני (χολικός)
חיש הכאחו נחלי במדע (גחלויז)
טיג) אוכיל ליאח קלילא מלכוליקום
(μελαγχολικός) פולה סליח
סרה שורה).

קנוקאות, (ענקוקלות Siehe)
קנוקאות, נחולין (דף ל"ב)
קנוקאות שנה חלו ריקנין
שארץ ישראל, פי' בן ענקוקלות
שדרשנו במקומו.

קנקנות, (פקל Siehe)
קנקנות, נחולין נגמדת (דף
ל"ב) לא סברה מורח חלל קניקנות
שנו, ומרש רש"י נידין דקין סהולכן
נאורך הירך סגיד סחינן לגיד
ספמימי: ראח ערך פקל סגלישי.
קנקנתום, (קלקנתום Siehe)
קנקנתום, עיין ערך קלקנתום.

קנרם, Cynara, κυναρος
α ε τ ι ι φ α ε α ε,
קנרם, נמרק ס' נבלאים (דף
ב"ט) הקינרם בלאים נכרם
נמרק קמא צעוקלין (דף ע"ו)
עוקן קנרם ספח, עיין בערך
צכביות (ס"ב מיר' בלשן יחי
ורומי דדררים סכרעים נננות
ורשעס עשו דרים דרים וס למאכל)

קנשברין, Canabrin
α ε τ ι ι φ α ε α ε,
קנשברין, נילמדנו ורנע מאות

קנקן, קנקן, נמרק א' נסעער שני (דף
ס"ח) סעסאל קנקניו למעשר
שני, ננ"ב (דף כ"ג) קנקנים
נמרק, נמרק בן וסא (דף י') אל
ססמכל נקנקן חלל במה שיש נון
יש קנקן סדס סלא ישן, וישן סמי'
סדס חין נון, נמרק' נאסילות בית
ססלנו נקנקנים (ס"ב בלשן רומי
כלי סוכן חין או לשון נאמר קן
וסמיס כפלו ססלה).

קנקן, Kugelfuge, Kugelfuge,
Kugelfuge, Kugelfuge,
קנקן, ננבא סליעא (דף כ"ט)
נאמר קנקן סטור, פי' דנקיע
פרסא סרדע סוליל וסא סכיון את
ספרה לחלמים וציות את סאדס
נאמר קנקן, סא סאלס דנקיע
סכא סוסו סססכך לאחד סמקריס
עץ סמקריס על סחריס נידו וסכנידו
נרקע כרי שיעמיק סריסמו וקנקן
סא ססכא וסא סא, דכמינא את
סא את קרדומו, נמגילת סיסס
כי רחק ממחי וירושלמי נמרק ב'
ננרכות (דף ק"ט) שרי מורך שרי
קנקנך (סדך) נסוף עירובין
ורמיסו בלח סגדרת וקנקן
סגדר, פי' קנקן סוסו יחד
סמקריס וסוגרין צו כמי ססמיס
וסעלין נהן סף על מי סלין ננכיון
סן סקרקע, וסנעני סמניסא שסו
ננכיון סן סארץ (ס"ב מיר' בלשן
יחי עץ קסא ויגא).

קינוקוס, Kynikos, Kynikos,
Kynikos, Kynikos,

מלכים, הם אומרים ש' מנקליטין,
דני ינאי אומר ד' קונשור יכ ין
(א"ב פי' בלשון רומי שם כללי
לקרובים סגולרים מהאקים ונביהם).

קנישקין, ע. ה. ע. ז.
קנישקין, נחמ (דף ס"ג)

כשחזים במצוקי יין רני לטי ורני
לטי חד למר ק כ י ס ק ין , נעבדה
(דף ע"ב) ריש גלותא שרף למשמי
תמרן נ ק כ י ס ק ין פיר' כוס של
זבן , ויש לומדים של זבוכית לו
של כסף ויוליץ ממנו כשניקנים דקים
משני לרי הכוס ופולין הן , והזאנים
זו שנים כל ביין שזכים , ואם שמו
ישראל ועינך כוכבים ופסוק ישראל
קודם ואח' עמוד של יין שנמשך
נפשו של ישראל ונפול לחיך הכוס
והזאנים עוצר כוכבים מותר .

ש ת י ע ל , קנת

קנת, נמכר (דף ז') נשמע
הנחל מן קנת והרג. גרים קדושים
חביו בילמדנו עתידין ישראל להיות
מלטיקין בקנתות של רמחם ושל
מרבנות שבע שנים, טלמך ובערו
והטקו וגושר (א"צ פי' בלשון רומני
קנה של חץ או של רומח ובנוסחאות
כמו: הנחל מקמו).

קנחל, (א) א ל ה ז ח ט י כ
ה י ח ל . בסוף חרס כסלים

בהן על גבי הסמור פירות ארזונים
והם קצרי' זה בזה ולחמור קורין
בלשון יממאל כקא ל (א"ב פיר'
בלשון יוני מין מרדעת אשר בשני
לדיה שקיס לחח כלים על החמור).
בתנית, א ז ע ס ז א
קבת כית, בנראשית רנח פרשת
י"ט ויבן ה' ובפרשת מ"ו ומאמר שרי
ולא מן הלכ והרי היא קבת כית
שנאמר ומקבא רחל.

3 a n t, 5 a b e r , קנתר,

קנתר , נפסדים (דף ס"ו)
המחיל מקנתרן דגרים, נגדרים
(דף מ"ט) אכזי גליל קנתרין
כן, נכזר (דף מ"ט) ונקידוש
(דף כ"ב) אל יכנסו תלמידי ד' מאיר
לכאן מפני שקנתרין הן פיר'
מנעיסין הן, נגראזית דגס פרגת
כ"ה עד כאן גלס תדמות מכאן
ואילך קין קנתורין, נפסקא
דשעו חס זהיה מזכי המדיכה הים
אומר לה דגרים של קנתורין
פי' דגרי כעם (א"כ פי' גלסון יוני
פעל העוקק והמפריע) .

פאנסלור , קנתנר

קנמכר, נג'ב (דף ק"א) מנא
קנמכר י"ב על י"ב, מאי
קנמכר? מרגז אפדניס
(א"ב פי' מרגז הבול).

1) Dieses Wort bedeutet sowohl das Festhalten an einem Grundsatz als auch die Festhaltung eines Grundsatzes.

קסד, בשנה (דף ס') ולא בקסדא
 בפרק י"א בכלים (דף י"ב) קסידא
 טמא, בריש ילמדנו הן סאדס
 כרבסאק י"א סלו סקסידין
 שבאסיאן כסין כובעין ויש סומרים
 סלו סטליות סן פטופין (ס"ב פ')
 בלון רומי סין כובעין סל סאסי
 סלסמה).

קסדור, (קייסמור *Qesdor*)
 קסדור, גמרא דפרק במה
 טמוין (דף ס"ט) ראסו קסדור
 סחד פירוש סליג וכלעו קסעלסו¹
 (ס"ב עיין ערך קייסמור).

קסוה, *Qale, Qina*,
 קסוס, בסנסדרין (דף פ"א)
 סונכס סקסוס, ס' כלי סרת
 כדכתיב וסם קסוס סנסך: (ס"א)
 ויט קסוס, בלשן ערבי נקרא כל
 דג סלול קצבס ראס רש' סמות
 (כ"ס כ"ט).

קסר, *Qelm, Cassida*, קסמא, *Qale, Qezug*²

קם, *Qale, Qelm, Qezug*
 קם, בסנסדרין (דף ל"ו) סינו
 דסמרי סנסי מרי קיסי יכסיסוד
 דסינל סוקרס יכסי לרטינל,
 עלי עולס חרגוס ירוסלמי קיסי
 וכן בעליס ונאנכיס, מסיסס
 קיסי סילסס כנר פירסנו בערך
 גלגל ס' מבואר, ויש מפרסיס
 ססס מרוודיס סל עץ מלסין סלס
 (ס"ב כסן גרס בעל סערך קיסי
 סולסס ונערך גלגל גרס סוקיי
 סולסס).

קם, (קסמרפזין *Qelm*)
 קם, במגלס סיכס מקרא כיוס מועד
 סנוריכני אדס נסס קוס סי טרפיזין
 הנססס עלי פירס סוכלי סולסני,
 בירוסלמי כסוג סקוסס סל סססס
 נק (ס"ב ס' בלשן יוכי לניס ססר
 מרייוס ויוס סולכיס לסכול על סלסן
 סחריס).

1) Castellano: Burgvogt, Hauptmann.

2) Der Sprer setzt das Wort קסמא für das hebr. סל (Richt.
 6, 19), für צנצנר (2 R. 16, 23). Ebenso für das griech. ξαστρος
 (Mark. 7, 4). Der Schalbär braucht es so wie der Araber für
 das Maas דין (2 R. 29, 40.). Eben — סינא (אבן —
 X vicenna), beschreibet es in seinem medicinischen Gebrauchsbüch
 (Causa medicinae) ...

קסטל, קוסטל דמוריסל בלוטל
פון בעדן לס, צומס (דף ק"ט)
אשר רבי יצחק קיסטל דמוריסל
דבוח בלבייט כוח לעל דסקדל
צמיסקל דליכט כוח פון לעזן
קיסט דחד, צברשע רב פראג
ג' בי ידעמו אשר ליה דר קיסט
דמור ג' מולד, צפרק מ'ו צכליס
(דף ק"ט) דרדור עללס וקסטל
מלכיס פי' כול לען ובלאן יאמאל
כול קסט, וכול עזוי סכל דר
צן סדרס צן סמבט צן סען צן
מבוכיס.

*קסטייריון, κατασκευος,
κατασκευος, Zina,
קסטייריון, צירושלי סכר'
פרק ר' מימח רננדקסרין אמרין
אנר וקסטייריון פי' סטערט אכול
פון צמ ויראס יומר אכול לען
יני כמו אטרמט וועמו בדיל
דאס פון גסטרוין.

קסטל, Castellum,
Zaffelfafta
קסטל, בויקרא רב ואלס מביה
פראג ראש, אשר רבי לוי לקסטל
מלכיס אכרדו בעליו פועלן למלכתון
מכ סטפס אומד? סכ אנו סועיל
כאזני מבכיס צא ומוליט צא (א"ב)
פי' בלאן רומי צרכס לפני מעין).

דמוריס פירוש בלאן רומי סנדל
(פח).

קסטיונר, Quæstionarius,
Schlichter, Goltzer,
Untersuchungskommission
קסט יכר, צפסקא דאנס,
לליכטיס אביה דרך לפני קסטינר,
צריש אלס כדנריס צילמנדו לסרעס
סרש ולקסטינרין צמסק (א"ב)
פיר' בלאן רומי דין סוקר ושטר
סוקר ציטוריס אלס כמאייניכ).

קסטור, Castrum,
Gefung, Burg, Fort,
קסטור, צנבל מליעס (דף ל"ח)
כא לו סעות צקסטורס או צכר
פסק, או אפאל כיסו לים. צילמנדו
צריש ויקח לי וצריש בויקרא רב
אלו סיו אומות סעולס יודעין סס
סמקדס וסמסקן יפין לכן סיו אכיליס
וקסטוריס אומן מקיפין, פי'
סינו גווערס אפירשנו צמקומו
(א"ב פי' בלאן רומי סנדל ומקנה
אל אכני סמלמס ונמדרש ויקרא
רב פראג צמקמי כושיב צו
קסטרייכום פי' אכני מערכה
סר' ירושלמי צמלריסס ונעירוסס
צכפרייכין ונקסטורוסס).

קסטור, (גסטרוין) Zee-
קסטור, פי' סס בדיל ואלס

תמיה אני אם יש נדוד מה שיכול
לבוזיח מול קיסם סנין שיניך,
מול קורה מבין עיניך כלומר יותר
סועבות עושה השופט יותר משאר
בעם.

קסם, *kaufen, kaufen*,
קסם, נסבהדרין (דף פ"א)
השקל בקום (גמרא) תלמי
רז יוסף יכה קום אם קיסמי,
מי' מקלל בקום של שם המיוחד
וכונה השם בקיסמו, כמו כי
מקללים לסם בניו וזנה הפרק לפניו
בכך ששימש והוא מקלל בקום,
הא תלמי רז יוסף יכה קום אם
קיסמו דמחא במנך אם השם,
רנן ותימא דרס בר מרי תלמי
יכה קום לו ולמקנו ולקונו פיר'
סחש כקסם באלוהו ומקללו סברו.

קסם, *Chassidim*,
(*Chassidim*)
קסם, ועבר עלמוכס מרנוס
ירושלמי סזי בקסם.

קסם, *Cassus*,
Case, Steuer,
קסם, ואין בקר ברפס יס תרגומו
ולא יגנון קיסומא צירושלם: אמר
המסחר מ"ל הממורגמן כחז במלת
קיסומא: לא ידעתי מהו? וזעל
בערוך הביאו ולא פירשכו ע"כ.
וחכס אמר (סקול'יגער) מסכמי
העמים כתוב שהם לשון רומי

קסטריזין, בערוך הביאו בערך
קם שחלק הסלה לשמי חבות.

קסיה, (קסוח. *Qasiah*)
קסיה, נפרק י"ז נכלים (דף
י"ו) קסיה של זרדי גרנות ושל
הולכי דרכים וכו', מי' בלשון ין
כידוסטיקא, נמי שטנל פרק ס'
במכשירין (דף ס"ח) קסיה
שלקוח פ' קערות של שולחנות ויש
סדמין לו קסותיו ומכשיריו, ואף
על גז דגסמין במכחות פ"ג (דף
כ"ח) קסותיו אלו סניפין והוא
ללושים של ין הוא כמו קסות
הנסך, ובחינוק קסות הסומר והוא
כלי של דע.

קסלפנס, (*Qsalpans*)
Qsalpans,
קסלפנס, נפסקא דקומי אורי
עמידה ירושלם לעשות קסלפנס
לכל חומות העולם וכן הולכין לארץ
מלי טעמא? מלכו גויס לאורך,
בסגרת קהלם טעמא שגלה סלכות
בומים אכל רנותינו אגרו לנו
קסילופנס אחד, אטרו כחם
רומ טסה פנסין יש טלדין
לסלכות רומי? שאין פנקשין אלא
שטירי להם פני' במדס, אלא לכן
אם רבי טליר וכו' מי' גדול שבפנימין.

קסם, *Qasim, Qasim*,
Qasim, Qasim

קום ס הוא, אמר ליה ליה סיה סכא
טב מיניס אמר ליה לא, פי' בלשון
יון קיוסל הוא קיוםס וסוף קרוב
לכחמין.

קסום, קסוםס, קסוםס, קסוםס, קסוםס

קסוםס, בפרק ס' בכלאים (דף
ס"ט) בארזס וקיסוםס ושוכת
המלך, ובפרק ס' באסילות (דף
ל') בארזס וקיסוםס ודקות
החמות, בריז סוכס (דף י"א)
הדלה עליה סת הנק וסת סרלעת
וסת הקיסוםס ספרשין סוזה בלעז
סיד"רס (Edera) (ס"ב סיר' בלשון
יון רוסי וערב מין סעס סנסנך בעלים
ונכחל ועלהו לס יבול ספורף וס
עבין הדלה סת הקיסוםס, סכל
עבין בארזס וקיסוםס למי דעתי
סחר סוף וסוף פרס סנקרס בלשון
יון ורומי כרקיסוםס וסר' ספולס
כרקס): רסס ערך גרסס.

קסוםס, (קסוםס, קסוםס, קסוםס)

קסוםס, כרססס דסס סדר וסתי
פרסס למס סרלדן וסלו לובסי
קסוםס פי' בלשון רוסי כובס מיוחד
לסנסי סמלססס ונפרס סל כרסל,
עיין ערך קסד).

קסוםסבן (ein gewisses Raub)

קסוםסבן, כנא מליעל דירושלמי
פרק סיוכו סך סמרסין קסוםסבן
סו סלס קסוםסבן סין ו רבי'
סלס סרסס פי' מין סרס).

ססר, (Caesar, Kaiser)

סירושלם וס סעולו ויכליון
סרומיים וס יבבו עור סס
עובר סירושלים וס גורסין וסל
ינבון קסוםס בירושלם ר"ל לס
ינבול עור כניסי סק, מלשן קסס
פי' סרומיים, ענדרי כוכסס ומולוס
ססר סיו כניסס ססס יסמו.

קסם, קסם, קסם, קסם, קסם

קסם, בפרק ד' בכלים (דף ז')
סולי קסוםס סלדוכין פי' כוסוס
מס סן כ' נק' סססלסין ונקרסו
על סס מקוסין על סידן רכס סנעס
סס ולומין לנאוכין ססנינו, לס סיו
לנאוכין סליס, ססס יססס וקרס סרס.

קסן, (קסן, קסן, קסן, קסן)

קסן, כעירובין (דף ק') וסל קס
כסרי קוםס פי' עלי סלין ספר
ססר קיססי וכנ' כסכססו כססוסו
פי' ענפס ינסיס.

קסן, (גרדשיר, קסן, קסן, קסן)

קסן, קסניס ונרדסיר עיין
כערך כרדסיר, ספר ססר קסניסס
ווערסי, וס' כלביס קסניס כסני
סל ססססין כסן.

קסם, Kismet, Kismet, Kismet

קסם, בפרק ד' מנער סני (דף
ס"ט) כנון סין סקסס, כנ"ס
(דף כ') מקנל עליי פי' קסוססס
לסססו כרס סלס סולרסס כס כנ"ר
לססר ססס לו מרסס סל יין ססס
סניס ססס ומלסס סוכס, כ' ומלסס

רומי וסוף לשון ברוך בעברית ועל
שמו נקראו כל הסלבים שלקראו
קיסר ע"כ, גם פתגמי הניח הסעשה
הוא שמוך הראשון שלהם היה ק
פקועה, ואין זה כחוב בספר יוסיפון
פאסימי לרומיים ק"ס בספר יוסיפון
כמאוי.

קיסריון, *Caesarea*
(*et ne et ab t*)
קיסריון, בסוף אהילות (דף
ל"ו) מאת קיסריון מערב קסריון
יירדף עד דן תר' ירושלמי עד
קסריון (א"כ שם עיר על שם
קיסר).

קיסרקים, *Kaiserl. Kefibeng*
Kaiserl. Koffaat,
קיסר קיט, במגלת איכה קרים
הם דוד קרים שגשגה דוד
לקיסר קיטיון של (א"כ פירוש
בלשון רומי לנא וסיל ומתנה,
ובמדרש שיר השירים פסקא היושבת
בגנים כול כל קלר קיטיון).

קע, *Kais, Kefle, Keflunk*
קע, בעבודה (דף כ"ט) סוף סוף

סידור ברוך הוא לסקים לשלם
דוד אחר וכלי עד כגון קיסר
ופלג קיסר, פיר' מלך ומשנה
למלך, בן דוד ק. יש מלך ודוד
אחר שני לו, במלכנו ראש נמחק
אלדים לעדעם, מלך גשר ודם אין
נקראו כשמו קיסר סגוסטו
ובולי (א"כ שם המושל הראשון שאר
במקום כנע הרומיים מחק ידו ולקרי
נקרא כן על שמו מושלי הרומיים,
מאונסוסים בן אחשויה היהומשל מחמין
אחר פריגמו ועל שמו נקראו המושלים
אחריו ואע"פ קיסר אונובוטום):
א"כ בסתנ' מ"ל וכמנו הסים' בעבודה
דף יו"ד ע"כ ד"כ כל כשיאס ו"ל
ואו"רי דכשיאס הוא הישיש שמפורש
בספר יוסיפון (?) שגשגו רומיים
שלא להמליך עליהם עוד מלך, בשביל
אשר שלקח אשה אחת במקום, אלא
שהיו ממנים ישיש אחד ולו שלא
מאות יועלים, ולפיכך כהם אנים,
מלך עליהם אחד במקום שמתה אמו
בלדתה, כנקעת בענה ומלכאבו סי
ומלך עליהם ונקרא קיסר בלשון

führt aus dem Pseudo-Josephus die Tradition an, daß der Bei-
name Käfar aus caeso matris utero entstanden sey, weil man
den Leib der Mutter öffnen mußte, um das Kind zur Welt zu
bringen; woher auch diese Art Operation den Namen Kaiserschnitt
bekommen haben soll. Auch Plinius (VII. 9.) theilt diese Sage

שס, בעפניס (דף י"ו) כינר
שקעקע כל הנירס לקעקע
זיפמן עיין דיש פירן כן מ' ענין
פחוך הנירס.

קעקע, *Q a e e z a*

(*Q a e e z a u n g des Saats*)

קעקע, בקדושי (דף ל"א) הטיל
לק מים בסכל וקעקע לכן
כפרנו'ין (ל"ב מ' בלאזן יוני פעל
קרישט כתרנוול).

קער, (*Q a e e z a*)

קערה, *Q a e e z a*

קער, במנחות (דף ל"ו) קערותיו

ש' דפוסיו: אפר במספר מ"ל

זכנה מספרו (ר"ל גזירתו וסקו)

אפר שס הקנ"ס נאון נקרא בלאזן

החלמד קערה כוס דפוס וטנע

שטנע לעד ולעולם וזא שטנע

סמטיו ז'ל בנ"ג (דף ט"ו ע"א)

בקא חיוב להפך קערה על פיה

(רש"י דברי סרמנ"ס ז'ל בענין חיוב

בספר המורה חלק ג' פרק כ"ד)

ד"מ במדופיו וגיורו בקא לעקר

סקי סמנע. ונוס יס להנין דברי

פכמים בענין מדק בבריתות (דף

י', ע"ב) גידמ (ברש"י הערך

יאס קוע יך לונג, בחולק (דף
כ"ח) כי אחי ממסמם קוע ידמל,
בנ"ג (דף קי"ח) קס רנ כסנל
שטיס לקועים מ' גרין.

קעילה, *Q a e e z a*

קעילה, בעירובין (דף ס"ג)

כיסן בקעילה שאז ואזא יאן

בה, מ' בקעה גליה, ויש אומרים

עליה ויש אומרים קובס כנן כס

דגרסיקן בחלק (דף ק"ו) בוס

ואישאך עלב עשכ לכן קעילין

וכסז לכן זוכת. ספר אחר קלעים.

קעילת, (*Q a e e z a*)

קעילת, בזויר (דף ר') ונסכד'

(דף ע') ותכורות (דף ס"ב)

סכל דבילס קעיליס ושמס דבס

או קלג ונכנס למקדש חייב פיר'

קעילס מקוס כדכתיב סיגידונו

בעלי קעילה.

קעקע, *Q a e e z a*

קעקע, במכות (דף כ"א) הכוס

כחונת קעקע כח וולס קעקע

קעקע וולס כח (גמרס) אסור

לארס שיתן אפר מקלה על גבי מבח

מכני שכתא כחונת קעקע פיר'

סכס כיווכים אשורנו בנארס וכחפן

umzingen, umgehen, נקף,
 ringherum abgehen

קף, נסיף כרה (דף ע"א) וקולם
לס סלה וס קפת וקורא לס שס,
צפרק ד' צחרומות (דף כ"ב) רבי
יסודה אומר אף לס מן סמוקף,
צחולין (דף ו') לס נאשרו חברים
לחרוס שלס מן סמוקף, פי' אי
אפשר לחנר שיעשר מדנר שפוא
צשני סקוסמת מאה על אה, כי לריד
לחרוס מן סמוקף מאומו דנר
עבמו או מדצר שמייד לו, וסוקף
כולו באחד, כדגן מן סגורן ובמלאה
מן סיקנ, צניצ' (דף ל"ב) אין
סקיפין שמי חבנות לשפות עליהן
את הקדירה, פי' סביה אסת מכאן
ואסת אסת מכאן לשפות עליהן את
הקדירה, ירושלמי חייב מאס כוכס
צכ"ס (דף י') איבא צנייהו איש
דאמר לס לאשה אקף לי קטן,
ציצמות (דף ה') קא סנר סאי
מנא סקפת בל סראש שס סקפס
צבויר (דף כ"ט) קסנר סקפת
כל סראש מדרבנן.

קף, (ג קף ע"א)
 קף, צשנא (דף ס"ב) וסחא

סגור' נקפס סקוס שסיו סוגרין

צפרק גרה) הקערה ולא סיסרם
שסיו לעולם צומדס.

קף (יקף), Sorgen, trauen, Leiden,

se x g l e i d e n ,
übereinstimmen,
קף, צפרק אחרק צשניצית (דף
מ"ו) סקפת סכמות אינה מסמט
צפרק עקניה (דף ס') וסחוכי
סקיף, צנצא קסא (דף ע"ט)
גנב וסקיף גנב וסחליף, בקידושין
(דף ל"ב) אין סקיפין צחילול
הסס אסר סוג וסאר סויד, פיר'
אין מסמינן לו עד שיעשה זכות
כנגד אותה העצירה שיש גס חילול
ססס כדי לדחומס כסו סכוטל מן
סכוכי סיום וסאר פורע, צחולין
(דף מ"ו) אקפך אכא, צנראשית
רצס פרשס מ"א חלך למסעיו צמסעות
סהלך צהן חור. אסר רבי אליעזר
הלך למרוע סקפותיו פי' למרוע
מס אטל צאשרי וצאמכס, וצחולין
(דף מ"ס) אין סקיפין צצועי,
פי' ריאה שיש צס לצחס וצחלאת
אסת סהן סקונה, ואין ידוע אס
קידס שסיסס נקבה או אסר שסיטה,
אין אסורין נקוב לא סאשרס וצראס
נקב אה אס דוסס לנכנ אה, אלא

בונקיס (דף ל"ו) חיות מן סעוד
 מן הרוחני ומן הקופים וכו',
 בנדרים (דף כ"ג) הנודד מן הנזיר
 מותר צדוק ובקופים (גמרא)
 אמר ליה אביי לרבא לדיך דאמר
 בירמא טוס עלמו יעמא טומא
 סוכלא? אלא אמר רב כפא תבלין
 (פי' רש"י דקדקת הנזיר שזוכה
 בשלי הקדרה ובלעו פונדריילא
 וכו' Fondrilles וכמו שתרמנו).
 במדק ב' נענול יום (דף ע"ג)
 נזיר בקודש שקרא עליהן פקיס
 מחיכות מותרות, נזולין (דף ק"ג)
 פקן כחם הקפס סח הסלגמעו
 פי' קראו כנגנים כרכמינ וכנגנים
 מקפסין.

קפא, *qapfa* *qapfa* *qapfa*
 קפוי, (*qapfa*)
 קפא, נפרק ד' נחמוס (דף
 כ"ג) סאס חרומה שנפלה על גבי
 סגורה וקפאס, רבי אליעזר אומר
 סס יג בקיפוי מעלה נאחד
 ומאס, פי' קפסס שנפל מעל גבי
 מערה, כדמרגמינן וילך כנזל
 וקפסס סס יג באומו קפוי ק"ס
 לבד מחתאיות פעלה סאס חרומה
 שנפלה על גבי מערה, פי' נזור
 חבוסה יקיפסס, פי' יעלג
 סלמעלה ויאמר הריזו חרומה שנפלה
 וסס כן יכול לעשות, למס אמרו
 חרומה עולה בק"ס כשאנו יודע
 סס נזולות סן סחרומה וסחולין, סו
 סאנו יודע להיכן נפלה, סבל כזו
 שארץ להיכן נפלה ויודע שאינן

נזולות יקפסס, וסאס חרומה,
 ב' קופים וב' חרומה נא ב' סולין
 ונא ב' סולין, ונכלה סאס חרומה
 למד ססס מן וסאנו יודע לסי א
 ססן נכלה, נחל סאס סאסס ססן
 וסאס חרומה, ספילו נשמי עיירות
 יג לכן דין וסס ססו סס מאס וסני
 סאסי סגודות ירק כספולק כל ב'
 סל סולין, וסאחד סנפלה לסוכס
 וסלס סיסס חרומה בן ססורס בן
 טמאס ירקנו, דכין דנכלה לססוס
 דמאס דמעסן וכין דעמאס סיסס
 סרי ססוססס לס סוס לסבן, לס
 בימי סססרו ולס בימי סוסססו,
 וסין לו נסן סיסר ססס, דנשסס
 לס ססירו לססיק סלס נסמן, דכסינ
 לסססס לסססס, וספילו לסדלקה
 יססרו לסססס דסיי חרומה, דסיי
 חרומה סועסין דנזל סן, דסין
 סוכלין כל כך כסולסולין יקססס
 לסרומה סססר, ויסכר נס כן לסססס
 נסיי חרומה יסרו ויסכרו נסיי
 יסכלו לסססס נקודיס, פי' סלי
 נילס כדי סלס יסס נסיקוס ססר
 בביגה דכנילה סוכל סולין סססס
 ססור, רבי אליעזר סוסר סיסוס
 וססרף ססס כל ססססין עילין בידי,
 וסססס סוסריס סעלס וססכל נקודי,
 פי' סססס סוכלה לסס חרומה וסוי
 כסי ססולד לה ססס סוססס וסיו
 יכול לסורפס לססר, ססורו ביס
 סססי דסוסרין לבית סלל דסססרין,
 וססרי סעלס, רבי אליעזר סוסר
 סיסוס וסיסרף סססס סססס סססס
 סיס סעלסס סדמעס כסרומה ודסי

שחם תרומה אפלה היא שעלמם
 איכה מדמעה, אלא לפי השבן,
 פי' שאחר סק' שנה תרומה אין
 המדומע מדמע, אלא לפי השבן
 תרומה שיש בו, ואין מחוסך, פי'
 משאור של תרומה מחוסך, אלא לפי
 השבן תרומה שיש בו, זו הממכה
 בדרך ה' לתרומה, (דף ט"ח)
 איכה דאמרי כחמץ שאור של חולץ
 ואל תרומה שפלו לתוך העיסה,
 לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי
 לחמץ וכולי, עד כדי לחמץ אין
 מים שאובין פוסלין את המקום, אלא
 לפי השבן, כדמכין שלש לצין מים
 שאובין אפלו לתוך המקום בן ב'
 וג' בן ב' וס' כלים פסלו המקום
 יומי בן חמי אשר ב' וג' כסלי ב'
 וס' לא פסלי, וסלי מני דני יומי
 היא, עך שמרנס תרומה לחולץ
 שחפול שם תרומה יותר ממאה,
 ולא השמיק להגזים עד שפלה אחרם
 הרי זו אסורה, ורבי שמעון מתיר,
 רבנן סברי כרמחם מקדשהו, וביון
 שלם הרימם עד שגהיו שמים אסורם
 ורבי שמעון סבר ידיעתם מקדשהו,
 וביון דהום ידיעה צינחיס, אף על
 גב דלא הדיס מותר, כגס שפחתו
 חולין כך כחמם תרומה מותר,

(דף כ"ו) והתני רב אביר בר רבי
 אבשיא יין משירד לכור ויקפס,
 רבי עקיבא אומר משיעלה בחביות,
 פי' קפסוי הנושל מן הכדלנץ והזגין
 וחקיסמין וכיוצא בנסן שמעלם סוין
 ברתיהחו, וכן לסיין על פי סבור
 לו על פי החביות, רבי עקיבא
 אומר משיעלם בחביות, פי' גם זה
 קפסוי הוא והוא פלאן שליו פלאן
 הנולה מדגים, ופי' משיעלה משימיר
 סקלף שעל היין וקדלנץ וזגן ממי
 החביות, פיר' אסר משיקפס
 משימיר סוין ויקח רחיקס שלו באתרס
 דססוס דנגיד סיכו מקפס במקום
 שספעל מוסך סוין ויריק איתו לחביות
 איתו לוקס רחיקת שלו מעליו
 משיעלם בחביות משישלב סוין מן
 החביות ויריק איתו מחביות לחביות,
 בחולץ. (דף ק"א) דמס דבארס
 שכן דמס דכנדס קפסין, מידס
 קפסין כדנדסיק שם (דף כ"ו)
 אידי דיקורי מים שכי לחמאי
 ופירס קפסין שלמעלם, בחגיגה (דף
 י"ו) אמרי לסו לגסיס אקפסי
 ידיכו פירוש ה ק לו ידיכו,
 בחגיגה (דף כ"ג) דמיס דקיסי
 מקפסי לים למסל, צמוכס
 (דף י"א) ובמכות קפס א

לשקיעים מאוס ק פ פ, מי' רב סלי
גאון עקר ק י פ פ בלשן ארמים
בלשן ק י כ וי, בון נפיקס וברוס
פארוס צפעיים פן המאכולת נקראת
ק פ פ, טפני שמנפחת, והמרוס
סס הוס פטורדת איתם הרוס ולס
סיה זאכס מריחל דחלל מייח, סלל
מריחל דחלל פקצ, ופיר' ק פ פ
דססל חזכ סרוס והציפוס שיג
צסרת פוקצמ ונטרדת צלנן,
וק פ פ דחמל ססומיה כרמי הרוס
שנלנן נטרדת צכרישן, ק פ פ
דברמי חמימי הרוס שצברמן ונטרדת
צמים חמין ארסכי וסכי, פי' עד
כס ועד כס עד שיציאו לו מים חמים
נימל הכי ק פ פ ק פ פ דכירכל
ליכי ולו' צנמך ולל' כלפיד, דצרים
סלו סין לכרסס וקנלס סס כנן
לסג שסין לו פידוש, וכלס
וצקמיעין איתם מולל דצרים כאלו
ארס מדצר עס סלנן לו עס סלרן
וצימר רוות שיג צלכלין, כי כ
רואים כי רוות פן סאדיס קארק
צנן חז הלסג וק כל דפני לסג
וקמיעין סין סנו יודעין
פעמיסס ומלן כלמדו, פין
צערך פס, ודני גרשס מי' מאוס
ק פ פ למיקסל ארס שצירקת,
ואצרכו רבי יחיסל פי' קפס
מולעת. כרי שסמות ס ק פ פ

קפא, קף, קף, קף, קף
ק פ פ, נסרס קסל צידים (דף
ע"ד) וקסוף חסן לידיס, ציוטל
(דף כ"ט) וצנחוס (דף ק')
כעסס כמי ססדרו פקוף, צנ"ק
(דף ל"ו) סוי נמי דלנע. צכו קופל
מי' כין דלסל קוף ולנע סלי
למר צכמי סססכיס, שסין ננוססס
ולס שנס לענין דמי, וזס סופרסס
דלנע צכו קופל סל נלרסס סגל
סספניו וקופסן סל כלרסס, ולנע
קופסן, צססניו וקל ססדר לים
קופסו לצופלל שנס ענין דמי,
ויג סופרסס דלנע צכו סגלן קוף
סל נגל דקוף סוס שעיידל וקוף
לכסיף ולס שס לענין דמי, דציוטל
סטר הכס כסלי פסקין דלל גול
כלוס, סלל כנן דקיימי סססנין
דער נצדל ולמר דער נצדל, וספס
קוף ונפס לזר דסלי ולנעיס
צססנין דסלין, צנכדות (דף
ח') ספיל וסקוף וסקיפוף לג'
שנים וננדרו צלין צוטל סס, צסוף
פרק ח' צללסס (דף ל"ג) ספיל
וסקוף פין סיה מירוס צלנו
סימ"ס (Stimla).

קפא, קפא, קפא, קפא, קפא
ק פ פ, נשכס (דף קכ"ח) פסוס
ד חק כיל נפסס מי' סכצרת עלסס
ומרנמי כמי דמי' מורדרל עלסס

פ"ו ויהי אים סלמח נזר קפ"ו,
 קפ"ס הוא דכתיב וכלמי סידדן למני
 סמלך, ונכדמס פ"ס וינכ וכל
 כחולס קפ"ו נזדזס סנז כחסדס
 סמר וכלס סזחס ססולס, סדג
 על ססרס סר' וקפ"ו על קילס
 נגן וסחס דסנכססון דסחילו לטוריס
קפ"א (Ein geöffneter) קפ"א,
 קפ"א, נזגס (דף ק"י) סלמס
 קפ"י סכ"י, נכסדס (דף ט"ס)
 פני נאס דידן נהנו למיפס קפ"א
 קפ"א, פיר' כלי סליכו סחזק
 פ"ג נילס סינור שדינ נסלס,
 ננכס נחס (דף כ') דג פפס נר
 שסולס סקין קנא נר סולסס קפ"א
 (ס"ב פ"י נלסן יוני ונלסן דסני
 סין מרס וכלי).

קפ"ב Abhauen, abhaden, ansetzen קפ"ב,
 קפ"ב, נזגס (דף י"ו) וסיד
 דסס סרס י"ו נסלסלס (דף ל"ס)
 כל יסלסלסן סניסין סס ססולס
 נעזני ססדדע ס"ר סרססן סקפס
 סס נני סלכס וו סקופסס.
 ננכס סליעס (דף פ"ס) ר' סיקלע
 לסמריס דר' טרססן ססר לסן יס לו
 נן לסזחו לריק ס סקפס סס נני
 נזגס (דף קי"א) סקפס סס נני
 ססס ינזו לידי סני סרס סזח
 וסס סזכרזחיקן. טרגוס וערססו
 וס קפ"ס, נסוסס (דף פ"ד)
 דסזס כיס לו לסקפס סס סוקס,
 נזגס (דף קמ"ו) קפסו נזס
 נזסיס, נכססיס (דף ס"ו) סין
 לך כל נניס ונניס סלס קיפס
 סרדעס סלכ"י נימיו, נסוק פססיס

קפה, Kufe, Behälter, Büchse קפס,
 נזגס (דף פ"ט) קופס
 ססס על דסס ויסל וכל, (ננכרס)
 סכל סודיס ססס נסלסלס ססולס
 סססור לססור, פ"י קופס סלסס
 נעורס סל סססן סו נסורס סל סרסיס
 וססס נסולס נסוכן וססן סס סס
 כקדדס, וסס נסולס נזגס מיסיק
 ססס ססלסלס ססולס, וסיו יכול
 לססור עד סינעס נסולס סססלס
 נזגס, נסוק פיסס (דף י"ס) סקופס
 נניס נניס וססלסס נזגס,
 ננכס נחס (דף ט') סס דנכן
 קופס סל לרקס נניס נזגס
 דססלסס נזגס, פ"י קופס סיס
 נס ססזס נל דרקס ידוע ססס כל
 ססד וססר כסס יסן, סכל נסילוק
 לריכין לסלס ולפיין למי סעני כל
 ססד מלסו לו, וסיוס נניס סלס
 ססרנ נסס לערנ נסס, וסיוס לעני
 ססיר, ססיו סול כנן קסרס
 סססנלסן נס לסס וסיוס סנל
 לסלכיל לעני עולס, ונניס נכל
 יסס נג' וססלסס נג' ספסי סנניס
 וסילוקס סזין, נניסין (דף ס"ו)
 דני יוססן נן נורי קופס סרסכלס
 דני סליעז נן נזריס סוסר קופס
 סל נזסיס (ס"ב פיר' נלסן דסני
 סס פרוס לכלי נדול סל יין ונלסן
 סכסיס סס נללי ללכלי נדול עסיו
 ליסן נסוכו דנר סס).

קפ"ג Springen, Kappen קפ"ג,
 קפ"ג, ננכ"ר פרסס ס"ט עולס
 וסודיס נז סלסס סז סודידין נז
 סוכין נז קופסין נז, ונכרסס

קוף בקופיץ, נכילס (דף ב"ח)
 קוף אדם נזר כנגד סכלי או
 נגד קופיץ, נכילס (דף ט"ה)
 ועודין אדם בקופיץ מאחרים,
 נכילס (דף כ"ד) כשחט את
 סכנך עשה מקום לקופיץ מיכן
 ומיכן, נכילס (דף ט') קופיץ
 נמי כל חזי לחגיגה, פד' קופיץ
 כמו סכין גדול ולחב וסידודו בולע
 מחלעיתו. נכילס וכלמות פד'
 בקופיץ ומכללת דיומטר (ט"ב)
 וכן נלאן יוני).

קפץ, *קפץ*, *קפץ*

(ט"ב) קפץ, נכילס (דף כ"ט) בן נכילס
 אומר קופץ וכפץ, ואם (דף
 ט"ט) אדם לא כלכו באחר רמיאמו
 ואחר קפץ לו, מי' אדם רומן
 ורמז. ביד לו בעין שיכול לישא
 וליתן ברמיאמו, קופץ וכפץ
 שיכול ליתן ולישא ברמיאמו הפס (ט"ב)
 מי' עקטם ומגירח שפתיים וסוף
 לאן מקרל קפלה פס).

קפץ, *קפץ*, *קפץ*

קפץ, בעירובין (דף פ"ג) ובינמות
 (דף ק"ו) אינמי דקל איל
 בקפילס מי' עלידי קטיע, מי'
 אחר כדאמר במנהדרין (דף ל"ה)
 ג' קפלה לכן הדרך וזה סדר נגם
 נעשה, ויש למדש כנן אדם גבור
 שיכול לקסון למעלה מי' עקטם
 ויולל חן למחם בקפילס, נגדה
 (דף י"ט) אחר רב הוכל קפלה
 ואלת קפלה אלא קנעה לס וחסה.
 נכילס (דף ט"ט) מכל קפץ

קפסל, נמדק י"ז נכלס (דף
 י"ז) כסוי קפסל טמא, נגדה
 (דף ט"ג) ומנחה נדס עד
 שנגעם לקופסל, נכילס (דף
 מ"ח) כלי קופסל חייבין נלישתה,
 פי' כלי אשמיין. גס חכמיין ומכין
 אומר (ט"ב) פי' נלאן יוני ורומי
 ארנו ומינח קטנה).

קפיפה, (כפפה *קפיפה*)

קפיפה, נגדה (דף קל"ט)
 בסודרין קפיפה מלרית, נמדק
 כ"ו נכלס (דף כ"ג) רבי יסודה
 אומר אף קפיפה מלרית, נכילס
 (דף כ"ג) פיל שנלע קפיפה
 מלרית כנר מיראנו בערך פיל
 (ט"ב) נטמאחות כמו בפפה).

קיפוף, *קיפוף*, *קיפוף*

קיפוף, כפילוסקוף וקיפוף
 עיין בקוף בזה הפרק, חן מקדיל
 וקיפוף עיין בערך קדיל (ט"ב)
 פי' נלאן יוני מין עוף יושב בימים
 והיל קלם וברוח קטן כולך סניב
 סניב, מרגום ואלת כינאוף וים
 קיפוף. וקרל יכאוף מלאן
 נשפת נרוק).

קפיפות, *קפיפות*, *קפיפות*

(*קפיפות*) *קפיפות*
 קפיפות, נכילס (דף כ"ג)
 רבי אלעזר ברבי לודא אומר מיראנו
 קפופיות וכו', עד כך כיומפדש
 נירושלמי נמדק זו שחורעם לכטיל
 מימיה ונרתת מיקס מתוך מיקס
 (ט"ב) נטמאחות כמו טפיפות).

קפץ, *קפץ*, *קפץ*

קפץ, נכילס (דף כ"ט) ונטמאחות

fleischig, fett, corpulent, קפּרן
 קפּרן, קפּרן-פּ, קפּרן

[illegible]

אמן במקום אצל קולה הוא
 נהנה, בנה מיעט (דף כ"ט)
 ונפרק ג' במעלות (דף מ"ג) שלא
 קלילות נדרך אפי' נלד שם
 קלילות, נפרק ג' במעלות
 (דף מ"ג) ובנ"מ (דף ל"ג)
 לקלות במאנים וכו', בנילה (דף
 ל"ד) ובנ"ג' במעלות זה לאביל
 וזה לקלות 'חייב שבר פירשו
 נפרק ט' במעלות, נפרק ט'
 (דף מ"ג) דני יהודה אורף
 של קינין כולל נהן פי' סודר
 שטימין למניהן קוללי מאנים
 לנפן כדי לשור הנגדים, ונפרק
 ז' נפרק (דף מ"ה) האוכל על
 טח לקלות כשר ואם קלם
 פסול, הים אכל והחיר זורק מה
 שנידו לתחת התאנה או לתחת
 הסוקלה בשביל וכו', נב"ג (דף
 מ') כנח את קיילון, נסכרל
 סרן כ"ו בכלים (דף כ"ג) וכל
 בית אלנעום טהורות חין משל
 קיילין. בחגלה (דף ל"א)
 (נמרה) ואל מקוץ נסוכתהאל
 מעש קוליס קוליס, פירוש
 ענין חמיכות כלומר אל מחתם
 אלא כילן צינור, נפרק ג' נחלם
 (דף ע"ד) ובסוף דם (דף ע"א)

ידו על חגרו וכו' עד רב הובל קן
 ידא, נמכוס (דף כ"ג) ולחשינמי
 הקולן נהרשו ואזרחיה מהבא
 השמר ננע כלרעת. בסוף נפרק
 דפרק ג' נמכוס (דף כ"ח)
 שכלנו נקלה של בית פלוגי כינר
 קללם וכו', מה שינע חולץ וקולה
 וזה כנר פירשו נדרך גא, נב"מ
 (דף מ"ה) אלא במאי ניבול בקילחא
 היכי דמיקי לו סא וכו', ניומא
 (דף ט"ו) סאי לשם אקלויי
 מקליא, פיר' מוקלם סימם
 מקריס ולא סימם נמקלוע
 לכונית מערבית ולא נמקלוע
 מערבית דרומית אלא נאמלע דום
 מערבית, מאן דאמי מלפון, כיון
 אלא הים מולאה נלמון מישוים נדרוכ,
 ומאן אמי מדרום, כיון אלא מולאה
 נדרום מקיח נלפן וסמרה, אף
 על סי אלא הים נקריס מסולא
 הים כיוון נחלי דום מערבי אלא
 יוחר מקורבת למערבי דרומי ממאי
 מדמינן וכו' זה הפירוש קבלתי מרבי
 שם הרשן מעיר כרכונא. נפרק
 י"א בכלים (דף ל"ג) דני יוחנן
 בן נורי אומר מן הקוללות פי'
 שלשן נקלץ פתיליך, כמות
 אותה פתים מר' ירושלמי מקליא

ב קלח אינו נא לירי כלב לבדו
עד רישא קצי, יעמא מעלין בפין
קלס וכמק יאדוק, מל קלס דומה
לכמק, אלא שכלל שטור וצלעו
בי"לו: (Nigella).

קצע, *ceffen, troffen* (ביעיעיע)

קציעה *Zeigenmaffen, Zeigenmaffen*
קלע, בפרק ב' צעעשרות (דף
ס"ב) על סמך שאכל צעעש הקליעה
ולאחר הקליעה, מל פאליס
שטופן מהן קליצות מייחזן אותן
צמחמח וכומאן אותן ועוזין אותן
כמין ככרות, בפרק ד' בחרחמות
(דף כ"ב) הדרס לשרא קליעות
על פי גימ' כד, במ"ק (דף י"ג)
ומחזין את הקליעות בקצ,
צגינה (דף ג') לשרא קליעות
שרסם על פי העיגול, ודני
קולעי קלועות בדר מירשנו
בערך גכ.

קצע, *ceffen, troffen*
קלע, בפרק כ"ו צבליס (דף כ"ג)
הסקלע שכולס טמא על טמא
טמא, בחולין (דף קכ"ג) במקלע
וגא דרך סניכותו, צכ"ט (דף
ס"ה) הבל צמא עמקין שקלען
בי"ט טכין.

קצע, *ceffen, troffen*
קלע, בפרק י"ב צעעש (דף
כ"ד) שכיבן קולפין שיהן חולפין

קציץ קציעה, *ceffen, troffen*
קלי לא, במרוס גבי בפסוק צעעש
אלא וכולס בני קציעה סדס,
במסמורמק אינו יודע סכסו וס
הערוד לא כציוסו ע"כ.
ירסם לי שזנרו סוס קצצא
דכמכות דף ל"ס שצבאמי למעלס
שטעמו גמר דין, וכענק פס שכולס
סיו בני מקשנה ססם וכמאמלו
למכלית ססר כמו שימיר הלועז:
ויה וחרען חיינעס וינעס, חיי
נעס ענטשלוסעס.

קצב, *ceffen, troffen*
קלצ, צניטין (דף ל') רבי חייב
ססר למי שאין קלובין, צבילה
(דף י"א) בית שמאי אימרים אין
נמלין את כעלי לקלצ עליו צאר
(ס"ג וקרא קלצ סוכר סצאר
פמי סכס קלצ הצר).

קצריא, *ceffen, troffen*
קלריס, מרוס ולסל קלסון
ולמלס קלריס.

קצה, *ceffen, troffen*
קלס, ספיהי ססטס וקילה
עין בערך ססטס, וקולה סוס
סוסס ומפורס צמקומו וכלעו דוי"ף
(Ruvia כלסון ספרד וכמו שחרמכו).

קצה, *ceffen, troffen*
קלס, בפרק קמא צמל יוס (דף
ע"ג) סקלס סשמוס וספלל, בסוף
ציקלין (דף ע"ח) סקלס ציס
סחסי מסמל

קק

(א"כ נסכחאות גרמס אדמס עיץ
עד קיין).

קק, (ק ע ז ש ז ע ז ש)
קק, בשעניות (דף כ"ג) אמו
עברי שדו ליה סודרא בק ק י א
(א"כ נסכחאות דירן כחוב נלואריה)
והו קא טנערן ליה, נב"ק (דף
כ"ט) דכאי ארץ קועיה ואפי גולא
קועיה, אלא טעמה נפלא מייגע
ונפלא מרמס דכאי אלים קועיה
והאי קסץ קועי סבי נמי דכלאים
זה נא? פי' קועיה והא סלואר
ור"ה מיר' שוקיו (א"כ מסחברס
שנעל הערוך גרם נכל אלו קקים
דאס לא כן היה לו לסבילן צערך
ק ע).

קק, German, Elizabeth
קקו, בחולן (דף ס"ג) קואי
וקוק סי אסדיוק קימא אריא.
קקבאין, Elizabeth
(א ע א ג א א א)
קקבטין, נכסא אס קרבני לחמי
מכו למס הכפה הונס בר יקי אמר
קקניטין פי' לחס חס (א"כ
מר' ירושלמי פלי מרי פלי דרמס
קקנטון).
ההנרורהו, (האלחסיו Elizabeth)

קק

אלמס מחבר קקריסין מי' בלאון
אני שיש סקלל ורע מעללי' (דאס
עד קאלחסין).

קקל, (א י ז א א א א א)
קקל, נסכסס (דף ק"ד) דאכיל
אלימס טאי צעלימס דאכיל קקולי
אקיקלי דמחאשכיס, פי' מי שחכגו
לקנות נאר שכן צאצאלי ואוכל
סחכבס צעליות מסחר סקלס אטעצין,
זה פי' דאכיל אלימס טאי צעלימס
ואכבס ללכל קקולי שכן ירקום
סדס סבניטין בלס דמים ואס קונס
אמן דסיכן טועט יאכ על אשס
שבאוק ואינו מאש שאין מי אנוס
כו (א"כ מין ירק בלאון יחי ורומי
ונקיס פערפועין, ירושלמי דפילס
סדס סלימסיכל אדס פערפועיס
גדנדכיות סלתלוגות קוקלין
סכדקוקי פרמדינים ועליכן, כחו
עלס ברפס, ובראש אמן אל סדיס
לנניס ודק אס נאכל סי' ופנואל
וכנוז).

קקל, Elizabeth
קקל, אקיקלי דמחאשכיס
צניטין (דף ס"ט) איכלינבי
אקיקלי דמחא, בבליחות (דף כ')
על קיקלי דמח' מססיא חיס וכל

ק

(דף ס') נאול וואסדי כולי עלמס
לא פליגי, כי פליגי בלוסי וקירי
פי' פסנרות שעושין מן לוסות לחפז
סדגים וסמך בלשון ערבי קוקלא.

קקת, (ק א ח ע ש ע) **קקת**
קקת, תר' לקאט סדנר לקקאט
דסדנרס עין ערך קק קאט.

ק, ז א א **ק**
ק, ממלאין סנור סקר כנר
פירשט בערך בר, נאגט (דף
ס"ד) ריגן בקרידי וריגי
דריגן בחמימי.

ק, א ח א **ק**, ז א א **ק**
ק, גר"ס (דף י"ו) שלש דברים
סוכיין. עוונותיו של אדם קיר
באוי, פי' כסוי ליפול כלומר רעיע
והולך זה ויוגד תחתיו סומך בזכותיו
לכנול, וכן כמציין במסלחו שחקנול
תנול שאלמו וסומך בלדקחו, וכן
כמוסר דין על סנרו סוף כענש
פסילס, שאומר לפניו מה זכיותיו
של זה שעושב כך וכלל יג בידו כך
וכך עין.

ק, aufbauen, unterfüßen **ק**
(מ א י א ז א) **ק**
ק, במועד קטן (דף ו') ומקרינ
אם כפרלה במועד (גמרא) ביכל
מקרינ? רנ יוסף אומר בהולס
ודפנא במתחילת פנא לרגלרור וסיכו
עק בטיט.

ק (חסרה), ז א א **ק**

ק

שסתות מרגוס גריס קילמן,
בכסקא דשמעו בר פירוס קוקלא
קוקלא שמה, סן ארן כסדיס זכ
כעס לא סיס סלוסי לא סיס.

קוקלא, (עסלג עסא עסא) **קוקלא**
ז א א **קוקלא**

קוקלא, סדנא ליכל ססקא
סאסנים עלי מולג טרי פין
בקוקלא, פיר' בלשון יוני טריפין
סאסנים וגדלים קוקלא סגי חונעת
קקני, מ א ז א מ **קקני**
(הענגעמאעלען) **קקני**

קקני, נאגט (דף ק"ט) (ננמ')
סוונק למסי סכלי ליכז לקוקאני.
בנכח (דף ל"ז) סכל קמחא דסערי
כין דקא לקוקא סני לא ענדי
סני דקא לפימיו. כחולין (דף
ס"ז) אמר רבי שישא גריס דרב
אירי קוקא סני סמירי וכולי
פירא חולעות.

קקיס, א א א **קקיס**
קקיס, סדנא שיר סאיריס פסקא
כמעס סענרתי קקיס סאמי מסין,
פין ערך סאמי.

קקופרסטי, א א א **קקופרסטי**
קקופרסטי, ירוסלמי דבנא
בחרס סרק יג כחולין כגון סחון
קקופרסטי סכו לי סס דיסכני
לכון פיר' בלשון יוני ספסיס בני
חרנות רעס: וסוף מורכב ססמי
סלס יוני, קקיס (אאאא)

(דף כ"ט) קורט, רב יכרם. שר נורא מרי הארמס ומשאל
 ארז צ'ג, וסס (דף ט"ג) חלס
 לים קורט לרנר ארז וסס לרירי
 ארז מ' חלס לים קורט לרנר
 ארז רלבייל וסס לרירי ארז
 ואכל כטסס מ' קורט רלסכדקל
 כססורד, נויקרט רכס וסס מסיס

נמסך פירט רפאני מלן דסכיל נכדס
 קורט ילקי נכרס קורט, מ'
 מי זאכל קיר של דקל סס סיני
 נומרו כדאח נוקס נקורטו של דקל
 (א"כ ציין ערך קל).

קרא, (ש"ס ח"א)
 קרא, מללחחחח, מללחחחח,
 קרא, נכדאסיס רכס פירט מ'ס

1) Jarchi scheint in der Uebersetzung des Bogels קורא wane-
 tend zu seyn. Im Samuel (1, 26, 20) hält er ihn für
 ein Rebhuhn (Pardix) und im Jeremias (17, 11.)
 glaubt man daß er den Kuckuck (קורא נמ: קורא דגר) Co-
 cou gloussant) verstehe. Dem Sinne dieser Stelle verleiht,
 konnte er wohl auf jene Meinung des Allen anspielen; daß die
 Kuckucksmutter indem sie ihre eigene Eier vergiftet, fremde Eier be-
 brüte. Im Buche Samuel aber, wo auf den Vogel קורא Jagd
 gemacht wird, muß ihn dieser Umstand auf ein edleres Geflügel
 lenken, daher er Rebhuhn (פירדין) übersezt. Auffallend ist es
 nur daß er sich selbst des קורא דגר als Parallelsstelle bedient.
 Dieses veranlaßt mich zu glauben; daß das französische קורא נמ
 des Jarchi im Jeremias, falsch gelesen werde, indem es nicht einen
 Kuckuck (cocou) sondern einen schreienden Vogel (coq gloussant)
 überhaupt bedente, und eine Etymologie des hebräischen קורא:
 einer des da schreit, ist. Am passendsten ist die Meinung
 Rocharts das קורא eine Schnepfe sey, welche mit der Fabel im
 Midrasch, von dem langen Schnabel, übereinstimmt. So bemerkt
 auch Buffon; daß die Länge des Schnabels diesem Vogel in den

הידועים נקראו קרובות ולא קרבות כמו שכתוב בספרי. ונקרא כדרכן קרוב שגבס פלאן ונסקל נוצם הסומר מוצן לב גפא ששומעים והם קרובים אליו, והם טעם שם קרבו כי על ידי שלשים קרובים אלינו והם בענין נקראו סתמלות קרובות, ונחלקת דבר מרש ל' בד דרך דני שלעז דרני ששעון סיה דהו קודם פלאו מי זאת עולם — מכל אנקא רוקל, וסא אנקא רוקל? אלל דהוס קריי וסני ופיומן ודרשן ונמדרש דכס ס"ס סמוס: דכוס דני שלעז דרני ששען קראו וסני וקריבו ופיומן, והם כפסטר הספס עמודי עולם גאני ארן ונדרשס דרס' ונעלי חוס' וסאריסס אדוני פני זקני הנאון דשכנ"ס צל"ס על דרכות וסמדר נדע ביהודא סס"ס (ורסס דגריס יקריס צספר ססונס פסססס בענין זה) לאמר שרני שלעז סקליר דלס הפיעונים ס' מנסס וסוס דני שלעז דרני ששען, וסיס פיק על לוח סמות הפיוטנים ססת ססתס ססדקס ססדול דני וסלף סיס הידעססס ססוביק ססוסיות סססוסס סס סקליר ס' ססדרס סלי גסן דל, וססס ססוס דסס גם סני לסס נקרא ססו קליר? ססדך כסז ע"ס ססל עונס סלי כסז סס קסיעס וסססס, וסס ססס ססדר ססוס ס' ססדר ססססס, סין ססס ס' ס' נעלי סלסור ססדר סלינו יודע לט ג"כ טעם סס קליר

כמו שסדרו לא דני סליר ססוסל דני נסורסי ססו ולסס נקרא ססו דני סליר? ססוס סליר פני סססס ססלסס, ולס ססורסי ססו ס' ס' דני נססי' סס, וססרי לס דני א' עזר דן ערך ססו ולסס נקרא ססו נסורסי? סססס פני סססס (עין ססס דף קס"ד ע"ס זנעיונין דף י"ג ע"כ), סס דסוס לסרי לס קליר ססו סלס דני סלעז דרני ששען סו דני סלעז דן ערך סו דני סלעז דן יעקב ססו ולסס נקרא ססו קליר וס' סו כסי סססו וסוד ססדר דסרינו וססו? עוקן ד' נססי' ריס גלסס וססינו כסן דלו לסס (נצסס סף סדק' וסין סוס' סס) ועוד דניס סידועס לכו צססיו סססס, גס סזס סרסס סילז סססל ססססס, וסרסס לי ססס קליר כוס סס ססיד צלי סר דיניס ססקריס צלסן ססססס Cagliari וססססל סססי סססר Caller וסן דרסס צססרי גלסס סססן סס קליר סו קלירי צססיות סססריס ססו סססס ססו לסססס" וסס סססס סססריס ססר, וס צלסי סססרי כלס כסר ניסי כלס לס סיסססס סס ססיד קריס ססר כי ססס דסיר ססס כססי סססס (ט"ו, ט"ו) וסס דסיר לפסס קריס ססר. וססס ססס לי וססך סס ססס סססס ססדול דין ססרנל צססרוס לססר סלסס (כ' כ"ס ל') וס עלז ססרי סס; סססס ססקריס גס סיס ססדסל"ס סס (צסרן

חצות ערב חמוט נאלרות הסמרים
לאר לאר בעיר מסר המחזורי כמב
יד מרני אלעזר ב קליר, כמו
שכתב הסמס וואלן בביבליאטעקא
רביני קא שלו.

קרבת, *קרבת*, *קרבת*, *קרבת*
קרבת, דרג מסר קרביטיו,
מי' דלוצוויי, עין בעד נד.

קרבת, *קרבת*, *קרבת*, *קרבת*
קרבת, נדרים (דף מ') נדר
בקרבתן ואמר לא נדרתי אלא
בקרבתות מלכים, נצנודס (דף
ס"ב) רב יודס שדר קרבת
לסנידרנא ביש תגס, נמלין (דף
כ"ז) נאשמו דקיימן בקרבת
מי' גסדין של איליים ירכות אלימות
צוולס לאלס סתקס הססידן ונאק
שלאק אלא נכנס. נמק ד' נסעז
שני (דף ע') הכולל כל ונחונ
עלי קאד'טת ק' קרבן מ' דעזר
ד' דמלי מ' טגל ד' מרופה, ונ'
עד רני יומי אומר. וכולן שמוס
אנאזיס סן ק' קרס קין, מ' משה,
ד' דוד, מ' טוניס, ד' מרס
כלומר שלסן סן וסולן סן.

קרד, *קרד*, *קרד*, *קרד*
קרד, נבילה (דף כ"ג) ונעדיח
(דף ס') ונכסס (דף כ"ז) און
מקרדין און הנססס סכני אעווס
מנורס, אכל מקרל פין, פידוס
קירוד במנורדת אעזיס דקיס
ונכנסין ננאריס ועוזין חזירס,
קירלויף במנורדת אעזיס עניס
ואין עווס מנורס ויקז לו סרס
לסמגרד נוס מ' לסיקרל פכ

אשכנזים) קרלו ביכודיס ננאוס
שסס לוז'ינס, ואמר עליס ננאוס
אחירס ססכיס לכיסוס אור פארן
הכיס ק' ונקי מלך מלך, ואלוי
על א קרלוס ביכודיס לוז'ינס
לסיוסס כלל אר נארן יארל
מיכנס לננאוס, ופסססס סני ס'
נארן עוויטיללס אקרוסס ק'
ביכודיס הנאזיס אלים על סס
הטלטול אעזו ננאוס מירוסלס
ובן קרלו עיד ארסס ססמכס לה
מאק'ידס ע"א סעיר מאק'ירלס אה'
נארן יארל, לעיר ארסס אשכנזס
ע"א אשכנזס אה' קרונס לארן
יארל, אולי ס' הערס כסס
ברעווס דומיס אלא סעירס אר ס'
נא', ואין סכס סני' קרלו ביכודיס
הסס אר ערסס כעירי יארל
ונארן סזמן נאנודס ונמלסו סססוס,
נאנא ססס אר נאנא נאנאס
עד סיוס סוס ססס עד ס'
ופורסס על סססר ע"כ, ועסס
נלננך סנין אסס סקריס נאנאס
נאנאס קרית ססר נפיוסי רני
אנאס ביכודיס ארסס לוכרן ד' ביר
אנאס לפניס קרית ססר כלוז'ינס
לוכרן נאס אר לפניס לוז',
וסס עיר קליר אר טיסס עיר
ואס נאנאס נאס ארד'יניס סס
ס' נאס ססרסס גדול ליכודיס סמו
מכנס סליס אד'יט נפסר סקריס
ליכודיס (יידרע אערקוויירדיג
קייטען) ואלוי וזס סססס לקרלו
סעיר הוסס נאס קרית ססר עלי
סרסס. עוד אוריען אעזיר

שטיין ונדר פירטא נערך פארם
(א"ב מין סדרל).

קרדנאטס (קרדנאטס) (Siete)

קרדנאטס, עין עיין קרדנאטס.

קרדוה, אראא, אראא, אראא

קרדוה, נאנא (דף ק"ה) האנן

שנאקרויס, נאקס' נאמס (דף

ס"ט) קרדוה שטארטלע נאמס,

נאולץ (דף כ"ו) וואלל נא סאנא

סידוק של קרדוה פירטא און

שנאקרויס פניאן קרדל ינא

וואללען נא סיעה וואללען אונט

האללע וואללען אונט אונט אונט

לדלות נא סיס סאנא, וואללען קלל

ואללען אונט נאמס אלא לא, וואללען

יבוללען אונט נא סיס סאנא

וואללען אונט נאמס אונט נאמס

און אונט נאמס אונט נאמס, אלא אונט

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

אונט נאמס אונט נאמס אונט נאמס

מי אלא קרדיוקום פיל דאס
דאסאט נאמאט קרדיוקום
וואללען אונט נאמס אונט נאמס
נאמאט אונט נאמס אונט נאמס.

קרדום, אראא, אראא, אראא

קרדום, נאמס (דף ל"א) לא

נאמס אונט נאמס (א"ב לא

נאמס אונט נאמס אונט נאמס).

קרדן, אראא, אראא, אראא

קרדן, נאמס (דף כ"ו) נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

קרדן אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

נאמס אונט נאמס אונט נאמס

פירשנו בערך סר. מרד' נכללים
(דף כ"ו) ונרש נמרס לעירובין
(דף ג') קרסם סכרס פ' מקום
שלין ורע מלשון בקרסו (ס"ב)
גם כיונים וסרופים קוראים נלשום
לכרס של גפנים סענים וסרדים
זה סזה סרס קרס) נרש מעצרות
(דף ס"א) בעורדין משיקרתו
ירושלמי כל סלננים כנון חילין
סרפיותא משיקרתו רבי חנינא
בר פפא סמר משיעצו קרסות
קרסות לננות, וי"ס כמילך הכן
סלו כעין קרס סלך לו שער.
קרסת וננסת בבר פירשנו בערך
ג.ס. נבכרות (דף מ"ג) הקרת
פסול חיות קרס? כל סלין לו
שיטע של שיער מקפת סלון סלן,
סכורס נמרס נסיף נכורות (דף
נ"ח) סמר זן עזאי כל סכסי ירש
לפני כקליפת סזוס חין מן ה קרס
סזה, וסנו? רבי עקיבא בן יוסף
ורבי יכועע בן קרסה סוא בן רבי
עקיבא ה קרס, כדגרסינן סחם סמר
לו רבי יכועע ננו של רבי עקיבא
לרבי עקיבא.

קרדיוס, (Same sized Dets)
קרסיים, ננחכות (דף פ"ה)
קרסוים וסולין סלפס לין פ'
סוקות סן.

קרם, קרס, סממלס נחיס כסף
דימליין קורטיהן סיסס, סנחס
סל סולרי' סל סרנוס סססס דעלס
לקוטרי חלס (ס"ב נססססות
כסנ קורטורי סון. סיסס

לקורטורי סלס וסיר' קרטי
נלסן ותי ססירה ססס ססרן).
קרם, (ק ר מ ז ט ז ס ז א ז ע ז ח ז ט ז י ז)
קרט, נענודס (דף ל"ח) וקרט
סל סלסית, נסס (דף מ"ז) סכס
נמאי עסיקין דסית ביה קרסיין
פ' נרנרס סל לננס סלס סלטה
נכן ססר, נסססרין (דף מ"ג)
סיוסל ליהרנ מסיין קורט סל
לננס נין סמיסרף דעסו עליו,
נסוסס (דף י"ד) כרסן נסרס
ונססרס ונסיסס סל נני ססרן, קסן
ועלס נידו ליר סו גרטר סלס סו
קורט סל לננס ססול, נעירובין
(דף י"ז) וסולין (דף ק"ס)
והסססס כיו קורט ס נכורס.
נענודס (דף ל"ב) סס יס עליו
קורט סס ססר, נחלק (דף
מ"ג) סכסיס ונרדיס וססס עליס
סרי קורטי דמס ונמרס דססות
סס (דף נ"ח) סלסית סלסית לס
קסיס, כסן נעלין כסן בקרטיין.
נחולין (דף ע"ז) ססוס נסר סעס
ניסל לסון דסיססל קרס סס
סיכיה, נסוף גסרס נסרן כל
סיר ננדה (דף כ') רבי חנינא
פלי קורטס דגרניסס ונדין
פירוש קורטס מלשון קורט
סל לננס.

קרם, קרס, נכרסית רנס פרסס י"ו
סס סססר סיסן, ונויקרס רנס
נסוף ויהי ביוס סססי, עלנכס
קרטס קטע פוססס. נסגילס

איכה דרבי לין אבילות מעשה
בבלבא אחא קורטום שעלמא
לראש סלע ואשה עס זכר (א"ב)
סי' בלשן יוניגן קטן וקלר ונכוסאות
חיות כופריות שעלמא) וזוא
מענין קרט אלפניו.

קרט, א ז א ז א ז א ז א
קרט, מדרש ויקרא רבה פרשת
כ"ד יתנון למקרטא באורחא פי'
לכח.

קרטב, E i n e B a r t
(der 64. Teil eines Bog)
קרטב, במכח (דף ק"ג) ובראש
כאפה (דף י"ג) ונכתובות. (דף
ק"ד) כל מדות חכמים כך הוא
באריזים מאה הוא טובל, חסר
קורטוב אינו טובל. גבר' יג'
נמקאות (דף ס"ד) מקום שאין
זו מ' מאה ונפלו בו שלשה לוגין
אפילו חסר קורטוב כשה, בחולין
(דף ס"ו) ובמכות (דף ג') דמנן
שלשה לוגין מים חסר קרטוב
אנפ' לחוכן קרטוב יין ומרסכו
במראה יין, נכנא נחרט (דף
פ"ט) אחד משמונה נשימיות זכו
קרטוב פירוש אחד משמונה
נשימיות בלוג.

קרטבל, (קטבל אשעל)
קרטבל, באנת (דף ע"ט) כהא
בקרעבלא פי' עור שאינו עשוי

לחציבהו בקרט ליתא ואנניו.
נכנא נחרט (דף ע"ג) טאי בעימון
בכתי קרט ליתא, פי' טכא בלשון
יון קרטילי ובלעז קרטיליא.

קרטום, א ז א ז א ז א ז א
קרטום, בפרק ג' במעשרות (דף
ס"ג) כסבר שטיא ורועה בסלר
מקרטום עלה עלה ואוכל. בלמדכו
בלחך סהך למס' לא סהך בהמס
סחרם אלא כל נסמה כשטיא רועה
היא מקרטומא סחר סחר, שור
סופת הכל פירוש סחר כמו נקטס
רסאו.

קרטום, (span. Cartamo)
א ז א ז א ז א ז א
קרטום, דקורטומי קא סמר
כנר פירשנו בערך טריסטא
בפסמי' (דף ס"ב) מולחא טערי
מולחא קורטומי (א"ב סי' בלשן
ערב ורומי מין נטע אשר פרחו
כמו כרכוס ונקרא כרכוס
יערי וזרעו כחשעורה ויש סגולות
ברפואה).

קרטמן, schmelzig, bläuhäutig
קרטמן, עיין בערך ולדקן.
קרטון, (αρτερος)
א ז א ז א ז א ז א
קרטון, כל גסטרונדאטי בול'
קרטון עיין בערך גסטרוא
(א"ב פי' דלמא ית גבר ומלח).

קר

חכמות אחר לקורטין ס"א
לקירמין פירוש עם קידום
סועדים בלשון יון גרמטיקין (ס"ב)
פי' בלשון אני עם ומן וזה דעת
בעל ספרוך באשרו בלשון גרמטיקין
כי יש לשון יוני במוכין, ויש לשון
יוני אשר בו נכתבו דברי חכמה
ופה מיוסד על הדקדוק הנקרא
גרמטיקין).

קרטים, Krefen, Krefen
קרטים, נספח דפחדה האלישי
למלך שהיה טיף אהב כמו וקנע
קרטיים בים, ואמר בני דומי לא
יסתק למדינת ובני סוריה לא יסקון
לרומי וכלי (ס"ב פיר' בלשון יוני
גל וטבס): יראם לי כמו שתרמתי.

קרטיים (Doppelsteig, D. Steig)
קרטיים, בעבורה (דף ח')
ומטהיליא וקרטיים (נארה)
פטי קרטיים? אשר שמואל
יום שחפשה בו דומי מלכות והוא
לשון יק: ובתנו חוס' גסס הר"ר
שפע' בלשון יק הוא מוס' תמימת
שמים קרט (αρετος) לשון
חפישה וחים (עט) לשון שמים
ע"א.

קרטים, Krefen, Krefen
קרטים, בנראית רנה מרשה
כ"א ולוט היה ארבי קרטיים
גליו מי ראש דיינים (ס"ב עין)

קר

קרטים, בליונים והסדינים
חר' ומחמת וקרטים ס"א.

קרטים, Charta, Krefen, Krefen
קרטים, בויקרא רנה ובי יסוך,
אחא רבן יואנן בן זכאי לגנחין ואמר
להון כסה חפסחון? אחר ליה כס
קרטים קדמך חיל קרי ומשכ.
ירושלמי נמרק באשר לסנרו לא
וקדש ק' דירין אינן בקרטים
פי' שטר ולשון לעז ממש הוא קרטא
(Charta) (ס"ב פיר' בלשון יוני
ורומי כייר ואנרה). בניטין (דף
ס"ט) וקרטים ומוריקא פירש
כ"י. של עש.

קרטים, Krefen, Krefen
קרטים, נסוף כלים (דף כ"א)
קרטים וסן בויפין עזאין,
פי' מיקנס ועזאין חלקין הזוליים
בקרטים טמאים (ס"ב פי' קרטא
(Krefen Creta) — בלשון רומי מין
ארשה לננה בה מלכים כלי כסף
ומנקים בלי זכוכית, ובירושלמי דבילה
פרק הכניא כדי יין שזין אה הבסך
בקרטיקון כן נקרא בלשון יוני
ורומי עין ערך קרטיקון).

קרטים, Krefen, Krefen
קרטים, בליון (דף ע"ב) רג
המקרטע איבא ביניכו. נפסק'
דרני עברה ולפניו חדות דאבס

את כנר מיד כול-הטעם ומה קרע
כיו' ענין דילוג.

קרמפן, *Krampe, Spalte, Beule*

קרמפן, גבול קמל (דף פ"ו)
לער דאס ל"ה קרמפן פון גרייז
הקלנאו וגיית ל"ה, געו אהו
גוני ארייז וולא מני מחוץ מהכסו
קרמפן, בני מאני דקובל
דאס געקערט ופני כולכו אפירי
עין גערך קובל פיר' גקעס
אנדור (א"ב גנומאסל כחב
קרמפן גרייז אהו, אול
לרמס הערך כח כ"ס ל"ה זכ
של יסורו פאנדור כ"ס מיליס
סאס מיד חוליס פנימייס אלרא).

קריאסות, *Kriassot, Kriassot*

(*Kriassot, Kriassot*).
קריאסות, גויקרא דכס אפיר
אל כהכנס פראס פניב יא קול
קריאסות לטובה ושמע ה' את
קול דבריכס דבריכס אלי עד
קמיבו אפיר דגרי, יא קיל קריאסות
לרעה ושמע ה' את קול דבריכס
ויקלופ וישנע לאמר (א"ב פירוש
אקרואסס בלאוויי אפיר ופנימאלי
כחב קריאסות).

קרייה, *Krieh, Krieh*

קרייה, גמטה (דף ג') אפיר
גמטה כ"ה קריא לאפיר, פירש
כחב חולעס וברקס באפיר

מקרא מלוקם ואירי ואירי באפיר
אס מנאס או אס דעס (א"ב מ'
בלאן רומי דקב).

קריה, *Krieh, Krieh*

קריה, גמטה דכס פראס יא
אפיר אל הארס, אפיר רבי אפיר
גמט לקריה דמלכא אפיר
פירש כפר בלאן יא גמט ופוס
קרמפן גמט, אפיר, (בלאן
גמט כול כהכ).

קריה, *Krieh, Krieh*

קריה פראס יא, ירושלי גמט
בלאס מכ פירש גמט קריה
פראס יא בלאן יא מן אפיר
גמט עין עיר גמט.

קרייה, *Krieh, Krieh*

קרייה, גמטה דכס (דף ב') לרמס
אפיר כ"ס נאן לחוב מ"ס פירש
עליו גמט פירש האפיר לחוב מ"
אפיר רבי וירא מ"ס לקורייה
פ"ס פולכי פ"ס אפיר לערבו גמט
ולעס גמט פירש. וי"ס גמט
אפיר קורייה כול נקל ווס
אפיר גמט גמט כקל ווס
כ"ס אפיר דגרימי אפיר רמט
מספ קורייה (א"ב מ' בלאן
יא רומי מין פראס וכותב
אפיר גמט אפיר יא ופירש).

קרייה, *Krieh, Krieh*

קרם, *Crème*, *cream*,
(mit einer Kruste, Mante, Haut)
קרם, בצנת (דף י"ט) ולא תדרס
על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו.
פכים, רני אֶלְעוֹר אֶלְעוֹר כְּדִי יִקְרָס
התחמק שלה, פִּי שֶׁלֹּם עַל פִּי
הלחם קלף מחמת האז, בינמות
(דף ע"ז) וכו' למעונו מִלִּין
למעונו קרום עליה מחמת מכה
בריקה ממקום אשר שלא מקום
רבותא, פִּי אֵם הִימָה מִכֵּה בְּרִיאַת
ומחמת המכה עלם שֶׁ קִיָּה ופחם
הנכב, לא הוציל בלום כנקיבה
דמִין, ופִּי מִלִּין עַל הַדּוֹקֵן וְשֶׁ
מקום נראם עליה שֶׁ קְרוֹ מִחֲמַת
מכה ונמחנך בדוקן כְּזִיָּה, וכן
משרש צפרק אלו ערמות (דף מ"ז)
בחייל חולין כְּרִיט בְּהִקּוּסוֹת (דף
ס"ט) קרום שעל מחמת מכה
ממא ומעמא, פִּי כֶּשֶׁת־רַכָּס הַשֶּׁכֶּה
שעל קרום, כְּדִמְרִינָן מַחֲסֵה
קְרָמִי אֵיכָּךְ בְּדוּמָא, וּבְמִינֵי וּמִקְרָס
עליהם עור.

קרם, *Crème*, *cream*,
קרם, בצנת (דף כ"ג) ונמִיכה
(דף ט"ו) עטרם בקרמִין, כְּמִק
(דף י') אֶרֶץ לַכַּמְכִּימִי קְרָמִי
פירש בנדיכ סאונים דְּקִים כְּקְרוֹס
צילה וכְּקְרוֹס שֶׁל מַעֲלָה: וְשֶׁ
פירוש יריעות שֶׁל נְעִים שְׁקוּרָן

גילוי, מאי קרינא? אֶסֶר רִנִּי
אֶבְכוּ חֲמַדָּה דְּאִתִּין רִנִּי אֶסֶר
(ס"ב פ"ר) בִּלְשָׁן יוֹנִי וְרוּמִי חִירוֹשׁ
עבול עד שיעמוד על שלש, והי
בארץ עמית סמוך בְּקִרְסָה קְרִיָּה
רִין בְּרִל אֶס קְרִינָא בְּנִסְחָאוֹת
כסוב שלש דְּאִתִּין (שעלם).

קרים, *Crimes*,
קרים, במרגום ירושלמי דְּסִפְאוֹ
בכחי דְּקִרים אומר נפאח סִפְדִּין
מרגו' טעול דְּקִרים מֶרֶס כְּמַחַת
סִפְדִּין, מִלְכִּי אֶדִּין כֹּל בְּאֶרֶץ מִרְגּוֹמוֹ
מן קדם קִרים (ס"ב פ"ר) בִּלְשָׁן
יוני אֶדִּין עִיין עַד קר).

קרכין, *Crucina*,
Crucina, *Crucina*,
קרכין, בְּנִדְלָאִית רִנָּה מִרְשָׁתָּה
(דף י"ד) לִמְלֵךְ וְאִיבְרִכּוֹם שְׁבִי
בְּקִרְבִּין, נְוִיקְרָס רִנָּה בְּרִישׁ
אֶת מַחֲסֵה וְהִימָה מוֹלִיט' דֵּס עַד
שֶׁלֹּאֶה אֶם כֹּל הַקְּרוֹכִין, וְנִלְמוֹר
אֶל הַכְּפִיִּים מִרְשָׁתָּה וְלִדְקִתָּךְ אֶלְדִּים
לִמְלֵךְ שְׁבִי מִלֵּךְ וְכִנּוּ עַל הַקְּרוֹכִין
פִּי לֵאמֹר הוּא קְרוֹכָא (ס"ב פ"ר)
בִּלְשָׁן רוּמִי מִן עֲגֻלָּה).

קורלין, *Corlino*,
קורלין, יְרוּשָׁלַיִם שֶׁתָּה כִּרְקִלָּל
גדול כהן דְּגוֹז סְפִיגָא גוּמִין וְקוֹרְלִין
פִּי בִלְשָׁן יוֹנִי וְרוּמִי מִן כְּגִדְלֵי־בִיס
חֵש אֶדֶם לֵאמֹר וְשֶׁחֶד, וּמִן אֶדֶם,
עוֹשִׂים כְּדוּרִים קְטִינִים וְסִאֲזוֹנִים וְסִ

קר

קרם, *Spillet*

Zeuchfall, *Abfall*,

קרם, באט (דף פ) אי אקאר

לקרוטיות של קנס גלא יעל

למפלגה טעארט טעמיס, פיר' מה

טעמאיר. מן סמחל'ט כאטסקין

אומס, וסם (דף קכ"ה) אט

טמול קרוטיות של סמחל'ט מוט

למ'טלג טעמ, פיר' שירי סמחל'ט

טנלו. נמולין (דף ט"ו) זקידוזין

(דף כ"ו) נכל שותעין בין נטר בין

צוהבית נון בקרוטיות של קנס

ירושלמי במדק סמול'ט יין ס' דפריס

באטרו בקרוטיות של קנס וכו'

ער טעמי ארום דעט ארס עליו,

נמולין (דף כ"ו) רחל סימס

נאטעמינו אקדר קנס אלס ועז

לה קרוטיות של קנס וסימס

קרם, (ש' צניחא *Stele*)

קרם, נעירובין (דף כ"ב) מי

גלימולכו קרמי דאגט, נמסחיס

(דף ל"ס) רני יומן אט קרמיס

סייבט נחל'ט פיר' עזב בדאמרינן

קרמי דאגט (א"ב טין עזב אט

מורעט פוזיס מח עיין גילנימ'ט).

קרומה, *Bunte See*

קרומה, ירושלמי שנת מרק רני

אליעזר אומר כארז נקירוס קירומה

קרמין, נאגט (דף קל"ח) אף

קר

על נאמיס, וכנס נאמיס ידיו

ויהא אדם לריך לנדך, רני סייט

נאס רני יומן נמחילס כדי רביעית

ונמין כדי שידוח פני הקרמיד

נמ'פירט נמ'רשט נמ'עיס ולקח'ט נמיס

אחרות יכול אט'ט קרדי פין

ואט'טו לבניס פיר' נלעז קנל'ט קלי

(א"ב פיר' נלעזן יוני רעמיס של אדם

לכנסו טעמ).

קרמיון, *Name eines Exemplar*

(*Exemplar*) קרמיון, מי קרמיון ומי פנים

עיין נערך נון ונערך פגין, פיר'

אט קרמיון נכר סוט נדרך

דט'ק וסוט אטמס פנים סוט מרמ

מי צי'ט מלעזן נלעזי ירמון, נכר

סוט נדרך דמ'ק.

קרמולין, (*virg. Calamintha*)

Wilde Minge, Rosmarge,

קרמולין, ירושלמי. דאנציע

מק אטמ'ט אורעין וצירולמי דנדר'ס

מק הנודר מן סירק קרמולין

מטורין מן סמ'עז פיר' מין דוטס

לירק ולס יכלמי לסנן פיר' אטמ'ט:

אולי סוט כמו סמ'רנמ'ט.

קרמין, *Carmina*

(*Eine Stadt in der Tartar*)

קרמין, נאגט (דף קל"ח) אף

הח' רארי גה פי' סדקדקי וסכפלי
פשת ובלעז קימנטור'י, נכמד (דף
ל"א) כי אמר במדלי ד ק ר מ ב ל ,
פי' הם אנשים שהיו בתותן הזכרם
נצבל גארן קיר סי אן שהיט תסורי
פרס, והיטה מלשכתן שיט לכן
סודרים שמשכירין תותן לקרישה ולא
היו בודקין תלל אורים לבנים שכן
לבנים ביותר, ולא היו גהן גה"ות
בחרות, כי הלכין יפה לחיטה אל
לעורו השחור עדיף ולעולם תזכמט
בחרות מעלי סח מלקרישה בלנד .

Blashorn , Rohrpfife , קרן
 , א א א א , ח ז ט פ
 קרן , בצנח (דף מ"ו) קרן
 עגולה חייב , קרן פשוט
 פטור , מ"ר שר שלום . קרן ו
 מכלי שיר כוונת וסוף של קרן ממש
 וסוף של חוליות חש בכן פשוט
 חש בכן עגולות , וכן כדבקים ו
 צו כשמוסרין נח , כדכתיב קל
 קרבס משרוקיתס , ובעגולה קשה
 להדניקה יותר מן הפשוטה וכוונת
 כלי חש צו מלכסה להחזירה , לפיכך
 המחזיר קרן עגולה בצנח חייב
 וקרן פשוטה פטור אבל אסור ,
 ומק נפרק י"א בכלים (דף י"ב)

שחול־יֵכִין עִמָּכֶן יוֹלֵא דְרָכִים לְמַלְאוֹת
בֶּהֶן מִים וְלִשְׁחֹת בְּגִבֹּל שֶׁלֹּא תִשָּׁנֶה.
בְּנִדְבוֹת (דף ס"ב) קֶרֶבֶת קֶרֶת
בְּרוּמֵי בֵּר סוּבִין מִלְּנִי וְכוּ', פ'י'
רְגִילִין בְּרוּמֵי לִשְׁבָּרָה נֶקֶל קֶרֶבֶת
מִשְׁרוּקִיָּשׁ וְלוֹמֵר כֵּן, בֵּן מוֹכֵר
חֲלָנִים מוֹכֵר מִלְּנִים בְּלִצְדֵּךְ וְחֵל
מִשְׁנֵה מִלְּנִיָּתוֹ כִּי כֵן מוֹב לָךְ,
בִּשְׁנֵה (דף ק"ח) נִפְקֵשׁ לִיכָּ קֶרֶבֶת
נִעֲיִיב פ'י' קֶרֶן שֶׁל בִּשְׁר יֹלֵא נִעֲיִבו
בִּנ"ב (דף י"ו) קֶרֶן הַפּוֹךְ אֲמָרִי
דְּנִי רֵנִי שִׁלּוֹ קֶרֶבֶת דְּקֶרֶשׁ, פ'י'
קֶרֶן שֶׁל סִיָּה מִשְׁנֵה קֶרֶשׁ לְקוּמָא
הֵיא, כְּלוּמֵר אֵינִי יִשָּׁה מִפְּנֵי שֶׁ
בִּזְנוּתִים אֵלֶּה כִּי מוֹרְכָמָא רִישָׁא
נִמְיִיבָה, כְּלוּמֵר קֶרֶן בְּרָכוֹס שְׁוֹא
מִשְׁנֵה נִמְיִיבָה מִכֵּי בְּרָכוֹס,
בְּנִדָּה (דף י"ט) וְכֶרֶן בְּרָכוֹס
בְּנִדָּר שֶׁבֶן בְּנִדָּר מִשְׁנֵהוּ בְּעֶדֶךְ בֵּר.
בְּנִדָּתִיָּה רִנָּה מִשְׁנֵה ע"ו הִלְבִּי
נֵא מִשְׁכָּל הוּיָה בְּקֶרְנִיָּה וְאִרְז
קֶרֶן אֲמָרִי אֲעִירָא, זֶה מִלְּכוֹת
הַכּוֹתִיִּים, וְחֵלֶּה מִן קֶרְנִיָּה
קֶרְמִייתָא אֵילֵּו שֶׁלֹּא מִלְּכוֹת הַבְּרָשָׁא
וְאִרְז עֵיכִין כְּעִינִי אִינְשָׁא בְּקֶרֶבֶת
דֵּל, זֶה מִלְּכוֹת הַכּוֹתִיִּים, מִשְׁכָּתָא
עֵין רֵעָה בְּמִשְׁנֵהוּ שֶׁל אֲדָם וְכוּלֵּי,

במכות (דף י"ו) סלי מלן דמי
בקרנא דלוננא קא ענר משוס
בל פסקלו, נגדס (דף ז') שקלו
ליכ קרנא קרמיחא לאמיסר
קוייה אמר ארוס דפגן כי כל
גמחא.

קרן, קרן, נכסחים (דף י"ב) שיהן
(יושא) בקרנחא קאי, מי' בשעת
ו' באחלע ברכיע עומדת חזה
ואינם מטס לא לפונה ולא למערב.
אלא עומדת נין קרן מדחיה לקרן
מעדיחא, ואי קרנא כו' זמין דסבר
אעדין סיא בוסח לחדא וכבר נוסח
למערב, וסאי שעה שניעה, בכחונא
(דף קי"א) אמר סכי בצבל לא
סא סכלי דשימא פתוס כולל וקרי
לכ קרנא דשיננות' מי' קרן זוחא
שס ניטלין סכלי של שס, נג"ק
(דף ז') ורצי יוחנן אמר בקרן
זוחא, מי' כגון קיימא חניה במקלוע
רשות סכום דלס מלי לעיוכי ומיל
ואינם הוא, שס (דף כ"ב) שיכו
קודין ברננס בשנח משוס יושני
קרנא, נסכדריין (דף קי"ב)
אלא משוס יושני קרנא מי' סכוי
דלס עיילי לני סדרשא אלס רגילין
שיננין בקרנא בעיר ועוסקין
בדגרי שיחא, כי סכיא דפרק סכלא
כשער דפללי דני נסוכיא ולא שמת
ח'ק' פיושני קרנא ששלין בדגרי
שיחא. יסיון גי יושני שער חרנים
ימלון עלי ימני חרע מי קרנאחא,
תוד יס מן גריס כסחים (דף כ')
ונערך כרלס.

קרן, קרן, נכסחים (דף ט') וקרנים
מידו לו מי' אודה מידו של כקנ"כ
לו לנדיק כמו כי קרן ער כני
מסח, וסס חנין עיון סף על כי
כן שס אלס סמקוס עחו כלומר
חוקף סלור כנרול אלל כקנ"כ יסבר
מלל כלדיקיס.

קרן, קרן, נכסחים (דף ט') וקרנים
מידו לו מי' אודה מידו של כקנ"כ
לו לנדיק כמו כי קרן ער כני
מסח, וסס חנין עיון סף על כי
כן שס אלס סמקוס עחו כלומר
חוקף סלור כנרול אלל כקנ"כ יסבר
מלל כלדיקיס.

קרן, קרן, נכסחים (דף ט') וקרנים
מידו לו מי' אודה מידו של כקנ"כ
לו לנדיק כמו כי קרן ער כני
מסח, וסס חנין עיון סף על כי
כן שס אלס סמקוס עחו כלומר
חוקף סלור כנרול אלל כקנ"כ יסבר
מלל כלדיקיס.

קרונה, קרונה, נכסחים (דף ט') וקרנים
מידו לו מי' אודה מידו של כקנ"כ
לו לנדיק כמו כי קרן ער כני
מסח, וסס חנין עיון סף על כי
כן שס אלס סמקוס עחו כלומר
חוקף סלור כנרול אלל כקנ"כ יסבר
מלל כלדיקיס.

קרנול, קרנול, נכסחים (דף ט') וקרנים
מידו לו מי' אודה מידו של כקנ"כ
לו לנדיק כמו כי קרן ער כני
מסח, וסס חנין עיון סף על כי
כן שס אלס סמקוס עחו כלומר
חוקף סלור כנרול אלל כקנ"כ יסבר
מלל כלדיקיס.

קרם, *stiffe bekommen*, קרם, בגרמנית רכב חמוץ מרשה י"ב לחמך שחיו לו גמי כומוס דקים אחר אס אמן נקן חמין כנקעין, אמן כקרמין (א"ב פרגוס אס בארי גמוש אמן באריק רים בנחש).

קרם, *ααρος*, *Zeitpunkt*, *seilegeaezeit*, קרם, סכולעמיס? ר' תחומות אחר לקירמין, מ'אלקילסין מ'לעזורין, מ'אלקירמין וכבר פירשנו בערך קרמין (א"ב פי' בלשון יומי עת חסן, בנוסחאות כסוב דני יומי בן קלרי אחר לעיבודין).

קרםמל, *Cartallus*, *אסאס*, קרםמל, בשנת (דף נ"ג) מולין קרםמל לנחשט בשנת, ננ"מ (דף פ') מביא מול מלואו חסין ומולס לכ בקרםמל שגפיה, נבדלשית רכב פרגא מ"א דני ירמיה שלם לרגי זעירא חד קרםמל דמאנים סיניו טרסקל פי' סל.

קרוסמלין, *αααααααα*, *Crystallus*, *αααααα*, קרוסמלין, מרגוס על רלשם נכסו ושקרוסמלינין ופרמין פי' בלשון יומי רומיי זכוכית ואבן

קרם, *αααααααα*, *αααααααα*, קרם, בשנת (דף ק"ה) הסגסג אני נמי נירק נגידים ונקירום. נפרק כ"ל נכלים (דף ט') נגידים נקירום ונחוט, (נמרה) פלי קירום? אחר דני יחודס מלובייתא, פי' כלי שאורגים אומן סן סמינ אומן וסמנן בו ודוסס לו רלנמס שגבן וקורין אומן טסכנת, פי' אחר אומינת שמשין מן קנים דקים חלקין אנו אורגין אורג' צידים וגרגלים וסול קלס נחמי כמו סמרים עלסן, פרוסס לו וקל שכלכל מלבייתא (א"ב פי' בלשון יומי חס פערב אפר גס שמו מימון כלסון יומי, וקוראיוס בן סבור סערב עם סממי נאריגה).

קרם, *αααααααα*, *αααααααα*, קרם, ננרכוס (דף ס') וננ"ב (דף ל"ס) על ספת שפסא ועל סיין סקרים ועל סגל שפסא נרמו אומר א"ב. נענודס (דף ל') כלי קמרא דקרים ל' יום קמאי יס בו מוס גילוי, פירשו נערך פרלס (א"ב) וכן בלשון רומיי חמין

קרסטמל, גריש בלזיס (דף
 נ"ב) וגריש טעארוס (דף ס"ט)
 וגריש עוקלן (דף ע"ו) סאגמין
 וס קרוסטמלי מ'ג'רוטמילי
 פ' אחר אגמין ובלעז פיר'מילי,
 פ' חמודס קסנים שדומק לעפלים
 הנקראים מילי (ס"ב מ' כ'רוטלן
 בלאק יוכידין פרי ונמחמקי הסמנים
 צפירטו יש סומרים שהוף הסבוכס
 צרקיק בלאק נאטצאל וכוף פרי
 כמו אנס).

קרסל, קרסל, נחולין (דף כ"ט) ווארנע
 ננפיוס וקרסוליס, גריש אפילוט
 (דף כ"ו) עארה פקרסול, פ'
 נצ"ל, סן וואט טעדו קרסול י.

קרסל, קרסל, קיש וחוץ צמנלריה מר'
 קרסולין ודחין, קמוש יירשס
 סום צאסליהס.

קרסם, קרסם, צפרק ב' צפילא (דף ד')
 ונמנחח (דף ע"ב) קירסמוה
 נמלים אינרסם סרוס, עיין צערך
 ורד פ' טעכין אצולת לנדס וישאר
 סזנן עומד, ו"ט שוטל טענפיוס
 שינצו וכוף כמו אינור סנל ויטור
 לנדס וקירסוס נשאר טילנח.

קרסם, ירושלמי צפרק סיה קרס
 דלס ילקי בר נג קורסם לא אכיל
 ליטרא דקסוד, מ' סינז ברדל
 שפיראנו צמקיו.

קרר, קרר, (Same class ד' 1)
 קרר, צפרק ד' בבלים (דף ד')
 שול קירפיוס, מ' כלי חרס
 שחק להך אולים לצנת אלס יניאו
 כלי חרס אחר כמק נביע וטאזינן
 ה קרר סזע עליו. ויש סומרים
 בלס ק ונקרעין בלאן מלסוד
 קורפי.

קרפדאי, קרפדאי, גמולין (דף ס"ג)
 אחר אגני צולת שצעות קוטף,
 צילת אגבליס קרפדאי ס"ט
 אשכרתי.

קרפשא, קרפשא, נקדוין (דף ע')
 לימיב מר אקרפיט', אחר לים
 מיטגי ליה למר למישר ספסל
 כדאמור רבנן, סו אפסווס
 כדאמרי אכא.

קרפסא, קרפסא, Corpus, אקצא
 קרפסא בילפדנו גריש צהעלוחך
 מנודת של וזג קורפסא של וזג
 פ' קונק י של וזג (ס"ב פיר'
 בלאן רוסי נוף).

יס (דף ע"ג) מקר לזם נשכח
 וזו וזכרים נשכים זה זה והאופכ
 קשיטת על גבי חמיטה, נפרק י"ו
 בכלים (דף י"ו) שהקינו להיות
 קורן עליו פיל לערך עליו כלס
 וי"ל לחסוך עליו הנלק מלס
 מחומר קור לתי.

קרין, קרין, קרין, קרין, קרין
 (an den guten auf)
 (אכל. ז), קרין, נכרית (דף כ"ח) שכל
 קור לים כי מלכא, פי' קרס
 עליו מלשינות, וכן מר' קרס נרין
 אכלי קור לין, לא פלך רכל לא
 חיכול קור לין.

קרין, קרין, קרין, קרין, קרין
 קרין, מדרש ויקרא רבה פרש
 קדושים מהיו לי קדשים לא
 אחשבת, פי' אלו נבעת לשאר לא
 נבעת לעדנ, ונאמר אל הכהנים
 מרש סני, עד זמן קרין נגש
 אלל שער, ומקס נערס יכר ליש
 מרנוס וקיס בקר לית א עד לא
 לישמודע נגר ית חזריה, ופנא
 אל סמוח מרנוס ואמת לוס סמוח
 בקר לית א, נמגלס לייכס ספקו
 עליך כפי קרין ואני, ונדר דרבי
 לא כוס נר נא קרין לסאנס, פי
 דלפרי קרמלי נאנסו.

קרין, קרין, קרין, קרין, קרין
 קרין, מדרש דברים רבה פרש
 ואחשק פסוקסספר קומי? זה כוסספר
 פלס דלסו ועוסס פסיס קור לין
 פי' בלשון יוני פלמלי שער ונפרס
 אלל ססלס וקיסופי.

קר פק לעיר. נניס (דף ל"ט)
 מן סקר פק ואמילו מן הספחר,
 פי' מקוס שמוקף מחילוס בלס קירו
 כמו סלר.

קרין, קרין, קרין, קרין, קרין
 קרין, ביוסס (דף ל"ג) וסמולק
 (דף כ"ט) קר לו ומירק סחר
 סחטס (נמלס) מלי קר לו?
 סחר פולס ליסלס דקטל כדכמינ
 קרין מלפן בל, נל בל סיסן
 שחי שערות וכולי עד רבי אליעזר
 סמר כדי לקרוץ נלסחן, רבי
 עקיבס סמר כדי שיכו ניטלס
 בוג פי' ענין מפיסס, נפרק ח'
 נקולוס (דף ע"ד) קיר לס
 סחמסי' כלילו לא נמלס, כדסמרינ
 כל סלינו דלוי לנילס בילס סעכנמו,
 סכל סס סיס ספס סמוח ויכול ליכנס
 זו סמיס סינו חושס סס לא נכנס,
 כדסמרינ כל כדלוי לנילס סין בילס
 סעכנמו, נפרק ז' נפילס (דף
 י') נקר לס עס סלסכול פי' סס
 סס סס סס ומדנקס. בריס נמרס
 דפרק סדר סי קר לסן בינל לא
 נרסינן.

קרין, קרין, קרין, קרין, קרין
 קרין (גרין ע"ס) סלס
 קרין, נמור סללו מר"ס בכליס
 (דף ס') סרין נמוכו זס קרין
 בינמסי, פי' ככר עכול שזו קרין,
 קלס מלס מרנוס גרין סניין
 (מרגמסי כפי' כנרסנורס מוחציה
 סססמקס) נחוס' סלס ססיף מרס
 ר' יוסן מסיפס' מקר לוס,
 בריס ססרס (דף ל"ג) נגריס מכול

נקלף, בנדרים (דף ס"א) קר
שוק (ס"ב מרגום ירושלמי וכן
ספסר ספס ויעדי
קורקרכיה).

קרקן, Carcosan, (ortename)
קרקו, בנדרים (דף כ"א)
דלעת כרמלית? אטר שמיאל
קרקוזל פי' דלועין ענול
דש"י פי' שס אקוס וכן עיקר.
קרקומניקין, Karakumnikin
קרקומניקין, מדרש

בזירים פסקא אחי מלכנן אח
ילכו בזקים קריקומניקין
סד' בלשן יוני טבעות הכנ
ובמקומות אחרים כתוב כירושלמי
עין שס.

קרקן, Karakun, (Karakun)
קרקן, בנדרים (דף כ"א)
בקרקני דאחך פי' במינחא
קרקם, (קלקם) Karakim
קרקם, צמח מעשיות (דף ס'
רבי מאיר אומר אף בקרקן
ירושלמי אלו סן בקרקם
טעוקליסן טעוטין והלקטיסן מרו
מח דמי לה? אמר רבי יוסף
אילין קווינחא, פי' כמה
בלשן ערבי קלקם והוא
כלוף שפירשנו במקומו: ראש
לוף וההערה.

קרקם, Karakim, (Karakim)
קרקם, בנדרים (דף כ"א)
קרקם, בנדרים (דף כ"א)

קרצובין, Karzobin, (Karzobin)
קרצובין, מרגום כמשובח מדק
קרצובין וכו'.

קרצסמנא, Karzsmena, (Karzsmena)
קרצסמנא, עין ערך מרגום.
קרצל, Karzel, (Karzel)
קרצל, בנדר (דף ע"ג) דקאי
עד קרלוליס במיאל, (ראש
חרום סכלים כ', י"א) מרגום
ויענירני במים מי אפסס מי
קרלולין.

קרצף, Karzef, (Karzef)
קרצף, אכל מקרלסין כנר
פיראנו נפך קרד (ס"ב מרגום
סד' לסתג דד בו פחד
לאית קרלסא ציה).

קרצית, Karzith, (Karzith)
קרצית, בנדרים (דף פ"ו) מאי
קרצית? אגני אטר דידבתא
דניני כיפי פי' בערך דרב (א"ב
זכוב בן אגני).

קרקא, Karaka, (Karaka)
קרקא, בנדרים (דף ק"ב) בסוף
קרקא טקרי, סנעל של עור
והוא עב, ומעשים יצאנו סן שני
עורות מדונקים בקיין, ומלמטה
עוד עב, והוא כעין סוק מחמו
טען, וקרקא מחמו עור עב.

קרקן, Karakan, (Karakan)
קרקן, בחולין (דף כ"א) ניקב
קרקן וס נגמ' קרקן בגן

קורקסי השמים נשמי אוקינס
אחוזין, ועזית קרסי נשמת,
בנ"ר מרשמיט אפילו קורקוסין
של אבן עשה לו (א"ב פי' בלשון
יוני טענת).

קרקס, (מרביל אשש)
קרקס, עינל דקרקסל כבד פי'
נעיר סרבן.

קרקס, (תיאטר אשש)
קרקס, נמי קרקס סוף ונמי
תיאטריום, פירשנו נעיר
תיאטריות (א"ב מרגום ונגיטום
שומי שכר ואדריכון דלולק למשמי
מרוות נבית קרקסין).

קרקס, א ז א
קרקס, ירושלמי דנדרים פרק ר'
אליעזר, אין ארון כל גשלים דערניט
לא טענין קורקסיים דאפומיקי
דידי פי' הרפרש ארגוני ומינות.

קרקע, Kerk, א ז א
קרקע, א ז א
קרקע, במסדרין (דף ע"ר)
אחזר קרקע עולם היזק, פי'
אחזר ביתם לקדם ולא שמה דעתם
לענינם ובקרקע זו לא זוט
מיקומם, אלא כאלן-שלין לה הפוכין.

קרקף, Kerk, א ז א
קרקף, נשנת (דף י"ז), אקרקף
דארי ואפומי דגוריסא, פי' אקרקף
דארי, ארש דארי ואפומי דגוריתא
אמיטס של כפיר במאד דכרמי
נערוגם של כרישין סנטפיה כנון
חובטין בלועץ דמארס סט"מים,
בלמי הקומר הכיתו כבחוטרס,
ברש הצה (דף י"ז) פושעי ישרא

נזקן מלי כיבו? אטר רב קרקסל
דלל סכס סמילק, גיבמות (דף
פ"ט) ונעירזנן (דף כ"ב) אס
כיתם קרקסמל מיתים לריך
גיני עמודי כי אטר רבי יומן לכה
שמעתא, פי' ארס גדול רשית ראך
בן העמודים של בית המדרש. פי'
אטר בעל גלגולם גדולם נקדחת
קרקסכל בנ"ר (דף נ"ט) כנח
אקרפכל דגברי סכס.

קרקפלו, Kerk, א ז א
קרקפל, נענודס (דף י"ט)
ומיטין קרקפלו של רני ישמעאל
ברשאו, בחולין (דף קכ"ג) ואל
סמס שקרי קרקפלו של רני
ישמעאל מוסס ברומי, פי' עזרת
שהפשיטו מן קרש של בני ארס
נקראין קרקפלין בלשון יון (א"ב
פי' בלשון יוני פלס סרש אש
נמוכו כמות).

קרקר, Kerk, א ז א
קרקר, א ז א
קרקר, גב"ג (דף כ"ג) אמיקי
ליס קרקור סכס, פי' נכלף
העורבין חקקס, נחנניות (דף
כ"ט) מקרקר עליכן כתרעגולת
סמקרקרם עלנניכ, פי' מקרקר
קיר ושוש אל סכר, בחולין (דף
נ"ג) אינכו נמי מקרקרן, פי'
סתרעדין וליעקין, גילמרט ויכי
סך ונכסס ויסי גמלי כלילס
למדרעים קרקורן סיס קס
לכן יומר סכססססס, כלומר ועקסס
(א"ב פירוש בלשון יוני בועל כלועס
וכסומס).

חני לא מקבל טומאה, וזה שנראה
ששנים יושבין שלל מסומכין, ולא
פירש כמסמך, יש לומר כולל
בשנים שלל שיעורו כדי פרכת קטן
שיורו כשנשבע כדי פרכת קטן
של קטן בן יוסף, כספורה נשבע
(דף ע') לעניין הולאה שנת, ו"ל
ילמד ספוס מן סממורה חני לוג
בשנים חלק אחד מל"ו חלקים בה
וכך רביעית בשלל חלק אחד מל"ו
חלקים בה, גם אלו הדקין הם ישר
לסן חיד וכן יכולין לקבל חלק אחד
מל"ו בלוג מקבל טומאה, כדלמדין
בכל מקום מסכו ענין לו, ושו
למדין קחני במשפס וסוף הדין
גריסא נפרק כ"ח בכלים (דף כ"ח)
כתחיל בה מים טהורם עד שיעמו'
אח. קורקרו פים ונפרק מ'
באטילות (דף ל"ט) כנגד קרקרס
טומאה בוקעת ופולס בוקעת ויורדת
מ' קרקע פים.

קרקש, *qraqsh*, *qraqsh*
קרקש, בנרכות (דף ס"ג)
מקרקשא, לית בה רב סמך
למנוח בלקני, ככמים (דף ק"א)
ואי לא נקרקיש ככתמא אכלנא,
בכתבות (דף פ"ה) אי פקא סוף
מקרקיש לים זוי, ובבב ליה
טורס באים, בגיטין (דף מ')
ענדו מעשאו רבו אפומיקי מוקדין
ליה אפמרושא ומקרקיש לים
זחי וכתיב ליה גיטא דחרושא על
שמים (ס"ב ענין נקישא וקשוא).
קרקשיא, *qraqshia*, *qraqshia*
קרקשיא, ירושלמי דשנת פרק

קרקר, *qraqra*, *qraqra*
קרקר, נג'ר מרשט ע"ס וישנ
לכן למקומו, סד לריווי, (*qraqra*)
טעמו ללללים אלו וננוסמאם דדן
כחונ לסורו) מלמד אכנסו לסמים
בניהו וכו' מקרקרין כל הלילס
כסו מקרקר קיר: וכו' כמו
מקלקל במלח סידוע ו"מ טענין
לעקה כערך שקדם.

קרקר, (*qraqra*)
קרקר, במולין (דף נ"ד). מ"ט
סהל דתנן נפרק כ' בכלים (דף
'י) הדקין שכלי דם קרקרותין
ודפנותיהן יושבין שלל מסומכין
שיעורן כדי פרכת קטן ועד לוג,
פ' בכלים הקטנים הם נכחמו
וכשתייר באנוכין שכן קרקרותין
והיינו קרקעו מ"ס ו' לו
בדפנותיהן שכן כלדדים שיעור שיש
בו במקום שלל מסומכין, ויכולין
לקבל אפילו כל שחוף עדיין מקבל
טומאה, ולא נאמר בפ' כמה שיעור
קבלתו? ושיעור של אותו בלי כשמים
שלל, למטה כדי פרכת קטן,
למעלה עד לוג מלוג עד מאה
ברביעית, פ' הכלי כשמים שלל
היה מחיק למטה לוג, למעלה עד
סאס ונפסס וכשתייר מסנו כדי
רביעית, עדיין עומד במקומו כדי
לקבל טומאה, בזה כחן שיעור בכלי
כשמים שלל למטה ולמעלה ובשיור
כשנשבע, וכן מסאס ועד סאס
נחלי לוג, אם הים כלי שחוף מחיק
במחלס למטה מאס, למעלה עד
פאס, וכשנשבע וכשתייר טענו שמחיק

טנא דני עילאין, פ' יג נחום
צדום גדולות כמו קענקיס צבגי
ארס והס במקום פלוגי (ט"ז כ"ב)
(דף י"ו) נס"ק באומהין קרן ספק
אדומה לקהל ד קר ט, צחלין (דף
י"ז) קרש אף על פי שזין לו
אלא קרן אחד, פ' בלשון יוכי קרן
יש חיה אשר לה קרן אחד במלכה,
ולקרן בגלות סדנא דרפואה).

קרשן, (כרשן Siebe)
קדשן, קרשיכי נגלייתא ספר
אמר כרשיכי, עיין צעדן פייס.
קורת, Cortal, Cortine
קורת סתים, סניא בעל הערוך
צעדן קר.

קרית, Dorf, Dorfmann
קרית, נכרין ו' דרשאי (דף י"ח)
קרית כי סקל סדה מירושלמי
פירוש בלשון ערבי קורין לכפר
אל קריא.

קש, Kasse, Kasse
zusammenschlagen, einschlagen,
קש, נכדורית (דף מ"ד) סמקיס
בקרמוליו פ' כהנא מ קיש קרמוליו
א נור, ומשמיע קיל וכו' סמקיס
בגמרא ועיקרין מן דא לדא נקשן,
כפ' ד' צובין (דף ע"א) ובסמקיס
על כליטרא, פ' ס' סמקיס כחומה
שמינו סמקיס נקשן, נמקשן (דף
יבמהדרין (דף כ"ט)

צמח אשה ונלחם סקשורים
קרקישא פ' קורקשין וקדמי.
קרקשתא, Karkasht, Karkasht
קרקשתא, ננ"ק (דף כ"ב) סמקיס
משכוכים סכא פרגמ קרקשת'
כן גרס רש"י וקול אג שמקרקש
צב לפני העדר, וכן במגן ננוסמלח
אלנו, והערך גרס כרכשתא
דאח ערכו.

קרר, Carrarius, Carrarius
קרר, מאת צבא מליעל מדק
האבר את סמט' ואם סקרר
לסניא מריפרין, פ' בלשון רומי
סנהיג הקרן.

קריטון, Claretum
Claret, Kräuterwein,
קריטון, עושלמו דשנת פ' די
סרלים מסו משהי קריטון
בשנתא? פ' קלריטון בלשון רומי
יין מעורב במי רפואות לכן משיב
אם למענו מותר, אם לרפואה אסור.

קרש, Kerkasht, Kerkasht
קרש, בפסוקים (דף מ"ד) שטא
עיסוס ויקרש כדס, צעמרות
(דף כ"ט) קרשו כרי אלו שנייס
חדו ונמט, נמכס (דף י"ב)
ואימא יין קרש הנא מציר אדומס
לעיגולי דבלס, פ' הוא כדגמנין,
י"ד ע"ה) פאנא ינא באח,

לעזר שנין וקש לה' שנין, נבטובות
(דף כ"ג) דכסול נגדו דמשכן
פרדסא לעזר שנין וקש לה' שנין,
פי' וקן מלשן קש'ש ויש, ואתם
יש'שים פרגושו ואתון קש'שין
קש דניא פרגושו בערך וקן.

קש, *gleichstellen*, *Bergleichen*
קש, סמכת מכהדרין פוק סלג
מקיש יליחזן ממגרים לניחזן ללרין
פי' מדמה ומשום.

קש, *anstellen*, *fast werden*
קש, נכדס (דף ס"ו) פכו רבן
אלו פן סימנין נגדו' רבי אליעזר
נרני לרוק אחר פ'שית קש'ש
כדדין פי' נעו ונפקו הדדן וס
למסו לה שערות, פ'ס מתגדלו כל
כך שוקקת א בא נראים כדנרים
שזש וערך של מעלס וכדלשון שיעי
נחדי סדרי.

קש, *stellen*, *fast werden*
קש, נבטובות (דף ס') ליטר שעלו
נו קש'שים, נמוך מוספת ערונין
לגור שעלו נו ק'לים וקש'שין
דחמן נרגליו נלעס כדו שילאו
המים, ננכ"כ (דף פ') כק שז
על גבי קש'ש'י, פי' כען שכל
על גבי קש'ש ועל סתנן דממשע
כול ומוקלט הול, נכנח (דף כ"ג)

כען שחק נבטבטין דלס נכס
חליא מלח, פי' שסופק כפיו א
נזא חמינא גסד ומקני, קמ"ל,
נבנא מלעס (דף כ"ח) כמשלס
שעריסן כדל כק'ש ואתי פיגרא
פי' נבטבטות כחבולס פן ככלי בל'סר
נאחר כבית ריקן פן כסוון דופקת
כסרינה ובאח, נמגילה (דף י"ג)
נן ק'ש כן ש'ק'ש על דלמי
דחמים ופתחו לו פי' דפק. נכ"ק
(דף כ"ג) מסו דחיסל סינעי ליה
לכקו'ש' עליה קל משמע לן, פי'
לדפוק. נערונין (דף ג') ולי
נקש גיה סיכת חנריה בני סנריה
ותמקע אה היחר פרגוטו ונקקת
ית סיכתא, וכן ותמקע ביתר
דדלילס, נכנהדרין (דף ס"ה)
ונכריפות (דף ג') סקש
אדעומיו סוי מעס, פי' שטקשקש
נאדעומיו.

קש, *stellen*, *fast werden*
קש, נבטבט (דף ד') נרכיפא
לובא קואל כנר פי' נעיד אקסא,
קש, *stellen*, *fast werden*
קש, נבטבט (דף ס"ו) ונמנחות
(דף כ"ה) נהי דחמן נמוד לא
סוי, כוקשא סוי, פי' כוקשא

קש

נך מלמידך דלנהו קשני דמיס
קליל, פיל יאכנין עמך חד מן
מלמידך ברעה דליכוי מאוי משום
שכס ווד עין שכהי קל.

קשבה, Persische Dattel

קשנא, חלב קשנא כנר פיראנו
צערך חלב, כנ"ק (דף כ"ט)
הכוס גברא דקן קשנא מחנריה
פי' קשנא זיני וכוט מין דקל וכוט
דקלא פרסאה גטעוולע ווען, ודקלא
טרסאס הוט קל ופאזש. ס"ט דקן
ח'למא מחנריה פי' חלמא דקלי קן
מיכיס, לדידי הוי לי הכוס דקליס
דקן וג' ג' זקנים חדס כוו קיימי,
שפי עוודין ג' דקליס גארש אחר
וקן חד מהכוס חלמא.

קשיות (קסוה) (siehe

קשות, נסוכה (דף מ"ט) רבי
יהודה אומר שני קשות היו
שם, מ' כלים בעין קשות שפירשנו
נעדר קטנה.

קשט, (כשרתא שיעה).

ק'ט, צפ"ק נכרחות נגמ' (דף
(ו') המפחם הם הקשרת סקו שט
שנים עשר הקושט והחמס, פין
נע"ך חסם מ' כשרת ס בלישא
דנבן ובלעז קושט"ו (א"ב מ')
בלשן יוכי ורומי נפרני מן בשם
והוא עץ קטן וריסו ש:ב וטעמו מר
חבל מריף מלך והלנן אשר הוא
קל הוא כנחד).

Zielen : markt-

קש

(דף י"ט) נחמנו של חרם
ונקשם כ"ח טהור ל"ח כחץ קשת
כעזי על המזור הקטן שמו קשטית
פ"א קשת שעל גבי כלי הכנף
ועד גזו נוקצין במלחם נסרים נקרא
קשת כ"ח, בחוספת שבת כ"ח אף
על מי ולא יקדים בקשם כ"ח
(א"כ מדרש צמדנר רבס יח מוין
שכול פורס באיר כעוף וקושע
בחץ פ"ח מורס נקשת פ"ח לו ירס
יורס לו גירי דלשש יח קשם ון
ג"כ).

Сидъ зieten, пузен, **лшр**

קט, נהנוג פ' קמא גבלים
 טה בקדוש ברוך הוא מקט כלות
 (ט"ז חרות ובכלה חערה כלים
 ובכלמא דמחא קטמא נחיקונה).

קשיטה, (קסמא: שיח) (

קשיטת, נפ' דליבו בית דין
נר'ה (דף כ"ו) נכרכי' עיס קורין
למע' קשיט', נגד' מד' פ' אשאל
לי מרגלי יך אשאל לי קצטך
לפיך כדף' אמרת' למרעיש אפיך
כדף' קשיטת' למרעיש, ויחטלו עיש
קשיטת' אחת, מ' ויכנוליה סיכיש
מעש' וקיש' דאמרי מרגלי ית' א
ואת דאמרי מורפא: לאש' ערך
מרגל' ובערש.

קשייתא, דינערן, Dattelfern,

קשיי חס, צימא (דף ע"ט)
היינו דלסרי אנה מרי קני חמדי
מרי הבני חס. חס וסרוח, בחוליו

קוֹשֶׁה, צִמְחָה בְּצִמְחֵיהֶּנּוּ (דף
ל"ו) רְבִי יוֹסֵי אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר
פִּי' מַשְׁעָה קָשָׁרִים קָשָׁרִים;
שָׂכִין שֶׁמֶקֶר קָשָׁר פִּעֲלִיךְ פִּיר
הוּא יֵשׁ, כִּי אֶחָד נִשְׁקָלָהּ צָרָף
ס"ה) אֵלּוּ שִׁינֵי גְדִיכֵן שֶׁבֹאֵם
בֶּסֶן כְּמִים קָשָׁרִים סַעֲטָה מִי'
כְּקָרִים שֶׁנִּגְדִּי סַעֲטָה מִי' לִיךְ
לְכַמֵּרִם בַּעֲבֵה שְׁבֹבֶל פֶּנֶךְ, ס"ה
קָשָׁרִים שֵׁשׁ לִנְגִדִי אֶבֶן הַכְּלָבִית
בְּגָדִים בְּתַמִּים וּבְתַמִּים חֵשׁ לְכַמֵּר
עֵצִי, כְּדִמְכִיב כְּמַכָּה כְּמַלְאֲכָה עֵצִיה
כֹּלֶם קָשָׁרִים, וְכַמֵּיב וְלִנְגִדִי
וְכַמֵּיב וְלִנְגִדִי וְכַמֵּיב וְלִנְגִדִי
בְּגָדִים (דף כ"ב) אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ
לְכַמֵּרִם שֶׁל יָד וְאֶחָד עַל קָשָׁרִים
לְכַמֵּרִם שֶׁל רֶגֶל, בְּתַמִּים (דף
ק"ח) בְּגָמ' דֹּר כְּמַכָּה חֵשׁ דְּבָנִן
שֶׁלֹּא שִׁטְטָה בְּמִי' וְכֹלֶן לְקוֹ וְלֹא
הֵן עֲדָב וְכֹס וְכֹלֶן, כֹּלֶם כְּקָשָׁר
עוֹרֵב רֶק, חֵשׁ לֵאמֹר כֹּס שֶׁלֹּא
בְּעוֹרֵב וְיֵשׁוּ בְּעִיר כֹּסִים.

קֶשֶׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר
קָשָׁר, בְּתַמִּים דְּלִמְרִי שֹׁם וְכֹלֶן
דְּבָה בְּרִים אֶחָד מִתּוֹ וְכֹס יִשְׁרָף
כִּי־שֶׁ אֶסְרֵי מִכָּל חֵשׁ סִלְקִי מִכָּל
מִלִּי, אֶסְרֵי דְּלִמְרִי קִידִים
אֶסְרֵי דְּלִמְרִי קִידִים, וְאֶסְרֵי דְּלִמְרִי
קוֹשֶׁה יֵשׁ: וְכֹס חֲגוּרֵי אֶסְרֵי
עַל מִכָּל וְכֹסִים (דף כ')
כִּי־שֶׁ בְּגָדִים שֶׁעַם טְלִימֵי רֶקֶב
מִרְדִּיבִי.

קֶשֶׁן, (ק ש ע ש i e e)
קֶשֶׁן, קֶשֶׁן וְכֹלֶן כְּבִיר מִרְטָה
בְּרִים זֶה כְּמִרְטָה.

קֶשֶׁקִי, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ
קֶשֶׁקִי, קֶשֶׁקִי וְכֹלֶן כְּבִיר
כְּבִירֵי נֶעֱדָךְ לְכַמֵּרִם (ס"ב)
קֶשֶׁקִי בְּתַמִּים כְּמִרְטָה.

קֶשֶׁשׁ, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ
קֶשֶׁשׁ, מִרְטָה קֶשֶׁשׁ הוּא מִרְטָה
לְכַמֵּרִם שֶׁלֹּא מִרְטָה מִי' כְּבִיר
מִרְטָה בְּעִיר לְכַמֵּרִם, יֵשׁ מִרְטָה
קֶשֶׁשׁ הוּא מִרְטָה לְכַמֵּרִם
בְּתַמִּים וְכֹסִים.

קֶשֶׁשׁ, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ
קֶשֶׁשׁ, בְּתַמִּים נְגִי' (דף ע"ד)
נְגִי' כְּמִרְטָה סִמְכָה קֶשֶׁשׁ בְּתַמִּים
וְכֹס (דף ל"ד) מִרְטָה רֶגֶל לֹא יִלְךְ
לְכַמֵּרִם מִכָּל וְכֹסִים לְכַמֵּרִם
סִמְכָה קֶשֶׁשׁ, וְכֹס (דף ק"ה)
כִּי־שֶׁ דְּלִמְרִי מִרְטָה כְּמִרְטָה.

קֶשֶׁשׁ, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ
קֶשֶׁשׁ, בְּתַמִּים (דף כ"ז) עֵיף
שֶׁנִּגְרָם הִקָּה כְּמִרְטָה נְגִי' לְכַמֵּרִם
מִרְטָה שֵׁשׁ בְּגָדִים קֶשֶׁשׁ בְּגָדִים
וְכֹס (דף ס"ו) מִרְטָה כְּמִרְטָה
(דף כ"ו) כֹּס שֵׁשׁ לֹא קֶשֶׁשׁ
יֵשׁ לֹא מִרְטָה, אֵלּוּ כֵן כְּמִרְטָה
מִרְטָה כֹּס וְכֹסִים מִרְטָה
כֹּס (מִרְטָה) מִרְטָה דְּקֶשֶׁשׁ
לְכַמֵּרִם מִרְטָה וְכֹסִים קֶשֶׁשׁ
כֹּס לְכַמֵּרִם.

קֶשֶׁשׁ, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ קָשָׁר, אֶסְרֵי שֵׁשֶׁ

אלה על דעתיה דדני יהודה קמדרין
 דדין כל קניל דדין (א"כ פי' בלשון יוני
 ורומי מין כחא טוכן לאדם חסוב).

קתל, (י) *Qatlat, Qatlatoden*
 קתל, במגלה (דף י"ג) וישנה
 ואת נערותיה לסוב ואחאל אסר
 קות לי דחורין, בחולין (דף י"ז)
 ונחית מלחית כל טוב קות לי
 דחורין פי' בלעז פכ"ט, מ"ט של
 גאון חתוכות של נצר שכן כנצר
 חור, שעושן אותו חקקה ופולט
 אקרא קחל ונטיית בוחל, נכוסחא'
 דדן כחב בתלי ופי' רש"י חורית
 יבשים שקורין בקי"נש נראה שהוא
 לשון לשכנו (ב"ה קע"ו) חס מה
 שקורין בלשון לרפת (*Bajous*) וכמו
 שחנמנו) ויש שאוכן הס דמגלה
 קדלי דחורין ופכרשן עורף של
 חורם בלומד ראש של חסא.

קתליכום, (*καθολικός*)
Generalis, catamelfte,
 קתליכום, בילמדנו ויקרע יעקב
 לטיך שעה לאוכנו קתליכום שלו
 האמינו על אונות שלו, ירושלמי
 באקלים נפ' אלו הן הסמוכין מנח
 טשני קתלוקין (א"כ פי' בלשון יוני
 ורומי א"ש מטונה על דברי בית
 ובידו לעשות מה שירלה).

קתון, *Qatun, Qatun*
 קתון, ביומא (דף מ"ג) והיום

מן קיתון של זכב, דמ"ה (דף
 כ"א) ואסר סקיתון על פניו,
 במגדרין (דף כ"ב) לשם מלחמה
 סכס דומס לפני עם סארן נחמילס
 דומס לקיתון של זכב (א"כ פי'
 יוני מין ללוחית זכום).

קתר, *Qatir, Qatir*
 קתר, בילמדנו ופדי סארן מתקנת
 לשם קתריין ונמנה סארן ונולח,
 ואין סארן מתקנת לשם קתריין
 חסא סרנס במחשבה: ענין קון
 ודדדד.

קתר, *Qatir, Qatir*
 קתר, ושימונם לג ביתב מרגומו
 ועדין לכן ביתב נקתריין.
קתרום, *Qatrum, Qatrum*
 קתרום, א"ו לי מניח קתרום
 א"ו לי מקלסוסן עיין בערך קולמוס
 (א"כ פי' בלשון יוני א"ל וסמא
 חוסס הנקראת גם בלשון אסרדיתיי).

קתרום, (*Qatrum*)
 קתרום, אדרס עיין בערך אדר
 (א"כ פי' בלשון יוני ורומי עין נמר
 וטסין ונקרס גם בלשון קדרום).

קתרום, *Qatrum, Qatrum*
 קתרום, חוף וסליל ויין משתיכס
 מרגומו קתרום ואבובס, קתרום
 סכסל ססמריין וסמסמניא (א"כ
 ארנער י' כנן של ויכיס הס
 ונע

וואס איז מיין, און ביי אונזערע זיידעס און גרויסעס זיידעס.

וּפְסֻמֵּינֵי פֶּה כַּמְלֵכִין בְּלֶחֶן יוֹנִי
תְּקַדְּמוּ מִנֶּכֶס וּמִמְקוֹמֵי כֵן תִּקְרֵאִים

7

למנוחה. אבל יא' לו שיעור למטה,
ממורה נקבעה. (דף כ') עד אבל
למנוחה נקבעה. ס' ל' י' ס' כמפ
ומניח. ב' כמפ, ומנוחה נקבעה
ס'. מ' ל' י' ס' כמפ, ומנוחה נקבעה
נמך ד. כ' כמפ, ומנוחה נקבעה
קמך כמפ, ומנוחה נקבעה
כל מקום, מ' ל' י' ס' כמפ, ומנוחה נקבעה

אֶכּוּל קָדִישׁ קָלִים וְיִשְׁעֵי שָׁמַי, וְלִשְׁתּוּ בָּל סֵרוּסִים מִפִּירָה בַּעֲרֹק קָלֵעַ, בְּכַתּוּבוֹת (דָּף ל') הֵרֵסוּ בְּטִיט לִנְכִיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל כִּי שָׁנִים לִנְכִיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, דָּלֵס אֶמֶת לְיָדֵי קְלִיָּה וּמִצּוֹת, נִלְמַדְנוּ בְּמִסְפָּר מִרְיָה אֶלֶס סוֹלֶדֶת, אֶס' אֵינִי יִדְעָתִי כִּי כָל מַכּוֹל וְלֵס יִגְדֵר מִסְכָּ מִמֶּנּוּ, וְכֹס אֶמֶר וִירֵד ס' לִרְאוֹת אֶת סַעִיר וְאֶת הַמַּדְלָךְ? אֶלֶס לִלְמַד לִבְרִיאוֹת אֶלֶס יִשְׁמְרוּ צִדּוֹת אֶלֶס פֶּסַח בֶּן דָּלוּ, שְׁבַלְמֵר וְהוֹסֵעַ עַד אֵל וְיִסֵּם, בְּנִרְכּוֹת (דָּף ז') אֶסְמֵר אֶלֶס דִּסְרוּי מֵס בֶּן בְּנֵי לֶבֶן סַמִּי.

(י) וְיָרָא, שׁוֹמֵר עֵץ אֵל זֶה הָאֵל עֵץ
 רֵשׁ, בִּלְמַדְכֵּנוּ נִפְרַשׁתָּ קְדוֹשׁ תְּהִי
 יֵרֵא אֵל ה' בְּנִי וְעַל, אֲמַר
 סִקְבִּים יֵרֵא אֵל הַזֶּה בְּנִי, וְאֲמַר
 כֵּן מֵלֵךְ, אֵף עַל מִי אֲמַרְתִּי לָךְ
 שֶׁעֲלִיךְ כִּבְדָּ לְמַלְכוּת, אֵל אֲמַר לָךְ
 שֶׁעֲשֵׂה אֲמַרְיִים, אֲפִלּוּ אֵת רִאשֵׁי

ר , (א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת)
 ר , ניוקדף דנח פדח קלשו סח
 ענח ר , ר סח טחיו סח כל
 כעולח כען לע חפחחוס לעל סח ,
 סח עניח ר , ר סח טחיו סח
 כל סעולח כען טח טחיל ס'
 חלחיו ס' סח וק סח עניח כ ,
 כ , כ , כ , ח , ח , ח .

[illegible]

ר, (מ ר ר א א פ ז א) כהם
ר, גרים חולין. (דף ו') כהם
מוריס ואמרם בר בני רב ליכול
משיא, כה מורס פלגס לפני רבו
סייב סימה, גרים גמ' דפ' סדר
ג ס"כ למס פנילו כהן ואין זא מקום
כעיקר? וכבר כזמוו נערך מוריס
זס פין מקומו זא).

Zehen, f. h. u. e. n, (ה) רָא
 Anschauung, Erleuchtung, רִאיוֹן
 רָא, בְּרִישׁ מִיָּסֵד בְּמִשְׁכָּה וּבְמִזְבֵּיחַ
 וּבְכָל כֵּל וּבְכָל אֵלֶּיךָ

רשיון דאסון וכן פיל ספרה,
 מי' ארס יאל וחסים נדרשו אס
 נכאל נקטל, ועדיין לא נא חטא
 על ידו מעורר אותו חשש, אין
 סקנ'ס כולנו עליו, אלא מעבירו,
 וכך פיל מדמו אל סקנ'ס אלא לחינו
 טעמילא, בלכתוב סך כל אלא
 יפעל אל פנמים אלא עם נבר,
 אחר רבא וזון עמא פיו נמסא אל
 תלוי סוף ונמסד עד אמת מיתו,
 ואס נמלאו זכיותו מדונין צדקותו
 עמדו רשיון דאסון וסלכו להס,
 וחסים נמליפן של מיקים, ואס
 נמלאו ענותיו מדונין, מפתח גם
 ה דאסון סתלוי וצודר בכלל
 בעונות טעמא אחר, וקיימא לן
 דפני סלכו כוזן אמת בלא טענה,
 אלא אס פת במאנה סקנ'ס מות'
 לו על כל צדקותיו, אלאמר דאמת
 סדאע לא יכאל נס ביום טובו מדאע
 מי' אחר וזילא סמס סוף סמס
 סציעית בויפנר אקראו י' סדוס,
 וזא ורב ססד, ביש סלל סוסרים
 מוס בלמי ססד, ופירא ד' יממלא
 סעביר דאסון דאסון ומסרנא ססד,
 סספס ורשיון נאשים עין
 צעיר ספס מי' דאס נאשים בלעו
 מוסק ס' פס (Muscato) א"ב
 כסו בלשן סקדס נאשים דאס ענין
 סאיבות) נמסרד' (דף ל"ד) קח
 אס כל דאס העס וסוקע סוס,
 אס העס ססלו דאס העס ית
 ססלו? אסד רב יסורס ססר רב
 אסד לו סקנ'ס למס סלק לכן נתי
 דנין, ססי טעמא? איליפס יאין

סס ענדי, לא טעמא נכס, זאס
 ססירא מוסו, אנו ססלך סוסך
 פליה, סאסר ירס אס ססס בני
 ומלך, ועס אנוס סל סססר,
 עם סוסן אסוסרים אס סלסוס סן
 (סס סוסרים) סל סססר, דבר
 אסד עם סוסן ססן מוסים נמססס
 נענין סססרסוס סל סססר.
ראיד, (א ו א א א א א א א א א א)
 רס יס, בלסדכו בכי ססא, ומסס
 עזובה, וקח לו כלל אס סססר,
 ומלך לו אס ססד, ואס סוליד אס
 ססד, וסדי סוליד אס בללל
 ורס יס סן סוליד אס יסס,
 ויסס סוליד אס ססס, ואס לסד,
 אלא טעמא סססר, בללל
 סס סקדס לו ססו, וסקנ'ס קרס
 לו ס' ססס על ססו סל ססס,
 דס יס ססקנ'ס סרסס ליסרסל
 ססס ססוסן סססרסית לצסס אס
 סססס, סולל ססס סל ססססר
 יסס אסן סססו סל סקנ'ס על
 יסרסל, סססו סססס יסרסל
 לסקנ'ס, לסד ססססר ססד וסד
 ססס סססן סל יסרסל, ורס יסס
 בר ססס סססן לסד ססססססס
 סססו, סססר וססו ססססס.
ראמות, א א א א א א א א א א
 רססו וססס וססס נססו צעססס
 סססו סססן סססן וסססס.
ראש, א א א א א א א א א א
 א א א א א א א א א א,
 ראש ססד, א א א א א א א א א א
 רסס, נססס ססס (דף יו)
 ססס דסס רסס ססססל סססר

רב כסנא דגא אמי לרג, דקאמער
 לאקומי נקלז כלפי טון נטקיס
 כפמא, כדי זיכט כנגד כילא אפער
 דמוקיס ליה גוואלי וואס כנגד סאלא
 נ ד ר ט א פ ו ר, דאף על גב
 דגרינצול אינו כנגדו, נאלכמואל
 זשנו כנגדו, ונרירט טילמא דכרי
 כו ר ט א פ ו ר נאלכמואל
 מדקאמריק כפס, גננ"ג (דף
 ס"ג) מלר לו מלר אסד ארוך ומלר
 אסד קצר, אסד רב לא קנס אלא
 כנגד הקצר, אמרו ליה רב כסנא
 ורב אמי לרב ויקנס כנגד רטא
 מ ו ר, וסבין אמרו? לענין סיבה
 בד הויא דופן אריכא ודיוקן קצרה
 א לוו כנגד רטא מ ו ר, וכין
 דמריש כנגד רטא מ ו ר ולפני
 וכנגד כיוולא לקון, אשחבא דרגי
 יחזעבן לא לא בליג על סאן דאמ'
 יעמידנו כנגד רטא מ ו ר, אלא
 סבי קאסד אף על פי אשעמידו
 כנגד רטא מ ו ר ירדיק מן כאית
 מחסא מאלא, מפני שהיא כלגד
 דמי, וכמו שיטנן בואם דמי, וקא
 כו נב כמי היכרא מפי, ואמי
 מעיה ככזר סיבה דפוא ז' טפחים
 פוטיל ופחות מן אלצה כאית ופחות
 פוחק אשעמידו ופך פחות מאלא
 טאקודיו נמי כלפי כפמא כלבוד
 דמי, נמלא ז' טפחים (א"ג פי'
 מ ו ר בלאק חמי מר ועבגם לפנים)
 גי' נמים פדק י"ג בנגעים (דף
 פד) בית כנגדו רטא ופסין כנר
 פירגמו בערך פתין.

Digitized by Google

ראשון, בניטין (דף ע') ובנדה
(דף י"ז) הקיזו שניהן ושימאו,
כיוון להן בני יעלי ראשון,
בגראשית רבה פרשת מט' זינגע ב'
את מרעה, וזיקרא רבם בריש
ואת תכום אשר רש"ב מלחמי וקן
אשר מוכה שטין בליפודי ואמר לי
כ"ד מובי שטין הן ואין לך מבוך
דע למאמץ אלא ראשון בלנד ובו
לקה מרעה ב"שע (ח"ב פי' בלשון
יוני כל סין כזילה וגם זוג דפוסכנת
ארע ושלול).

רב, Ziel, mehr, übermäßig
(als Mittel)
רב, ירושלמי בפרק' במבנות לא
הלכו למדת הדין לממן אשר הרוב
רוב המדבר שנלחנו כבר פירשנו
בערך לשון. בימות (דף ד')
ריבוי שבעה ומשימת שבעה, פי'
ריבוי ז' מה שלוש כהן גדול ח'
בגדים שבעה ימים, משימת ז' פי'
שמושחין אותו שבעה ימים משמן
המשיחה, ואחר כך הוא כהן גדול,
משום בשמן המשיחה ומרובה בגדים
כבר פירשנו בערך משה, בבב"ב
(דף י"א) אמר רב הונא אחד
מבני מבוי שביקש לסחוס כנגד פתחו
בני מבוי מעבדין עליו שמרבה
עליהן את הדרך, מיר' אס נקא
לסתום אומן ד' אומן שיז לו בחלר
ולקיימן בנדר, בני מבוי מעבדין
עליו שמרבה עליהן הדרך לכקיי
אותו סיחום, פי' אחד כהן שיש
לראובן חלר בסוף המבוי, וביקא
לסתום כנגד פתחו מכלל המבוי,

בני המבוי מעבדין, שאומדין לו
עד עכשיו כשרבין בני אדם
במבוי דוחקין והכנסין במבוי עד
סופו, ומעמה שסחמח הרבית עלינו
רגל בני אדם הדורסין במבוי, שס
(דף ס') לקח בית מלי טעמא?
מכני שמרבה עליהן את הדרך,
פי' לקח אחדמן בשומפין בית בחכר
אשרת, לא יפתח לקלר ששומפין,
מכני שמרבה על השומפין דריסת
הרגל של אומן שהיו דדין באותו
בית, מה שלא היס שס קודם לכן.
ואס (דף קמ"ד) מסייע ליה לרב
הונא דאמר רב הונא ברכת הבית
מרובה, כבר פירשנו בערך נרך.
בעירובין (דף נ') ובסוכה (דף ג')
רובו וסקפיד עליו חזן, פירוש
דבר תורה אס נקשר רוב שערו
של טמא כל שער ושער בפני עלמו,
והוא מקפיד עליו להחירו, חזן
זוכו לבין המים אס לא יחירו,
בב"מ (דף ס') איזוהו כשן ואיזוהו
מרביס? בענין אס (דף י"ט)
ובסווע (דף כ"ב) כי רביס
סל לים הפילה זה תלמיד שלא
סגיע להוראה ומורה כמו שפירשנו
בערך קטן, ועלומים כל הרונים,
זה תלמיד שהגיע להוראה ואיזו
מורה, במורה (דף י"ב) שהשיבה
מטרת דרבייה ובהמשכה, פי'
אס רוב הדין כ"א לא הוה שחזין
אלא מי גשמים דרשון לעזילה לכל
השמים, חין מזנין, ממלח בבחף
מן השלובין י"ט סאס, ופומקן
למקום וארקן לחן סלל סמקוב,

ועשה חרין בעין לימור, והן נמשכין
למקוה. בילמדנו בדין דשלא יעקב
כי רב מאד מחסכו וכיעלוס עושה
דנרו, מי שטיקס מורתי הוא גדול
מכס, בפסקא דסליחות רב
חסד טעם כלפי חסד, ויש מענין
זה בערך כונא, ובערך ראש,
בטכות (דף י') רבי מאיר אומר
הוא מדבר על ידי עצמו, שנאמר
וזה דבר הרע, אמרו לו סרב
שליחות עושה, כלומר יותר מועיל
דבר שני מלפניו שבמים שכן שלוח
בית דין מדברי רובא, בפרק ב'
בשילוח (דף כ"ו) רוב בנינו
ורוב מנינו של מלך, אף על פי
שאין בהן רובע טמאים, ובמה רוב
שמינו מאד ועצמים וטמא. ובכאד
(דף כ"ג) ונית סלל אומרים מן
פגוה מרוב הכנין או מרוב
פמנין, הואיל וישן בכל פרקי
ידים ודגלים. בפסחים (דף י"ג)
ובסוכה (דף ס"ה) אמר רבנא
אמר רבי יהודה בר כהני סמו
בכול היה, מ'סוס מספקא ליה אי
מאס רב יהודה אי מאס רבי
יהודה, וכיס מדקדק שלא יתליף
השמועות, וכיס שוכה רבי ואמר
רבינו יחיאל אביו כן, אילן כי'
אמר רבי, ולא היה אואר לא
רב ולא רבי ואינס מלך כלל,
ואינו אומר טעם ולא כבוד לו,
וכן אמר יחיאל לעד, כי רבנא לא ראם

באותו הדור רבי ואמר כך, אילו
דגלי רבי סנכאל זל"ל, ולמירוש
הראשון מלאנו מיוס בפסחים (דף
כ"ג) ביולא צו אמר רב ספרא
נקיט דרב הונא בר איקא בידך
דדייק ואמר שרעמא מפומי דרניה
ברסנא דמונדיחא וכו', בגיטין
(דף ל"ט) ובבבלין (דף קכ"ב)
רב חנא הוא ופליג, פי' רב האי
גאון זל"ל דלישנא דיקא מפומא
דרבנא מא מלאנו רב אבא
ג' מקומות, חד נדרבות (דף
ס"ח) רב אבא אמר נריך אומר
הודא מחילה וסוף, ואידך בכחבות
(דף ס"א) רב אבא אמר סאנתי
אם סמכוס, ובשבת (דף קל"ב)
רב אבא אמר בעבילה ואמר כך
ילדה, ואבא הוא רב באר פי'
בערך אביי. פ"א רב חנא הוא
ופליג, רב הוא מכלל לא ובר קשרא
ורבי שמעון ברבי רנן גמליאל ב"ר
הן מבאין, ועוד הוא מכלל
אמר רבי בגון שמואל ורב הונא
קמא וחלחא, ואין בריושא דוחה
דנריו לפי שהוא חנא חולק עם
חנא. בכחבות (דף כ"ג) סאנא
דבמיב ביה דאמר לנא רבנא סאי
פי' שנשא ונתן עמהם ובין דבמיב
ביה הכי ורבנא סאי ודאי סכו
לא מאי כפזים בגיט דין חלוף.
במסכת רין (דף י"ז) רבוימינו
שנכל רב וסאול, רבוימינו

עליו גם כשרר שטר נר
עלנא חף רר נר, ויקראו לפנו
אנרך תרניס ירושלמי רב נחמס
חצי' (נאניס): אחר סמכר מ'ל,
סמני כחנ נענן כרמ, כרי"ג
במל רבי נא"ל: אך קאם לי
שאננו האשכנזים קוראים פנר
כרי"ג נקטן סטוף, ונאמר רבי
על סאקל חלי עזי לעולם לא
פלחיה כן? לכן אני אומר שדינס
להיות נחיריק רבי כי שרש רבב
והוליה כי כפייטנים כאשר חתנו
את ססס כחנן אחר חרי"ג יו"ד
בגן אלעזר (נ"ל אלעזר) בריבי
קלירי ע"ג. וסנה כנר הרמנני
לרמ נערך קרב אודות הפיטן
סוס וטעם מלח קליר, ואי ססר
לאחר שאס שם אביו, והאמת חלח
צדרי רננו ארזי אני וקני רש"כ
צספרו נודע ביהודה מד"ת א"ס
מסנה קי"ג שמת ברבי על הפיטן
עליו קאיו והוא שם התאר לזן חשיבות
ורנני, וענור זה כחנ רש"י (חלין
דף ו"ח ע"ג) לא ידענו מנו?
אלא אחר גדיל נדורו הים ועל
שם כך נקרא ברבי ע"ג. ויראה
לי שאין למנו רש"י נענומות
כסחירות נענן שמות החללים
ואמוראים, והעד רב סנה בגדתאה
סספר ננרכות (דף כ"ס ע"ג)
שם עירו נגדר וכן נכחונות (דף
י', ע"ג) דמן נגדר, ונסובס
(דף כ"ג ע"ג) ד"ס אחר רב שם
נבדילת סנל בגדתאה למס לי?

סס לי אלנא בהגדה נקי פון
בהגדה ססני ולס אובל לו, מסמס
מטעם בגדתאה שם מואר נעל
אגדס וכן כחנ רש"י ננכונות (דף
ס"ו ע"א) בגדתא נעל אגדס
ומוסיף עליו נ"ס שם סקוס ססול
נננל שסו נגדר ע"ג, וסוס
מראה כי נקדס אחר יקדס כל
הסמות וכן ברבי טעם אחר כחנ
שסול שם אחר לסכס וגדול, וטעם
אחר נמכות (דף ס' ע"ג) כחנ
שכוס שם עלס אכך ס' שמו, ויבול
סכחונ ססליסי (נחלין דף כ"ג
ע"ג) לסחאחר אגני פירוש. כללו
לאחר ברבי שם חכס ל"א גדול
סדור ונזה פיוסננ סספירס
סנכרמ נספר נודע ניהדס שם
וסקואי אס ברבי על רני אלעזר
(קליר) עלמו סהדר איד פיד
שסול יק"ס עלמו ברבי שסול לזן
סאנינ? ע"ג, לא קאס מדין כי וס
סזס סול כנוי ככנוי אג"ד, רש"י,
מודס, סכס, סכמללס נסחויס
כלו כעס וטעם ברבי קלירי
חכס עיר קליר סקרית
ספר ע"ג נות ססדרש ספ' שם.

רב, i z i

ריבוא, אצאעאב, taufend, תאנ
רב, נניטן (דף ס"ו) וננ"ג נגמ'
(דף קמ"ט) דמק נמרק ג' נבואס
(דף כ') סון מאחר מריבול
סנכן, פ' אחר מריבול אחר
לאו כל כך דווקא דלדיק למיסר
ככי, אלא סס"ל אחר אחר
מריבול אחר לא ילז מן חמין

רבב, (קרם *Seife*) רבותא, רבותא, דלת מקיס רבותא פ' רבותא ע' מונלעת, וכנר פירשנו נערך קרם (ז"כ ענין רבי'לס). יראה לי שהוא ענין צמיחה חד' לא יצמח לא ירבא ומה שכתב כערך פה אין קמוב בנוסחאות שלנו.

*רבותא, *Recht, Freiheit* רבותא, בניטין (דף ס"ח) מאי רבותייכו מיין? א"ל שקול שוילמא מנאי וסב לי עוקחך ואחוי לך רבותאי, פ' לאן יתיר וגדולס פ'ר' הכו גדל, הכו רבותא, ומה הענין מאי רבותא קמ"ל. **רביא**, *Reife, Blübling* רביא, בריא חמיד (דף כ"כ) ופרובין שומדין שס, גסיכה (דף מ') שכן נבנל קירין ליניקא רביא. (א"כ נאמרו רובים פרחי כהנס מורי ורובי קשר) נפ' ארוס (דף כ"ו) גאומרת ינס בסוטה נגמרת מעומדת והרובא ששא עקרה, והנער' טובת מראש חרעס רביא שפירת סיא. נחורים טמו נאפו חר' רוביא ריקיא נטלו.

רביא, *Reife, Blübling* רוביא, בחולין (דף כ"כ) כל מיני קטניות אין בהם טעם דאוקי אינרים לנר מן רוביא, וכרימות (דף ו') עכוריות (דף י"ג) למחוי ריש שחא קרא ורוביא כרמי סילקא וחמרי, פירש רש"י מלמן ולא נכירא לי כי הלחו

רבב, *Reife, Blübling* רבב, נפרק ב' נזהילות (דף כ"ו) ונסיכה (דף כ') וכן מרבנ של אגניס וכן סוור של קורות, בשנת (דף קכ"ה) פעם אחת כלך ר' לרקיס אסר וכלא מרבנ של אגניס ס"ל מרבך, פירש מרבנ כהו בכין של אגניס זה על גניזת בדמניא בריש חורח בהניס לעניין דיקס יוכל יבא ערק ורובנ, ופ' סיחן אחד על אחד בסו מרבנ של אגניס.

רבד, *Reife, Blübling* רבד, ריבדא דכוסילמא כנר פירשנו בערך כסיל ונערך פגר (א"כ פ' בלשון יוני שריטה עשויה ברנר מה).

רבד, *Reife, Blübling* רבד, ביומא (דף מ"ג) על כרונד הרביעי שנהיכל, נפרק קאא נמדות (דף ל"ד) בית כמוקד כיכה וזית גדול הים מוקף רונידין של אגן, ונפרק ד' (דף ל"ו) התחחונה סמס ורובד שש, האכלעית ו', ורובד ז', העליונה ז', ונפרק ג' (דף ל"א) רוס מעלה חלי אחת ואלה אחת ורובד שלשה אמות פ' כלנית (א"כ פ' בלשון יוני מין צמוד מרוע): יראה לי שפא טענין ברבדים בלשון עברי.

רבה, *Reife, Blübling* רבה, חר' וקח משם את שמן הסמס וימסא את המזקן וכסיבמשה את משא דרבותא ורבי ג' טעבנה.

נדרש בלשון פלמח שכלולי חס
ולמי דעת דמי יש לגרום לסימח
גריש שפס ולס למיכל גריש שפס
כמו שכתוב במקלז נוסחאוי כי
כחלתן ליכונכאל אלס בשעת הדחק :
כן כתב המוסוף. ויראה לי טעם
קמלס כמו ספרגמחי.
רבך, *rabben, rabbin*
חרבוכות, *Setöse, Setäuf*
רבך, נחמיד (דף כ"ט) אשר רבי
ימייה לחס חסין לרבוכה פיר'
מן מורככת חניאנה, במגלת
איכה נכה חככה בלילה למה בלילה?
אלס ביה קולן סוף ניום מקיל
מרביכות סיום (ח"ב נכוסחאות
כחונלם שאין קיל כלל לא בלילה).
רבלי, *raβeli, raβeli*
רבלי, בסולין (דף י"ו) מירבלי בוס
דרנילאניה, ככר פרשנו בערך ארבל.
רבע, *raβe, raβe*
רבע, בפסחים (דף מ"ו) רביעי
בקודש פסול, פי' הן יאס איש נשר
קדש בככף נגדו שנגע בו שרץ,
ונגע נשר בככף נגדו של טמא, ונגע
עוד הנשר בלסס או בחזיר או ביין
או בשמן, ונגעו אלו המחבל, נרמז
בככף של נגדו שנגע נשין ראשן,
וקנשר שנגע בככף ילד ב', וכלסס
וכנויר שגעו נשר ולד ב', ויין
זמן שגעו באלו ולד ד', ושאלס
ביקדש כלומר ביכסל, פי' והנסף
כונס, ירושלמי ה"ח בערך נשר.

דח קימעה עוכרמו, אדם שאין בו
אלס רביעית אחת, על אחת כמה
ובסה, פי' בוס הדס הלול שכל
שסמנו משחית כלב אין בו אלס
משקל כ"ס כסמים, שבו רביעית
לג. ירושלמי גריש פירק במילין
יין רביעית של חורה חלנעיים
על חלנעיים על דוס חלנע
ושליס חלנע, רביע נקרקע
ורביע נמיעה כמר פיראנו בערך
ויסר, גניסין (דף נ"ה) ניה דין
של אחריות אחר כלוקח מבקריקין
נוחן לנעלים רביע (נמרס) אחר
רב כונס רביע נקרקע שבו
רביע נמיעה, פיר' כנן שקנס
סיקריקן אדס ארובס ח' אמה נש'
דיכרין, מקור לנעלים פ' אמה,
נשאר ביד הקונס ט"ב אמה,
רביעס פ' אמה, דמי כל פ'
אמה ממכס ע"ה דיכר, נמלזו פ'
אמה בע"ה דיכר, רביע הקרקע
כנשאר בידו של קונה שהן רביע
כמי נמיעה שקנה כן כל הסדר,
ושמול אחר רביע נקרקע שן
שליס נמיעה, פי' כשחזר כלוקח
לנעלים ק' אמה שס רביע של
כל הסדר נשאר ביד הקונה ש' אמה
נש' דיכר דמיכס לפי מה שקנס
מאס דיכר בכל מאס אמה, נמלזו
ק' אמה שוקח בעל הסדר דמיקן
ק' דיכר, שסם שליס הנמיעה שקנס
דחת הסדר יחאוי פלניס רב

המחולל אמר כבי ריבעא זנין,
וכן הכי' אחד הוא שכנר ביארנו
משכן אחד, רב הוא סנר מחזר
סומא נקרקע או רביע במעית,
קסנר כבי חמשא זון, מיר' מס
שמה סנה קיס גל, בשנותן לו
פזרים', נחלל שנותן לו רביע
כפ' שקנה נהן קרקע שהן רביע
הקרקע שנאמר בידיו, ומחולל סנר
כבי ריבעא זנין, מיר' שקנה
נע"ה מה שמה סנה, סלכך נותן
לנעל' שמה כ"ס, שהן דמי רביע
כל המדה שקנה ואל"ש המעות שנתן
לסיקריקון, ומחזנין על שחולל
זו השנה הראשונה, בית דין של
אחריהן אמרו וכולי, עד דני הושיב
בית דין ונמנו שסם שהם בפני
סיקריקון י"ב חדש, כל הקידם נהן
זה, ונחלל לנעלים רביע נקרקע
ורביע נסעו, קאיא לשחולל
שחמר שהן אל"ש נמנו? ופריק רב
שאי בני חניה ההיא מחניה רביע
נמעית, לאחר שאלו מעות לידו
של בעל המדה, כגון שקנה מ' שחם
נש' דינר, ונתן גם לנעלים ק'
דינרים, נחלל ק' דינקים רביע
נמעית שנתן הליקח לסיקריקון
לנעלים דדמי שדה זו שהיא גבי
דמי רביע הקרקע כל ק' שחם נק'
דינרים, והלכחא כרב שאי דהוא
נח"א, ומחזן מחניה חלינא דשח"א
דהוא רביע נקרקע ואל"ש המעות
שלקח הסיקריקון. נג"ב (דף קס"ו)
ונגדמות (דף כ') אס סלין הלילה
עד שישו נדער וכולי עד עמד

קיבין בו ביום ברבעתין, מיר'
כיינו הני דינר כסף ולא ששים הכי
קרי רבעתין דליהוי רביע,
אס שנלשן סנייחא ונלשונם קודין
לחלי דינר רבעתין, דהשחא
נחללזו בפחות מס שחמר ולהכי
נאנע, ומיקון שלל יחאחרון שס
היולדות ויחנעלו מכריה ורניה, פ"א
רבעתים ברניעים של סלע שחמא
נדינר כפו שאנע, נעירובין (דף
כ"ג) איכא ביניהו ריבוע דרבנן,
מיר' ריבעא דרבנן דשפרא באידך
מירקן עגולות דברו רבי חנינה בן
אנטיגנוס, וחכמים אומרים מרובעות
כשנלל מרובעות כרי שיהא כשנר
אח הזוות, לרבי אליעזר דאמר
אס היה אורכה יותר על ב' נרחנה
אפי' אסח אחת אס סוס מרובעת,
לא שרי לסלטולו נה, דבי משח
לה נלכסמא חמית לאית שחחכ
ספי משנים נרחנה כרבי חנינא בן
אנטיגנוס, דאמר זה יהיה לכם גבול
לאה אמה נותן מיתות ואן אמה נותן
פאות לאונתי שח, ואילו רבי יוסי
דאמר אפילו ארכה כב' נרחנה
מרובע דיליף ממשכן דהוא ארכו
ק' ורחבו כ', שנחלל ארכו מרובע
כב' נרחנו, אף על גב דלכססונן
סמי מן ב' נרחנה שרי, כרב אחא
דאמר המעביר אדנע אמות נרשות
הרבים סיכו חייב עד שיעביר בן
ואלכססונן, ואמר רב פפא נדיק לן
רבס עמוד נרשות הרבים גבול ו'
ורחנ ד', מי נעין בן ואלכסוס
או לא? ופשיטא מיהא דחמי רב

מכירה בזה יכו כל שונתי שנת ובהא
אסיקנא בלכה ברזי עקינא, והלכתא
ברזי יזבי ומרדיהו לקילא, דאפי'
אריך וקסין ואפי' לא יש גב לא
שומרה ולא בית דירה שרי, נפרק
ב' גאילות (דף כ"ז) רובע
עלמות שנדקדקו ואין בכל אחד
ואחד עלם כשעורה, בנזיר (דף
נ"ג) חלי קב עלמות אין, רובע
עלמות לא, כיכי רמיא? אילימא
דאית זכו עלם כשעורה מופק לי
משום עלם כשעורה? אלא דאקמח
אקמוחי, נפרק כ"ה בכלים (דף
כ"ג) הרובע וחלי רובע נטמא
הרובע לא נטמא חלי הרובע,
פיר' אחיבת עץ יש גם שני מדות
בשפירה האחד מחזק רובע כקב
והשני חלי רובע אס נטמא אחד
מכם לא נטמא האחד. נזרכות
(דף י"ד) רבי אמי ורבי אסייטעמו
עד רבי עתא, פיר' גחון טעימא
זו אין גם בליעה כל עיקר אלא
שופע ומאליך ואין לריך זרכה לא
לפניו ולא לאחריו, ודאי לא פורש
בכל טעימה וטעימה כדי רביעית,
או גיוס כולו זכמה פעמים, עד
כשיעור זה, ומן הכלל למדנו דאכילם
ואחיים הוא דקניל עליה, והא לא
קח אכיל ואפי, אבל הנאם לא
קניל עליה, אף על גב דהא

למח פיק, הרי אין לריכין לכל כך
כי פחות מכך הרבה מאד ננאו אל
הפה, הרי הטעם נודע, אלא שמה
יכה שאין טועמין גיוס מענית
כולו מכל המינים בזמה טעימות,
אלא עד רביעית, אבל יותר
מבאן לא, ואין זה מותר עד שיכא
מחבון מעיקרא לטעים שהיא נזהר
מנית בליעתו שלא יכנס בו כלום.
בקרדושין (דף כ"ז) לקח בית רובע
סוף לירושלם, פיר' הלך וקנס שדה
בית ארבע רובע הקב.

רבע, *niederkreden*, *Seigen*
רבע, נכנס גמרל (דף מ"ז)
וחזק כי מרביע' דכוכבא וכי
מרבע' דריש' פרסא וסלגא
וינרך הגמלים חרגוס ירושלמי
וארבע גמליט. נזרכות שדים
ורקס חרגוס ירושלמי ומעיף דרנעס
בגויסק: וכן בלשון עברי ארחי
ורבעי.

רבע, *Seigat*, *Seigat*
(*Seigat gebraudt*, *Seigat*)
רבע, בריש סנהדרין (דף ב')
הרובע והנרבע בריש גמרל
רובע זכמה זכר הנא על האשה,
בדכחיב ואשה לא מעמד לפני
זכמה לרבעה, נרבע זכמה
שרבעה אדם. נפרק אחרון זכמה
(דף י') וזמעינות (דף י') ונב"מ

נשמים שירדו שנעת ימים זה אשר
 זה אחת קורא בקן רביעם
 ראשונה שנייה ושלישית, כשתן?
 כדני יומי, פי' כל פגמים שירדו
 במרתאן עד יום י"ו כשתן רביעה
 ראשונה, למס אס רביעם
 שטר נוס י"ו היא ראשונה כל
 שכן קדם לב מ"ח ועד כ"ג היא
 ציננות, טבאן ועד ראש השנה כסלו
 היא אפלה, פכש כשתחילו
 כגמים מקלי יום י"ו נגמרו כסלי
 מס כ"ד כשתן שנעת ימים מיום
 ליום, אחת מוכה בקן רביעם
 ראשונה שנייה ושלישית, אשר רבי
 אכזמה לאון רביעם? שרוב
 אס הק-קע, כדרב יחודם, ראמר
 דב יחודם מטר א צע לם
 ד א ר ע א, אכאר כי כאר ירד
 סגסם והשלג עד וסולידם וגו'.
רבעי, א ז ע א פ א צ
 רבעי, צפ' ג' צדוד (דף ל"ו)
 ורביעין אל ארו על גבסן, פי'
 לומות של ארו.

רביעית, (Ein viertel. auf. (t)
 א ז ע א פ א צ, כדר מרסנו
 רביעית של אליית, ¹) כדר מרסנו
 בערך אליית, ובמכעכעים

רבעל, Brestel, Gewürzstäben
 רכלל, בהכרים פ' ב' בכלים (דף
 י"ט) ר' יחודם אומר אף סרכלל
 והסארם כל ססן כרי אילו טמאין,
 פי' כמין חמט קטן בית' שיש לבגמים
 ליתן בו פגמים.

רבק, א ז ע א פ א צ
 רבקה, א ז ע א פ א צ
 רבן, בערונין (דף י"ח) וביניהן
 כמלא ג' רבקות של ג' ג' נקר,
 צמסמים (דף כ"ו) וצמ' (דף ל')
 הכניסה לרבקה ודסה כשירה.
 צניטין (דף כ"ג) מרה שהכניסה
 לרבקה על מנת שתיקן וחדוש,
 פי' רבקה לאד פרום שמודות
 צידד ג' לו ד' לרום, פי' אשר
 לרבקה לפסומה מלשן עגלי מרבן
 ודסה כארה, בשגיל שתיקן וחדוש
 פסולה, כנס כיקאכמון לרום כמלה,
 ועגלים מחוך מרבן חר' מנו רבקה.
רגב, א ז ע א פ א צ
 רגב, צמקחם (דף פ"ו) שנים
 לם רגב צעור כירדן.

רגב, verlangen, א ז ע א פ א צ
 א ז ע א פ א צ, רגב, לא תחטא ח' לא תירונ,
 וכל מססד יכו וכל בית ריגוכא.

פיראטו צער'ך עקד . בחולק (דף קכ"ג) ספרגיל בולו סינוד לעוטאס, פי' אס ספשיטו כדי לעאמו כוד שלס לריך להולית רגליי טולורו, צנכורות (דף ל"ג) ובמרום (דף י"ג) חנו רינן אין מרגילין ביום טוב כיוכל צו אין מרגילין בסול וכולי עד מה שמעניט נעור פגס צנכרס, כרעיו חר' ירושלמי רגלוי, וכן מרגס וקרב וסכרעיס .

רגל, (רגליות . R u g l u p)

Swergmeinstock, Swergstbaum, רגל, נסוק פ' ו' נפיתס (דף ט') וברגליו פ' טשיעני' מסכס, צנכמות (דף פ"ו) אין מביחין מן סדליות שלס מן סרגליוס פירוש נפכיס כטוכיס : ופי' הרמנ"ס ז"ל הס כנפנים השמוחות על כארץ סרגל נוגע נכן, ויותר יראס לי כפי' העירך שגס צוחיס מלינו שס זס צירושלמי דפסחיס פרק ד' שכל רגולות ורגולות צומן בפני עלטו .

רגלא, (רגלא R e g l a) רגלס, מסכס צילס (דף ו') דדרו בדעקס נדרו צריגלס, פי' מין עץ שיס נדאסו כמס שני ענכס פלין עירגד אלישי .

רגילא, R e g i l a זאזאסס (חלגולגות R e g l a) רגילאן, ככלל גדול פ' ז' כנניעית

רגיל סכס, כלומר קירוב לזס וקריב לזס שצ'וחין לא נחסר טסלע שלס אז ואינו יותר משקל שלס זח (ס"ב מרגס פלס זמאזי משפט רגיל וחססתא דמריכותס, ופי' בינחית ברגילא נמשקל פלס, כלומר אס חשים נכף מאזיס סלע ונכף אחרת שקל יכריע לזר סלע, אכל אס חסר סכסלע זח ומתן חוטו נכף אסר שס סקל, יהיה כטשקל ברגיל ופלס ויכוו שלס זחיס נכף ושלס זחיס נכף אחרת) .

רגל, R e g l e אעסעס, חעסלוג רגלן, צנכמות (דף כ"ב) אכל הוא שזס ברגליוס, פי' דבר שכוז רגיל לזטט צו לא שנו אלא חולס לאונסו, פי' שרשס קריבאונס שלס נחשמיס, אכל חולס סמרגיל שרשס קרי מחמס חשמיס, סינו נסחר אלא צמ' מאס של מקיס . צינכמות (דף פ"ה) זו היז מרגילס וז היז מרגליתו, פי' אלהס לבסן גדול גרוסס וחלולס לפסן הדיות, חוליל וזיז כסולס כוז מחור אחריס וזיז איכס מחורס אחריו, וכוז מרגילס שחיכשא לו, לפיכך נחון לס כחוצה'ן אכל שניות מדברי סידריס חוליל וזיז לס פסלס חלדס לא פסיל היז מסחרס אחריו, וברגיל חור שחיכשא לו, לפיכך סגדס כחובתס .

רגל, R e g l e אעסעס, חעסלוג

פ' הכקרא כור"קקלא, ובלאן פרני
שמו רג לא.

רגן , תשפ"א , תשפ"ב
רגן , תרנוס ירושלמי וירגלו
לוחם וחרג יבו יתם תרנוס
ויספרו לנו את הארץ וימרגנו
לכא ית ארעא , כראם שהארץ פוס
תרגן .

דגל, מחלוצים, שריטטער
 רגל, וועגט ווערענע פרום
 ווערענע פרום ווערענע פרום
 ווערענע פרום ווערענע פרום
 ווערענע פרום ווערענע פרום
 ווערענע פרום ווערענע פרום

[illegible]

פֿרײַד, פֿרײַד, געזונ, אדן
 רעד, אדן, אדן, אדן
 אדן, אדן, אדן, אדן
 אדן, אדן, אדן, אדן

77 אה, א. ע. ז. י. ס.
77 ס.ס. בשנת (97 ק"ז) מכו

ואין להרהר אחריו (א"ב פי' ליסר
 אומנו, מרגום שני יסר אהבם
 באומים אבא רדא יחכך בארניטין
 מרגום מוסר מרדותא, ופי'
 טבת מרדות דבת של מוסר,
 פי' אחר לרדו, לשלוט עלינו
 מלשון מקרא וירדו ברגת סיס):
 בקורא לפנרו רשע יורד עמולחיו
 עין בערך חי. בכמונות (דף כ')
 האב מגלגל עם בנו עד י"ב שנה
 מכאן ואילך יורד עמו לחיו,
 פי' מגלגל אדם עם בנו ומלמדו שלא
 צלער, מכאן ואילך מלמדו ברגת
 וטבה אמתו בשנת עד שלמוד, פי'
 אחר למקרא מנן ו' וספי ליה כי
 חורא ולמחני ברגת נמשכה ובחלמוד
 עד י"ב שנה, מכאן ואילך טקלת
 כיום מלמדו אומנות כדי שיחיה
 נמנה. בשנת (דף ז"ט) בעגלות
 כי כיכי רלא לירדו קרשים,
 פי' אם הן שמי אמות ומחלה אפסר
 שימשו הקרש וירד ולא יכח:
 (עקרו בלשון ענני אורש ירד).

רדה, ה ז א א ז

רדס, בנ"ק (דף ל"ג) מכור
 לרדיא פי' שורש בו כלוקח
 כל זמן שהוא חללו ואין מעלה שבר
 לביתו ואב. חי בביחם כמי בדינויה

בחרא (דף ל"ג) בחר רונא חזאין
 ורונא לרדיא זכני, ושמאל
 אמר כי חזאין בחר רונא לאיסודא
 בשמואל לא חזאין בחר רונא, ואם
 (דף י"ג) בבבל מאי? אמר רב
 יוסף כי רדי יומא פי' כשיפור
 מה שחורש בפועל, ומקצין עליה
 שרש שחורש בה יום אחד אין בה
 כשיפור ארבע ביום אחד משלים
 ארבעה ~~פי'~~ יום מה יעשה כשיעל
 בשאר היום ישב בטל חי יומא ארעא
 לא הוי ב' יומי ברגא? ופרקינן חי
 בעית אימא יומא ארעא, והאי דאמר
 לא הוי ב' יומי ברגא כרונ יומא
 ופלבא, והדר מני וכרוב עד דאליס
 יומיה, חי בעית אימא יומא ברגא
 וכשיבוא לוורעם קורש ונחזירמו
 עוד טוואך ממחדישם על הקרקע
 וזורע, וחשו פי' דזרעי לה כי רודי,
 וסוף קורש מרגום וסוף רדי
 אשר אמרו לכפאך שחי ונעבד' מה
 היו עושים להן כיו מרביצין להן
 בפלטיית, ומכירין רודין עליהם
 עין בערך מג:

רדוות, R h o d a

א u t f d e , a g e

רדוות, מרגום וסר את אומן

ס ר כ כ ו ת י ו מרגום ירושלמי

רווק, *rook*, א *e f e* א *e i* א
רוק, האבדרוקא סאנדמאלני
כנר פירשנו בערך מלן.

רומא, *Roma*, א
רומא, ננרכות (דף כ"ג) כורית
ברומא לאמור.

רום, (ר *e s e* א *e i*)
רום, ננכא מלועא (דף ל"ג)
אחד מ' ומסלה במיל אב רום
פי' מכו רום? כעטחוי קצת, ולמס
נקרא מטחוי קצת? לזון רום?
אז ברום קצת כוזא מאתים ואשים
ואש למי שמאשים ואשים ואש כוי
מטחוי קצת, אמסכו ומלכו ו'
פעמים ר' כרי אלף וארבע מאות
ח' פעמים ס' כרי פ"כ סך אלף
תמ"כ, וו' פעמים ו' פ"ב, וחל
רום קל"ג, סך סכל אלף תמק"ל
כרי אלפים פחות ס' אמה, וזה

רווח, *roo* א *e n e* א *e i* א
רווח, נמ"ק (דף כ') כיפליני
לסרוואס, פירו' לסתער
כלומר לסחר ולסרוואס.

רוח, *Roos, freer plaas*, א
רוח, פיר' לסווא ולפירש,
לסווא ולרוח.

רוק, *Reuk, Iedig, ongepaart*, א
רוק, נמסחים (דף ק"ג) על
רוק, כדר בכך. ואינו קוסא,
נמסחודשין (דף ק"ג) ר' יסדס
אמר לא ירעה רווק נבמה,
ונמסחים כאל יפלו, פיר' ורווקי
רשיעין פקלא ימקלא.

רוק, *Reuk, Seilzorf, Seilzad*, א
רוק, בענודה (דף ע"ב) כני
רווקי דארטאי דמיס מדיין, פי'
ממסרם אל יין ובלק ימסעל קדין
למסמרת, ראוק.

Wie — hüllt sich denn vor mir der Willen ein?
Vor mir — der ich die Seelen schuf?
Nur in der Sünde lag sein Streben
Da zürnte ich — und schlug ihn hart
Ich wandte mich hinweg — und zürnte wieder
Abtrünnig folgt' er seiner Leidenschaft —
Nun seh' ich ihn bereuend gehen,
Dum heil' ich ihn, und leite ihn,
Und will ihm Trost gewähren

מסדוק הם' אל יקשה בעיניך, לפי
שלך היה יכול לעשות ר' מ' שהיה
עולם המעשה יותר מאלמים ולכן
העמידו ברום (א"ב בנומקאוס
כחוצרים): ראה ערך רם הממשי.

רות, (א ז ט א) רות, (בכרכות (דף ז') מאי רות?
א"ר יוסקן זככתה וילץ ממכס דיד
שריוס להקנ"ס בשירות ונמשצמס
(א"כ מלשן כמס רויס).

EX a a b , 17

מ. א. שעפמאנץ, מאט
רו, בבא נאמא (דף ל"א) וקרו
ליה רון פפאן, פי' מידה רב
פפאן שפאט ברוי לנו. פי' אחר
למידה היו קודין בלאנו רון,
שרא לאמר מרגומו ברו למימד
ומאן אליו ב'ט מר' ועלם רות
ברו: גם רש"י פי' שם שפוט לשון
מדה וכחש שם וק"ל דגרסי רון
כלומר עלת רב פפאן ולא נהירא דלשון
ה' לשון גמלא ע"כ, ומוס' בינמות
דף ע"ט ד"כ דונג"ר גרס: דין וכחשו
הוא לשון מדה ראש עין רנגר.

(Eine Gruschedenart) , רזבוגית

רזנוכ יח, בערלונקס ודערלונקס
פיל מיט סגב.

קירוב וישתה, תר' שרץ רישש
כנף סכס וכלטאה ודילול נכנ.

רחש, א e g e ש e ש
רסש, ננסדרין (דף ס"ו) קחיש
לסמט דהווס קסר שישפוטס,
מרסש דלמית ארסשושי
הפס כנר פירשנו נערך סכס
(ס"ב לשן מקרס ארסש לני
דנר טונ).

רחש, (ח ר ש e e e e)
רסש, נברשית רכס פרשש י"ב
אלס מולדות סשמיס לרסיש
הקניס שלס סיה אדס יכול ליכנס
נמוכס, פל יער תר' קורשש
וינל דוד קורשש (ס"ב ננוסמלס)
כפונ לקרסיש הקניס תר' על
גל ארשיו יסככו, די על סיגר
ארשיו פרשין, אכל תר' ירושלמי
נאח צסכך בקרניו אחר
ברסישוס ארילנל בקרניו).

רחת, Burffhaufel, Schlinge
רחס, נשנל (דף קכ"ב) סח
הרסת ואת הסולג, נפ' מ' נכליס
(דף ע"ו) רחס של גרופוטמטא
כדכחל אשז זורס ברסת ויש לו
שס אחר בחלמוד עמר.

רחב, Raß fep, feucht fep
רוטב, Reue, Suppe
מאכל מאכל

ועוסק במורס ולל פלגי הס קוסל
לכו פי' הס לן לגני ננל דלית
לכין נכסיס ושדוס וססן בידן לעזס
חרויסו נושל ואחר ק לומר, הס
לכו לגני ארץ ישראל דלית לכו
שדוס וסמכות מרווקיס ודלי קשס
ריסיס נולארו.

רחם, Barmschlag, mitleidig
רסס, בינמוס (דף ע"ט) רסמניס
ועיינניס וגומלי סמדיס.

רחין, (מ ען e e e e)
רסן, וסמנין רסלס ידיס כנר
פירשנו נערך טען.

רחין, א e e e e e e
רסן, תר' סה סנטסון סזס
אשז נסמס סה רוסלנל סדין
דרמלס.

רחק, (ח שך e e e e)
רסק, הסכס וסנ כדי שלס סמרק
כנר פירשנו נערך סשך, בילמדנו
ויאטר שסס לקונכ כי הנה רסיקיך
יאנרו, מי ארוקן סן סקנ"ס
שלס לעזס חסונל אכר סן העולס
ואני קרנל אלהיס לי טונ מי
שסמקרב ללל אריו, סדע ימרו
על ידי אסמקרב להקנ"ס זכס להורות
לסכס, אכאמר ואתס חסוס סכל
הכס וכו'.

רמייס, נסוף ערנצן (רף ק"כ)
מסדרן רמייס נמקדא סלכמא
מחר לנאט צה צמחא אחר מר צר
רב אצי, פי' בלעז פריע'טא.

רמל, (Ramel. Ramele) **רמל**
רמל, ירושלמי דכמונא פרק
אעפ"י א"ר מנא מאס ארבעס
ריט לין פיר' פון מאקל וכן בלעזן
ישמעאל.

רמן, (Raman. Raman) **רמן**
רמן, צמח (רף קמ"ו) כרמנין
יולאין נסודר פאל כתיבן, פירוש
הרבים יולאין נסודר פאל כתיבן
מקינן ולא משולא צבילאט יצבנו
לרמן.

רמן, (Raman. Raman) **רמן**
רמן, נמסע (רף כ"ג) שמתמר'
כ"כ אסא צר יעקב דאמר מי שלט
שימא חלמירי סכמים פרי זא מנוא.
דאמר רמין מנואט ולא ידע מאי
אמר, פי' כמא דאמנואט דרמין
פני מאנא ולא ידע מאי אמר צביל
שלט שימא חלמירי סכמים, ולא
פירש חלמירי, ולא סנר סנרס,
וסובר חבד מ' ורמין רמן.

רמנניא, (Raman. Raman) **רמנניא**
רמנניא, אצי אצי אצי אצי אצי
רמנניא, נמנר רנס פראס י"ב

לאר מר' אימסמך רוסני סך
ארבא דקייט לעלמא. פחולן (רף
ק"כ) סעור וברונא מפרש סלב
דקרא (ק"כ פירוש לימא יולא
מן סנר מלחן רע וצ סול למי
שפא שפירשו לס): עננים לחים
מר' עננין רמייבין: נמנדרין (רף
ס') נענודס (רף ד') מליממא
לא רכיבא פומיא? אחר לסאראי
ברע יבא, פי' כשכעצא לס דין
לפאלין זא סוממס.

רמב, (Ramb. Ramb) **רמב**
רמב, נמנול יוס (רף ע"ג)
צפרק כל ידוא חמרים דעובות
כל סכא דולא למון, נצרק ב'
נעיקלן (רף ע"ו) גרעינא סל
רומב אף על פי שלט מלטרמא,
פי' לממרים אטינן מנואלא קורין
בלחן ישמעאל רומב.

רמב, (Ramb. Ramb) **רמב**
רמב, נמנדר פדק כ"ג נכלים
(רף ב"א) סלקון וברונא וברלוב
פי' בלי ליידיס סמא.

רומנניא, (Ruman. Ruman) **רומנניא**
רומנניא, מדרש נמנר רנס
פראס ויהי ניוס כלוא מלח למלך
סכמים לו ממונא רומנניא
פי' בלעזן יומי (Ruman) סוממס
סמלל

סדכינה וטילס סדי א פרוסה,
טווי על ראשיס גר' מרכן על
רשיכון.

רכם, א א א א א א א א
רכם, גנא מליעא (דף נ') פרוס
סמרכום במבוסא בכיטמ
לקלס שאינה נידושא באשרמבוסא.

רכם, א א א א א א א א
רכם, גנ"כ (דף נ') סני מילי
נטינא, אכל ברוכמא צפיטכי,
פי' גברורות קטנים וצמיצ לקאד
סאריקיס נטינו שלא ינעטור נספא

רכם, א א א א א א א א
א א א א א א א א
רכם, גנ"כ (דף י"ד) ככמניה
נאכמי נטשים אינדי דוואר מידכס.

ואס (דף ס"ב ודף קע"ה) אסר
ליס סב לי שער וואמר ליכ אירכס
לי, נכחונות (דף ע"ו) אסמים
דרמי נר פפא כוות נס"גא לרי

אויס אירכס כמנחא גב' עד
אי כני זיל סמיז לה, בינחמ
(דף קי"ג) רז ילמק נר ביסנא
אירכסו ליס מפחחום דני מדרשא

פי' נאנדו לו מכחחום נים סמדרא
נרשום סרכיס נשנא, אסר לו ר'
פרס זיל דגר טלי וטליס וכלי,
וכי' לך הולך נאטו מקו' פערקוס
פישחקו אס ואס ימלאום יניאס.

רכם, א א א א א א א א
רכם, גריס ילמדנו אטימא רכס
בקנ"ה עלעמיו במיס, נוס סאני,
פי' ענין סחוק, כס וירכס י
אס סחפן.

רכמא, א א א א א א א א

פנינזיס טפס, רכב סעליוכס
סמורכמא עליס, בעירונק (דף
ע"ד) רוכבי אחונות אלו חלמדי
סכמים סחולכין מעיר לעיר וכולי.
למרות שוועין אומן כלסריס וכו'.

מרכינין דקליס כל יוס כד
מירשנו בערך כסן, גנא נמרס
(דף ס"ג) לא אסרן אלא דליכא
עליס ריכנא דדיקליווהו'ט קנין.
ואס (דף פ"ג) ריכנא דריקלא

מאיז חיקו, פי' מצימק אילן נמוך
אילן פי' אסר דקליס רנוכין. (א"נ)
גניד ליס רכוכס לגריס, נעל
הערק גרס רכוב' עיין אס).

רכב, (א ר ב א א א א א א)
רכב, מר' על סגרכיס על רכופין
והא כמו ארכונתיה רא לרא
נקנן לשון סכמים ארכובא.

רכך, א א א א א א א א
רכב, א א א א א א א א
רכך, גנא קמא (דף פ"א)
כדקיימא ציני געניס מירכבא
לשון ריכוך, לא מרנבא
אוססת עלאס על גני עשנים
וגדילה נאורך.

רכל, א א א א א א א א
רכל, נמרק ב' כמעשרות (דף
נ') סרובלין סחורין בעיירות,
גנא (דף פ"א) סמולא קופא
רובלין. בינחמ (דף ס"ג)
גניס סיו מלצי רוכל פי' מוכר
נשמים מלסן מכל אנקא רוכל.

רכן, א א א א א א א א
(א א א א א א א א)
רכן, נסוף פרוסה (דף ס')

ר כפא, עני שקים חר' מליכמה
 עננין קלילין, כסון מים נשמים
 חר' ריכפת דמין נשמים, כי
 לערוץ הסון רנה.
 רכבה, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
 רכבס, נדק ו' נשביעית (דף
 מ"ט) וסמין סלוצעין סמאס וסרכפה,
 פי' נלאן נשמעאל עגד מרים, וסן
 שוקדין שופרין ון סארן וסולקן
 סוון ואחן סמים, ופי' שיש לו
 סולעים ננעס יסמס. נסוף מעשרות
 סוסמחא סיוהו נלל של רכבס:
 כל שוקל סעוך סמוכו כנר מירשנו
 נערך קילקי. וי"מ נלל של
 רכבס פיר' נלל קסס שסאובלו
 סרטע.
 רכש, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
 רכס, נכסות (דף ע"ט) ונכ"מ
 (דף ק"כ) בני רב טממים דרב
 סמרי סרכנים סמרי רכשי פיר'
 על שני סוסים סרכינסו כלומר
 נ' כוחות וסוקין מחקינן לים.
 ררכש שס סוסר למין סוס ססיר
 סמרונה ונלאן סורסי נקדס כן סוס
 סכר ססוסר לספריס (לכטהענגסט)
 סכן גי'נו לסוסים ולרכש (מלכים
 ס' ס' ס') נכדי סרדי סרססון
 רבים וסני יחיד, ונלאן ערבי
 סורס ססעל רכש ססירות סכססס
 נכסילה רנה (גסלסחפירען) גס
 זס ענין סכסוב (סיכס ס', יג')
 דסס ססרכנס לרכש יוסנח לכיס,
 וענוד זס סמר דנש סבוס לסון ערבי.

רם, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
 רס, סכסדרה רומיס סנר
 מירשנו נערך סכסדרס, פי'
 סמר סע"ג דמסין וסוון סן כלדדים
 סני סכסדרי רומיס סנכסן
 סמססון ורסוס סלכך יש לסן ד'
 סמות. נע"ז (דף כ"ד) ונכרססס
 רנס פרסח כ"ס רומי ססיטה
 ססנופפי נרוכ סדרך פי' זס סרון
 ססיה מעלי שסיס, רומי לסן
 סנכסס ססנופפי לסן סנכסס.
 ס"ס רוכי לסן רנס סססוסקס
 נרקי זס ססיס מלכסס נליורין
 של זס כענין וססן סוסס בדניר
 סרמק נכיסל. נשנח (דף ל"ד)
 ססס רמס רוסס סוס דנקיסט
 לסו, פי' שסס גסוס סרוס סולכך
 סקנ נלך גודל סכל סס סלמך
 לסס סרנס יכולין לרון. נשנח (דף
 קי"ג) כין דכל יוסט לס עניד
 סכי וסלידנל עניד סכי לס סססוי
 כרסוס רוסס, נע"ז (דף ע"ב)
 וסלי דלס סרדי נכר רמס רוסס
 סוס, נשנח (דף ק"י) רמס
 רוסס סוס דנקיסט לים, פי' שסס
 סכי סוסר ליסול סרנלסו שססנו
 סינו סססרס סלל שסס סכי סינו
 נוקק סוכ לזוס סרסוס רוסס
 ניסלס ססנו, סלל לעלס סס סיס
 ספילו מילל סוס ססיר וסס דלסר
 דסעיקר ססוסר סוס שכנר סריס
 סוס. נכדריס (דף י"ס) ססס
 סרומס ניוודס ססוסר ונליל
 סוסרס, פי' ניוודס סינו ירזלס
 דכוסל סלקי על יכודס ססר, דלסיכ

Rehlentopf, Barmpfanne, רמונקי, רמונקי, עין ערך קוק וערך רמונקי.

רמוס, (Remus) רמוס, מדרש תהלים סומור למה ה' תעמוד ברסוק רמוס ורומולוס. משה ארם הואנה נאמנה והניקחן כס היו בזני עיר רומי כמו שכומנים סופרי דברי הימים של רומי.

רמין, (Ramin) רמין, נחליק (דף ס') סיוו היא סכוכ נכוה מגלות ומדמין, נכדכ (דף ס"ט) אהמה על גני הרמין אס רמין רעמידס, צריש כללס (דף כ"ב) דלעת חובית עם הטלרית וסרמולס. נכדריכ (דף מ"ט) ונרלעת סרמולס (גמרס) רב קאי אסר דלעת הטמוכס ברמין, ירושלמי צריש כללס אסר דבי חניכס כמין דלעת מרה וכן ממחקן סויה ברמין, פי' בלעז לטי"סה ², פי' אסר חס.

רמין, (Ramen, fleaten) רמין, מרגוס ובסונת סשגן ובסונת מרמולס.

רמצא, (Rama) רמצא, נשנת (דף ק"ג) כנו

סחדי רמא לכו צהקנלס נניח דין מרמזי רמוזי אהדרי, כלומר זאת סומרת לכח האחרת כגישו והעירו והנה סנו מעידים אסריכס. נכחונות (דף ל"ג) נחרי נכו מעיקרס קודס אכחמילו כעדות ונרמזיכהו רמוזי נשפה שמעידין ולא מלו למימר אשחלין, קורן עין תר' דרמיו צעיניה, שלח סלגע תר' מרמיו גאלנע.

רמח, (Rame) רמח, ללניכס נלריכס מרגוס ירושלמי לרמסין נסעריכין.

רמי, (Rami) רמי, נברכות (דף מ') ומיש דמאי (דף י"ב) כל סרימין כטורין חן סרימי שקסוכס. צריש כללס (דף כ"ב) הזוכין וסרימין פי' סוללסר"לקי בלעז לכ הקלו עליהם לענין דמאי דללו מרי טעלי נכו.

רמך, (Rame) רמך, נמדק ס' נכללס (דף ל"ג) וסרמך סומר פי' סום כסו נני הרמכיס.

רמך, (Rame) רמך, נמעניות (דף כ"ג) קמדיה

סדק מ' בית ריסא (נחמ')
ג', ג' (ל"ח) מקום מרולת
סוסים.

רסיסין, Beriffene Füllsenfrucht, רסיסין, נכילה (דף ס')
ונחלין (דף ו') עדשין לעשות מן
רסיסין שוין זה נערך שני.

רסן, (רוינקא רסן) רסן, רוססין קנ חטוי כבר
פרשט נערך עדי.

רסן, Ressen, Ressen, רסן, נכלל פרי בתרומות (דף
רסן, נכלל פרי בתרומות (דף
ל"ח) תפוח שרסקו ונחנו למך
כעיסה, נשבת (דף קמ"ג) פלומ
דגש שריסקן, פיר' כשנשקשין
לירוש הדגש מן הכולם חתבין
בסבין ומוטלין חלות חלות, וסמן
ריסקן כזה ששמרנו תפוח שריסקו,
נשבת (דף קמ"ה) אין מרסקין
לא את ששחח, בסוף עוקלין (דף
ע"ח) חלות דגש טלימתי ששחח
ששקסוכלי? עד שירסק. נשבת
(דף נ"ח) אין מרסקין לא את
השג, נשבת (דף ס') ריסק
ס' נשלים וסבין אסד והשלימו
לכיות לחס, פיר' ענין כחשה

של נג לית מעים אלל רסיס
לילם עין נערך נז.

רסן, Ressen, Ressen, רסן, נשבת (דף פ') אט פיה
עב לו מרוסס, נכלל נעוקלין
(דף ע"ו) כחגונין וקדריס חבור
סשירסס, נחולין (דף ע"ו)
מתורסס מכו? פיר' כמו קנה
רלוץ, הספס מורסס נשבת
עין נערך ספס. נניטין (דף
ס"ט) למורסס אכפקא דסמרא
נשבת מלעכא, סכה טעמיס פיר'
נשבת מרסס א.

רסן, Augenbraune, Augenlieb, רסן, נכחיות (דף מ"ד) ואנש
ריסו עיניו כסול ספני מראית
כעין. וסס (דף ל"ח) ריסק של
עין שיקנ. ס"ל חריץ של עין
שיקנ, פיר' נגמ' חורא דרס צעניס
וכייו ער שכל העץ. נקדושי
(דף ל"ח) אמר לו מבין ריסי
עיניך אסח כיכר שכן אלאסח אסח.
בהפורה פרי' נגעים (דף מ"ט)
נשתי ריסי עיניו אף על פי
אמדיקין זה לזה שחור, נכלל
(דף כ"ג) עד שגדר ריסי
עיניך (א"ב פיר' וסנו הפנים אסד

ר' עיסון, וכן וקדמו ופרשו
תרגום בפסוק ואלבש סמך מלכות
הוא מקלקל ב' ר' ע' ש' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל'
פ' גל' ע' ש' ר' ע' י' כ' ע' ש' ל' ע' ל' ע' ל'
ד' ב' ה' כ' ע' ש' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל'
ש' ר' ע' י' כ' ע' ש' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל'
ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל' ע' ל'

רע, חרנוס מסתם לרקיע מלרע
לרקיע, מירוש מלמסס כח
מלרע.

רעד, א פ ק ס ז ז (weld. sparfam a.b. The quilt)
רעד, גלוקים פרק י"א זמר
(דף נ"ז) הרעדום טמטום
לקטום, מ' מים זילנאין זן בקרקע
טיפה טיפה בקליש בלא כס.

רצוד , n . t t e i . n
רעד , נראט מכשירין (דף ס"ז)
המרעיד קת האילן להסיר ממנו
אעים (ל"ב פי' מנענע) .

רעל, אדניס רעולוט כנר
פירטו בערך ערב.

רעל, א לטער, און
רעל, און און און און
און און און און און

רעם, זאזזזזז
רעם, צערשטע רעם, מרשט י"ב
רעם, גבורותיו מי יתנון? פ"ר
רעם, הרעם הזה בשעה שהול
יולט במיקובו אין כל צריה יכולה
לעמוד עליו, משכונן אין במז כסן
סלס מי יתנון.

רעם א טען

רם קא, תרגום בפסוק מסר קח
את הלבוש ואת הכסף שני ימים על
מדיחא קדש לו על רם קא קדש
פי' מקוה .

[illegible]

רע, מחנך און באהאלטן און אונזערע
 רע, אל און אינעם שטעטל
 ללכט, אונזערע און אונזערע
 רע און אונזערע, אל אונזערע
 און אונזערע אונזערע (און אונזערע)
 אונזערע און אונזערע (און אונזערע)

רַע, (I a n a) חתונה
 רב, בתעניות (דף כ"ט) תהום
 אחר לחברו אבנע סימך, קול אני
 רגע' אג שומע פי' קול אני
 ליבורין, ביסוך המים זניסוך
 היין הכמשכים שנקני החמלים שעל
 המזנף, בדכתיב תהום אל שפוט
 קורט לקול גבוריך.

רע, חזק (דף ג'ד) מחיני
פרועין ובעליין המוכסין מאונסין
קצק, מ' רועי נכמה דקס.

רעע, zerbrechen, zerstellen
 רעע, גמרק ג' זכלים (דף ח')
 חנית שכת רועעה כמו מרועס
 געט ברול (א"כ מר' גאוק ורלון
 עזיק ורעיע.)

רעזן, זיין פאך
רעזן, וואס פרעסט אים ירושלים

רעם, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
רעם, מרגמו וירושלמי ואמ' הרם
את סוד ואנת ערע' ית חסדך.
רעף, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
רעף, נבולה (דף ל"ג) אין
מלכין את הרעים; נמנחות
(דף ר') מלכה כופת מלכה רעפים
מ' כלי חדש שעל התקרה. נב"ר
מדת י"א ויסן לו הקנ"ה שני
רצין וקישין זה לזה וילא מסן
האור ובירך עליה וכולי, עד ספני
מס. מברכין על הכר נמולאי שבת
ספני שהוא מקילת בדירתו.

רעין, auslänbisch, Barbarisch, נאכדריין (דף כ"ג) אלס
 אכעכד לכן לרעין כיון שטעלן
 פירט זיך לבער לכפך ספר אחר לרעין
 מרגוס וילג ודעין כלום' נקוסי
 כמודבר נעון דעוץ ואלכי מרגוס
 כמו שטעמט נמקוס' אחר (א)
 שטעט רעין הוואכט לען נחלוף
 ר-ל, צ-ז ..
 רה (רפתא), Reib Reib, מליסר דיפי בעכי כנר
 מ' נעלך בעד, ננרכיט (דף

רפידים, (Rafes (Rafes))
 רפידים, נכבדות (רפ' ה')
 מה לשק רפידים? רני אליעזר
 בן יעקב אומר רפידים שמה,
 רני יחושע אומר על שרבו
 יריהם מדגרי חורס, וכן הוא
 אומר לא הצנו שנות על צנים
 מרפיון ידים.

רפח, (ג פ ח e f מ)
 רפח, ונהיין מורח רוח, חר'
 ירושלמי מרבנין ורפחן רוח (ט"ב)
 נכוסמאות כחוב ואפחח רוח.

אומי מה עמקו, לכך שאל אומי
מה עמקך וכול מדדקך אחריו.
פי' אחר רפסא לי בני דוכס
שחם במקומו דבר עמון.

רפס, *Stehen, abhafft werden*
רפס, דנ'מ (דף ע"ט) שחם
רפס תא דספיכתא פי' שחרפעת
הספיכה בשוללת סניל' ונכנסת
סניל', נקדושין (דף ס"ג) כא
שמעת' דיי' מרפסן אערי פי'
מרעין כגות.

רפס, *Stehen, abhafft werden*
רפס, נכחות (דף ל"ו) סקס
שחמו של סינוק רופס. ירשמי
מפילין נמקיס שרש המינוק רופס
פי' ממרדך (א"כ תרגום ורקע
נרגלך ורסם נרגלך).

רפס (החרפס) *Stehen, abhafft werden*
(א ע י ש ס ז א א א)
רפס, נבנא נפרא (דף קע"ג)
לך החרפס ורחב ריעך, אס
טמון יא לו נידך כמר לו מיסם
ידך.

רפס, *Stehen, abhafft werden*
רפס, מדרש שמוס רנב פרא
ואתם כק"ב אליך את אכרן אעד
משל לאסוכו של מלך קומים אפוסא
פיר' בלשון רומי אר כסיל כמ
רופילין דלעיל.

רפס, *Riphaei Montes* (1)

מפדפסות כנר פירשנו נערך
מרפס, נמילס (דף כ"ו) סאי
מיכוסא דאיפרס פירוש מיכס
שחםלחם.

רפסון, *Schiffbrach, zertrümmert*
רפסון ירשמי דכדריס'ס הכודר
ומחר נניכס טרומיטא רופיטון
פי' בלשון יוני בילס דאחם לנמוע
כססיס פוגלגלס וגס קיראס אומה
טרומיטא עיין סס.

רפילא, *Rufila* (1)
רפילא, אלקפטט ורופילא
כנר פירשנו נערך אלקפטא,
רנאו שרס מואכ ריכו שס מרגוס
וכוו חסן רופילין (א"כ פי'
בלשון רומי אר כסיל).

רפיון, *Rufion*
רפיון, נבראסית רנב מרש כ"ג
ונברשט ל"ג ומקיסי את כל סיקו',
ד' לוי נאס ריש לקיש אומר א
קין אכוס מלוי ברפיון ונא מכול
ונטפו. מחתת כל היקוס בילמדנו
ומטר לא נחך ארנב מלחין ברפיון
ואימתי ירדיו? נמי יחאס על אסמרי
פי' אחר בלעו די'כא.

רפס, *Berbergen, aufbewahren*
רפס, נעדיובין (דף מ') דלויס
לרטינא רפסא לי בני דוכס' פי'
מי ארואס חכרו ססס עלע'לס,
אומר נדעמו שחם נדעמו לכוס.

1) So hießen diejenigen Militärtribunen oder Oberste der Infanterie, die der General selbst machte; jene welche das Volk machte hießen Comitati.

1) An das Dafun der rhyfälchen Gebirge hat schon Strabo.

רף

רף

גריזל דלמי מי' צמני חסרי שדום
גדימי דשאים .

רפף, *Regen*, *regen*
רפף, בחולין (דף ל"ט) וגעוץ
אפילו לט ריפף אלט צפו.
ט"ל אלט צעטן טענן כהרף עין.
צנ"ד מרשת נ"ל למי שרפפס
בלבם ושארם איני נוקקת לניתי
עוד לפיכך מניס קרצנה מרופף
ולקסה שמי מוריס (א"צ מי' בלשן
ישמעאל חנועם פשוידים כמו שפשוים
והיונים עתים והמילדת מחנענעת
צמאצמס ומרשרת טס מאקן עוד
לצעלס טס לא, מרגום ועמודים
יחפלוון ועמודים מרופפין
וכנר כנאפיו צעך דף).

רפש, *Raus*, *raus*
רפש, צנ"ק (דף ל') ולט ימס
אלט רופשו פירוש פלשן רפש
ועיט .

רפיש, *Rufen*, *rufen*
רפש, צנ"ט (דף ל"ט) טף על גז
דקא מרפיש (מרפי כתוב גנוסאלות)
ואזיל קמט קמט, פי' מרפק
ומפתס הארץ לפני הסורש ומתחיה
הקסה כדי שישל טוט למרשס.
צנ"ד מרשת ויגס אליו רמז למבס
ורפש חד רפיש חצת כל פלשין,
ויעוש על המסכה מרגום ירושלמי
רפש נמארימס .

רפש, נפסקא דרני עקס (ט"ז)
צמדרש שיר השירים פסקא כוארך
כטנל ר' זכאי רבס קמר עד שית
ריפע עד סיקצי' שיוקנן טלך
פלבו פפלכיס, פי' בלשן יוני
דומי טס פריס גבוהים צמאון
טטר ויש סופרים שנקראים כן
על שר יפת בן נמר).

רפף, *Regitter*, *regitter*
רפף, מרגום ועמודים יחפלוון
ועמודים מרופפין .

רפפות, *Regel*, *regel*
רפפות, נכעושה מרי"ג בלסילות
(דף ל"ג) כמרגום וסרפפות
טלטורפת, פי' רפפות טלו של
אלקטיות כדאמר נחוספת מרגום
טלו סן של סולרות רפפות
אלקטיות .

רפפות, *Rampfen*, *rampfen*
רפפות, בללוטס פי"ל צמס
(דף כ"ג) הרפפות מהורות
לקדא ולמרום' ולקמט', פי' טקיס
צילס מים שיש צו רפש. הרמג"ס
פי' שבכות של עץ כערך שלפניו.
רפק, *Rappe*, *rappe*
רפק, צמעניות (דף כ"ג) אשכחיס
דקא רחיק רפקס . צעירוצן
(דף כ"ט) ואתא ישראל אקריכא .
ורפיק ניס, פי' קופר.
צמוטס (דף י') קמי רפוקא

רצנע רין (בערך סלקו לר'
ערכים) קרובי ענין סן.

רין (רצין), *Reizlagen, Reizen*,
רין, בחולין (דף כ"ו) סו ארלנא
בהמה והיא מפרנסת אס שחיה מעת
לעת ואקטת כשרה, פ"י מן קנע
רלון, וירעלו וירוללו.
בכור פ"ח בטירות (דף כ"ט) אס
מסר לו חנה מלאכה בנדים בזמן
שהיא רולנת עמלה פ"י דחוקה.

רצח, *Reizen*, אס אס אס אס
רלח, בעמשים (דף כ"ה) וצמכר'
(דף ע"ג) ר' אומר כי כאשר
יקום איש על רעכו ורלחו נפס,
וכי מס למדנו לרולח מעמח?
פ"י מה נלמד לרולח סן כנערס
וכי יש לומר אס יקום איש על
רעכו ורלחו אין לו דין מוס כמו
א סנערס שכמוכ נה אין לנערס
חטא מוס? אלא א נערה גאס
ללמד לאחרים וכמלאס סיא למדס
והוקס לרולח מה רולח יכר
ואל יעמוד כך הנערה המאורסס אס
יאמר לס השמיעי לי ואס לסו אמי
הורנך חכרנ ואל תשמע לו, ואס
חפסס ונחזק עליס אין לס חטא
מוס ווסו דשאלחוס, ונרש א
סכלכה, אלא ניון לכלילו נכפז
מכס לן? אמיס בקל חוסר וכולי
עד דני רבי חנא הקיסא סוס, כי
כאשר יקום איש על רעכו ורלחו
נפס כן כדבר סוס, וכי מס למדנו
לרולח מעמח. סרי זה נל למד
ונמלא למד, פ"י מס יליף נצרה
מאורסס שסיל לנפסס ופסורס סן

רפת, *Reifen*, אס אס אס אס
רפת, בעמשים (דף ח') ורפת
נקר ולתין ומחנן, פ"י מקום דירס
לנחמח.

רפת, *Reifen*, אס אס אס אס
רפת, מרגס ירושלמי סלי סרי
סלין דרפתס קקנטון פ"י סס
נלשן גמ'.

רין, *Reifen*, אס אס אס אס
רין, בשנת (דף כ"ג) אסור
לסרלות מעוס כנגד נר של חנוכה
בננא נמרס (דף ל"ט) חנין וצניס
וצניי עד דלא ארליו חיו. בעמכר'
(דף ס"ח) הרנע מעמח יש לי ואין
לי שולחני להרלותן, פ"י זה אמ'
מעמחי חרס כלומר ספיקת יש לי
ואין מי לפרסן (א"ב ענין סנין
וחלף מעוס, שהמונה סו מחלף
זורק במרולה סמעוס).

רצה, *Reizen*, אס אס אס אס
רלס, בשנת (דף קמ"ד) אסמסקין
היולאין מכן לרלון סמאין ואלס
לרלון סהורין, מלי לסו לרלון
דניחא ליה? פ"י מקבלי סומאסלכני
סכן מסקן, וסמסקין ילין כריכין
סכסר, כדאמרין סן עלולין לקנל
סומאס. נקדוסי (דף י"ד) ססוס
לסרלסס ארין סוס דאחא, פ"י
לסרלות על סענקו כדכתיב לס
יקס נעיניך. ס"א לסרלעס
ארין סוס דאחא פ"י שגדלע אינו
עונד ליורס, נאניס (דף י"ד) ג'
סרלסוס סן סכניס בן סכינאי
הרלה דנריס לכני רבי עקיבס,
פ"י כמו מרין, ואימס סכי סלו

רלן, רכ"ב (דף כ"א) רכ נחמן
אשר בלא רכינתא מי של יאכלו
חולעים.

רצעה, ר צ ע ה, ח ע מ ע ז א
רצעה, בשנת (דף כ"ד) ולא
ברצועה שרגלה וס' (דף כ"ו)
ולא ברצועה שרגלה.

רצען, ר צ ע נ, ז ע ז ט א ש
רצען, בפסחים (דף כ"ה) רבי
יוסי אומר אף הרצען, בשנת
(דף ה') בעא מיניה ההוא רובענא
מר' אמי, מי' האושכך לפי
שמלאכתו במרצע נקרא רצען,
ויש אומרים לפי שמלאכתו ברצועות
של עוד נקרא רצען.

רצף, Anordnen, zusammenstellen,
aufeinanderfolgen, ausstrecken.
רצפה, Ausgelegter Fußboden,
רצף, ניומא (דף י"ט) עמוד
והפנ אסת על הרצפה, בפרקו'
בשקלים (דף ט'). מעשה בכבן
אחד שהיה ממעסק וראה את
הרצפה משוכה, בריש חמיד הגיע
לרצפה והטך פניו ללפון, במגילה
(דף כ"ז) רצפה של אבנים
כואי, וכדמיא ואנן משבית לא
חמנו בארבעה לשחקות עליה,

רובה שהוא מזיד וחיז, כל ללמד
סרובא לנערה וכמלא לסד ממנה,
מה נערה המאורסה ניתן להגילה
בנפשו שהרואה מי שרודף אחריה
לכועלה, ואינו יכול להגילה בענין
אחר בלא בנפשו של רודף, יכרוג
הרודף להגילה, דכמיא ואין מושיע
לה, כל ים לה מושיע מושיע בכל
מה שיכול, אף רוצח ניתן להגילו
לכרדף בנפשו וזה שרגלם ההלכה,
מה לסדנו לרובא בשני ענינים דרשו
הפסוק רבי וחנא רבי רבי.

רצם, Stumpf werden,
verderben, ausarten,
רצם, נביזה (דף כ"ח) שפוד
שכרצם אסור לתקנו ביום טוב.
בכזה (דף כ"ה) חנו רבנן סנדל
דומה לסנדל דג של ים ולד הוא
ממחלתו בלא שכרצם, פי' סנדל
ולד שנחמק ואין כבר אס ובראש
נקנה שכשעצרתו אמו עינדה שוב
ולד אחר ובא שני וקילקל בורח
סראשון ולהכי קרוי סנדל סכזאי
ודל, מפני שנחלקל, ואף על גב
דאיןכאשה מחעצרת וחוזרת ומחעצרת
קודם שחלד, סכי מילי למיהוי
חרויהו צנו קיימא אכל חוזרת

והיו רלו פין ונדלץן בלחד, נפ' אחרון בלכלות (דף ל"ו) כרולף ניו' הפרם בלננים שליכו יכול לסמיטן, פי' אמת דם סגני שיט בדכתיב ואת סיס סודיד מעל סנקר סנקתם אשר סקתים וסן סוטו על מרל פס סגנים, וסומר נגד סעשרי' אשר לסר ספמי ונגד רל פס, בכל סנגדים סרק י"ל ננעים סמי סס סוס רלופ סעטס, פי' לסלחר כסססין סססכס ססססו וססללו על סגור סורגים, נגדס (דף ס"ג) דלסכס סלכולס רלוסס סיסר שט רלסס, פי' דס קס, נג"נ (דף י"ד) סכס רלופין סין לו סקס, סכס רלופין סין לו סרקע פי' סרובס נעועין זכ נלר זכ בלי ספרס נכסס, בלוטר מעורבין זכ לס, כסנת (דף ט"ו) סיכס נייסיוו דרלסינסו סרלף פי' כסן ספור סכרלף סעקע כחלי סכלי כחובו ונכס כלל כסנרו כחליו, לסניו דחיי' שסליקננו ככרי ססרמו סף על נכ דלספס סייט, וסריין סוטסס יסכס עליו, לרנכ סרסס סוטססו דסס רלופ ולסו כלי סוס פ"ל דרלסינסו סירלף ססכרן ססכל לססן דלסר שלס יקננו ככרי ססרמו ליכס, לססן דלסר שסס יססרו סנילס כס יוטס עולס סיכס דרלסינסו כסו סלכולס רלופס, כזגסס (דף ל"ג) סוטסו וסס כלי אשר דססכס ולס כלו סוס דרלויף ליו סירלף, נגרלסס רכס סרסס ו' רלויף רלסן דסיו סנכ

בלולסכס בלוטר רכסס לך וססס עללך בלרץ. רצויצא, ח ז ז ז ז ז ז ז רלילס, נככרזס (דף ו') רלילס רסוים נניעסל כסי נסקס רוסיס סמר לכו כסינו דעל פי' ספרוס על זילס.

רק, חסלססו סללס, סללססו סללססו, ח ז ז ז ז ז ז ז רל, כסוף כררים (דף כ"ס) סס סיו עלין שלס' ססורין ססורין סריקו ססורין, פי' סס סיו סעליס ססוריס ססססס כרילוס שיט לכן כס סין כוסין ללר ססרס. ססורין, דרול סנעל ססיקר, סוריקו ססן כס כסוסין וסוסססין ססורין דליק ססנץ מילולין: סוס סענץ וסריקו ססיסס כנ"ר סרסס פ"ג.

רק, ח ז ז ז ז ז ז ז רל, ככרלססס רכס סרסס פ"ג וירק סס סניכיו ככליין כוריקס כדכתיב וסרק סניס וסגור, ריט לקיט סמר בלננים סונות וסרלסס סוריקן סס"ד כירק רל סרין ילידי כיתו כעלונכיתו שסס סגסס כססו, כנדרים (דף ל"ב) ספמי סס כענכ סגסס. סניכו וסססכנז כניו ר"י סכס? ססמי שסס ססגריס כסלסדי סכמיס סל' וירק סס סניכיו ילידי כיתו וירק סס סכיוו רכ וסוטל סר סמר שסריקן כסורס וסר סמר שסריקן כסכ.

רקב, ח ז ז ז ז ז ז ז רלכ, כע"ל (דף פ"ג) וסרלססס

הואל תיך לישלו ולטכול אומי
 אינו מטעם נטלן מטעם טללדראק
 אומא כמי טאטו, אף על פי טאילוש
 בפי פירוש בון שון וביאורו נז,
 טאין רבאדין אום טאטלן, וכן
 כל דבר טטקל טואאק אינו טלן
 בפי טאטלן.

רִיקָם, (Stadt v. St. Benjamin),
 רִיקָם, בְּמִין (דף כ') סֶף סְפִיט
 מִן הַרִיקָם וּמִן הָאֵסֶר, בְּנִדָם (דף
 כ"ו) כָּל הַכְּתוּבִים סְפִיטִים מִדָּקָם
 מִסְתַּדֵּן, מִירוֹשׁ קִדָּשׁ בְּנִדָם מִלֵּךְ
 רִיקָם גִּילָה: (עִיר מְכֻנֶּה בִּיהוּדָה
 יִם, כ"ז לְמִסַּע בְּנֵי בְנִימִין).

רָקֶם, אֶפֶס זֶה הַלֵּל
 אֶפֶס זֶה הַלֵּל
 רָקֶם, נִחֲלֵן (דָּף סֵד) שֵׁם
 רִיקָנוֹת וְיִקְנֶה מִשְׁמֵן כִּמְדָּשָׁה
 וְהֵם (דָּף קִבְלִי) בִּיגֵם הַרָךְ
 פִּרְוֹקֻסִּים מִסְרֵם, וְיִקְנֶה כֹל
 שֵׁם מִסְרֵם, בְּדֵם (דָּף כֵּד)
 שֵׁם מִרְוֹקֻסִּים מִגֵּן לֹכֵד
 וְלִנְקָם, הִירִי שֵׁם מִסְרֵם
 מִסְרֵם מִרְוֹקֻסִּים מִפְּוִרֵם כִּלְדֵם
 שֵׁם, וְשֵׁן בֶּם לֹא הִינֵן זֶדֶר וְלֹא
 מִסְרֵם נִקְנֶה מִסְרֵם לֹכֵד וְלִנְקָם,
 וְנִסְוֹף מִסְרֵם (דָּף לֵם) רָקֶם מִ
 בִּמְחִימוֹת שֵׁן, רִדְמִי לֹא נִסְוֹף שֵׁם
 רָקֶם מִ מִ לֹא בִּמְחִימוֹת רִיקָנוֹת
 כִּלְדֵם שֵׁם בִּמְחִימוֹת מִסְרֵם
 מִסְרֵם שֵׁן, מִסְרֵם מִסְרֵם
 מִגֵּן כִּלְדֵם מִ גֵּן דֵּם, בִּמְחִימוֹת
 (דָּף גִּבִּי) רִיקָנוֹת מִסְרֵם
 מִגֵּן מִלְדֵם שֵׁם, מִגֵּן מִגֵּן
 מִגֵּן מִגֵּן גִּבִּי מִגֵּן

אל פונדי בוכנים, פתחם ופתח
מים ודרכם דעם:

רקד, אנטאנז, מנטאנז
 רקד, נמדים (דף כ"ט) למסר
 מחיבא מסרם נרקורי דלניך,
 מסר לים לר' ק' קוס רקוד,
 בריג מנלם ליכא ושר בשרים על
 לב רע, כל דומד ומרס לט פאיל
 נאדנל דר קדס כל דומד ומרס
 ברה דמסלס לט מע (יכ נעברני).

דקדק, נשנית (דף ע"ג) השוואת
זה ודקדק עי' סמיל לכול ופסולת
בכז' לשם הפסול' כשין עמרורים
ביא' יחא' שכז' ונשא' כלכול ולם
כלכול דק ופסולת גזם כשין מן
יחא' כלכול ונשא' הפסולת.

[illegible]

רָקִיק, חֶסֶד וְחַיִּים, חֶסֶד וְחַיִּים
 רָקִיק, נֶזֶק (דָּף י"ט) רָקִיק
 לִבּוֹ מִשְׁמַח בְּחֵלֶק, פִּי קִיּוֹם לֵן
 דְּחָלָן מִפֶּה מִיָּדָה לֵם חֶסֶד וְחַיִּים
 קִנְיָן בְּחֶסֶד וְחַיִּים לֵם חֶסֶד וְחַיִּים
 חֶסֶד וְחַיִּים לֵם חֶסֶד וְחַיִּים
 חֶסֶד וְחַיִּים לֵם חֶסֶד וְחַיִּים
 חֶסֶד וְחַיִּים לֵם חֶסֶד וְחַיִּים
 חֶסֶד וְחַיִּים לֵם חֶסֶד וְחַיִּים

מצות ס'ר נים כ' אלקד מרם
לפרס שטינס בלם לנים דברי ר"ה,
וסכמים אומרים לרבות סם בדקיעין
מאן פמיס? ר' יוסב בר יוסב
היא, דמיט גסן לה אב ר' יוסי
בר' יוסב אסר פין פגזין אסו
רקועין ספי' אסורי בית הכפרת,
פי' אפי' אסורו בית הכפרת מבסון
לעוש סקיר, דספס נמי קדינל
בית כ'.

רקע, *Reich* אשכנזי
Reich אשכנזי
רקע, נמ"ק (דף כ"ס) סאן
פזע, סאן סקן, סאן. רקוע,
בלומר מי יכול לספסע ולספסר
באומה שעכ.

רקע, *Reich* אשכנזי
רקע, נעירוזן. (דף ג"ג) ספרי
לפמין סרקיבו לסכין, פי'
ככו ספסמין אברו אסו' סלאן ספרי
מספרנו לכו סרקיבו לסכין
נערו אסון לטעם לטעם ספרי
כאכנ, ונא לי כסן שני פופ' וכן
אכוי נקראו כן אסן מגידין נעלם
סעמו' איו עם כוא סן סלילכ,
פי' אסר ספרינו ספרינו כספרינו
ספרינו, סרקיבו סוליל ספרי'
לסון עכין וירקעו.

רקק, *Reich* אשכנזי
דוק, רוקא, *Reich* אשכנזי
דקק, נכמות (דף כ"ד) דוק
אכוא למעלס מן סכילכ, אסר רבי
סוליל וספרינו אסר סלס, פריס
ספרינו דוק נכילס למעלס, אסר
לספרי אספרינו ספרינו אספרינו

רקק, *Reich* אשכנזי
רקק, נכמייף כיג נכילס (דף
י"ד) סרוקנל ספרינו נכילס
פי' נכיל סול ספרינו נכילס
לסוע ולספרינו ספרינו וסול ספרינו
ספרינו ונכילס יספרינו סרוקן
ונכילס דרי'סורל (א"כ) נכילס יוני
כן סמו ונכילס רכק נכילס פניסו).

רקע, *Reich* אשכנזי
רקע, נכק קמל (דף קי"ט)
סודס רב סרוקנל פירוס
ספרינו ספרינו ספרינו וספרינו
לכילס, נכילס דמגלס איכס קסין
ספרינו אסו לך וסיל נכ כ"ד
מ. רקועין אספרינו מן סכק
ומספרינו מן סכק, פי' סלוק בלוי
יס לך וכו' כ"ד ספרינו אסר ספרינו
כ"ד אסר ומספרינו מלך אסר,
ונכילס נכילס וספרינו ספרינו
בלן ומספרינו, סוי למספרינו
ספרינו ספרינו ספרינו ספרינו
פי' לסון יספרינו ספרינו ספרינו
גול ספרינו סרוקנל, גכ"כ
גספרינו (דף י"ט) וסיל מן רגילס
ספרינו סרוקנל לספרינו
(א"כ) ספרינו נכילס וסיל, ספרינו
ירקעו). גכילס סרוקנל נכילס
ספרינו נכילס גכילס.

רקע, *Reich* אשכנזי
רקע, נכ' ר' נכילס (דף ו')
ונכילס (דף ס"ו) מוסר ספרינו
ספרינו ספרינו. נכ' ר' יקועי
וספרינו לבי' קדס ספרינו,
נכילס (דף מ"ו) וספרינו גכ'
כל ספרינו (דף ל') גמל לכו

שפיטאל, געלט, געזונטהייט, רר
 רר, געוילן (דף ע"ז) דלמס התם
 דקני פאכט ריריט, פי' געקופ
 שטענדיג זעלבס ריר ומוילא מקום
 אפערט פאריר צוזאך העלם האב
 כנשר, אלל העלם שלט נמשך אליו
 ריר והיא סלקותיות, אין העור
 פאב כנשר, נקדר במין עננת וכו'
 בערך קד (ח"ב בנוספות כתוב
 דקני פאכט ריריט ופירש רש"י
 טהומים העור זעלו צטרק שני

רשכא, זעגט זיך אסאך
 רשכא, צווישן (דך ק"ל) צענט
 (דך ק"ל) לוי אקלע לני יוסף
 רישכא מי' רש"י לני צענט
 לען אן פורשן רישכא לני
 צענט צווישן רשכא צענט
 און צענט רישכא: רשכא צענט
 דך צד.

[illegible]

רשע, נשמה, נשמה, נשמה.
רשע, נשמה, נשמה, נשמה.
רשע, נשמה, נשמה, נשמה.

רשל, משפחה אשכנזית, רשל, נזמים (דף י"ט) סבורנין
סיו פרושלין מכולקין שמוסקין
ועבר ענדוסו בארם, כל ידיס
מדינים מרגומוכל ידיס ישראל
וכן מקו ידיס רמות.

[illegible]

רשון (רשנא רשנא רשנא)

רשון, בחולין (דף ס"ה) סלעס
זה רשון בנדה (דף כ"ה) ת"ר
סיוהו ספיר מרוקס? אנת שאל
סומר מחלת ברייתו כרשון וסחי
עיניו כסחי טיפין של זנוב וכולי
(ס"ב בנכסאות פתוב מחלת ברייתו
מדלס בויקדל רבה בריש ששה כי
סוריע כסומי עקן לבשו זה הספיר
וערפל מחולמו זה השליט.

רשנא, רשנא רשנא רשנא רשנא

רשנא, מרגוס יכתה קלן יסתרנג
רשנא כס בפסחים (דף ק"ו) אמר
ל' ריש חכמי דנאים כספניות
פ' גברת הזולטת עליהן.

רשנא, (רשין רשין רשין רשין)

רשנא, במסדרין (דף ל"ד) סחי
רשנא להאי מדלסנא, נעל סערק
גרסדלסנא ודנריו נכונים עיין סס.

רשע, רשע רשע רשע רשע

רשע, בקבוצות (דף ל"ס) ונכס
במל (דף קל"ו, ודף קע"ד)
ועלדין (דף קע"ד) סיוהו רשע
ערוס? זה המסיל עלה למכור
בכסיו פרבן ססעון בן גמליאל ביש
כוסלן סעיקד, וסס ספורס דלכניס
ככמי לך וסחדיך לפלוני וירד ראשן
ופסר וסכל, ססני מוליס מיר
סלקיוסות, דנרי רבי, ר' ססעון בן
גמליאל סומר סין לסני סלס מה
ססיר ראשן, במסדרין (דף ע"ו)
סין לך עני בישראל סלס ברשע
ערוס, וכולי עד סיוהו עני דסע
ערוס? זה הסססל סמו בוגרס, 'עני
דסין לו ממה לסכור סססס. ורשע

סססכנס מלסססס ססס סלך וססס
וערוס סססססס סססססס ידס.
בססססרין (דף כ"ג) סמר רס סס
כססן קריקן רשיעס בר רסיעס
וססילי לרשיעס בר לדיקס ססס?
בו ססו ססס דלסר סס סבס סס
ססלס סלס ססו כוסבן בו קידס
כוסבין בו סול, כסר סססן בו כוין
סומרס סרור סס ילד ססר סס
גידל סרור סס ילס ססלס, כסרסס
(דף ע"ו) סמר רבי עקינל
סססס לס ברשע בן רשע וכל.

רשית, Rith, Rith, Rith

רשית, בנכסות (דף ס') סמר
רבי ילחק כל הקורס קרסלס סס
על סססו מוסיקן כדילין סססו,
דכסיו ונני רשע גביכו ע"ף וסן
עוף סלס דברי ססס, סל' ססע"ף
עיכך בו וססכו, וסן רשע סלס
מוי קין ססל' מו רעב ולססי
רשע, סמר ריש לקיש כל סססכ
בסורס יססדין כדילין סססכו ססל'
ונני רשע גביכו עוף, וסן רשע
סלס יססדין סל' מו רעב ולססי
רשע וסן עוף סלס סורס,
בסססס (דף קי"א) רבי כיגרי
רססי (ס"ב בנכסאות כסר דבי
סיגרי פ' רש"י סדים סססיס בננס
ססס רססיס וגרסס נעל סרדך
ככנס סבניס כפסס יס רססיס).

רשק, רשק רשק רשק רשק

רשק, כסס (דף ק"י) וסססל
ווס כסרסס ריסקס, ככנס
מליעס (דף ק"ו) דכל כסרסס סו

לכרמט ר' שקס, מ' מרכס
שזה משקל שקל כסף ר' שקס
אורי"ל, כפיים עם נרדים
מרגומו כופין עם רשקין נרד
וכרכים מרגוס ר' שקס וטוריקא.
רשש, ז ז ז ז ז ז ז ז
רשז, ננדס (דף ס') מנו רנן
סי א הוס במולת קרקע? כל
שמעלה רששין מ' כשחורשין לחסה
מעלה במחירשם סמיכות סמיכות
למה ולין עפרם מסוס נידוע
של נענדס.

רשש, (ד ש ז ז ז ז ז ז)
רשז, נמ"ק (דף י"ג) רשז
חילקאטריגים וטיכני, מ' המשרין
מבואם חדל למרמי דהיינו חילקא
(ס"ב מ' כמו רסם אכל בנוסמא'
כתוב רשזי סלקה ופירש רש"י
דמי מבואם לוטאנרים חדל לשנים,
ומסייע גרמח רש"י כל דמתן נמדק
מי שסבך דמועד קטן ופדשושום
ומוכרי גרוסות).

רשז, ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז
רשז, נמ"ק קטל נאנז (דף
ג') ואל סמודע לרשום, נמדק
גני (דף ג') כוי זהדין ברשום
סללה של רשום נריש גמרא דשנת
(דף כ') פירו' שמעללן עלילות
על בני אדם, וזס (דף קכ"א)
דיקא מחגיטין כותים דשמואל,
דמתן נמדק גני נמבאירק (דף
מ"ס) עיר שישאל ועובדי כוכבים
וכולי עד לס יס נה רשום רוחן
סיד, ניומא (דף כ"ז) ופדשושום
סקרנא נעליה ערוס נכנס לה

(194)

וערוס מלא מוסנ, ולואי שחמס
זימס כיליאס, נענודה (דף י"ז)
לעלוקה שמי ננוס כב סב קול שמי
ננות וכו' עד קול גיכנס נעווקת
ואושרת כניאלי שמי ננות שאומרת
נעולם כזה סב סב, ומלי כיו? **רשז**
באפיקו' ופדשושום של עובדי כוכבי'
נפ"ג דברים מענידין סת האדם על
דעתו ועל דעת קינו וכו' עד למנעי
עליהו רסמי מלכני הקדוש נרוך הוס
שילכו סבן דלא לימי לעבור על
דעתו ועל דעת קינו רוס רעס
מילמא ידיעה סיס דמענידין סומו
על דעתו ועל דעת קינו שאומסין
סומו על כרמו לעשות מס שאינו
רשזי ולעבור על פסלות, וגס
דקדוקי עניות מניאין סת האדם
לידי גול וגניבס וכוז כדכמינ סן
סורש וגננמי, ופדשושום סבן
משרמי הסלטוים סבן סמיד נמדק
ואוים ומטייראין על נפסס ומייסס
סלון לנגדן, ולזי ג' ייסורין קשים
ספער שיש לבן כפרה דקדוקי עניות
ומולי סעיים ופדשושום (ס"ב מ')
ענק ממעלה ושררה מלשון רשז:
רשז, ז ז ז ז ז ז ז ז ז ז
רשז, ופדשושום נמוס כנר
פירשט נערך סעד. נערוכין (דף
ס') סכס סקרא סדמי סמינא זמן,
ססר ליה רשום לס קא מנעיס
לי, כוי קא מנעיס לי חוסס, פירוש
זה סלסה מנרך סהחייכו על קישום
ודילוע רשום הוס ואינו חוסס
לני סלמי על סחוסס (ס"ב לסן
סקרא כרשיון כרש).

בא לעולם. ספר אחר ראו לו
כי טוב טעמו הנפל שלא בא לעולם,
בר'ה (דף כ"ה) ראו לו שיכול
שני עשר סדר במטה.

רחת, רחם, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי
רחמי, רחמי, רחמי, רחמי

רחא, (רחאח. ח.)
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא
רחא, רחא, רחא, רחא

רחוות, (רחוות. ח.)
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות
רחוות, רחוות, רחוות, רחוות

רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח

רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת
רשת, רשת, רשת, רשת

רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח

רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח
רחח, רחח, רחח, רחח

כנה עזה נהן מעשה ונסתלקה תורת
בלי מעליבן, ואן לייכין לא היא
ולא טעילה, כי צעיקן מעשה לסלק
תורת בלי מעלים מעשה לקלקל.
כגון שצירם וכיוצא בה, אצל רימקד
ותיקון שפוא חחק לכלי מחכות אינו
מעשה למסר ולא לנטל כטומאס
מעל הטבעת לעולם, פ"א רימבן
באיר והשיר קליפתן ונדקדקו ואס"ב
הטניקן וסמים באים אליהם שכל
לד וליכא חליה, ולפי זה הפי'
לפילו לאחר שמלטק יכול להטבילו,
בשבת (דף י"ו) נטמא כל כלים
ואברתן וכמנתן ללודף ורימבן
ועשאן מיד כלים, פי' רימבן
זה כמו התיבן וכן הא דגרסינן
בעצורם (דף כ"ב) צעו רב הטובל
רימך בלי ללילים טפוז פירוש
שכרו וכתבו ועשאו בלי לכחילם.

רתך, רתך, ח א ג ע ה
רתך, חרנוס וראס רכב ויחא
רתך.

רתם, רתם, ח א ג ע ה
רתם, כנכא בתרא (דף ע"ג)
עצב סמחרי סוו גומרי רימסי
סוו, פי' גמלים של דות' שאין
כנכין מהרם (א"ב לשון מקרא זה
גמלי רתמים).

רתע, רתע, ח א ג ע ה
zurückweisen, zurückheben,
ח א ג ע ה ט ו ז ש ז ט ז ט ז

שלא ירמיח, פי' חסרת קצלה
בדס שזמרתיח ומודר כל דבר
לחמוספת המידה שלו כשמרמיח
על המדה צליקן סלק אחד משליש
ושש בלוג, וס פי' רבי חננאל,
יש מפרשים כשמשלש המדה מדבר
לח צבה עולה הקלף למעלה וראית
מלכה וכשתכנס נחמיה, צברית
(דף כ"ט) לא תרמיח ולא תחטיא,
מרבית חביאנה מרגום ירושלמי
טרמיח יתיבה וכן מרשם, צריש
טבול יוס (דף ע"ג) רמיחת
גריסין של פול ראשינה ורמיחת יין
חדש פי' רמיחה בלשון טענה
וחרגומו כקלף על פני מים
כרמיחא על אפי טיח, וכן הא
דאמר במזורה שלא ירמיח
ונלישנא דרבנן אופיא.

רתך, רתך, ח א ג ע ה
zerfüllen, zusammenfügen,
רתך, בשבא (דף כ"ב) וטובלין
בטקופין (גמרא) אמאי וכו' איכא
חליה דופריק רבי אמי כדרימין,
פי' רימבן באור ונעוד השירין
כסו גמלים לוחשות הטבילין, וכמים
באין אליהן שכל לד וליכא חליה,
ואמר רב כאי פירוקא דרבי אמי
דלא כרבי ינחק נפסא טיח, דאי
אלעז דרבי ינחק נפסא, טבעת של
בהמה יורד לקנל טוטאס אפילו אם

רחק, ח ה ו א ב
רחק, נבנא מליעא (דף ק"ו)
הא דענד לא אורא ורימקא, מי'
אורא חוסא, ורימקא מיא על
סוואה.

רחק, verammen, verammen
רחק, בפטיקא דארימא וביקרא
רחק אחרי סווא מראש לחד, כי
בחנולות מנאח לך מלמא, ר' נבא
אמר לך דאס לאקע עלמא נאמא
שאס ירמיק יפאטו נ, ר"א
נאס ר' יואע נ לא עמא מל
מא' (ל"ז ענין סגידא וכו' לאן
מקרא דמאן בוקא).

אחור אורא ורימא לאמא
סאינא אורא מרמא ורימא
קדל קרא נעלי דנא.

רחק, Mordetammer
רחק, נפאסיס (דף נ') למא
אמא מיא אורא זמרא, ר'
נאמא' נבנא מליעא ונבנא מליעא
(דף נ') האורא נא מנארו מעמא
נא רימאס לא חמא, אבא רימאס לא
יד לא ירחק על נבא יין ספא
אמאן אס הכמאס (ל"ז פא אורא
לא יין לא של און ובלאן יא
קוראס מראק לאורא לא נאמאס לא
לא און).

ש

(נ) שא, a s a b e n
שא, נר'ס (דף כ') ונפאסיס
(דף נ') משיאין פאואס
פא' לאן יקרא וליאס, נ'
נאמאס ויאסא דורא ופאמא
ואוקראין דא.

(נ) שא, a s e n
שא, נאמאס כפאס על לאמא
און מאסן גדול.

שאב, anschauen, anschauen
אבן שואבא, (Maget)
שאב, נאמא, (דף כ') נאמא
שאבא שואבא, נאמא בוקא
(דף ס') סאס פאואס באמא

(ש) a s e n a s e n
שא, נאמאס נא' ויא' נא
פאמא נאמאס, אבא לאמאס
ואמאס נא' ויא' דא נא, מי'
נאמאס ופאמא, נאמאס ופאמא
נאמאס ופאמא, ופא' נאמאס
האמאס נאמאס, אבא נאמאס
נאמאס.

(נ) שא, a s e n a s e n
נאמאס (דף נ') למא נאמאס
גידא נאמאס? נאמאס נאמאס
און נאמאס נאמאס נאמאס
נאמאס (ל"ז און נאמאס) נאמאס
נאמאס נאמאס נאמאס נאמאס.

1) Die Abetung der Steine bey den Alten von der wir bei

פיר' סמים סשטונין נאמנע   ברעקט וואסני ואדנני, כ' סין
 סמקום: ונפמדים דף ע"ד סאן   ען אלו: רעס ערך שגא
 דמרי משאב שאיבי ענינו יניקה   שאל, Berlangen, bitten
 משיכם ופליעם ופאם סלעק   fragen, b o r g e n.
 אבן שואבת.   שאל, אף נקול שאלנו ואוכל
 שאג,   על פיו, בנר פירשנו גערך דמאי
 עטנ, מר' נפמק רסיעני ברומים,   גערך סוד, נינמוס (דף ס')

reits (2 Ab. S. 260, Numert. 1) gesprochen haben, scheint aus der unerklärbaren Kraft des Magnetsteins entstanden zu seyn. Es ist kein Wunder daß jene Biegenmenschen dieses außerordentliche Phänomen als eine eigene Gottheit anfaunten, da das aufgeklärteste Jahrhundert nicht einmal eine Hypothese erflügelte um darüber Klar zu werden. „Was ist träger als der starre Stein — ruft Plinius (XXXVI. 16.) aus — und dennoch gab ihm die Natur Gefühl und Hände!“ Natürlich daß Aberglaube und Götzenwesen in dieser Erscheinung, für Priester und Volk einen hebrutenden Spielraum fanden. Was war der berühmte schwarze Stein, der nach der Sage nahe bey Pessinunt in Phrygien herabgefallen seyn soll und als Mutter der Götter angebetet wurde? Was jener schwarze Stein den der Tempel zu Mecca aufbewahrt, der früher ein Abgott der Araber war, und den der Moslim zum Andenken Abrahams und Ismaels verehrte? Wenn wir an den Magnet denken; so künnten wir wohl der Lösung des Räthfels als welches uns die Verehrung der Steine oder Bützlen erscheint, nahe seyn. Der unwissende Pöbel nannte, nach dem Berichte des Plinius (XXVII. 15) das magnetische Eisen, Ferrum

(דף ק"ב) חזקל אשריניק דלחזק
 היה אזל אליהו ואסאב למשאל
 ליה טעמא, קוסם וזקן פרעס
 משתאיל וסב.

שארל, ש א ר ל, ש א ר ל,
 שארל, בנדרכת (דף ט"ז) מלי
 דכתיב שארל ועוזר דסם ודולי.
שאמם, (ש ע מ א ש א) (ש א מ)
 שאמם, מרגס ירושלמי ויכס
 את מחנה טלרים וששמים ית
 משרית מלראי כמו שפמם.

שארי, ש א ר י, ש א ר י,
 שארי, בצ"ז (דף כ"ט) חדס
 חזון שארי ולפעמים כתוב שרי
 פי' ענין שרי.

שאן, ש א נ, ש א נ,
 שאן, מ' קנורח כלע שאני ופעמאס
 נראה לי שיש לגרסם ופדעמאס.

מם לבזיר מלרע שכן יסנו בשאלה,
 פי' ויתכן לו פישאל על כזירמו
 ויתרכו קדם ונמלא שלם יהיה כזיר
 לפיכך לאו אלו קל הוה לפיכך עשה
 דמי ליה, בנצח מליעא (דף כ"ז)
 אסר דב נקמ שויל בטובו למלם
 פי' יש לשויל להשחמם בכלי שאלו
 לעילם בטובה שחזיק למשאל
 כשהשאלו וה"פ בהשמיט שאלו
 מכלה אוחו הכלי, ואם קנה מן
 כהשאל ששאלו, לשאל להשחמם
 בו בכל מלאכה שיחזיק לו להשחמם
 בו בכל מלאכה, ואף על פי שהוא
 אסר וכלה, ואם לא בשאר ימיו
 אלא ידושל אוחו הכלי וכלה ואסר
 כולו ממחם כמלאכה שהיה מחמם
 בו מחזיר לו אוחו חיד ומסור,
 וכו' ומכר ליה קמים, במנהדרין

die Etymologie nicht auf jenes Ereigniß, sondern auf die Bedeutung
 des Wortes **אל** — **כח**: Wohnung der Kraft selbst bezie-
 hen, wenn wir unter diese Wäpplien, Magnetsteine verstehen. Wenn
 der Talmud (Sanhedrin 107, 2, Glos 47, 1.) erzählt: daß
שאפי (Diener des Propheten Elia), den Apis, Böge des
 Jerobeam vermittelst des Magnetsteins in der Luft schwebend erhielt,
 so fand dieser später an dem Baumeister Dinocrates einen Nach-
 ahmer dieses Kunststückes. Dieser Architekt hatte angefangen zu
 Ehren der Arfinoe auf Veranlassung ihres Bruders und Gemahls,
 des Ptolemäus Philadelphus, einen gewölbten Tempel von Mag-
 netstein zu erbauen, um in demselben ihr Bildniß aus Eisen in
 der Luft schwebend anzubringen. Der Tod des Ptolemäus aber
 hatte diesen Bau verhindert. (Plin. 1. c.) Auf eine ähnliche Art
 soll auch der Garg Mahomet zu Mecca, dem Pöbel ein Wunder,
 in Lüften schweben.

המנוחה אשרוה שמי צינים על
סקורם והשכיבה על הקרקע
בזמן שאין שם מחללת ולא מעצור
יש בה דבר רע, ואמר הנאן ולא
מורג לנו מהו? מי לאו דקאמרי
מאס זוגי שמי גרים ונ' קאזין
ושני אגוז' ודבר אחר סלכס למשה
מסיני, וגארו רבותינו על כולכו
צני מאס דבר אחר, להודיעך דכני
מילי דאית זכו שמי בניאים וזית
זהו הלכס למשה מסיני, בצרכות
(דף י"ט) שז ואל תעשה שאני,
פי' לא ענש חקדוש בריך הוא פטמס
ובטל מלעשות פסע אלא ענש כרת
לעבור ולמי שלא כים בדרך רפוקס
ובטל ולא עשה פסע, ולא עבר
המיעמס אלא מפני שגרים לבטל
פסמס ויכול לעשות פסע שני, חכו
שז ולא תעשה שאני, כלומר קל
כוא זה ושפני כך דקאו כנוד מס
מלס, אכל לאו דכלאים כיוולס נז
שחול לאו גמור, סינו נדסה מפני
כבוד הגדיות, וקיימס לן דמדין
גליזים וכנשי עלדות ולולב ושופר
והוסס וערל ואומל, בני כולסו שז
ולס תעשס נכסו, וכן בפססס
(דף ל"ג) וביעשות (דף ל').
זה פי' ר"ח, ורב כאי גאון פירש
האי גדימס של הולך לשפס אס
פסחו, סינו מיירי כנזיר אלא בשאר
אדם, והוס לים פסע מלות עשס,
ולענן מס מלס כאמר לו שז
ולס תעשס פססולימי שסיפס מלס
עשס שהיט קלה, דדינן לס בשניל
כנוד כגדיות, אכל כלאים שסוס

שאר (תפלה), der Schluß,
 a e i u e i g e,
 שטר, ניוטא (דף ס"ס) ונסתם
 (דף ל"ג) ועל שטר תפלת ממנו
 נגמרת.

שאר, פ, ח, ט, ז, ה, ו, א
שאר, נכתובות (דף מ"ז) שארם
אלו מזונות, וכן סוף קוסר
ואשר חבלי שאר עמי.

שאת, (ז ז ז ז ז ז ז ז)
 שאת, בפסחים (דף ל"ו) כי לא
 מובל שאת וזמן ששמו שלם
 שביים ויבולי.

(נ) שׁב, חֶשְׁבֶּנֶת, חֶשְׁבֶּנֶת
 ז, נֶחֱקֵן ב' בְּלִבָּת (דף כ')
 וְחִלּוֹ בַּלְּחֻמֹּת בְּזִית וּבֹשֶׁב'
 ב' כ' כִּי מִיִּבֶּ מִרְחֹק

[illegible]

בפ' יום הכיפורים (דף ס"א)
ואף על גב דקא מסבר ליה נשיני.
בגב' במרס (דף ל"ו) מימר סמר
כל שיבא ושיבא דברבא ליעול
בס, פי' סורה של סטריסה יכנס
סה, בפסחים (דף ע"ד) וגימי
דקל כיון דלית ביה שיבי סמיק
מיא פי' אריות כמו אדות שנעץ.
שִׁבְרָה, ז א ב א א א
ש ב ז, בשבת נמרס (דף ק"ט)
יועזר ולישליקה לשיכרס בי שגני
פי' בן השמשות פ"ס בן שכוין,
מר' טשכנח מ ש ב ב ס"ס בי
שיכבי פי' בנית הקברות.

שִׁבְרָה, (ש א ב א א א)
ש ב, ארמית אגוסרי מי ש ב
שיינן עיין צורך סרן. בשבת
(דף קכ"א) אחי זקא ושייב
מיליה פי' ענין שביב.

שִׁבְרָה, (Sieben, die Bah) ש ב
ש ב, בארמית (דף ע"ג) עשרים
ושב ביעי פרגוס ירושלמי שבע
שבתות שנין שבתות.

שִׁבְרָה, (Einfangen, gefangen nehmen) ש ב
ש ב, נבא במרס (דף ס') מלי
מלכ רנכ? מדיון שבוים.
בגב' מליעס (דף ל"ג) סול
שגבי שמיס מעיס.

שִׁבְרִית, (Scheitelfeuer) ש ב
ש ב, נמוסס (דף כ"ג) סלמנס
שגבית פירוש שכולת שונכס

לס מעשה לס דמיק נשגל כמוד
סגריח, ומעשה בינסוס (דף ל')
דמרין גלית ובנשי עלית וב' ש ב
וסל מעשס אינון ולס קשין על
סלס לס מעשה, פי' מגנלס ש ב
וסל מעשס סלסי לכבי יכללגטל
סלס ססס ססס כמוד סס סלס,
דלסו סיסוד גמוד דעניר נידים סוס
דלס עניר כלס, סלס יושנ ומסגטל
מסלס עשס דססס, סכל כלסס
דעניר נידים סין דוסין סוסו ססס
כנודו, ננ"ק (דף ג') רני סיס
דד סנס כס יושנ דדנר, פי' יושנ
עין דדנר ולס עסר על נירור
סמר עדיין לרד עין.

שִׁבְרָה, א א א א א א א
ש ב, א סלס שיבכ וז סלס ניקס,
כנר מלסנו צערך זס, נחלסו
ש ב מדיעסו כנר פידסו צערך
ד ע. נגראשס רנכ פרגס ס"ו
וסן לך סו בי סולמס, ד' פססס
כס' שו בי כנר ד' מלכיות שיסרלל
ככנסן סוסן סלסו ויולסן גלסו.

שִׁבְרָה, א א א א א א א
שיבא, א א א א, א
ש ב, בשבת (דף ס"ו) וישב
מס דגריס שפס ב ב ין דעסו סל
סרס, פי' שזוברין לבו סל סרס
סנמיק סבי שגביס יסוס וסנעס
שיבי משנעס כסורי. כסכהדרן
(דף ס') וסכוריות (דף י"ס) רכ
סונס דריס מרס

וּבְמִשְׁכַּח (ק' כ') בְּקִי בְּבִי   דֵּר עֵט בְּזֵי, שְׂבִי
 בְּכִי בְּכִי בְּכִי (ק' כ')   בְּכִי בְּכִי (ק' כ')
 בְּכִי בְּכִי בְּכִי (ק' כ')   בְּכִי בְּכִי (ק' כ')

1) Ich halte es für angemacht, daß der hier befragliche Fisch derjenige sey, der bey den Griechen *έλλοψ* daher bey dem Dvib Hellops, bey den Römern Actpenser, bey den neuern Schriftstellern Sturio; in Italien Sturione und wenn er Klein ist Porcolletta (*שְׂחִינִי*), in Frankreich Esturgeon, in Montpeller Gréal in England the sturgeon, in Spanien Esturjon, in der Türck Surak oder Syrak, in Rußland Ossetrina, in Pohlen Czetzugi und Juaziott, in Ungarn Karischecke und Ketschegi, in Oesterreich Schirt und wenn er Klein ist Stierl, und in Deutschland Stör heißt. Der Körper ist lang, gestreckt und edigt, der Kopf läuft in eine stumpfe Spitze aus, und ist unterwärts mit vier Bartfasern, der Rumpf mit sieben Flossen und verschiedenen Reihen Schildern versehen. Sein Hauptaufenthalt ist in Meeren; er gehört zu den Zugfischen, steigt wie der Lachs in die Ströme und Flüsse, und pflanzt sich durch Kogen fort. Die Mehrsten werden ungemein groß; so gedenken mehrere Naturforscher Stöhr von 900 und auch 1000 Pfunden (S. Bloch's Naturgesch. der Fische I Th. S. 72.)

Der Kalmud (Shollin 109, 2) und noch deutlicher der Rib-rasch (Bajitra Rabba 22.) bezeichnen den befraglichen *שְׂבִי* als ein Aequivalent für Schweinefleisch, und dieser Stör hat in der That nach der Uebereinstimmung der Naturforscher, den Geschmack dieses Fleisches und eine gewisse Identität mit den Eigenschaften dieses Thieres (S. Richters Ichthyothologie S. 237. 238 u. 719.) Seine *Kabrana* ist sogar wie jene des Schweines,

ועצבין עין ערך שבב נפלא:
מין חכמים דנוק על סיד ועשו
במעשה רשם מלשון סבך.

שברבא, Sambuca, **שברבא**,
שברבא, נדכאל שבבא פסמארין
מין כלי זמר.

שביל, a, f, e, g, o, s
שביל, נפ' ב' נפילס (דף ד')
שביל סרנים ושביל כיחיד
ושבילי בית גילגול, עין ערך
גילגול, בבא קטא (דף פ"א)
מהלכין בשבילי כרמות עד שמרד
רניעם אגיה, פי' שבילין שכן
ראו לכני ארס כלומר אינן מופקדין
לרבים, אלא יש להן בעלן, אמר
רב פפא ששבילין שלנו אפילו מל
קאי ליה ומשימם חלקלקות וכל שכן
מער, פי' אמר דמו ועקדם בטללים
בנוז (דף ח') כריבי גמר כסנין
הילקטי קיין ומניין שבילי שמיטה,
פירו' הלקטי היינו קלימא כלומר
כשמפרשן המאנים באדם ליבאן
באדם כס כרכה ועושין להן שבילין

ודעת בחאבא ארובי דודי סרב
הנאן מו"ס אמואל סג"ל לנדס ב'
סכמונה נספ' נודע ביהודה סכ"ס
שאלה כ"ט ו'. ומחיה' דנרי חוס'
נעבדה (דף ל"ט) ד"ס וסימנך
ע"ס.

שבך, a, f, e, g, o, s
שבך, כפמיס (דף כ"ס) מופינן
סוצבין למרגנולין, כמדק ס'
באסילוס (דף ל') כויון וכגידיו'
והשוזבות, וסיו כיובס חקק
נעברי פי פחת מרגוס וסו כיובס
דשנקס פוס שבכא. וכיונה משרן
אמר, וכיונה ריחנא לנו שבכא,
פיר' מרגולוס שליונים, נמוטס כתיב
שוכך וכתיב שופך, רב ושמואל,
סד אמר שופך שמו ולמה נקרא
שמו שוכך? עמא' כשוכך, וחד
אמר שוכך שמו, ולמה נקרא
שמו שופך? שכל סרוסא סומא
כשפך בקיחין.

שבך, a, f, e, g, o, s
שבך, מרגוס אלעדיס ולמיר שרין

Da diese Art Fische mit einem Schleim überzogen sind, der die
Schuppen verklebt; so schabt man denselben vorsichtig mit einem klei-
nen Messer ab, und befeuchtet ihn mit einem Vergrößerungsglase.
Man schabt dann etwas nachdrücklicher, wächsend man die Haut
mit dem Messer entfernt. Man merkt daß man schon

הרבה מהולך בהם כדי לספקן, ואין
מאנון לאותן שבי לי קיין, וכן כמי
אם אשר כסנין שבי לי שמעם
אין חשבון לאותן שבי לי לפי
משנאם שמעם אדם מורן גדר שדכו
זכרם ועושה אותם הפקר, וכל אדם
נכנס בהם, וכל גר שרולם עושה
שבי ונכנס: (לשון עברי הול).
שבל, ש ב ל, ש ב ל, ש ב ל
ש ב ל, במדק קאם במכשירין (דף
ס"ו) הכותן פירותיו לשבולת
בכסד להביאם, פי' עקרו מן שבל
של מים מן שבלת מים שטפתה.
שבלת, ש ב ל, ש ב ל, ש ב ל
(חלפי דימא שבלת) (דף
ש ב ל, במדק קאם בכריתות (דף
ס') ש ב ל, כרד וברכס וזאלת
ועלגנס חדרוס ירושלמי ש ב ל
מדיא פירוש ממין סמין הול וקודין
איתו שפי"קאם כר"ד: דלס ערך
הלפי דימא והסערס.

שבח שועל, *anagathos* (דף
שכל שועל, דריש כללים (דף
כ"ט) המעורים וכולם שועל,
צמחים (דף ל"ט) נכוסמן
ובכולם שועל פירוש סי' ק"א (1)
יש פוסקים חכמי (2) העשויה
כיצד שועל: (וזמו שמונח)
שבח. (1) e a a a a

שבִּלול, ז א ז ה ח ט
שבִּלול, נכנס (דף ע"ו) שכלול
לכתוב כמו שכלול סתם יסך
כנר פירשנו בערך אשה : ראם
פרץ חלוון וסבדרים סימן ג' וז'
שבִּליל, Schönlust, שכלול
שכליל , בואם דשכלול יסת
פירשמו בערך כן , בעבודת- (דף
ל"א) כג שכלול יסת פי' ועצ
חלתו,

שָׁרִים, Quast, Xrodel, שָׁרִים, נכלסגריס פֿיִל נגנעס
(דף מ"ג) ושָׁרִים של שָׁנָה,
פֿירוש כדכתיב וסשָׁרִים ים
והשָׁרִים. ירושלמי נדרק במת
אָהה השָׁרִים שָׁרִים, שָׁרִים,
כמו דחימא שָׁרִים של שָׁנָה (א"ב)
נכוסאָות כחוב השָׁרִים שלטוּכִים).

שבע, (die Saß),
 שבע, נכנא קמא (דף פ') ונכ"ב
 (דף ס"א) שבע שכן פי' לגרית
 המילה, ישוע סבן פידוש יום לדת
 סבן כדכתיב והמליטם זכר, ישוע
 ומילוט אסד הוא והים סקסנס
 ליכנס לכנר אבי סבן בנשורת
 בן זכר, זה פי' ד"ס ו"ל פי' אסד
 בעירך ישע. נכנוד (דף ל"ב) אסד
 אבי לא ידעין לאומתי והכתיב
 שבעים שבעים נחמד על עמד

וטוב כו' ד' ש' כ' כס' קס"ח ה' לשפ"ח
 לבורא, ונחמה כד' עננה נחמה
 שבעים שבעים שבעים שבעים שבעים
 ענן קאנ' נחמה שנים וסנים שבעים
 ונחמה שבעים, פרי שנים ונחמה
 שבעים, ועד מכלית ס"ב שבעים
 מתישנ' ירושלים ופגנה רשונות
 שכן כלל וכס'רלס, ולפון אל בית
 בני צפ"ר ובמלוק היו יא'ל' שני
 מלחמות הרבה כמו שכתב בספר
 יוסף בן גוריון, ולפ"ד שבעים
 ס"ב יכ"ח מתישנ' שפ"ר ירושלים
 ונחמה, נגיד הנס' וס' מתישנ',
 שיעוף הכל, ועד קץ מלחמת גוג
 ומגוג תהיה נדל"ת שומות ונחמה
 שפ"ד שפ"ד שלל נחמה פ' שבעים
 לפי שפ"ד שבעים שפ"ד שפ"ד
 מתישנ' נחמה שפ"ד שפ"ד
 על ירושלים, סני שבעים ל' פ"ד
 ולל יכ"ל לסס, ובמל' שפ"ד סני
 בירושלים רעב גדול עד שכל
 מקל"ס ומתישנ', ולל שפ"ד ומתישנ'
 ונחמה שפ"ד ומתישנ', ולל שפ"ד לירושל'
 נחמה שפ"ד נחמה שפ"ד שפ"ד
 נחמה שפ"ד (ד' פ') ובנ"ד שפ"ד
 כ"ס נחמה מל"ד לשפ"ד שפ"ד
 שפ"ד שפ"ד מכל נחמה ומכל שפ"ד
 שפ"ד, סס מנחמה נחמה שפ"ד
 לל כל שפ"ד? לל לל לל לל לל
 שפ"ד שפ"ד סס' לשפ"ד, ומל'
 נחמה? שפ"ד שפ"ד כ' נחמה שפ"ד
 שפ"ד, שפ"ד לל' יוס' שפ"ד שפ"ד
 לל' שפ"ד, נחמה (ד' ס')
 השפ"ד על כלל שפ"ד שפ"ד

מיתום על של גלות' צבל חת"כ של
בנין בית שני, פרי מ"ל שנים,
שבעה פעמים שבעים שנהך וכגור
על ירושלים להסריב ולכלס יקום
מאז שסיו מצילים סעלות ולא שמות
לכפר עוונם ולפגלים בנין ירושלים
שיא בנין בית עילמים, כמו עד
כי יצא שילה ומלמסוך קדש קדשים,
אלס סיב שס שום משיסה נעילס.
ומחרצן לראשן סיחס גזירם גזורם
לחרן שני, וסיוט דכתיב שבויעס
שבויעס ומכאן יכלכו לידע אימתי
חרן שני, וכאן הוא אומר והע
ימיו טלס ועשרים, ואומר בשנת
שס מאות. שנה לחי כס וגומר, מלמד
שסיסה גזירם גזירם קודם המכול
ק"כ שנס, וכן הוא אומר ונעוד
שנים וחמש שנה יקח ספרים מעס,
ואומר בשנת ארבע לססו, איספסר
לומר כן אלס שסיסה. הגזירם גזורם
מימי עסום שנתום לפני הרעס,
וישרא גלס יגלס מעל סדמסו, וחרע
ומשכל טן מולס דבר לסאיב גלות
ולנכות ירושלים עד שסיס נגיד שבויעס
שבעה, סלו שסעו' בגולס ועלו,
ושבויעס שנים וסניס שסעו' נסרן
ושבויע ססר טקססו' נסרן וסקססו
בסולה לסרן, וסעיר וסקדש יססיס
עס נגיד סנל וקלו נסעף ועד קן
מלססס נסרלס סוססס. ס' ססר
וחרע ומשכל מכולס דבר כסחולס
מסססרד כ"ס שנה שטעית עדין לס
סלכו מע' שנה על גלות אלס שבויעס
שבעה שסס מ"ש שנים, וסססו כ"ס
לפגלים לע', עד שיבס שסיס נגיד

[illegible][illegible]

(Strahlenbrechung) שברירי,
 S l i n b h e i t, Abracadabra,
 שברירי, ברירי רירי ברר
 פירשנו בערך ברירי, בניעוץ גרף
 ס"ט) לשברירי דליליא, פירוש
 שאינו רואם כלילם לשברירי
 דימחא פי' כדאמר בערך סך סכי
 שמאט (א"ב חרדום סכו בסמורים
 ממו בשבריריא): ביוטא (גרף
 כ"ח) שברירי רירי דשמאט קאי
 פסימאט, פי' שמא פנכום מן הקסור
 ובולא בו.

שגא, e t q i 8
 גא, גאנא (דף קכ"ט) חכמא
 דגא פ' במא של עץ גאמא
 כדגמא דר"ט (דף כ"ג) וננ"כ
 (דף פ') סגא גאט ופאגא
 אדגמא: רש"י פ' שף (Sap)
 כמו שגמא.

שגד צמחם וצמח ישרם כלל
עזילם.

שגד, *entbrennen*, *Gutgluben*

שגד, צמח (דף כ"ט) שילם
קייטל קא מייטל, וצמח פנוד
שגירט, וצמדו וצמיקו צמק
צמח וצמון שגדן וצמחון,
מי' שלם קייטל פארם פקין,
כלומר פנוד. כולו סם וצמיל
חוסף פכזו מצח פמח שרף.

שגד, *Dattelmasse*, *Dattelsatz*

שגד, צמח (דף פ') שר
רבי אבא אמרני צי רב וצמיל צרם
דמחמי מי' כובם של פמרים:
(רשם רש' וצום' סם).

שגד, *vermehren*, *lärmen*, *haben*

שגד, צמ' (דף ט') עולל פאג
פארמח דמחם, מי' למם פקד
שמו פאגד פמח פארם לה
לפמלות לפני רב שפ, וצמח
לו רשם פמחם שלי פמח פמח
כלומר פני פמחם לך לפמלות לפמח
פמח פמח (פ"ב פמח וצמח)
פמחם גדול ופמח פמח פמח
רב, וצמח ופמח פמח פמח
ויפמח פמח (פמח).

שגד, *Öfenbläse*, *Ärmmacher*

שגד, וצמ' כרמ' פמח פמח
פמח וצמח פמח פמח פמח
פמח פמח, דמח פמח
פמח פמח' פמח פמח פמח
פמח פמח.

שגד, *aussetzen*, *setzen*

שגד, פמחון (דף ל"ט) פמח
פמח פמח' פמח פמח פמח

לה פמח פמח פמח פמח
פמח, מי פמח פמח פמח
פמח.

שגד, *S e g m e n*

Segnen, *Segnen*

שגד, פמח פמח פמח פמח

שגד, פמח פמח פמח פמח

(דף י"ב) פמח פמח פמח פמח

מי' פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

פמח פמח פמח פמח

שד, כנרסאית רנח פרשט ל'זוכי
כני נח, זגריש ויקרל רנח פרשט
וכוא יסקיט מדנבק פנע ניס אדל
אשטדון רנחון דרוחמל.

שד, ח א ג ד ה ו ז ח ט י כ
שד, ח' יעוף יוסט ד ש די בטי.
שד, ז א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שד, תרגום על ירך סמשנ על
שדל דמשנכא כמז לר.

שד, ז א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שד, גריש שניעים (דף ל'ד)
שדס האילן ושדס כלק. בסוף
ספרט והיס סשדס בלסמו כיוכל
מלמד ששדס קרוי על גס זכר.

שדא, Confict, Confict, Confict
(E. Confict. E. 102.)
שדס, בכמוכות (דף ל'ד) שני
שטרות כיולאין גיוס אסד רב אסד
סולקין ואמולל אסד שורל דדייני,
פי' ר"ס ז"ל אין יכול לעצמ אודל
דדייני אלל דיין סמוססס לרביס,
בגן רב כסמן בדורו, דסס רב
שסס גברל רבס כוס, ואסר לוס
רב כסמן איך דיין ודססו מלעסוס
שורל ואין דנין דין שורל אלל
במקרקעי, אכל נסטלטלי לל,
ואמרין מסון כמולל כססן סולקין
בבנל כמרל (דף כ"ג) אמרי לל

שד, ז א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שד, בילמדנו ומנאנס אל דעולל
אביסן, וכי לל סיס לו להקנ"ס
לכמוב יללל שדיס ככנו וזערך
כחם? אלל שדיס זס מלס ואכרן
גנאמר בכין שני שדיך כשלי עפרים
מאמר גביכ, וזערך לזס הגיע כקן

באורן, בניטן (דף כ"ט) קומי
דוסוריס' דשדתיס דומס כמ
דוסס, כסוכס (דף י"ז) למיסב
עלס ולמישדלל אשלי, פירוש
למיסב עלס רלויס סיל לזכ עליס
לעוס כעורח לו כסחן לו קננס
ללללל, לפי שכל כנטוס לריך
ליזכ גס כטוח על גני מקוס גכוס
כדי לספסיל ויירל למסס, וכשווקפין
לרובס לו קלרס על שמי כרעיס
וסומכין סוס ככוחל ויוזנן עליס
סיס ככלי כסוכס, אף זל מי אלוכס
מסס על מחכוכמ לפיכך מטמלס
ומטכרמ ליכדיס. כחלק כמכדריין
(דף ל"ס) ליסיכ דיאני כנוככוס
קל שדיס, וזן ויון מלחל מרגוס
וזן ויון שדיס, כמכדריין (דף
ל') זס שמינל לי עליווכו דשדימו
דקלי חקפיתו לכו. כ"ל רמיתו
דקלי כלומר כצלי קוסיות ומיחלס
אחס (א"כ מרגוס ירס ניס שדי
כימל דס שך דמל שדל).

שד, ז א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שד, בילמדנו ומנאנס אל דעולל
אביסן, וכי לל סיס לו להקנ"ס
לכמוב יללל שדיס ככנו וזערך
כחם? אלל שדיס זס מלס ואכרן
גנאמר בכין שני שדיך כשלי עפרים
מאמר גביכ, וזערך לזס הגיע כקן

שקט זה ממלחמת פרגוס וארעא
שדוכת, בנראצית רבם טרשא פ'
ויקן אה פני טעיר נמק ואבא
מילא מסדכין.

שדרכם, בשנת (דף פ"ה) שאני
כתם דליכט שדכא פיר' גאון
שדכי עלן רמבן טאוואן בארץ
ורחוק ונכנסן אלן גאלן, כדערמאן
צפ' כפולא תפילן ומני חדש סמור
לפלך על גבי עשנים בשנת ומכא
אידך סמור וכו' ה' דליכט שדכי
ובא דליכט שדכי. צנא מניעל
(דף ל"ה) סמור רב שישל גרס
דרב אידן כשדכא פיר' עלין
המורות מאכים סמור וס למקום
שפארש צו שסס סס.

עשרה, (שירי : e i e) (שירי : e i e)

ש ר ר , נבנא . נחרא (דף קכ"ד)
 מחני' נ ש ד כ א פשיטא? מי' ארס
 בעל אצו מרוח כלום מן הנכסים
 אכל ארס אחר שמרית מלי דעבד
 עבד נ ש ד כ א פשיטא דאין
 מחפרגסין , הויל דלית לבו הנאס
 מיכיה לא מקלי ליה , נבנא קמא
 (דף ל"ב) איין וואל דקלא גישא
 כסדי קינא דשדכי מי' דקלא רע
 טבוי קן של יוכים אצין מרין בשאר
 יוכים , במי' אננאל כסב דקלא גישא
 לגבי גיס דמרקי מי' דקלא רע
 מקנא אצו עם אילגי מרק (א"כ)

ט"לם גליז יעזס סכר שודף
 דדינו עדיף פלומר כתיבתו ללמד
 מן עדין סתלוקו, מי' למח שמוס
 כחם דעמו לידע בלומדכס שמוס
 שלו יתבנו לו.

שד"ח, ב' ת"ט

שדיא, גניסין (דף ל"א) שדיא
גניא פי' רוק קרויס טכנא, ככוע
פלי יעד חר' באי שדוות אילכני.

אָפֿען, אַרײַן, שוין

ש'דס, באנא (דף ק"נ) על נבי
ש'דס מינא וטנדל, פיר' דומא
למינא כדכמינא ש'דס וטדא,

ואף על גב דנטיין לאו כו כלי
גואל דרסיק נטיין (דף ס"ט)
שידס ושירות ככל מרגמו שידס

וְאִירָמִין, קִיטָּטָל שֵׁן מִקְרָא יוֹלָא
פִּירִי פִּשּׁוּטוֹ, כָּכָל הַמַּעֲוֶרֶנּוּ מִדָּק ו'
בְּמִשְׁתָּלוֹת (דָּשׁ מִיָּד) בְּשֵׁרֵה

והתייגה שנים, פיי קס יג גים כלים
כדי לראות ונתמלאו מים.

שדה, (ש ר ה e t e)

א ד ה , נמוטה (דף מ"ח) משקרב
צית הסקדש דאשן נמלה ש י ד ה
ופרדס חבוכים לגנה (ס"ב ש י ד ה)
הגרדל כתוב בנוסחאות ופירש רש"י
סך מ ש י .

Das das Recht—, 1172

שריון, נריש וסלס ספסכמיס
בילמדבו למען מרעק שריון שרין
כמינ.

גדעדיך, וטעל הימלס דעם זיין
 זיין שדיך ויין לא שדיך? מי'
 כעסליס מדבר על אשם וזייל
 כעסליס להנאש. לו: זה טעם מלמ
 שדרכן סגל לזכר על לב כעסליס
 להסתארים בקשר מיטליין ולייט
 כקישור כעס שקעס מלייט כעס
 וזיין סעסוקה נקרא בן מידד כרעסן.
 געזעל, אה אה אה אה אה אה
 Absterben, אה beschäftigen,
 שדל, ושוונדיך ונעמי חרס
 זלייך מרגום וסשדל זלייך וססן
 זלייך זלייך. זלייך אה יפאך
 טעסליס מרגום זלייך אה יפאך
 זלייך אה טעסליס, וזלייך זלייך
 מרגום וזלייך אה טעסליס
 אה זלייך אה מרגום זלייך
 זלייך (א"כ מרגום וזלייך אה
 אה וזלייך אה זלייך זלייך
 זלייך זלייך זלייך).

שרף, אפילו אפילו אפילו
 שרף, חרבות כי שית וכי שית לו,
 דילמא שמי ליה לו שמי שמי
 שמי שמי שמי: וכו' ענין שותפות
 רשע עיר שותף.

שדר, beistehen, aufstehen, שדר, בלכות כפר' רני קומר
(דף ה') ובמקום סלין אכאס
מסדר לכיו' קט, ובמק' בן
אמס (דף ט') ואל' מסדר
בשבת מלכות

תיכא גולמי ושדרי ס' מי' שמרים
 צבותסאות: כתוב ושמריא.
 שדרי, השחש, השחש, השחש
 שדרי, נדה (דף מ"ח) לשדור
 דרך נמולא דרם נד, מי' עניין
 שילום, וישלם ללעם מרנוס
 ושדרי כלומר נמלכו ונמלכו
 כדדים. ס' לשדור ונדר
 מירשנו בערך כרף (ס' צבותסאות
 כתוב לשדור דרך עירש דש'
 מלשן שדיכ כלומר שבעא גדולות
 ועל הערך בערך כרף כרס
 שרם לשדור מלשן שרי
 (וזקיס).

[illegible]

שולרס, שטייט, שולרס
שולרס, שטייט, שולרס

בערך גרס, כי לולי הפחשכנו
תרגו' ירושלמי ארזם כלולי דאשסינא
אל תאמרו אומי, במולין (דף
פ"ה) מי שסל כוס שכי גמיקן,
פי' שסל כוס ליה רבי גמעון
בן לקיש לרבי יוסמן וגמיקן עד דגמר
טעמיה, וחדר פליג עלויה ור'
אמי נמיק לנדא קודם שיגמור דבריו
אית דאמרו מי שחל כוס אמי רש
לקיש בן אמרה רבי יוסמן לסל
שטעמא וקודם שיגמור לשפות נמק
רבי אמי.

שדה, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שדה, בנרכות (דף ו') בני נרכי
דשכי מינייהו פירוש הנרכים
שמתעייין מפני המזיקין שטמאין
בליסן (א"כ בקומחאות כמוז נרכי
דשליס).

שדה, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שדה, מרגום גליס נליס ערים
בגרות גלין דשהו קרוק כריכן.
שדה, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שדה, מרגום בפסוק כלילה הסוף
נדרה, דסוף שסיף ולא שכיבוסוס
שכיב ולא דמיק.

שדה, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שדה, נהגרה דמגילה (דף י"ג)
דמקלי לה לשא נשסי פסי פי'
שפעוללק עלילות לסינטל ממלכת
סמך וסומרים שנת היום ססס
סיוס (א"כ מרגום בפסוק ישנו עם

שסיס, נשנת (דף ק"ו) וגניגה
(דף כ"ד) וסטי ליה בחד שסיס
פי' כנון רילה ססס וסטי ל"ך לסוס
ניני ניני (א"כ בטמאסות כמוז
שסיס).

שן, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שן, ינעזי עלה מרגום לשיווי
נרי, מליקסא פעל משכנו, מרגום
טעילוי שיווי ק, מרגום
דנרי ערמי מרגום בטשוויסא
שית ערמי. וסיק לה סמס מר'
ותשויתא לה סממא.

שן, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שן, ויעץ אלי מרגום וסמטוי
לחמי, וסרד על דברי מרגום
וממטוי לקניל ממממי (א"כ ומר'
וכממכו סמכו סמרטו שוכו).

שן, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שן, מרגום שס על שסמט שוי
על כמסס ובדניסל ולגבים עם
סיוס שוי).

שוב, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שוב, משנת, נדס מרק יולא דופן
כיון שנגרס שוב סין לאניס דשות
גס פי' עוד כמו שוב בלשון מר'
ומו בלשן סלסוד.

שוור, א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ
שוור, מרגום גלס סליר ונרסס
דשס, שווס עמירס וסמסוי דישסס.
שוור, (ג ת ר א ש א ש) (א
שוור, נמוכס (דף י"ב) כיון

שוול, *Swale*, *Swale* שוול, נגזר (דף ל"ט) בוכיאר לשוולים, פי' פשרתיהן, בפסחים (דף ק"ט) כי חניט הכיט בשוולית דנגרי, בנא קמא (דף ל"ב) שוולית דנפחד למקטליא קאי, בגיטין (דף כ"ט) שמתן עיניו בנאש ושוולית דנגרי כוס פי' פלמיד.

שוולבא, *Swalbe*, *Swalbe* שולבאי, נפסחין (דף ס"ב) לא כזבי שמה אש שולבאי בת נור שמה, בין קני לאורבני שולבאי מאי בעי, פי' ועל אש שולבאי שזיכתה נקראו שור וזוהו נגזר בין קני לאורבני שולבאי מאי בעי, כלומר במקום ייסוד לא אלא אלא משום אדם כך היא לא בלא בין ישראל אלא משום אדם, נגדי קליפי דקני שולבאי נפתח לאדם בין קליפי הקנים אנה עשה סרפס לאמה שמאם שם, פי' גאון ומשנה בית סאה, פי' משנה בית מים אשכחין לארץ וכולכין עד בית סאה, ודחני רב יוסף קנר שלם בינו כוס לרסם שלם, ודאמר רב גזת טפי שמועם אמר, כי כן הים שמה שולבאי, ואמר אמר בין קני לאורבני שולבאי מאי בעי.

גדולה מדקא, כלומר שלם ישנה כן אלא אורבני לאות, כענין שנאמר איפוא לא שוכנת ועל דרכים ישנה להם, והאמר כך פתחו עם קליפס של קנה נאמה שולבאי את אמה כלומר שזכאמת בפני אמה ואינם מאמה וכקליפס הקנה שזכא להם.

שוים, *Swim*, *Swim* שוים, חרנום שם אמת אחרים שוים איתא אחרים, ופי' כרנילו למ' שוים במקום פפכי, ששום כבוד אשמו, ששום אשמו ואין שום לו לא שום כמו אין כל אין מאומה.

שויםקי, *Swimke*, *Swimke* שויםקי, נפסחים (דף ל"ו) חלמט שויםקי ענדעכו כלומר לזו אמה מיני מכל ואכלוס.

שויםקל, *Swimke*, *Swimke* שויםקל, בקידושין (דף ע') מאן יהודים בר שויםקל פי' כנו לנגלי, פי' דש' נרגון אובל שויםקל ופוא מעוך בקדום ויראה לי שזה ס' דג יהודים בר נרגון כדף עם נרגון ועל זכ כיון כמחלוק.

שור, *Shor*, *Shor* שור, בריש נב"ח (דף ס"ט) שור

[illegible]

אף על פי שאין ישראל ראוי לעשות
 כן, כמל' ייסור ממנו ונוטע במקום
 אשר מה נתיק סכסון קריה פרסיקה
 פרכיב פריד על גני דרקון אף
 פ"פ שאין ישראל ראוי לעשות כן
 נוטל ממנו זרע וארע במקיס אחר,
 מה נפק מכסון? כרכי לנכך והוא
 לבן יון, ובלעז אטריפלי, זרגון
 ולכת מה נפק מנכך? פיטרושיליטון
 זרגון לבן ישמעאל ובלאן קירש שריג
 גפן, לוחן ובוטכין מה נפק מנכך?
 פיסת קיין, זמ' רמין מה נכך
 מנכך? שיזפין (א"ב כ"י בלאן
 יוני ורומי מין עץ ופרי אדום ולדס
 בפרי כית קטן ובחכו גרעין גדול
 ויש לפרי סגולת ברפואה ובפרט מועיל
 לחלשים חטים של ריחם וחוס, וכבר
 פירשתי שבלאן יוני קריה פריסיקא
 מין אגוזים גדולים סובלו פפרם
 לארץ יון, על דרך שכתבו הלוחים
 פונדיקין שכתבו מארץ פונטוס לארץ
 יון. ומאמר למחור ירושלמי זר צעיני
 ופי' פיטרושיליטון בלאן יוני
 ורומי מין כרס' הנדל בין הסלעני'
 ונעמק שסס חוטע בנכות וגרסא זו
 משיבש, וגרסא אמייתית היא גרסת
 רבינו שמעון בנ' דמנחם כלאים,
 פרכיב פריד על גני ירכן, אע"פ
 שישראל אסור לעשות כן נוטל ממנו ארע

שז, ת ע ה ז א ז ס 3
 שז, בעירובין (דף כ"ו) בשזרין,
 שזרין כמי אדעתא דסופתא
 דגלימא עייפיינהו, ביומא נגמר
 ככן גדול סד לגופיה דכיתנא וסד
 שיבו שזרין. בנחמס (דף י"ג)
 בד' שזרין בד' חטין כפול שזה
 הוות קא שזרס. ספר אחר שדס
 וכר פירשנו בעד' שד (א"ב לבן
 מקרא זה שש שזר).

שזרה, שזרתא, Scheraz
 שזרס, בחולין (דף מ"ג) בשזרס
 סזרס, בפרק ד' בחמיר (דף
 ל"ג) סיס חמך ויורד עד סזיר'
 פירוש סוס ס ע' כדמתרגמינן
 לעמא העלה לקביל שיזרתא,
 בריש עוקלין (דף ע"ז) ושזרס
 של שזלת מ' וסא נב סגולת
 ושזרס היא שזרס.

שזן, Schaben (benzen), שזן
 שז, בסוטה (דף מ"ד) שזן שזן
 למפלס, פי' בירך להכניס מפליין
 ולגז מפילס של יד ושס שיסת
 דגרים וקסמין, ואחר לגז מפילס
 של ראש, זו היא עבירה דאני
 ודבא דאמרי מרזיכו לא' שס בין
 מפילס של יד למפילס של ראש מנרך
 אחת, שס מנרך שמים כדמפורש
 דמרוח (דף ל"ב) ויל מלכא

דזקל מינים היס לים כעמים,
ואין אדם רואה חובס לעלמו מאי
שאר? שפוא אסד (שפוא סד)
בבנא גארק (דף י) ושאר
בתיק חמה עוס, פי' שד בתיקו
של עני כוסס חמס עזא,

הַשְׁחִיז , f e n e r e f

[illegible]

פֿילאָטען, שמע

אשר קראת הן שמוט, פל' משוך
כמו חוט חרד לכוליד ולסניא פסכין

Digitized by Google

שחקן (ש"כ גרסת סטנפורד) כי
אחדת).

שחף, *schaf*

schaf, *schaf*, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

כורס מקדד דידד, פי' לימא אומו
שקנס צט"ו צלדר ראשון לאומו
שקנס צריש אורד שני, חנא קריס
שחין מורס, כלומר חני כסקתי
שא צניתי במדורתי קידס שסקת
אתה צניחך, שאני קניתי קנדס
ספני מה נחלג לך צימך קידס
ססימלס אומו שלי שקניתי קידס,
דאמר לים את נחית לעיבורס
שקניתי צחדש סעיבור צט"ו צלדר
ראשון גלית דעחך דשנת עיבור אחס
רולס לחשכ, סלכך לא נגמרס שחך
עד ט"ו צלדר, ולא יסס לו מך'
ולא שחין לים, צנראשית רכס
פרשט י"ו סל סדיוט ענד מלך
כמלך דנוק לשחין וישחין לך,
כחס לא חרנוסו כשחין צלית.

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

שחף, *schaf*

לא נחן לה לו שמר' שחרור
לא תיטיב לה, נפסקים (דף ק"נ)
נחן נגד שחרר ענדך וכן לה,
ענין קירות.

שחרת, שחרתה Butter, Sourage
 שחרת, בחילו ספסיקין (דף ר')
 פרק ב' נפילת הקולר לשחרת
 ספסיקין, נבנא נמרס (דף ל"ו) אסר
 רב יוסף אכלה שחרת לא כדא
 חוקה, פ"י דלית להא גמר' פירא
 שכך עושין ארעין סמנולא כדי
 לסאכלה בידק לנחמות וקולין אוחה
 כשהיא לחה, מרס מעשה גזי כהלך
 מרנמו וכו' אסר דערק בא
 דליתגורת שחרת דמלכא, בקדושין
 (דף ס"ב) שחרת דכי כנשא מ'
 שומה מי ספטר אכל שחרת דמי
 שקיל, פירא עדס שחקין אומי
 נאריקא .

שחרתא, Golden X b e r ,
 ש פ ת א , גניטין (דף ס"ט) לנחית
 ליתא דקקין כי' תסמכות (ס"ב)
 דניסחאות (כחוד לרשחחא) .

שחרות, **שחור**, **שחור**, **שחור**,
שחור, **שחור**, **שחור**, **שחור**,
שחור, **שחור**, **שחור**, **שחור**,
שחור, **שחור**, **שחור**, **שחור**.

שחן, שחן זאנעם און
שוט, שווערע זאכעס
שט, שמד' באלים (דף ג')
קניית של שיטין, מי' עוצן בני
קרם קניית כרי ללער נס לשוע
על פני המים, כאשר ימרחבנה
ל שקור ח מרגום כמו דמרגום שיטת
למיגע.

ופעל צפחם מרגום ונפס כד
בשיתורין, צפר"ג נפרה (דף
פ"ו) שסור שם צו אפר כחשין
אותו פיר' נשר שסור אס יש
נקלמו אפר. בנילה (דף ל"ט)
סאן דחגי משסירין לא טשטנז
דחק השסור חוג של טספריס
פי' טספריס ולמה נקרא שן שסור?
טשטירין אה השיער וכס קטנים
חוג של טסכרים טוס גדול מן
השסור ונלעז פי'דפלי (Forfice)
ו"א אילו של כפחין הס לחתוך צפס
כל מיני ממכות מספרת יבולורדיך
אל צרול וקדו אותו מאני נרדין
וטכפלן אותו לכך אהך וטמו טספריס
מר' חער טספרי.

שחרר, verriichten, Großdienst
שחורר, Großdienstmann
תשחורת, die Schorhe
שחר, ננאל במרס (דף ט"ו)
כוס טמאי לים לדיקים ולטמאים
לשחורר, מי' סים מומרו לעזרת
הפלך כגון אלגריס בענין לא סמרס
דחד סכסך שסריס, במרס עקנים
(דף ט') סוי קל לראש אוח
לתשורת : וכן מי' רש"י ננאלכות
דף כ"ז ע"א משחרי לך פרסאי,
עזים נך עזרת ספלך וכסו
סחרגטכו, וסניא ראי' מחרגוס
לונקלס נסדבר ס"ו ט"ו ע"א וס
טעס ונח לתשחורת לססר אל
תפי' ענל וקנל עזל סלכות ועזרת
כסלך נסבר פנים יפות .

שחרר, befreien, Entlassen, שחרר, תרגום ירושלמי לו מפסא

אדם כוס יין לכזיר (א"ב לשון מקד'
זה ויושט הסלך).

שח, *Sehe ich*, שט, פרק ט' נבציעים (דף פ"ד)
ונסוכה (דף ל"ט) הפנים והירבזון
סשוטין והחללנות פי' פי"נוקל
(Feniculum כמו שהרגסכו).

שח, *Sehe ich*, שט, פ' ויב' צעינו ושב' נעימה.
שח, *Sehe ich*, שט, בפרק י' נבציעים (דף פ"ג)
שני מחקים זה נלך זה ושיטה
של שער מכסמק ביכסן (א"ב פי'
סדר, תרגום ועל סדר קקס ועל
שטין דספר רשם).

שח, *Sehe ich*, שט, ב'ר"ה (דף כ"ג) אסדר רבי
יוסן כל שיטה ושיטה שנטלו
עיבדי כוכבי מירושלם, עתיד
הקנ"ה להחזירן לה, שנאמר פחן
במדבר ארז שטס, ואין מדבר אף
ירושלם שנאמר ליון מדבר היתה
ירושלם שמהם. בלמדנו בריש וארא
הטשל אומר טן שטיא לית הנאה
אלא מן קליה, מן עלי גיטיס
אין לארס הנאה מטנו שאינו עושה
פרי אלא אס יקללנו ויעשה מדנו
כלי' או יסיקנו, בן פרעה אן ראוי
אלא ללקות.

שח, *Sehe ich*, שט, ב'ר"ה (דף ס') מס
לשון שטיס ר"א אומר שטיס
שמה, ר' יהושע אומר על שחשטין

שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף ל"ד) ואין שטין
אחזן נבילה, בנב"מ (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.

שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.
שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.
שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.
שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.

שח, *Sehe ich*, שט, נבילה (דף כ"א) ואין
שחין אסחטור באלים ואס שט כל
כפת בילס אסירה, פיר' כמו שטין
וישקדיו שטין וסיסו שטין שטין.

1) Kgypt, Schout, aus seinem Garze wird das arab. Sammel gewonnen.

והקטע ונע שרץ נערד נטפאל הנשר.
נרגלת איבאל ויגרם נסלן עשאל נך
כלי גולס, מה כיון? דני מייסל רנה
אמר סמת קערה ושיט יס, וכל
ערד וסד טעמא שני דנרים סמת
ממלאס קמס וטפכה סקס ראשו
קערה אובל נס וסופס נס שטיס
לשט עליו וישן עליו.

שטח, *Erdebeben*, שטח, ויפול אנדערס על סכיו,
מרגוס ירושלמי וסשפט ס אנדערס
על סכיו.

שטח, *Ausgießen, ausschütten*, שטח, מרק ס' בוצן (דף ע"ב)
הנוגע נא סו שזוכנע נר הכיסיט
ספ סא סו שזוכ מסיסו סטמא
אובלן ומשקן, וכלי שטח במגע
ולס נטפאל, נאסיס (דף ג')
ונחולין (דף כ"ס) מוכו ולס סוך
מוכו וסמילו כלי שטח מזיל, פי'
כן כלי עץ אכאמר וכל כלי עץ
ישטח נמיס וכמו כן כלי נחש
אכאמר וסס נכלי נחש נשלים ומארק
ישטח נמיס.

שטח, *Eile, eifertig*, שטח, נדרס (דף כ"ג) וסס וסכין
נעלי מינד ולס סמר לי ולס מידי
דלמס אגנ שיש כן סמיס לך, סמר
ליה סין וכו' סעין, נשכס (דף
ק"ל) סס לא כניס כלי, פירוש
דלמס אגנ סקרת סלמדרך נריכעס

נדרס שטח (ס"ג מרגוס וסמיס
מסונע וסמי סשפט י).

שטח, *Ausspannen, ausbreiten*, שטיח, *Baumfelle, Polster*, שטח, נשכס (דף קמ"ו) שוטסן
נמס. נחולין (דף קכ"ג) ונדרס
(דף נ"ס) גורס סמל יעזה עזרת
סנא וסמו שטיסין, נמק כ"ר
נכלס (דף כ"ס) ג' עזרת סס
סעזר לשטיס סמל מדרס, נפ'
כ"ס (דף כ"ג) סמת סעזר שטיס,
ושטיס סעזר סמת, נפ' כ"ו
(דף כ"ג) סילו עזרת טשקן מדרס
עזר שטיס עליו לשטיס, נחולין
(דף קכ"ג) נשטיס כרי סמיס,
פי' סמפטיסן סעזר ער כרי סמיס
וכל ען נחוס סיכור סול, וסס
מיסמל סעזר סן סארן נטפאל סנאר
טוטמל אובלן, חסו סממרו שומר
סול לסכניס ולכוליס טוטמל סכסן
וילך יתר סכדי גית סמיס טכור
סמפטיס, ודרך סמפטיס לשטיס
לסמקיל מלמנעית סכמס כדרך
סעזרין לסוריס ולסמל, כלומר סס
רולס סעזר לסורד סמת שטפטיס
סעזר סלס כולו ססו סיכור ער
סיכטיס סל סמס, מפני ססס
קסל לספטיס יתר סן סכל אכאמר נכסמ',
וכין סכפטיס סקס אג סינו סיכור
לא נטומלס ולס נטכרה סמרגיל
כולו סיכור, פי' סממקיל לספטיס

כלומר מקדשים טוהם לו פן יקדים
שאל ללדים יתבטו מרגע שאל
הילכתה? טעמך, בעסקי שאל
קדושים מרגע בעסקיך דשאל
טעמך.

שׁוּיֹר, מַעֲלֵא פֶּלֶא וְסֵא
שׁוּיֹר, וְלֹא יִתְרַם מִן סִכְכָּה
מִ'רֵם מֵה דְּמַסְשׁוּיֹר.

שׁוּרָא, ׳ ן ן ן ן ן ן ן
 שׁוּרָא, ן ן ן ן ן ן ן
 קטל בשׁוּרָא דבּוּר, מרנוס
 שׁוּרָא יסעא׳ם שׁוּרָא
 ענין שׁוּרָא שׁוּרָא

שירת , זמיר , לזמר
 שירה , נגלותאית רבנא פדשא ס"ג
 אס וצנר היו סהלכין לעמי מוטו
 על גרה דקאו איז שיה טופנס
 לאנדרכס קנימו (ט"ב) צנוטהחלות
 כתוב איז טקוס טופנס .

שך , (מ ש ר e s t)
passen, übereinstimmen
שיבא , א ו ס
שך , בכפונות (דף י') מטר ששק'
מרוה מזל ומעדן ומשייך, או
מושכות כסיל פסתח עין בערך
כסיל, משכום וגרי לגרס,
כדרך שמקנו משייכים במוכדין,
עין בערך משך, שיין ואיל
דיקלט גישט עין בערך שדך.
בענודם (דף ס"ט) טלי טעמט
לא מקדנת חמרט בי ענדוי כוכבי' ?
משום שייכס, מי' בתאנות בשמות

פֿאַר צעמאָק קום ערלע ציט אַל צעמאָק
עקמי בירדי צעמאָק רוואַי שט פֿי ,
פֿי צעמאָק כלומער צעמאָק לֶרע בירדי
וועצעמאָק רוחה יסיעו טלנו כּז ט פֿ
מיס .

שששש, ש ש ש ש ,
ש ש ש ש , בוקר רב מרוב שו
ש ש ש ש ש ש ש ש ש ש ש ש
דקדק לשש ש ש ש ש .

שַׁמֵּר, beschützen, beschützen, שמר, במסכים (דף מ"ג) וכנזיר (דף ל"ו) אי דקא גרף ואכיל בעל דעתו אלל כל אדם. סמר אחר או דקא ארץ מי ארץ אלל מי שמיר קא שמיר ואכיל, בבבא טליעא (דף מ"ס) א שמר לק מי שמר, ויטרוו על השחין וידי, פרוט וישמרון על שינקא וימסי (א"ב בבבא קמא' כחזר השטות).

שטר, Instrument, Schest
שטר, שטרי בירדוין עיין בערך
בר (א"צ מרגוס ואכמוב נספר
ובתניה בשטר). שטר כים
פיוולט עיין בערך כים (א"צ נעלם
מסני דעה).

ישמר, (חכר e s e s) ש
שטר מחולטני, עיין בערך סכר
(ס"ב טע' סול' ובערך סכר גרים
סרטי סחולאני).

שׂוּל, אַזאַ, אַזאַ, אַזאַ
שׂוּל, אַזאַ (דף כ"ח) שׂוּל
אַזאַ, אַזאַ, אַזאַ

ר' יוחנן, ונקרא סתקב בלשון ארמי
סיכס, וסאסין שטס מרית צו
סעצוד כווצנים ויכנים קנס קטן
וואס צו יין. מ' אסר משוס זיכס
מסוס נקב עוואזין צמנית זילס סרוק
זלס זנקע כמז', ו"ל א' קריכס
זיכס סלשן מיטק סייד וואי קריכס
זיכס סלשן סאיב מיטס אב.

שך, (ז ש ר ז ש ז ש) (דף ע"ב)
 שך. במדק נ' בחלם (דף ע"ב)
 פעולה עימחו קצק ונעו זה בזה
 במדק סן בחלם עד שישובו,
 כי עד שמדבקין זה בזה מלאון
 נמיסם, מקדלות נמשכות זו אל זו
 עיין בערך ק ר ז, נצנת (דף י"ז)
 נארכ מאס הכושכות, כי כנין
 יש לקופות כללו אוננים ונמשכות
 בן העננים ופולטין משקין, כי
 אחד שנושך אדם אשכול ונוטפין
 ממנו משקין, כי מופות אשין
 פולטת מנקין ומסכוון לאותן משקין.
 שך, שוכא, ש . ש . ש . ש . ש
 שך, שוכא, נצנת (דף כ') מלי
 לכא? שוכא דלדא.

שכב, מ ע ג ז ע
שכב, ג' סן השכב שכן ארבע
מן הרכב עיני צעוך רכב, שכינה
וישיב, פ' כל משכב ומושב שאין
רצו של זה נושא עליין, איכו ממעט
מכל משכב ומושב, אלא משל טבע
ומס בין משכב ומושב לטומאה

שכר, ש e t e ז e ז e
שכיב, ז e z x o s t e
שכנ, בשכדריין (דף מ'') בנין
שכני דשרפניא פו' בהרפניא
מליכין אם המם ומכריביסן ענין
וקלץ ביום וגילוב אורגץ לו נגד
ומזלימין.

שבת, חדרנים לא מלא עוד בגדיו
לא אשה סוף נקבלים ונדכיל
וכשתם חסיד.

שכלי, $\Sigma \alpha \lambda \gamma \epsilon \sigma$, $\Sigma \alpha \lambda \gamma \epsilon \sigma$ (1271. $\Sigma. \alpha. \gamma. \epsilon.$ i. פסיון. $\Sigma.$)
שכלי, ביומא (דף ע"ה) שיכלי
הכלי והפיוני ואליו (א"כ פירוש
בלאן יוני שם עוף סהוד אוכל
מאני, ונעם התאני' הוא שטן עד
מאד ועולם על אלק מלכים).

[illegible]

שכרם, (מבגא יעלעס)
 שכם, שכם נמינ ומנגלי גוזר עיין
 צערך טנגלי.

עשרן, העלף בענשטאט
שכונ, דמאל דערנאך שכן כנר
פירשטו צערך קף פרייזי, צונא
במאל (דף ל') אלא צשכוכי
גואי הוט, פי' אמר לו כמעצער
מצולס לא מברמי אומה לך, ולמה

ש ל, בנדרים (דף ג"ט) שטמ
קצמות הוסיף ואי צפי מית שיל
עליו, פי' שוטר לטכס ומחיר
לו גדרו.

של, של של, schallend
ש ל, של של, schallend
פי' משלשלין, משמיעין משילין
משמיעין משמיעין כולן פי' אחד לכן,
לשון סורדים ושלשול. בשנת
(דף ד') שלשל ידו לטטס סג',
בעירוצין (דף פ"ג) לוס בשלשול
ולוס בשלשול סיינו סדין שנין
שמי חלירות. נמוכס. (דף י"ח)
המשלשל דמכות שלשלשל לטטס,
משלשלשל משלשל פי' בערך ארץ,
ומורידם בשלל מר' ושלשלסנן
באענא, ותלמס מבימו מרגוס
וישלימס מבימס (ס"ג מרגוס
ומוסרות ערודשושלי ערודס
בחולץ (דף ס"ג) ששולל דגיס
מן סיס, לשון בעללס דרך
שלשול וסוס סכך ידידס,
ומרגוס וסס פשלך וית שלי
כוכס, וענין קרוב לוס בשנת
(דף י"ו) כסס קטס מרפס אידך
משלשל פי' מוריד ומריק סרעני.
של, של של של של, schallend
של, בנססדרין (דף מ"ט) לדר
סמו בשלי, סמר ר' יסודס סמר
רב על עסקי של, פי' שללס שללו
צענין ספליה בדכתיב של נעלך
גידמס במס חוללס? סמר לו בסיכר
סמר לו סרלס לי סיך, וכשסס
לסרסות לו סכסו גססס.

עייט מרגוס ידעלמי דשכיכס נמרס
בסל דעיכס.

*שכונת, (ערסא שלש) (ש)
שכיבס, כמר פירשנו בערך ערסא.
שכר, ש ש ש ש ש
שכר, בפמחיס (דף ס"ב) כוחס
סכנלי שכר סמדי גמרס דרמו
בס שעי.

שכרבוואי, schallend
שכרבוואי, בנססדרין (דף ל"ט)
יחלס חד כסך לשכר בואי, סלס
ססן אידמי לוס כסניס, פי' סכר
רשס כדכתיב כל עוסי שכר סגמי
כסך וכן בלסן ישמעלל בלס,
כלומר ללך יחלס ועוסס ברשס
וכן עיין בערך ויידן: (דף י'
כחוב סכסל ללון מרסי גסס מקוס).

שכשך, schallend
שכשך, בנססדרין (דף פ"ח) ויחלן
בגילין כוס קאימכס קסיס דרס
ושכשכי לוס מלסני', בנססדרין
(דף כ"ג) משכשכו בשידי סלס
גמלסכו, בענדס (דף ל"ג) דכר
סלן מכניסו לקיוס משכשכו
במיס וכן מפורין, גסס (דף כ"ו)
סוס סמרס גדולס סדלס גיס ידיס
ושכשך גיס (ס"ג פי' קיטח גיד
וכערסלס מיס).

שבתא, schallend
שכסל, סלסל ססוס סוכסל ככר
סירסנו צעך במ סרעל.

של, (כף של של של של)
של, משיסלס בנססדרין ככר פירשנו
בערך כף.

של, schallend

של

של

מזכיר דכאי בית השלחין?
ליזכ' דלחותא סוף דכתיב וסוף
עויף מרגומו וסוף משלסי,
בבבא בחרט (דף ס"ח) סלי
שלחיק? באני דכתיב ושלח
מים על פני סבות, וכו' עד מי
סכרם סלי שלחין? באני, לא
סלי שלחין? גיכוכיתא
דכתיב שלחך פדום ריטותי,
והס (דף ל"ט) אמר שפאל סטה
בית השלחים אני מוכר לך כותן
לו שמי סמות למוכה ואסה מכאן
ואסה מכאן סגפוס סטה, בית
סקילק אני מוכר לך, נותן לו סטה
סטה למוכה והלי סטה מכאן וסלי
סטה מכאן סגפוס סלי סטה.

שלח, e i t e e i e
שלח, בפרק אני בפרק (דף ל"ח)
דום מעלס סלי סטה וסילס
סטה, פי' ורפסה סלי סטה.

שלחן, e i t e i e i e
שלחני, e i e i e i e
שלחן, בכמות (דף פ') וכן לא
יאמר לשמו כרי כמותיך מונח
על השלחן, פי' כמות על
השלחן שמתעסק בן סזלאני, ועל
מונח קמ"ל, דלס לימס לס הכי,
שם יגכבו לו ילכדו סיכס דמיחד
לס, ס' סחר לא מיוחד לס כלס
שמשמט בן על סשלחן, ובגשר
בסוף הפרק (דף פ"ג) חכס נמי
המשמט היו כותב לבחלה

סלסם שחסיס מרסס ועלס כל
זה, קמ"ל, סיו עלס וסלי,
פסוסם ועלס מרגומו שלחו
ושפערטלו.

שלח, Abgegebene Haut
שלחא, e e e e e e e
שלח, בשבט (דף מ"ט) בשלחן
פי' עורח סגלושין כטל למחן ועדיין
לא נענדו, בגשרא סכס שלס
סיר' סוכן מפסיט עורח, בפר"ס
במכשירין (דף ס"ח) הסגנט סח
השלח סיר' הסכס הסגנט סחר
רסלמו כדי לנערז מן המיס סרסלו
סס, במנחות (דף ל"ז) כל סיכס
דכי מילחא סילסס, פי' כשסוחו
בו נערז סנחיס ומוסכו סלי וסדר
סלי סחור הסגנט ועוד. במקיסו
סרססן וסיוכו עור יסן, וסס סיוכו
סחור עור כיוכו סחרא.

שלוח, e i t e e i e
שלוח, בסכסרין (דף ל"ד) וסן
כי סלס העס סזס סס מי הסלוח
ססולכיס לסס, סחר רב יוסף
סילסלס מרגומס דסלי ססוקא לא
ירעין מלי קסמר, דקן עמל סרין
בסלחוס דניס דוד דמרנרן לסון
בכיויס, כמי סילוחס דככרין
בכיויס, וסודרסס סחור סל גיסחן
מרגומו לסילוחס.

שרח, e i t e e i e
בית השלחים, e i t e e i e
שלח, בסועד (דף ז') סח

יבז בלעדי זה בלעדי שם
 זה יריעתו שמוסס למעבד לו זה
 יריעתו שמוסס ללשון, ב"מ (דף
 כ"ה) סל של ספי של ספי
 סייב להכריו, מ' סל סיו הספסל
 של ספי של ספי סיוסגס א על
 גב זו סלל סקסס עלים וספסלס
 סינל עלים, ויולסס ספסלס, כג
 כנסי סכריון דגססין בנלס גסרס
 (דף ל"ט) ודלמס של ספי סו
 של ספי ידיו. מ' של ספי
 סו של ספי ככ סל ככ, סל
 סל ידיו סר' ירולסי של ספי סו
 לידיו, סכרל סיכרל כדך לים
 סרסו וס של ספי לים כלסי ריסי
 מ' דלסין לים עכ ססיו וסס
 ולסלס כלסי רסלס ססכרל דלסריון
 גני כרובים. ססר סר ססי
 וכר פירסו גססיו וסלסי
 סל סכרסי מרסו ירולסי וסלסי
 יל סגרי: וכן כל לון סמורל
 סנסי אסר ססורס ק.

שלחת, (בס שלחן) (סלס
 של ס, כל סלס מ' ב"ס בלס
 (דף כ"ג) סר לון של סל סקדסי
 ססר סר של סל סקדסי, סרס
 סס מידל סססין סל וססס
 כסו ססיס גסר ססיס וסס

בני סלס, כססי ססס עלים סינל
 קלס גסייו להילס, סוסר לל
 לכי סלל כסוכיך, סססין סיו
 ססיין סרס בניל ססי, עסירל
 עסס קלסו של כספ וסל וס, וסו
 שסינו לל יסר לל סר
 כסוכיך סוכס על סלסן,
 וססי לל גני עכ שסל סססו
 סן סס וססיין סיס כסו לל,
 כל ככי סרסין לכסוכיך, וסר
 גסס וססן כלל ככיו וסר ססר
 לל כסוכס, קסס גסייו לסרס
 לל, וסינל קלס להילס, וסינו
 דגססין גסס (דף י"ו) סססין
 סס סין כסוכס ללס, מ' סר
 של רסיו ססלל ז'ל וס ססיין לן
 ססר רג יסרס דלססו סיו כסוכין
 ללסלס ססיס, מ' ססיו כסוכין
 לל כסוכס קודס ססכס לססס,
 ולסיך לל סיו ססיס כסוכס, וסס
 וססיין סין, מ' סרסר לססן
 לל יסר לל סר כסוכיך סוכס
 על סלסן, סללל ככי סרסין
 לכסוכיך, ירולסי סססן סן סס
 סססין סיס קודס כסוכס כסוכס
 ססס, נקדסיין (דף ס') סרס
 על סלסן סינל סקדס, מ'
 על סלסן של סלסיו וסל ססוכר

ובלתיים חסוד לטחטס וואן שניר
לכזס, מי' מנהג הכווערן כשסכנס
סנדרים, אס סס שטיכות קטנות
סנדר ד' וס' ביחד וואן טערן צוונ
אלס טכלס, פדגרטיק צמ"ק (דף
פ"ו) פל כל כעמים כוץ פולל.
שָׁלָל, א ש א ז א ז א ז א ז
ש ל ל, גניט (דף כ') טשכל
טככל טוף טוור פן השלל של
צנים מי' שלל של צלש גדולות,
טשכל צנים קטנות.

שָׁלָלִית, Schalen, Schellung,
ש ל ל ית, כמק ב' גמיה (דף
ד') ואלו טכטיקן למס טכל
וס פולל, טכר צמ"ק (דף
ס"ד) טלי שלולית? אטיר דב
יחודס אטיר טשכל טקוס שטימי
גשטיס פולל ין, מי' יאדין וקין
טלוק כו יסל ויטך, וכתב אס
טול פולל לט, וד' יסנן אטיר
טטט טטיס טטטליקט שלל לטגטיס
פיל בטטלג אטט טטיס טטטלוק
גדוטיס כניכותס, גצ"ט (דף כ"ט)
טטטו פל יס וט שלוליתו של
כטד מי' טקוס דילט כטד.

שָׁלָלִית, Schale, Schellung,
ש ל ל ית, כמק ב' גמיה (דף
ד') ואלו טכטיקן למס טכל
וס פולל, טכר צמ"ק (דף
ס"ד) טלי שלולית? אטיר דב
יחודס אטיר טשכל טקוס שטימי
גשטיס פולל ין, מי' יאדין וקין
טלוק כו יסל ויטך, וכתב אס
טול פולל לט, וד' יסנן אטיר
טטט טטיס טטטליקט שלל לטגטיס
פיל בטטלג אטט טטיס טטטלוק
גדוטיס כניכותס, גצ"ט (דף כ"ט)
טטטו פל יס וט שלוליתו של
כטד מי' טקוס דילט כטד.

ובלתיים חסוד לטחטס וואן שניר
לכזס, מי' מנהג הכווערן כשסכנס
סנדרים, אס סס שטיכות קטנות
סנדר ד' וס' ביחד וואן טערן צוונ
אלס טכלס, פדגרטיק צמ"ק (דף
פ"ו) פל כל כעמים כוץ פולל.
שָׁלָל, א ש א ז א ז א ז א ז
ש ל ל, גניט (דף כ') טשכל
טככל טוף טוור פן השלל של
צנים מי' שלל של צלש גדולות,
טשכל צנים קטנות.

שָׁלָלִית, Schalen, Schellung,
ש ל ל ית, כמק ב' גמיה (דף
ד') ואלו טכטיקן למס טכל
וס פולל, טכר צמ"ק (דף
ס"ד) טלי שלולית? אטיר דב
יחודס אטיר טשכל טקוס שטימי
גשטיס פולל ין, מי' יאדין וקין
טלוק כו יסל ויטך, וכתב אס
טול פולל לט, וד' יסנן אטיר
טטט טטיס טטטליקט שלל לטגטיס
פיל בטטלג אטט טטיס טטטלוק
גדוטיס כניכותס, גצ"ט (דף כ"ט)
טטטו פל יס וט שלוליתו של
כטד מי' טקוס דילט כטד.

שָׁלָלִית, Schale, Schellung,
ש ל ל ית, כמק ב' גמיה (דף
ד') ואלו טכטיקן למס טכל
וס פולל, טכר צמ"ק (דף
ס"ד) טלי שלולית? אטיר דב
יחודס אטיר טשכל טקוס שטימי
גשטיס פולל ין, מי' יאדין וקין
טלוק כו יסל ויטך, וכתב אס
טול פולל לט, וד' יסנן אטיר
טטט טטיס טטטליקט שלל לטגטיס
פיל בטטלג אטט טטיס טטטלוק
גדוטיס כניכותס, גצ"ט (דף כ"ט)
טטטו פל יס וט שלוליתו של
כטד מי' טקוס דילט כטד.

ישראל ראשו, פנים ומסמך שלהן
 וזה שלקו', רני ונות רניו התיירו
 פסח, נבחרות (דף י"ט) מדין
 לית בש לקי נאוי, מי' נותן לכסן
 ירקות שלוקין נאוי של נכד
 ומדמו (ס"ז מרעס מליה נגות
 והרעס כעצמא דישלוק ענין
 בשילת מידות וירקות נמים, על
 ידי סלח ומסמך).

שולק, *שולק* *שולק* *שולק* *שולק* *שולק*
 שלק, נבחרות (דף ס"ט) מעשה
 בשלמדיהו של רני ישמעאל שלקו
 אכס שלח שמתעבב ארית לטלך,
 מרעס שמרעס סלח וכו' שלק
 ספק ומקע, ואלו שמעין וס אכס
 פשי שלק כלומר ששיתקע כי
 סלמדיהו ינקע סליו בסיוט גדול.

שליש, *שליש* *שליש* *שליש* *שליש* *שליש*
 שלש, נכד (דף ס') שלש
 במלות סן, במלות קרקע, במלות
 שקפ', במלות קרס, פון בעד
 במול, וס (דף י"ז) שלש
 דברים באמרו נלמדי, ודקן רשע
 אדקן ססיד, קונדן לדיק, מי
 נשום סכי נקדל ססיד דלף על
 נב דידע שריתס לערניו מדין
 למוס פמי' סכי אדקן, אל יס
 בעלס למכאל, קונדן לדיק סס
 דינס. נישמות (דף ק"י) ידנ
 קרס בשלש, נהנלח שלס,
 וסמדיס נכדיס, נלילס, וסמדיס
 סג' סן ססילונין, וסן בערבות,
 וסן ספקדנות, וברי' ונג סליו
 נבדלסית רכס ומכוב (דף כ"ג)
 ונברלסית רכס נויי ינקע ומסוף

נכרות ירושלמי' דברים ע"א בית
 דין שלטס ומסמך בית דין של
 סעלס על ידס, סקדל סלס,
 וסלילת סלס גסס, וסנלח סלס,
 נכדיס (דף ס"ג) סכי סלס שלסי
 וסלס ודליו סן סלמדין, נסלס
 קמל נסולין סן ססס נסר' נסרסס
 (דף נ"ו) ג' סקין ססר ססס
 גליו, ססס, וסין, וסלס,
 וסלסרס נסקס קרס מרעס קס סלס
 סססס יס לכן סין סן ססרס ססס
 דכסיס לרוע סלרן על ססס,
 סלס דכסיס ומסמך סלס כלד סלס
 ומסמך ומסמך, יין וכל כלי
 ססס, נגיסין (דף ס"ט) ג' סרס
 נקסן, לרד ודקו, סלח וסליו,
 אכס לעבס וליס וסס ללסרס,
 נכס קמל (דף כ"ד) סרי סליו
 ג' עריות וסן עריות סלס לססס,
 מי' כגן דלסו מרי ספרי סססידו
 נכסי בית דין נכסי נעליס דסדין
 מרעס נס מרעס דלסון נכד גסל
 נסקיס פליו, וסליו סמדיס וסססידו
 נכסי דין נכסי גסל גס סליו
 מרעס דשססן נסקיס פליו, וסליו
 סמדיס וסססידו נכ' גסל גס
 מרעס דליו נסקיס פל', נכס
 ססר מרעס ומסמך כל סס שגס
 ססלס סק סלס סן סעליס, נסלח
 כס ססס וססס, כגן סליו ערס
 וסמדיס נכסי סססס נסקיס פליו
 נססס סד גסל רעק סן ססקיס
 סססידו, כי דליו סססס נליוס
 סקיס יסר סססלך יסס, נעל ססר
 ססר פלסלס כגן סלס, ססרי עדיין

פי' ראובן שמעון ולוי ג' אהרן וכל
 נכרי העיר, ראובן וכלב בראשית,
 ושמעון וכלב בשנים, ולוי וכלב
 בשלישית, הרי זו חוקה כדלפני ג'
 אהרן נחלי וכלב נחלי האהרן, ובעדות
 אהרן להוסיף. ההוא שטרא דכח
 אחימי עליה חדי, שכיב חד מיבוידי
 אחא אחימי דקאי וחד טבראח
 לאססודי אסחמט ידי' דשחמא,
 והאי דקא מטהיר אחימי ידיה
 דנפשיה, כי האי נזנא לא מקיימין
 האי שטרא דהא שטרא דהא כפיק
 פלנו דממונ' אסומא דהאי טברא
 דהוא חי, ופלנו אסומא דהאי
 אסומא דהוא דהאי דהוא חי,
 ואסומא דהוא כדלפני דמטהיר
 אחימי ידיה דמיחנא אסחמט דקא
 כפיק האי ממונא כוליה, דכחיב
 בשטרא כבי ריבעא אסומא דחד.
 והילכתא דהא כבי אפי' דפסיל, כי'
 אהרן הרי אלו של ערוות, שעל מה
 מעיד את זה אינו מעיד את זה,
 וכשרה היא העדות וכן עדות אחת
 הואיל וכל אחת מלטרף עם זה סברי
 אס היזם זה כמי או אחד מן הסתין
 שמלטרף עמו נטלה כל העדות של
 חוקה, הואיל זה נכרי מעיד עם
 כולן, אין הכרעה שלישית מברשת
 כבד פירשנו בערך כרך, בסוף
 כנעיס (דף מ"ב) ג' טהרות במביר
 זנ' טהרות ביולדת, שלשה מלחין
 וחללקת מליה הנזיר והמבורע והלוי
 וכולן שילקו שלא במעמד או אפרי
 שתי טהרות לא עשו כלום. מיקרא
 דבכ בריש אפרי מות ובפרשת אהרן

אין השור מועד וכלל של ג' נגח
 אלא שני נניחות בלבד ועדיין חס
 הוא, והעדים פטורין מלשלם כך
 המועדות, כי לאחד שנתקיים העדות
 של ג' כיתות מתחייב המועדות
 וכולן שמתקלח החמו ודקלחן לא
 הוזנו, כשם שפטורין מי שלא החמו
 כך פטורין מי שהחמו, וזה דומה
 לשני עדים שהעידו והזם אחד מהן
 והאחר לא הוזם שנייהן פטורין,
 ולמיכך אסרה הנרימא וכן עדות
 אחת להזמה, כלומר איכן חייבין עד
 שיוזמו שלשון, וכענין הזה השנייה
 והשלישית, ואף על פי שהראשונה
 כשהזמה כטורה מלשם כך המועדות
 שנניחה רביעית משלמה התמות
 שחייבנו לשלם לראובן עומדת, וכן
 דין השנייה וכן דין השלישית, אבל
 אם החמו אלו ג' כמות כולן משלמות
 הראשונה מה שחייבנו בעדות'
 לשלם לראובן, והשנייה משלמה מה
 שחייבנו לשלם לשמעון, והשלישית
 מה שחייבנו לשלם ללוי, ושלשון
 משלמות ומשלמות כך מועדות שנניחה
 רביעית, ועל זה אמר ועשיתם לו
 כאשר זמם לעשות לאחיו, ופעמים
 שמשלמו גם כך התמות שרביעית,
 היכי דמי? כגון שהודה שנניחה
 רביעית, וקיימא לן פלנו כיוקא
 קנסא, ואין אחד משלם קנס על
 פי עצמו, וכיון שהעידו הללו שהוא
 מועד, נחייב על עדותן, כבבא
 במרא (דף כ"ו) שלשה אהרן
 והאחד מלטרף עמם, הרי אלו ג'
 עדות וכן עדות אחת, פי' להזמה

ובחמדה שם כבולת בשלם
ומתנודת וניקש כענבול בא ופוח
ובלב לועקין ומתנודות סמאסרות,
בבלי מתכות פי"ד בבליס (דף
פ"ו) של שלם של שמוסות פיר'
סלו שמוסין ומודקין כקרקע יש
שמוסין במבלין חס שמוסין בשלםסות
של ברזל, פיר' לכאס סיס גרסנו
לס מפעו פול שרסא שרית קרקע
(ח"ב עין ערך של שלישי).

של שול, *שלשול*, *שלשול*,
Ärtefelsen, *Ärtefelsen*,
שלשול, גר"ס (דף כ"ד) ונע"ו
(דף ס"ג) ספילו שלשול קטן נמי
בסולין (דף מ') סוד לשם סיכאל
סער סנדול לשל שלשול קטן שנים
ואס (דף פ"ו) חבורנן סולך על
גסן זס נאש, כל לרנא סת
סל שלשול ואס סדוסם שלשול
(ח"ב פי' חין מולעם נסלס באשפס
סס שלשל סת עכמו כסוס וילס):
ונבראיתרנא פראס כ"ס כשלשול
סאס סוס כסס כולס, שס משמע
סוס סין חומס.

של שול, *שלשול*, *שלשול*,
Ärtefelsen, *Ärtefelsen*,
סס, סאל סרס שלס סכרו נאס
כנר פירסנו בערך פח, נסכדלין
(דף כ"ס) כסנרף סינו סייב עד
שימיר סת סס סנל עד שינרן
בסס, פי' עד שינרן עד סיקלל
כלוס יכיר סס (גסרל) וינרן
סותו כסס כסס, נאנפ (דף
פ"ו) סול נסס וסיל נסמו
סין בו פיס דרכי כסרי, פירס
סס קרל ס'ל ססס נסס וססו

סס וספסל דסר וסלסרנו וסס
סוקס ססורס פיר' לוס דשע, י"ג
ססס קכר לו כקדש פירן סול
לסרס כרססן נן עדן, סס"ד נערן
נפולסס סיס וכלי. נריש סססרס
(דף פ"ו) כסנולס וססס פסססו
שליש (דסלס) ססר רכי וסירל
נער ססר סת כל חסוס ארע,
דכר ססס כרע וססס ילל פסס
ססליש שסס פארע וססס.
נכסל סליעס (דף ס"ט) ססר
שלי' נכסרן, פי' כל שיעלס כרסס
עד כנר סליש נקין נסלוק דיכינו,
וסססר סן כסליש יכיס לך לנרן
נכסרן, כנר דסו קין ש' וד ססר
ליס כל סס דסו ספי סן ק' וסו
סול סנרן, עד שליש ססל כנר
פירסנו בערך סרר, נכסל סליעס
(דף ס"ט) וסנרלן ססן עד סיסו
שלסין, פי' עד סיסס נסל נסליש
נער וססס נסליש נסס וססר
כך יסל ססר סלי ססס, נסססס
נכסרל (דף כ"ט) סני פססס
נכסלס שליש ססלין.

של שול, *שלשול*, *שלשול*,
Ärtefelsen, *Ärtefelsen*,
פליש, נערק ר' נאניפס (דף
נ"ט) וסס כלל ססרס ססרונן
סילסלו פי' ססססו לסכנר
ולכסלס לסן שלס. נכססס
(דף כ"ו) רסכר ליס לסס
פדילסל סלכס ונל וססס פי'
סדילסל ססס כעין עכס של
נרל וסלין נס ססל ססס חרסס
פססן, וסס וכלל קסרן כסלסל

קוראם את בעלה בשם, צבילה
(דף ט"ו) שמו טובלו לתרומת
מעשר, פירוש כיון שקראו מעשר
ראשון חייב להפריש ממנו תרומת
מעשר.

שם מבוהקין, כנר פירשנו בערך
הרמיו, בילמדנו בריש ואלה שמות
יש בני אדם שמעשיהן כעורים
ושמותיהן כאלים וכו', בסכודרין (דף
נ"א) נחן אברהם מחנות שמסר להן
שם טומאם פיר' טעם בשכנות
ומעשה שדים (א"כ מרגום ו לשם
ולתפלתו ול שום ולתושבתתו ובלשון
הכמים אומרים כ שם במקום כמו,
ויש ענין אחר קרוב לראשון משנת
מכות פרקא קמא שלא שם
המביאין לידי מכות פי' טעם כי
נעטם ונסיבה יוכר הדבר כמו שכתב
(בשם).

S e m, (Eig. מ.) , שם
שם, ומלכי כרך שלם מ"י
שם רנא.

שם, ח e t a ו א ש
שם, בנא מליעל בנמרל (דף
מ"ז) אלל עד אלל יתחילו וחבמים
אומרים משמכין ביכוסן, פירוש
מתבין סגול שם שבירות והפסות
משבירות וכולל זה עם זה וכותן
לו חלו של שביס וזה ביכוכי,
בבבירות (דף י"ז) רבי עקיבא אומר

נבחרת (דף י"ו) רבי עקיבא אומר

הוא שם בעל כבוד כל שאין לו
אלא דוד אחד הסקיף של העמוד
(ובן בלשון עברי).

שמה, *Shema*,
שמה, נמשכה שמה שמה
ואל תאמר לכהפכה שמה
לשמה שמה שמה.

שמה, *Shema*,
(*Shema* *be* *Gittah*)
(*Shema* *be* *Zebaim*)
שמה, נמשכה שמה שמה
ואל תאמר לכהפכה שמה
לשמה שמה שמה.

שמה, *Shema*,
(*Shema* *be* *Gittah*)
(*Shema* *be* *Zebaim*)
שמה, נמשכה שמה שמה
ואל תאמר לכהפכה שמה
לשמה שמה שמה.

שמה, *Shema*,
(*Shema* *be* *Gittah*)
(*Shema* *be* *Zebaim*)
שמה, נמשכה שמה שמה
ואל תאמר לכהפכה שמה
לשמה שמה שמה.

שמה, *Shema*,
(*Shema* *be* *Gittah*)
(*Shema* *be* *Zebaim*)
שמה, נמשכה שמה שמה
ואל תאמר לכהפכה שמה
לשמה שמה שמה.

באין כתיב שמי כן, מעיד שמי
על יעל שלל נגע זה סמירא.

שמיים, *imamut, samut*, (דף ק"ג)
שמיים, כינמות (דף ק"ג)
ונגדריס (דף נ') שמיים בני

לכנך יעזו דרך נקס (ירושלמי)
כזה דמיא דסיקין סן ארעא כן
הכא לחמא איה דסיקא מן הכח
נגדא, אלו יורא כן יעז דרך
נקס, אחר רב סאט יעזא סעודא
וסן מתרגלן לבא דרך סעודא,
פ"ל שמי' יאמרו בני וביך אטין
אכזא ארעא יורא כן, אחרג' נך
ואחצנר, יעזא דרך נקסא אהבאסין
סימ' אלא פסאזא אלוה' מלוה' על
פרי ורביא. גריא ילמדנו ביום ראשון
לא גרס אלא שמי' השמים אלאמר
אמא סא' ה' לכרך איה עזיא איה
השמים וזמי השמים, איה אופר
כן אלא שמי' השמים סן כן שמי
השמים סן כן שמים, וסיק ובו
ליקרות שמי השמים אהבאסין הרקיע
הוא באי.

שמיר, *shmir*, (דף ס') אפילו
שמיא וברסא, בערבין (דף
כ"ט) באחרא דאלי שמיא סמיר
כפזים אפילו גאמא כ"י (א"ג)
בנוסחאות כבוד אהבאסין וברסא

ליום הכפזים, רבו שמי הנללי
פבר כי צעא אקבלו עליהם השבת
לא היו יורעים אכא יום הכפזים
אקבלו עליהם ואק איהר זה חס
נבא איה.

שמדע, *shmede*,
שמדע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.

שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.

שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.

שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.
שמע, *shme*,
שמע, חרנוס ולא סכירו,
ולא אהמורעיה.

נול עזר פטרות וכו' עד מלשון
לרשע קדשים ושלנו למעין שנשלים
ועז י' בלדר קרנו סמלונים ושלנו
בלדר בנין.

שמע, ש מ ע , ה e s e n , e r f a s s e n ,

שמעתי, s e l e f u n g ,

השמע, a u s e r f a s s e n ,

שמע, שמעו וס כלל סמלונים

ושמעות עין בעד כו, נסוף

פוק כדר נמרס (דף ע"ג) אשר

רנ יסף לט שמיע קלל שפוקד

לית הלמודים לסדרים לבני קמים

ובכל דוכסם סיס אומר רנ יסף

לא שמיעין לי כל שמעתי ואמר לית

לבניי לפסטרם כסלן. בתחיל' סקלים

(דף ע"ג) בלדר בלדר שמיעין על

הקלים. ירושלמי ססו סכמי עין

רנ כוסל אשר סכרי וין, כסס

דלס אשר ויטט קול כיכר' בירושלס.

שמע, ש מ ע , ה e s e n , e r f a s s e n ,

שמעתי, s e l e f u n g ,

שמע, שמעו וס כלל סמלונים

ויבין לן כנרי דפדלס ואשמעין

(ובדף ע"ג) אשר לט לט שמי

פני לי דוקסל מי' כט שמי.

שמעון, ש מ ע ו , (S i m o n)

שמעון, נפ' ס' נוסדות (דף

כ"ס) שמעון סמי מוריס אשר

לס כן ולס כד.

אריס נמרס סמי שן אריס? אשר
רנן שן אל תרומס סמולס סולל
ולאריס עוסר וכנר ביארנו בעד
ר ס (ירושלמי) כסר' ק' כנסת

וכעזרס ס מן רני בית דינו כמירי

רנ לא סל, אשר לית סמולס סול

סמי לא סל כסידנלס ע' קן סמול.

שמון, ש מ ו , e s e n , e r f a s s e n ,

שמון, כנרסלס רנן כרסס ס'ס

כנס סססכו כסר' סן שמיכיס

דלרעל מי' עסדים ממיס דוכסן

ונול סלס סמיל דוכסן ונחנן

לו סמל.

שמון, S e e n d e s H e i l ,

(e i n e s G e l u c k e s)

ססן, סמי כרסוס לססן עין

כסר' כד' ס, מי' נטנעס סן.

שמנה, ש מ נ , e n , e r f a s s e n ,

שמנה, וסנר עליס סמנה

כרסוס עין בעד אשר על סמולס

כדדן סמנרין עליס כנסת

כס' אשר כנר כנו וסלי, וסוס

כנור כמורס, כן מירסו בירושלמי

גל כענרס ססוך לנרן כרסס

כענר, על כסודלס כסוד קלכודוס,

על סמיל עין סול לעוסס עסו

ישראל, על ססודלס כנור כסרסן

על סכסס סנור כססס, על

ישראל סנור נמרסל, על ירושלמי

כנור בירושלס. כסרס ויבי כוס

שחיקנו משיכה בלקוחות כך תיקנו
משיכה בשומריין.

שמייר, Stein, Diamant
שמיד, כחולית לך מים גלד
כחלמיש פרגוס ירושלמי שמיד
טיכרין וכן וסמן מחלמיש לור.

שמר, (Σμυρναίη, Smyrna)
שמר, ירושלמי דכלאים פדקא
קמל שטר וברכס מס כפיק מכסן?
פיטרוש ליכון, זו גרמל רצינו
שמשן בפירוש מנכת כלאים ולא
בגרמל הסמכים שהיא מנכחאשוי
שטר כון בלשון יוני ורומי מין ירק
במו ברסס, ופטרוליתון מין אחר
דומס לו.

שמרקה, αβαλονίφη αμύβελ,
שמרקה, בסוף עוקלן (דף ע"ט)
שמרקהין ופטריות פיל מין גל.
שמיש, (Σιμιθ, simith)
שמיש, αβαλονίφη αμύβελ,
שמיש, שמיש תלמידים סכמים כנר
פירשנו בערך רען נברכות (דף
מ"ו) אחרים שומרים אפילו קרס
וגה ולא שמיש תלמידים סכמים
זכורעס כסין, אחרת כסא סלכה
כאחרים. בקולן (דף מ"ד) כל
מי שקרס ופסח ושמיש תלמידים

אז שמשן מסול יז בלחת סכן,
בע" (דף ל') בלחת סדקא שמשן
מיסלל סלל שיכרס מלי טעמא?
מיסלל דשימלל מ' שכלל
טמס טגע עונד כוכבים שכלל
דשכלל גאדו שבר טנו יין.

שמר, ש. מ. ש. מ. ש. מ.
שמר, גב"ז (דף ל"ו) מכו רנן
אקד שבר חסרים ואקד שבר שערדים
ואקד שסרי יין שברך עליהן אהכל
כהים נדברו זכן סלכה, וסיכל
דרמס סלחל ואחו סלחל ופגל,
סכל רמס סלחל ואחו ד' בורא פרי
סמין. בשמ (דף ק"ו) סינעיס
לסומר טלי? סיכר דמי לסמר,
כנר פירשט בערך סוק.

שמר, ש. מ. ש. מ. ש. מ.
שומירה, ש. מ. ש. מ. ש. מ.
שמר, נפרק ה' נכלאים (דף
כ"ח) שומירה שברס, גב"ז
(דף מ"ח) ואלה סאומירס
שליכס עאזיס נטיט, מ' נח דירס
שעזין לאמר סדרס סס עאזיס
בקיס לו נקסלו בעלים דירס ערלי
היא וסכרס עס סדרס, וסס עאזיס
נטיט ונעזיס קבועס כניס סיכס
נקיס אטפילס עס סדרס ער סיכס
נפירוס גב"ז (דף ע"ט) בדרך

1) Der Geruch dieser Pflanze ist unangenehm, daher dieser Name.
Plinius sagt (XIX 8.) daß die **Σιμιθ** sie auch Hipposekuran
(Ἱπποσελίον) nennen. Nach Scheuchzer ist sie aus eingetragener

שם ש, נרמזות דמיק מי שחא
בגיתין (דף ס"ח) לשמש נח יוסף
ס' לקדחת מדורס יוס ליום מר'
באותו יום שסתקלס עליו.

שמשם, ¹⁾ S e s a m u m
שמש, בשנת (דף כ"ד) שכן
שמש מ ין בר"ס (דף י"ג)
ונכחונות (דף ק"ד) בגינת סמר
שמשום איו מטטל נחמלת
אובליס, ס' בלשן נחמטל שמש
ובלעו שמש"י רעוכין ירוקין סן.

שמשמנא, ²⁾ S a m e i f e
שמשמכא, מרנס לך סל נסלת
עלל אחרמט לשומשמכא, ביבמות
(דף ע"ו) שמשמכא נמלא ס'
נמלת גדולה עיין ערך שמשמכא
כי כן גרס נעל כערך.

שמשק, ³⁾ S a m s h u k
שמשק, בשנת נמרט (דף ק"ט)

סכסס ורואה ערפה לעלמו עליו
כחמוב אומר יגיע כפיך כי סאכל
סאריך ומח לך, מרנס לשרת
לשמש, משמש מח כנר ס'
בערך סס. ננדה (דף י"ז) סמר
לשמש סמטו ביום נאמר וסלילה
סמר סורס גנר, ריש לקיש סמר
סכסל ונחס דרכיו ימות (ס"ב
נרניאל סלף סלפין ישמשו קיס).

שמש, ⁴⁾ S a m s
שמש, כפרק ס' בחעניית (דף ג')
סס בשנת לרקס לענייס.

שמש, ⁵⁾ S a m s
שמש, צויקרט רנס נרש ויכי
ביום כשמיני למסן שמשמ' דעייכן
למו סכלילות עיניס (ס"ב ס' ציניו
אדומח כשמש ס' אחר לפני עיניו
כאכור נמרטס כדוריס כשמש).

שמשא, ⁶⁾ S a m s a
(metonym. die Hitze)

1.) Die Alten haben das Gesamkraut nicht nur in der Kost
benutzt, und seinen ovalförmigen markichten und öligfüßen Saamen
als Gemüse gekocht, sondern auch ein weißes, klares und wohl-
schmeckendes Oehl daraus gepreßt.

2.) Sampsuchus ist wie bekannt der Majoran. Der gelehrte
Faber behauptet irgendwo — wenn ich nicht irre in der Probe
seiner biblischen Pflanzenkunde, welche Rosenmüller in den Analecten
für das Studium der Theologie mittheilt — daß die Ultrabibinen,
in der oben im Texte angeführten Stelle (Sabbath 109, 2.) wohl

שיכו מחענין בעלייתו ונידירמו.
ועם שוכים אל סערב עיין צערך
ירא. צנראשית דנה פרשת יט
כשעלם נחמיה מן הנולד נחממו
וכלי עד כול שאלכי אומר ואת
שבת תעשו שניים לשטים, אשר
הקנ"ס קנל מהן צבי ואקקה שגולת
ושמית ונטלת ימים טענה אחר
האלה שני צבי הילכר זה אהרן דוד,
צסיפס צו זלם השחת אפרן.

שניים, *Spitzige Aelpe*
שכ"ס, צפיק ח' נאסילות (דף ל')
כשכ"ס והסבכות והפרעות כי
כמו מן הסלע מה מהעבר שם.

שנער, *(S e e e)*
שכפר, עיין צערך לל, צנראשית
דנס פרשת ל"ס ונמגלה סיכה שנער
שנכועות מן המכות לא חרטה ולא
שנערות ולא שניעות, שנער
שמתין במשקוק בלל נר ובלל מרחן
שנער שציה מים כערים,
שנער שציה שניטין בחורה כשכן
נערים.

שנץ, *(Atemen, Schleife)*
שנץ, צפיק כ"ו צכלים (דף כ"ב)
סידל עמק יובים אל שנלות בסוף
סוקאות (דף ס"ס) ושנץ אל סידל
ננ"ס (דף כ"ו) כיסא נמר שכלי
נינאות (דף ק"ב) וסידל צמר

1) *Ruffapfla meint das* ששן *das lat. Sinus* sey welches jede
gebogene Fläche ober halbkreisförmige Vertiefung als Baufach, Falte,
Bussen u. dgl. ausdrückt. *da* *die Römer* in dem Bussen allerhand

קחל נק'טו צאגט דקרו לא
זוכרס נעגט לו גוי רע (ל"ב)
מרוס נפסיק ויטו גיטס ככס
כזגט זוכרס דדענא).

שנירת, שנירתא, משנירתא, *Shenert, Shenert, Shenert*,
פכית, נפיק פללות (דף ל"ו)
גיס וצפוכים טהור אי וו היט
זוכים? כל פקים גסים עולם
זאפט, פ' מ' זוכים נלרמית הוט
טקוס גמניע לשט סיס נעמ סטערס
צבראית רנס פרשת י' וכל נלשט,
זויקרט רנה פלריתוט פרשת יסרת
לרן ילחק בן אלעזר פוס טטיל
זוכים פ' דימא דקיסרי: זעלענט
דף כ"ג אכדרס לים משנירתא
פ' עלה סניבות' שן סלע.

שנתות, *Shenut, Shenut, Shenut*
שכמות, זילקיש טטות אלס פאר
רע ככנא שכחות טיו נפין עד כאן
למר עד כאן לאל, פיר' סיטכות
כען זיני' טעטין נחמיכות ען זכרן
השנן שיכיס ק שיכיס בולען
וילאן גמך ססין.

שסה, *Shese, Shese, Shese*
שסה, נמנהדרין (דף ע"ו) גיטה
זו אל כבלג גיטס צו נקט פיר'
גירס.

שסע, (שד"ר: ש) *Shese, Shese, Shese*
שסע, שסע פס גריה נכני
טלחת דמא טוונדיר שדיר. מיר'

פניסו כנ"י עוד ק"ס פ' חרל"ס
לענק מדר בחינת עצמ גני הסן
פ"ג ולר"ך ניקור, וסינו סיס חיינת
את דציקס לשט אטרי' ואלו פ' י'
כמוזאט פרשנרס נד פטיס
ונגנים וסם דלפון וק כולס
כמדר, לו סיה כל גיטס ענן נפני
עגמס, לא בן כקאז כמונים כהלכס
כוס:

איש	ואת
שרשרתא	ואת
דלפון	ואת
שררתא	ואת וכו'

כל טורס טעבט פארט עטס פרי
סס דנוקים פולנות פסח לאת
פיניך טרומ כי סן יסד שניין
גחין כמו קסטו ססנלן רשני
פכיסין דוק ומלל, ועין תעזב
גיס פלרים חלק ק"ס פ' ס'ט וכו'
ע' ע"ג — ע"כ.

שנק, *Shenke, Shenke, Shenke*
Shenke, Shenke, Shenke
שינוק, שינוקא, חשנק, *Shenke, Shenke, Shenke*
שנק, פ' סאז סמטללתי
נפטיס פ' ית סה דאכיקית
ית פלרטי, וכפח' סותו פרגוטו
זענקתין, נלכמך לא ילר
לערך מרגוטו כד פזללס חשניק
לירק, וכן מרגוט ולוקס, ננס
טלחת דמא טוונדיר שדיר. מיר'

נאכלה, וטוול סנר מסקיימ
ולאיר כעולס אסדס לבל צמצי
נדהס אריס, סלוי טעמס? כל סס
שנכמכ סלכלו.

שסקר, *schalken*, *schalken*
ססקי, נביס (דף ס') ונכ'ב
(דף כ"ט) סלל פליגנל סטגדוולס
פליג ססקי, פי' סקריס, פיל'
סלל ספרס קיין.

שסתג, *schatten*, *schatten*
סססג, ציטן (דף ס"ט) ליחי
נורל גרנ' ל' ונלייר' בשוססג
פי' ססיכס של נגד.

שסתם, *schaffen*, *schaffen*
סססם, ציטין (דף ס"ט)
ליסערל לים שוילמיס וסססמיס
פי' סגר סלסלס: נכוססלס דדן
פמונ ססמריה.

שע, *schälen*, *schälen*, *schälen*
שע, צמף כללס (דף ל"ד) ליכו
ססור מסס כללס סלל סווי וסריג
סלסור לל סלצס שססס סול
סוץ סול סווי סול סווי, פיר'
שססס כן סול, כיסכללס סול
סווי וסוץ סווי סווי סווי, שרע
לסון שעיפוס ססרסוול סלסלס
כוסריו שעיפוס, וסול שערפין
פסל וססין וס עס וס, וססין ססן
לכדין וססין סס סס סס

לכד ופאסיס לכדו וססין וססין ב'
ססין וס עס וס, סווי גס סול
כ' פכיס סווי בלריגס סווי ססיכס צמס
ולל סליסו ללסין סס עיקר סלל
צסגדס של וקדל, לכן מל' סכסו
לכו עליו וסלל פליגן לססור על סניו
ומס' סולו ללסין סיכין כדנר שסול
מססל' סווי סססל', רבי סליסור
ססיכס סווי ללס'ד ופירסו כדנר כמליס
סל יסרלל סלניסן שססיס כולמר
סרסין, סלסין סל יליסו ססיכין,
וסדך סרלסין עיקר, ולסליכסו
קדל כדול מילסל, גדיל שניס,
גדילס סרנכס, דנרס דנרס סס
כ' סול סלל לל יקל' גדיל, ולין
גדיל שסול עכוס פסוס ס' ססין,
ולין גדילין פסוסין שסני גדילין,
וכללסו סרנכס, ססו פיל' עסו
גדיל וססלסו סוסבו, וגרסיין צינמוס
(דף ס') ונכרס (דף ס"ט) סלל
רנ סלל כר יוסף ססמיס דסר וסול
סלי סלן רלכד לים סולל דכיסגל
גללמיס דססרל וססיס, ולל ידיע
סו כסיק סו לל כסיק, ססיר דמי
וב' ער ססיק לים רנ סלי סימוס
סו שוץ סוסיס סו כווי וסלכסל
פסר וסרלס מלסל'כס כסרסמכס כסרלס
מילסל, פי' שוץ קרס"מסו (1)
סווי פיל'לסו (2) כווי ססיס"ו (3)

NEW, Splitter, Spain   עין נערך הדריינג.

NEW, BERBEREN נשימורד' עד סכונס, מי' סף

לא גמסו סגר, מלגן דשה ידוכא'. שפיר, Spies, Bratspies

g e f p i t t , 7507 6 a l b e , NEW

הַיִּזְמִינִי לְהַחֲמִיט לְפָנֶיךָ אֶת הַיְּדִיעוּת הַזֶּה וְלִפְנֵי הַיְּדִיעוּת הַזֶּה אֶת הַיְּדִיעוּת הַזֶּה

ש פס , נסועס (דף ו') ונבנא
קסט (דף כ"ב) ונסבות (דף י"א)
עאל איגריה לא יפא עי' טריון
בדגריםין בקרושין (דף ט') מאן
גרס לי לאו ענייתא יסב לי' שיפא

מלכסא שמשא בלחית אחר סק'ס
ונבינה רב מלכיה שאלו ד' מחניסא
סן ואטר וחס' שמעוה של רב
מלכיה. נבחרות (דף מ') וכו'
דומה לאל חיד נגדל לא חיסא
דאפיד ופרים פי' עד כאכר
כמו של קודר פרס ששפס עקוסה
למעלה כאל קודר.

שפדה, Xusglätten, polieren

feilen, hobeln, zerreiben, verstäuben

שפדין, Hobelspäne, glatt

שופינא, e i l e

שפס, נכסחים (דף ל"ט) שפס

כיל על נגדה יגא. נמ'ק (דף

י"ט) שפין סת כמדקין וטעגלין

סומן, נענודס (דף כ"ו) דלחל

סייפס סס לרד. נשנא (דף

ק"ט) סין שרין סת ככרשינן ולא

שפין סומן, נעדיות (דף ג')

כרשיני מרזס בים שמי סומרים

שרין ושאפין נטסרס. נענודס

(דף מ"ט) שפס ח ללכס סאורס,

שיגס ונעיסס ככר פירשנו נערך

נעג. נמרק י"ו נכליס (דף י"ז)

ונכדרים (דף כ"ה) סאטס וסעריסס

משישפס נעור סרגן פי' מלשון

ושפית יחיס, ונפיד נכליס (דף

מ"ו) ססיף מסמסו מקנל מומסס

משישפסו. נבנא נחרס (דף

כ"ט) סגדלו לא שפס, נפ"ג

נרעילס (דף י"ד) סין מועלין לא

נשכוי ולא נכביס, פיר' לוקס

נבנר סרס לא

סן ושאפית יחיס, וכן פי' סגדלו
לא שפס, ניקוי ושיפוי פי'
כילין כנון וסורס סכיס וכילא נ'
נחלין (דף כ"ה) נעמיד לשוף
קולית ששפה לאורכס ככר פירשנו
נערך דקל. נשנא (דף ע"ה)
שפס גן העמוריס סייב ששס
מוסס, פי' ספס נין העמוריס
נעוס כדילכסלין סייב ששס מוסס
וכן כממרס סת סרטיס. ירושלמי
מס מסיקס סיסס נשכין? סיו
שפין נער על גני סעטור רני
יכידס סומר סייב ששס מוסס,
פי' סתר שפס סת כקרקע על צין
סעמוריס נסגדל על סידיס וספירס
נערך סגדל סייב ששס מוסס.
ננא קמל (דף כ"ג) כנון דשף
ללמי, פיר' כגן שכו לו נדרס
מליירק נכחל ונפס נכס כגן ונפס
סומן, מלשן ונפית יחיס ונערס
סן ככחל לנפרי, כדגרסינן כחמל
(דף ס"ט) סנערב ישפס כלס'
יסך נשדו עד שינערכו לנפרי,
נאלו חללין מר'ט נמקואוס (דף
ס"ה) סלס סס כן שיפס, ניומל
(דף ל') סמר רב שזי זלס סמר
מטס לשפס. נשנא (דף כ')
ובשיפס דס ורס סזס סיל, פי'
ששפס סלין לב סלודס. סר'ס
(דף כ"ד) וסס כניסל דשף
יחיס נכסרדעל דכס נ' סנדרעז.
נסיגלס (דף כ"ט) רב ששס כוס

וסדור נלגנים ופער דלתיאן
 נהדיכו רבים המקדש וסח קרין
 ל' כי רטו ענדיך לח סגרים תומר
 וקדיות שף יחיו כלומר נכסע סקדש
 ויש שם וכות שבינס עשהין,
 כדאשרין ננכל היכל ארץ שבינה,
 דר סטר נביאחח דכולל וסמואל
 אטר נבטחחח דשף יחיו שף יחיו
 נבהרדעא ונביאחחח דהולל קרונס
 לבית סהרר' של פחד הסוכר למטה
 מכסדעא. ננכל נחח (דף ג')
 גויה סגני דשפיין כדכחי
 סגוררות נמרה. נסוף כלים (דף
 כ"ה) שפן נשופיכל סמאין,
 ננכל קמס (דף כ"ה) סכל שחיין
 נשופיכל אסיריפריס, ואכות אוחו
 מר' וספיית ימים נשופיכל,
 סכלירס פיס מר' שופונס.
 דריס ויקרר ננפ ועיד דליתיו סיו
 למכיו סני סנילן ס' שפוי ואחר
 סלא קיין ול-ורוח, ואורח לריקיס
 סלולס מר' ואורח דחילי שפיין
 ננכל קמס (דף כ"ה) וננכל מליעא
 (דף קי"ז) כדי שיהא פישוף נרגלי
 סרס ורגלי נמה, נויקרא ננה
 וכי יסך. לספיא דחחח סכל שפיין
 לכון סס סן כוס להון לשופיין

ע') סנדקין ננדר דרש פי נפסים
 ננכל נחח (דף קכ"ה) לימחלית
 נעל חוב שוף לי וליקוס נס פי
 שוף נשופי דגדסיין נכמונות
 (דף כ') וכולל סכלס נעליין
 סלס שפס ונשופי. נניטין (דף
 ע"ג) דלמס לל שפיין, וכנה
 סינכו סלי מר' ירושלמי וסל ליסכון
 שפיין לקיכל, נניטין (דף ל"ז)
 סטר לים זיל שפיין לס דכס קנילס
 עיך כל סונס, פער' אל חקנס
 דניבליס נניסחח. ננדר (דף ל"ז)
 שסס סן הלער ולל סן דרס ס'
 נכס סן הלער.

שפיר, e i m e

Sypergras, Binsenmatt,
 שפס, נסוי סנכל פר'ס נכסירין
 (דף ס"ה) סשיפס של לננים
 סין נבי יותן מים, ס' סחללס
 סנה מכסין הלננים סלא ייקס
 סמר, וסל סמו כל דגדסיין
 נסיכס (דף ג') מחללס של שיסס
 וסלגמי ס' סל סלף מסין גמיעיין
 נערך לולב.

שפיר, e i m e

שפס, שפס סחח דנריס סרריס
 מר' ירושלמי לסין סקדש.

לכ וסופו של למרחק רחוק
רעיונות.

שפח, שפח, גרש סדרה קסלה שימורו
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שפח, שפח, גרש סדרה קסלה שימורו
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שפח, שפח, גרש סדרה קסלה שימורו
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

שימורו של סדרה קסלה שימורו.
של ספח, שימורו של גול,

1) Wenn auch Ableitung des hebräischen Wortes von dem im mittlern Latein gebräuchlichen Worte Escabolus welches einen betrügerischen Menschen bedeutet, ableiten will: so möchte ich mit mehr

מן ככלי או מכילתו, אבל השמחה
קיימת לו כדמיון, לא ישתין אדם
בכר כותלו של קנרו של"ב אלא (דף ע"ח)
ממנו ג' טפחים, נשנה (דף ע"ח)
טורים חכמים לרבי שמעון במ"א
שופכין לרשות פרנסים שיעורן
ברביעית, פי' משקין מאוסים העומדין
לשפכים. נפרק ג' נמכשירין (דף
פ"ו) מי שפיקות שירדו עליהן
מי נשמים, פי' טים טשאי' שנשכו
בחלין (דף ק"כ) כזי דלא יתני
מותי מרופא-מאוס שופכין הוא,
פי' מי נשמים הנשפכין מן כג
נמירוב, נפרק ז' נפיקס (דף פ"ו)
בזמן שהיה שפכובי או ביישיכי,
מר' אים שופכין שזן סרב' גזיתיו
מבזלין בן נטיב, נישכן ינשין שזין
עושין שזן, פי' א מוקים שזמו
נישאלן כמו חופני ונישני, ס"א
נישני שהיו מנייז איה קנרו שזשה
כפלי' מקנרו (ירושלמי) שפכובי
שהוא עושה שזן סרב' נישני איה
דנעי נישני ממא, נענודם (דף
ס"ו) מעשה אניה דרב אחא ברין
דרב איקא סוב שפך חמרא עובדי
כוכבים פי' שהיו לוקחים חניות של
ין מישראל והיה אוחן חניות ללביבם
והיה מעניקן הכהר נשניבם וניחנן
לו שברו כדים רקים, ונעבדה
(דף ע"ב) נטל משפך אמר

שפי, א א מ א ז, מ א ז
שפי, נמוס (דף י') וילך שפי,
נלעס תר ברנלו איה, ששן
במירנלו דכחיב שפיפן עלי איה
שפיין, א א ז, א א ז
שפיין, נפרק ג' נכלאים (דף כ"ה)
קדל וטפכן שופין סין ורעיס
קענים.

שפיין, א. X. geöffnet, א. X.
שפיין, מר' ירושלמי כלפיקות
דרנשכ שפיין דרובא ונעל כערך
נרם שפיין עיין שס.

שפיר, א א ז א ז א ז
ungeitige א א ז א ז
שפיר, כנר פירשנו כערך רשון
ויש מפרשים מחיבם של נשר ויש
כס לורת אדם. ויש מפרשים לפיכך
נקרא שפיר שהיה כשפופרם
אל ניכס (א"כ לפי דעת קלח
מפרשים לשן מקרא זה יושנת
שפיר עריה נואת).

שפך, א א ז א ז א ז
שפיכה, א א א א א
שפכוני, fette Dill a
שפוכאי, א א ז א ז א ז
משפך, א א ז א ז א ז
שפך, ננא נפרא (דף ב') עד
דמקן שפוכאי (ונגרא) כותל
חל' מחזיק לנטי לא אחזיק לשפכי
פי' מקרם שהיו מקרם ברעמים

Entleeren, **שפך**
wegreißen, wegführen,
Abhang, Saum, Rand, **לשכך**

שפיל, וויקולט שפיל ציין בעד
דקל, שפיל וואלבר אוואט ציין
בעד טף. זונט נאכט (דף
נ"ט) מיט אשפלוס לעצטע,
זינטאט (דף קכ"ט) אימער דגלי
אשפלוס, נחילן (דף כ"ט)
מיט סאט דאשפלוס, בענורט

(דף ט"ו) וקאטע שפיל לכו,
נברכת (דף י') ועוד שפיל
לטיפה דקרא, טעם שפיל
לטיפה דקרא, נברכת (דף ט"ג)
אונזער מי כריסט וואסו לי מעיס
בינחמ (דף פ') כל שפין לכו
שפיל לי מעיס כגיס, נברכת

(דף ק"ב) הוים נקטת שיפולא
 בירך ורמט, צערפאן (דף י"ט)
 קני ליה שיפולא עד חכום
 מ' שליו בסביבות ארזיו ולמטה עד
 חמס, ספר אחר משיפודים
 ובבד מירשנו בערך שפד, ולירכמי
 במשק פרגוס ירושלמי ולשפולי

מאפס, וכנול צק לכו מרגוס
והלמו סיפוריו, ביחודש חתם
הדפוק מרי שיכולי טורס.
זאזאזאזאזאזאזאזאזא
סקו שכימי ולס בלוכ כנר
במוך פגרי.

— זאזאזאזא —

Digitized by Google

שפופרת, *schale, (von Schale)*

שפופרת, נכדס (דף כ"ט)

כדורס דס נשפופרת טפוז?

פי' כנן טכנה פי' שפופרת

נחך כהדר נשקוד ויורד קדס

נחלול של שפופרת ואינו נווע

נבארס, נפ'ו נפרה (דף ג')

ונסיכ (דף ל') נפל מן השפופרת

לשוקת פפול. נר'ג דערק חוסר

נקה (דף כ"ג) ונפ' ס' נפרס

(דף מ"ג) שפופרת טחכה

לחטאס, פירוש קנה חלול טמוקן

להקליק בו של מרס וי"ט שיג לו

פקק טלר אחד שמוקן לסגיס בו

אפר פרס. נכלי מסכות כ"ק י"א

נכליס (דף י"ב) וזה שפופרת

השפופרת סח הקול, נחילין (דף

נ"ו) מרג ולנשטטס ירך שלס

ועצו לפ שפופרת של קנה וסיתה.

נשנת (דף כ"ט) לא יקונ; קרס

שפופרת של צינה.

שפין, *schaffen*

שפין, נהגילס (דף ד') אחא אסא

ושפלינסו, דייקא נמי דכשב

ויגן ערי טורה ניהודס, וכי כל

פערס אסא ננאן? אלס נכיות

רנו וסחילורסו רדנז לומר טחעל

נפיקו לא חשפין (ח"ב פי' מוק

הנדקיס ומקן. נכן רעוע וכיסאס

שלו מאנות קלס טנרסח נעל כערך)

שפרפר, *schleue*

שפרפר, ניקרס רנב ויכי ניוס

השמיני פ' רני עאריס ויהי' נמישי',

סיף שלסחו שפרפרס קימרת לו

כשננס אדומס ראיחי ואינו מודס.

ד"ס יפסלך נמישיס סוף ששוס

נמו שפרפר סי' משור שסוף

ריקס ואין נולוס (א"ב נכוססלס)

סחרס נלח שפרפרס, וגרסינ

סוף שלסחו קימרת לו כשננס

אדומס ראיחי, סוף דקול עכיר

נתיס חזרס).

שפרפר, *schleue*

שפרפר, סוינקע כשער אורך

מר' נקימגלי כשפרפרס כונסך,

עד ילא כנונס לרקס מרגוס עד

דימגלי כשפרפרס נכודס.

שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*שפר, *schleue*

[illegible]

ש ל ו כ מ ש ד ט ז ח כ ט ז י כ י ל ו י ר
מ' ש י ל כ י ת ש חן ס ו ק ו ,
בולגריה פאכאב'ר פאכ פא וואס
פגול וברך ונחמד זרע, מ"ס
ש י ל כ י ת ש חה דקה בולגריה
טוקלי (ס"ב פי' בלאן יוני ורואי
זוכין).

שק (השיק), *übergeben*

ש ק, גניח (דף י"ז) ושון
שמשיקין את המים בכלי שכן
למחר, פי' מלא כל שכן מהם
ונתכן במים חמים שיסו נאעין
במים למים ויטהרו, שכלל טענין
כלים שמלים למחר על גבי מימין
משקין שלשון ומשק ידי למי,
במחש (דף ל"ג) תרומת מי סתם
שנמשלו והשיקין ואחר כך שקדין
ספורין, הקדישין ואחר כך השיקין
טמאין, פי' שקעין נמי מקוה למחר
שק על פי אכנאוס מפת סמים אגלאו
בזרעין במקוה לא עלמה לכן טהרם
שין זריעה מסרת במקדש. ביבמות
(דף כ"ה) אמר שמואל הע"ה א
נשיק וכו' במסע (דף כ"ד)
פרט לשקין לא בשקיה.

שק (שקק), *schaffen*, *schaffen*

ש ק, בעירובין (דף ק') וביבמות
(דף ס"ג) ואל איש משוקח שלמד
שס"ש משפוק' על בעלה בשעה
שיוכל לדרך. בנראשית רבס פראת
כ"ס ד' שוקין סן שן שוקה
של שם שלל על בעלה, שנאמר
ואל איש משוקח, שן שוקו
של יכרם שלל על קן וחבריו,

שפת, *sephat*, *sephat*
שפת, במסע (דף י"ט) ובסוף
ושפתות ב' קדירות פיר' כמו
שפות ספר, מולין (דף פ"ד)
יפתחו לו קדירות בכל יום.

שפת, (שפה) *sephat*

שפת, במסע (דף י"ג) ומוליכות
שכל בעליהן לחדש וכו' עד ובקוקם
לכן בין שפטים נאמר ששכנון
בין שפטים וכו' לכנמי יונה.

שפת, *sephat*

שפת, שפות בקד' ג' ובנין
דלג' חורין.

שץ, *sephat*

שץ, בנראשית רבס מרש' ע"ט
ויסמר שלמן שילת, מונח לא
שלקך כי שם ברכתי, ויכל
יעקב פגום ושילי יעקב.

שץ, *sephat*

שץ, ואין שולק על של בין
השילין עין בערך כף, במ"ק
(דף נ"ט) כי נחנשים דרנ משרש
שעין דיקלי שילי פי' קוליס.

שץ, *sephat*

שץ, ננח בחרט (דף מ"ה)
ועייל אספניח' בין שילל לשילל
דכורס פי' בין סמיר לסמיר.

שץ, *sephat*

שץ, ננח (דף ל"ט) שטר
שמואל הלי שן דגול שולכס
דמפרי פי' סמיר כמו סכנדות
של סמיר (ס"ב) בנחמדות כחוב
סביל דמפרי.

שץ, *Schwindel*

שץ, במסע (דף ל"ט)

אלעזר בן שטוב סופר נקד ועלם
ועקום סוגם נחששים וכל הנגה בו'
מחיות.

שקל, א ע מ ה ע א
שקל, במעניות (דף י') דלס
שקיל אדפנא, במקנים (דף יג')
מסיבן שקיל? סמר רב יסודם
סמר רב מויען אל חיות, שקל
קלס עין בערך קלס פיר' ענין
לקיחה.

שקלא, א ע א ע א ע א ע א
שקלא, נסולן (דף ק"ט)
סגנו שקולסי דסו דרו סביבת
דסמרס, נבנל סליעס (דף ל"ט)
סמר רבס כני שקולסי דסבני
סניסל דסמרס, פ"י סובלין סן
סכלואי.

שקע, א ע א ע א ע א ע א
sinken, einfallen, einge-
senken, א ע א ע א ע א ע א
שקע, ללחית שפיה שוקע כסר
פירסנו בערך קלמ'ר, נס'ל נכללס
(דף ל"ט) סליסטי סול נקדס אסם
משי שקע, לללו כעוסרת סר'
סשם מקעי, נע"ו (דף ל"ו) סלי
מלי ששיקעס אל סכול, סס
(דף ע"ט) לי ססס דסחיס לעונד
סוכני' דעמיסל שקועי, נכדס (דף
ל"א) ליוס מ' אדס סכיס סלגנו
לכסן שוקע לכסן ולכסן, ככלע
סל סקדס מר'י כדמ שקע, ניקדס
רנפזסל ססיה מרש' רפליני שקערוס
ישקע נישל נסילין לוויסל, נסרס
כסניס שקערוס ירקרקס לו
סרדססו שוקעס, וסרליכס
ירקרקס לו סרדססו' פירדס אנדוקי,

וא כיוצא מלי סין סמר סכרע
על קנרו נליסל דרך סחכיסול לרנרס
סמר ולסעס סמר, לי ססס לך
לרנרס סלל סכיס. נסוסס (דף
ס"ד) ונכס'רין (דף י"ד) סין
נ"ר שקול מוספין עליסן עור סמר
סין שוסין בית דין שקול לנפסלס
פ"י כגן נכיס סמר סופר וכלי'ס'
סופר חייב כיון סלין מי איכרע
נניסן נסלס סרנר שקול, וקד'
וק' לי סין שוסין נ"ד ונרס, סלס
ער שיסל סמר סכרע, סססס
סמרי רניס לנרסס, סיכי דמי
סיקול כדעס? סמר רב ספסל סרי
מלי וסרי ססרלי רפליני סהרדי
ולס סססר סלכסל לל כמר ולס כמר
וסגין דפליסל כסר מיכיוכו, וסל
ליסו ועגיד כלידך, כיוצו סיקול
כדעס. נכרסס (דף ל"ג) ססוך
שקולס כסחיס סמחיס לפיכך
קנרס נסחיס סמחיס. ירוסלי
כסס ססחיס סמחיס חייס לעולס
כך ירידה נסחיס חייס לעולס, רבי
סיס כרוזל שסע לה סן סרס יסיונו
מיוסס ונ' ונרפס נרדסס לדעס
סל ס', נאסס (דף ע"ד) ויסן
חד ללרנן נסקוס שקלי וסס ססל
סס ססולס וכמיב ויקן דוד סל סגון
ולס סנקר נכספ שקליס סססס סוס
כילד? גנל סכל שנט כ' וסן מ"ר,
ולכסי קליין סכרדי ססס אכ סכא
כספ? סלס ס' קלסר גנל כספ
נשקל' מ"ר אכ, ר' יוסו סופר
מסס סכס יוס' בן דוסל נקד וסקי'
סוגס נכ' וכל סכוס גמ"ר, רבי

שק

שק

שקף, א e e a i k ש
 שקף, Schefelle, ש
 שקף, שחולץ (דף ק"ו) אפר
 י"ט נאכלות סכנך ה שקוף ולמים
 חגית טחל, בסנסדרין (דף ל"ג)
 ואמר שגל טלח וכנבים חל בשקף
 צמרק ב' צמדות כל סערים אהיו
 שס היו לכן שקופל פ' סן שקף
 היו אמי סנכים טווחט וו על וו
 (א"ב זא כקירט משקף בלשן עברי
 שס דלת גהטרו אקף בו וחונט
 צומר' עלס כדף טרפל דסקי
 שרופוט קדים שקיפן קירוס פי'
 סעווח ברוס).

שקיסם, א e e e e e e e e
 שקיסם, עין למעלה בערך שקס.
 שקין, א e e e e e e e e
 שקן, ירושלמי בפרק ברוחם גג'
 על הזקין אליהו"ל שאל לרבי במדלי
 ספני מה גרס סקב"ס שקלים ארמז
 בעולמו? סטר לו ללורך נבראו געה
 שסנריות סוטלן סקנ"ס מנע נין
 וסומר סס סלו סלס נבראו ללורך
 סריני סקייסן סלו סנבראו ללורך על
 סחת ססס וססס, אטר לו עור יס
 צסן לורך וכו' ללרעס סססס לעלוקס
 נסס לסססס סנלול לססס סססס
 לעקרב.

שקרר, א e e e e e e e e
 שקרר, עססססרין (דף קי"ט)
 סרעס דיני סיו נסרוס שקרסי
 וסקרורסו ויפי וסללי דעז,
 פיר' סוסרס אקר ויחלים סקריס
 לשקר.

(ב) שר, א e e e e e e e e

וארזס אגלרוס' וטרלסן שכל סן
 סקר וולס סססס: ונזס סערך
 שקיעת חרמה.
 שקען, (zum Ginechemen), סססס
 סקען, ננרלסית רנס פרסס ב'
 ססר רני יעקב נר סחס גבף סעס
 סוס ר' יוחנן ור' יונסן ססקידין
 סיסס, וסטר לכוך כל סקועין
 דסססן ענדין כחולס ענדין צסנמס
 ציוס ססליס שכל לכיוס צסנפ פי'
 סיקינן.

שקף, א e e e e e e e e
 שקף, נסיף פרק ל' צססלות (דף
 ל"ג) ונסוכס (דף כ"ב) וסודס
 צסקיפין ונכיקי ססלעיס, פי'
 סרי סן סורין דכמינ סעיפי סלעיס
 וססרגמינ ססס שקיפי כיפיס,
 וקיקין סן דוסין לשקיפין, סלס
 ססר נעסס על ידי ססר וססר נעסס
 ססליו סינמי סררופו סיוס סססס
 מיסס אסין סלס על ידי ארס (א"ב
 פי' צלסון ויני ספירס סר' צטר
 עורב צסקיף עורב ופירוסו בלשן
 יוני ספירס).

שקף, א e e e e e e e e
 שקף, נדריס (דף כ"ה) וולס
 שד סלס שסוקפין סססו
 נקרקע שססר ונשקף על סכי
 סיסינן (א"ב נכוסססס ססס
 שסוקעיס) כסס קיר סרגוס
 כרסוית דסקפס נכוסלס.

שקף, א e e e e e e e e
 א e e e e e e e e
 שקף, סוררס דנרס דלס סשקף
 עין בערך קררלס.

מירשנו צעדך מלכ מרשק, נכדס
(דף ל"א) נצי רבי ירמיה כשיר
מכו באורס מכו? קומה ולא שור
לכר כנר מירשנו צעדך אגל,
לפרשט לשורס ולטורדינל כנר
מירשנו צעדך טורזין, שורס
וגר שורס כנר מירשנו צעדך נר
שורס, ננבא מרשט (דף ו')
רמט שורס קרבנ מ' סטיל בנין
פומס על רנב.

שזר (שזר), *Sette, Banb*
שזר, כשיר מכו? מ' כשירין
שכן עגולין, בשנת (דף כ"א) וכל
צעליה שיר יולאן כשיר, כתר'
ירושלמי וקרב לט קרבן ס' שירין
מן יריסון, הכפסו' וס שירות
מרגומו ועונקיס ושירי דייט, ספאריס
והלעדו', מרגומו כליליס ושירי
רגיליס, ושותבמ' וכתמי חזי' בלחיק
מרגומו וקסן שירין בליסחק, וכן
וכתמי חזי' בלחיק, ולשו שירי
בליסחק (א"ב פיר' בלשון יוני בבל
וקשר).

שזר, *Sericeum, Serische Seide*
שזר, סשיריס וסכלך, פידוש
שיריס שז, כלך מין ביכוני עיין
צעדך כלך (א"ב בסוף גמ' דסוטס
מקרב נים הסקדש ראזון בטלס
שירס מדנדא, ופירש דש"י מין
מזי מוכד וצעל בעדך גרס שזס
עיין שס, פד' בפסוק ומלכס אסמר
מלכו' שירס פדננן ופספוק מהר
קה לט כלכוש שירס טנא פרגינן.

שזר (שזר), *seft, unbeschreibel*
שזר, צמרק שלישי צמרס (דף פ"ר)

שזר, צמרק ו' צמיס (דף ק"א)
לי וסופרטס כושר בשעת הכלירס
בפסאס (דף י') ולכלין מחמת
הנשיר כ, פי מן הפירו' הטונלין
מן סליק ומימו צדס סכמים נריג
סוכס לו סמחיס סכמי סכשר.

שזר, (שזרה) *Seide, Seife*
שזר, ז א ט e ז
שזר, ננרבוט (דף י"ז) כעיסדין
צשורס סכמימין סעורין, פי'
שורס מרשט לט סכמי' סעורין,
מגיין אל אדם ארזאן פכיסן של
לנליס סעורין סקריט שמע וטן
ספפלט, שורס דדס נסמפד שאלמ'
ישור על לנאס, סמננס אקד
אקורין לט סמט עושין אל אורות
שורס לטס עומדין שס קרובי
ורעיו אל סמ, שורס שניט
לחביו ורעיו וסלנליס בין שמי
כארות, שורס שלישיט שאל
הקכל וסמקוס סוס טעופד לכנר
וססמידן שס לפי כנוד השס ונקרס
שזס צוכיס, ויש ספרשיס שורס

לחט כנר סאנל קרוביו ורעיו,
שורס שניט מי שכול כנכודו
ולסכנמ' סמט ססן טעט, ולסלס
סמחין מן השניס ופכמי' רואן לט
סאנל שכן קרובין לו יומר מן סכל,
נכמוצו (דף ח) נרכס בשורס
מי ליכס. נסכסדרין (דף י"ט)
לח עושין שורס סמחמס מן עשרה,
ולן לנליס מן סמכ, מי סכרס
דענידא כארס? לא דענידא כחל-כל
כארה סכו? כחלונא סכו? רב סמר
כארה וסמאל סמר כחלונא, כנר

ונינא (דף ט"ג) כורק בשירי
לשון, פי' כגון שנסלקו ונטל ממנו
הכורק נקרא שירי לשון ופריק
למשל כורק כונן לשון כלום' הלשון
הזה הוא לרדך וסקלה היוכל סטנו
נקרא זכר ומחור וכורק נז, נראש
האנה (דף י"ז) לשארית נחלת גולל
לכל נחלתו למי שטשים עלמו בשירים
במנינה (דף י"ז) לעטרם למי
וללמידת תפארת לעושין לביתו
וללמפין תפארתו, יכול לכל? תלמוד
לומר לשאר עמו למי שטשים עלמו
בשירי פי' כמו לקדם טפל ולל
עיקר, נצחיים (דף כ"ה) ונמרח
דמק כוונתו לו שירים מעבני,
מלי שירים ביולי פירש בערך
בזל.

ונינא (דף ט"ג) כורק בשירי
לשון, פי' כגון שנסלקו ונטל ממנו
הכורק נקרא שירי לשון ופריק
למשל כורק כונן לשון כלום' הלשון
הזה הוא לרדך וסקלה היוכל סטנו
נקרא זכר ומחור וכורק נז, נראש
האנה (דף י"ז) לשארית נחלת גולל
לכל נחלתו למי שטשים עלמו בשירים
במנינה (דף י"ז) לעטרם למי
וללמידת תפארת לעושין לביתו
וללמפין תפארתו, יכול לכל? תלמוד
לומר לשאר עמו למי שטשים עלמו
בשירי פי' כמו לקדם טפל ולל
עיקר, נצחיים (דף כ"ה) ונמרח
דמק כוונתו לו שירים מעבני,
מלי שירים ביולי פירש בערך
בזל.

שר (השירה), ש i n g e
שר, נראש האנה (דף י"ג) נזמן
שגיבורות אומדות שירי פי' נזמן
שהתנאים גדולה ונחלת קטנה
וכשהרדק מנצח נכ נשטע מחוכה
קול הכנה וזהו כעין שירי, וזה
(דף כ"ה) החוקע ל שירי, נברכות
(דף ל"א) נישרי לן מר פיר'
ישיר לכו מר, נגיטין (דף ע')
עשיתי לי שירים ושירי אלו מיני
זמר, ומעכנאם אלו נריכות ומרחליו.

שר, ש i n g e, ש i n g e
שר, בחלק נגמרם כלוקם שרי
שמן שרי נליכן פי' שרים שאוליים
בהם נשמן ונכלים מוצר לשאול בהן
במול דלא מסבחי, ואם השמן בכלי
לוחזין עליו לרפואה דלא מסבחי כלל
סיח ביד ולוחז בו מסבחי, נכדה

שר בר, ש i n g e, ש i n g e
שר בר, נספך מר"ם בכללם (דף י"ג)
שר הכר מין בהסס, נג"ם (דף
כ"ו) שור כר שכול סמך, פיר'
השור הכולל מפר לטין נכח למי
הוא חזק ושמן ומחור אנאוריס, ולא
השור זקן שכבר פשח כמו, נערוני
(דף כ"ג) עשו לי שור ששטע נז
מסבחי, פי' שור פור ממש דין
שור מסבחי דל כלומר פדדן נדל
למר המסבחי מ"ל נענן שור ובר
פדדו עלי דברי אדוני דודי נז
הנאמן מר"ם שמואל מלל לנדל פשח
ללי נזה"ל: בעור י"ד מ' כ"ח נז
כוי שהיה ספק מ' ובללם נז
מנהגה נז' לייך לכמות שם דין
לכל לין לנדר עליכן שמי שהיה
ספק, וכחש שם שם פג' נז
פיר האגוד וז"ל, שור נז שפיר
נזמיל, רבוסיתו הבאותים נזמיל
שטכמן את דמו ולל שיעשעלם
מ' שם נכחם, ונכחם נכח שם מ'
בערך פי' כן בערך נז שר'
ישע' האגודן כחש נזמילו כח
מריס ולל: פירשו לין למכח נז'
וכן המכהג שלל לכמות שם דין
עכ"ל כנ"י, ונכח מ' כ"ח שפיר
נ' ומעין ד' מסם ומכח נדעתי ר'
סאגדון ואני מסם על רבדים נזלם

דנערך שלמכנו לא נזכר שסוצפילו
כלל, ונערך שר כחכ הערך שור
כנר מין נהמס, ונערך כוי מפרש
שכח הוא זרע מיש הנולה מן לני',
כרי שהערך החליט דשור הכר הוא
מין נהמס ואין צו ספק כדעת
המ"ק נאשנה סוף פ"ח סה"ס' כלאים
ואיך כתב הכ"י והאגור שלמה הוא
שהערך נערך שר כחכ דשור הכר
הוא צופלי ומכמין את דשו, וצויתר
קשם לי על הנדולים האלם דאיך
לפאר דנצופלי הוא שור הכר, הן
נמוך פ"ח סה"ס' כלאים פליגי מ"ק
ג"י נאשור הכר מ"ק כנר שור הכר
מין נהמס הוא ור' יואי אכר מין
ס"י הוא ומפרש הנמ' נמס' חולין
דף פ' ג"ט טעמא דמ"ק דאשר שור
כנר הוא מין נהמס ודמתרגמינן
מוס' תורנלס והיינו שור הכדכר
פכלל שהוא נהמס, ור' יואי אכר
מדחציב ל' נהדי מות הוא חסר
אקו ודישון וכו' פכלל שסוף ח',
ונחלמוד ירושלמי אומר על פלוגתא
דמ"ק ור"י דרנבן סברי לשור הכר
מכאן כוי וערק למסן (פ' דתחלת
סויתו של שור הכר הוא בישוב והוא
שור הדימות רק שערק והלך למדכר
ואס קיבל טעם מדבריות) ור"י אכר
עיקרו מן מסן (פ' דתחלת סויתו
הוא במדכר ולח' יאנז) וכפי הנדלס
שור הכר הוא הנקרא אללינו אויער
אמס. ושמו מוכח עליו שגדל במדכר

סקנל מרמ ואי אפשר לקיימו בישוב
גם תמונתו הוא כשור במרסם ונקימו
וגם קרניו סס כקריני שור רק שסס
קלרים קלת אך אערותיו הסס גסים
וקאים יומר שסל שורים של שוב,
ונזכר שייך פלוגתא דרנבן גר"י אס
מתלפו הוא במדכר והוא מין ח',
אכל צופילו לא שייך פלוגתא ו
שהרי הצופלו נשתנה הרבה מתמונת
שור שקרניו אינן דומין כלל לקרי
השור, ויש לו זקן מסמ לאו כמו
שש לעינים גם ראשו וטוטמו אינו
דומס לשור כלל רק שסוף גדל נקימו
כמו שור ואיך כאשר דמ"ק כנר
דנצופילו שעיך סכאן וערק למדכר
ואיך ישמנה כל כך ע"י גדולו במדכר
ומזה מוכח דשור הכר הוא הנקרא
אללינו אויער אקס כ"ל.

ואנס כוי מפרש הערך נערך כוי
זרע מיש הכולד מלני' וב"ס הרבני
במופל' הכחם השלם כמוס' שסס לנדס
יע"א שס נספר נערך כוי מתרגס
כוי באק סירש, על פי החוקר פליכיום
שגולד מן כלאים מייש והלני' והיינו
כיש אומרים נמס' חולין דמפרש כוי
זה הבא מן המייש ומן הלני', אמנס
אללינו מורגל צפי כל לפרש כוי
צופל אקס וכן נספר שער אכרים
על ש"ע י"ד נמס' ל"ס גבי עזיבתא
דורדס כחכ כוי שקורן צופילאקס
יש לו שני עזיבותא דורדס כמו
שנסלס גבי חיות פ"ג, והוא דלס

ממנו ומלבו' דכס ידוע נטענ סן
 צאילנות וסן צנעלי קיים שכל דבר
 הכולד סן כללים משמי מינים אין
 ארעמן הכולד כזה עושה פרי, ואילנות
 אסרבינו מן גשמינו מינו אין
 כגרעין שמתך הפירות מלמיק להוליא
 אילן, וגם צנעלי קיים אין הולד
 הכולד מכללים, מוליד כמו שידוע
 בכודכיימא הנא מסוס וסמור אין
 מולידין לעולכ, ואפאר יאנואר שנשבל
 זה אסרו כחורכ כללים כן נטמא
 וסן צנעלי קיים כדי אלא להכריח
 ארע ולא יאנר אסר מסמנים
 הכנרלים משעת ימי בראשית, ולפי
 סבופילו בודאי אינו צא מן כללים
 אסרי הכוללי מחענרים ויולדים
 ומה מוכח שהבופילו הוא מן בפני
 ענמו אימכ הוא ספק אס הוא מן
 מי' לו מן בהמה, וקרוז לאמת
 נרלענד' דלדעת ר' יוסי צטמ' חלץ
 דף פ' ע"א אפאר כיו ברי'
 בפני אלאו הוא ס"ל דבר הוא צופלי
 והא ראי' דר"ג בן גמליאל שס פליג
 ואסר אסור מן בהמה ואל בית דושאי
 הי' סגדלים מכן עורדים עדרין ואין
 זה מטעם הסיות כי אס טנענהסות
 להיות וולאי' בעדר ולרעות אפאר כמו
 בהסמו', והבופלי כן הוא אסגדלי' אופוס
 גבית ורועי' אפאר בין אסורים ואכיו

אנענו מחלב צופלי, ולכן הוא משם
 אללינו שכיו הוא צופלקס פשו אסרליס
 מפלומאט אגין ר' יוסי ור' אג"ז אכ"ל.
 אימכ אס כן הוא שמי הוא צופלי
 אקס קזה מסאמס צטמ' נכודוס (דף
 י"ב ע"א) דתנו אין מודין לא בעגל
 ולא בקי ולא בכיו. וספרש בגמ' אס
 דאין אסר חסור נקדס כי אס צטמ'
 כנשים אלו נזה עיזס וכן מסקינן
 צטמ' י"ד מי' אכ"ס פעי' ב' וסעסמ
 אי ס"ד דבריו הוא צופלי קזה למאי
 לריך למחמי צטמאס דאין פודין בכיו
 הא גלא' ידעיק דאין פודין בכיו
 דמסנ"ס אס אס מן מי' הא אין
 פודין צמי' ואס היא צטמאס אס אינו
 מין אס כנשים ואס עיזס, ואס
 כיסא דתמא דסמכיתן אסר כיא אסגרי'
 שכיו הוא הנא מן סמיא ומלבי' ג"כ
 הוא מסמא אכיו לריכא דטא כבד
 פני אין פודין בכללים וגם ד"ס
 דפליג אס צמכיתן וקאסר פודין
 בכללים ואין פודין בכיו ע"כ סגד
 דכיו אינו צא ממנו ומלבי' ועיין
 צכ"מ צפ"ע סהלכות בכורים סלבס
 ה' לגרסות סרמג"ס צגריימא צטמ'
 חולץ דף ע"ט ע"כ לא פליג ר"ס
 באורו ואת בנו רק הכולד ממנו
 ומלבי' אכל כה לר' הוא ברי' צמי'
 ענמו ע"ס וא"כ למאי ב' יד למחמי

סב o b n e n , שררה
סב o b n u n g , סאלען , שרר

[illegible]

בָּקָעס מִן וְטִיה סַעֲקוֹן לַמִּשּׁוֹר,
בַּשִּׁיל יִדְוָשֶׁלס שְׁהִיט צִטִּיה בַּפִּדִים
וּבְשִׁמְרֵד מִטַּנֵּס סֵל סַמִּישׁוֹר פֶּטוֹן לֹוד
וּמַנְדֻרְפִּים שֶׁמֶן שְׁרוֹן, כְּמוֹ כֹכֵר
מִכְרֵטל וּסְשִׁדוֹן וְלֹאִד לִכִּי קִנְלֵל
הַשִּׁדוֹן וַיִּשְׁלֹוּמִים סִקוֹס יִדְוֶע בִּלְרָן
יִשְׂרָאֵל.

שָׁרָח, *erschauen, erschauen*
שָׁרַח, וְהָיָה לְפָדִים כִּינֹכס פּוֹתֵס
סִין לֵב מִר' כִּינֹכס שְׁרִיטֵס
לִאֲכַפִּיבוֹ בִּנְכֵס וְלִיט לֵב, כִּלְשֵׁס
סַמֵּכֵס עַל מַסֵּס הַוִּרְד' וּמַחֲכֵכֵס סֵחַ
פִּנִּים קוֹרִין לֵס בִּלְשָׁן יִשְׁמַעֲאֵל פִּלְכִית
שְׁרַחַת וְהָסֵס' וְהַסִּיכֵס שֶׁל בַּר־הַיֵּל
פִּנֵּס הַוִּלֵּס לִלְלוֹמֵס מַחֲמֵכֵס סוֹמֵס
בַּמֵּכֵס בַּשִּׁיל שְׁמִילֵס יִמֵּס וְקוֹרִין
סוֹמֵס בִּלְשָׁן יִשְׁמַעֲאֵל פִּשְׁלֵס:
(וְכֹס כְּמוֹ שָׁרַח בִּלְשָׁן עֵבֶר).

שָׁרַח, *erschauen, erschauen*
שָׁרַח, שְׁרִיטֵס וְהַדִּירֵס לִסְמֵס הַיֵּס
כִּכֵּר פִּירִשְׁנוֹ בַּעֲדֵס גִּרְד.

שָׁרַח, (שְׁמֵר עֵשֶׂה) *erschauen, erschauen*
שָׁרַח, מִר' וַיִּמְרָסוּ עַל סַשְׁטִין וְהָיָה
וַיִּשְׁרִטוֹן עַל אֶחָד וְהָסֵס בַּעַל
סַעֲדוֹךְ גִּרֵּס וַיִּשְׁעִרוֹן עֵינֵי עַד
שִׁמְרֵס קַמֵּס.

שָׁרַח, *erschauen, erschauen*
שָׁרַח, בַּשִּׁמֵּס, בַּשִּׁמֵּס (דָּף ע"ס) סִפִּיק
סִדֵּס מִינִיכֵס וְעֵינֵי שְׁרִטֵס.

מִר' אֶדֶר שֶׁכֵּן עָלָיו סַעֲקוֹן רִי שִׁרָּה
עָלֶיהָ עֵנֵס).

שָׁרָה, *Sarah, Sarah*
שָׁרָה, בְּנִימָן (דָּף ס"ט) לִמְשָׁרָה
סִיטָן רִמִּיבֵּס בְּמִיטָה מִי' לִשְׁלֵל מִי
סַסוֹס עֵטֶר, בַּפּוֹף בַּבֵּס מִלְכֵּס
(דָּף ק') שְׁרִיטֵס שְׁקִיךְ וְעֵינֵי בִי
נִמְטָס, מִי' פִּתְחֵס פִּיךְ וְלֹכּוֹל לִחֵס
וְהָסֵס הֵנֵס פִּסְתֵּס יךְ פִּרְגִּישׁוֹ סֵס
שְׁרִיטֵס.

שָׁרוּ, *Shir, Shir*
שָׁרוּ, בְּנִימָן (דָּף ל"ט) רִנִּי
וְהָסֵס סוֹס בִּלְשָׁן שְׁרִיטֵס.
בַּפִּתְחֵס (דָּף ק"ג) סִלְקָה לִלְיִגִּד
שְׁרִיטֵס בְּכִנְפֵּס וַיַּעֲזֵל לִסֵּס פִּשְׁמֵס
מִר' יִרְוִשְׁלִי וְעַד לֵהָן שְׁרִיטֵס
וְלִרְוִשְׁלִי סִרְוִשְׁלִי, פִּרְגִּישׁוֹ
וְשִׁרְוִשְׁלִי שְׁרִיטֵס מִרְדִּיטֵס.

שָׁרַי, *Shir, Shir*
שָׁרַי, רִשְׁשִׁים בְּכֹדִי אֶדְמַחֵךְ מִר'
יִרְוִשְׁלִי שְׁרִיטֵס בְּכֵרֵס פִּירִי אֶרֶץ,
רִשְׁשִׁים מִלְכֵּסוֹ מִי' שְׁרִיטֵס
מִלְכּוֹתִיהָ, רִשְׁשִׁים קִלְדֵּכֵס שְׁרִיטֵס
חִלְדֵּכֵס.

שָׁרוּל, *Shir, Shir*
שָׁרוּל, בַּפִּתְחֵס בַּפִּתְחֵס כִּי בִלְכִים
(דָּף כ"ג) סִשְׁרֹלִין סִמִּין, מִי'
בִּית יךְ שֶׁל עוֹר דִּסוֹס שְׁמִי' הַסּוֹס

Digitized by Google

ד ש ר כ י עיין ערך ש ד ך כ י כן
גרם בעל הערוך: (הוא כמו סרק).
שרכף, ש ר כ ף, בחולין (דף כ"ב) כפוח
ש ר כ פ א דספק דרוסה וכי ידים
קנו, תרגמו וארי ידים ש ר כ י פ י כ
ואמר עם ק כ י אנוע, ואמרית עם
מוקדי וש ר כ פ י א ת נ ג י ד .

שרנק, ש ר נ ק, ח e g e u n g
שרנק, תר' וחנך פסוק נפשי
נחם ש ר נ ק א נ פ ש י .

שרנקא, ש ר נ ק א, e g e u n g e s t
(e i n s t e l l e n)

ש ר נ ק א: בחולין (דף ס"ג) נגמ'
סימני בעיף מתי בר חוריו אטר
אני שורניקא פי' מין נך.

שרע, ש ר ע, e a n g e l i g
הכהנים ש ר' ע שנאמטה ירכו קלוט
שפרסח רגלו דומה לשל סוס, פרסת
רגלו דומה לשל חמור.

שרע, ש ר ע, e a n g e l i g f e y e
שרעחא, ש ר ע ח א, e a n g e l i g f e i t
e t, e n d e f i g e r u m
ש ר ע, ננבא קמא (דף כ"ט)
אמר רב אקא בנים דרב אקא
אחרת לר' ריוו דעזרא דשרעחא

כ"ד) אי שדיף מר מעכא דדיוסא
זכריות (דף כ"ב) נשעה שהגשמה
יולאס משרף, פיר' שאלה כלב
מדם הנכנסה ואחור דס כוי זכרת
נזיר (דף ל"ו) אי דקא ש ר י ף
מ י ש ר ף .

שרף, ש ר ף, e a f t , f a r e ,
שרף, בפסחים (דף מ') כל שיש
לו שרף וכיומכפיץ, פי' כשחולש
העצב יולא מסכו לחם בחלב, כפ'
ד' במעשרות (דף ס"ד) כפולע
אזים שילא השרף פיר' הדמע
ומשמרים.

שרף, ש ר ף, e a f t , f a r e ,
שרף, בזכרות (דף מ"ד) כל
סצודה שאין בה שרף אינה סעודה
פי' שרף שפניג את סמלכל צמחים
שרף, ש ר ף, e a f t , f a r e ,
שרף, בע"ז (דף ס') כל סימנה
שיש בה שרפה יש בה ע"ז, נטר'
שורפין על סמלכים ולס מדרכי
האמרי שנאמר בשלום חמות ונמשפרו'
אבותיך וגו', וכאס שארפין על
הסלכים כך שארפין על הנאשים
ומה הם שארפין? סעחם וכלי תשמישם
שרפא, ש ר פ א, e a f t , f a r e ,
שרפא, דורה (דף ס') אחרת

י"ט ונו טיין מי סטער. נגנל
כליעל (דף ל"ג) נגלער דליכ
שריק ליכוסלי, נגנל (דף נ')
גן שריק גן לל שריק. נגנל
(דף נ"ט) לנחנים ליחמל ודקיס
טינל, נגנל נגלל (דף י"ד)
המלל נמי שרי לים שריק לים.
בעצור (דף ל') שריקל וסמיל
כוי סיסל נסוך סיסל. נגנל קמל
(דף ס"ט) מר וסמל ססידל שקל
ולמר לים למעיס זיל שריק
כול ענין סיסל וסמיל.

שׁוּרֶק, ausgleiten, ausgleiten
שרק, נגנל (דף ט"ד) ימע
דודנל ספומיסו שריק, פי' סמיל
סאנז ומפל מרוב הסמיל
פירות, נגנל (דף ע"ג) מל
רבנל ליכוס דרכנ גן קק לקר
מקוס פילך רגלי סכסל סמל
וסמיל סיסל כרכנו וגו' סמר ר
נען נר יללל נ' מקוס סו סו
למי וסר שלל ישמלל רל
סכסל, גמילן (דף ס"ט) כל דמיל
סיינל כל דשריק לל סיינל
גנ' (דף ל') רב סלל סמר סכ
וקא סנן דמ שריק, נגנל (דף
ג') מיל שריק פילל לל שריק
וס (דף כ"ו) ולר דליל גיס סיומל
סרד סכדל דליל גיס סיומל שריק
ונכיל.

שׁוּרֶק, (סר קון) שׁוּרֶק
שרק, נגנל (דף ל"ט) סלל

שרק סלל סלל סלל סלל
סלל סלל סלל סלל סלל
נגנל (דף ל'').

שׁוּרֶרֶךְ, שׁוּרֶרֶךְ, שׁוּרֶרֶךְ
שררר, נגנל כ"ג נגלל (דף ל')
שררר גמילל סמר מרמל
פי' סמיל קסן, וכן סמיל סלל
סמילל סמילל גמילל למי סמיל קסן,
נגנל (דף קכ"ט) רבנל קלל
גריסל, נגנל (דף כ"ז)
סמר רמי נר סמיל נגנל יפל,
פי' סמיל לו סמיל סעסל סעלי
לימלל דלימל ללימלל געניס
סמר ליכנ' סמיל. נגנל (דף
י"ד) שררל ללדוס רגלי, וסמ
נגנל (דף ל"ט) נגנל (דף
כ"ד) סמילל סמילל, נגנל
(דף ס"ט) רב סמילל סמילל
נגנל סמר (דף נ"ט) וסמ
דמילל גריסל סמיל וקייט
וקא סמיל סמיל.

שׁוּרֶרֶץ, (סלל סלל סלל סלל)
שרר, נגנל סלל סלל סלל
סמיל וסמיל סמיל סמיל וסמיל
סמיל נגנל סלל סמיל סמיל,
ר' סמיל קימל סמר סמיל
ר' סמר וסמיל.

שׁוּרֶרֶץ, שׁוּרֶרֶץ, שׁוּרֶרֶץ
שרר, נגנל (דף ל"ג) שריק
ליס סמר, פי' טיין פי' סמר
גמיל סמר נגנל סמיל
גמילל סמר סמר סמר, סמר

כלם מתחלפו ארומם. ונקרא שר
מכני שדומם כמו שהם טע,
כי כמים בלג; ארמי ששרק
פולחן נדיש וזו הערך והשעבד
בן נאצ' טנע הוא וסו טיפל
דערסין נספחים (דף מ"ט) ד"ש
אשר אף תבאיעי נא' תכשיתי נאם
ס"ד ו אלא תישל אף טיפלי נאם
וכו', ונערק קעט נטאקין (דף ט')
וישש אשם תכשיתי נסועד (נ"ט)
לאו הן תכשיתי נאם כולל וקוססת
השעבד שרק על פניה, נמוססת
אגם נערק המולד רני אליעזר
אשר ולא תקנה אשם פניה נבד
שיש בו שרק, לא כהל ולא שרק
עין גערך כהל (פ"ב עין ערך
מקין).

שרקא, שראקע, שראקע
שרקא, נאגם (דף ק"ט) אשר
רנ האדש שירקא טויט שרי, פי'
מיס של טעי אנטים שפולין אומן
נמאדא וטומן אומן לבדן ויפין
לשאל, פי' אשר מוטר לשרוק
נאר לוי נאטן נאגם, וטע"ס דמסקן
טעכל טויט מלאן טוי גורל.
בפמים (דף מ"ט) ומיסי קרניו
(נערק) מלי מיסי קרניו רני
קייט נר רנ אשר שרקא דמעיל
פירש רב כלי גאלן ז"ל שומן רך
כמו מוח וקרוצ לשיות ריעי והשומן
כדומם למס נאמר בלגן מים
דנפיק אג דווקא, מר' אינס

רעיעים לדיקים יחסנן כי נקדש
שירקא ו רעיעל כמו שרעגי'
שדוקקין ומשדנן ואין מתדקין
אלא בלעז, במולן (דף ל) טלי
ליסען אשר רנ כהנא שירקא
דמעיל דנפיק אג דווקא, רענו
נפ"ק (דף כ"ב).

שרקרק, שרקרק, שרקרק
שרקרק, במולן (דף מ"ב) רעס
ו שרקרק א"ר יוקא. לסת נקדש
שמו רעס זג"ו נאנאל דמלי לעול'
פי' מטר, אשר רנ ביני וסוף דמפיז
אסדי ושריק רקרק ופירי דלי
יתבאלרעל ושריקי אמי טאסל
נאמר אצקה לסם ואקנלם כי
מדיתיס (פ"ב מר' דואלמי ואם
הקלל ואם סרחס זי קקל ויט
שרקרקס).

שרר, שרר, שרר
שרר, בילסדנו נריש כי משל שרר
אגן כסדר, שרר זס סנדרין
ולסם נקדלו שרר סס שרר
נמן בלסלעמיס של אדם כן סנדרין
יוטנין בללכט גיט שפול נאליע
קנים וכו'.

שריש, שריש, שריש
שרש, נריש גמרל דערק סורע
(דף ק"ל) וגיטין (דף מ"ב)
שליי סמס דקל טשאריש ליה,
פי' דמי סטער עלמו סאבו לואטער
מאבו אגוסם לפיכך קייב לתת דרמי
סאב לו כגוי נטעאר למתם ללו.

שש א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד יה יז יח יט כ כא כב כג כד כה כז כח כט ל לא לב לג לד לה לו לז לח לט

[illegible]

יששכר, **Eti.**, **Süretel.**
 ש י ש כ ר ל , נב"ק (דף ז") וענדינה
 ש יש כ ר ס פו' עשאן כסין אור
 בבססים (דף ע"ג) ליכלת טיביהו

דער ניומא דעוואל לא נפיק
לבינו דקלי, בינאמ (דף ע"ב)
יומא דעיוול וטמא דעוואל לא
מפליק וולא מסובריק בים פדווא
בערך סמא.

שחא, Blod, fols, Balzen
שחא, ללף נאע סיכא ארעמא
דעוואל כנר פדאנו בערך ל"ף.
נאנא (דף קכ"ד) סיכא ליוסאמא
לככא, נעירונק (דף ק"ב) כהיא
עומא דעוואל בי רבי פדא דכוא
אקלי לבינו עאכא וואו ליה ארעמא
פ' עוואל סיכא עורמא וסיכא
קורא, כדמארגמיק בלל קורמא
נאלל ערומא (ל"ב ערומא
כמונ):

שחא, א א א א א
שחא, נאנא קמא (דף ק"ו)
כהיא עוואל דכוא סיכא עלם בי
פרימ' עימא שחא פ' מונלעמא
נאנא כמא כלומא במלודאס
נאנא, אס מאנא פ' אס תאנא
פ' עס כמאכא עס משימא
(ל"ב מרומא מפכני בנאן אמי
שחא לי).

שחא, א א א א א
שחא, ער' וואל עוואל וטמא
א שחא.

שחא, א א א א א
שחא, ער' שחא.
(א א א א א)

ממעמק (ל"ב נוממאמא כמונ
וענדינא מרעל).

שחא, Der brennende Dacht
שחא, נאמקא ויכא ניוס כלוא
שחא דקדילא פ' פמילא
אל כר.

שחא, (Ortsname) Sustri
שחא, נאמקא (דף ל"א)
כיומא עוואל ער' ארעמא פ' ער'
פ' עמקא עוואל כ' ער' וואל עס
שחא נאנא.

שחא, א א א א א
שחא, א א א א א
שחא, ניומא (דף כ"ג) אן עימא
שחא מיומא נאנא פ' ער' וואל עס
נאנא, נאנא ג' נאנא (דף י"א)
נאנא' נאנא מנא' נאן ער'
לשחא אן מנא' נאן, נאנא
(דף מ"א) עימא נאנא וואל ער'
ער מוסא.

שחא, Aesop, fliegen
שחא, נאנא (דף ל"א) ער' ארע'
לאקא ער' נאנא כן נאנא
פ' ער' ארע' יורד על ער' וואל
נאנא נאנא, נאנא מנא' נאנא
וואל ער' נאנא.

שחא, א א א א א
שחא, נאנא (דף י"ד) נאנא
שחא, נאנא פ' ער' עס מנא
נאנא, נאנא (דף ל"א) ארע' וואל
שחא נאנא ער' וואל, כ' נאנא

כסודא לרמ מוזן סגרים, ועזו
בנין לשם לשם כסודא טעם רבינו
שעם נח כל כלי סקודא, ומוספת
חלי לנבנ בקרן מודקית לכאית בנין
לשם ולשם ימירס בקרן מודקית
דרומית ומסודא נמכחם (דף ל"ו)
ויש מי שאמר מדת ג' לשום של
כסף לו של זה כנן מרציו סיו
עשויות ומכחם בלוחם מקום ונמן
סיו מנערין ומחנכן לאוסבין ולקדקין,
בכסחים (דף מ"ו) לוקח שמים על
לכילתו ת' על גישולו, מרד' סוד
מעביר לש שלם לנורך לכילת ג'
מבשל גיד ציוס מוכשטיו גר לכילת
ג' וכן מבשל גר ג' בנישול ג'
בכילת ג' אובל גיד ג' אובל גר
בכלל. בעירוצין (דף ט') ולויבס
דרבי אליעזר דלטר שתי קדושות
כן, רבן שמעון בן גמליאל ורבי
יששכרל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא
ורבי אלעזר ברבי שמעון סמימחם
ורבי יומי ברבי יסודם סמימחם,
גב' (דף ע"ח) מנל כמס קאר מוכסין
שתי לחיות נכסב חוזי שכן גדולות
מלחמות שלנו, מ' סמוקאר שבו
מבירין לוחו בלוחו מרס.

שחרי, Der Aufzug, die Kette
(העלאת העלוקה)
שמי, בפרק ו' בטקולות (דף
ס"ו) כחל שבין שתי מקולות
שנפרק לשמי, מ' כל חילתה דקיר
לרבי שכיט גונם שמו שמי כאורר

שחרי, האלף בית, האלף
שמן, נשנת (דף ק"ג) כיון
דשם שמי לל עבדי פכי, נבס
מליעס (דף כ"ו) לל לריבס דלשסר
שמי, מו' עלה נכס מ' מרנה כלסר
שמיס מרנפ נמנו נאם סקוס,
לפיכך עלה נמן סיג, גב"ב (דף
י"ח) שמוס דשם שמי, לוס לקרדס
סמר לשר דשם כרי נמעניות (דף
ס') לס יכך סנאם לס דלית דר
שכסמי' ששום כין כנאס מלסורר
סל וסטר מיר' יכך ששום נאם
נאם', כלסר שבעל מלדס כנאם'
בלל ללס ששין מי שיתפלל.

שחרי, האלף בית
שחלס, שחלס שחלס וסנאס
כנר מרסנו בערך סמן.

שחרי, האלף בית, האלף
שחם, נשנת (דף קל"ד) סלי
ינוקס דלס מנכסמיס, מו' ששין
יכול לכסמין.

שחרי, האלף בית, האלף
שחם, ענדוס (דף ס"ס) כרי
שישום ויסחוס ויגוז, מ' שיכול
לנקיב סמוספס אל בד העשויות צוים
לו נמיד ויסמו' לוחו נקב ויגוז
כסמיסס, ויסמוס סמיסס כיל,
כדכסוב שחוס סעין וסמרגמינן
שסיר חוי דכיונו פסוס. במילת
ליכס כל מי שמתפלל לקרד כליבור
מעזיו נמרטין ככ"ד ססס מפלמי
שחם כמיב.

קאמער קלומר שפאק כוּם של מעם
צשיל חבינות כסעס שנחקבל לפני
זה פי' כרצ של חכמי מנגל, פ"א
ששחקיין קאמער דשחק ולא
אמר הכי, או אשקיאן קאמער
ששאל ויהי שווא ודרכי יללם
יבשארם לא מללם ולא ידעם אי
אמר הכי או לא. בנדרים (דף ע')
אמר לוי ששחקיין קאמער אי
ששקייין קאמער.

שֵׁת, א ט ז א ז א ז א ז א ז
שחק, מר' וס'ת מל'ט כעור שני
ששחקיית במס' ככאי, מר' כן
לא נידם טונס לא ישחק מר' בידסין
טונס.

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שמים, בנדרים (דף ל"ח) שמים
דב אמר שכל כהי' נדגרו ושמואל
אמר בורא מיני מאנוס, פי' לוחק
מנוחא שלא בניסא שליש ומינשין
אומם במכור ועושין מאכל סן כקמח
פ"א בערך ק ל"י. גיטין (דף ע')
ונעבודם (דף ל"ט) מיתא ליש כווא
דשמיטא דמלופחי.

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שמים, בבבא במד' (דף כ')
אל ישכר יוסר משמים, מר'
במשנו' וכקשה לכס אי באר מר'
לי אפילו פחדת משמים מחושלם?

דמאי (דף י"ב) הקלף אנדפאי
ס'תין ודרישין וכו', כי פלגי
בנוכלת חמדת אנדמאי עד גימין,
אמר רבה בר בר חנה אמר רבי
יוחנן מיני חלנה (א"ב) אס לא היו
דברי רבי יוחנן חיותי אסר שפירשו
בלשון יוני ורומי מין פרי עגול ול'
ג' או ארבעה גרעיני' קשים ואיט
דלוי לאכילם נעם אשר נלקט מן
העץ אכל נטמן בחנן ימים רבים
עד סיומו דר).

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שמים, ס' נחמס יסר ארץ מר'
אללם נחמס שס שס'ס'ס'
דארעא, נסוקו מסדו ארץ מרעס
וכד שס שס'ס'ס'ס' דארעא, וכן
מר' ונרין יס'וד עולם (א"ב) פי'
בלשון יוני קחם פמיל'ס יסוד).

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שם, בכל מערבין ומשמים פין
כילד משמים פין במחמין (א"ב)
מר' וקצרי גכנים, ושופין
גכנין).

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שם, שם סך וסוטרך מרגוס
סוחמך ופתיך וסטרך (א"ב) נטחלו'
כמו שזינך).

שֵׁת, א ז א ז א ז א ז א ז א ז
שחקי, שחקי, א ז א ז א ז א ז א ז א ז

בספירג צננא דליעא (דף ס"ג)
אבל סכר לו סתם ולא הודיעו בכה
לקחו סותר ליקח סמנו כדי דמיו
שזעטו כמו שזנינו שם (דף ס"ט)
כאונאס ד' כסף וכדי שיראה למגר
סו לקרנו, ואס סמנו עמו סוי יודע

בספירג צננא דליעא (דף ס"ג)
אבל סכר לו סתם ולא הודיעו בכה
לקחו סותר ליקח סמנו כדי דמיו
שזעטו כמו שזנינו שם (דף ס"ט)
כאונאס ד' כסף וכדי שיראה למגר
סו לקרנו, ואס סמנו עמו סוי יודע

ת

ולקרקסאות לקח על עסקי רבים
צננא. צננא (דף כ') ועקרון
סינוס אלו תיטע ריוח וקרקסא'
שלהן, צננא (דף י"ח) סנו רנן
אין סולבין ל ס י ט ר י ו ס
ולקרקסאות. צננא סגילא סיס
וצננא סחוק יסיד צי חסני שער
אלו סומות העולם סחן יוסבין צננא
קרקסאות וצננא תיטע ריוח.
צננא צננא רנא פרשט ס"ס וס
כסוס סוס צננא נחמיה סוס יוס
ס יטע ריוח סיס סולבין סכל לרנא
סר' צננא רוס קרין לננא
ססטרק? קרקסאות צננא כסאות
צננא גרמטקא קרין ס יטע ריוח

תא, (א פ ת א e f e) ס
ס, יטע ללע וס ס כנר פירשנו
צננא ססס וצננא יליע, צננא
(דף ל"ד) וצננא (דף כ"ז) כוסל
ססכל סס וס סס סס וסס סס
ס.

תא, kommen, bringen ס
ס, צננא (דף כ"ג) סס
רססלך סלנא ס' סס (ס"כ) סס
סס סס סס וסס ללן ססס וסס
סרננא קרס).

תאמר, (ז י ס ס ק ז e s) ס
Theater, Schenker, ס
סס, צננא (דף כ')
וצננא (דף ק"ג) סולבין לטטריות

1) Theater und Circus (קרקס: αἶμας) der Griechen und Römer, machten nicht nur den größten Theil der Belustigungen aus; sondern sie gehörten gleich nach den Tempeln dem heidnischen Gottesdienste an. Das Theater war gewöhnlich dem Bacchus und der Circus nach dem Charakter der baselbst gehaltenen öffentlichen Spielen als Gottesdienst.

רשע (א"ב שיני הלחיים נרשים כלא
הם כחלים לק נקדלו מ לו מים).
תאן, (א ב ג ד ה ו ז ח ט י
כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת פדש נ'
רחפיו עלם פאנס סכניאם פאנס
לעולם, נעחזק (דף ד') ונפוכם
(דף ס') מ א נ ס כרעג' לס לזא
גמ, כי' אלם הילס כרעגרת געג
קייב ססאם, נסיד עכוס מרת גאלס
סחרו נא ונסקל כספסרו נא.

(י) תב, אעאעסע, אעאעסע
שן חותבת, אעאעסע אעאעסע
מחבורתא, אעאעסע, אעאעסע
מב, געג (דף ס"ד) אן פותבת,
מי' אפל מננס אן ולוקסת אן אפל
מאדס אחר געאעסע נמקוסס, אן
של כסף דגרי ככל סוחר ר' ססיר
גען אל זכר ויסב יעקב מרגוס
ויסיב. מיש גמ' דטשקן (דף
י"ב) מלי מנעס דכלי בעל ליאס
דמיחבות ס סול? דכתיב כי
ינעל נחור במולס ומסרגטיק סרי
כטס דמסוסב עולס עס במולס
ומיסבון געון נניק, ולרק
סנעל מרגומו וסרעק ססיסב.

תב (תתב), אעאעסע
חותבא, אעאעסע, אעאעסע
מב, געאעסע (דף מ"ס) מותב
וקרוס ונקלס. פיר' סוחר פעאיו

למקום מושבין שס נגודס ורואן
סמקס אעאעסע לססס בין גמי אדס
בין גמיות רעול ועד סוס קורין
לקליס"לו (Collasio) מילסערו
כי גלותס כסעלות סיו יוסבין שס
גמי אדס אס על גב אס ולס סס
סוועין דרסי' אחר מסדרו וסיו
רואן סמקס אעאעסע לססס, גמי
קרקסיות גמי מסמאס של יין גלסן
יין קרקס לין קרסי, וגינות
סמי אכר מר' וסדיסן דלולס לממאי
מריס גמי קרקסיסון (ס"ב סו'
גלסן יוני ורומי גבין מיוסד לרסות
למק סלסיס, וכן קרקוס גבין
עול גס כול מיוסד למימי כוסק
ונסן קרמיון סיו בעיר רומי גלסס
גביניס ספוסריס אס נקדלו כן.)
תאל, אעאעסע אעאעסע
ססל, געג קמס (דף ל"ד) רב
ססלס קולס מללי דקיימי כי
גופין, געג גמס (דף כ"ג)
רב יוסף ססליס סבן מללי קני
דיקלין וסללין סולין וליאן עיין
נערך סולין.

תאלם, (פסיתא אעאעסע)
ססלס, לוקס סרעב וסימין סלס
גב מרעמו נערך סוטימא.

תאלם, אעאעסע אעאעסע
מסס, געג (דף מ"ס) סין

בראש לו ששורש אלתי סב' ש'
 ת"כ ט"ז בשמן להוסיף לה שמן פי'
 נאמר נחמתי כהן גדול נריש לו
 על סמכת בשמן ונאמר נחמתי נחמתי
 שמן נפרשט שלם לך והקרינ הסקרינ
 קרבנו לה' סמכה פולח עשרן כלול
 נרביצית הפין שמן והיינו שלם לוגין
 ס"ל נאמר נחמתי נחמתי שמן פי'
 נולחה חליה חס אשר תעשה על
 סמכת נחמתי והיינו חמדין וחמדי
 עשרן ס"ל כלול שמן כתיב רבע
 הפין דהיינו ג' לוגין, נאמר כלן
 שמן ונאמר נחמתי נריש שמן, פי'
 שמי, סדום כלול הים טורד לכל
 במנחת (נשר) חנו רבנן עשרן
 כלול ולו לימד על עשרן שטעון לו
 דגרי חכמים, וזו סגריהם נחמתי
 כהנים נחמתי עני דכין ת"כ ט"ז
 ת"כ ט"ז, פי' נחמתי כהן גדול
 וחמדי שני פדירין נחמתי חכמה ודוסין
 נחמתי ונחמתי דכין י"ג ט"ז ענא
 כהן נחמתי נריש נחמתי ונחמתי
 ענא נחמתי נחמתי נחמתי (ס"ב נחמתי
 נחמתי).

חבל, mengen, חגגן
חבלון, חגגון
חבל, חגגון, חגגון (דף נ"ט) וסמך
חבל, חגגון (דף נ"ט) וסמך

(תב) תיזבא, f z u s u x
 ב, כהמנו' עבור נקלות'ר' כמס
 דמני רוייל ופרשדז במונים
 ככלב שב על קיסו תרנומו קיך
 בלנא דכמך על מונים. בויקדס
 רבב מרמס רמאני בואם חסיבס הדד
 מונים למונים סך"ס ככלב
 שב על קיסו.

תקב , הערשע
הערשע , הערשע ,
מכאן , על שמונה מכות על תרגומו
ומכאן , על ידי סדר תרגומו
וחיוביכוך על ידי קטולין .

[illegible]

צפרק אני בערלה (דף פ"א) כגון
פילפל ופלפל ארדך ופלפל לכן, נחמלין
(דף קי"ט) ואי ש ח ב ל בס
במבליה כוליה אסד, נפסזים
(דף קי"ו) נואו וקחז לכס חגלין
למליס, פי' קנמון יתללז בו זבד
למנן שנטיס, נב"ג (דף י"ו) נרס
הקנ"ה יר' הרע נרס לו חורס
חבלין, נכדריס (דף נ"ז) חגל
הוז חבלין יא נב מי גביס הדס
גיאס מכולהי גיאוס, פי' יא בוא
שעס ביותר סאסרות כלואר כל
גיאוס של סיחר ומפסז בוא מס
הנאס יא בוא-סאזר גיאוס של סיחר
וכן פי' מוענב עשו איכס מועס
אסס נב הנחסה כל גיאוס של סיחר
ובלוי. נערדין (דף י"ג) לא סו
אומדין לא נבגל ולא גבמד אלא
נפס, כדי ליתן חבלין ננטיסס
פי' למי שקול הילדים סוודק היס
קולן מנעיס אס סאסרס כמו סחגלין
סנעס מים אס סמאכל:

חבל, תובלל *Hebe, Sange*
חבלו מ' ירוסלסו וסנס שנע גבליס
לסוס וסא שבע חובלין לקין:
והיס גחילוף סוס ש ואסרן סירוס.
תבלול, (ס ו ס א ו ס ו ס)
סבלול, בבכורות (דף ל"ח)
נעיסדק סבלול סאון גמ' אסוסר
מגלולג

סבליס, רכיס ננפאוס חובליס
סבד פידסנו נעירך נפס, נבגל
הנשנעין (דף ס"ו) אסר רב נחשן
סאי סאנדקיס מגליאוס חובליס עיין
נעירך נוס, גב"ג (דף ל"ו) סאי
סאן דנקיס מגלס חובליס, פי'
נחשונות סיכא דגרסיק סס (דף
פ"ט) אסר רב כל שכולן לו נחגל
סו סיור נשטבד לו שדסו, היכא
דאסר לו סן סאילנות וכיו נב
גדוליס ובינוניס וקטניס, רב אסר
כל סילן ש. וס גבוס וסן עולין לו
אלא נבגל כסודקליס שנבגל שכולין
לכס נבגל ואסס סו בליס,
כדאסדין סאי סאי דחיוס דנקיס
מגלס חובליס הי סכוס סילן
סו סיור, אגל בינוניס וקטניס
לא סו סיור אקנן על גבי קירקט,
כל שכול של סאדיסס כופס, סן
סילנות קטניס לא סו סיור, אגל
בינוניס סו סיור וכל סן גדולין,
פי' אסר בלי גודרי סמריס, פ"ט
נלעו חובליס כמסמעס סובליס
סכוס בגד ספורדין חסח הדקל כדי
סינל עליס סמרי' ולא יסנפו נעבד
פי' אסר סן סכמי מגנלס למי סדקלי'
סן גבובין כסרולק ללקוס סחטרין
מניסין מגל ארדק וססיס סובליס
סחוס סל ברסש ען ס-יד, וסגניסין

בלשון רוסיי דס וואר מענטש האט
 מן הסתם אנגע' נקדקע).

תבוע, untersuchen, מחשבות
תבוע. תר' דרש דרש טעם מסב
תבועים טעם, תר' מי בקם ואת
מידעם, טן תבוע דל מידכון.

תבקיין (אף זאזש אסאזש)
 מבקיון, נבראשי' רנא פרא' ל'
 חא אאר מעזא אואס, אסר רבי
 אה ווא עתיד אסר לאור באמאך,
 הס"ד אורא כנאן במדא פראאואס
 אסוא עאריס וראב עאריס וואס
 כא? מבקיון (א"ב סי' שואל
 לאס אואר פראאואס? וואראן כא
 מבקיון בלאר אסואו אל נאן בית
 שלישי אסואו באמא מינא נא,
 ומבקיון כי' דבר אל מנא).

Berbrechen, gerbrechen, ächte , חבר

חברא, t! q x z e s e c

מ בר , בילה (דף י"ט) אין כותלין מחלוקת בעלי חבל בחבר ש גרסי דברי הכל טוטר , במעניות (דף ל"א) וקרו ליה יום מ בר מגל , מי' מעזה אץ אבו זריבך מגל לחתוך בו עלים , שמיום ע"ו נאכ משג כא השמש וכשבורתינ עליה מן היער איכן סמיניזין . וכשרם צסן לתלות' ומתליפין , וכל פץ שיג בו תולעי' מסול לבני מזנה , שכאן ואילך מן ע"ו נאכ כל הסומף במכתחו לגור' סופיף מן היללה ליום שאנס גם

**ד ת י ח ב נ א-עא , סדר' יהא לוי
כחנן שמשמיר גה לאל, ח ב נ אסה
סכנים לעפרים , פיין צערך יוסגי
ונצרך כרו , נגא צמרא (דפי'ט)
ח ב נ ווא קווי לכהמחו צ תי צנא
סריא , פי' שטינגא וסופעד ריקו .**

תַּחֲבֵּה, לִלְלֵה אֵלֵּי
מִכְנֵס, בְּמֶרֶץ ד' שִׁיחֹת (דף
ס"ג) בִּסְסִדְרִין בְּנִטְרָל בְּנִדְרָ
בְּמִנְחָה בְּלִיטָה בְּנִיטָה
בְּנִיטָה, דְּשִׁטָּה לֵלֵס סִיו עֹשִׁין
בְּרִיטָה לֵלֵס עֵלֵל.

38erfaultes, Tabes, חבס
 Uterflus mit Blut
 מצם, נפרק ב' נאסלות (דף כ"ו)
 רביעית דם ורביעית דם מצום
 ממש אחד, רבי עקיבא אומר משני
 מחים, גסוף כאר (דף ס"ד)
 ונפרק י"ו נאכילות (דף ל"ס)
 תנ"כ (דף ק"א) כוולו את מנוסתו
 (נמרה) מניין למצום?
 אחד רב יסודה דאמר קרא
 וכאמתי מלרים טול עמי, וכמס
 שיעור מצום? ר' אליעזר אומר
 כוול עבר מוקח ומוכר נבחולב ג'
 אלנעות, נבנל קמא (דף ק"א)
 ונכרה (דף ס"ב) דם מצום
 דרבנן, כ"י דם שיעורב באר-הקין
 אגוף ליגו דם שהנכס יולא בו,
 נכרה (דף ע"א) חכו רבנן ליכחו
 דם מצום? רבי אליעזר כן

כמונ נב כי סיל סיד וארך יסיד.
בב"צ (דף מ"ט) חדרא מי שגס
ז לף שס א, פירוש ר' סגאל ז"ל
שבוט סיל שגס כדגריסין בפ"ק
(דף י"ז) סלי מ ברט? סמרר
יבסן גריס דרב יכוס מ גרי גמי
פי' סמר בודלי סוגר' א סמ א,
ומי שגס א לף שס א נבראית רנס
גריס אלס פולד' נס סף סיל לף
מ ברט פי' סיס קוסיס, ולסס מניסין
סר' ירוסלי ולסס ססן מ סררן
(ס"ב מרגוס סן ססס ש גר,
סילני סקלס מ בר)

חבר, (ח ס ר ס ס) (ס
סר, נססריס סרס ב' נכליס (דף
י"ס) גיט סלי סוסריס מסיסמר
פי' מסיסס לו ססנין, וגיט סלל
סוסריס מסיססרר רבי עקינל סוסר
ססיקנל פי' קינל על הדלס, גלי
כ"ס (דף פ"ב) רבי מלר סוסר
כל מי לו סוסר' פיר' לולסס
ס, כסן סססן לסככסיס וסל גיט
כסיס ססיין, וכן יס לסקיס סרנס
ולמלטיין וסס ססייט סוס וכלס
סא"לי, כדלסריסן ביריטת וסס
נפ ר' סוסריין וסולס סוסס
סלונקלי, וסר סגלון סנו קורין
ססין סוסרוס סלסן ססרס.

תגא, ס ס ס ס ס

והסססס סו רלוי לסריס, גריס
סגלס (דף ג') מלכו קסיירי סס
סיכל גגריסטיס אל סרוס, נססס
(דף כ"ט) סלי טעמל קסר ליל
סגס? סמר סקרוס גריך סול
סס עגס ססונל סלי קוסר לך סמר
ויסס סמר מלכות ברלסס סססומו
וסי מנל סמלכותל גריסיס (ס"ב
פיל גלסן רומי סמר).

תיגרא, טגס, טעססס
סיגריס, מרגוס ויטל לו ססלך
סס גריס סוסב יוסיט ליל מלכ
יט סיגריס דריסנל גלויס דל"ס,
ומרגוס סססן וסססססן סגריך
סריגל וסוריחן גלויס רי"ס, גג"ס
(דף כ"ט) סלי ססיגריס עיין
עין גר גליי.

תגר, ח ס ס ס ס ס
סגר, ססריס ולוסיסס ולסיסיס
סרגוס ירוסלי מגרין וסססריין
וריסי סוסן וכן גגריס' רנס
(ס"ב מרגוס סוסריס גריס סגריס
רנריין).

תגר, טגס, טגס, טגס
סגריס, כגריס (דף ס"ב)
גרי ליל לגריסל מרגון למיטל גריס
מרגון סנל גרי מ גרי י,
גקרוסיין (דף פ') גריס ליל
סיגריס דלל לסייט עס סריין

כדו מ'ה י'ת א'ל ל'ל ו'ב'יוס ,
 נקדו'ק (ד'ק מ') א'זר ר'ש ל'ק'ש
 ב'ח'וס א' על ר'ש'זכ'ר מ'י מ'מ'ח'ד'ט
 על מ'זכ'יו' , כ'ד'כ'ת'י'ב ו'י'נ'ס'ס כ'
 כ'י ע'ז'ה א'ס ה'א'ד'ס ב'א'ר'ן , מ'ר'
 י'ד'ו'ש'ל'מ'י ו'ס'וס מ'ס'י מ'ן ק'ד'ס ס'
 נ'ח'ש'ת'י כ'י ע'ש'י'ת' ו'ס'נ'ס'ס על ס'ר'ע'ה ,
 ב'י'ל'מ'ד'טו ב'ר'י'ש א'מ'ר'י מ'ו'ח מ'ס'ו מ'
 ל'מ'י ה'ק'ד'ו'ש ב'ר'ו'ך ה'ו'א א'מ'ת'ו ו'כ'י' .

תהא , א' א' א' א' א' א' א' א'
 מ'ס'ס , ב'ר'י'ש ב'ר'ש'ל'י ר'נ'ס מ'ס'ו
 ו'נ'ס'ו י'א'ב'ס ל'ה ב'א'ר'ן מ'ו' ה'א' ו'ב'ס'ס
 ב'ח'ע'נ'יו' (ד'ק ו') ל'יק'א כ'מ'י ר'כ'ת'י'ב
 מ'ש'ט'ר ח'ה'ל ס'ק'וס מ'ט'ר (ל'כ' פ'י'
 ב'ל'א'ן י'ו'י מ'ע'ל כ'ל'ו'ע'ק נ'ק'ול ג'ד'ול
 ו'כ'ן ב'ו'ס'ט מ'ע'ל כ'ק'ו'ר'ט נ'ק'ול ג'ד'ול
 ע'י'ן ע'ר'ך ב'ס'ס) .

תהה , א' א' א' א' א' א' א' א'
 ח'י'ה'א , א' א' א' א' א' א' א' א'
 מ'ס'ס , ב'כ'מ'ו'נ'ו' (ד'ק כ'כ') ג'ו'ל'י
 ק'ר'נ'א ב'ט'ל'ט ד'מ'ז'כ'ס ח'וס ש'ק'יל מ'ס'י
 ב'ח'ש'ר'ט מ'י'ר'ו'ש מ'ו'ע'ס ס'י'ן ו'י'ו'ד'ע'
 א'ס י'ס'מ'י'ן ו'א'ס ל'א'ו , מ'י'ר'ו'ש ג'א'ן
 ו'ק'א ד'מ'פ'יק א'ד'ס מ'פ'ו'מ'י'ס ו'ד'מ'ע'י'ל
 ל'פ'ו'מ'י'ס נ'ק'ר'ט מ'י'ס'ס ב'ל'א'ן א'ר'מ'י ,
 ו'ב'ס מ'י'ס'ס נ'ק'ב ה'ו'א א'ז'ק'נ'ק
 ב'מ'ג'ו'ט' ה'ח'ז'י'ת' ו'מ'כ'י'ק'י'ן פ'י'ס'ס ע'ל
 מ'י כ'נ'ק'ב ו'ש'ל'מ'י'ן א'ת ר'י'ח'ו ש'ל י'ין
 ו'י'ו'ד'ע'י'ן א'ס ב'ח'מ'י'ן ו'א'ס מ'ו'ב ה'ו'א ,
 ו'ב'כ' ו'ד'ס ב'כ' / א'ל ו'ב'ל ל'ר'ב

מ'י'ג'ר'י ד'מ'י , מ' א'י'נ'ס י'פ'י'ד ו'י'א
 מ'כ'ן נ'ע'ר'ך ג'ר' .

תגרא , א' א' א' א' א' א' א' א'
 מ'ג'ר'ט , ב'נ'כ'ו'ר'ו' (ד'ק מ') ב'נ'כ'ו'
 מ'י'ט ל'א'י'ת'ו מ'ב'י ב'ל'ו'ע'י א'ד'י'נ'כ'ו
 ב'ת'י'ג'ר'ט מ'י' ב'ל'י כ'ע'י'ן א'נ'כ'ל .

תה , א' א' א' א' א' א' א' א'
 א'ד' , ו'נ'ק'ר'ב א'ת ק'ר'נ'ן כ'י מ'ר'ג'וס
 י'ד'ו'ש'ל'מ'י מ'פ'י'כ'י'ן מ'ב'י מ'ד'י'ס'ו'ן , ע'ל
 מ'ד'י'ס מ'ו'פ'י'ד'ס מ'ר'ג'ו'טו ע'ל מ'ר'ן
 מ'ס'ר'ן ו'ש'ד'י'ס ל'ו'מ'ק'י'ס מ'ר'ג'ו'טו
 ו'מ'ד'י'ן י'נ'ש'ן : (ו'א'ס ע'י'י ח'י'ל'ק'
 כ'י'ד'ו'ע) .

תהר , א' א' א' א' א' א' א' א'
 מ'ד'ד' , מ'ר'י'ד'ו'ש א'ת'ס מ'מ'י'ד' מ'ב'ע
 י'ח'י'ס מ'ד'י'ר'ט .

הדורא , (ח'ד'ר'א א'א'א'א'א'א'
 מ'ד'ו'ר'ט , ב'ס'ר'ק ב'נ'ח'ל ד'ק'ש'ט א'מ'ר
 ל'י'ס מ'ד'ו'ר'ט ע'י'ן ע'ר'ך מ'ר'ד'ט .
תהה , א' א' א' א' א' א' א' א'
 א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'א'
 מ'ס'ס , ב'ע'ד'ו'נ'ו'ן (ד'ק מ'ג') מ'ס'ו
 ב'כ' ב'ה'ר'ד'ע'א'י מ'ס'י ב'ס ר'ב'י א'ל'ע'ז'ר
 א'מ'ר ר'ב'י י'א'ר'ט מ'א'י מ'י'ו' כ'א' ל'ר'ב'י
 א'ל'ע'א'ר' ב'נ'ק' ב'ג'מ'ר'ט (ד'ק מ'ו')
 ר'ג' מ'כ'י' ב'כ' ר'ב'י א'ל'ע'א'ר ו'א'ס
 (ד'ק ק'י'ב) מ'ח'י' ב'ה ר'ב'י י'ו'ח'ק'ו'מ'י
 מ'ק'ב'ל'י'ן ע'ד'י'ס ש'ל'ט ב'כ'י' ב'ע'ל ד'ן
 מ'י'ס'ס) .

Rittern. filditern. herodion. herodion.

תחל, *Anfangen, beginnen*
 תחל, נכנס מלמעלה (דף ז"ט)
 מה נכנסה ממעלה תחילתה
 הקדש וכולה לשמים, נכזיר (דף
 ל"א) מ"ט דנ"ג רילמי מדינת סקדש
 מסוף הקדש מה המורה אפילו
 בעצמות אף הקדש אפילו בעצמות,
 בסוכה (דף ו') נדורשן מתילת סקדש
 מיפניו פי' אפי' גרע קדש דאוקיימאס
 לגופיה.

תחל, *faßliche Warte*
 תחל, במ"ק (דף ג') כחול
 מחלי וחלש פי' משרים שלש ביטול
 כל לרכן, נגמול אף דורשן אכיל
 חולש לנכס ודאי קיימת לנכס, פי' ר'
 אכיל חמרה ודאי גרעיה, אכיל
 דמחולש עין נערך אכיל. נשגם
 (דף ק"ט) ליבול מחלי חיוורמס
 בניטין (דף ס"ט) לאפמתי לים
 ליכנס ליה סגריה מחלי חיוורמס
 פי' שחלים לנכס. נשגם. (דף
 קי"ג) הכוס נכר דאכיל גרעיה
 ואכל מחלי וקדח' ליה, בכמויות
 (דף ס') דאכלה מחלש הו' לם
 בני רילמי, נכ"ט (דף ק"ט) הכי
 מחלי דני כיתגס אף זכון שמש
 נול, פי' השחלי' פלומהן נחך
 ספמחן חורע סמלקטן סמחן שרם
 סמחן סמחן סמחן סמחן, למיכך אף

אנכ סלויסיה לו לכוף צימו, כי
 סמח דבשמואל נכר רב פמל לאפיה
 ינא לקרמח מרוב השמחה שסביב
 לו סעומח עך סותו מקס.

תחן, *אמא*
 תחן, נכר (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

תחן, *אמא*
 תחן, נכר (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

תחן, *אמא*
 תחן, נכר (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

תחב, *אמא*
 תחב, (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

תחבול, *אמא*
 תחבול, נכר (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

תחח, *אמא*
 תחח, נכר (דף ל') יכודלי צמוחי
 רלינא פי' נחריי סלג יושני,
 בלטר יודעין סכסמרות, חדר נחך
 חרנומו תחן נגו מוין.

סיפגני? רני עקינת סנר סקוט
דלוריתס דני סליעא סנר סקוט
דרנק, ינקי סקוטן סקדרי כנ
סרעגו בעדך כק (ס"ב מר' ויר
סגבול חקוט סקוטס).

תח, zeigen, entzünden, reizen
ססר, סן לריז וטלס מרנומו ס
לססרו (ס"ב לסן סקרט זכ, ס
ססר נסרעס).

תחש, (2) Pantherfelle, Dachs

ס סלס, נסנגלס ליכס יעיצ חלסס
קורק סוסס כסר סקלי' דכזו סרעק
נסיכס כליזן ס סלס יס -

תחם, Stränge sehen, beschranken

תחום, ט ז א נ ג ע

ססס, ננלס קסט (דף מ"ב) ססר
ליס רז ססרל לרמי נר ססט לל
כויס גנן נסרלס נססוטס, כ'
נניס ססרלס ססול ססוטס זל
סרס, נסוטס (דף 3) נסלי קס

x) Nur der Gleichlaut des Wortes תח mit Dachs, hat mehrere bewogen, dasselbe also zu übersetzen, sie konnten aber leicht durch triftigere Gründe die Zweifelhaftheit dieses Wortes heben. Einige halten תח für die Benennung einer Farbe welches mit סגנן (s. oben S. 1414 in der Anmerk.) und mit der Übersetzung der LXX. Aquila's, Symachus (σακινθια, ιακινθια) übereinstimmen würde. Andere, für eine gewisse Lederzubereitung, die Korban, Saffian (S. Hartmanns Hebräerin II. 3 Th. S. 32) und Mehrere der Neuern folgen Dase (in Sylloge Dissertat. X. §. 17) der darunter die Seefuh oder den Seemenschel verstanden will. Gebald Man und nach ihm Faber (in der Archäol. S. 15) glauben das תח der Seehund sey, weil man aus seiner Haut Zeltdecken und Schuhe (Gench. 16, 10) verfertigte. Wenn wir die Altrabbinen darüber hören; so ergeben sich folgende Resultate: Rabbi Akiba behauptet, daß Thachasch ein dem unrenen Thela — Telan ähnliches Thier sey. Eine bestimmte Übersetzung des Wortes תלל — תלל wird man schwerlich finden, aber aus dem Zusammenhange mit Wahrscheinlichkeit schließen, daß die Bedeutung eine Farbenmanigfaltigkeit anzeigt, denn Rabbi Joseph der Targumist erklärt sich dadurch, warum Dachs — nicht wie

unt en, un ter, תחת, תחתון, unter, Das untere, תחתון, unterlage, תחתית, 1) סתם, נדבס (דף ל"ט) סתמים מטמאין מאכב תסתון כעליון גמ' סלי מאכב תסתון כעליון דקלימא דלי ליכא עאר מטמא א על גב א ומיב עליוטו מטמא לכו? פשיטא דכא דרים לכולהו, קלא שסתא תסתו של צועל נדבס כעליוטו של א, סה עליוטו של צ ליכו מטמא קלא לכולא וטסקן, קא תסתו

Digitized by Google

לנפסה, במדק י"ז בבלים (דף)
מסתמית הטורפין טמא, מיר' כלי
שגשג לחרף מחתיו כשנפול ממנו
מסקא של זהב הוא נופל למוכו,
ולתו כלי שמו מסתית וקוטן
מחיתו שמו גרומי. במהדדן (דף)
ק"ח) מסתית שניים ושלשים ד'
מחיתית לצל, אטלעיים לבסהס,
עליונים לאדם. במסקא דפרס
אדום ונויקדא דכס מריש טמור
אל הכסמים למס כענש אכנר? על
ידי שהקדים שמו של דוד הדס
הוא דכמינ וישלס אכנר אל דוד
מסתיו ללמד למי ארץ.

תחתיו, נחליץ (דף ס"ג) קוקיחם
מ"א ברעדנא מלקי עלה וקרו לם
תפוחא.

תִּיבֹתָם דַּלּוּתִי תִיבֹתָם,
 וְאָמְרוּ סִרְבֵּנִים זֶל כֹּל הֵיכָל דָּאָמֵר
 בַּמִּלּוּד מִיּוֹנֵסָא דַּלּוּתִי תִיבֹתָם
 צַעֲלֵי דְבָרֵי שֵׁי שֶׁתִּיבֹתָם עֲלֵיו
 לְגַמְרִי, אֲכַל הֵיכָל דַּעֲלָא נְקוּזֵי
 לֹא נַעֲלֵי דְבָרֵי דָאָמֵר לֹא הוּא
 בְּרוּרָא לֶסֶךְ דַּעֲלָא שְׂמוּעָא לְגַמְרִי
 אֵלֶּה לֹא אֶשְׁמַכֵּה לֹא מִדְּרוּקָה בְּהֵיכָל
 שַׁעֲמָא, וְתֵלִיף וְקִימָא, וְהֵיכָל
 דְּקִינִין מְרוּיָחוֹ אֶסְדְּרִי בַּעֲבָה,
 וְלֹא מִפְּרָק קִינִי, עֲבָדִין כִּי הֵיכָל
 בְּרוּכָא וְכִי הֵיכָל בְּרוּכָא, וְלֹא מִיִּישִׁין
 אֵלֶּה שְׂבוּיָי בְּסוֹ מַעֲמָא לְמִדְּרוּקִיכוֹ,
 כַּמֶּן סֵךְ דָּאָמֵר שְׂמוּאֵל וְהוּדָה לִי
 אֲנִי שֵׁי שֶׁ עַל הַאֲחִין לְהַבִּיט
 רָשִׁיב אֵלֶּה בְּאַרְבּוֹת וְהַסְעָרוֹת מִן סַמְמוֹן

תיוֹם, תְּיוֹמַת, zweifaltig,
 D o p p e l t a t t
 תיוֹם, כְּסוּכָה (דף ג') תָּקַם
 כְּתוּמָה כְּסוּל וְיִשְׁטוּ בְּנֵיךָ (דף
 ל"ב) פִּי' תְּיוֹמָה נִגְלָה דְּהִבֵּה
 דְּמַתְּיִים לְפָנָי לְאִי-בְּרִי כְּעֵלִים, וְשִׁדְר
 לְפָנָי, כִּי כָל אֶתְרָא כְּסוּלָה לְאִתִּי
 וְכִסּוּמָה סִגְנָה, אֶתְרָא כְּסוּלָה
 וְכִסּוּמָה סִגְנָה, אֶתְרָא כְּסוּלָה

כסול לארץ, והם יושם שכן
קיימת באר, ואם נתלק התיומת
הרי כן באלו נפרטו העלן ופסול,
ובגמרא נמדק (דף ל"ג) ו"ל אף
הם יום, רב הטי ו"ל אמר המיוס
שאמרו שני פנים הם, שני דבוקים
בנתינתן ואחד שהם שני חלפין מלוקין
מלוקין מלמעלן ומחונרין מלמטן כל
שהם כך דאינו קדמונינו קוטרים
בראשם וזו מ' יום.

תיקא, (חיייה זעזע) **פייקא**,
במלחין (דף כ"ט) נגמרא
לחמם סדס, הליעטס סלמים לו
אבלס פדדוסני לו מ' יקס היינו
מ' יס למעלה.

תיור, **אפזעזעזע**, **זעזעזעזע**,
זעזעזעזע, **זעזעזעזע**,
מיייר, ננצק קסל (דף קי"ו)
זכרו מיייר לפניהם מתצנן אף לפי
נפשות, מ' מלחן וי' וי' ארץ
ומלחן מן המרים. נפסקא דלכני
ונמלח א' כיכ: שמעו כי נאמס אנו
כי נאו ישראל דרך הסתרים אל
חקרי הסתרים אלל המרים,
אשרו מה מ' מיייר הגדול שסיה
פסלך למינס. נפסקא דהפדע
מיייר טוב, קול המור, עינים
סימני לעור חרגוטו מיייר הוימי
לספכילס דרמי למימי.

תיורא, **זעזעזעזע**, **זעזעזעזע**,
מיייר, ננצק (דף כ"ד) זיקס

תך, **זעזעזעזע**, **זעזעזעזע**,
תך, נטבול יום מרק שמים עשרס
ונזנבים (דף ק"ט) נחך הושר
אין שדוף טעמס נגדים, נמרק
שני במעילה (דף ט') ומעלין נסן
בבים הרסן עד שיומך הנשר,
מ' שלסן כסמ' יך כספ נמוך כור
ויסכו כמים שלגמי, ננצק (דף
כ"ט) נגמרא כללס שלס והמ' יכו
כמי ליטכר, ננצק (דף כ"ט) סלב
מ' הוסך וקדני דגיס גניסומו מ' יר'
סלב מנחל (ט"ז עיקר הערך סוס
נחך).

תך, **זעזעזעזע**, **זעזעזעזע**,
תך, נפסחיס (דף ע"ד) מניס
רני ישמעאל קורסו מוך נר, מ'
טמן כרעיו סנפין לסוכו ויז
שזונים מוכנר ומדשין לו וחמס
לסן עשיית דמחרגטק. מככר א,
גניסין (דף כ') סל דחק מוכות
סל דחק יריכום, מ' סלי דחמי
שחקיקה כמינס כדחקק יריכות,
וסן טקוס סדיו רשימס סכחנשמוכך
כלכלר עליו הדיו, וסל דחמי
שחקיקה ס' כיכ כמינס כשזקק נחמי'
סחלק ונשאר מקוס סדיו, נולע ועימר
כמו' ססיה, ולקשינן וחקיק' מוכות
ס' כיכ כמינס? ורשימס לס סיה
כסכו של לין שוקע, ו"ל מ' סוסה
סלל נולע, וסל דיכרי זכנ כשמונע
סוסס נטענע סחלס שנחוד ססוס

אינו מחנך עד שיאכל, נכרכות
(דף ט"ב) ונדרש למי נסוף כלכס
קמח דנרכו' ג' חכ"פ וס' סן מבק
לסמיכס אחיטס, חכ"פ לנטילת
ידס זרכס, חכ"פ לגאולס מפילס,
חכ"פ לסמיכס שדעס דכחינוס: ד
ושטס, חכ"פ לנטילת ידס זרכס,
שלו ידכס קדס וזרכו סח כ',
חכ"פ לגאולס מפלס, יסז לרזן
סנדי פו סס כחינ זכריס יענך כ'
זיס לרס וגו', נכססס (דף כ')
חכ"פ לסכילס שריס, נכרס שני
נכדו' (דף ל"ו) מקוס שפוטכין
ושוטטין חכ"פ לסמיכס שחיטס,
נמ"ק (דף י"ח) חכ"פ סכו סנליו
זס סנר זס, פיר' קדס שישלס
ימי סנל זס מת לו מת סנר וכן
עור נכך ימי סנל זס מת לו מת
סנר (ס"ג חרנס זפס ע פפאוס
זס ח"ף סנרגשותס וחרנס סנפו
עלי רעות חכ"פ עלי ניסן).

חכשויט, ז ס ז ז ז ז ז ז ז ז
סכסיט, חרנס ושטס שטלומך
וחזוי סכסיטך.

חכתק, ז ז ז ז ז ז ז ז
חכתק, חכסס קס דגס עין
נערך שגס, נשנ (דף ק"ח) נסוף
סימדות דרני יוסי דני סנבו סוס
יסינ סס חכסס קס דגס ומשייף
טרס, נככור' (דף ל"ס) שטס
דקסחו קטיר לסו חרנע פלס חכחי
(ס"ג מ' כמו סכס דלעיל ונכפלס
כמלס ונקרס גס טכטך עיין סס).

תל"א, ז ז ז ז ז ז ז ז
מלס, נשנ (דף ק"ח) סנרג

חייס נר סחי סלס דגישרס
מרי לטלעולי דכדרי ססיר, פירז
יפד של עץ עזוי לתלו' זו נכר,
ופעמיס שטולין זו וולסו, סנל סנן
שטולין זו דניס כיון שפדניס ריק
דע וקסס סין טולין זו דכר סנר
וטסיק דעתן טטנו וסוקלס סססס
מיסוס כולס וססר. מלס לססל
קסי לעניוטס פין נערך סלס,
נכרס ג' נכדיו' (דף כ') טמי ז
מחכ' של נעלי נמיס וחלזי סננריח'
וישנו נכרס י"ג נכליס (דף י"ג)
פירז סלו סנכס סנ טמי נכרס
נחטס סנן נכרס סנרסן לסולרין
סננדיין לשרס סס נני סרס טורין
נכן סס דגליסן, כדנרסיק ננז
(דף ע"ג) סנררסן דכסכס, נס
כרי לעזו' חלוי לנפס ולבנרס,
נכרס ט"ו נכליס (דף ט"ז) כל
סטלויין טמלסן סן מללוי כפס וכנרס
נניטין (דף ל"ו) סנר דנל סלוי
ליוס ער דסנר סכי פיר' סכס
ומולכו סמלס ללס ער דסנר
כסי, סף על פי נכרס (דף ט')
סנר חין חולין, סס טפס? למי סלן
חולין, כמו זס יס נשנ למי סלן
סדליקין סכנר פירשטו נערך לפי.

תל, ז ז ז ז ז ז ז ז
חלל, chelben, חלל חלל
חליל, ז ז ז ז ז ז ז ז
חלוליות, ז ז ז ז ז ז ז ז
חלולין, ז ז ז ז ז ז ז ז
חילין, ז ז ז ז ז ז ז ז
פל, נככובות (דף ז') סנן כפס
נכרס י"ו נכסלס (דף ל')

בשרא שמינא (א"ב פי' קהימות
הבא אחר קוד מידי יום בימו קו
מידי יום שלישי או מידי יום רביעי
חרגוס שלג פלגא),

תלדות, (Telfeldestfolge)

תלדות, נצ"ר רבא פדשא י"ב
אלה תולדות השמים וארץ, כל
תולדות שנמקרא ספר בר מן
פרץ אלה תולדות פרץ, ופרץ למא
אין חסרין ו' ? כנגד ששה דברים
שניטול מאדם הראשון ואין' חסרין
למיקון עד שיבוא בן פרץ לפיכך
מלא ואלו סן חיו וזיו קומתו פרי
הארץ ופרי האילן ומאדמות.

תלה, t e l e z e n

תלה, נצ"ר סלא אס חמיב שאת
אין יאר הרע מהלך ללדדין אלא
באטע פלטיא, ובשעה שרואה אר'
ממשא בעיניו מלא בעקנו מסתק
בשערו אמר סדין דילי (א"ב פיר'
מגביה עלמו ואינו נוגע בעקבן לארץ).

תלה, t e l e z e n

תלה, בחולין (דף נ"ג) ונחולין
(דף כ"ט) מיתלכא ונפלא תילכי
תילה י, פי' מחרצת ונפלא איברים
איברים, במכוח (דף ל"ד) סניפין
למה ליל אנב יוק-א דלחם תלסי, ושבע
אותו ת"י יסלס יסיה (א"ב נכוסח'
כח' תלסי תלסי, ובח' ויתלע יסיה).

תלם, t e l e m

תלם, בפרק ב' בכלאים (דף
כ"ד) בית שמאי אומרים עושה
שלש תלמים של פתית, פירוש
תלמים כמו בלס עבותו, פתית,
כמו פתוח פתחת.

הכל ולי' הקרובו' בין לעיר בין
לדרך, פי' כמין הר קטן מן והיתה
תל עולה, במנחות (דף ס"ט)
אמר לו אדם אחר ועקיבא בן יוסף
שמו, עמיד לדרוש עליהם ת"י
ת"י של סלבה, ערי מסככות
חרגוס ירושלמי קרוין פלולין
וכן חרגוס ערי מגדר, הכתמים
אס במגזרים ערים גדול' ובזירי',
ופן תשא עיניך השמים ת' ירושלמי
פלול עיניך, קול דם קול
פלי, וכתבונתו נטה שמים חרגומו
תלא שמיא, בקדושין (דף ע"א)
ואלה העולין ממל מלא אלו בני
אדם הדומין מעשיהם למעשה סדו'
שנספכה לתל מלא, תל מדשא זה
סקרא לו אביו ואמו משחקתו ולא
יכלו להגיד בית אבותם זה אבותי
שנאסף מן הכסף.

תלא-אילן, (החש t e l e a n)

תלא-אילן, בשבת (דף כ"ט)
דני עקיבא אומר מכסה אסר היה
ודומה כמין תלא-אילן וסא
תלא-אילן עמא סוא? סיר'
משאנו' סיה קטנה כדמות חמול
וטרקס סוא ויש צו גוויין סרנס
וטמא הוס, ושמענו שפליין סן
בסוקומס שלדין בכן שפני' ובלשון
ארמי שמו שפסא ובלשון ערבי
ובזיב ובלשון יון תלא אילן.

תלביש, (t e l e b i s h)

תלביש, ביומא (דף י') חלמי
בנה תלביש.

תלב, t e l e b

תלב, בגיטין (דף ס"ט) לחלגא

ה' שלמוד, מי' לאו דמטכא סוף
 אלא אס ימטכו צו אכני התלמוד
 ויורדו בו, צינמו' (דף מ"ט) מן
 איזו סמך כל שאר צאר שכתב כלל
 יצא דברי רבי עקיבא, ששעון
 המיטני חומר כל שסינין עליו כרת
 בידי שמים והלכה בדבריו, פירוש
 רבי חננאל ז"ל קיימא לן הלכה כוותיה
 ולא משום דפני דמתי' הלכה בדבריו
 דנכדי' קיימא לן אין למדן הלכה
 לא מפי תלמוד וזהו מפי תלמוד
 ולא מפי מעשה, אלא משום דמתי
 לא גבי הילכתא פסיקתא בפירקא
 קמא בסלכא בתרא, גוסס אמר רבי
 אליעזר אף על פי שחלקו בית שמאי
 ובית הלל בלדות מודין שאין סמך
 וכו', ומן בקדושין (דף מ"ו) כל
 מי שאין לה עליו קדושין אכל יש
 לה קדושין על אחרים סוולך סמך,
 ואיזה זה הצב על אסת מכל העיר'
 המאור' בתורה, ירושלמי בפרק
 החולין בר מכה מאי טעמא? שניס
 פיסהדרה שאין צם צאר לפיכך אין
 מסור מטה, נכריתו' (דף י"ג)
 ניד משכ זה שלמוד יבול אפילו
 משכ? תלמוד למד ולסוד', מי'
 רבי יוסי ברבי יהודה אומר יכול
 אפילו שלמוד? תלמוד למד

תלם, (ט ל ם ם ל ם ם ל ם)
 פ ל ם, מרעס ירושלמי ששעון ולוי
 אחיס ארץ ח' מ' ין גברין, פיר'
 בלשון יוני קלופיס ומרי נפש עיין
 ערך טלס.

תלמוד (S. G. 129. S. G. 129. S. G. 129)
 ח' ל' ד, נפרק י' כולין נב"ב
 (דף קי"ט) אין למדן הלכה לא
 מפי תלמוד, מי' רבי חננאל ז"ל
 מפי תלמוד זה שכתוב במשנה
 והלכה בדבריו, כגון הא דמנן
 נדרס (דף ז') רבי אליעזר אומר
 ד' גזיס דין אעתי וכו' עד אכל
 הלכה בדבריו ומק עוד שם (דף
 ז') המקשה כמה תהיה ותהיה אס
 מעת לעת, דברי ר' אליעזר והלכה
 בדבריו, ומן עוד ז' וזה שדקא
 עלן יוס ראשון ופלאו סמך וכו'
 עד והלכה בדבריו אמר רב יהודה
 אומר שמואל הלכה בדבריו אליעזר
 ג' והני תלם מיכיהו וסקצין מאי
 אסת לשמועין ככולהי סכא נסו
 הלכה בדבריו במתי'? ופרקינן אין
 למדן הלכה מפי שלמוד ולוי
 שאמר שמואל הלכה בדבריו בהני
 תלם לא סוס מיתוקמא סלכא
 ממתניין כיוולא בהן, ביבמות (דף
 מ"ט) איזו סמך שמען סתימכי

טו אשר דב סלכא דרבי יומי דרבו
יכודא דפטר קריאתא סתמא סוכא

כוראס? הא רב לא כוכ סוקי

ספורא עליה מיומא טנא לתדריה,

מי' ביק שטיס שחא וין ציוס טוב

לא סוכ סוקי אמדא כלומ' לא סיה

דרא אפילו דדנריס שיעא ביוס טוב

שני וכל שכן לחולמו, מכלל דשמוי

יין אסדין לקרות סתמא, כי

כוראס סיא? ופרקינ רב לא סוכ

נסכא סלא מן סהוראס ואסדין ולוקי

ספורא לאסמאני תלמוד ולא יורה

וארק כל סכא דמוקי רב ספורא

לא סגי ליה בלא כוראס, כלומר

לא יחכן לרב להשמיע דברי תלמיד

בלא כוראס. בסוכא (דף כ"ח)

מקרא ומאסא תלמוד סלכו' וסגד'

בב"מ (דף ל"ג) סח רן למאסא

יותר מן סתלמוד, בסנהדרין

(דף ק"ט) כל ימי עני רעים סלו

בעלי תלמוד תוב לב שחא

סמך סלו בעלי משחא, רבא

אמר סיכא, בסוכא (דף ס"ד)

סבן סחן מלכאסך זא סקרא מאסא

וסתמוד, ועמך בשדא לך סלו

שעיס טוביך, אחר ונניח ביחך בא

תדרוש וקנל שר, ננ"ק (דף ק"ד)

גזילה ועשק אגדה ופקדן יש תלמוד

יסתמך קאמר מר, ששטע יסתלמו

סכוראין סאמין קין, נכור (דף כ')

מב לא שנקח רוסא לתלמודא.

תלמוד, תלמודא, תלמודא

תלמוד, בקידושין (דף ל"ג)

כל תלמיד סכס סאינו עומך ספני

רבו נקרא רשע וכו'.

תלמודא, תלמודא, תלמודא

תלמודא, נכרכא (דף ס"ג)

ובקדושין (דף פ"ס) לעולם ילמד

סרס סת בנו סומכו' נקיס וקלה,

מאי סיא? סחטא דתלמודא,

מי' סחטא סדקית סאינה של ספירה

סלא סמאסין בה סח סקרעיס ודקס

סיא צומר, ונקב סלס לר וסיל

סחטא דתלמודא ולמס ילמד

סומא? סהיא נקיס וקלה נקיה

סגול וקלס דאין בס ססרון כיס.

תלן, תלן, תלן, תלן

סלן, בענודס (דף כ"ח) סבני

סהלס תולנא, פיר' סהלס מין

עין של בשא דומס לאסלו' של סקרא

ואינו, ויש באהלס שלסא מוכיס לנ

ירוק ואדום, חס נקרא תולנא

סלשון מולעמא סני וס לו סגולס

להכניס סלחא.

תלמוד, (רסן) תלמודא

תלמוד, נכ"ר פרא' ל"ס ואס רסן

זא תלמוד.

תלע, תלע, תלע, תלע

[illegible]

תמן, (ת מ ר e e e e e)

חמין, בנכורו' (דף מ"ד) תנא
הזנוח והליקן וסמיך שחמוזיפיו
פ"י דלית ליה רסיסי עינים כלל
(ס"ז בנאמא'ו' כמו' והמסר).

תמנא, (ת מ נ e e e e e)

תמנא, נפסחים (דף ק"ט)
תמר ר' יוחנן תמנא קדמיא
דכוס בליפודי דכוס ימירא על דא
רזנע, ונס שערין רביעי' לפסח
פ"י מד' ונב משערין רביעי' כלומר
מס שיתר על דא הוי רביעי' נפסח.

תמר, P a l m a u m

Palmfrucht, Palmbblatt,
Hülfe worin der Kern steckt,

תמר, תמר מקמי נכמא כי
נרגא דקלא, פיר' האוכל תמרים
אליבא ריקנא שוברין הניף כגרון
לאילן והאובלן אחר הסעודה מחזיקין
סגוף כמו הכרית לרלמ, עיין צריך
נגר, תמרתא דא נוכיחא פירשנו
צריך סן, פירוש תחילת זיכורין
אל כל פירו' כשמתחילין לבשל פירותיהן
קורין אותן בלשון ארמי חיבוכים'
בין לתמרים בין לשאר פירו', נמכו'
(דף ג') מאן דאכיל תמרי בצרבלא
לקי, פירוש דרך בני אדם לאכל
תמרי כשהן בצרבלא ואם אוכלן
אדם שם ואינם מעשרין מי שיועד
פסחא נז ויהא חייב מלקו', וזה
שמן ודגש תר' ירושלמי תמריא
סליין בדונשא. תמרו' אביונו'

עליהו נורא פרי האדמה, אכל
לולבי גפני' דלאו אדעתא לסיכל
לולבי' נטעי לכו מברכין עליהו שהכל
ובגר פירשנו פי' מבוט' בערך ל"ף.
צפרק ב' בשניעי' (דף ל"ו) התמרו'
שלקן אסורו פיר' כלן קודם שזא
פחוח דומה למסרה כדלמריקן נקטא
ראשו ועלמס נז חמרה, צפרק ד'
במעשרו' (דף ס"ד) רבן גמליאל
אומר תמרו' של חלמן ושל חרדל
ושל פול הסלרי חייב במעשר, צפרק
י"ט צפרה (דף כ"ב) אין מדין לא
ביונקו' ולא בתמרו' פירוש כמין
גרורים קטנים שיש בראש האזוב.

תמר, א ת מ ר

תמר, בנכורו' (דף מ"ג) מסמתי
מברכין על המוגמר? משמעלס
תמרו', פירוש עשנו, בחולין
(דף ק"א) אין סניחין בלי סתם
הנזר עד שיכלה כל מרשס ארמזמי'
שנו, מכא ידעין? אסר מר וזוטרא
משמיע דרב פפא משמעלס תמרתין
פירוש כיון שיעלה מן הסגור עשן
בללה וסולך וזה שזומא שוין הס,
ביוטא (דף ל"ח) סיו יודעין לבסס
כמוסם ולא סיו יודעין להעלו' עשן
כמוסם של סללו מ-ת-מר ועולה
בסקל ושל סללו ספסע לכאן ולכאן
(ס"ב לשן מקרא זכ בתמרו'
עשן. ביוטא (דף כ"ח) רבי אומר
אינו דומס תימור של קסס למימור
של לבנכ, תימור' של לבנכ סתמ'

תם תם לל הדת לל, ועננת שם
 תמי נעוריה תרנס ויתנסון
 תמן למימרי, תקרתי ליי תרנס
 תסכסון לפולחני.

תנה (התנה) *übernehmen*

ת, *übernehmen*, תנאי,
 תנס, לסתכו' על השערים כנר
 תירשנו בערך טע. תנ' ב' בכמות
 (דף י"ט) תכסי כו דגרינו טכו.

תן, (נתן) *geben*

תן, בקירושין (דף ס"ג) ונב"ב
 (דף קמ"ד) תנס לים בידך פכנו
 לפלנוי נמעמד שלשתן קנה.

תנה, *übernehmen, überholen*

תנס, תר' יוס שכי יוס תכין
 תר' ויסמר שכו וישכו ולמר פכו
 ויתכו. בנר"ד ויכי מקן תנס
 בעלמס תכניסם דניחס תקעס
 וכו' (ט"ב בנפסחא) כמנ גרימס
 דכניס פכרס).

תנן, *geben*

תכן, תר' וסר, סיני ען וסור
 דסיני תכן.

תנב *Betäubung, Betäubung*

ביומס (דף פ"ג) סימור תוכנא
 בעלמס תקיש ליה וססק כפשות
 להקל, בנדח (דף ל"ח) וסא
 תוכנא בעלמס הוס דנקיש לס,
 ת' רניו תרדום תוס דלמס

תמר, *Augenimperios*

תמר, נשנת (דף ט') סלי טל
 סלי תיסורס דמרנולס דמיכלי
 לעיל טעוס דדליר לני פמי, תי'
 גלל עין, פירו' סמר מפני סס
 טעעפס של טטס של מרנולין עולין
 על עעין וסכמן עעין? מפני עעולין
 נדף על הכידס, וסלמלס עעעפס
 שוסל כך הים כעץ סעורס, וסל
 ידלס עעפפסי עקמר' במימורי
 קרילחס, ועל עפפפי ללמותמר'
 ועל תיסורי טולי מוסס.

תמר, *Augenimperios*

תמר, בבור' (דף מ"ד) תגס
 תדיר וסלופין וססמיר שחמו
 זימין בעל כערוך גרים וססימן.

תנא, תנה, *geben, studieren*

תנא, *geben, studieren*,
 תכס, בונחיס (דף מ"ג) תמר
 ליה סי תכיוס תכיס, בנ"ב (דף
 ס"ג) גס פי יתכו בגוים עתה
 סקנלס, תי' גס כהיוסס בגוים סס

לרסס סוסס כי יפכו חנוי ססלמוך
 עסס סקנלס, וסס לל יתעסקו
 סלס ססעס וסלו סססל סלך וסריס,
 כלומר יעלו סססל סלך וסריס, ס"ס
 יסלו עסלו, כמו לל יסל דברומר'
 לל יסל, נסוכס (דף י"ח) סקריס
 וססכס נססללחס וסכוויי בר
 תמלחס דר' רסס ב"ב (דף ל"ח)

כל סעודתו' מוסלין בני סעודת סין
מיהם ומסיל (ס"ב תר' ירמלאמי
בקלת כוססלו' ומור וגוזל מפניכס
ומסיל ס דר יין).

תיסומן *תִּיסּוּמָן* *תִּיסּוּמָן*
מיסומן, סדרש שמו' רגס פרש'
כמב לך סת הדגדים הסלס שפוס
סובס לתיסומן, לפי דעמיש לגדים
תיסוורן סי' סקיד על סולורו'.

תסס *תִּסּוּס* *תִּסּוּס*
תסס, נמעניו' (דף פ"ו) ונמעס'
(דף ע') ונענדס (דף ל')
ס"ר יין מוסס סין בו מוסס גילוי
וכמס פסיסומס' ג' ימיס.

צילמדנו סו ינדיל מזה סמר לו
סקנ"ס סך סתס בוסר ודמו מוסס,

סנא' קול דמי ססך לוועקיס סלי
סן ססרסס. נמגילה (דף ס')

וסעלמל' יסרו סתס מולס נעסס סגלו
יסרלל סיס גופן מוסס כסדס

סרקססס (ס"ב סי' דגס סקסין וססס)
תעב *תִּעֵב* *תִּעֵב*

מעב, מועבס מועס סתס נס
כנר סירסלו נערך סכל.

תעלא *תִּעְלָא* *תִּעְלָא*
מעלס, סר' סלס סלו' סגליס
מלס מלס מעלין.

תף *תִּף* *תִּף*
מף, ננדס (דף מ"ב) סתס סיליס
לנדס סמר ליס חוסס סולס, סדר

סלס סיליס ללס סלס סלס סלס

קדס רגס נדש לו סמר
מסילין למיכוקו'
ס ולס יסמלו לסס
סקנ"ס סוליל וסקקנכו'
יכוקו' ססורק, יכסו
סקו נססורין.

תִּסּוּס *תִּסּוּס* *תִּסּוּס*
יק ס' גכליס (דף ס')

וק מססריו סו ססוסק
סי' סכור סססיקו בו

כדי לססנג סוססוסק
לדס מוסף ססכור,

סעסין על ססכור
מן סלסס סלס יכילו

סין סומו סס.
תִּסּוּס *תִּסּוּס* *תִּסּוּס*

The saurus,
נרלס' רגס פרס' ס'ס'

סלרן כגון ססוורס'
נעניד ססלי יסכון,

ולוף עידס למס נקדס
ועסיד לערס מיסווריוס

סדס ססליסי סססו
ריוס, וסנרוסיוס

סר' וססוורסס
סכין, ססיוכו מלסיס

סס סליין (ס"ב)
ורומי סובר וסלס

ד ססבר).
תִּסּוּס *תִּסּוּס* *תִּסּוּס*

(דף ס')

שדי פירוש מרוק רוקק ומשליכהו
ספד.

תפח, *Sich aufblähen, aufschwellen*,

מפח, נשנח (דף ל"א) הוליס
קני גרונת לאכילש ונמקס וחורפ
ומפחם. נפ' שלישי נטהרו' (דף
ל"ב) הכיחן נשמחן וכמפחו
ומטין. נפרק שני נצוקטין (דף
פ"ז) נצר העגל שכתפח ונצר
הזקנס שנחמעט פי' עכין כפיחם.

ננ"מ (דף כ"ט) אף נלך שנידי
לשם מפח צירושלמי לא הקמין
כדברו אללמפח כאילו בלש שאור
כילוש כדגרסינן בשלה מפח מלש
נצוק, וכנר פירשנו נערך לטע.

תפחה, *Sich aufblasen*,

מפחם, נשנח (דף י"ז) כי
הוינן אולין כמריש דרבי יוחנן לשילש
נמפיקה פי' חולה.

(תפח) תפח, *Sich aufblasen*,

מפח, ננכרו' (דף פ"ו) איתפח
רבי זירש, ננ"מ (דף ס"ז) עד
אלישע לא היה דלישל ואיתפח
פירוש קס שטלו, ננכרו' (דף
ז') וכי שטח החס זיקפה דמחמא'
דקא סתפח, ננ"מ (דף ל')

ט') איתמד הכנכס ממל מפוס
שעל גני המזכח וכו', פירוש למד
מפוס היינו לאחר שחרים הדשן
ומדו אלל המזכח למעט ונאלר בדשן
שעל גני המזכח, סיה ליברו ציחד
ועושטו עגול כמין מפוח, נגוס
כעין כונצ, ואשר כך פושט נגדיו
ולוש נגדים גרועים מן פדשזוכים
והיה מנצלו חן למתנם לנות פדשן
ומטכו קאמר הכנכס ממל מפוס
דרבי יוחנן כנר כיון דלייך הוללם
כדשן נגדי כסוכה דכמיב ולנש
נגדים אחרים אע"פ שפחותין מן
הדשזוכים נקודשמים קלי ומנצילין.
נ, נענודס (דף ל"ב) אף על פי
שכטל בידו ונחן למד סמפוס
פי' קבין עגבים כקדל מפוס,
נמכחו' (דף כ"ח) כפמורין
למה סיו דומין למפוחי הכרייתס,
פי' כמין מפוס סכרייתס איתנן
ימר על עניין, נמכחו' (דף פ"ג)
ובשנלך נחן למדו דומס למפוחי
הכרייתס פי' כמין מפוחי סכרייתס
עגול כולו חן מן מקוס כמפוס.

תפי, *(מ פ י ע ז)*

מפי, על פכו ועל ספיו. ספר
אמר עפיו וכנר פירשנו נערך טפי.

תפי, *א ז ס ש ז ע ז*

שפנת סאיר מרננו חפי דחט,
ועלמתי כמוקד נחרו מרננו
ואנדי כי מפיס חדרו.

תפל, *angelate, sage*,
מפל, נשבת (דף קכ"ט) מכו
רננו דג מליח מותר לטלטלו דג
מפל סמור לטלטלו, נצר בין מליח
בין חי מותר לטלטלו (ט"ז לשון
מקדש זה היסכל מפל שכלי מליח,
פי' דג מפל חי ואינו מליח, כי
יש דג מליח נאכל כמות שסוף חי,
ומד' בפסוק בין מפל ולבן דליחפלו
על טנא פי' שאמרו שסוף מפל ואין
בו טעם).

תפל, *Coquette, Bufler*,
תפלות, נפוחה (דף ג') סמלמד
אם כמו מורס כאלו מלמדה מפלו'
נפחמים (דף כ"ט) נאים וענדים
מורס מפלו' מיד' ענדים, כמו קב
ומפלות.

תפלה, (מט"פ) *Tepe*,
מפלה, נשקלים (דף ו') לא נמפלה
ולא נקטיע, נסוף מקושו' (דף
ס"ט) גמפלים של ראש נוח שאינו
חולס, פי' מפלה שיש סמחה של
ראש או של יד, מפליין סן פמחים
של ראש ושל יד, נמאידס מרס י"ט
נכלים (דף י"ז) מפלים ארבעה
כלים סמיד קליה ראשונה וכולי,
נמגולם (דף כ"ד) בעזזה מפלמו
עגולם סכנה ואין נה מליח, פי'

ואין מליח סלס מרננו', נמנאו'
(דף ט"ז) אמר רב שח כל שאינו
מניס מפיס ליון עובר נמננס עשה,
במס ר"מ ז"ל נמקן סלו נמסרין
נמלכו' נמכ' כמניס, ומלכו' שאסד
רב נמאן גאון סס דמסור דבנן
מפילין נמאסו מרס מרס נמאסו
וס מרס מרס שאסד נמון נמננס נב
מן נמכ' עד אשר לרעך, ססן מר"ג
סומי' כמג' מר"ג סלס נממורס
רב שסס גאון אמר סאן דמיל
לכניסמס ואסס לנורס דקרו פמקי
דומרס סומר נרוך שאמר וסומס
ססולל נמננסו' וסומר מפלס לדוד
אממסך ומדל וסומר סללום סללו
סל נקרא וסומס נממנס וסמסר
וממפלל עם סלנור, סכל' לומר
פמקי דממרא אמר מפלס לא
לקודס נמקנו.

תפלה, *Tepe*,
מפלה, נמכ' (דף ד') מפלה,
סמך למממי, פי' שלס ימאר לי
דבר מלסס לעמ' וסס' לבי מרד
עלי סלס ממרס מפלמי ספועל
מממי לסכול, ד"ס שסכס מפלמי
קודמס למממי, שאס סקדיס מממי
למפלמי, סנו ממירס שסס ממממי
סמס וסררס וממלממי ימון נלס מפלס
ד"ס שסס נמקיס מפלמי ססין
למקיס מממי כדי שכו עמייס מפלמי
סס סננ סמפלס.

תפני, (א פ ה) *Tepe*,

[illegible]

ערגרעפן, דאס

[illegible]

פתח פיהם הבית, פירוש קודם
 שחילקו האמין בנכסי האנקנו אחריו
 מן העצות של אביהן, קנו ממנו
 הבית היבין, כנר פירשו בערך
 קל צו, בענין (דף מ"ט) מפני
 מה האזרח אחרים? מפני שיש
 פתח פיהם ידיו אדם, פירוש בן אדם
 כל שיש פתח פיהם ידיו אדם
 לא יחיוו פתח לא לפתחו פתח אצטו
 ולנכסו עזרו, בנכסו (דף מ"ט)
 ובהכרח פתח בקנין עמו אחר רב
 הפתח פתח עמו? עמו בפתחו
 פירוש נאמר אמות דיליה כדעריקן
 מן פתח ארבע אמות דיליה,
 בנכסו (דף מ"ט) והוא לא כפתח
 אחרים הא כפתח מותר, פירוש
 לא כפתח בלתי אלא כנכס ממנו
 נלמד לביאש אחרים, בשם (דף
 ג') ופתח פתח אחר פירוש
 דבר אחר הו"ל ברמז, אבל
 למעלה רשות היחיד היא, ויש מפרשים
 מקום פתח הוא (א"כ לשון פתח
 פתח כל פתח):

Heften, verbinden, תפר

תפר, דפדק נ' דגלים (דף ח')
 ספני שסמפר מספרו (ס"ז לשון
 ספרס ועמ למפור) ;

תחת (הערה 1) :

ש פ ת , ונכנסו אליו כמו' ה ת פ' אשר בגי'ת
בן ה נ ו ס , כבר מ' בערך גי'ת :

כי מליכו קאי מוקי סוקי
במקום קאים מוקים סוקים
ואת פי' הו' ככך, אבל מה שאמר
שמלת מיקו בנוטריקון רשני ימרו
קזיוות וכוויית סימן הו' ואינו
פירו'.
חיק, Heländer, Xitan

מ' ק, מרגות ומש' מעקס ומעניד
מיקס, חבן את היליע ובנא
ית מיקס).

חקב, X u s f a g e s
מקב, גבריטות (דף יג) אמר
דנה בר' אנוס דמיקב סתם,
פירו' כגון שנקב במקיפס סתם
דמיליג סתם בכח ולא כניס טיפס
מלובלכת על פי כדד:

חקל, X u s f a g e s
מקל, שבר' אשמו ממקול לס
כלר מירקנו בערך לף, דגנא קמא
(דף קי"א) רב סמדל סוס לים
אריסל דהוס מקיל ויכינ מקיל
וסקיל, פירו' כשצור שסוס נותן
לרב סמדל סוס שוקל לעצמו
ונומל ואינו פותח לעצמו כלל, אף
על גב דרב סמדל מריה דלרעס
סוס לס סוס כוחן לו יומר כלוס,
זה פירו' סמטי מנגלס, בפירו'
ל'ס כתיב אריסס דרב סמדל סוס
מקיל יכינ מקיל שקיל וסוס
שקיל אגרא ופסמס בלקיס וסקל
מה דל'ס לוס אמר ולפן ללדיק

ארה סכמס וכתנקה כגן פ' חסי
מרי' ארע נה כגון זה אינה חזקה
פחה יסוד:

חפית, (מפי' מ' ע' ע' ע' ע')
מפי' מ, בפרק כ"ג בכלים (דף
כ"ט) מפי' מ של סמור שסוס יושב
עליה, פי' בלעז דר' דל' וסיל של
למר שעוסק ממנו פי' לטורו, אשמו
בלאן ישמעאל לנד' וס' מפרסס עליס
בעשוין על גב סממור למש' (א"ב
מ' בלאן יתי ורומי סממס של סוס
או סמור סל'יר או מרוקס בלגרות
עין ערך ספי'ט).

חפת, X u s f a g e s
מחפ, דרכיאל דחנריס מפי' יס
ענן אריס).

חק, X u s f a g e s
מח, נשנח (דף קי"ו) מילין
מיק סממ' עס כסמר, בפרק ל"ו
בכלים מיק בליס וכולי, שלף וכל
מגוס מרגומו שלף ופסן מן מיקס,
בירו' נרמק כלי' אמר (א"ב פירו'
בלאן יתי ביית בכלים נדן וסכמס).

חקו, X u s f a g e s
מח, גמירגין פהו? מיקו פירו'
במו דנר אצוסר במוך סמיק ואין
ידוע מה בתוכו ודין מיקו כלל
פירשו בערך ג'ס - (א"ב ל' דמטי
במו אש' מיקו, וספי'סרני יעקב
שפורטס מ' צ'יר סורטן
בר' שמעתי פי' אסר של מיקו.

כני', אינו טעם עד שיאזכר ציט
דין של כהנים ויקבעו בו ציט יום
ישט (ט"ז לאון מקרא וז מעות
לא יוכל למקון).

תקע, *einsetzen, aufsetzen*

תקע, נשנה (דף קכ"ג) גורם
שם יתקע בה סמך לו יתר,
ביצמות (דף נ"ד) ונצ"ב (דף כ"ז)
נפל פראג כג וכתקע חייב בד'
דברים מירוש כדמין לו שנפל על
כדיסה ונא עליה חייב בד' דברים,
כנא נלער דריפוי נשנה, שנל
ננוט אינו חייב עד שיתכוון כדנעכן
למימר לקמן בזה פדק ביצמות (דף
כ"ד) ופס (דף ק"ט) הסוקע
עליו לדבר הלכה אין לו מורה,
פירוש כל האומר אין לי אלא מורה,
שומר אין לו עסק בכל הסבות אלא
בקריאת מורה בלבד, אין לו מורה,
כלומר אפילו שבר קריאת המורה
אין לו, דכמיז ולמדתם ועשייתם
וכו', כלומר כל המחמיק בעשיית
המלות יש לו שבר המלות, שבר
לימוד מורה, שנל המחמיק בקריאת
בלבד, אף על גב דממר לאחריו
ואולי עבדי מלות אינו לית ליה
אגרא, בנ"מ (דף פ"ה) אמר לו
אכל מי אסם מוקע.

תקע, *einfallen, auffallen*

תקע, נצ"ק (דף י"ח) ונצ"ק
(דף כ"ז) פני רמי בר יוחנן
מרגול שבוט רשאו לאור כל
זכוכי' וחקע בו ושברו וכו'
עד חקע באו וסיראו מזור אסא
ותקע באו וסיראו חייב, בקידושין

נכחוצים (דף קי"ב) רבי תינא
מתקיל מתקיל, פירוש הים
שוקל האגנים והים מולאן קלות כיו
שקל ומלאו כנדות אטר נכנסתי
בגבול ארץ ישראל, כדכתיב ארץ
אשר אגנים נרחל, מקלין חדמין
מקילין פתיקין עין נערך
כפרת (ט"ז נדניאל מקל
ופדמין, ומרגול שקול שקל
כעמי מים מקל יתקל רגא).

תקל, *abschlagen, aufschlagen*

תקל, נצ"ק (דף י') ונצ"ב (דף
כ"ד) הסימון דמקיל מרקל, פירוש
מירוש אומר בקרקע וטעום פנים
כדכתיב הלא אס שום פניה:

תקל, *abschlagen, aufschlagen*

תקל, נכחודין (דף כ') תקלם
וקלחמי' תקלם מפרש במתנין,
לפי שגל לארס מקלה על ידיה
אחש ונכרג, קלון שדבר טעום
הוא ומרפס לבוש על הבהמה, וכל
זמן שזכרם באוק אומרים א. הים
שנסקל פלוגי על ידיה נשניל כך
ובך היינו קלח, בחולין (דף ק"ט)
לא אטרס מורה שלק למקלם
(ט"ז תרגום כשל נעולי כחי
תקל בחזי חילי).

תקן, *anordnen, aufstellen*

תקן, עורק תיקן כמינה לאס
כבר פירשנו נערך שולחן, שלי אינו
סמין וכן כבר פירשנו נערך חדש
במעניות (דף י"ז) ונכחודין
(דף כ"ב) שנל מס אעש מחקמנו
קלקלמו פי' כיון שנתקלקלה ידיעמו
בגי' אב שלק, אומר אפמי' יבנס

מקף, צמדק עקבים כן פכללל
ונסכמו' (דף ל"ט) יכלל סמילו
מקפכ עליו משכמו, בבס סמילל
(דף ס"ד) ולי סמילל מקפכ
סול דלס יסיו סמכס, פי' סרס
חוק בליקכו' שסיו סחסר לסרס
צפרוסס פילך ר' וזי סמכסס
דמסרס, לי מקפכ צרסס, פי'
סס סמילל, בב"ס (דף ל') צפי
דפי זרלס מקפכ ססר צפרוסס
(ס"ב למק סקרלס זס שס סקיף
סמכו פי' ענין סוקס וסר' למכ
סרס לך למס סקיף לך).

תקפה, (1) f u f u f u
מקפס, גמרק עקניש (דף ח')

(דף י"א) ונכורו' (דף כ') ונב'ק'
(דף ל"ו) מן כהם הסוקע
לענוד נותן לו סלע, ולא מיסס סלע
ד' זא, סלס סלס דזוס, וקרו
סינסי לסלע סלס דזוס, סנין ניסס
ס קע לססס ננרס פו' מקיעה סקול
סאגו ולא סססס יד כדססר סססס'
סס סססו סססו סססי ססס, סילד
ססס לו סססו וסססו סססו, ססס
וססס ס וסססו ססינ, וססס
ססססו וססס וסס ססיקו.

תקוע, (e t s e m e)
מקוב אלהים לשון, עירם סתירה
מרגומו עירם דם מקוב.

Überwältigen, zürnen, **חָקַק** **חִקְקוּ**

1) Dieser Ausdruck wird im isr. Kalender gebraucht, von der Zeit des Sonnenlaufs von einem Cardinalpunkt bis zum Nächsten.
3. B. aus dem Anfange des Widders bis zum Anfange des Krebses.
Dieses Schlagwort giebt mir Gelegenheit, einen Gegenstand zu besprechen, wozu ich von dem gelehrten, in den rabbinischen Wissenschaften so sehr eingeweihten Sensor und Custos der k. Bibliothek allhier Hrn. Karl Fischer in einer geehrten Zuschrift mit folgenden Worten aufgefordert wurde.

"Bei dieser Gelegenheit — heißt es baselbst — kann ich mich
 nicht enthalten, noch einen Gegenstand zu berühren: Das in jedem
 Kalender vorkommende Wort חֲסִידָה wird mit der Wiederkehr
 der Gestrirne an den Ort, wo sie angefangen fort-
 zulaufen, oder früher die Sonnenwende, der Sonnen-
 lauf, das Aequinoctium und Solstitium, die 4
 Jahreszeiten bezieht. In einigen Kalendern, z. B. in jenen zu
 Hamburg gedruckten לוח שנת החק"ג לפ"ק — wo das לפ"ק hätte
 verbleiben sollen — ist auch die Tag- und Nachtgleiche יום ולילה
 DW insbesondere beigelegt. Warum die Israeliten von der Christen-

א ו ש פ א ה ע נ , 77 ק י ק (ב' נ י ק) תוספת
 77 , 77 כל כנענין נגד (77 כח כפר נלח כס)

lichen astronomischen Rechnung der Anzahl jährlich eintretenden Sonnenwende abweichen, dieß zu bemerken gehört hier zu meinem Vorhaben nicht, sondern ich will Ihnen nur die Bemerkung eines christlichen Gelehrten hier abschreiben, welche also lautet: ad תוספת
 „Es glauben die Juden noch heut zu Tage, daß viermal im Jahre, „nämlich: im Monate Tischri, Teves, Nisan, und Tammus „durch die Revolution, oder Wiederkehr der Gestirne ein Tropfen „Blut in alle nasse Speisen, wenn sie gleich zugebedet wären, „falle. Daher legen sie in jenes Geschirr, in welchem einige Spei- „sen aufbehalten werden, ein Stück Eisen, und so glauben sie, daß „sie von solchen Blutstropfen befreiet sind. Ohne diesem beygeleg- „ten Eisen dürfen sie die Speisen nicht essen, sondern müssen selbe „wegwerfen.“ — Wir wissen jetzt, wie es mit Blut - Stein - Frösche u. s. w. zugehet; aber hat denn jemals ein Israelit mit seinen Augen Blutstropfen in zugebedete Speisegeschirre fallen gesehen? wer hat aus der Physik so was gehört oder gelesen? sol- che Speisen werden nicht in's Freye gestellt; alles, was aus der Atmosphäre und den Wolken herunter fällt, fällt ja gewöhnlich senkrecht herunter, wie können also Blutstropfen durch Dächer, Zimmer, Gewölbe u. d. gl. in zugebedete Geschirre fallen? oder soll dieß auf eine unfaßbare, magische Art geschehen? — Doch wozu Fragen an einen Mann aufstellen, dessen bekannte richtige Beurtheilungskraft und glücklicher Scharfsinn sich wahre Verdienste erworben hat, und noch erwerben wird? — Daher läßt mich ihre aufgeklärte Denkungsart hoffen, daß Sie die Nichtswürdigkeit einer Sache, die offenbar der gesunde Menschenverstand verwerfen, und, wenn möglich, verflucht wünschen muß, in Ihrem gelehrten Wörter- buche entblößen werden, wie sie's mit allem Rechte verdient.“ —

Diesen Gebrauch, hat schon mein Religionsgenosse der be- rühmte Aben-esra in das Gebiet des Aberglaubens verwiesen. Reber im Buche Sohar noch in andern alten Kabbalawerken wird davon das Geringste erwähnt. Der Grund aber scheint den-

וְיִינִימָס בְּסֶלֶטָה שֶׁל סָקוֹס (ס"ב)
 וְיִינִימָס בְּסֶלֶטָה שֶׁל סָקוֹס (ס"ב)
 מִי' מֵרֶסֶס שֶׁסָרָן תִּינִימָס בְּסֶלֶטָה
 מִי' מֵרֶסֶס שֶׁסָרָן תִּינִימָס בְּסֶלֶטָה
 שֶׁל סָקוֹס שֶׁסָרָן תִּינִימָס בְּסֶלֶטָה
 שֶׁל סָקוֹס שֶׁסָרָן תִּינִימָס בְּסֶלֶטָה

nach in einem seltenen Naturereigniß zu liegen, welches zu den un-
 aufgelösten Räthseln der Physik gehört. Ich mache hier auf ein
 Solches aufmerksam, welches vor nicht langer Zeit in öffentlichen
 Blättern die Aufmerksamkeit der Naturforscher unter der Aufschrift
 Seltene physikalische Erscheinung (s. auch die prager
 Zeitung, nistpol. Nachr. vom 20. August 1822) in Anspruch
 nahm, und auf folgende Weise mitgetheilt wurde:

"In einer Mühle bei Enzrich an der Mosel, Kreises Zell, wur-
 de während des Zeitraums vom 22. August bis zum 24. September
 d. J. das sonderbare Phänomen beobachtet, daß, besonders in wär-
 mern Tagen, auf Gerstmehl, Fleisch, und vorzüglich Kartoffel-
 speisen, nachdem sie 24 bis 48 Stunden gestanden, sich rothe Punk-
 te zeigten, welche, wie Aepfen zunehmend, sich allmählig in dem
 Masse verbreiteten, daß die Speisen wie mit rothem Fischrogen ganz
 dicht überschlämmt, und auf gleiche Weise durchsuffen wurden.
 Dieser rothe Schlamm, abgeschabt und in ein Glas gebracht, sah
 mehrere Tage purpuroth aus, ward aber nachher weiß und faulicht.
 Sonstige Sachen, so wie Milch, Wein &c., in den blank eiserne n,
 gut verzinneten Kupfern und gläsernen Irdenen, dort allgemein übli-
 chen Gefäßen gekocht, blieben befreit. Man brachte Kartoffeln aus
 der Mühle in ein anderes Haus nach Enzrich, und aus diesem
 wieder Kartoffeln in die Mühle, kochte und verwahrte sie in ver-
 schiedenen Häusern; allein die fremden Kartoffeln wurden in der
 Mühle roth, doch jene aus letzterer, in fremden Häusern gekochten
 blieben rein. Man hatte bei Untersuchung des Wassers in dem
 Brunnen der Mühle auch an einem in der Mauer befindlichen mit
 Moss überzogenen Balkenstein mehrere große blutrothe Flecken be-
 merkt, deren rothe Farbe zwar abgekrast, aber, weil sie, vom
 Wasser immer gleich abgespült wurde, nicht näher untersucht werden
 konnte; man ordnete nun, da eine chemische Untersuchung der Be-

גרניסחל, וכל משרת עבדים
תרגומו וכל משרת עבדין.

(ו) תרגום, אפלאuben, אפלאusen

מר, בעדונן (דף ט') וסל קל
נמרדי מדי, נבנל קסט (דף ט')
נור עניד לכנורי מירוש יסיר
כעמר וסקירוי וסמח מי כנר,
נפיקא ויכי נאלת מרעס משרת
עמרס, מירוש טעליך עמר, הנל
כעלה כולכו מרגומו וכסדכס
כמיר טויף.

תרגום, אעסעס, אעסעס

מר, נהילס (דף י"ט) ונינשות
(דף כ"ד) ונפסדים (דף ק"כ)
סיכו דמי ממנכס? סטר רב סזי

אין ספירס מיר, (ס"כ סלשן)
סמר מלכות דעס וספכו
סמר (ס"ד).

תרגום, הררה, Grinner, warnen
מרס, נפסדים (דף ס"ד) ונבנשו'
(דף ג') ונפולן (דף ט"כ)
סמרס ספסלס לטושס סמרס
מי' סאדס.

תרגום, אעסעס, אעסעס

מרס, נפסין (דף ו') ונבנ' (דף
כ"ז) סיס דעסר סיס דעסר
כיסכס, וסע' דעסוקא דלס
סכיס מירס, נפסין (דף ט"ט)
ונלירי' נאמס ונמרדי' נמס
נענדס (דף ל"ט) וסרו נכו

Kandtheile kein Resultat geliefert hatte, wechselseitige Proben mit dem Wasser an, und fand jedoch, daß Wasser aus Enkirch, in der Mühle, die nämlichen Erscheinungen des Rothmachens hervorbrachte, was indeß Wasser aus der Mühle in Enkirch nicht that. Man glaubte, daß das Ereigniß von dem Auge unbemerkbaren in der Mühle sich aufhaltenden Insekten herrühre, und versuchte, die frischen Speisen in verschiedenen Zimmern, im Keller und auf dem Speicher, in Commoden und in Schränken bei verstopften Schlüsselöchern zu verwahren; allein sie wurden in der Mühle roth, wenn sie auch noch so aufbewahrt waren; u. s. w., Die Versuche gehören nicht hieher, da sie kein befriedigendes Resultat lieferten. Genug daß sich das Gerücht verbreitete, daß sich in der Mühle die Speisen mit Blut färben, und niemand daselbst bleiben wollte, bis das Phänomen gänzlich verschwand. Das Ereigniß war ungefähr zur Thekupphä Tishri, eiserne Gefäße blieben davon befreit, daher das Mittel der Verwahrung. Eine solche Erscheinung mag der Grund zu diesem Gebrauche seyn. Dieser blieb, und jener wurde vergessen, während der Aberglaube Spielraum fand, das Auge noch seinem obskuren Gloriet auszumahlen.

פרנצוא פורל מקף למחיס,
מקום קמו האבי פרנצוא פורל
דחשט דהוריתא (ס"ב) בולקן פסוק
תורי זכנ).

תר, (ראש תור) (שעל)
פור, משנה בלחם מרן פורת
היה ראש פור נכנס, פי' בלשן
יוכי קד ונכנס לפנים עין ערך ראש.

תרב, זעזעא אש, et, t, ש
פרב, חרבט דאייקל עין
בערך ספס ופירשט בערך יתר
(ס"ב) פרנצוא פלג בלחם וסלג טרפס
"חרב בלחם וסלג טרפס".

תרבלא, אפא זעזעא, זעזעא
חרבלא, נפולין (דף ע"ט)
דרנק סנא מדשטנמין פורבלא
שעט טעכט דנחטס בול, ארני יוסי סנא
כין דחאט גיס לכדי חיות מינא
דחיס בול.

תוריבום, סטעטסס, זעזעא
פוריבום, יזאלי פוק סין
מעמידין נשן דלמד פרנצוא פורניום,
פירוש בלשן יוגי סתן וסלג עמים
ואסיפחם לרעם.

תרביץ, זעזעא, פאפלי, זעזעא
זעזעא, זעזעא, זעזעא
חרבץ הוושט, זעזעא
חרבץ, נכנס בשרט (דף ו') וסד
מטיוס מרביץ וסס (דף נ"ט)
מלי קטור? פורביץ ספרני,
בעירוניק (דף ס"א) וסבי דמי
כעז דענדל לכדי מרביץ

ניס. ולא כיס חיר ולא חיר,
בענדל (דף ל"ד) פור מינ
שעיר, מירוש סמערר לך זעמך
באומר נגמר זכיסה כיל ענודפי
פי' סער פור מינך זעמך משל סיסך
זעמך שטועה זו באומר נגמר זכיסה
כיל ענודפי, וסנה לזכיסה סמחילס
ועד סוף.

תר, זעזעא אש, זעזעא
פר, משנה (דף ל"ד) תורי דקל
חד כירוש נכנרל בר קירל למעס
מסנו, יס נא כמין נדרים וסופרין
בסן ורליא סער מקן לחפור גז פי
דלעת ינישק קשנה שזמין כס ין,
לפי שזנצו לפנץ היכלת שנס,
פורי דקל סקת שזכילו סקת
קאיה לחפור נס פי דלעת וסזינו
ריחל דקסער רב' סונג בר נסן.

תר, א א
פר, נסכנדרין (דף י"ט) סו
חור בלפר נחל יסות, מירוש סס
כזר כסער נלג יסות, מירוש סקור
נסיסורל נחלי כיוס נלכרים ידמוך
זיטן נלל סמלכס מירוש סקמימות ער
שסרס עורו וסול סרר גמור זלי
לסו דליכו סס דכל כיוס סוו לכס
ליח דין סרר, וסרין לעבר סוסכ
שנס (ס"ב) פרנצוא פור נגס פור
נכנ).

תר, זעזעא, זעזעא, זעזעא
פר, נכנדרות (דף ל"ח) סער רב
סמלס פורל נרל דעיסל פירש שורכ

דלף נירי צום פרינצלי פירוש
 פלירות וקן קמורס נפנט נפרט (דף
 ס"ז) כי פלעי דאסער לוי דרמס
 רני אלעור. פנר מרגילא ,
 נמטע זקן פחמס חנר דרמס, על
 קן אמר לא מבר אלף אירט של
 סנר וכמטבת ארמלח, שלף ירדו
 גמנים נמטע שטנאס זעל לארץ,
 גאסער וסלידעס וסלממס, לא נירי
 מרגילא , כלומר אין מניחין
 שטנאס בפלרות אלף מוכנין שס אלף
 בלו גמנים כדף ליכנס לניח, לא
 פמס פמזשו לא פנור, פירוש פחד
 דלף נירי פרינצלי, כיון שי
 פוס יושנין בלוי פלרות נפמרוס
 לרוס לפיכך אין מניחין איר הסנר
 צדס בלף בני פדס אלף מוכנים
 צס, פירוש פחד פרינצלי מקומות
 גמנאלו נמים כמו פפרינצלי שדכו
 ומרגילא דס לנן גמניעית וכמירד
 יורס נפרסזן וכסליו וכדס מתרגלת
 ופמינצ נמטע פורשן פומס חורשין
 פומס אלל כמירדין גמנים אף נמט
 אין יכולין לארע וניירי פרינצלי פי'
 פער פרינצלי צחי מדרשות
 כלומר אין מריבין צחי מדרשות
 שיכולין פלמידין לבא שאין מעכנין
 לפן טנאמס, ונמטע יס להן מנאי
 יאמר מכל ימות כמנא פיקב דאמרי
 דלף שקיל שדפנט כלומר לא נפמלק
 סחום אלף יאגנים נפמחיס פחוקיס
 פפני פוזק סחום, נמיץ גמרל דפ'
 פמורס נפמחום (דף כ"נ) נחרינלא
 פמרי וכי דנר סלער נפיקס מור
 נפלטר נחיקס נבלס לא א פאר, נחרינ

(דף פ"ג) פיה מרגלס קומט? פער
 רני מרגלס נפלעחא.
תרבקנא, (ת' m e a t e s) מרגלס
 מרגלס, נבראשית רנכ פישת
 י"ז ער דקוס שפכער סולך שס פיש
 ארץ ישראל ואי א? מרגלס
תרבות, (ת' t r u b u n g) מרגלס
 מרגלס, ננצ"ק (דף ט"ו) נוצן
 שכן מרגלס אין מועדן, נמיץ נדס
 (דף ע"ב) מכלל ציום שלחמיו
 ואיסמס פרי זס מרגלס רעס (ס"ב)
 לאן פקרא מרגלס אכשיס מנאס
 ענין גידול ולמוד כמו פאר טפחתי
 ארבותי, ופמגוס יאפס פומן דמסנר
 מורביכס).

תרבת, (ת' t r u b u n g) מרגלס
 מרגלס, נמיץ כללס (דף כ"א)
 סכרוס וכפרינצלי פירוש פין של
 כרוב פוא וקרא נלפון ופמפאל
 פלרקנצס, ופמגל ופמס ארעני
 ופא קנא פאין פפלין נפרידן
 ופמלמוד ירושלמי פירוש כרוב דקיק.
תרב, (א' t r u b u n g) מרגלס
 מרגלס, פמרינצלי פמפחין פמרינצלי
 לוסנין פין נערך רקע (ס"ב פירוש
 ספרינצלי נלפון פומן פין פאר
 נחלע טאנאס כלומר פמטן פין זס
 על סלף) מרגלס ירושלמי פרי פין
 פרי מרגלס פי' א פרינצלי.
תרבם, (ת' t r u b u n g) מרגלס
 מרגלס, נפמחיס (דף כ') נלפא
 פכר פמרינצלי דמחיס כמכר
 שנס, פי' פדרשנין פמרינצלי נלפא
 לפינור ופישין לפן פישאס נרלס כאלו
 פכר נלפא, נפרינצלי (דף פ"ט)

בעל כעירק גרים תרדל פנין לספס.
תרדון, (ה ר ת : פ : א)
תרדון ומו סימן עין נבדך
כרם,

תרד, *Stufe halten, aue halten*
תרד, נאמס (דף קלד) לפרכו
ליוס עד דמנלע מס דמיס, נמ"ק
(דף כ"ט) סימנס לים פלחין
יוסין, נב"ק (דף ט') אפרו פלן
כרס, מסול ונמרס רב לו
רב סמין מעבורס (דף י"ט) קל
ממרסנל ולי למרס לים וסלי
נמקל מינס, נמסין (דף ט') מרסיס
גניס עד דגניס למי פקדנל,
נעריק, קלס יחרסל סיכרל ורי
יוסי. סכר אפר שספסר (ל"ב
ננוסמאל' כחב סימנס וכלס
ענין פכוכ וספור, וינקס אצל
כעירק גרס מרס גלח סל נבוסס'
כחינ' מרס גלח סמ).

תרוד, *א : ז : ז : ז : ז*
תרוד, נמרק י"ו נכלס (דף
י"ז) וז אפרו פדס נסס פלס
תרוד רקנ כסלס תרוד גדול
סל רופאס, נדילין (דף קכ"ז)
רבי שמעון אמר ג' טמל' מרד' ב'
בכל סקת וכו' לין נכן, ופלן
פלס תרוד רקנ ועלס כסעורס

סמסרנס כסוק כסדמו כרי זס
גדלי, פי' כגן ורלו סת סלבי
יסרל וסא סלסל דיסרל כרי
גדלי, סלין סקנ'ס כרסל, וסוסיק
פליו וסמרנס וסא ית מלסל
דלסל דיסרל כרי זס סמרק וסודק
סעסל ככנר סלח סלס יחרנס
וסא ית יקר סלסל דיסרל (ל"ב
פי' ענין סעסקס פלסן סל לסן
וכילר כענין, מר' כי כסלין כיליס
כרי סמורנסן כיניכין).

תרנימא, *א : ז : ז : ז : ז*
א : ז : ז : ז : ז
תרנימא, נמסיס (דף קט"ו)
סבל מסבל נסיכי תרנימא, כסוכס
(דף כ"ז) יסלי' נסיכי תרנימא
פי' מיני כיסנן, דמכיל נסיסמ'
כנילל לפניו מיני תרנימא סנרן
עליכס כולל מיני סמל', כיוסל
(דף ע"ס) פלי מיני תרנימא
נאמר' דלל אכיקי פירי, ולי נצימ
ל' סיסל מלי מיני תרנימא? פירי
ככו (ל"ב עיין ערך תרנימא).
תרנס, *א : ז : ז : ז : ז*
תרנס, דוברול ניס מרנסו
סורנסין.

תרדא, *א : ז : ז : ז : ז*
א : ז : ז : ז : ז
א : ז : ז : ז : ז
T a r d u , *langsam, faul, träge, trumm*
סרדא

השם לו דקב אקצר ערוס נשי או
על בני דלית א נכס, אשר עולס

סין דקב חלס סנל סן סנאר וסן

כנידים וסן העלמו, נסוף כלס

(דף כ') סרוור ססוס סתק על

סלס, נסוף ידים (דף ע"ז) סלס

יעסס סרס עלמו סניו וסנו סרוור

(ס"ב פי' נלסן ויני כף, ויס סרס

סיוסרס לרססס סנכ"ס' כף סנו

סירסס סנכ"סס סנכסס סרססס).

תרן, אס סלסס ססס ססס ססס

סרן, סנ"ק (דף נ"ג) סכל ססס

וס סריו וסס ססר, סנ"ס (דף

נ') ססס סוכלס וס סרסס ססס

ססס סססל סס וסל סל ססל סס,

פי' ססס סרסס' סרסס' סססס

סססס סססס, סססס (דף נ"ס)

סלן סססס סלן סססס ססר

סססס ססס ססן סססס סססס,

סססס (דף נ"ס) וססס סססס

סס ססרן פי' סססס סססס

סרס (ס"ב פי' סלסן ויני

ורסס סרסס סססס סן סס סס

עס סססס וססס ססס סס סס

וסססס ססס (סלסס).

תרך, אסססס, ססססס

סרך, סר' ויגס סס סססס וסרך

ס סרס, סר' סן ססס ססס יקל

סר ססס סן יסרך.

תרכוס, אסססס, אסססס

סרסס, ססס ס"ר סכלס (דף

כ"ס) סלס סרססס סן, פי'

עסס סרס סן סן ען, יס ססר'

סן ער סס סלס סל' ס"ב)

ססס סרסס סלסן ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

ססס ססס ססס ססס ססס

בן מיני טאכט וכל דבר, ונילקיט
מרגט ובפודמיליט, בפרק ב'
בשניעית (דף ל"ז) לפיכך סגסלונק
פטרמיליט פירוש סקקא ועא כסן
כיס כסו מרמיל ירוטלמי ענדן
קקקולילט (א"כ פירוש בלשן רוטי
כיס גדול פל רועיס).

תרמוס, ט ס מ ש פ ט
T r m o s, טרמוס, נשגט (דף קכ"ו) ואת
התרמוס היגט ספני שטאטל
לעזיס, בניכט (דף כ"ה)
תרמוס. טקטע רגליסין דאנאלי
ישראל, טלמיר וויסיטו פור בני
ישראל לעזות הרע בעיניט', פירוש
ז' מוענות כמובות בפסיקא אסילו
כתרמוס כוז. טלמיר ז' עליקות
פוט יפכ לט עשאוני טי, אילט לאמיר
שבעט מוענות לט. ענדוסו עדיין
(א"כ פירוש בלשן יוני ובלשן יאמפאל
מין קטכית טר).

תורמוסר, ט ר מ ו ס ר
T u r m o s e r, טורמוסר, פוקא קאט דמפאר
טני דירושלמי, ככל מודיס שאין
מחלקן סוטו על מעוט הכתובות
לפוליר כהא דפיטר בדרך שכן
יפין אלל באוליר, אלל בדרך שכן
יפין על כתורמוסר מחלל, פי'

פור בססה בשערו כמות שאט
טלס).

תרם, (E. 84. E. 84. E. 84.)
תרם, מריט טשגא דמרות' טשגט
לט ימרוסו ולס תרמוטין
פרומתן מרומה, ענין ספרט'
פרומט ופן מרומה סאר טשגט סמלה
רוס, נטקול פעל מרם.

תרם, וי ב ל א ש פ
T r m, תרם, מרגוט קראך עאן
פירומי מרעך רפין דלשכרועין פיל
בלשן יוני טווח סף וטשקיף).

תרמר, ז ע ל א ז א ק א
T r m e r, תרמר, נשגט (דף כ"ג) ער
דפליט רגלט דתרמירטי, פירוש
עטיט שולקטין עניס, מו פיל
מרגטין ופן טוסיין פאלר נשק כר
לדאט אס ינאטו להס אכזיס לקחות,
במאנות פירוש מרמודלי ענייס כן
שנקראין כך.

תורמיות, T u r m i o t,
T u r m i o t, תורמיות, עיין פורק טורמיות.
תרמל, ט ר מ ל, טרמל, נשגט (דף ל"ט) גרז
טנא במקל ותרמילו, ביכמות
(דף קכ"ג) טהוליסט לטן מקלו

מקום לעמי ישראל ונעמתי וטבן
מחמיו, ונעמתי לטב נא יד טלס
ונעמתי לעולם, מירושלם כמס (ט"ב)
וכן בקרא בלשון יק.

תרניתא, (אסטרובל Siehe)

מרכימם, שטס מרכימם בערך
שט, בגיטין (דף כ"ז) - דכי כזה
מחיליד יטקא שחלי טרוז, ויחוקמס
שחלי מורכימם, נענודס
(דף י"ד) טלס רובילין גמרס
מטי טיטרונילין? מורכימם.

תרנתקו, ηαηθεραπευτικόν

Feilmittelbehältniß, (חיק י"ט)

מרכס, בפרק י"ז בכלים (דף

י"ז) חיק טכמב ומרכס מ"י

פיק סהסנק שריך מדין חיקת

(ט"ב מירושלם בלשון יין חיק דפוטות).

תרים, (S o s e s e s)

Sees, Sees, מרים, נשכט (דף ל"ט) ועדיין

מחיות מחומות ומרימין פונקן ברש

צילה (דף י"ט) בית שמאי טומד

טין מסלקין טם כמרימין בי"ט

מירושלם קרשים שנועלין בכן מחמי

מחטיות בלילש וכיום מסלקין טומן

ומנימין עליהן טוכל לסכור, וביט

טלל ממירין לטלקס ולמחמו לטמירס

מרכס ול טכסל מירושלם מ"י טלס

טלס טלס טין כמסמס נטקל כמירושלם

טלס טלס טור בלכ שפרט כמסב

כמירושלם טלס כל כמסס וטפילו

טין, טכרי מרכסל מירושלם טור

טינוק טכר טומן, וטכרי ונטקל

נעירוכין (דף ק"ד) טלס טלס

רופט טלך וניקרו, בגיטין (דף

ט"ב) ולט יטיבליט טלס למרכסל

צרט דמטיטן טשנעמס, נחולין (דף

ט"ב) ונגדה (דף ל') מרכסל טלס

דלטס טפיר, מרכסל טלס דלטס

(מחמלס) טלס וטיטפך עמוני

ולט עמוני. ברש גמרס דפ' סטולט

יין נשכט (דף ט"ז) דמס דמרכסל

צרט, פידוש דוכימס כוחלין מרמו

לכרקים טמס טולי טיש נעמן וכולט

ומימין צרט לברט מירושלם כמס

טמין לעץ, נעמין גבר מרנ' ירושלמי

בכרך מרכסל (ט"ב מרנ' לטכוי

צמס למרכסל צרט ביוכמס).

תירוניא, (מירניא תירניא)

מירניא, טין ערך טירונות.

תרנס, טרנסט, (מחמלס)

Sees, Sees, מרים, נשכט (דף ל"ט) ועדיין

מחיות מחומות ומרימין פונקן ברש

צילה (דף י"ט) בית שמאי טומד

טין מסלקין טם כמרימין בי"ט

מירושלם קרשים שנועלין בכן מחמי

מחטיות בלילש וכיום מסלקין טומן

ומנימין עליהן טוכל לסכור, וביט

טלל ממירין לטלקס ולמחמו לטמירס

פירוש בעלי מריסין כמשמרו
 שסי מלבי יון מפקידן פס מלבי
 ישראל וגזיקים לעזר קומן לטון
 אימתן על מי שמדן גרדיסן, פירוש
 אחר מלמדי חכמים אכזשקן וזולמן
 נפלטת של מורה כנפל סמרים
 כזה פקן כ"ד נכלים (דף כ"ט)
 גלגל מריסין סן, סכמוף ממל
 מדרס, מירדח מרים כפוף כאלו על
 בני אדם, גסוף ינמות (דף קכ"ט)
 לא כך היה מעשם בלוצעיס גירולס
 שכתרים עם ס"ה וקנים, מלמי' פנה
 מלחן מריסין, לא יקדסנו מן כמו
 כן (ס"ב פי' בלשן יוכיטן וננה)

תרסית, תרסית, תרסית, תרסית

תרסית, תרסית, תרסית, תרסית
 תרסית, תרסית, תרסית, תרסית
 (דף ס') בנמלס מכלל ממונל
 שמים טקלן וסמים מכלן ואלר
 במרסיוסיון נשגם (דף קי"ב)
 הסס מנמניו כפנדל שט ל' ד'
 סגיס וד' פרסיוס שלס לשנור
 דבריו של רבי יוסק, בינמות (דף
 ק"ב) כולל של עזר ומרסיוסיון

של שיער ספוז מירדח רלועות של
 סכול כן שסן בלשן פרבי שרדך.
תרע, תרע, תרע, תרע, תרע
 תרע, תרע, תרע, תרע, תרע
 פרע, בילמרטו צרס וישס ימרו
 ובסוף ויקהל פרעס ססעמים
 פרעסס ססיד יושבין במרע
 לשכת כגויס שסעססס ססיו כל ישראל

ללמסין בלרס סיו פלרסין
 וסקדוס ברוך כולל שסעסס, שסעסס
 שסיו שסעסין ולומדין מיוסני לשכת
 סגויס וסוכססס ססיו ססכין לסס פי'
 סלר עס, בעכיו שסעסס שס
 סקוסוס שסומרון כל סלעיד ברכס
 עכיו בעיד בקול לאר שסעסס
 ססן וסיו ססרעס, פירוס רבי
 סנכל וס' קייסל ק' דלס ק'
 ללרלוי במוסוס כל סלי דכני
 וכ סכס כל ישראל פיקן בפרד
 עזר (ס"ב פרסוס סססן סססל
 פרע שסכס) וכ ברכיסל ג' כ"י

תרע, תרע, תרע, תרע, תרע

ללמסין בלרס סיו פלרסין
 וסקדוס ברוך כולל שסעסס, שסעסס
 שסיו שסעסין ולומדין מיוסני לשכת
 סגויס וסוכססס ססיו ססכין לסס פי'
 סלר עס, בעכיו שסעסס שס
 סקוסוס שסומרון כל סלעיד ברכס
 עכיו בעיד בקול לאר שסעסס
 ססן וסיו ססרעס, פירוס רבי
 סנכל וס' קייסל ק' דלס ק'
 ללרלוי במוסוס כל סלי דכני
 וכ סכס כל ישראל פיקן בפרד
 עזר (ס"ב פרסוס סססן סססל
 פרע שסכס) וכ ברכיסל ג' כ"י

תרע, תרע, תרע, תרע, תרע

תרע, תרע, תרע, תרע, תרע
 בברלזיס רכס פרסס פ'
 ופרלס יסס וקדסס סס סוס
 מרועיס לימל כסס דלס סלר
 ולס ספורן לפכיסס (ס"ב פרסוס
 פרן ס' פרן בעול פרעס'
 מריסס)

תרעיותא, תרעיותא, תרעיותא, תרעיותא

תרעיותא, תרעיותא, תרעיותא, תרעיותא
 מרעיסס, מר' רעס ומזיסס
 ירעסס ומרעיסס.

תרעומת, תרעומת, תרעומת, תרעומת

תרעומת, תרעומת, תרעומת, תרעומת
 פרעוסס, ללרכו' (דף י"ב)
 ומני סס בילוס? ססני פרעסס
 סלמיקו' פי' גלס יסמרו סין עיקר
 סמורס סלס עזר סרבו', ירעסס
 סני סוכס לללרסין גלס יסמרו סל
 לבדס כיסכו ללסס נמרי (ס"ב מר'
 לל עלכס ס לונוסססס לל עלכס

כמו מורסם של אשם מקי' סמכות'
לעג וקלם מרגמו מוקנותם
מרכוסם, ברייתם דרבי אליעזר
בפרק ל"ו ומס' סן סמרי' סדנר
סוק? שחטין אדם בכור וסולקין את
רשעו וסולחין אותו בשלח ובשמים
וכחבין על לין וכב' שם דומ' מושק
ומניין אותו חמם ראשו וסולחין
אותו בקד' ומדליקין לפניו כדומ'
ושחטין לפניו, ולכן סיס מדבר
עמם ומניין שמדברין? שאלמר כי
סמרי' דברו סן לפיכך נכנסם
רסל שלל יגידו ללבן שרם יעקב
ושד לסכרי' סלילים מניח אבים.
בנב' (דף י"ט) גרמז' סל חז
ליס כסס מריפו מ' סר קיבו
סלין ראוי' לטכילס (א"כ מידע
בלאן דומי טכוער כסם ומסוק).
תר, αμαρτία, פלוג, פלוג
מר, נכחונס (דף ל"ט) כי
מ' סס ס דסיבורי' מ' כסוקס דס
מן חולסר (ס"כ מ' מרסיון בלס
עני רפוסס).

תר, (ס ח א ט ז ע) סר, ועלס למרסס ככר פילסנו
בערך ג' ס.

תר, atzen, eben, wette, wette, סרן, כחולין (דף ס') ליסכי כי
מרבי כמי, כסלס וכמי שור
מרגמו כסלס וכסלס וסלס,

בכור (דף י') בית ששלי סכרי
סורסיס דסלי נכרס, מידע
עיקר דעמו של וס' כליס כמו
סורף של נכנס שחל עיקר מיר'
סחרי גלוי דעמו של אדם סס לס
עמדם (ס"כ מיר' מרופי בלאן
יובי רלן דעם וסס שני וססוסס
ככל סכסכיס סחרי שוס סלל סמורף
ססוס כרלן ודעם ליס וליס).
רש"י מ' בצורת, גילוי של שטר בקוס
סלס וסמלי' וססעי' חוסס (τυπος)
סלר כל לאן ססטר.

תר, schändlich, garstig, Turpia, (ס ח א ט ז ע)
מר, כססיס (דף ג') וככורו'
(דף ל"ג) וכסדק מ' מרמו' (דף
ל"ג) סלי' של מרסס סגולר כס ססס
מחלס דני אליעזר סליד אס היסס
סונסס כמקוס ססורף יסססס
במקוס סמולכע מיר' מקוס סכוס
סליכו מולכע, נכרס (דף ל"ו) סרוסס
כרס על כסרס ככר בית סורסס
סססס מ' סכיס ערוס ולססס
ססס סקקוס מן ססקור בל, נכרריס
דף כ') סלל סססכל כעק' כס של
ססס וכ' סמר ר"ל עקיסס דקחמי
קוס ססורף שסס מכיון ככר
עקב מ' כססס יססס, ולסן יוני
שוס וכלסו גמי גרנר סליכו סגן
סורן סור"פין כססס (דף ס"ד)
ל סססכל כסלכע קססס של אסס

אשר רבי חנניס סין מתים
לונקיא אהת ניד נח מיר' פחות
מלונקיאס אהת סתם ניד נח מוכיו'
מתים מתחמך כלו למטה מלונקיאס
וח' מונלעת דני טעם כלל ז"ל
היס לומר סוף מתנים לונקיאס אהת
היה ציד נח מי' בלונקיאס סוף סיס
ציד נח (ש"צ פו' בלחן יוני יונק
ופיל ופיר' סין אהת פלמך יטלט
יחק וילד אהת ופמך נטמדיקון
סינקי אהת יחק ופמך ופמך
סינקי טלחן לונקיא).

רצח, אהת אהת אהת אהת אהת
מסר, נשנה (דף כ"ג) אהת
יולאן לבוצין (נמל) טלו
לבוצין? אהת דני סוכס פומרי
סירס דב סלי ז"ל פומרי אהת
שנשין לו טלחן וקארין סל רגלו
וו מזו בדי שיקדנו סטיגמיו א
לו ולס יחמקו ויבס לירי ריטס וין
סבי מתיק לים טלחן קירוס. מיר'
אהת פומרי סטרטוסין אל רקסס
והל טשי שחיידין בם אהת פכסס
פי' אהת פומרי קארין אהת אהת
כלעו סקימירי. (והי מירנס
קופלס (Copula) שטמךן לומר
והקד אהת אהת טלס ימיר וכו'
שטמךנו.)

תחת, אהת אהת אהת אהת אהת
מסר, ננ"ס (דף ס"ס) כי פליגי
נכמיוני ופומרי מיר' בלמך טעל

רבה טרס כ"ט לפולס ס' דגך
פמרי כפינ פמרי מנחן
למדיק.

חת, אהת אהת אהת אהת אהת
מס, נשנה (דף ס"ז) פמו רנך
בוסמן סיסס אל סוס ונזרי זוכי,
בקרדיס נשניל שטמנל וסס, (דף
כ"ג) פומיס ורטוסס דללו בני
סטיסס מינסו, נגדריס (דף קס"ד)
כל סדרבו ליטכל וסין דרך טיולס
סמכו ליטכל כגון פומיס וסו
פומיס. נממרו' (דף ג') סחול
לג' יוס ונמרו בליק סוס מי' נלעו
פוריו (Mora וכו' שטמננו)
חת, (ח ח ח ח ח ח)
מס, נחולין (דף ס"ז) ורזוניסו
טממך בי בטיטס דפומי סממס
פי' פומי ס' מונלעת (ס"ג נשנה
(דף י"ט) וחי סמק לים ליתמיתס
וליסמקיס ונדיז דמך' כל סמקיס
סקנלו וסוס סדלי סטיינס וספוס
ניסליס פי' וספיל לטסס וסר'
ירושלמי וסו סדיל צק מים למיס
וסי סמריס בני וחי טללי לביי סו
חחסי.

תחת, אהת אהת אהת אהת אהת
חוסס, מר' פומך פין ערך חב
קסל.

תחת, אהת אהת אהת אהת אהת
חוסס, מר' שטלס פין ערך
סנ צי.

Rabbinisch = aramäisch = deutsches

Wörterbuch

zur

Kenntniß

des

Talmuds der Targumim und Midraschim;

mit

Anmerkungen

für

Philologie, Geschichte, Archäologie, Geographie, Natur
und Kunst.

Von

M. S. Landau,

Inspektor der israelitisch-deutschen Hauptschule zu Prag.

Fünfter und letzter Theil.
